

Gemeenterekening 2017

Gemeente Maastricht

Colofon
Jaarrekening 2017
Gemeente Maastricht

Samenstelling
Gemeente Maastricht
Team Concernzaken
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

Inhoudsopgave

KERNGEGEVENS	5
HOOFDSTUK 1 BELEIDSVERANTWOORDING	6
1.1 WIJ MAASTRICHT!	6
HOOFDSTUK 2 PROGRAMMAVERANTWOORDING	9
LEESWIJZER	9
PROGRAMMA 1 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	10
PROGRAMMA 2 VEILIGHEID	19
PROGRAMMA 3 ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID	33
PROGRAMMA 4 SOCIALE ZEKERHEID EN RE-INTEGRATIE	51
PROGRAMMA 5&6 SAMENLEVEN	62
PROGRAMMA 7 SPORT EN RECREATIE	78
PROGRAMMA 8 KUNST EN CULTUUR	86
PROGRAMMA 9 ONDERWIJS	98
PROGRAMMA 10 STADSONTWIKKELING	108
PROGRAMMA 11 WONEN	132
PROGRAMMA 12 VERKEER EN MOBILITEIT	140
PROGRAMMA 13 BEHEER OPENBARE RUIMTE	148
PROGRAMMA 14 NATUUR, MILIEU EN AFVAL	156
PROGRAMMA 15 ALGEMENE INKOMSTEN EN UITGAVEN	171
HOOFDSTUK 3 VERPLICHTE PARAGRAFEN	177
3.1 LOKALE LASTENPARAGRAAF	177
3.1.1 INLEIDING	177
3.1.2 BELEID TEN AANZIEN VAN LOKALE HEFFINGEN	177
3.1.3 REALISATIE VAN DE LOKALE HEFFINGEN	177
3.1.4 MAXIMAAL KOSTENDEKKENDE BELASTINGEN (PER BELASTING)	178
3.1.5 KOSTENDEKKENDE LEGES (IN TOTALITEIT)	179
3.1.6 ALGEMENE BELASTINGEN EN PARKEERBELASTING	180
3.1.7 LOKALE LASTENDRUK	181
3.1.8 KWIJTSCHELDING	182
3.2 BEDRIJFSVOERING	183
3.2.1 BEDRIJFSVOERINGSPROGRAMMA'S/PROJECTEN	183
3.2.2 CIJFERS OVER BEDRIJFSVOERINGSTHEMA'S	187
3.3 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING	188
3.3.1 WEERSTANDSCAPACITEIT	188
3.3.2 RISICO-INVENTARISATIE	189
3.3.3 RATIO WEERSTANDSVERMOGEN	195
3.3.4 KENGETALLEN	196
3.4 FINANCIERING	197
3.4.1 INLEIDING	197
3.4.2 RISICOBEHEER	198
3.4.3 RENTEVERWACHTING	200
3.4.4 RESULTAAT OP HET TAAKVELD TREASURY	200
3.4.5 SAMENSTELLING LENINGENPORTEFEUILLE	200
3.4.6 VERVROEGDE AFLOSSINGEN EN RENTEHERZIENINGEN	202
3.5 VERBONDEN PARTIJEN	203
3.5.1 DEELNEMINGEN	203
3.5.2 PUBLIEK-PRIVATE SAMENWERKING (PPS)	214
3.5.3 GEMEENSCHAPPELIJKE REGELINGEN	218
3.5.4 STICHTINGEN PERSONEELSBEHEER	228
3.6 DUURZAME KAPITAALGOEDEREN	229
3.6.1 INFRASTRUCTUUR EN VOORZIENINGEN IN OPENBARE RUIMTE	229
3.6.2 GEBOUWEN	231
3.7 GRONDBELEID	238

3.7.1	GROND- EN VASTGOEDBELEID ALGEMEEN	238
3.7.2	VIGERENDE BELEIDSKADERS	238
3.7.3	GROND- EN VASTGOEDBELEID IN RELATIE TOT DE PROGRAMMA'S	239
3.7.4	ONTWIKKELINGEN	240
3.8	MISBRUIK EN ONEIGENLIJK GEBRUIK (M&O) GEMEENTELIJKE MIDDELEN	244
HOOFDSTUK 4	JAARREKENING	245
4.1	INLEIDING	245
4.2	WAARDERINGS- EN RESULTAATBEPALINGSGRONDSLAGEN	245
4.2.1	WAARDERINGSGRONDSLAGEN BALANS	246
4.2.2	RESULTAATBEPALINGSGRONDSLAGEN	249
4.3	BALANS	250
4.3.1	TOELICHTING BALANS ACTIVA	251
4.3.2	TOELICHTING BALANS PASSIVA	255
4.3.3	SCHATKISTBANKIEREN	265
4.3.4	NIET UIT DE BALANS BLIKENDE VERPLICHTINGEN	267
4.4	OVERZICHT BATEN EN LASTEN	269
4.4.1	TOELICHTING OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN	270
4.4.2	INCIDENTELE BATEN EN LASTEN	276
4.4.3	RESULTAATBESTEMMING	278
4.4.4	WET NORMERING TOPINKOMENS (WNT)	280
4.5	SINGLE INFORMATION SINGLE AUDIT (SISA)	281
4.6	TAAKVELDEN	284
BIJLAGE 1	ACCOUNTANTSVERKLARING	287
BIJLAGE 2	SAMENSTELLING VAN HET COLLEGE VAN B&W	288
BIJLAGE 3	ORGANISATIESCHEMA IN 2017	289
BIJLAGE 4	OVERZICHT GEWAARBORGDE GELDLENINGEN	290
BIJLAGE 5	OVERZICHT SUBSIDIES	291
BIJLAGE 6	OVERZICHT EU-SUBSIDIES	300
BIJLAGE 7	STAND VAN ZAKEN BURGERINITIATIEVEN	301
BIJLAGE 8	FINANCIËEL PRODUCTENOVERZICHT	303
BIJLAGE 9	BURGERJAARVERSLAG	305
BIJLAGE 10	WERKLOOSHEIDSINDICATOREN	312
BIJLAGE 11	AFKORTINGEN	314

Kerngegevens

	Rekening 2016	Begroting 2017	Rekening 2017
A. Sociale structuur			
<i>Aantal inwoners</i>			
0 - 19 jaar	21.127	20.330	20.920
20 - 24 jaar	15.603	15.610	15.787
25 - 29 jaar	10.225	10.710	10.432
30 - 49 jaar	26.120	26.300	25.713
50 - 64 jaar	24.632	24.700	24.436
65 jaar en ouder	25.048	25.200	25.431
Totaal	122.755	122.850	122.719
Aantal cliënten Wet Werk en Bijstand	3.711	3.780	3.618
Uitkeringsgerechtigden op basis van IOAW, IOAZ	216	230	214
B. Fysieke structuur			
Oppervlakte gemeente in ha	6.005	6.005	6.005
- waarvan binnenwater	323	323	323
- historische stads- of dorpskern	101	101	101
Oppervlakte van de wegen (in ha.)	590	598	572 ¹
Oppervlakte openbaar groen (in ha.)	488	495	511 ²
Lengte van de riolering (km)	574	570	596
Lengte van de waterwegen (km)	20	20	20
Aantal verblijfsobjecten met woonfunctie	61.485	61.300	61.955
C. Financiële structuur			
	2016	2017	2017
Totaal lasten	524.603	501.494	624.595
Algemene uitkering gemeentefonds ³	245.180	235.871	241.202
Opbrengst algemene belastingen (OZB, honden- en toeristenbelasting)	35.034	35.128	36.093
	31-12-2016		31-12-2017
Boekwaarde geactiveerde kapitaaluitgaven	561.757		562.024
Omvang reserves (inclusief gerealiseerd resultaat) ²	191.694		182.914
Vaste schuld (exclusief doorverstrekte leningen)	156.385		203.421

¹ De vermindering wordt veroorzaakt door verwerking areaalaanpassingen A2.

² Momenteel is het Leantraject gegevensbeheer openbare ruimte gestart, de uitkomsten hiervan kunnen tot bijstellingen leiden.

³ Incl. decentralisatie- en integratie-uitkeringen die via het gemeentefonds worden uitgekeerd en exclusief verzameluitkeringen.

Hoofdstuk 1 Beleidsverantwoording

1.1 Wij Maastricht!

Voor u ligt de jaarrekening 2017 van de gemeente Maastricht; de vierde en laatste rekening in deze bestuursperiode.

In de afgelopen periode is succesvol samen gewerkt aan het Maastricht van morgen. Een sociaal en saamhorige stad, waar iedereen meetelt en meedoet. Van student tot senior, van Sjeng tot expat. Een internationale universiteitsstad, waar het goed wonen, werken en leven is.

In het verslagjaar heeft de stad volop de vruchten geplukt van de vereende inspanningen. Maastricht is krachtig en levendig uit de periode van laagconjunctuur gekomen. De economische prestaties zijn glanzend. Nooit eerder was de werkloosheid zo laag. De stad verjongt en internationaliseert, het leef-, werk- en verblijfsklimaat voor bewoners, bezoekers en bedrijven is van hoog niveau en de stad heeft haar sociale gezicht behouden. Er zijn forse stappen gezet op het vlak van duurzaamheid, de veiligheidscijfers vertonen een dalende lijn en de maatschappelijke participatie is sterk gestegen. De nieuwe stadswijk het Sphinxkwartier floreert en met het gereedkomen van de A2 en de verlegging van de Noorderbrug is de bereikbaarheid fors verbeterd.

Het overgrote deel van de in 2017 beoogde doelstellingen is dan ook behaald. De rekening sluit evenals voorgaande jaren met een positief resultaat. Mede dankzij de strakke begrotingsdiscipline staat de stad er financieel goed voor. De betaalbaarheid van het sociale domein blijft echter zorgen baren. Ook de komende jaren zijn de rijksbudgetten ontoereikend, waarmee de stad inteert op haar eigen vermogen. Vermogen dat benodigd is om toekomstige uitdagingen, zoals het langer verbinden van talent aan de regio en het verkleinen van inkomensverschillen in de Maastrichtse samenleving, het hoofd te bieden. De lobby richting het Rijk om financieel te ondersteunen bij de grote sociale opgaven is daarom onverminderd voortgezet.

Het verslagjaar laat zien dat de stad nieuwe uitdagingen, klein of groot, met vertrouwen tegemoet mag zien. Maastricht is een dynamische en innoverende stad, die perspectief biedt aan iedere inwoner. Een weerbare en vitale stad met een unieke kwaliteit van leven en een stevig sociaal weefsel.

Het is en blijft de overtuiging van het college van burgemeester en wethouders dat alleen door krachten te bundelen we onze stad sterker kunnen maken. De voorliggende resultaten zijn zo gezien een prestatie van ons allemaal. Vanuit de wetenschap dat onze stad Maastricht nooit af is, maar kan verder bouwen op een stevig fundament, biedt het college u deze laatste jaarrekening met gepaste trots aan. Trots op de stad en al haar inwoners, en op uw raad. Want Maastricht zijn we allemaal: Wij Maastricht!

1.2 Financieel beeld

Totaalbeeld/ontwikkelingen/bezuinigingsproces

Het realiseren van onze ambities in deze financieel onzekere tijden is een zware opgave. We zijn ons daar van bewust. Daarom hebben we vastgehouden aan een strenge begrotings- en uitgaven-discipline. We accepteren geen begrotingstekort en we schuiven geen financiële problemen naar de toekomst. De afspraken die we daarvoor in de programmabegroting 2017 maakten vanuit financieel solide beleid zijn gerealiseerd. Door de inzet van incidentele dekking kunnen we het jaar afsluiten met een positief resultaat uit reguliere bedrijfsvoering van **€ 1,240 mln.** na vennootschapsbelasting. De lasten zijn niet gestegen (behoudens inflatie), de incidentele dekking begroting 2017 is ingevuld en de efficiencytaakstelling 2017 is gerealiseerd.

Het positieve resultaat kon gerealiseerd worden na besluitvorming in de marap 2017 om de verwachte tekorten (veroorzaakt door vooral jeugdzorg, beschermd wonen en armoedebeleid) geheel om te buigen met incidentele middelen voor een bedrag van **€ 2,9 mln.**

De structurele tekorten van de 3-decentralisaties zijn fors door voor onze regio relatief hoge extra rijkskortingen en een daarnaast toenemende zorgvraag. Wij maken ons sterk om hiervoor extra (incidentele en structurele) middelen van Den Haag te krijgen. In 2018 is hiervoor door het Rijk incidenteel de 'stropenpot' geïntroduceerd voor een totaalbedrag van € 200 mln. Hoe de verdeling gaat plaatsvinden en welk bedrag Maastricht zal ontvangen, wordt echter pas duidelijk bij de septembercirculaire 2018.

Het college heeft in september 2016 de bestuursopdracht uitgevaardigd om inkomsten en uitgaven in het sociale domein beter in balans te brengen als antwoord op de tekorten in het sociaal domein die een serieuze bedreiging vormen voor ons solide financieel beleid. Hiertoe is in de begroting 2018 en de meerjarenraming een stelpost opgenomen voor de draaiknoppen sociaal voor een bedrag van **€ 3,5 mln** in 2018 oplopend naar ruim **€ 8 mln** in 2021.

Programmaoverzicht

De totale begroting (na wijziging) van de gemeente Maastricht bedraagt ongeveer € 529 mln. door strakke sturing van bestuur en management sluiten we het jaar 2017 af met een positief resultaat. In onderstaand overzicht een samenvatting van het resultaat per programma.

Resultaat per programma (bedragen x € 1.000)	
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	3.181 V
Programma 2 Integrale veiligheid	89 N
Programma 3 Economie en werkgelegenheid	456 V
Programma 4 Sociale zekerheid	6.658 V
Programma 5/6 Samenleven	9.259 N
Programma 7 Sport	1.189 V
Programma 8 Kunst en cultuur	84 N
Programma 9 Onderwijs	181 V
Programma 10 Stadsontwikkeling	1.504 V
Programma 11 Wonen	116 V
Programma 12 Verkeer en mobiliteit	592 V
Programma 13 Beheer openbare ruimte	1.068 V
Programma 14 Natuur, milieu, water en afval	786 V
Programma 15 Algemene inkomsten en uitgaven	2.172 V
Vennootschapsbelasting	10 N
Resultaat na vennootschapsbelasting	8.461 V

Incidenteel resultaat

In december 2017 heeft een gedeeltelijke aanpassing van de nota reserves & voorzieningen plaatsgevonden (raadsbesluit). In de praktijk blijkt dat deze regels over de reserve overloop echter op bezwaren stuiten en moeilijk toepasbaar zijn. De accountant moet uiteraard wel deze regels hanteren bij zijn controle. Derhalve valt een groot deel van de reserve overloop vrij ten gunste van het resultaat. Verder vallen 2 voorzieningen vrij door de striktere toepassing van de regels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Tot slot zijn in het begrotingsjaar bepaalde budgetten beschikbaar gesteld die om moverende redenen niet zijn uitgegeven.

Voorstel bij de resultaatbestemming is om dit incidenteel resultaat toch weer te bestemmen en na afloop van de controle van de jaarrekening te kijken hoe de reserve overloop dan qua beleid moet worden opgesteld.

Per saldo leidt de vrijval van de reserves tot een positief incidenteel resultaat van € 7,221 mln.

Vennootschapsbelasting

De gemeente Maastricht is vanaf 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Begin 2018 is de aangifte Vpb over het jaar 2016 ingediend met een fiscale winst van € 52.000, hetgeen resulteerde in een te betalen Vpb van € 10.000.

Over het jaar 2017 wordt een fiscale winst van soortgelijke omvang verwacht. Om die reden is eenzelfde bedrag als vennootschapsbelasting opgenomen. De aangifte Vpb over 2017 dient voor 1 november 2018 te worden ingediend.

Voor een nadere toelichting van het resultaat verwijzen wij naar de paragraaf 4.4 overzicht baten en lasten.

Hoofdstuk 2 Programmaverantwoording

Leeswijzer

Het hart van de Maastrichtse beleidsverantwoording wordt gevormd door de in dit hoofdstuk gepresenteerde programmaverantwoording. Deze programmaverantwoording bestaat uit 13 beleidsprogramma's en 1 financieel georiënteerd programma als tegenhanger van ons programmaplan in de programmabegroting 2017. Met de programmaverantwoording willen we een integrale verantwoording op hoofdlijnen neerzetten. Daarbij staan drie vragen centraal:

Wat wilden we bereiken?

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Wat heeft het gekost?

Wat wilden we bereiken?

De vraag 'wat wilden we bereiken?' wordt in dit jaarverslag gelijk gesteld aan de vraag 'wat willen we bereiken?' Omdat we verwijzen naar beoogde maatschappelijke effecten op lange termijn. En die effecten worden niet behaald van het ene op het andere jaar. De beschreven effectdoelstellingen stemmen overeen met de genoemde doelen in de programmabegroting 2017.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

Bij de vraag 'wat hebben we daarvoor gedaan?' legt het college in Jaarstukken 2017 verantwoording af aan de raad over alle in de programmabegroting 2017 toegezegde prestaties.

Wat heeft het gekost?

De derde vraag binnen elk programma luidt 'wat heeft het gekost?' Hierbij wordt aangegeven of we de geleverde prestaties hebben kunnen realiseren met de afgesproken middelen. Daarbij worden drie verplichte onderdelen doorlopen:

Een overzicht van lasten en baten en saldo voor resultaatbestemming (voor stortingen en onttrekkingen aan reserves);

Een overzicht van stortingen en onttrekkingen aan reserves;

Een overzicht van het saldo na resultaatbestemming.

Hierna worden voor deze 3 onderdelen de afwijkingen tussen programmabegroting 2017 en Jaarstukken 2017 (resultaat) toegelicht.

Er is ook een overzicht opgenomen van de gerealiseerde investeringen in een programma. Dit zijn uitgaven met een meerjarig nut die als activum op de balans zijn opgenomen en waarop de komende jaren wordt afgeschreven conform de geldende regels. Er is een indeling gemaakt in onrendabele investeringen (rente en afschrijving worden gedekt uit algemene middelen) en rendabele investeringen (rente en afschrijving worden gedekt door inkomsten bijvoorbeeld uit tarieven, huuropbrengsten of subsidies).

Een overzicht van de betekenis van alle gebruikte afkortingen vindt u in bijlage 11.

1. Wat willen we bereiken?

► *Wat is de programmadoelstelling?*

Werken aan het Maastricht van morgen. Maastricht is de ster onder de steden.

► *Wat merkt de burger daarvan?*

- Democratische besluitvorming door een daadkrachtig stadsbestuur, samenwerkend in regionale, nationale en internationale context ten behoeve van versterking van stad én regio.
- Betrokkenheid en invloed van de burger op gemeentelijk beleid en besluitvorming.
- Dienstverlening aan burgers, bedrijven en instellingen.

► *BBV beleidsindicatoren*

Vanwege het ontbreken van beleidsindicatoren vanuit het BBV passend bij programma 1 worden hier geen indicatoren vermeld.

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Indicatoren dienstverlening	Maastricht			Bron ¹
	2016	2017	Ambitie 2017	
Rapportcijfers klanttevredenheid				
GemeenteLoket	8,3	8,7	8,4	1
Callcenter	8,7	8,8	8,9	1
Online dienstverlening	7,9	7,8	7,9	1
Mate waarin we voldoen aan servicenorm (in %):				
Als u 14043 belt heeft u binnen 20 seconden een medewerker aan de lijn	83%	80%	80%	2
Als u ons een e-mail stuurt heeft u binnen 2 weken antwoord	94%	94%	100%	2
Als u ons een brief stuurt heeft u binnen 4 weken antwoord	96%	91%	100%	2
Als u een afspraak heeft bij het GemeenteLoket helpen wij u binnen 5 minuten	94%	92%	100%	2
Als u zonder afspraak langskomt bij het GemeenteLoket helpen wij u binnen 20 minuten	93%	90%	100%	2
1) Bron: (1) NVVB Dashboard Dienstverlening; (2) Gemeente Maastricht				

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► Raad

Raad nieuwe stijl	
<p>De raad gaat op een nieuwe manier aan het werk; op een manier die past bij deze tijd.</p> <p>Ambities:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betrokkenheid Maastrichtse inwoners en organisaties bij het werk van de raad vergroten. • Een meer zinvolle en efficiënte besluitvorming mogelijk maken. • Duidelijkheid bieden aan stad en raadsleden door op een vast moment bijeen te komen. • Meer gelegenheid bieden om (informeel) informatie met elkaar te delen. 	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>In 2016 is de nieuwe werkwijze van de raad geëvalueerd. Er is een enquête gehouden en een werkgroep heeft verbetervoorstellen aan de raad voorgelegd.</p> <p>In 2017 worden deze voorstellen geïmplementeerd. Daarnaast wordt in 2017 het communicatieplan van de gemeenteraad uitgerold. Centraal in dit plan staat het positioneren van een gemeenteraad die door burgers als toegankelijk, gastvrij, transparant, bekend en dichtbij wordt ervaren. Door de inzet van een combinatie van verschillende communicatiemiddelen wordt het komende jaar aan deze positionering gewerkt, middels onder andere het gebruik van Facebook gemeente Maastricht, de website van de gemeente Maastricht en het organiseren van een democratiemarkt.</p>	<p>De verbetervoorstellen naar aanleiding van de evaluatie nieuwe werkwijze zijn nagenoeg allemaal geïmplementeerd. Onder andere is daarvoor het Reglement van Orde van de gemeenteraad aangepast.</p> <p>Verder is een besluit genomen over de communicatie van de gemeenteraad. Met ingang van 2018 gaat een verslaggever van de raad van start; een onafhankelijke journalist die over de werkzaamheden van de raad rapporteert.</p>

► Bestuurlijke en (eu)regionale samenwerking

Samenwerking: effectief en flexibel	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>(Eu)regionale samenwerking</u></p> <p>Bundeling van krachten binnen het Heuvelland (vanuit groeiend besef van het belang van wederkerigheid en complementariteit van centrumstad én regiogemeenten), maar ook voortzetting van de (programmatische) samenwerking met onze partnersteden in de regio Zuid-Limburg en binnen de grensoverschrijdende Euregio groeit in termen van noodzakelijkheid. Daarbij zoeken we naar nieuwe vormen, structuren en netwerken, die ons beter in staat stellen om samen met onze partners de positie van stad én (Eu)regio te versterken en (internationale) mogelijkheden te creëren en verzilveren. In de discussie over de bestuurlijke organisatie binnen de regio Zuid-Limburg zetten we vanuit een inhoudelijke analyse van opgaven, karakteristieken en ontwikkelkansen in op een toekomstbestendige bestuurlijke (samenwerkings)structuur, in het belang van stad én regio.</p>	<p>Als vervolg op het provinciale rapport 'Besturen blijft vooruitzien' is door BMC een bestuurskrachtonderzoek uitgevoerd voor Maastricht. Dit wijst op de noodzaak van een stevigere regionale aanpak op Zuid-Limburgs niveau (zie kopje 'stedelijke samenwerking regionaal').</p> <p>Verdere stappen binnen de regio Heuvelland zijn afhankelijk van ontwikkelingen binnen (1) Meerssen, (2) Valkenburg a.d. Geul en (3) de Lijn-50-gemeenten (Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittern, Vaals).</p> <p>(1) In Meerssen is een onderzoek naar de toekomstbestendigheid afgerond, met als conclusie de keuze voor een regiegemeente, waarbij een belangrijk aantal taken extern worden belegd. De raad van Meerssen heeft dit inmiddels onderschreven.</p> <p>(2) De gemeente Valkenburg heeft t.b.v. de samenwerking in het Heuvelland een strategische toeristische visie laten opstellen van en voor ondernemers. Deze is eind 2017 aan de overige gemeenten gepresenteerd.</p> <p>(3) De Lijn-50-gemeenten hebben diverse gezamenlijke opdrachten opgesteld, vanuit een in 2016 geformuleerd bestuursconcept. Dit heeft (nog) niet</p>

	<p>geleid tot aanvullende ondersteuningsvragen aan Maastricht.</p> <p>Verder is in opdracht van de Provincie Limburg door Connect Limburg de grensoverschrijdende samenwerking onderzocht. Dit rapport is in het najaar verschenen. Met het opheffen van Connect Limburg is het afwachten of en hoe de Provincie Limburg de adviezen uit dit rapport samen met gemeenten gaat oppakken.</p> <p>In Tripoolverband is de basis gelegd voor gezamenlijk werken aan het thema grensoverschrijdende agglomeratievorming. Dit kan gezien worden als een eerste waardevolle gezamenlijke verkenning van dit Euregionale ontwikkelperspectief, vooruitlopend op het rapport 'Strategisch actieplan' van professor Soete.</p> <p>Binnen de EMR is gekozen voor een herijking van de structuur naar een Europese Groepering voor Territoriale Samenwerking (EGTS). De statutenwijziging voor deze doorontwikkeling ligt in 2018 voor. Het is, mede vanuit afstemming in MAHHL-verband, gelukt om de positie van de steden daarbinnen een prominenter plaats te geven. Dit dient in 2018 verder vorm en inhoud te krijgen.</p> <p>Voor de Heuvelland-ontmoetingen is gekozen voor bijeenkomsten met een informeler karakter. Het convenant Maastricht-Heuvelland is geëvalueerd, hierover worden in 2018 vervolgspraken gemaakt.</p>
<p><u>Lobby en fondsenwerving</u> Vanuit opgebouwde en verder uit te bouwen posities van Maastricht in relevante netwerken (waaronder 'Den Haag' en 'Brussel') werken we steeds planmatiger aan lobby/beleidsbeïnvloeding. De basis hiervoor vormt de lobbyagenda, die we steviger willen verankeren binnen zowel de eigen organisatie als wel binnen onze samenwerking met regionale partners. Voor 2017 zien we de doorontwikkeling van de Urban Agenda op Europees niveau als een kansrijk traject.</p> <p>Op dezelfde planmatige manier worden koppelingen gezocht en gerealiseerd tussen Maastrichtse en regionale projecten enerzijds en (internationale) financiering anderzijds. In toenemende mate zal hierin ook vanuit regionaal verband opgetrokken (moeten) worden.</p> <p>We blijven in 2017 de mogelijkheden van (commissie)lidmaatschappen binnen G32 en VNG benutten, ook als instrument voor het opbouwen van informatiepositie en netwerken. In het verlengde daarvan leggen we in 2017 de basis voor het VNG-congres 2018 in Maastricht.</p>	<p>De lobby-activiteiten hebben zich in 2017 met name gericht op het sociaal domein en een betere treinverbinding tussen Maastricht en Luik, alsmede het borgen van eerdere koers m.b.t. Tihange en het behoud van de rechtbank.</p> <p>Structurele ambtelijk afstemming heeft plaatsgevonden met onder meer de Provincie Limburg, de Universiteit Maastricht en andere Limburgse steden.</p> <p>In G32- en VNG-verband) is er aan gewerkt om de stedelijke agenda zo sterk mogelijk opgenomen te krijgen in de volgend perogrammaperiode van Europese fondsen (2021-2028). De gemeente Maastricht participeert hierin actief om naast het algemeen stedelijk belang ook het grensstedenbelang opgenomen te krijgen.</p> <p>In VNG-verband vervult Maastricht sinds 2017 het voorzitterschap van de commissie Europa & Internationaal.</p> <p>Tenslotte is gestart met de voorbereidingen voor het VNG-congres 2018, dat op 26-27 juni 2018 hier plaatsvindt en waarbij ruim 2500 lokale bestuurders confereren rondom het thema 'Over de grens'.</p>

<p><u>Internationalisering</u> In 2017 vindt herijking van de kadernota Internationalisering plaats, gericht op een volgende stap in het vergroten van internationale bewustwording en handelen van onze organisatie alsmede onze inwoners, in het verlengde van de ambitie van Maastricht als internationale stad. Onderdelen hiervan zijn de ondersteuning van het Mondiaal Centrum, activiteiten op het gebied van mensenrechten en onze stedenbanden met El Rama (Nicaragua) en Chengdu (China). Voor laatstgenoemde stedenband evalueren we de ervaringen uit de eerste periode van 4 jaar. Aandacht blijft ook voor (vergroting van het aantal) internationale instellingen in onze stad. In 2017 is het 25 jaar geleden dat het Verdrag van Maastricht getekend werd. Dit kroonjaar wordt aangegrepen voor hernieuwde focus op Europese samenwerking in een gewijzigd tijdsgewricht.</p>	<p>In het kader van herijking van de kadernota Internationalisering zijn lopende activiteiten in kaart gebracht. Deze vormen de basis voor het jaarplan internationalisering 2018, gericht op meer samenhang en focus.</p> <p>De samenwerking met het Mondiaal Centrum richt zich in toenemende mate op de zogenaamde Global Goals (Sustainable Development Goals). Hierover heeft in 2017 een gemeentebrede inventarisatie plaatsgevonden.</p> <p>Ook de stedenband met El Rama staat in toenemende mate in het kader van deze SDG's. Evaluatie van de stedenband met Chengdu heeft plaatsgevonden met overwegend positieve bevindingen.</p> <p>Het programmajaar Europe Calling, dat zich richtte op een toekomstgerichte dialoog over Europa en het hernieuwd positioneren van Maastricht en Limburg als centrum van dialoog en werkplaats van Europa, is op 7 december succesvol afgesloten. Samen met de Provincie Limburg en de Universiteit Maastricht wordt gewerkt aan een structureel vervolg, onder de werktitel 'Working on Europe'.</p>
<p><u>Stedelijke samenwerking regionaal</u> In 2015 zijn de drie Zuid-Limburgse steden gestart agglomeratie (zie programma 9 en 10). met het uitwerken van een stedelijke +agenda om op enkele bestaande onderwerpen versnelling te realiseren. Maastricht is in dit kader trekker voor de opgaven Complementariteit cultuursector, Veiligheid en Stedelijke Transformatie (zie programma 2, 8 en 10). Heerlen is trekker voor sociale opgave, voor het wegwerken van sociale en gezondheidsachterstanden (zie programma 5/6) en verbeteren grensoverschrijdend OV (programma 12), terwijl Sittard-Geleen trekker is voor de opgaven Ontwikkeling drie campussen, vraaggerichte scholing en kansontwikkeling grensoverschrijdende</p>	<p>Mede als gevolg van het provinciale rapport 'Besturen blijft vooruitzien' en de in het kader daarvan uitgevoerde bestuurskrachtonderzoeken in Maastricht en Sittard-Geleen is de focus komen te liggen op de noodzaak om te komen tot een intensievere samenwerking binnen Tripool, waaronder het advies om te komen tot een integrale strategische visie op het gebied van economie-arbeidsmarkt-onderwijs. De wethouders en directeuren economie en arbeidsmarkt zijn daartoe in het najaar een gezamenlijk traject gestart, waaronder een onderzoeksopdracht.</p>
<p><u>Attentie nieuwe en vertrekkende inwoners Maastricht</u> De gemeente wil extra aandacht schenken aan burgers die in Maastricht komen wonen en aan burgers die hier geboren worden. Daarnaast wil men burgers die uit Maastricht vertrekken een attentie aanbieden ter herinnering aan de stad. Het college stelt de raad (in lijn met Kaderbrief 2016) bij Programmabegroting 2017 voor budget vrij te maken voor het bekostigen van deze attenties per 1 januari 2017.</p>	<p>Op maandag 2 januari 2017 zijn wij gestart met de attenties uit te reiken of te verzenden. Burgers waarderen deze geste van de gemeente.</p>

► *Burgerparticipatie en Herinrichting buurt- en wijkgericht werken*

Burgerparticipatie en Herinrichting buurt- en wijkgericht werken	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>Vanwege belang burger- en overheidsparticipatie wordt de ingeslagen weg voortgezet. Dit betreft een meerjarig proces waar burgers, ambtenaren, college- en raadsleden samen ontdekken welke mogelijkheden er zijn om de burger meer zeggenschap te geven.</p> <p><u>Prestaties 2017:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Eind 2016 wordt er een voorstel voorgelegd voor een vervolg op het ingezette leerprogramma voor ambtenaren, college- en raadsleden. • De Uitvoeringsregeling Buurtnetwerken is in 2017/2018 van kracht om de ontwikkeling van buurtnetwerken te stimuleren en te faciliteren. • Eind 2017 vindt een evaluatie plaats van de nieuwe verordening vrijwilligersactiviteiten en van de nieuwe werkwijzen gericht op zelfsturing (het Maastrichts Uitdagingsrecht). 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een academie 'de veranderende overheid' ingesteld voor de organisatieonderdelen Ruimte, Sociaal, V&L, E&C en Ontwikkeling. • Met de buurtnetwerken is een participatief proces ingesteld om samen te leren van de ervaringen die zijn opgedaan met zelfsturing. Dit wordt in 2018 voortgezet. • In december 2017 heeft een procesevaluatie plaatsgevonden van het flexibele tender-systeem. De inhoudelijke evaluatie is geagendeerd voor eind 2018.

► *Dienstverlening*

Verbeteren dienstverlening en klantgerichtheid organisatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Online dienstverlening</u></p> <p>Streven is dat in 2018 alle 192 producten die geschikt zijn voor online dienstverlening ook online verkrijgbaar zijn. Eind 2016 waren er 130 producten online. Ambitie voor 2017 is dit aantal te verhogen tot 180.</p>	<p>Het aantal producten dat geschikt is voor digitale dienstverlening is bijgesteld van 192 naar 181. Dit heeft te maken met:</p> <ul style="list-style-type: none"> - keukentafelgesprekken bij WMO in plaats van online aanvragen, - vereenvoudiging van regels bij V&L waardoor iets mag zonder dat je dat hoeft aan te vragen/melden, - uitbesteden van dienstverlening en/of alleen schriftelijk aanvragen in verband met kleine aantallen of complexiteit. <p>Eind 2017 waren er 155 producten online.</p>
<p><u>Kanaalsturing</u></p> <p>De gemeentelijke diensten en producten kunnen via verschillende kanalen aan burgers, bedrijven en instellingen worden geleverd. Online, telefonisch, aan de balie, per post of e-mail en via social media. Burgers en bedrijven kiezen zelf hun contactkanaal. In 2017 bepalen we op basis van uitgewerkte scenario's of- en zo ja hoe - de invoering van een kanalenstrategie in Maastricht gewenst is. Een overweging kan zijn sommige producten alleen nog online of online én telefonisch aan te bieden. Een andere optie is om bijvoorbeeld de online producten goedkoper aan te bieden of sommigen zelfs gratis.</p>	<p>In 2017 is een start gemaakt met het in beeld brengen van het landschap van de Maastrichtse publieke dienstverlening na 2018. Welke factoren zijn van invloed en welke scenario's passen daarbij? Een mogelijke kanalenstrategie wordt onderdeel van deze bredere uitwerking die in 2018 klaar zal zijn.</p>
<p><u>Engelstalig</u></p> <p>Op hoofdonderdelen en belangrijke thema's is de dienstverlening steeds meer Engelstalig.</p>	<p>Gerealiseerd.</p> <p>Voor 2017 betekende dit o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blijven aanbieden van de meest gevraagde 40 producten uit de Producten- en Dienstencatalogus op de website aangeboden in het Engels. • Informatie aanbieden voor internationale studenten op de website "Ten things that you

	<p>should know as a student in Maastricht”</p> <ul style="list-style-type: none"> • De portal www.MyMaastricht.com van de Internationale Service Desk en Holland Expat Center South; • Engelse les voor medewerkers via Learn@maastricht.nl • Studenteninfopunt bij het GemeenteLoket. • Samenwerking Maastricht University en Zuid Hogeschool.
<p><u>Service normen</u> Als gemeente willen wij burgers en bedrijven goed en snel van dienst zijn. Daarbij is het belangrijk dat bekend is wat men van ons kan verwachten. Daarom zijn er servicenormen o.a. voor telefonie, baliedienstverlening GemeenteLoket en afhandeling restpost. In 2017 worden gemeentebreed geïnterpreteerde servicenormen vergeleken met de normen van andere gemeenten en landelijke standaarden. De vergelijking leidt - rekening houdend met kwaliteit en kosten – eventueel tot een aanpassing van de servicenormen.</p>	<p>Gerealiseerd. Op basis van de analyse zijn er geen aanpassingen gedaan.</p>
<p><u>Callcenter en telefonische bereikbaarheid medewerkers</u> Prestaties 2017 zijn o.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voldoen aan de servicenorm telefonie in combinatie met bellers maximaal 1 keer doorverbinden en bij een terugbelafpraak nemen wij binnen 1 werkdag telefonisch contact met u op. • Uitvoeren meting naar telefonische bereikbaarheid teams in ambtelijke organisatie via individuele nummers. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd, zie Maastrichtse indicatorentabel aan begin programma. In 2017 had 80% van de bellers binnen 20 seconden een medewerker aan de lijn. • Gerealiseerd. In 2017 is besloten dat het monitoren van de telefonische bereikbaarheid van medewerkers niet meer plaats vindt via een incidentele meting, maar continu dient plaats te vinden. We zijn hiermee gestart in januari 2018.
<p><u>Leanmanagement</u> Leanmanagement is een methode die erop gericht is om maximale waarde voor de klant te realiseren met zo min mogelijk verspillingen. Door de “slanke” productie gaan de kosten omlaag en de afhandeltermijnen worden verkort. Praktisch betekent dit dat je per proces (product) alle stappen analyseert en zoveel mogelijk stappen uit je proces probeert te halen. In 2017 gaan de organisatieonderdelen verder met de diverse leantrajecten en het beheer van de processen die lean zijn. In 2017 e.v. worden daar alle processen van Sociale Zaken aan toegevoegd.</p>	<p>Gerealiseerd. De organisatieonderdelen zijn in 2017 verder gegaan met diverse leantrajecten en het beheer van de processen die lean zijn.</p>
<p><u>Communicatieve organisatie</u> Eind 2014 is besloten om van de gemeente Maastricht een communicatieve organisatie te maken. Diverse verbeterstappen zijn daartoe de afgelopen jaren gezet. Prestatie voor 2017 is het continueren van het project ‘Communicatieve organisatie’.</p>	<p>Gerealiseerd. Daarnaast is er een onderzoek gestart om sommige brieven beter leesbaar te maken voor mensen met een beperking; zowel door de tekst als ook de vormgeving aan te passen.</p>

<p><u>Dienstverleningsmonitoring</u> Zicht krijgen op de staat van onze dienstverlening én dit kunnen vergelijken met andere gemeenten vormen voor Maastricht de redenen mee te doen aan het landelijke meetinstrument Vensters Dienstverlening. In 2017 zijn de eerste resultaten beschikbaar.</p>	<p>Gerealiseerd. Een eerste bespreking van de Maastrichtse Vensterresultaten heeft in 2017 laatstgevonden.</p>
<p><u>Beelden bijstellen</u> De beeldvorming over de gemeentelijke dienstverlening is nog te vaak negatief, terwijl er in de praktijk veel goed gaat. Onze dienstverleningsresultaten communiceren we daarom proactief in 2017.</p>	<p>Gerealiseerd. Proactieve communicatie heeft in 2017 o.a. plaatsgevonden door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communicatie over dienstverlening naar inwoners en bedrijven gaat via 1Maastricht (rubriek Bericht uit Maastricht). • Vernieuwde gemeentelijke website; • wekelijkse e-mail nieuwsbrief voor inwoners; • e-nieuws voor ondernemers; • reacties team webcare op social media berichten; • informatie op schermen in de gemeentelijke gebouwen. • Raad informeren via P&C documenten en raadsinformatiebrieven. • Medewerkers informeren via intranet.
<p><u>Klantgericht werken</u> Dienstverlening is mensenwerk. Leiderschap, klantgerichte houding, goed geschoold personeel, afstemming processen, slimme ICT, kortom goede dienstverlening raakt de gehele organisatie. Om dit belang te onderschrijven is klantgericht werken, naast samenwerken en integriteit, als één van de drie kerncompetenties in de gesprekkencyclus opgenomen. Een rapportage over klantgericht werken van medewerkers wordt in 2017 opgesteld.</p>	<p>Gerealiseerd.</p>

3. Wat heeft het gekost?

Bestuur en dienstverlening

Programma 1 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	10.238	10.887	8.720	2.167 V
- Kapitaallasten	19			
- Apparaatskosten	4.855	5.128	5.212	84 N
- Storting in voorzieningen				
- Overige lasten	5.364	5.759	3.508	2.251 V
(b) Totale baten	2.445	2.445	3.482	1.037 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	7.793	8.442	5.238	3.204 V
Storting in reserves	191	190	191	1 N
Onttrekking uit reserves	219	400	378	22 N
Resultaat	7.765	8.232	5.051	3.181 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
ICT	445

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 3,204 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

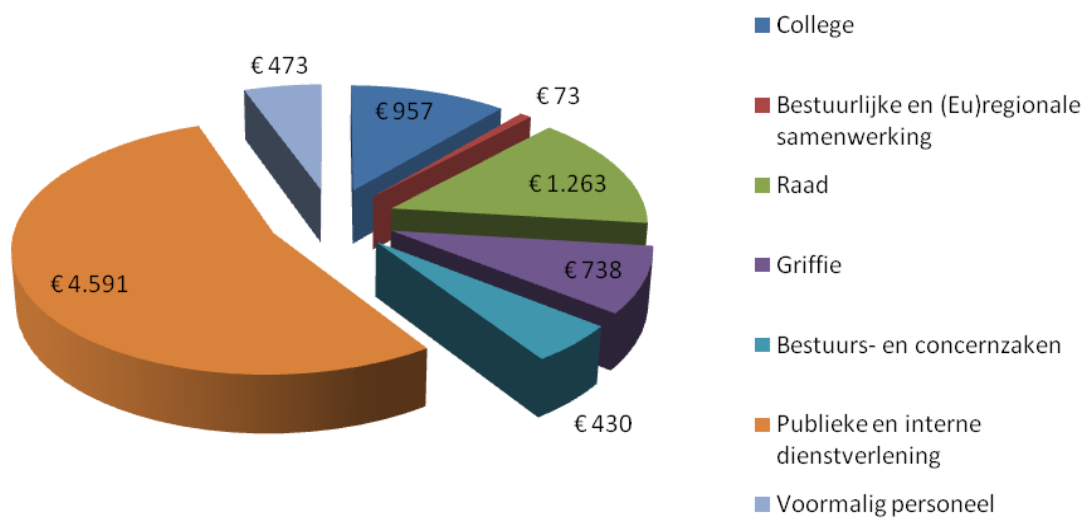
- Voormalig personeel € 1,992 mln. V
- Incidentele dekking verkiezingen € 0,200 mln. V
- Afdracht leges rijk (zie ook meerinkomsten) € 0,981 mln. N
- Raad en Griffie € 0,305 mln. V
- Meer inkomsten leges € 1,000 mln. V
- Diverse posten € 0,688 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Verkiezingen (meer gestort) € 0,001 mln. N
- Verkiezingen (minder onttrokken) € 0,022 mln. N

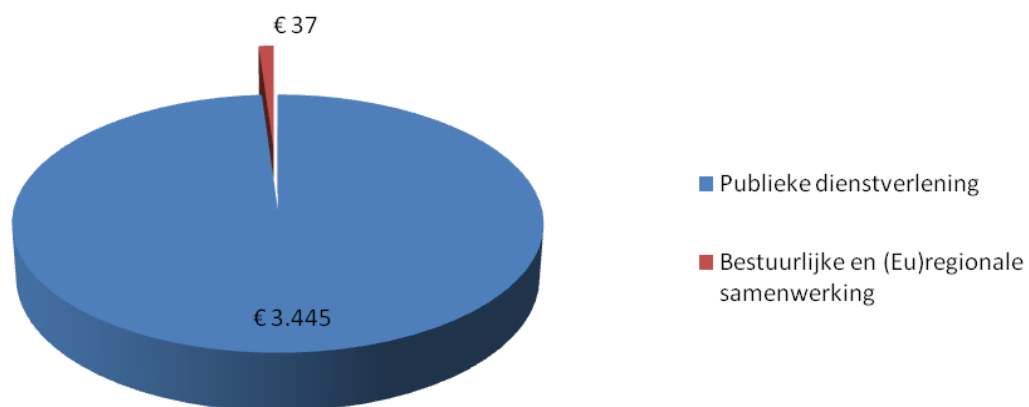
Programma 1: lasten

Bedragen x 1.000

Programma 1: baten

Bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

Wij streven naar een veiliger Maastricht in 2018. Een stad waar criminaliteit en overlast zo weinig mogelijk voorkomen en waar inwoners, ondernemers en bezoekers vanuit een zo veilig mogelijk gevoel kunnen wonen, werken en verblijven. Wij willen en kunnen dat niet alleen doen, maar zullen onze inwoners, ondernemers en professionele en maatschappelijke partners hier, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, nadrukkelijk bij betrekken.

► Wat merkt de burger daarvan?

- 1) Een verbetering van de objectieve (geregistreerde) veiligheid:
 - minder incidenten van bedreiging
 - minder incidenten van drugsoverlast
 - minder misdrijven vermogenscriminaliteit/ High Impact Crimes (HIC)
- 2) Een verhoging van de veiligheidsgevoelens (subjectieve veiligheid):
 - minder ervaren overlast van buurtbewoners
 - minder overlast van drugsgebruik en -handel
 - minder slachtofferschap van vermogensdelicten
 - minder overlast van jeugdgroepen in de eigen buurt

► BBV beleidsindicatoren

Indicator	Peiljaar ²	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inwoners	Bron ¹
Aantal verwijzigingen Halt per 10.000 jongeren 12-17 jaar	2014	155	157	1a
	2016	159	166	
Aantal harde kern jongeren per 10.000 inwoners 12-24 jaar	2014	1,4	1,3	1b
Aantal winkeldiefstallen per 1000 inwoners	2015	3,9	3,6	1c
	2016	3,0	3,4	
Aantal geweldsmisdrijven per 1000 inwoners	2016	6,5	6,4	1c
	2017	6,4	6,0	
Aantal diefstallen uit woning per 1000 inwoners	2015	7,2	4,2	1c
	2016	4,2	3,6	
Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1000 inwoners	2016	6,2	6,5	1c
	2017	4,9	5,6	
1) Bron: 'waarstaatjegemeente.nl versie 13-4-2017' waarbij geldt: (1a) Bureau Halt (wsjg.nl); (1b) Korps Landelijke Politiediensten (wsjg.nl); (1c) CBS gereg. Criminaliteit & diefstallen (wsjg.nl).				
2) De meest recente peiljaren zijn weergegeven.				

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Subjectieve veiligheid	Peiljaar¹	Maastricht	G32	Bron²
Aantal burgers dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt (%)	2014	34,1	22,2	1
	2015	31,1	21,7	
	2016	21,8	19,1	
	2017	25,9	19,6	
	Ambitie 2018	≤ G32	-	
Rapportcijfer Veiligheid in de buurt	2014	6,5	7,0	1
	2015	6,6	7,0	
	2016	7,0	7,1	
	2017	6,9	7,1	
	Ambitie 2018	≥ G32	-	
Objectieve veiligheid	Peiljaar¹	Maastricht		Bron²
Totaal aantal geregistreerde misdrijven per 1000 inwoners voor hele jaar	2014	115		2
	2015	96		
	2016	71		
	2017	70		
	Ambitie 2018	93		
Totaal aantal geregistreerde overlastincidenten per 1000 inwoners voor hele jaar	2014	34		2
	2015	29		
	2016	27		
	2017	30		
	Ambitie 2018	≤ 29		
3) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven. De ambitie is gebaseerd op het behalen van de einddoelstelling (inspanningsverplichting) voor het jaar 2018 zoals door de raad vastgesteld in het MJP 2015-2018.				
4) Bron: (1) GIDS/BVI Politie; (2) Integrale Veiligheidsmonitor.				

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► *Geprioriteerde thema's Meerjarenprogramma Veiligheid Maastricht 2015 – 2018*

a. Veiligheid in de alledaagse woon- en leefomgeving

Verminderen (zware) woonoverlast	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Structurele interventies/ handhaving bij (zware) overlast huishoudens:</u> Sommige huishoudens, gezinnen, individuen veroorzaken veel overlast, achten zich zelfs 'onaantastbaar'. Ook overlast als gevolg van psychosociale problematiek en huiselijk geweld (Geweld in Afhankelijkheidsrelaties) blijft onverkort aandachtspunt.</p> <ul style="list-style-type: none"> In 2017 worden de structurele aanpak/interventies in het kader van woonoverlast middels gerichte combinaties van zorg en repressie onverkort gecontinueerd. 	<ul style="list-style-type: none"> Onder regie van het Veiligheidshuis zijn samen met partners gerichte interventies toegepast. Vanuit de aanpak onaantastbaren zijn een aantal hierin opgenomen personen geherhuisvest middels een zogenaamd driepartijencontract (een tijdelijk huurcontract met begeleiding);

<ul style="list-style-type: none"> • Bij (zware) woonoverlast wordt middels gerichte combinaties van zorg en repressie door zorginstellingen, corporaties, Veiligheidshuis, politie, handhavers c.a. geïntervenieerd; • Vanuit een gerichte samenhangende aanpak wordt gewerkt aan complexe sociale problematiek. Het Veiligheidshuis functioneert hierbij als regisseur. • Bij de aanpak GIA via Veilig Thuis (GGD) zal in het kader van de verrijking en beoordeling van de meldingen huiselijk geweld steeds nauwe afstemming worden gezocht met het lokaal veld/het Veiligheidshuis 	<ul style="list-style-type: none"> • De aanpak van (zware) overlast huishoudens is ook in 2017 vanuit een gezamenlijke aanpak structureel voortgezet; • In relatie tot complexe sociale problematiek hebben het Veiligheidshuis, de Kredietbank, woningcorporaties en Trajekt de aanpak voorkoming uithuiszettingen voortgezet. In 2017 is bij het overgrote deel van de 53 ontvangen meldingen huisuitzetting voorkomen; • De aanpak huiselijk geweld is per 1 juli 2017 vanuit het Veiligheidshuis overgedragen aan Veilig Thuis. Vóór 1 juli (Veiligheidshuis) zijn 693 politiemeldingen en 272 zorgmeldingen ontvangen. Ná 1 juli (Veilig Thuis) zijn 593 verzoeken om verrijking afgehandeld naast 238 informatievragen over het gehele jaar.
<p><u>Aanpak verwarde personen:</u> Landelijk is er veel aandacht voor verwarde personen die nu buiten de intramurale zorg vallen. Dit aandachtspunt krijgt vanuit het oogpunt van zorg (P5/6) en veiligheid (P2) vorm door de maatschappelijke zorg op dit thema door te ontwikkelen, realiseren van 24/7 bereikbaarheid crisisopvang, maatschappelijke zorg in afstemming met (O)GGZ, opplussen beschikbare expertise (m.n. psychiatrie), verbetering ketensamenwerking. Doelstelling is om met alle betrokken partijen (maatschappelijke) zorg, veiligheid, politie, justitie tot passende ondersteuning, adequate zorg te komen. Eind 2016 dient het Plan van Aanpak Verwarde Personen Zuid-Limburg te zijn vastgesteld waarna vanaf 1 januari 2017 het PvA uitgevoerd wordt.</p>	<p>In 2017 is het Plan van Aanpak Verwarde Personen Zuid-Limburg in concept voltooid (raad Q2 2018). Vooruitlopend hierop is vanuit een ketenbenadering zorg en veiligheid gewerkt aan de opvang van personen met verward gedrag (o.a. projecten preventie en leefbaarheid, vroegsignalering, burgermeldpunten, time-outvoorzieningen en passend vervoer van verwarde personen). Daarnaast is door de Veiligheidshuizen, Politie, OM en gemeenten een voornemen uitgewerkt tot de inrichting van één knooppunt voor dit thema. Nadere afstemming hierover vindt in 2018 plaats.</p> <p>Politiegegevens laten voor 2017 een duidelijke stijging zien (+ 20 %) van het aantal mutaties met betrekking tot mensen met verward gedrag. Een wezenlijk deel hiervan is te herleiden tot een aantal personen met ernstig zorgmijndend en overlastgevend gedrag. Deze personen zijn inmiddels geprioriteerd als Top X'er (maatwerkbenadering vanuit combinatie zorg, begeleiding, strafrecht) dan wel van een persoonsgerichte aanpak voorzien.</p>

<p>Verbeteren veiligheid in de buurt</p>	
<p>Beoogde prestaties 2017</p>	<p>Realisatie 2017</p>
<p><u>Versterken wisselwerking veiligheid en de buurt</u> Het thema "veiligheid" is een structureel aandachtspunt bij de integrale aanpak van het buurt- en wijkgericht werken. Vanuit een integrale aanpak wordt gewerkt aan het voorkomen en bestrijden van overlast, geweld en bedreiging. De Veilige Buurten Aanpak wordt voortgezet. Gelet op de uitbreiding van deze aanpak in 2016 betekent dit dat in 2017 in zeven wijken Veilige Buurtenteams actief zijn.</p>	<p>Veiligheid maakt integraal onderdeel uit van het buurt- en wijkgericht werken. Eind 2017 zijn er in Maastricht acht Veilige Buurten Teams (VBT's) actief. Vier teams in Maastricht-West en vier in Maastricht-Oost. Ook in 2017 is vanuit de teams, samen met de buurtbewoners, gewerkt aan de leefbaarheid van de buurt. Elk team levert maatwerk, afgestemd op de vragen en situaties per buurt.</p>

<p><u>Versterken positie en samenwerking wijkgebondenmedewerker en wijkagent</u> Wijkgebonden medewerkers en wijkagenten vervullen een sleutelrol in hun wijk en worden vanuit een afgestemde aanpak structureel ingezet op overlast, geweld en bedreiging. In gezamenlijkheid zetten gemeente en politie inzet, samenwerking, overleg en afstemming nadrukkelijk voort in 2017 met als doel te komen tot efficiëntere en effectievere wijkzorg op leefbaarheid en veiligheid.</p>	<p>Conform gerealiseerd. Ook in 2017 hebben wijkgebonden medewerkers en wijkagenten samen gewerkt aan de veiligheid en leefbaarheid in de wijken. Hierbij is steeds gezocht naar mogelijkheden om deze samenwerking te optimaliseren. Zo is afgesproken dat wijkagenten vanuit eenzelfde gebiedsindeling werken als wijkgebonden medewerkers. Voor deze gebieden worden integrale gebiedsplannen gemaakt waarin bottom up de specifieke context van het gebied vanuit leefbaarheid en veiligheid is beschreven en focus in de aanpak kan worden aangebracht.</p>
<p><u>Voorkomen onrust bij terugkeer ex-gedetineerden</u> Ter voorkoming van maatschappelijke onrust bij terugkeer van ex-gedetineerden in de stad/ buurt worden zo nodig met partners afgestemde interventies getroffen.</p>	<p>Conform gerealiseerd. In 2017 zijn vier BIJ-meldingen (Bestuurlijke Informatie Justitiabelen) ontvangen over het terugplaatsen van ex-gedetineerden van ernstige gewelds- en zedendelicten vanuit detentie in een buurt. Deze meldingen en terugplaatsingen zijn geen aanleiding geweest om extra maatregelen te nemen ter voorkoming van maatschappelijke onrust.</p>

Structureler betrekken van burgers en ondernemers bij veiligheid	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Bevorderen burgerparticipatie bij uitvoering veiligheidsbeleid</u> Bij het werken aan veiligheid worden - samen met bewoners, instellingen en flankerende beleidsterreinen - diverse vormen van bewonersparticipatie verkend, gekozen en toegepast. In dit verband worden ook (alternatieve) vormen van buurtpreventie in relatie tot veiligheid verkend, mede in relatie tot initiatieven van woningcorporaties zoals Bewonerskracht van Servatius. Vanuit de bestaande afspraken wordt buurtbemiddeling (het oplossen van conflicten tussen personen uit een buurt of straat) voortgezet.</p>	<p>Burgerparticipatie is in 2017 vanuit het werken aan veiligheid bevorderd door onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de VBT-aanpak van waaruit burgers actief betrokken zijn bij de veiligheidsbeleving in hun buurt; - het bevorderen en faciliteren van (de totstandkoming van) WhatsApp-groepen. Per 31 december 2017 waren er 50 WhatsApp-groepen actief in Maastricht; - een extra wervingsactie voor Burgernet waardoor het percentage deelnemers gestegen is van 9% naar 13%; - inzet van buurtpreventie, waarbij afstemming is gezocht met initiatieven van de Maastrichtse woningcorporaties; - inzet van de Stichting Buurtbemiddeling.
<p><u>Veiligheidsbeleving</u> Het verbeteren van de veiligheidsbeleving blijft in 2017 een rode draad in onze aanpak. Vanuit de buurtscores uit de Integrale Veiligheidsmonitor worden in de laagst scorende buurten – in nauwe afstemming met bewoners, ondernemers en maatschappelijke en professionele partners – vanuit een trial and error-methodiek – op buurt, wijk- of straatniveau concreet aan de veiligheidsbeleving gewerkt. De reeds bestaande structuren in de wijk zoals b.v. de Veilige Buurten Aanpak middels de veilige buurten teams en reeds aanwezige buurtpreventieteams zullen meer dan voorheen benut worden. Nog meer dan in het verleden zal ingezet worden op het besef dat verbetering veiligheidsbeleving zich niet enkel beperkt tot het beleidsveld “veiligheid”, maar een integrale samenwerking en inzet vraagt, dwars door alle portefeuilles.</p>	<p>Veiligheidsbeleving is een rode draad bij het werken aan veiligheid in de (VBT-) buurten. Naast deze structurele aandacht voor de veiligheidsbeleving is in 2017 in de vorm van een “pilot” ingezoomd op verbetering van de veiligheidsbeleving in Wittevrouwenveld.</p> <p>De in 2017 ingestelde en aan deze aanpak gekoppelde Taskforce stimuleert en ondersteunt hierbij bestaande en nieuwe initiatieven in de buurt die positief bijdragen aan het veiligheidsgevoel van bewoners. Dit heeft onder meer geleid tot aanpassingen in de openbare ruimte (verkeer/verlichting/groen) en gerichte controles tijdens de winkelsluitingstijden (handhaving/politie).</p> <p>Ook zijn met de winkeliers afspraken gemaakt ter bevordering van de veiligheid en zijn maatregelen getroffen tegen een overlastgevend pand in de buurt.</p>

Verbeteren veiligheidsbeleving openbare ruimte	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Veiligheid structureel betrekken bij ontwerp en beheer/toezicht openbare ruimte</u> Een veilig ontwerp en effectief beheer van en toezicht in de openbare ruimte hebben een forse impact op het veiligheidsgevoel van bewoners. Bij het ontwerp van de openbare ruimte is "veiligheid" een structureel en zichtbaar aandachtspunt.</p> <p>De inzet van BOA's/wijkgebonden medewerkers wordt vooral gericht op veiligheidsdoelen in relatie tot leefbaarheid (signalering van (zwere) woonoverlast, drugsoverlast, jeugdoverlast). Dit conform de vastgestelde prioriteiten voor handhaven openbare ruimte.</p>	<p>Een structurele toetsing van veiligheid van ruimtelijke ontwerpen is geborgd door deelname van het team Veiligheid aan het Integraal Overleg Openbare Ruimte.</p> <p>De inzet van BOA's is conform jaarplan handhaven openbare ruimte uitgevoerd.</p>

b. Drugsoverlast

Verminderen drugsoverlast/voortzetten en verbreden drugsbeleid	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Voortzetting bestrijding drugsoverlast</u> De afgelopen jaren is stevig ingezet op de bestrijding van drugsoverlast. Dit heeft geleid tot een forse afname van het drugstoerisme in de stad, waarbij de overlast in Maastricht meer is afgenomen dan landelijk. Het is en blijft echter een kwestie van lange adem die vergt dat we moeten blijven inzetten op de bestrijding van drugsoverlast. Derhalve:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Blijven we project Frontière als succesvolle, integrale werkmethode toepassen; • Aangestuurd vanuit de regierol van de gemeente blijft binnen het drugsmeldpunt (als onderdeel van Frontière) de focus liggen op een goede kwalitatieve analyse van de meldingen. Dit is voorwaarde om door middel van de professionele houding van alle partners snelle sturing te geven aan de aanpak van de gesignaleerde overlast • Zal vanuit het drugsmeldpunt blijvend aandacht gegeven worden aan adequate informatievergaring en communicatie naar melders. Hiervoor worden samen met partners nieuwe communicatievormen ontwikkeld. Een voorbeeld is MLL (Mobiële Media Lab) waarmee in samenwerking met partners buurten worden bezocht om burgers actief te benaderen en voorlichting te geven); • Zullen voor behoud/versterking van de meldingsbereidheid van de burger uitgebreid de diverse communicatiekanalen ingezet worden. Nieuwe ontwikkelingen hierin zullen op de voet gevolgd worden. (inzet b.v. van Facebook, Whatsappgroepen burgers/professionals; • Wordt illegale handel/teelt in woningen/lokalen op basis van artikel 13b Opiumwet middels woning- en lokaalsluitingen onverkort aangepakt; 	<p>Ten aanzien van de bestrijding van drugsoverlast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • is in 2017 de aanpak Frontière voortgezet. De in 2017 gestarte (en in 2018 af te ronden) evaluatie Frontière zal nadere duiding geven van mogelijkheden om de aanpak te optimaliseren, mede in relatie tot de onder druk staande capaciteitsinzet van de politie. Voortdurende, niet aflatende aandacht van alle partners voor het bestrijden van drugsoverlast in de stad, blijft een noodzakelijke voorwaarde om drugshandel en -overlast in de stad succesvol te bestrijden; • is het aantal meldingen van burgers ten opzichte van 2016 nagenoeg gelijk gebleven. De meldingen zijn geanalyseerd, opgeplust en in acties uitgezet, waarbij tevens afstemming/terugkoppeling plaats heeft gevonden met de meldende burger; • is, om laagdrempelig in contact te komen met burgers over drugsoverlast tijdens "de Week van de Veiligheid" op straat het gesprek met inwoners opgezocht. Deze benadering leverde bruikbare informatie op en is in verschillende vormen vaker toegepast. Zo is acte de présence gegeven tijdens buurtbijeenkomsten, in VBT's, bij politieke jongerenafdelingen en heeft – ter versterking van de meldingsbereidheid - naast de gebruikelijke communicatie met melders ook communicatie plaatsgevonden vanuit andere communicatiekanalen, waaronder sociale media. (o.a. Whatsapp, Facebook). Dit levert bruikbare informatie op en is aanvullend aan het telefonisch of via internet melden. Burgers hebben hierdoor een verbreed palet aan meldingsmogelijkheden; • zijn in 2017 zijn op grond van artikel 13b Opiumwet in totaal 44 panden (woningen en lokalen) gesloten vanwege illegale handel/teelt en zijn twee officiële

<ul style="list-style-type: none"> • Worden drugsrunners en straatdealers met toepassing van de Top X- methodiek aangepakt, onder regie van het Veiligheidshuis. 	<p>waarschuwingen gegeven;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zijn eind 2017 drie drugsrunners/straatdealers opgenomen in de Top-X-aanpak.
---	---

c. Vermogenscriminaliteit/ High Impact Crimes

Intensivering aanpak vermogenscriminaliteit/HIC	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Integrale aanpak vermogenscriminaliteit/HIC</u> De afgelopen jaren is de aanpak van verschillende vermogensdelicten/High Impact Crimes (HIC) met succes geïntensiveerd vanuit afzonderlijk dan wel gezamenlijk opgestelde integraal plannen van aanpak. Het gaat daarbij om de High Impact Crimes overval, straatroof en woninginbraak en de vermogensdelicten zakkenrollerij, fietsendiefstal en auto-inbraak. In 2017 worden de vastgestelde plannen verder onverkort uitgevoerd. Deze integrale aanpak kenmerkt zich o.a. door:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Planmatige en integrale aanpak; - Gebiedsgerichte aanpak in de 12 geprioriteerde wijken; - Persoonsgerichte aanpak Veiligheidshuis/Top X; - Buurtpreventie/burgerparticipatie; - Aanmoedigen en faciliteren van buurtWhatsapp initiatieven; - Aanpak heling middels digitaal opkopersregister; - Gerichte inzet toezicht openbare ruimte door BOA's/ wijkgebonden medewerkers; - Gerichte preventie-activiteiten zoals voorlichting, advisering, organiseren van buurtschouw, witte voetenacties, donkerdagen offensief, zomeracties ivm afwezigheidvakanties, etc. 	<p><u>Integrale aanpak vermogenscriminaliteit/HIC</u> In 2017 zijn mede door de integrale aanpak van de HIC-feiten en vermogenscriminaliteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de overvallen gedaald van 16 naar 6 (-63%); • de straatroven gedaald van 48 naar 31 (-35%); • is zakkenrollerij gedaald van 788 naar 713 (-10%); • de woninginbraken gedaald van 514 naar 424 (-18%); • de diefstallen van motorvoertuigen gedaald van 284 naar 219 (-23%). <p>Het aantal diefstallen uit/vanaf motorvoertuigen is in 2017 toegenomen met 19% (van 774 naar 921). Naar aanleiding van deze stijging zijn zowel preventief als repressief extra maatregelen genomen.</p> <p>Het aantal fietsendiefstallen is in 2017 met 1% afgenomen (van 1479 naar 1466). Aangezien dit nog steeds hoog is zijn in 2017 reeds diverse acties (zowel preventief als in de opsporing) uitgevoerd. Het hoge aantal diefstallen houdt ook verband met het tekort aan bewaakte stallingen. Verwacht wordt dat door de opening van de nieuwe ondergrondse stalling bij het station het aantal fietsendiefstallen aanzienlijk zal verminderen. In het nieuwe fietsbeleid (2018) wordt de aanpak van fietsendiefstal nadrukkelijk meegenomen.</p>

d. *Een veilige jeugd*

Een veilig klimaat voor onze jeugd/ voorkomen en verminderen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Inzet gecombineerde preventieve en repressie aanpak</u> Nadrukkelijk wordt gekozen voor de combinatie van preventie, integrale aanpak van de casuïstiek en inzet van casemanagement en –waar nodig- repressie: uitgangspunt is om samen met onze partners zorg te dragen voor een veilig klimaat voor onze jeugd en overlast en ander problematisch gedrag te voorkomen. Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Feitelijke overlast en criminaliteit wordt informatiegestuurd vanuit een effectieve aanpak bestreden. Dit geldt voor zowel jeugdgroepen als individuele jongeren. Het Veiligheidshuis is hierbij een belangrijke schakel, evenals jongerenbuurtbemiddeling, de “aanpak jeugd op maat” en het straathoekwerk. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bij geconstateerde jeugdoverlast vond een gezamenlijke aanpak plaats van politie, handhaven en jongerenwerkers van Trajekt. Zorggerelateerde meldingen zijn vanaf 1 juli 2017 via Veilig Thuis en Team Jeugd opgepakt. Ook is vanuit het Veiligheidshuis (netwerkoverleg Risicojeugd) ingezet op het voorkomen van (herhaling van) overlast of maatschappelijke uitval van jeugdigen, door toeleiding naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening dan wel een persoonsgerichte aanpak. In 2017 zijn in dit overleg 86 casussen naar (gecoördineerde) vrijwillige hulpverlening toegeleid dan wel is een persoonsgerichte aanpak gestart. Jongerenbuurtbemiddeling is in 2017 verder doorontwikkeld onder andere door inzet bij studentenoverlast. Uit de eerste resultaten blijkt dat hierdoor de overlast verminderd en betrokkenen tevreden zijn;
<ul style="list-style-type: none"> • Samen opgroeien, met elkaar kennismaken en leren van de (sociale en culturele) diversiteit van onze samenleving is van groot belang. Verbreding van de in Wittevrouwenveld opgestarte dialoogbijeenkomsten naar andere wijken behoort tot de mogelijkheden. • Het verder uitvoering geven aan het door raad vastgestelde Meerjaren preventie- en handavingsplan “Jeugd, Alcohol & Omgeving”. • Het Convenant “Veiligheid op school krijgt voorrang, de gezonde en veilige school” wordt verder uitgevoerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2017 is vanuit het project Weerbaar Opvoeden middels inspiratiebijeenkomsten ingezet op meer begrip voor sociale en culturele diversiteit. Er hebben 3 bijeenkomsten hiervoor in de wijken plaats gevonden en 1 stadsbrede bijeenkomst; • Vanuit het Meerjaren preventie- en handavingsplan Jeugd, Alcohol & Omgeving Maastricht – Heuvelland zijn ook in 2017 diverse acties en maatregelen uitgevoerd. De resultaten hiervan tonen aan dat we goed op weg zijn om de gestelde doelstellingen in 2019 te bereiken. De raad is hierover middels een tussenevaluatie in 2017 geïnformeerd; • In 2017 zijn 14 van 15 V(S)O en MBO scholen in Maastricht gecertificeerd met het certificaat Veilige School. Aansluitend is gestart met het hercertificeringstraject voor de gecertificeerde scholen. Voor de ontbrekende school is de certificering opgestart. Deze wordt in 2018 afgerond.

e. **Ondermijning**

Voortzetting inzet lokale handhavingsinstrumenten	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Structurele inzet lokale handhavingsinstrumentarium</u> Ook in 2017: <ul style="list-style-type: none"> • wordt ons BIBOB-instrumentarium toegepast. Het toepassingsbereik van het BIBOB-instrumentarium zal mogelijk worden uitgebreid met evenementen en bij vastgoedtransacties waar de gemeente zelf contractpartij is. • worden BIBOB quickscans en volledige BIBOBscreeningen (excl. uitbreiding toepassingsbereik zoals voorgesteld vanaf 2017) ingezet. 	In 2017 is de structurele inzet van het lokale handhavingsinstrumentarium voortgezet: <ul style="list-style-type: none"> • Het bereik van de Bibob-toetsing is uitgebreid met vastgoedtransacties (alleen waar de gemeente partij is) en evenementen; • Er zijn 129 Bibob-quickscans gedaan waarvan in 12 gevallen ook een volledige Bibob-toets is uitgevoerd. In 2017 is in 4 gevallen advies bij het Landelijk Bureau Bibob gevraagd;
<ul style="list-style-type: none"> • wordt ten aanzien van in RIEC-verband benoemde handhavingsknelpunten (denk aan vrijplaatsen voor georganiseerde criminaliteit) (gebiedsgerichte) integrale handhaving ingezet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ingezet is op normalisering van het Maastrichtse handhavingsknelpunt Overlaatgebied. De oevers zijn grotendeels leeg gemaakt en illegale bebouwingen verwijderd. Één woonboot werd tijdelijk gesloten na geconstateerde drugshandel.

Voortzetting Bestuurlijke aanpak georganiseerde criminaliteit	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Aanpak georganiseerde criminaliteit/ondermijning</u> De samenwerking met andere Limburgse gemeenten en betrokken partners met betrekking tot de aanpak van ondermijning wordt voortgezet. Op basis van lokale en bovenlokale ondermijningsbeelden worden risicoanalyses gemaakt en handhavingsopgaven gesignaleerd en opgepakt.	De samenwerking is voortgezet. Vanaf 2017 werkt het RIEC-netwerk aan integrale ondermijningsbeelden voor de Limburgse gemeenten. Deze worden in 2018 afgerond. In december 2017 is een bestuurlijke criminaliteitsbeeldanalyse hennep in afstemming met de Limburgse gemeenten tot standgekomen die als basis dient voor de aanpak in 2018.
<u>Outlaw Motor Gangs</u> De ontwikkeling van Outlaw Motor Gangs (OMG's) wordt gevolgd; indien nodig wordt actie ondernomen.	In 2017 zijn er geen signalen geweest die aanleiding gaven actie te ondernemen tegen OMG's.
<u>Aanpak georganiseerde hennepsteelt</u> Vanuit het regionaal hennepconvenant blijft de inzet onverkort gericht op het bestrijden en aanpakken van georganiseerde hennepsteelt. Ook growshops en smart- en headshops blijven onze aandacht houden. In 2017 zal vanuit een draaiboek voor integrale handhaving van hennepsteelt de aanpak concreet vormgegeven worden.	Het draaiboek hennepaanpak is Limburg breed vastgesteld. Vanuit dit draaiboek is de (integrale) aanpak van georganiseerde hennepsteelt aansluitend vormgegeven. In Maastricht zijn in 2017 in totaal achttien panden gesloten vanwege illegale hennepsteelt en zijn drie officiële waarschuwingen uitgereikt.
<u>Aanpak prostitutie, mensenhandel, loverboys</u> Gerichte informatiegestuurde controles op prostitutie, mensenhandel, loverboys vinden plaats door gemeente en politie. Gerichte aanpak vindt plaats op basis van informatie dan wel bevindingen tijdens controles.	Vanuit een geïntensiverde samenwerking met het prostitutie controleteam (Vreemdelingenpolitie) zijn in 2017 drie locaties waar illegale prostitutie plaatsvond bezocht en aangepakt. In relatie tot loverboysproblematiek zijn in 2017 twee (thans nog lopende) casussen aangemeld bij de werkgroep mensenhandel RIEC.

► Overige thema's

Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Radicalisering</u> Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vanuit het Plan van Aanpak Radicalisering wordt in 2017 verder uitvoering gegeven aan het voorkomen van/de aanpak van radicalisering en de maatschappelijke risico's daarvan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vanuit het Plan van aanpak Radicalisering is gewerkt aan doorontwikkeling van de aanpak (o.a. in relatie tot het meld- en adviespunt radicalisering Maastricht/Heuvelland, de inrichting van een netwerk sleutelfiguren en de implementatie van het convenant N.C.T.V.). Samengewerkt wordt met Parkstad (gezamenlijk casusoverleg) en de Heuvellandgemeenten (AOV-overleg). Middels trainingen is aandacht besteed aan deskundigheidsbevordering van 1^e lijns professionals (in- en extern) en onderwijs;
<ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Maastricht voert de regie over een Limburgbrede aanpak. Deze aanpak wordt tot 2020 gefinancierd door het N.C.T.V. (versterkingsgelden Ministerie V&J). Als onderdeel hiervan bouwen de centrumgemeenten Venlo/Roermond/Sittard-Geleen/Heerlen/Kerkrade en Maastricht effectieve netwerken op in het kader van preventie; • Samenwerking met de Euregiogemeenten in Duitsland en België wordt geïntensiveerd op operationeel/tactisch en strategisch niveau. 	<ul style="list-style-type: none"> • Maastricht fungeert, ook in 2017, als provinciaal accounthouder voor aanvragen landelijke versterkingsgelden. De functie provinciaal netwerkregisseur en projectleider Provinciaal Expertise Overleg Radicalisering wordt eveneens uitgevoerd door een ambtenaar van de gemeente Maastricht. In 2017 is tevens een verdiepingsbijeenkomst georganiseerd voor eerste lijnsprofessionals radicalisering; • In 2017 is binnen het samenwerkingsverband Euregio Maas-Rijn ingezet op betere samenwerking en afstemming over radicalisering. Dit wordt in 2018 doorgezet en uitgewerkt in de vorm van een Europese subsidieaanvraag.

<p><u>Veilige evenementen</u></p> <p>Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bij de verlening van de evenementenvergunning wordt vanuit veiligheid geadviseerd over de flankerende maatregelen die uit veiligheidsoverwegingen aan deze vergunning verbonden dienen te worden. Op basis van het Inspectierapport 'Veiligheid en gezondheidsbescherming bij publiekevenementen moeten verbeteren' wordt in afstemming met de Veiligheidsregio Zuid-Limburg, gezien hoe de multidisciplinaire voorbereiding en advisering verder verbeterd kan worden. • Crowdmanagement krijgt steeds meer aandacht en zal ook in 2017 zich verder ontwikkelen. Daarnaast is terroristische dreiging aandachtspunt geworden bij grote publiekevenementen. • In het kader van een veilig verloop van het betaald voetbal in de stad vindt structurele afstemming met in – en externe betrokkenen plaats (waaronder MVV en KNVB). Risicowedstrijden hebben hierbij onze bijzondere aandacht. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2017 is multidisciplinair (in- en extern) geadviseerd in het vergunningproces voor evenementen en is structureel gezien waar dit proces geoptimaliseerd kan worden. Uitwerking van voorstellen hiertoe is gestart en zal in 2018 worden afgerond; • Crowdmanagement in relatie tot aantallen bezoekers, vluchtwegen, etc. heeft bij elk evenement aandacht. Zo is in dit kader onder andere een vast kader van vluchtwegen op het evenemententerrein Vrijthof vastgesteld. Naar aanleiding van de brand op 11 november in de Platielstraat wordt in 2018 de inrichting en aanpak in de openbare ruimte herbeoordeeld. Bij de voorbereiding van met name grote evenementen is in 2017 specifieke aandacht besteed aan terroristische dreiging. Waar nodig zijn zichtbare (o.a. roadblocks) en onzichtbare maatregelen getroffen. In 2018 wordt gezien of deze dreiging aanhoudt en zo ja of extra maatregelen noodzakelijk zijn; • De afstemming over het betaald voetbal heeft in 2017 conform plaatsgevonden. Speciale aandacht hierbij vormden de play-off wedstrijden tegen Roda J.C..
<p><u>Veilig uitgaan</u></p> <p>Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het Keurmerk Veilig Uitgaan wordt onverkort verder toegepast. • De aanpak van zakkenrollerij in het uitgangleven wordt samen met politie, Koninklijke Horeca Nederland en de nachtzaakondernemers onverkort voortgezet. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2017 is het Keurmerk Veilig Uitgaan conform toegepast; • Door middel van preventieve campagnes (flyeracties, spiegelreclame op horecatoiletten en in bussen van Arriva) en repressieve inzet (loktelefoons politie) is gewerkt aan het voorkomen en aanpakken van zakkenrollerij.

<p><u>Bedrijvigheid en veiligheid</u> Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het participeren in Keurmerken Veilig Ondernemen (KVO's) wordt onverkort gestimuleerd en gefaciliteerd. Bestaande keurmerken worden voortgezet. • BOA's zijn preventief aanwezig in winkelgebieden en treden handhavend op bij overlast en overtredingen. • In 2017 wordt het cameratoezicht geactualiseerd (onderhoud en vervanging). Op basis van een alsdan afgeronde aanbesteding en daaropvolgende besluitvorming wordt het huidige cameratoezicht aangepast. 	<ul style="list-style-type: none"> • In de winkelgebieden (Heer, Scharn, Wittevrouwenveld en het Stokstraatkwartier) zijn nagenoeg alle maatregelen uit het Keurmerk Veilig Ondernemen uitgevoerd. De ondernemers hebben geen animo voor verdere participatie in het KVO; De KVO's bedrijventerreinen (Boscherveld, Beatrixhaven, Randwyck, Scharn en Geusselt) zijn eind 2017 allen gehercertificeerd. • De aanwezigheid van BOA's in winkelgebieden heeft conform plaatsgevonden; • Eind 2017 heeft de voorlopige gunning van de actualisering van het cameratoezicht plaatsgevonden.
<p><u>Fysieke veiligheid: brandveiligheid, externe veiligheid, crisis- en rampenbestrijding</u> Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • de Veiligheidsregio Zuid-Limburg ondersteunt de gemeente bij de voorbereiding op het bestrijden van rampen en zware ongevallen. Vanuit het onderdeel Bevolkingszorg worden specifieke processen ondersteunt waarvoor onze gemeente verantwoordelijk is. • In relatie tot de Veiligheidsregio Zuid Limburg zijn voor de gemeentelijke processen bevolkingszorg ambtenaren van de gemeente Maastricht aangewezen. Functionarissen worden opgeleid, geoefend en getraind door de Veiligheidsregio Zuid Limburg. • Vanuit het vastgesteld beleid wordt preventief en repressief aandacht besteed aan het voorkomen en bestrijden van brandonveilige situaties. • Er worden controles op brandveiligheid uitgevoerd cf. uitvoeringsprogramma WABO Handhaven en het project veilige kamers. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2017 is gestart met de doorontwikkeling van de Veiligheidsregio. Van een kolomgestuurde samenwerking wordt ingezet op een procesgestuurde samenwerking vanuit één veiligheidsdirectie. In 2017 is gestart met de personele invulling die begin 2018 wordt afgerond; • De opleidingen en trainingen zijn conform uitgevoerd; • Vanuit de gemeente (WABO-handhaven, Flexteam) is tijdens controles nadrukkelijk ook gelet op brandonveilige situaties. Daarnaast is tijdens de controles ook preventief geadviseerd op brandonveilige situaties; • Conform Uitvoeringsprogramma WABO en het project veilige kamers zijn 250 brandveiligheidscontroles uitgevoerd in relatie tot kamerverhuur. Afronding van dit project vindt niet plaats in 2017, maar in 2018.

<p><u>Tripool/Veiligheid</u> De in 2016 ingezette lijn om in Tripool verband te komen tot een nauwere samenwerking tussen de drie gemeenten op dit beleidsveld zal in 2017 onverkort worden doorgezet en verder worden geoperationaliseerd. Ambtelijke integratie van de beleidsfuncties op het gebied van Veiligheid wordt voorgestaan. Daarnaast wordt strategie opgesteld om gezamenlijke effectieve inzet te plegen in de diverse veiligheidsgrémia. Het overkoepelende doel is om waar we wonen en werken nog veiliger te maken. Samenwerking richt zich op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verdere aansluiting ondermijnende criminaliteit bij het RIEC. • Betere aansluiting op en tussen de veiligheidshuizen waar het gaat om complexe multiproblematieken • Aansluiting op bestaande structuren: <ul style="list-style-type: none"> - versterken specialistische deskundigheid incl. aanspreekpunten bij gemeenten; - informatiedeling; - aanpak veiligheidsbeleving; - versterking operationele samenwerking; - afstemming agenda's lokale driehoeken. 	<p>In 2017 zijn verdere stappen gezet in de Tripoolsamenwerking veiligheid. Dit vanuit het streven om op termijn te komen een gezamenlijke veiligheidsstrategie en mogelijk integratie van beleidsfuncties. Concreet is gewerkt aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gezamenlijke uitwerkingen van een aantal veiligheidsthema's (veiligheidsbeleving, High Impact Crimes, radicalisering, drugs en ondermijning); • Versteving van de ambtelijke afstemming over veiligheid (werkgroepsessies); • het versterken van de gezamenlijke informatiepositie veiligheid. De inzet is er op gericht om te komen tot een (Zuid-Limburgse) informatiepositie veiligheid van waaruit informatiegestuurde keuzes gemaakt kunnen worden ter verbetering van de lokale en (Eu-) regionale veiligheid.
<p><u>Veilige Publieke Taak</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Maastricht is aangesloten bij de landelijke en regionale aanpak Veilige Publieke taak (voorkomen agressie/geweld bij uitoefenen (semi-) publieke taak). • De VPT-aanpak wordt in 2017 zowel intern als bij andere (semi-)publieke organisaties (zoals Brandweer, politie, AZM, woningcorporaties) voortgezet en verder onder de aandacht gebracht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conform de landelijke en regionale aanpak is in 2017 het gemeentelijke agressieprotocol Veilige Publieke Taak geactualiseerd en geïmplementeerd; • In 2017 vonden 34 incidenten VPT plaats die met name vernedering of belediging van een ambtenaar betroffen. In één geval is sprake geweest van fysieke agressie. Conform protocol heeft dit geleid tot twee aangiften, drie schriftelijke waarschuwingen en twee pandontzettingen.

3. Wat heeft het gekost?

Programma 2 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	12.136	12.447	12.408	39 V
- Kapitaallasten				
- Apparaatskosten	2.434	2.494	2.763	269 N
- Storting in voorzieningen				
- Overige lasten	9.702	9.953	9.645	308 V
(b) Totale baten	332	102	260	158 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	11.804	12.345	12.148	197 V
Storting in reserves		100	316	216 N
Ottrekking uit reserves		320	250	70 N
Resultaat	11.804	12.125	12.214	89 N

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 0,197 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

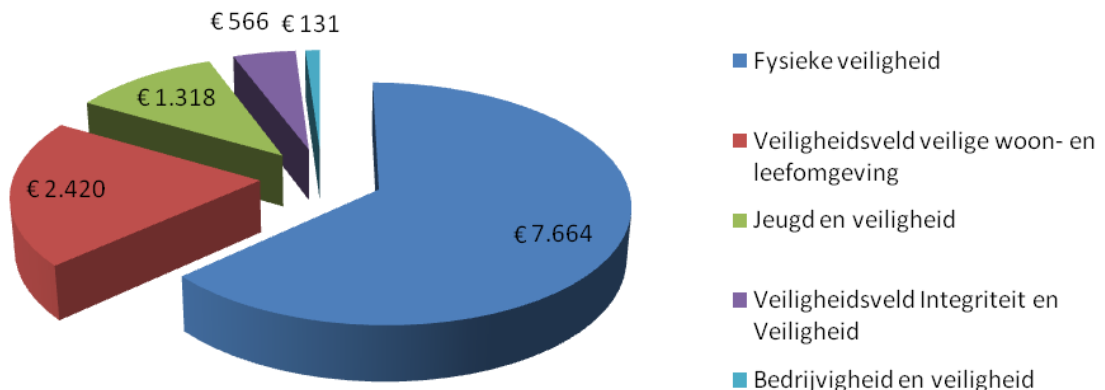
- Meerinkomsten veilige leef- en woonomgeving € 0,118 mln. V
- Diverse posten € 0,079 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Meer gestort project Veilige Kamers € 0,195 mln. N
- Meer gestort Radicalisering € 0,021 mln. N
- Minder onttrokken Radicalisering € 0,070 mln. N

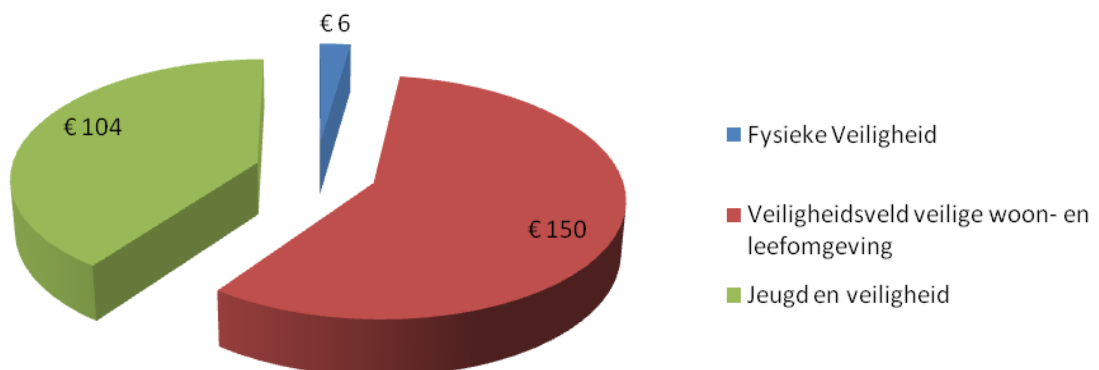
Programma 2: lasten

bedragen x 1.000

Programma 2: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

Maastricht ambieert een duurzame internationaal georiënteerde kenniseconomie waarin voor burgers voldoende banen op alle niveaus bereikbaar zijn. Maastricht kiest voor cultuur en creativiteit als een belangrijke economische factor zowel qua werkgelegenheid als vestigingsvoorwaarde en wil de internationale ontmoetingsstad van de toekomst zijn waar gewinkeld, gewerkt en gerecreëerd wordt. Het stimuleren van ondernemerschap wordt de spil van deze dynamiek. Daarnaast houdt de maakindustrie in Maastricht onze nadrukkelijke aandacht, als bron van werkgelegenheid voor de lager en middelbaar opgeleiden.

► Wat merkt de burger daarvan?

- Behoud van werkgelegenheid;
- Toename arbeidsparticipatie Maastrichtse beroepsbevolking;
- Toename gemiddeld inkomen Maastrichtse burgers;
- Toename weerbaarheid stad en regio op lange termijn;
- Toename vitaliteit stad en regio op lange termijn;
- Toename kennis en innovatie in de regio.

► BBV beleidsindicatoren

Indicator	Peiljaar ⁴	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inwoners	Bron ¹
Index functiemenging (FMI) voor wonen en werken ²	2015	53,9	54,8	1
	2017	53,8	55,5	
Verhouding verwacht BGP tov gemeten BGP ³	2013	95	98	2
Aantal vestigingen van bedrijven per 1000 inwoners van 15 t/m 64 jaar	2015	117,3	113,1	1
	2017	122,4	127,3	

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl versie 14-9-2016' waarbij geldt: (1) LISA; (2) Atlas voor gemeenten;
 2) FMI: 0% (milieu met alleen woningen), FMI: 50% (gemengd milieu waarbij aantal banen gelijk is aan aantal woningen), FMI: 100% (milieu met alleen bedrijven).
 3) Verhouding <100 (prestatie is boven verwachting), verhouding > 100 (prestatie is beneden verwachting).
 BGP = bruto gemeentelijk product = product van toegevoegde waarde per baan en aantal banen in gemeente.
 4) De meest recente peiljaren zijn weergegeven.

► Maastrichtse beleidsindicatoren

Indicator	Peiljaar ²	Maastricht	Bron ¹
Aantal starters in Maastricht plus werkgelegenheidseffect	2015	943	2
	2017	995	
	Ambitie 2017	> 943	
Netto nieuw aantal gevestigde bedrijven plus werkgelegenheidseffect	2015	240	2
	2017	528	
	Ambitie 2017	> 240	
Totaal aantal banen fulltimers, parttimers en uitzendkrachten in Maastricht	2015	71.050	1
	2017	nbn	
	Ambitie 2017	71.050	

1) Bron: (1) LISA (enquête); (2) Etil
 2) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► *Motie Werkgelegenheid voor laag- en middelbaar opgeleide inwoners*

Verbeteren werkgelegenheid voor laag- en middelbaar opgeleide inwoners.	
Tijdens de raadsvergadering van 3 november 2015 heeft het college toegezegd de motie “Werkgelegenheid voor laag- en middelbaar opgeleide inwoners” over te nemen. Toegezegd is dat in de begroting expliciet wordt aangegeven hoe de gemeente de werkgelegenheid van laag- en middelbaar opgeleide inwoners wil verbeteren.	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<ul style="list-style-type: none"> Startende (ambachts)bedrijven worden gefaciliteerd door het startersbeleid. Denk aan: spreekuren, workshops en bijeenkomsten. De doelstelling is starters meer voorbereid te laten starten. Gestarte bedrijven worden via facilitering van bijeenkomsten (o.a. Kamer van Koophandel), netwerkvorming (o.a. ZZZP Fabriek) en kennisdeling (Rabo, IMK) gesteund in hun bedrijfsvoering. Voor bedrijven in moeilijkheden starten we een speciaal adviesnummer en bestaat de mogelijkheid tot inkomenssteun en financiering via het Zelfstandigenloket. In het acquisitiebeleid van nieuwe bedrijvigheid voor Maastricht heeft o.a. de maakindustrie speciale aandacht. In het arbeidsmarktbeleid is er gerichte aandacht voor laag- en middelbaar opgeleide inwoners. Zie verder kopje “Afgestemd (eu)regionaal scholings- en arbeidsmarktbeleid”. 	<ul style="list-style-type: none"> Stichting Startercentrum Limburg heeft spreekuren, workshops en een brede zzp bijeenkomst gehouden. Samen met de Kamer van Koophandel is er een Zuid-Limburgse zzp-dag gehouden. De ZZZP-Fabriek organiseerde Open Coffee sessies rond specifieke thema's met netwerk moment. Het dienstenaanbod van het Zelfstandigenloket voor bedrijven in moeilijkheden is regulier uitgevoerd.. In 2017 heeft Maastricht aanvullend deelgenomen aan “155 red een bedrijf”, een landelijke dienst voor vroegsignalering van bedrijven in moeilijkheden. Actief accountmanagement is gevoerd op leads welke door het LIOF worden aangereikt om een ‘zachte landing’ van nieuwe bedrijven optimaal te faciliteren. Op Zuid-Limburgs nivo zijn afspraken gemaakt dat Maastricht zich met name richt op de sectoren: leisure, maakindustrie en call centers. Voor de callcenters loopt inmiddels het 5e project. Werving voor dit project loopt zeer stroef. Aanvullend zijn er in Maastricht instroom en zijinstroom trajecten (via Arcus) binnen de sector detailhandel. En voor de Maakindustrie participeren we in het SIM-project van de bedrijventerreinen zelf.

► *Internationale kenniseconomie*

Bijdragen aan Brainport 2020 voor volledige werkgelegenheid in de topsectoren	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Bijdragen aan realisatie Brainport2020 en LED agenda op het niveau van Zuid-Limburg</u> Dit vindt veelal plaats via de hiertoe in het leven geroepen stichting LED. Hiertoe zetten we in 2017 ondermeer in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ondersteunen en aanjagen van initiatieven/projecten van MKB, onderwijs, kennisinstellingen, gemeenten en campussen gericht op innovatie & werkgelegenheid in de groeisectoren energie, logistiek, leisure, zorg, smart services; agro & voedsel vanuit 5 invalshoeken te weten de euregio; campussen – (regionaal) mkb; onderwijs en arbeidsmarkt en economische profilering (STICHTING LED). De projecten zullen i.t.t. 2016 veel meer door 	<p>Net als in 2016 verschijnt er ook voor 2017 een jaarrapportage van LED. Deze wordt separaat naar de Raad gestuurd. In 2017 is via programma-sturing (door LED) op 5 terreinen samen met de aangesloten partijen het volgende gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> <i>Brightlands Innovation Factory</i>. Een project om meer ondernemerschap te verbinden aan de huidige campussen door actieve scouting en begeleiding heeft geleid tot ca 20 start ups. <i>MKB</i>. Er zijn diverse versnellingsafels georganiseerd waar bedrijven werken aan nieuwe ideeën; Er is een integraal voorstel voor de MKB aanpak ontwikkeld door Ondernemend Limburg. De uitrol hiervan moet in 2018 gaan plaatsvinden; Gerealiseerd. Zo heeft op het gebied van

<p>programmasturing samen met partijen worden aangejaagd (STICHTING LED).</p> <ul style="list-style-type: none"> Zorgen voor voldoende aansluiting en afstemming van de gemeente Maastricht alsmede de (regio)gemeenten op de de LED agenda door deelname aan kernteam LED en afstemming in PHO Economie Maastricht – Heuvelland. 	<p>onderwijs en arbeidsmarkt het Mobility & Talent Centre (MTC) toeleidingstrajecten ontwikkeld; Tevens zijn er kleinere projecten ondersteund op basis van de challenges: Emma.</p> <ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerd. Het bestuurlijk construct van LED is in 2017 onderwerp van discussie geweest agv het vertrek van de gemeente Heerlen. Belangrijke thema's voor de regiogemeenten blijven toerisme/leisure en leegstand. Een nieuw bestuurlijk construct is in voorbereiding waarbij het nadrukkelijk de bedoeling is dat de gemeente Heerlen en de regiogemeenten allen meedoen.
--	---

Faciliteren Campusontwikkeling Maastricht Health Campus (MHC): 1100 banen en 40 spin-offs	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Accountmanagement</u> Pro actief accountmanagement en acquisitie gericht op vestiging van bedrijven. Concrete aandachtspunten hierbij zijn in 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> Focus op medtec & life sciences bedrijven. Samenwerking met de Brightlands MHC campus op acquisitie activiteiten met een focus op R&D bedrijven in de sectoren Cardiovascular medicine, Medical imaging, Neurological diseases en Public & Mental health. Samenwerking met Provincie & LIOF/NFIA waarbij door LIOF/NFIA aangeleverde leads -worden gefaciliteerd en ondersteund bij het vestigen in Maastricht. 	<ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerd. Er hebben ondermeer ruim 50 bedrijfsbezoeken plaats gevonden. Acquisitie heeft vorm gekregen in het netwerk met provincie, LIOF en het NFIA. Hierin wordt samengewerkt op basis van leads die hieruit voort komen en ligt de focus op medtec & life science. Realisatie: 2 nieuwe bedrijven waarvan 1 middels een lead aangeleverd door LIOF.
<p><u>Faciliteren projecten</u> Proactief accountmanagement gericht op verbinden en ondersteunen Concrete aandachtspunten hierbij zijn in 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het ondersteunen in de ontwikkeling en uitvoering van diverse projecten en initiatieven vanuit de Campus BV zoals Maastricht study, Mosae Vitae, Brains Unlimited/Scannexus, en het protonencentrum. Het mede mogelijk maken van 'Brightlands Innovation Factory': gericht op de ondersteuning van starters. Het mede mogelijk maken van versnellingstafels: een middel om te komen tot innovatie-activiteiten tussen regionaal MKB en campussen. Het via Stichting Lifescience Incubator Maastricht (SLIM) bieden van gerichte faciliteiten en ondersteuning aan startende life sciences bedrijven om te kunnen doorgroeien. 	<ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerd. Zie P10. Het project is in uitvoering en heeft in 2017 geleid tot de vestiging van ca. 20 bedrijven voor alle campussen; waarvan 3 in Maastricht Er hebben diverse versnellingstafels plaats gevonden met als resultaat dat MKB'ers dit als een zeer waardevol instrument ervaren om met innovatie aan de slag te kunnen. Deze aanpak wordt daarom onderdeel van de integrale MKB aanpak. SLIM: met ingang van 2017 is de gemeente Maastricht terug getreden uit het bestuur van SLIM.

Versterking samenwerking congresstad plus

Meer en langer verblijf in Maastricht waaronder zakelijk toerisme. Maastricht als bezoekstad wordt primair versterkt via het stimuleren van recreatief en zakelijk toeristisch bezoek.

Zakelijk verblijfstoerisme vindt plaats midweek en kent relatief hoge bestedingen. Juist midweek is er ruimte binnen de hotels. Bezoek vanuit (verblijfs)recreatief motief is de pijler van de toeristische bestedingen en werkgelegenheid. Evenement zijn een middel om het imago van de stad te versterken en mede een motief om de stad te bezoeken en er te verblijven.

Concrete aandachtspunten hierbij zijn in 2017:

- Jaarlijkse monitoren en evalueren van de met het Maastricht Convention Bureau (MCB) gemaakt prestatieafspraken. Het gaat concreet om acquisitie van congressen rond de Brightlands Campussen, het organiseren van de pr rond deze congressen in samenwerking met Connect Limburg en het doorontwikkelen van Amici Ad Mosam.
- Ontwikkeling arrangementen gericht op stimuleren toename midweek-verblijf.
- Lobby voortzetten (vlieg)lijnverbinding MAA – internationale airport (Amsterdam).
- MECC: het besluitrijp ontwerp van het investeringsplan wordt begin 2017 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, waarna de diverse onderdelen van het ontwerp in 2017 gefaseerd worden uitgewerkt. Het upgraden van het MECC is van belang in relatie tot gewenst groeiscenario's voor met name de congresmarkt en daarmee toename van het zakelijk toerisme.
- Conform gerealiseerd. Het jaar 2017 is positief geëvalueerd wat de inzet en de output van het MCB betreft. Zo heeft men in 2017 meer dan 60 bids uitgebracht om congressen aan te trekken, waarvan een hoog aandeel van 29 zijn geacquireerd. In 2016 en 2015 bedroeg dat 23 resp. 14.
- Conform gerealiseerd. (Maastricht Marketing en het Centrummanagement)
- In 2017 hebben verdere verkenningen plaatsgevonden. Onder regie van de Provincie is een traject opgestart om te komen tot een tender waarop initiatiefnemers kunnen inschrijven. Deze wordt begin 2018 uitgezet.
- Medio 2017 is het Voorlopig Ontwerp van het Investeringsplan MECC vastgesteld. Op basis hiervan heeft de gemeenteraad in juli het benodigd krediet (ad 17,2 mln.) definitief gevoteerd. Niet onvermeld mag blijven dat er in nauwe samenwerking met de Provincie en het MECC een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is gesloten met Tefaf, waardoor de beurs ook de komende 10 jaar aan de stad verbonden blijft.

Faciliteren en verankeren internationale kennisinstellingen voor betere kennisvalorisatie, versterking van het vestigingsklimaat en het vergroten van de participatie van de kennisinstellingen voor gezamenlijke economische doelstellingen.

Beoogde prestaties 2017

Realisatie 2017

Realiseren actieprogramma Student en Stad
 Het aanjagen en faciliteren van projecten van onderop op de thema's imago van de stad en branding van Maastricht als internationale universiteitsstad, bloeiend studentenleven, openbaar vervoer en bereikbaarheid, communicatie en informatie, integratie en leefbaarheid. Concrete aandachtspunten hierbij zijn in 2017:
 Leefbaarheid en integratie algemeen: inzet is gericht op samen met alle stakeholders het maken van praktische afspraken en het verspreiden van goede praktijkvoorbeelden. Een van de onderdelen die daarbij uitgewerkt wordt is een keurmerk voor kamers. Ook wordt een aanpak voor community building tezamen met Zuyd onderzocht.

Realisatie International Studentclub in Timmerfabriek.

Samenwerking met UM en Zuyd Hogeschool met name t.a.v. de diverse huisvestingsvraagstukken en ondernemerschap.

In 2017 zijn de volgende pilots voorgezet: Pilot myMaastricht.nl; Pilot housing Helpdesk; Pilot Leefbaarheid en Integratie; Pilot Match. Tevens zijn diverse initiatieven van onderop ondersteund. Zuyd Hogeschool is zeer betrokken in de buurt t.a.v. het punt leefbaarheid in de directe leefomgeving (o.a. Limmel). Kaleido, de international students club ontwikkelt programma (veelal in samenwerking met de muziekgieterij) Een definitieve businesscase is in ontwikkeling door UM/Kaleido. In 2017 is gestart met de samenwerking t.b.v. tijdelijke huisvestingsmogelijkheden voor student/ondernemers in Entre Deux.

Proactief accountmanagement internationale kennisinstellingen en instituten

Internationale kennisinstellingen en instituten vormen een wezenlijk onderdeel van het profiel van Maastricht als internationale kennisstad. Proactief accountmanagement, vooral gericht op de grotere partners, draagt bij aan bredere kennis ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen en speelt een stimulerende rol ten aanzien van het aanmoedigen van onderlinge contacten tussen de instellingen, het mede entameren van activiteiten die bijdragen tot een positieve economische spin-off voor de gemeente, én waar nodig opstarten van (lobby) activiteiten voor het behoud van instellingen – en de daaraan gekoppelde werkgelegenheid – in Maastricht en de regio.

Concreet in 2017:

Continuering financiële en inhoudelijke ondersteuning European Institute of Public Administration [EIPA] en participatie in het Steering Committee van de European Public Sector Award 2017 [EPSA 2017].

Continuering financiële ondersteuning huisvesting van United Nations University - Maastricht Economic and social Research and training centre on Innovation and Technology [UNU-MERIT].

- Conform gerealiseerd. Er is een extra subsidie verleend aan EIP tbv EPSA2017. Daarnaast is geparticipeerd in de slotbijeenkomst waaraan een 150 internationale gasten deelnamen.
- Conform gerealiseerd.

<p>Inhoudelijke ondersteuning van Maastricht School of Management [MSM] ten aanzien van uitbreiden van activiteiten die een uitstraling hebben naar de regio en versterking van het Master of Business Administration-programma in Maastricht.</p> <p>Inhoudelijke ondersteuning van het United World College [UWC] ten aanzien van ontwikkeling van conferenties met als doelgroep Europese middelbare scholieren.</p> <p>Inhoudelijk ondersteuning van het European Centre for Development Policy Management [ECDPM] bij het ontwikkelen van concrete samenwerkingsverbanden met andere instituten;</p> <p>Inhoudelijke ondersteuning van de European Association of Distance Teaching Universities [EADTU] als nieuwe instelling binnen de gemeente.</p> <p>Samenwerking in het kader van 'Europe calling' met de instellingen en het voortgezet onderwijs, gericht op het samenbrengen van activiteiten onder deze vlag en het coördineren en ondersteunen van initiatieven ten aanzien van actieve participatie van jongeren, zoals bij voorbeeld het Model European Parliament (regionaal, nationaal én internationaal niveau), het Model United Nations, en Europees Jeugdparlement Nederland.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bij MSM werd geparticipeerd in het mentorship program. • Een tweetal conferenties van UWC (TOK-conference & International Peace Conference) werd ondersteund. • Vanuit ECDPM werden in 2017 geen initiatieven gerealiseerd op dit vlak. • Samen met EADTU werd een internationale conferentie over distant teaching georganiseerd. • In het kader van 'Europe Calling!' werd een groot aantal activiteiten mede georganiseerd. Naast YoFest op 7 februari vonden onder meer conferenties plaats van het Model European Parliament (regionaal, nationaal én internationaal niveau), het Model United Nations, en Europees Jeugdparlement Nederland. Ook de slotbijeenkomst werd mede georganiseerd. Er werd meegewerkt aan de eerste plannen voor het vervolgtraject van 'Europe Calling!': 'Working on Europe'. • Verder is in samenwerking met de universiteit de viering van 15 jaar bachelorstudies European Studies en een studieconferentie rondom European agencies georganiseerd. • In 2017 is een belangrijk nieuw internationaal instituut in Maastricht gevestigd: het Confuciusinstituut. • De eerste verkenningen rondom een doorstart van het Maastricht Institute for Central and Eastern Europe (gestopt 2015) vonden plaats. • Tijdens TEFAF 2017 werd voor de eerste maal een netwerkbijeenkomst georganiseerd voor internationale instituten.
---	---

Faciliteren van innovatieve ondernemers in de topsectoren**Beoogde prestaties 2017**

Meer start ups en groei van innovatieve ondernemers.
 Naast de reguliere ondersteuning van ondernemers en topsectoren is er speciale aandacht voor innovatieve ondernemers/start-ups.
 Hiertoe zetten we in 2017 ondermeer in op:
 Uitvoering project Launchbase: incubator voor innovatie starters. Project in samenwerking met UM. 7 starters kunnen in 2017 instromen.
 Uitvoering project CitiLab: platform van ondernemers voor ondernemers gericht op kennisdeling over de wijze waarop van idee naar product kan worden gekomen. Doel is hiermee te voorkomen dat goede ideeën op de plank blijven liggen. 5 ondernemers kunnen concreet worden geholpen.

Realisatie 2017

Van januari tot juni hebben 14 studenten deelgenomen aan de 5e ronde van het programma LaunchBase. Dat was de laatste ronde van het project. In 2017 hebben 30 studenten deelgenomen aan LaunchBase.
 CitiLab is begonnen met 4 individuele stimuleringsprojecten.
 Het binnen CitiLab in 2016 gestarte project 3D met de Service Science Factory, Liof, Brightlands e.a. is door Limburg Makers op de schaal van Zuid-Limburg voortgezet in 2017. In 2017 zijn in Maastricht 14 bedrijven geholpen.
 In totaal 13 (startende) ondernemers nemen (nu) nog deel aan het project MKB Roadmaps.

Versterking internationaal vestigingsklimaat en internationale oriëntatie, vermindering van grensbarrières**Beoogde prestaties 2017**

Positionering van Maastricht International Centre (MIC) als regionale One-Stop-Shop voor internationals en grenswerkers in Zuid-Limburg
 Het MIC draagt zorg voor een zachte landing van internationals/ Expats in onze regio waarbij men naast het afwickelen van formaliteiten ook activiteiten ontwikkelt gericht op de binding van internationals met de regio. In samenwerking met het GIP (Grens Informatie Punt) en ITEM (Institute for Transnational and Euregional cross border cooperation and Mobility) worden knelpunten op het vlak van grensoverschrijdende arbeid, mobiliteit en samenwerking duurzaam aangepakt.

Prestaties 2017:

- Doorontwikkeling en intensivering onderlinge samenwerking vaste partners MIC (ITEM, HECS (Holland Expat Centre South), GIP) en toevoeging van nieuwe diensten aan het MIC in samenwerking met diverse organisaties/organisatieonderdelen zoals Bedrijfs- Contact Punt, Starterscentrum (international startups), GWO (belastingdienst), etc.
 Verankering en doorontwikkeling dienstverlening HECS in het kader van regionale ontwikkelingen campussen en internationaal bedrijfsleven.
- De integrale dienstverlening naar internationals geboden door het MIC, wordt ingebed binnen de programmacommissie basics van LED.
- Meer ontmoetingsmogelijkheden voor internationals via o.a. de maandelijkse Meet&Greetz.

Realisatie 2017

- Gerealiseerd o.a. via regionaal arbeidsmarkt overleg, gezamenlijke werkgeverssymposia met betreffende partners, integrale afstemming van plannings, inhoudelijke agenda's en events etc.; een startersevent in okt. 2017 (ca.60 deelnemers), spreekuren BCP en starterscentrum , in 2017 samenwerking met Housing Helpdesk verder uitgewerkt met focus op start per 1 maart 2018.
- Gerealiseerd
- Gerealiseerd. Nieuwe formule Let's CatchUp gelanceerd (opvolging voor Meet&Greet), samenwerking in diverse events met (global) expatplatforms als Internations.

Experimenteren met de Euregio als proefregio

Door haar grensligging -Euregio Maas-Rijn- liggen er kansen wanneer het gaat over grensoverschrijdend werken en ondernemen. Echter als gevolg van nationale verschillen in wet en regelgeving is er sprake van belemmeringen. Het terugdringen van deze belemmeringen vergroot de kansen voor grensoverschrijdend werken en ondernemen.

Prestatie 2017 ondermeer:

- Middels de Citydeal 'Eurolab grensoverschrijdend werken, ondernemen en innoveren' worden in de vorm van zogenaamde Living Labs concrete casussen van ervaren knelpunten op het gebied van grensoverschrijdende arbeidsbemiddeling, grensoverschrijdend ondernemen en innoveren door MKB in onderlinge samenwerking partners MIC, Zweckverband Aken-Eurode en samenwerking met het rijk en andere relevante partners opgepakt en waar mogelijk opgelost.
- Diverse Eurolab-sessies zijn georganiseerd en diverse acute 'grenscasussen' zijn samen met GIP, ITEM en de rijksoverheid opgelost: Tevens zijn inspiratiesessies georganiseerd.

Creatief Maastricht meer zichtbaarheid en uitstraling geven	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Profileren creatieve sector als topsector in Maastricht, regio, Nederland en Europa</u></p> <p>De dynamiek in de creatieve sector is sinds de vaststelling van 'Made in Maastricht' stevig toegenomen en vormt meer en meer een belangrijke pijler onder de verjonging en vernieuwing van het Maastrichtse economie. Ook de creatieve opleidingen hebben de aansluiting met de stedelijke economie gemaakt (podiumkunsten, multimedia, Design en technologie en fashion). Toch blijft het noodzakelijk om als lokale overheid de verbindingen binnen de sector en tussen de creatieve sector en de stedelijke en Euregiole economie te stimuleren:</p> <p>Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'MADE IN MAASTRICHT' explicieter (de successen) gaan vermarkten: uitdragen ondernemersklimaat en waarden zowel innovatief als ambachtelijk ondernemerschap in al zijn facetten, o.m. via de uitvoering van de innovatieagenda cultuur. • Uitvoeringsprogramma Creatieve industrie, in samenwerking met Provincie, LED, Rijk en Bedrijfsleven: inzetten op clustering en betere kennisuitwisseling en start van een integrale aanpak gericht op de ontwikkeling van werk- en broedplaatsen. • Zelf initiëren van nieuwe stimuleringsprogramma's die de grensoverschrijdende economische activiteiten van de creatieve bedrijven van Maastricht en Euregio/binnen de Euregio bevorderen, in het bijzonder het bouwen van netwerken van creatieve ondernemers (Creative Hub Euregio, The Artist and the Others). • Inzetten op verwerving steun uit het Europees meerjarenprogramma Creative Europe 2014-2020. • Uitvoering van het programma Mode Maastricht. Gericht op de 4 lijnen; marketing, stimuleren van ondernemerschap, fysieke huisvesting en het verknopen van afgewerkte producten. Realisatie Forza Fashion House in het LAB gebouw (Sphinxkwartier). 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd door diverse publicaties (Zuiderlucht, Chapeau, Social Media en NRC bijlage tijdens Tefaf). Tijdens de tentoonstelling "Groeten uit Maastricht" is wekelijks Maastrichts design gepresenteerd. • Werk- en broedplaatsen zijn ondersteund o.a. is met Forza de broedplaats in het LAB gebouw ontwikkeld. Doel is ontwerpers en makers van fashion daar te clusteren rond FashionClash. Voor starters blijkt een binnenstadlocatie niet betaalbaar. In Entre Deux is daarom met private partijen en de Provincie een binnenstad incubator ontwikkeld. Hieraan zijn nu zo'n 20 bedrijfjes verbonden. • Euregiole samenwerking verloopt via the Collective Workspace Euregio op uitvoeringsniveau. Met de steden Eindhoven en Keulen is er voor Design een gecreëerde uitwisseling onder de noemer "embracing exchange" tijdens de Kölner Messe en Dutch Design. In 2017 hebben we daar positieve feedback op gehad. • Onderzoek heeft plaatsgevonden maar niet geresulteerd in concrete aanvragen of honorering. • Het Forza Fashion House is in juni geopend. Verhuring loopt achter bij de planning door dakreparaties.

Creatief Maastricht meer ondernemend maken en verbeteren ondernemersklimaat voor creatieve ondernemers: doel 1500 starters extra in 2020

Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Verbeteren ondersteuning creatief Maastricht</u> Als lokale overheid kan de Gemeente Maastricht met de eigen instrumenten en loketfuncties een belangrijke bijdrage leveren om de creatieve, vaak startende ondernemers, actief te ondersteunen. In het bijzonder het faciliteren van de eerste carrièrestappen na de opleiding, door middel van het aanbieden van bedrijfsruimte, coaching, monitoring van de sector biedt kansen om de creatieve ondernemers (twintigers en dertigers) blijvend aan de stad en de regio te binden. Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering integrale aanpak broedplaatsen • Faciliteren transparante informatievoorziening en begeleiden (accountmanagement Creatieve Industrie) starters en doorgroeiërs. • Het doorontwikkelen van AINSI tot cluster van bedrijven in de podiumkunsten en aansluiting van de publieksfuncties op de Transformatiezone ENCI • Het branden van de Belvédère als de creatieve HUB onder de nieuwe naam 'Sphinxkwartier' en het zoeken binnen die hub naar nieuwe creatieve werken woonmilieus. 	<ul style="list-style-type: none"> • De uitvoering van de integrale aanpak broedplaatsen is in 2017 door het Maastricht-Lab opgepakt. Zo is er een studie opgeleverd waarbij alle broedplaatsen in kaart zijn gebracht. Ook zijn er diverse netwerkbijeenkomsten georganiseerd, zoals een sessie tussen gemeenteraad en broedplaatsen en een sessie met broedplaatsen onderling in een zogenaamde stadmakersbijeenkomst. In deze sessie is met initiatiefnemers bediscussieerd waar broedplaatsen ondersteuning nodig hebben en welk belang ze voor de stad hebben. In 2018 zal dit een vervolg worden gegeven en zal er ook een matchmaking evenement worden georganiseerd voor plezoekers en plekaanbieders. Het LAB begeleid daarnaast o.a. het Landbouwbelang in haar proces en ondersteunt, geeft advies en begeleid diverse andere broedplaatsen (zoals Het Werkgebouw en het Pop-Up Skatecafé) met locatie en procesvragen. • Het bedrijfscontactpunt besteedde in 2017 speciale aandacht aan het gericht informeren van creatieve starters en doorgroeiërs. De nog onvoldragen initiatieven werden door de gemeente van inhoudelijk advies voorzien. • In AINSI zien we een wisselend beeld: een aantal podiumkunstbedrijven groeit sterk en zoekt meer ruimte, anderen zoeken elders meer adequate huisvesting. Die dynamiek wordt door de eigenaar BOEI gefaciliteerd. De rol van het Theater aan het Vrijthof in AINSI werd in 2017 beperkt tot de podium- en festivalfunctie. De andere podiumkunstbedrijven zijn rechtstreeks naar de verhuurder BOEI geleid. • Het Sphinxkwartier is in 2017 succesvol op de kaart gezet als creatieve hub, o.a. door facilitering van festivals als DOCFEST en Words on Fire.

- Uitvoeren van het project Forza Fashion House, incubator voor mode.
- Uitvoering monitor in samenwerking met de UM (Businessschool) voor de creatieve industrie als sector binnen het project Made2Measure.

- Het Forza Fashion House is gesplitst in een fysiek gedeelte (het LAB-gebouw) en het programma (coaching, workshops etc.). Het programma (coaching en workshops) is uitgevoerd. Er is een pilotproject "Leerling en gezel" gestart.
- De monitor naar het economisch gewicht van de creatieve industrie is in 2017 conform planning uitgevoerd en wordt in 2018 opgeleverd.

► *Bezoek- werk- en ontmoetingsstad*

Maastricht in top 3 als winkelstad	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Funcieverbreiding en nieuwe concepten</u> De ontwikkelingen in de retail hebben een onmiskenbare invloed op het winkellandschap en de behoefte van de consument. Het traditionele winkelen maakt steeds meer plaats voor concepten waarbij beleving centraal komt te staan. Om de goede positie van Maastricht als winkelstad te behouden en waar mogelijk te versterken moeten we flexibel kunnen inspelen op de dynamische ontwikkelingen in de Retail en de kansen die deze met zich meebrengen. Als gemeente willen wij dit faciliteren. Dit doen we in 2017 ondermeer door: Via accountmanagement ondernemers te faciliteren bij nieuwe ontwikkelingen en concepten zoals de pilot Mengvormen Horeca en winkels, het mogelijk maken van tijdelijke winkels (pop-up stores) , het begeleiden van ondernemers bij de realisatie van nieuwe initiatieven, t.a.v. locatie(keuzes) en vergunningen; Verder uitvoering geven aan het plan van aanpak Aanloopstraten. Concrete projecten voor 2017: stationsomgeving, stationsstraat en Wijck breed, Jekerkwartier (verbeteren verkeerssituatie en herinrichting) en Tweebergenpoort (verplaatsen fietsenstalling i.s.m. UM en herinrichting).</p> <p>Ontwikkeling (funcieverbreiding) en versterking van de detailhandelsfuncties, vooral Belvédère gericht op bedrijven uit de perifere detailhandel. in nauwe samenwerking met Centrummanagement Maastricht het centrum van de stad toekomstbestendig, economisch vitaal & kwalitatief zo goed mogelijk te positioneren samen met ondernemers in de binnenstad, ondernemersverenigingen en diverse andere instanties. Dat gebeurt in 2017 primair aan de hand van de beleidsthema's: de midweek, gericht op toename van het verblijfstoerisme, organisatie van cultuurprogramma's als bijv. cultuur op zondag, het door ontwikkelen van gastvrij Maastricht, 1 maal per maand de catwalk in het kader van Mode</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Pilot is geslaagd. Na afloop ervan hebben de deelnemers hun mengvorm weer in overeenstemming moeten brengen met de vigerende Drank en horecawet. Initiatieven wachten op aanpassing van die wet. • Gerealiseerd. Met de partners Ondernemend Wijck en Centrummanagement is bijgedragen aan een betere stationsomgeving tijdens de bouw van de fietsenstalling in Wijck. Net als in 2016 is het communicatieplan Wijck. De fietsenstalling Tweebergenpoort is verplaatst. Herinrichting van het pleintje voor Cafe de Poort is in gang gezet. In het Jekerkwartier is met bewoners en ondernemers gestart met de formulering van gezamenlijke voorstellen voor verbetering van de verkeerssituatie en de leefbaarheid. • Gerealiseerd. Met de bouw van de Praxis is gestart. Andere initiatieven zijn volop in ontwikkeling. • Gerealiseerd. Samen met centrummanagement, Maastricht Marketing en de Sahot is ingezet op versterking van het midweekse verblijf. Centraal daarbij staat het aanbieden van beleving in Maastricht. Programma's als Cultuur op zondag en de Catwalk binnen Mode Maastricht zijn gerealiseerd.

Maastricht, en organiseren van Magisch Maastricht, en communicatie daarover, zodat er bezoekers naar Maastricht blijven komen.	
<u>Uitvoering Visie op de Binnenstad</u> Concrete aandachtspunten in 2017: <ul style="list-style-type: none"> • bereikbaarheid en parkeren met inzet van nieuwe technologie. • verbeteren relatie tussen studenten en bewoners, zie ook student en stad. 	Uitvoering van de Visie op de Binnenstad heeft onder andere plaatsgevonden in het kader van de beoordeling van de diverse initiatieven die voor de binnenstad in 2017 zijn ingediend. Van de circa 45 initiatieven is ruim 85% positief beoordeeld. <ul style="list-style-type: none"> • Zie programma 12. • Zie programma Student en Stad
<u>Uitvoering Detailhandelsnota</u> De belangrijkste opgave voor de Maastrichtse binnenstad is om de huidige lokale, regionale, bovenregionale en internationale verzorgingsfunctie te behouden en waar mogelijk verder te versterken. Belvédère wordt ontwikkeld als dé plek voor grootschalige en perifere detailhandel met een bovenlokale verzorgingsfunctie. De kralensnoer-gedachte 'Binnenstad-Sphinx-Belvédère' wordt verder ontwikkeld. Concrete aandachtspunten in 2017: Faciliteren van de vraag van de consument en creëren van ruimte voor vernieuwing op de meest kansrijke plekken binnen de structuur. Streven naar een afbouw van de kwantitatieve winkelruimte, met name op verspreid gelegen en kansarme locaties. Streven naar een afname van de leegstand, met name op onaanvaardbare plekken aangrenzend of in winkelgebieden. Versterken van de kwaliteit van winkelgebieden, door met name de markt ruimte te geven om te investeren in thema's zoals gastvrijheid, service, beleving en ontmoeting. Ontwikkelingen moeten passen binnen de context van het profiel van een winkelgebied. Dit profiel wordt primair bepaald aan de hand van het bezoekmotief: recreatief winkelen, doelgerichte aankopen, boodschappen doen of een combinatie hiervan.	In 2017 is de detailhandelsvisie die uw raad in december 2016 heeft vastgesteld. ingebracht in de intergemeentelijke Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid-Limburg, die aan het eind van het jaar is vastgesteld. Verder zijn in 2017 concrete voorbereidingen getroffen om het Retailpark Belvédère planologisch en praktisch mogelijk te maken. De concrete aandachtspunten in 2017 gerealiseerd zijn: Faciliteren van de vraag van de consument vindt plaats in het kader van de beoordeling van ingediende initiatieven Door opname in de intergemeentelijke structuurvisie is het streven naar afname winkelruimte en leegstand nogmaals onderstreept. Conform uitgevoerd Ontwikkelingen zijn conform getoetst aan de hand van het profiel van het desbetreffende winkelgebied zoals omschreven in de Detailhandelsvisie 2016. Voorbeelden die conform dit profiel in 2017 gerealiseerd zijn, zijn de modernisering van buurtwinkelcentrum De Beente en de supermarktcentrum aan de Scharnerweg.

Meer en langer verblijf in Maastricht waaronder het zakelijk toerisme	
Maastricht als bezoekstad wordt primair versterkt via het stimuleren van recreatief en zakelijk toeristisch bezoek. Zakelijk toerisme vindt veelal plaats in de midweek en kent relatief hoge bestedingen. Juist midweeks is er ruimte binnen de hotels. Bezoek vanuit (verblijfs)recreatief motief is de pijler van de toeristische bestedingen en werkgelegenheid. Evenement zijn een middel om het imago van de stad te versterken en mede een motief om de stad te bezoeken en er te verblijven.	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Stimuleren congressen</u> Concrete aandachtspunten hierbij zijn in 2017: <ul style="list-style-type: none"> • Jaarlijkse monitoren en evalueren van de met het Maastricht Convention Bureau (MCB) gemaakt prestatieafspraken. Het gaat concreet om acquisitie van congressen rond de Brightlands Campussen, het organiseren van de pr rond deze congressen in samenwerking met Connect Limburg en het 	Zie pijler 1

<p>doorontwikkelen van Amici Ad Mosam.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkeling arrangementen gericht op stimuleren toename midweek-verblijf. • Lobby voortzetten (vlieg)lijnverbinding MAA – internationale airport (Amsterdam). • MECC: het besluitrijp ontwerp van het investeringsplan wordt begin 2017 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, waarna de diverse onderdelen van het ontwerp in 2017 gefaseerd worden uitgewerkt. Het upgraden van het MECC is van belang in relatie tot gewenst groeiscenario's voor m.n. de congresmarkt en daarmee toename van het zakelijk toerisme. 	
<p><u>Een evenwichtig evenementenprogramma</u> Concrete aandachtpunten in 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen integraal afgewogen Jaarprogramma Evenementen 2018. • Proactief accountmanagement om te komen tot nieuwe evenementen gericht op doelgroepen jongeren – studenten – creatieve sector en internationals. • Ism WOM Belvedere inzetten op programmering Spinxkwartier gericht op het versterken van het gewenste imago. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. • Nieuw in 2017: Words on Fire, Urban Trail, Kingsland, Crosscurrents, Festival JOY en de City Centre Trail. • Mede vanwege de verdere inrichting van het Sphinxgebied en de verlegging van de Noorderbrug hebben er met name kleinschalige (experimentele) evenementen plaatsgevonden in het gebied. Het gebruik van de Gashouder is verder verkend en heeft in het najaar van 2017 de HUNT plaatsgevonden. Mede door dit evenement worden de mogelijkheden van de Gashouder duidelijker.
<p><u>Versterken Vrijetijdseconomie</u> Concrete aandachtpunten in 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sturing geven aan het convenant met Maastricht Marketing 2017-2020. Doel: toename verblijfsduur/aantal overnachtingen. Beoogde prestaties VVV/Maastricht Marketing: opstellen meerjarig strategisch marketing plan met accenten op imago gebiedsontwikkelingen (Tapijn, Sphinxkwartier, A2) en de creatieve sector zoals mode, design en muziek, versterking van de verbindingen/samenwerking met de (eu-)regio (Geuldal, landgoederenzone/ rivierenpark), positioneren van onderscheidende evenementen die bijdragen aan het imago en toename verblijfsduur, mee aantrekken en binden van de congresbezoeker en een stimulerende en inspirerende rol vervullen ten behoeve van innovatie in de sector. • Opstellen regionale structuurvisie Vrijetijdseconomie en Landschap ikv bestuursafspraken POL. • Hotelbeleid: tussentijdse evaluatie hotelbeleid en uitvoering onderzoek kleinschalige verblijfsaccommodaties/ AIRBNB (2^e helft 2016) leidt tot aanbevelingen en implementatie van concrete acties o.a. op vlak van inning toeristenbelasting, vergunningen in 2017. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Het plan is conform opgesteld. In de uitwerking heeft Spinxkwartier bijvoorbeeld een prominente rol gekregen in de pr combinatie van de oude en de nieuwe stad. Ook trekt Maastricht Marketing de Euregionale marketing van het internationale top evenement IRONMAN. Via ontbijtsessies e.a. meetings worden toeristische ondernemers geprikkeld in te spelen op nieuwe kansen. • Het opstellen is vertraagd in afwachting van provinciaal onderzoek naar de regionale hotelmarkt. De regionale structuurvisie vrijetijdseconomie en landschap wordt in 2018 opgeleverd. • Conform gerealiseerd met enkele aanvullingen op het beleid (o.a. de marktruimte periodiek (iedere 2 jaar) te laten bepalen). Een evalueatie van het hotelbeleid incl. aanbevelingen en beleidsvoorstellen op het gebied van aanpak toeristische woningverhuur

	wordt in 2018 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.
--	--

Maastricht werkstad van de toekomst	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Versterken service en dienstverlening aan (startende) ondernemers</u> De behoefte aan toenemende flexibiliteit, experimenteeruimte, snelheid en maatwerk vraagt om een klantgerichte benadering waarbij kernwaarden als openheid, duidelijkheid en snelheid centraal staan vanuit een actieve en verbindende rol. Concrete aandachtspunten in 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regionale samenwerking BedrijfsContact Punten en regionale ondernemershuizen om de kracht van de regio beter te benutten. Accountmanagement gericht op het verbinden van de 'eigen' dienstverlening aan ondernemers, aan de dienstverlening van commerciële en niet commerciële organisaties en netwerken in de stad; aanhaken van innovatieve Maastrichtse bedrijven aan LED versnellingstafels, challenges, campussen. • Revitalisering bedrijventerreinen o.a. door stimuleren parkmanagement door ondernemers. • Pro actief accountmanagement waarbij meer programmatisch/projectmatig gewerkt wordt aan versterking, verankering en groei van sectoren: Customer Service Valley, Steel Cluster, Creatieve Industrie, Innovatie MKB, Investeringsagenda MECC. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd: <ul style="list-style-type: none"> - periodiek overleg met de contactpunten van Heerlen, Sittard-Geleen en Maastricht; - Gezamenlijke presentatie dienstverlening tijdens events voor startende ondernemers (Werken aan succesvol ZZP'en 13.11.2017); • Onderlinge, periodieke afstemming deelname events voor (startende) ondernemers • Verdere professionalisering accountmanagement / Bedrijfscontactpunt Maastricht middels ondernemerssprekuren, nieuwe brochures, update website, aanhaken netwerken, etc • <u>Niet geplande realisatie 2017:</u> Van november 2017 tot begin januari 2018 heeft in het Eiffelgebouw de Expo 'Groeten uit Maastricht' plaatsgevonden. De expo beoogde de innovatieve Maastrichtse maakindustrie bij het brede publiek onder de aandacht te brengen. De expo is bezocht door ca 5000 bezoekers, vonden er 60 tal georganiseerde events plaats en 550 scholieren vanuit het VO/MBO maakte kennis met de Maastrichtse maakindustrie en brachten bedrijfsbezoeken aan de deelnemende bedrijven. Ook online en in de media is er veel aandacht geweest voor de expo. Belangrijke thema's waren employerbranding en het betrekken van de jeugd bij de maakindustrie. In een vervolgtijdsplan zullen ook m.n. deze thema's verder worden opgepakt.
<p><u>Provinciaal Omgevingsplan (POL)</u> Doel van het Provinciaal Omgevingsplan is het op regionale schaal sturen van gewenste ontwikkelingen. In navolging van de gemaakte bestuursafspraken in 2016 zullen in 2017: Regionale uitwerkingen plaatsvinden in structuurvisies op het vlak van detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen en vrijetijdseconomie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Op 12 december 2017 is de Structuurvisie Ruimtelijke Economie Zuid Limburg (SVREZL), op het vlak van detailhandel, kantoren en bedrijventerreinen, in Maastricht door de

	Gemeenteraad vastgesteld. Op regionale schaal van Zuid-Limburg is deze structuurvisie door alle 18 gemeenten van Zuid Limburg eind 2017 vastgesteld.
--	---

► *Randvoorwaardelijk*

Optimale branding van stad en regio
Beoogde prestaties en realisatie 2017
Zie programma 1

Optimaliseren van de (grens)overschrijdende infrastructuur
Beoogde prestaties en realisatie 2017
<u>Verbeteren Internationale trein- tram en busverbindingen</u>
Zie programma 12

Investeren in internationalisering en vermindering van grensbarrières
Beoogde prestaties en realisatie 2017
Zie programma 1

Faciliteren nieuwe woonmilieus en voorzieningen
Beoogde prestaties en realisatie 2017
Zie programma 11.

Investeren in een duurzame Maastrichtse economie
Beoogde prestaties en realisatie 2017
Zie programma 14.

Realiseren van draadloze verbindingen	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
Pilot Wifi De pilot wifi in openbaar gebied Vrijthof en pilot wifi in openbaar gebieden Plein 1992, Markt, OLV plein, Health Campus en Belvédère zijn in 2015 afgerond. Op basis van de bevindingen zal worden onderzocht of een structurele oplossing mogelijk is en zo nodig besluitvorming worden voorbereid.	In samenwerking met CMM en Ziggo/Vodafone is in 2017 verkend hoe een dekkend netwerk te realiseren. In 2018 wordt dit nader geconcretiseerd.

Afgestemd (eu)regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Gezamenlijke aanpak op Zuid-Limburgs niveau</u> De programmacommissie LED People, Provincie Limburg en de Centrumgemeenten organiseren samen met het bedrijfsleven de vraaggerichte arbeidsmarktaanpak vanuit de stuurgroep Economie en Arbeidsmarkt. De zogenaamde Strategische aanpak 'Arbeidsmarkt Andersom'. Aan de ene kant zien we een toenemende vraag; 24.000 vacatures als gevolg van investeringen/groei (17.000) en vervangingsvraag (7.000). Aan de andere kant zien we nog steeds veel mensen langs de kant staan(30.000). Reden waarom alle partijen hun krachten bundelen in een vraaggerichte aanpak. De doelstelling is bedrijven optimaal te faciliteren bij het invullen van hun vacatures. Hiervoor zijn de WerkgeverServicePunten (WSP) naar voren geschoven als de matchmakers. Voor Maastricht-Heuvelland is dat WSP: Podium 24. Daarnaast is in 2016 het zogenaamde Mobility & Talent Centre (MTC) opgericht. Een activeringsprogramma waarin mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt middels een leerwerk traject een dienstverband krijgen in sectoraal georganiseerde arbeidspools.</p> <p>Speerpunten 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • convenant Customer Service Valley: actieve acquisitie van call centers en een opleidingsprogramma Agent@Work voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. • Zie programma 4. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd: het aantal deelnemende bedrijven in CSV is gestegen van 3 naar 7. Diverse opleidingsprogramma's op niveau MBO 3 werden gerealiseerd voor reguliere werknemers en nieuwe zij-instroom via Agent@Work uitgevoerd door Podium 24. • Zie P4.
<p><u>Startersondersteuning</u> De frontoffice voor startersondersteuning wordt ingevuld door de stichting Startercentrum Limburg. Deze ondersteunt het netwerk, verbindt partijen en is het eerste aanspreekpunt voor advies en informatie. De netwerkvorming met ZZP Fabriek, Launchbase, MC4E, Ondernemersklankbord, Bedrijfscontactpunt en het Zelfstandigenloket complementeren de dienstverlening. Aandachtspunten voor 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meertaligheid in dienstverlening gezien toenemende vraag internationale starters • Specifiek voor de sectoren mode, film en podium kunsten is er het uitvoeringsprogramma creatieve industrie geïnitieerd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Zo is het bedrijfscontactpunt gestart met gesprekken voor internationals die een bedrijf willen starten binnen het Maastricht international centre (MIC). Ook is de online presentatie van het bedrijfscontactpunt meertalig (engels) verder doorgevoerd met meertalige online brochures en een Frequently Asked Questions (FAQ) • Gerealiseerd, zie Creatief Maastricht meer zichtbaar maken.
<p><u>Aandachtsgebieden</u> Bovenop de generieke dienstverlening voor starters zijn er enkele speciale aandachtsgebieden. Voorbeeld: Voor mensen uit een uitkering is er reguliere dienstverlening in het kader van het Bijstand Besluit Zelfstandigen (BBZ en IOAZ) voor ww-ers. Variërend van levensonderhoud tot een lening. Deze dienstverlening wordt in 2017 verder uitgevoerd.</p>	<p>Gerealiseerd</p>

3. Wat heeft het gekost?

Programma 3 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	7.711	7.730	7.193	537 V
- Kapitaallasten	731	731	731	
- Apparaatskosten	1.492	1.714	1.746	32 N
- Storting in voorzieningen				
- Overige lasten	5.488	5.285	4.716	569 V
(b) Totale baten	39	149	464	315 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	7.672	7.581	6.729	852 V
Storting in reserves	248	248	248	
Onttrekking uit reserves	376	410	14	396 N
Resultaat	7.544	7.419	6.963	456 V

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 0,852 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

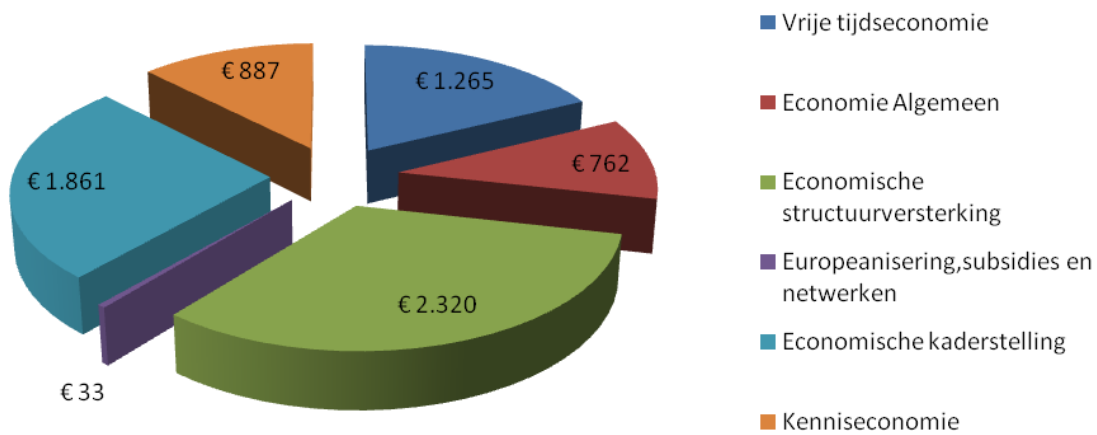
- Economische structuurversterking € 0,478 mln. V
- Economische kaderstelling € 0,090 mln. V
- Diverse posten € 0,284 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Minder onttrokken wervingsfonds acquisitie € 0,100 mln. N
- Minder onttrokken evenementenfonds € 0,060 mln. N
- Minder onttrokken aanloopstraten € 0,236 mln. N

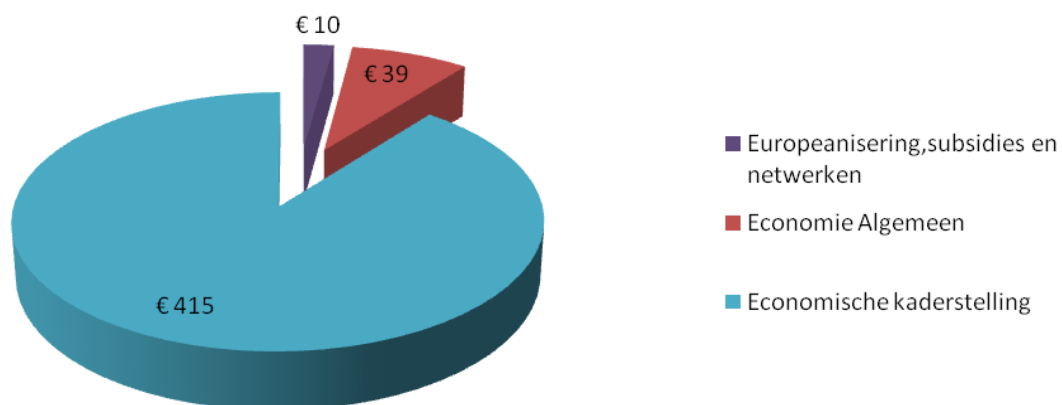
Programma 3: lasten

bedragen x 1.000

Programma 3: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► *Wat is de programmadoelstelling?*

Maastricht is een stad waar alle inwoners de kans wordt geboden erbij te horen en volwaardig mee te doen op sociaal, cultureel en economisch gebied.

► *Wat merkt de burger daarvan?*

- Meer arbeidsparticipatie
- Minder werkloosheid
- Minder armoede
- Minder uitkeringen
- Strikter handhaven

► *BBV beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar ³	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inwoners	Bron ¹
aantal banen per 1000 inwoners van 15 tm 64 jaar	2016	846	825	1a
	2017	847	839	
% netto arbeidsparticipatie in Maastricht ²	2015	59	65	1c
	2016	59	66	
% werkloze jongeren 16 tot en met 22 jaar	2012	0,7	1,3	1b
	2015	1,2	1,7	
% kinderen tot 18 jaar dat in een gezin leeft dat moet rondkomen van een bijstandsuitkering	2012	8,5	6,9	1b
	2015	9,6	7,9	
Per 1000 inwoners, aantal personen 18 jaar en ouder met een bijstandsuitkering	2016	47,5	49,2	1d
	Jan tm juni 2017	46,4	50	
Per 1000 inwoners, aantal personen 15 tot en met 64 jaar met een lopende re-integratievoorziening	2016	26,7	23,1	1d
	Jan tm juni 2017	30,9	nnb	

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl versie 13-4-2017 waarbij geldt: (1a) LISA; (1b) Verwey Jonker Instituut, Kinderen in Tel; (1c) CBS – arbeidsdeelname; (1d) CBS-Participatiewet

2) % netto arbeidsparticipatie = % van de werkzame beroepsbevolking tov van potentiële beroepsbevolking

3) De meest recente peiljaren zijn weergegeven.

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar ²	Maastricht	G32	Bron ¹
aantal niet werkende werkzoekenden 15-75 jaar als % van de beroepsbevolking per 1 januari	2015	11,0	11,6	2
	2016	11,0	13,2	
	2017	9,5	11,2	
Aantal langdurige werklozen (> 1 jaar) 15-75 jaar als % van de beroepsbevolking per 1 januari.	2016	6,9	8,2	2
	2017	6,2	6,9	
	2018	2,6	4,4	

Aantal garantiebannen via Podium24 ³	2015	14	-	4
	2016	28		
	2017	52		
Aantal plaatsingen werken met loonkostensubsidie	2015	6	-	5
	2016	27		
	2017	110		
Aantal huishoudens met inkomen tot 110% sociaal minimum per 1 januari ⁴	2014	8620	-	3
	2015	9140	-	
	2016	9320		
	2017	nmb		
Toe/afname aantal uitkeringen (%) in kader van Participatiewet	2015, 1 januari	-0,3	3,5	1
	2016, 1 januari	4,0	2,3	
	2017, 1 januari	-0,8	2,5	
	2017, augustus	-2,0	-1,3	
Aantal uitgestroomde uitkeringsgerechtigden	2015	896	-	4
	2016	866		
	2017	933		
<p>1) Bron: (1) CBS, aantal uitkeringen Participatiewet; (2) UWV; 3) Minimascan StimulanSZ; (4) Gemeente Maastricht, managementinfoSZ; 5) CBS, Statistiek Re-integratie Gemeenten.</p> <p>2) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.</p> <p>3) Het invullen van garantiebannen is een verantwoordelijkheid van werkgevers. Landelijk is voor de totale arbeidsmarktregio Zuid-Limburg een verdeling gemaakt over de markt en de overheidsector.</p> <p>4) Hoogte van het aantal huishoudens met een inkomen tot 110 % hangt samen met veel factoren die buiten de reikwijdte van de gemeente liggen.</p>				

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► Werk

Creëren van mogelijkheden op de arbeidsmarkt	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Uitvoeren Social Return</u> In 2017 worden 50 mensen geplaatst via het project Social Return. Getoetst zal worden of de doelgroep van social return kan worden uitgebreid met Zzp-ers.	In 2017 zijn in totaal 75 plaatsingen gerealiseerd via Social Return. Het betreft alle leerlingen, Wajongers, nuggers, Pw-ers, WW-ers, WIA-ers en WSW-ers die via de aanpak van Maastricht zijn geplaatst. De eerste verkenningen voor het uitbreiden van de doelgroep Social Return met de Zzp-ers zijn gedaan en dit blijkt lastiger dan verwacht. De benaderde ZZP-ers geven namelijk geen toestemming om na te gaan of zij een (gedeeltelijke) uitkering ontvangen. Dit is echter een noodzakelijke voorwaarde voor de inzet van Social Return (toestemming van eventuele uitkeringsinstanties is noodzakelijk).

<p><u>Sluitende aanpak en Work First</u> Alle nieuwe instroom in een bijstandsuitkering wordt sluitend via work first opgepakt. Naast de zoektermijn van vier weken, die aan de burger wordt opgelegd en waarin hij/zij actief op zoek gaat naar werk, heeft het Transferium Werk en Bijstand (TWB), naast werkgevers en andere organisaties een rol in deze work first aanpak. Diagnose vindt plaats door de consulent sociale zaken, die daarbij gebruik maakt van de beschikbare instrumenten. Deze diagnose ziet op zowel inkomen als re-integratie en bestaat uit een quickscan. Is een verdiepende diagnose (praktijk, medische en arbeidskundige diagnostiek alsmede testen) nodig dan kan daarvoor het TWB worden ingezet. Dat geldt ook voor de loonwaardebepaling. In het TWB kunnen maximaal 350 mensen worden geplaatst. Onderzocht wordt of het huidige TWB voldoende is aangepast aan de nieuwe, gewijzigde omgeving en tegemoet komt aan de behoefte van de opdrachtgevende gemeenten. Bekeken wordt of een doorontwikkeling mogelijk en noodzakelijk is of dat er mogelijke alternatieven zijn voor het TWB.</p>	<p>In 2017 voerde SZMH in totaal 1.626 klantherkenningen voor Maastricht uit. Daarvan leiden er 1.037 tot een intake. Over de uitkeringsregelingen was de verdeling als volgt: PW: 978, IOAW: 55 en IOAZ: 4. Deze intakes leidden uiteindelijk in 847 gevallen tot een toekenning van de uitkering. In 227 situaties is tijdens de klantherkenning een zoektermijn opgelegd. 239 mensen zijn in 2017 in het TWB geplaatst (totale jaarbezetting was daarmee 304) De instroom afgezet tegen de opgestarte klantherkenningen bedraagt 52%.</p> <p>In 2017 is de doorontwikkeling van het TWB vormgegeven. Dit ziet op een betere verbinding tussen arbeidsmarkt en doelgroep: middels verdiepende diagnose, activeringsplekken voor niet-willers en ontwikkelingsactiviteiten die er op gericht zijn de werkzoekenden in de positie te brengen om een traject richting werk te starten. Wat de effectiviteit van zo'n traject vervolgens weer ten goede komt.</p>
<p><u>Vraaggerichte werkgeversbenadering</u> Eén van de instrumenten om mensen aan het werk te krijgen is de werkgeversdienstverlening. De werkgeversdienstverlening is vraaggericht vormgegeven in Podium24 en de <i>plaatsing en bemiddeling</i> van burgers wordt aldus gerealiseerd vanuit één loket. Ten behoeve van de plaatsing en bemiddeling van mensen wordt een detachingsfaciliteit ingericht, voor werkgevers die mensen niet rechtstreeks in dienst willen nemen. Podium24 bemiddelt in 2017 300 mensen naar werk. Podium24 voert daarnaast de plaatsing op groeibanen uit, de detachingsfaciliteit voor werkgevers, draagt zorg voor de afhandeling van loonkosten- en uitstroomb subsidies en zorgt voor jobcoaching indien werkgevers dat vragen. De primaire verantwoordelijkheid voor het realiseren bij werkgevers van de in het Sociaal Akkoord afgesproken garantiebanen ligt bij het in Zuid-Limburg opgerichte Regionaal WerkBedrijf (RWB, samenwerking van gemeenten, UWV, vakbonden en werkgevers).</p>	<p>In 2017 heeft Podium24 435 mensen woonachtig in Maastricht in regulier werk geplaatst (op een totaal aantal plaatsingen van 682). Van deze 435 ontvingen 372 mensen een Participatiewetuitkering. Van de totale bemiddelingen was: - 26,1% jonger dan 27 jaar; - 40,0% tussen 27 en 45 jaar; - 33,9% 45 jaar en ouder. In de diverse categorieën van arbeidsvermogen was de verdeling als volgt: - 24,2% arbeidsvermogen 80-100%; - 46,5% arbeidsvermogen 50-80%; - 17,0% arbeidsvermogen 30-50%; - 3,3% arbeidsvermogen 1-30% en - 8,9% overig.</p> <p>De aantallen groeibanen, loonkostensubsidies en garantiebanen worden later in de tekst vermeld.</p>
<p><u>Begeleiding via servicepunten werk en bemiddeling</u> Via de servicepunten werk en bemiddeling worden in de buurten Malberg, Caberg-Malpertuis, Limmel-Nazareth, Wittevrouwenveld-Wyckerpoort en Mariaberg werkzoekenden begeleid naar een baan (125) en naar participatie (40).</p>	<p>In 2017 zijn vanuit de servicepunten Werk en Bemiddeling 130 mensen naar werk bemiddeld en 74 mensen naar participatie begeleid. Gedurende 2017 is de werkwijze van de servicepunten ook uitgebreid naar De Heeg.</p>

<p><u>Statushouders en re-integratie</u> Voor wat betreft de taak ten aanzien van statushouders in Maastricht wordt gestart met een pilotproject, waarin ervaring opgedaan wordt met de te ontwikkelen multidisciplinaire aanpak, waarna deze na evaluatie en eventueel bijstelling voor de gehele doelgroep uitgerold kan worden. Deze pilot start op 1 augustus 2016 en loopt tot en met eind 2017. Resultaten van het project:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 150 personen zijn gediagnosticeerd en in een traject geplaatst; - 20 % van de deelnemers is (partieel) uitgestroomd naar werk of studie; - er is een methodiek op maat ontwikkeld voor de doelgroep. 	<p>213 Personen hebben tot 31-12-2017 deelgenomen aan de pilot. Hiervan hebben 94 personen (44%) een betaalde baan, al dan niet parttime. 12 (6%) Deelnemers zijn een studie gaan volgen.</p>
--	---

Toeiden naar regulier werk/participatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Actieplan jeugdwerkloosheid</u> Het actieplan loopt tot 1 januari 2019. Als er nog scholingsmogelijkheden zijn gaan jongeren terug naar school, zo niet dan wordt ingezet op werk. Jongeren die niet op eigen kracht werk vinden kunnen aan de slag in de arbeidspools van het MTC, via (leer)werkprojecten, Podium 24 en groeibanen die voor jongeren beschikbaar zijn. Een extra duwtje in de rug biedt de 'dedicated accountmanager' die kwetsbare jongeren bemiddelt naar werk. Voor de kwetsbaarste doelgroep jongeren wordt hiervoor specifieke deskundigheid ingezet door de inzet van een casemanager kwetsbare jongeren.</p>	<p>Op de peildatum 01-1-2018 zijn 168 jongeren uitgestroomd uit de uitkering naar regulier werk, maar ook via diverse leerwerkprojecten, groeibanen, etc. Daarnaast hebben 47 jongeren op dat moment parttime werk: zij zijn gedeeltelijk uitgestroomd. Bij 159 jongeren loopt een traject gericht op bevordering van de arbeidsinschakeling. In 2017 is daarnaast de pilot "Duaal traject statushouders inburgering/praktijkscholing" gestart. Tussen oktober en december zijn 20 jonge statushouders naast hun inburgering begonnen aan een cursus gericht op het behalen van een beroepscertificaat in de sector bouw/techniek. Ook zijn in het project Samen naar een Werkende Toekomst door Podium 24 op de peildatum 01-1-2018 42 kwetsbare jongeren bemiddeld naar werk. Bij 22 jongeren uit deze groep is loonkostensubsidie toegepast en bij 15 jongeren is een jobcoach ingezet.</p>
<p><u>Actieplan Ouderenwerkloosheid</u> Het aanvalsplan ouderwerkloosheid is uitgewerkt in een actieplan. Aanvalsplan en actieplan lopen voor een periode tot 1 januari 2019 en de aanpak richt zich op 45-plussers met een arbeidsvermogen van 30 procent of meer. Door de inzet van de actielijnen worden 100 mensen per jaar bereikt. Van deze mensen dienen er 60 naar één van de vormen van werk uit te stromen en 30 naar regulier of gesubsidieerd werk.</p>	<p>In 2017 hebben 182 personen (na screening) deelgenomen aan het project. Hiervan hebben 68 personen regulier werk gevonden, 2 personen zijn geplaatst in een groeibaan en 41 op een participatieplaats. Geconstateerd kan worden dat de begrote uitstroom ruim gehaald is en met een percentage van 37% de uitstroom naar regulier werk zelfs bovengemiddeld is bij deze doelgroep (gem.32%).</p>

Toeleiden naar gesubsidieerd werk	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Loonkostensubsidie</u> Op basis van de Participatiewet kan de gemeente een loonkostensubsidie (artikel 10d) verstrekken aan werkgevers die mensen in dienst nemen die vanwege hun beperkingen niet zelfstandig het wettelijk minimumloon kunnen verdienen. Deze subsidie bedraagt maximaal 70% en financiert vanuit het I-deel het verschil tussen de loonwaarde van de werknemer en het wettelijk minimumloon. Naast de loonkostensubsidie zet de gemeente de loonkostensubsidie gekoppeld aan het Mobility & Talent Centre in.</p> <p>In 2017 kunnen beide instrumenten in totaal voor een maximaal bedrag van € 1,5 mln. uit het I-deel worden ingezet. Dit betreft ca 100 mensen. De kosten van begeleiding van mensen die met behulp van dit instrument aan het werk zijn worden ook betaald uit dit bedrag. De totale uitgaven voor dit instrument worden nauwgezet gevolgd.</p>	<p>In 2017 is de inzet van dit instrument flink aangetrokken en in totaal zijn 110 loonkostensubsidies ingezet. Dit betreft de subsidies in het kader van art. 10d Pw en in het kader van het MTC. Hierin is geen onderscheid meer gemaakt, aangezien beide instrumenten sterk op elkaar lijken. De specifieke aanpak zoals deze in het MTC is opgezet is inmiddels opgegaan in de projectaanpak die vorm is gegeven via de sectorale benadering (Customer Service Valley, Maakindustrie en Leisure). Het MTC op zich is daarmee komen te vervallen.</p>
<p><u>Groeibanen</u> In 2017 kunnen 50 groeibanen door Stichting Podium24 worden ingevuld.</p>	<p>In 2017 zijn 49 groeibanen ingevuld door Podium24.</p>
<p><u>Afbouw WSW</u> Vanaf 2015 is de WSW afgesloten voor nieuwe instroom. De afbouw vindt voornamelijk via natuurlijk verloop plaats. In 2015 bedroeg de realisatie 867 arbeidsjaren. Vanaf 2015 neemt dit aantal met ongeveer 50 arbeidsjaren per jaar af. Wij willen de know-how van de nv MTB regio Maastricht als uitvoerder met betrekking tot de doelgroep behouden en daarom worden de instrumenten arbeidsmatige dagbesteding en leerwerkbedrijf toegevoegd aan het palet van de MTB. Voor de uitvoering van de WSW wordt jaarlijks met de nv MTB regio Maastricht een uitvoeringsovereenkomst afgesloten.</p>	<p>In 2017 is de WSW-systematiek (incl. financiering) vanuit het rijk gewijzigd van 'woongemeente' naar 'werkgemeente'. Bijgevolg wordt enkel nog gekeken naar de realisatie bij MTB; de eigen inwoners en een aandeel in de buitengemeentelijk sw-ers. Hierdoor gaat de vergelijking met voorgaande jaren mank. Voor 2017 was een gemiddelde realisatie van 850 arbeidsjaren geprognosticeerd. De uiteindelijke realisatie bedraagt 855 arbeidsjaren. De geprognosticeerde realisatie voor 2018 is 805 arbeidsjaren. In het kader van de optimalisatie van de uitvoering re-integratie, is de leerwerkfunctie van MTB in 2017 steeds nadrukkelijker deel gaan uitmaken van de regionale uitvoeringsketen. Ook wordt de samenwerking op het snijvlak van Wmo en Participatiewet steeds meer opgezocht, bijvoorbeeld met zorgpartijen. Dit komt ten goede aan een integrale benadering van de gemeentelijke doelgroep.</p>

Werken met behoud van uitkering	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Realiseren plaatsingen Werken met behoud van uitkering</u> Hierbij zijn twee mogelijkheden, te weten:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Werken met behoud van uitkering gedurende maximaal zes maanden gericht op een reguliere plaatsing (proefplaatsing) en - De participatieplaats (artikel 10a Participatiewet), waarbij mensen gedurende maximaal twee jaar (eventueel 2 x met een jaar te verlengen) actief kunnen participeren. <p>Daarnaast is de inzet van het instrument tegenprestatie mogelijk om mensen te laten participeren naar vermogen.</p>	<p>Op 1 januari 2017 waren 143 Wmbvu-trajecten actief en in de loop van 2017 zijn 157 nieuwe Wmbvu trajecten opgestart: 50 WmbvuU gedurende maximaal zes maanden (proefplaatsing) en 107 WmbvuU participatieplaats</p> <p>Dit resulteert in totaal in 300 trajecten die in het kader van werken met behoud van uitkering actief waren.</p> <p>Per 31-12-2017 zijn er nog 152 trajecten WmbvuU trajecten actief: 15 WmbvuU gedurende maximaal zes maanden (proefplaatsing) en 137 WmbvuU participatieplaats.</p>
<p><u>Maastricht-Heuvelland alternatief beschut werk</u> In 2017 wordt via het Maastricht-Heuvelland alternatief beschut werk een slimme combinatie gerealiseerd van beschut werken (nieuw) en (arbeidsmatige) dagbesteding voor mensen die door hun lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie hebben. Eind 2017 wordt een besluit genomen over de definitieve aanpak vanaf 2018.</p> <p>In totaal zijn in 2017 voor de gemeente Maastricht 20 nieuwe plekken alternatief beschut werken beschikbaar, zodat het totaal voor de gemeente Maastricht op 50 plekken (conform landelijke verdeelsleutel) komt.</p>	<p>In 2017 hebben 35 inwoners gebruik gemaakt van het Maastricht-Heuvelland alternatief beschut werk. Dit is ruim meer dan het begrote aantal (20). Gedurende het jaar zijn 12 van die 35 mensen ook weer uitgestroomd. Met name vanwege persoonlijke omstandigheden (zoals verhuizing) of doorstroom naar een ander traject en zelfs werk.</p> <p>Mede vanwege de voortdurende wijzigende wetgeving op dit vlak, is in 2017 onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor de invulling van beschut werk 'nieuw'. Besluitvorming hieromtrent is voorzien voor het tweede kwartaal 2018. De ervaringen met het Maastricht-Heuvelland alternatief worden hier uiteraard in meegenomen.</p>

► **Inkomen**

Verstrekken inkomensondersteunende voorzieningen: PW, WWB, Bbz, IOAW, IOAZ	
Uitvoeringsorganisatie Sociale Zaken Maastricht Heuvelland	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Beperken uitkeringsvolume</u> Sturing op het uitkeringsvolume vindt voornamelijk plaats door beperking van de instroom (poortwachtersfunctie), handhaving en toeleiding naar arbeid.</p> <p>Vanuit het principe van Hoogwaardig Handhaven ligt de focus op preventie. Vroegtijdig goed informeren en waar nodig extra controleren voorkomt dat mensen achteraf geconfronteerd worden met hoge terugvorderingsbedragen en boeten en voorkomt voor de gemeente een fors hogere schadelast.</p> <p>Aan de poort stevig inzetten op werk is ook één van de instrumenten die bijdragen aan het voorkomen van fraude.</p>	<p>Mede door de poortwachtersfunctie laat de tabel Maastrichtse beleidsindicatoren zien dat het aantal niet werkende werkzoekenden in Maastricht in 2017 fors is gedaald, vooral ook onder de groep die langer dan een jaar werkloos was.</p> <p>Het bijstandsvolume nam in Maastricht tot en met augustus 2017 met 2% af. Bij de G32 en landelijk ligt dat percentage iets lager (resp. 1,3% en 1,5%). CBS-cijfers voor de maanden daarna zijn nog niet voorhanden. Op basis van eigen managementinformatie zet de daling van het bijstandsvolume in het laatste kwartaal van 2017 door. Eind december 2017 was sprake van een daling van 2,5% ten opzichte van januari 2017.</p>

<p><u>Uitvoering handhavings- en sanctiebeleid</u> Tot nu toe was Hoogwaardig Handhaven vooral een thema binnen de Participatiewet. Het is de bedoeling dat samen met de Heuvellandgemeenten wordt nagegaan hoe in de toekomst handhaving binnen de drie decentralisaties optimaal op elkaar kan worden afgestemd. Ook landelijk is die ontwikkeling ingezet.</p>	<p>In 2017 zijn de medewerkers handhaving- en sanctiebeleid ook ingezet op jeugd en WMO.</p>
<p><u>Monitoring gevolgen invoering Participatiewet</u> De monitoring van de uitvoering van de Participatiewet wordt meegenomen in de monitor Sociaal, waarin het aantal ingevulde garantiebanen wordt vermeld. Ook in 2017 zal aandacht uitgaan naar de effecten van invoering van de kostendelersnorm, de vernieuwde inkomenstoelage en de studietoelage.</p>	<p>Het aantal garantiebanen en plaatsingen met loonkostensubsidie staat vermeld in de indicatorentabel. In november 2017 bedroeg het aantal kostendelers 685 personen op een totaal van 4075 personen met een Participatiewetuitkering. Net als in 2016 is gebleken dat zich bij het toepassen van de kostendelersnorm geen ernstige knelpunten hebben voorgedaan. De inkomenstoelage laat ook in 2017 geen grote verschuivingen zien. In totaal is bijna 1 mln. aan inkomenstoelage verstrekt, een gelijk bedrag als in 2016. Eind 2017 werd aan 13 personen een studietoelage verleend.</p>

► *Zorg/bijzondere bijstand*

Meer aandacht van de samenleving voor armoedebestrijding	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Ketenbenadering</u> Verbindingen zoeken en leggen met en tussen de diverse (vrijwilligers) organisaties, charitatieve organisaties, professionele organisaties, en burgerinitiatieven in de stad die met armoedeproblematiek in aanraking komen, zodat er een totaalaanpak ontstaat en daardoor een vermindering van de armoede in Maastricht.</p>	<p>In 2017 hebben er een tweetal bijeenkomsten plaatsgevonden in samenwerking met Sociaal Werk Nederland en Trajekt waar diverse partijen aanwezig waren. Vanuit deze bijeenkomst is de Quiet Community opgestart. Dit is een platform waar integraal gewerkt wordt aan verzachten van armoede, aan bewustwording wat armoede betekent en aan het empoweren van de mensen die gebruik maken van de community.</p>
<p><u>Stadsspel voor jongeren</u> Het in 2015 gestarte interactieve stadsspel bedoeld voor bewustmaking van jongeren van 16+, voor financiële problematiek is in 2016 verder uitgebreid en is ook beperkt regionaal in Maastricht en Heuvelland opgepakt. In 2017 zal dit verder over de gehele regio Maastricht-Heuvelland worden uitgerold en worden geëvalueerd.</p>	<p>In 2017 heeft Maastricht en in het najaar 2017 heeft het Stella Maris college uit Meerssen deelgenomen aan No Credit Game Over. Tevens hebben de gemeenten in Maastricht-Heuvelland afspraken gemaakt m.b.t. de regionale inkoop van No credit Game over.</p>

Meer effectiviteit van geboden ondersteuning	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoering en monitoring Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs)</u> In 2016 is het beleidsplan integrale schuldhulpverlening vastgesteld. In dit beleidsplan heeft de gemeente zich als doel gesteld om extra aandacht te geven aan een aanpak van de schuldenproblematiek kort bij de burger en in een zo vroeg mogelijk stadium. Speerpunten hierbij zijn: Korte wacht- en doorlooptijden, ondersteuning bieden bij het realiseren van financiële stabiliteit en waar mogelijk werken aan een schuldenvrije toekomst. Daarnaast wordt sterk ingezet op preventie en vroegsignalering.</p>	<p>De uitvoering van het beleidsplan WGS is gestart, met aandacht voor de speerpunten zoals benoemd. Vanwege ICT belemmeringen bij de KBL in 2017 heeft het opleveren van gevraagde data vertraging opgelopen.</p> <p>T.a.v. preventie en vroegsignalering zijn voorbereidingen getroffen voor een databank vroegsignalering, waarmee burgers met betalingsachterstanden vroegtijdig en op een outreachende wijze ondersteund worden om ervoor te zorgen dat betalingsachterstanden vaste lasten niet oplopen tot problematische schulden.</p>
<p><u>Regionale aanpak schuldhulpverlening</u> De Regionale samenwerking in het Heuvelland op het gebied van schuldhulpverlening intensiveren. Dit doen we ondermeer door gezamenlijk projecten op het gebied van vroegsignalering en preventie te ontwikkelen. In 2016 is een start gemaakt met een regionale invullen van het stadsspel "No credit, Game over" in 2017 zal dit verder worden geïntensiveerd.</p>	<p>De intensivering van No credit Game over heeft geleid tot een aantal sessies bij Stella Maris in Meerssen. Naar verwachting sluit in 2018 ook Sophianum in Gulpen-Wittem aan.</p> <p>Verder zijn de beleidsplannen en uitvoeringsregels op elkaar afgestemd. De doorontwikkeling van de regionale website www.pasopjegeld.nl is gestart. Maastricht en Meerssen hebben samen met stichting Lyvia een project opgezet t.b.v. kinderen in armoede, waarbij studenten fungeren als buddy's.</p>
<p><u>Implementatie plan van aanpak beschermingsbewind</u> In 2016 is onderzocht op welke wijze wij als gemeente via een bestuurlijk aanbestedingstraject kunnen inzetten op beschermingsbewind, met als doel te komen tot een "pool" van bewindvoerders waar wij als gemeente nauw mee gaan samenwerken. Belangrijkste doel hierbij zal zijn dat burgers niet langer dan noodzakelijk onder beschermingsbewind komen te staan en daar waar mogelijk burgers middels lichtere ondersteuningsinstrumenten dan beschermingsbewind, weer financieel zelfstandig worden.</p>	<p>In 2017 is gekozen voor aansluiting op de landelijke ontwikkeling. VNG en branche organisaties van bewindvoerders hebben in juli 2017 een concept convenant geformuleerd. Dit kan als grondlegger dienen voor lokale convenanten. In september 2017 heeft een regionale bijeenkomst plaatsgevonden met de gemeenten in Maastricht-Heuvelland en regionale bewindvoerders. Een kleinere werkgroep heeft een regionale convenant en daarbij behorende werkafspraken gemaakt. In 2018 zal dit proces afgerond worden.</p>
<p><u>Monitoring afspraken verbeterlab schuldhulpverlening</u> In 2016 heeft er een verbeterlab schuldhulpverlening plaatsgevonden en op basis daarvan worden er een aantal specifieke gezamenlijke doelen geformuleerd t.a.v. effectieve ketensamenwerking, en een gemeenschappelijke routekaart.</p>	<p>De routekaart is vastgesteld en maakt onderdeel uit van de genoemde convenantsafspraken.</p>

Meer mensen maken gebruik van inkomensondersteunende voorzieningen	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Budgetwijzer Maastricht "Pas op je geld"</u> In 2017 wordt de gemeentelijke digitale budgetwijzer verder uitgebreid, geïmplementeerd en geëvalueerd.	In navolging van Maastricht nemen nu ook de andere gemeenten in Maastricht-Heuvelland deel aan "Pasopjegeld". Een werkgroep van gemeenten en partners heeft "Pasopjegeld" geëvalueerd. Op basis daarvan is een verbetervoorstel voor "Pasopjegeld" ontwikkeld. Daarin wordt ook gekeken naar andere vormen, bijvoorbeeld een APP. Implementatie zal in 2018 plaatsvinden.
<u>Uitbrengen inkomenskaart</u> In 2017 gaan we een geactualiseerde inkomenskaart van Maastricht uitbrengen en organiseren we netwerkbijeenkomsten. Met deze kaart worden inkomensondersteunende voorzieningen belicht aan groepen hulpverleners in de stad.	De inkomenskaart is in 2017 geactualiseerd en uitgebracht. In april en oktober zijn netwerkbijeenkomsten georganiseerd. Onderwerpen van deze bijeenkomsten waren: harmonisatie van werkwijzen van de verschillende partners, deskundigheidsbevordering, versterking van de onderlinge samenwerking en de waardering voor vrijwilligers voor hun tomeloze inzet.
<u>Uitbrengen schuldenkaart</u> In 2017 gaan we een geactualiseerde schuldenkaart van Maastricht uitbrengen. Met deze kaart kan worden beoordeeld welke voorzieningen op het terrein van schuldhulpverlening ingezet kunnen worden.	De schuldenkaart is bijgewerkt en uitgebracht. Ook is er een routekaart ontwikkeld om beter zicht te krijgen op welke instrumenten op welk moment ingezet kunnen worden.
<u>Uitbrengen oppluskaart</u> In 2016 is de oppluskaart uitgebracht, welke in 2017 zal worden geactualiseerd. Zijnde een kaart die een opsomming weergeeft van alle voorzieningen waar burgers met een lager inkomen gebruik van kunnen maken.	De oppluskaart is in 2017 geactualiseerd en uitgebracht.
<u>Vereenvoudiging gegevensuitvraag en terugdringen non-gebruik</u> In 2017 gaan we het niet gebruik van bijzondere bijstand en inkomensondersteunende maatregelen verlagen door een vereenvoudiging van de gegevensuitvraag, variatie in termijnen bij bepaalde kostensoorten te hanteren, standaard herhaal aanvragen te realiseren. Bovendien gaan we klanten meer pro actief benaderen en hen wijzen op de mogelijkheid om voor meer inkomensondersteunende maatregelen in aanmerking te komen.	In navolging van het besluit vereenvoudiging gegevensuitvraag en terugdringen non gebruik bijzondere bijstand en minimaregelingen heeft het college op 7 februari 2017 het uitvoeringsbesluit declaratieregelingen 2017 vastgesteld en besloten om geen bewijsstukken meer op te vragen van gemaakte kosten. Wanneer wordt voldaan aan de inkomensgrens van 110% van het geldende bijstandsniveau wordt de tegemoetkoming op basis van het huishouden uitgekeerd. SZMH is nog meer proactief en attendeert aanvragers van regelingen actief op andere regelingen waar ze recht op hebben.

3. Wat heeft het gekost?

Programma 4 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	101.218	116.057	109.791	6.266 V
- Kapitaallasten				
- Apparaatskosten	9.938	14.735	12.417	2.318 V
- Storting in voorzieningen			1.803	1.803 N
- Overige lasten	91.280	101.322	95.571	5.751 V
(b) Totale baten	59.452	70.559	71.018	459 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	41.766	45.498	38.773	6.725 V
Storting in reserves				
Ottrekking uit reserves		1.587	1.520	67 N
Resultaat	41.766	43.911	37.253	6.658 V

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 6,725 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

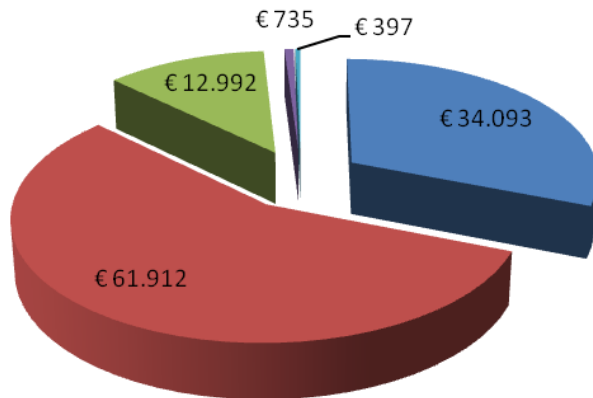
- Bijstandsuitkeringen (BUIG) € 6,686 mln. V
- Zorg en Armoede € 2,027 mln. N
- Exploitatietekort MTB € 2,434 mln. V
- Desintegratiekosten 1UD € 0,350 mln. N
- Diverse posten € 0,018 mln. N

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Minder onttrokken intensivering re-integratie € 0,010 mln. N
- Minder onttrokken herstructurering MTB € 0,057 mln. N

Programma 4: lasten

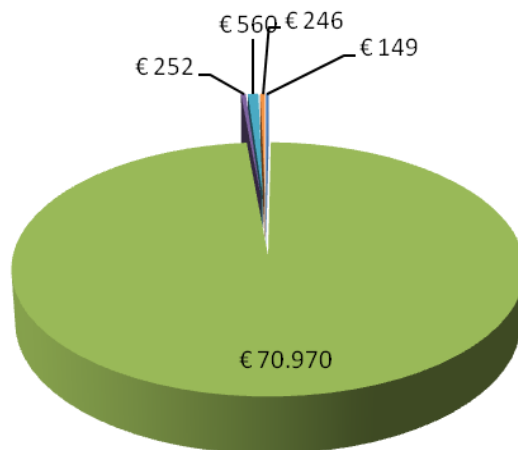
bedragen x 1.000

- Wet Werk en Bijstand: Werk
- Wet Werk en Bijstand: Inkomen
- Wet Werk en Bijstand: Zorg
- IOAW/IOAZ/BBZ/Kinderopvang
- Inburgering excl. Educatie

Programma 4: baten

bedragen x 1.000

- Wet Werk en Bijstand: Werk
- Wet Werk en Bijstand: Inkomen
- Wet Werk en Bijstand: Zorg
- IOAW/IOAZ/BBZ/Kinderopvang
- Inburgering excl. Educatie

1. Wat willen we bereiken?

► *Wat is de programmadoelstelling?*

Inwoners van Maastricht kunnen gezond en veilig opgroeien en oud worden, hun talenten blijven ontwikkelen en naar vermogen meedoen aan onze samenleving. Ze zijn zo veel mogelijk zelfredzaam en voelen zich bij elkaar betrokken. Onze stad biedt de mogelijkheden aan haar inwoners om collectief en individueel tot ontplooiing te komen, zodat haast iedereen zodra hij/zij volwassen is in zijn /haar eigen onderhoud en eigen inkomen kan voorzien. Iedereen telt mee, doet mee en zorgt mee.

► *Wat merkt de burger daarvan?*

Het sociale domein kent vanaf 2015 een aantal nieuwe taken die door Rijk en Provincie naar de gemeenten zijn gedecentraliseerd (3 D's). Daarmee willen we de ondersteuning en zorg dichterbij de burgers brengen en zoveel mogelijk maatwerk leveren. Het streven hierbij is dat burgers zoveel mogelijk in staat zijn danwel in staat worden gesteld om op eigen kracht in het "gewone" leven zaken op te pakken. "Normalisatie" is het uitgangspunt. In de nieuwe definitie van Positieve Gezondheid is volgens Machteld Huber *"gezondheid het vermogen om zich aan te passen e een eigen regie te voeren, in het kader van sociale, fysieke, en emotionele uitdagingen"*. *Daarmee staat de mens en de regie over zijn leven centraal en niet de ziekte of beperking.*

Begin 2016 is de toekomstagenda: "Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland, 2022" in de regio Maastricht-Heuvelland vastgesteld. Deze toekomstagenda beschrijft o.a. op welke manier de gemeenten de transformatie van het sociaal domein in 2016 en 2017 willen faciliteren.

Kernthema's van deze toekomstagenda voor 2016 en 2017 zijn:

1. Preventie en vroegsignalering
2. Versterken cliëntondersteuning en ondersteuning van mantelzorgers
3. De burger centraal stellen in plaats van het systeem, verbeteren van de toegang
4. Bereiken van economische zelfstandigheid
5. Blijvend ondersteunen.

Het gehele sociale domein inclusief de transformatieopgave is gericht op de aan het begin van dit programma benoemde maatschappelijke effecten. Dit programma is dan ook ingedeeld naar deze maatschappelijke effecten aangevuld met de in het huidige tijdsgewricht noodzakelijke innovatie en transformatie:

Iedereen telt mee.

- Meer burgers voelen dat ze ertoe doen.
- Minder mensen worden buitengesloten.

Iedereen doet mee.

- Meer burgers organiseren zelfstandig activiteiten en voelen zich verantwoordelijk voor de eigen omgeving.
- Meer verantwoordelijkheid voor de eigen omgeving, zelfsturing.
- Betere competenties om mee te kunnen doen.

Iedereen zorgt mee.

- Burgers kunnen langer zelfstandig wonen.
- Meer bewoners zorgen voor elkaar.

► *BBV beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar ²	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inwoners	Bron ²
% jongeren 12 tm 21 jaar met een delict voor de rechter	2014	2,3	2,7	1a
	2015	1,3	1,6	
% jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp tov alle jongeren tot 18 jaar	2016	14,3	10,9	1b
	Jan tm juni 2017	12,6	8,9	
% jongeren tot 18 jaar met een jeugdbeschermingsmaatregel tov alle jongeren tot 18 jaar	2015	2,0	1,4	1b
	Juli tm dec 2016	1,5	1,1	
% jongeren 12 tm 22 jaar met een jeugdreclasseringsmaatregel tov alle jongeren 12 tm 22 jaar	2016	0,5	0,6	1b
	Jan tm juni 2017	0,4	0,4	
Per 1000 inwoners, aantal Wmo-clients met een maatwerkarrangement (een maatwerkarrangement is een vorm van specialistische ondersteuning binnen Wmo)	2015	75,8	58,0	1c
	Jan tm juni 2017	83	58	

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl versie 13-4-2017 waarbij geldt: (1a) Verwey Jonker Instituut, Kinderen in Tel; (1b) CBS-Beleidsinformatie jeugd; (1c) CBS- gemeentelijke monitor sociaal domein Wmo.
2) De meest recente peiljaren zijn weergegeven.

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar ²	Maastricht	Bron ¹
% Maastrichtenaren dat ondersteuning als passend ervaart	2016	95	1
	2017	Nnb	
	Ambitie 2017	95	
aantal meldingen van discriminatie in Maastricht bij Antidiscriminatiebureau Limburg	2014	42	2
	2017	Nnb	
	Ambitie 2017	42	
aantal meldingen over handicap/chronische ziekte in Maastricht bij Antidiscriminatiebureau Limburg	2014	5	2
	2017	Nnb	
	Ambitie 2017	5	
% Maastrichtenaren dat vindt dat ze voldoende contacten heeft buiten school, werk of huishouden	2014	75	3
	2017	75	
	Ambitie 2017	75	
% Maastrichtenaren dat actief is geweest om de buurt te verbeteren	2014	17	3
	2017	28	
	Ambitie 2017	17	
% Maastrichtenaren dat bereid is om actief mee te helpen aan beheer in de openbare ruimte	2014	18	3
	2017	29	
	Ambitie 2017	18	
% Maastrichtenaren dat vrijwilligerswerk doet	2014	26	3
	2017	40	
	Ambitie 2017	26	
% Maastrichtenaren dat het er helemaal mee eens is dat mensen elkaar helpen in de buurt	2014	9	3
	2017	52	
	Ambitie 2017	9	
% Maastrichtenaren dat hulp biedt bij het brengen en halen van mensen in de buurt	2014	6	3
	2017	27	
	Ambitie 2017	6	
% Maastrichtenaren dat hulp biedt bij het doen van boodschappen voor mensen in de omgeving	2014	4	3
	2017	25	
	Ambitie 2017	4	

% Maastrichtenaren dat een of meerdere maatwerkvoorzieningen heeft op het terrein van de Wmo en Jeugdwet	2015	2	4
	2017	X ³	
	Ambitie 2017	2	
Aantal meldingen veilig thuis	2015	75	5
	2017	Nog niet beschikbaar	
	Ambitie 2017	75	
% Maastrichtenaren ouder dan 55 jaar dat vrijwilligerswerk doet	2013	64	
	2017	X ³	
	Ambitie 2017	64	

1) Bron: (1) Cliënttevredenheidsonderzoek; (2) ADV Limburg; (3) Stadspeiling; (4) Gemeente Maastricht Sociale Zaken; (5) Gemeente Maastricht Beleid&Ontwikkeling
2) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.
3) Een cijfer voor 2017 kan niet worden gegeven, omdat de definitie van deze indicator gewijzigd is in 2017.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► Iedereen telt mee

Sociale inclusie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Stimuleren sociale inclusie</u> In 2017 wordt ondermeer ingezet op: Het verder implementeren van het plan van aanpak VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het uitvoering geven aan 3 geprioriteerde thema's die uit de nulmeting naar voren zijn gekomen te weten: <ul style="list-style-type: none"> - deskundigheidsbevordering over het onderwerp inclusie door: trainingen voor ambtenaren en andere publieke functionarissen, gegeven door mensen met een beperking. - Het opheffen van drempels om deel te nemen aan het maatschappelijk leven door bijvoorbeeld: aanpassingen op het gebied van infrastructuur, digitaal en techniek; - Inzet van Innovatieve/collectieve oplossingen om deelname aan het maatschappelijk leven van mensen met een beperking te bevorderen. • Het stimuleren van initiatieven ter voorkoming van eenzaamheid o.a. door: <ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren van nieuwe activiteiten zoals: huiskamers voor en door senioren, pilotproject seniorenambassadeurs, rent-a-granny. - Voorlichting en deskundigheidsbevordering geven aan burgers en professionals met betrekking tot het vroegtijdig signaleren van eenzaamheid door bijv. 	<p><u>Stimuleren sociale inclusie</u> In 2017 is het plan van aanpak VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking verder geïmplementeerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is uitvoering gegeven aan de 3 geprioriteerde thema's: <ul style="list-style-type: none"> - leden van de coalitie voor Inclusie hebben diverse trainingen voor afdelingen binnen de gemeente verzorgd. - Op basis van het eerste monitorrapport van de coalitie voor Inclusie zijn aanbevelingen van mensen met een beperking binnen de gemeente doorgevoerd zo is bijv. een omgevingsvergunning verleend voor een schuifdeur bij Lumière en er is een brochure toegankelijkheid evenementen ontwikkeld. - Oa initiatieven uit de regeling: "sociaal investeringsfonds" zoals het wijkhuis/ Masterhome van The Masters, Stichting Boerderij Daalhoeve en Athos Eet-Maakt-Doet zijn collectieve oplossingen die deelname aan het maatschappelijk leven van mensen met een beperking bevorderen. Ook via Samen Onbeperkt zijn veel activiteiten in 2017 voor mensen met een beperking georganiseerd. • Gestimuleerde Initiatieven ter voorkoming van eenzaamheid zijn: <ul style="list-style-type: none"> - activiteiten zoals de inloopmiddag/ ontmoetingsmiddag "de koffiepot" in Amby en "de huiskamer Sjuif a-en" in Heer. - Voorlichting is gerealiseerd via verschillende, gemeentelijke en niet gemeentelijke communicatiekanalen zoals bijvoorbeeld "de

<p>familie, buren, vrienden en professionals.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dialoogsessies organiseren over het thema positieve gezondheid om tot alternatieve/innovatieve oplossingen te komen. • Versterken van de positie van de senioren o.a. door: <ul style="list-style-type: none"> - Uitvoeren van de speerpunten uit de Toekomstagenda 'Senior in Maastricht 2016-2018' zoals senioren doen mee en voelen zich nuttig. - Onderzoek naar de verbetering van de communicatie met/informatie voor senioren (bijvoorbeeld een seniorenapp). 	<p>Kwiek", thuis in Maastricht, via de gemeentelijke facebookpagina.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ism buurtnetwerk Heer, GGD, ASM hebben in Heer 2 dialoogsessies plaatsgevonden waaruit oa de huiskamer "Sjuif a-en" in Heer is ontstaan. • De positie van senioren is oa versterkt door: In het kader van de speerpunten uit de Toekomstagenda "Senior in Maastricht" zijn verschillende activiteiten georganiseerd zoals PC/I-pad-trainingen voor senioren, zingevende activiteiten en er zijn dubbelporretten (jong/oud) gemaakt. <ul style="list-style-type: none"> - Onderzoek is uitgevoerd, betrokken partijen zijn in gesprek over het vervolg.
<ul style="list-style-type: none"> - Organiseren van bijeenkomsten met senioren over de thema's eenzaamheid, armoede, positieve gezondheid. - Starten van een aantal pilots waarbij senioren een actieve rol vervullen: seniorenambassadeurs voor vroegsignalering en informatieverstrekking aan senioren in buurten. 	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn verschillende activiteiten voor senioren georganiseerd oa door Kumulus, buurtgesprekken, zingevingsactiviteiten. In het kader van de tenderregeling subsidies vrijwilligersactiviteiten zijn projecten actief en mogelijk gemaakt gericht op voorkomen sociaal isolement. - De pilot seniorenambassadeurs is niet opgepakt door burgers wel zijn andere activiteiten opgepakt door burgers (zie voorgaande).

Tegengaan en voorkomen van discriminatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Regionale aanpak discriminatie</u> Vanuit de rol als centrumgemeente wordt namens de gemeenschappelijke regeling subsidiering Stichting antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg) conform Wet gemeentelijke antidiscriminatie voorzieningen jaarlijks opdracht verleend aan AntiDiscriminatieVoorziening-Limburg (ADV-Limburg) om meldingen en klachten aangaande discriminatie incl. monitoring en registratie af te handelen alsmede het initiëren en stimuleren van preventie van discriminatie.</p>	<p>Gerealiseerd.</p>

Stimuleren maatschappelijke participatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Stimuleren van zelfsturing en zelfregie van buurten en bewoners</u> Het streven is dat mensen zelf verantwoordelijk te zijn voor de eigen leefomgeving en elkaar. Thema's als het bevorderen van diversiteit, integratie, een goede toegankelijkheid van voorzieningen (iedereen kan meedoen) maken hier onderdeel van uit. Concrete aandachtspunten hierbij in 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De nieuwe verordening subsidies vrijwilligersactiviteiten wordt per 2017 ingevoerd. Hierbij wordt ondermeer een gemengde beoordelingscommissie van ambtenaren en bewoners opgericht. • Ondersteunen van de ontwikkeling buurtnetwerken. • De verschillende manieren van vrijwilligersondersteuning verder op elkaar afstemmen (synergie). • De Vrijwilligersprijzen krijgen in 2017 een nieuwe vorm als integraal onderdeel van de communicatiestructuur ten aanzien van vrijwilligerswerk. • De communicatie met betrekking tot subsidie-mogelijkheden, aanvraagprocedures, toekenningen en afwijzingen van subsidieaanvragen wordt geïntensiveerd. • Verder stimuleren van de samenwerking tussen professionals en informele zorg, vrijwilligers initiatieven en burgerinitiatieven. • Na vaststelling van de kadernota integraal accommodatiebeleid wordt beleid opgesteld Gemeenschapsvoorzieningen. 	<p>De volgende acties ogv zelfsturing en regie zijn uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe verordening is gerealiseerd en subsidies zijn verstrekt. • Buurtnetwerken zijn mbv opbouwwerk en procescoördinatoren zelfsturing ondersteund. • Gerealiseerd via MaastrichtDoet. • Gerealiseerd via MaastrichtDoet. • Gerealiseerd via MaastrichtDoet. • Oa. gerealiseerd via de sociale teams. • In 2017 is het integraal accommodatie beleid vastgesteld en is de ondersteuningsregeling "Ruimte voor Initiatief" opgesteld.

Aanpak publieke gezondheid	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoeren van regionaal beleidsplan 2016-2019</u> Op basis van het medio 2016 vast te stellen regionaal beleidsplan publieke gezondheid worden in 2017 volgens drie programmalijnen uitvoeringsacties ingezet samen met burgers, (zorg)ondernemers, gemeenten en kennisinstellingen gebaseerd op de taken zoals beschreven in de gemeenschappelijke regeling GGD-ZL.</p>	<p>Er zijn activiteitenplannen per programmalijn ontwikkeld. Inzet vindt plaats oa. via de programma's GIDS, JOGG en de proeftuin Blauwe Zorg.</p>
<p>Uitvoeren programmalijn 1: Gezonde jeugd (zie ook product opvoeden en opgroeien)</p> <ul style="list-style-type: none"> • het breder implementeren in het onderwijs van succesvolle onderdelen uit het project Gezonde Basisschool van de Toekomst; • scholen stimuleren en ondersteunen om zelf initiatieven te ontwikkelen en uit te voeren ter bevordering van de gezondheid van leerlingen, middels gerichte tenders en ondersteuning door Maastricht Sport en de GGD-ZL 	<ul style="list-style-type: none"> • Proces loopt en is nog in ontwikkeling met regionale werkgroep Gezonde Jeugd. • Gerealiseerd via programma Basisschool in Beweging en de Gezonde en Veilige basisschool.

<ul style="list-style-type: none"> • verbetering van vroegsignalering ter voorkoming van voortijdig schoolverlaten met name in het MBO (niveau 1) door o.a. het opzetten van een gezamenlijke (gezondheids)agenda met gemeente, bedrijfsleven en onderwijs, het delen van informatie over risicoleerlingen, zicht op beschikbare interventies, coaching van risicoleerlingen, contact met ouders. • streven naar een gezond gewicht voor alle jongeren met een integrale aanpak van overgewicht bij de jeugd van 0-19 jaar via de JOGG-aanpak. Deelname aan de proeftuin ketenzorg kinderen met overgewicht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Proces loopt en is nog in ontwikkeling met regionale werkgroep Gezonde Jeugd. • In het kader van de landelijke proeftuin ketenzorg is de aanpak “Your Coach Next Door (YCND)” geïmplementeerd en heeft geleid tot het structureel inbedden van de rol van YCND in het bestaande werk van de Jeugdverpleegkundigen (JGZ, GGD) en praktijkondersteuners (POH Jeugd, ZIO).
<p>Uitvoer programmalijn 2: Gezonde wijk</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samen met (Lage SES) wijken opstellen van een top drie van prioriteiten per wijk door het: <ul style="list-style-type: none"> - organiseren van een ‘burgertop’ per wijk waarbij burgers worden uitgedaagd om zelf met initiatieven te komen en aan te geven welke behoeften zij hebben. Tevens wordt inzicht verkregen in de belangrijkste gezondheidsgegevens van de wijk via wijkscans door de GGD, aangevuld en geprioriteerd door de burgers in de wijk; - Op basis van de benoemde prioriteiten worden gezamenlijk doelen, resultaten en acties/activiteiten benoemt en afspraken gemaakt om deze te realiseren door een gezamenlijke aanpak in de wijk door burgers, professionals en gemeente. • Een andere (positieve) kijk op gezondheid bevorderen door: <ul style="list-style-type: none"> - zoveel mogelijk mensen kennis te laten nemen van het begrip positieve gezondheid door het concept breed uit te dragen - het opzetten van een netwerk positieve gezondheid Zuid Limburg, waarin best practices worden gecommuniceerd en gezamenlijke PR-acties worden ontwikkeld. • Versterken van de samenwerking van het netwerk in de wijk door extra inzet wijkverpleegkundigen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wijkprofielen GGD zijn nog in ontwikkeling, zijn wel al gebruikt in eerste trainingen aan professionals in de wijk. Verder is in 2017 voorrang gegeven aan de scholen. Van daaruit zijn acties en activiteiten ingezet. • Gerealiseerd - Is uitgevoerd oa door het Actiecentrum Positieve Gezondheid. - Zie hiervoor. • gerealiseerd door extra inzet van 3 fte
<p>Uitvoer programmalijn 3: Aandacht voor kwetsbare personen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snelle en adequate ondersteuning in zelfregie en waar nodig doorgeleiding naar benodigde zorg op maat. • Versterken van (vroeg)signalering door specifieke kennis te bevorderen in samenwerkingsverbanden in wijken (meldcodes, eerste hulp bij GGZ). • Proactief en outreachend opzoeken van mensen in kwetsbare situatie, door vrijwilligersinzet en via sleutelfiguren in wijken. O.a. via 2 pilotwijken gericht op kwetsbare ouderen (o.a. eenzaamheidsproblematiek) en extra inzet op valpreventie. • Versterken van samenwerkingsverbanden en processen gericht op ondersteuning en opvang van kwetsbare personen, waarbij GGZ- en somatische deskundigheid vereist is. (o.a. Aanpak Verwarde 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd oa via onafhankelijke cliëntondersteuning en de sociale teams. • Gerealiseerd door inzet van wijkverpleegkundigen. • Gerealiseerd door inzet van wijkverpleegkundigen. • In 2017 is samen met de regiogemeenten en betrokken partijen de regionale aanpak verwarde personen voorbereid. Als onderdeel van de aanpak Personen met Verward Gedrag

personen, op basis van regionaal plan 2016).	is subsidie verkregen voor de cursus Mental Health First Aid die vanaf januari 2018 wordt aangeboden aan 150 eerstelijns werkers in Maastricht-Heuvelland.
--	--

Ondersteuning bij opvoeden en opgroeien	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Preventie</u> Vanuit de toekomstagenda wordt ingezet op het voorkomen van (meer) problemen door gerichte en samenhangende focus op preventie. Concrete aandachtspunten op dit gebied voor 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen van competent ouderschap door ondermeer: informatiebijeenkomsten, trainingen en activiteiten voor ouders via de website CJG043). • Investeren in deskundigheidsbevordering op het gebied van taalontwikkeling (VVE en logopedie) en ouderbetrokkenheid. • Uitvoeren programmajijn gezonde jeugd uit het regionale beleidsplan publieke gezondheid 	<p>Gerealiseerd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er zijn diverse bijeenkomsten en trainingen georganiseerd. Door een nieuwe opzet van de website (www.cjgo43.nl) is het aantal bezoekers uit regio doorgegroeid naar 40.000. • De activiteitenkalender is geïmplementeerd en onderdeel Rots & Wat er Trainingen is uitgebreid. • Concept uitvoeringsprogramma is opgesteld. Traject voor intensivering van de samenwerking Jeugdgezondheidsorganisatie is opgestart.
<p><u>Vroegsignalering</u> Vanuit de toekomstagenda worden niet alleen bij mensen met een ondersteuningsbehoefte, maar samenlevingsbreed signalen opgepakt: leerkrachten, burens, familie en vrienden kunnen met zorgen en signalen uit hun omgeving terecht. Dit wordt in 2017 ondermeer gestimuleerd door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Versterken netwerk rondom jeugdige op school: Team Jeugd, Jeugdgezondheidszorg, Schoolmaatschappelijk Werk met intern begeleiders en zorgcoördinatoren van scholen. • Uitvoeren pilot POH Jeugd en Gezin bij huisartsen <ul style="list-style-type: none"> • Deelnemen subregionale pilot integrale toegang crisisdienst • "het erbij halen" van kennis van anderen, via consultatie, intervisie en coaching versterken, o.a. via IVH-netwerk. • Het implementeren van aanbevelingen vanuit onderzoek om de effectiviteit van online tools te versterken via "blended werken": het integreren van de laagdrempelige toepassingen in de persoonlijke benadering en ondersteuning (een mix van face-to-face-contact en online hulp). • Stapsgewijs versterken van oplossingsgericht werken vanuit team Jeugd, in 2017 accent op verbinding 18-/18+, verbinding aansluiting 	<p>Gerealiseerd</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking met partners op scholen (in de knooppunten) is doorontwikkeld en wordt in 2018 verder uitgebreid naar VO en MBO. <p>Eerste jaar pilot praktijkondersteuner voor Jeugd en Gezin bij de Huisarts (POH) is positief geëvalueerd en uren zijn uitgebreid. Er is meer ruimte gecreëerd bij de huisarts om vragen en/of problematieken van ouders en jeugdigen direct af te handelen. 75% Van de vragen werd direct afgehandeld door POH. Voor de overige 25% is via de POH een logische verbinding gelegd tussen huisarts en Team Jeugd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd • IVH en cliëntondersteuning MEE werken intensief samen met Team Jeugd. Positief geëvalueerd en doorgezet. • CJG 043 is gestart met een chatfunctie <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereidingen voor pilot 18+/18- zijn uitgevoerd. Start begin 2018. Verbinding met Armoedeagenda is o.a. gelegd via inrichting pilot schoolcoach op kc Manjefiek.

jeugdhulp- participatie en verbinding met subregionale Armoede agenda.	
<p><u>Monitoring en communicatie</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren onderzoek naar effectiviteit preventieprogramma's opgroeien en opvoeden. • Implementeren nieuwe communicatiestrategie CJG043 rond gebiedsgerichte en actuele informatie over opvoeden en opgroeien. • Stimuleren van de samenhang tussen de verschillende toegangen door vereenvoudiging processen en voorkomen van administratieve druk door werkwijze, verordening, regelingen af te stemmen en gezamenlijk gebruik instrumenten en indicatoren. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preventiematrix NJI gericht op veilig en gezond opgroeien en opvoeden is opgesteld. Nu volgt afstemming met partners. • Gerealiseerd. • Vereenvoudigen proces SMI-plaatsingen is gestart.

► *Iedereen zorgt mee*

Versterken zelfregie en keuzevrijheid	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Beter ontsluiten van informatie</u> Informatie is belangrijk om zelf concreet invulling te kunnen geven aan het langer zelfstandig kunnen blijven wonen en het zelf kunnen inrichten en vormgeven van de zorg. Concrete aandachtspunten in 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het ondersteunen van burgerinitiatieven op het gebied van informatie en advies oa via de wijkservicepunten. • Het verbeteren van het bereik en de kwaliteit van de digitale instrumenten MaastrichtHelpt, MaastrichtDoet en WeHelpen.nl oa door in 2017 te starten met een pilot helpdesk digitale instrumenten • Uitvoering geven aan ThuisinMaastricht. • Uitvoering geven aan de afspraken uit najaar 2016 met betrekking tot het afstemmen en samenwerken op het gebied van informatie en advies tussen de sociale teams, wijkservicepunten en de toegangen Wmo, Jeugd. • Het vormgeven van samenwerking tussen MEE, Trajekt en Steunpunt Mantelzorg en de toegangen Wmo en Jeugd met betrekking tot de informatievoorziening Wmo, Wlz, ZVW. 	<p>Realisatie aandachtspunten ontsluiten informatie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is gerealiseerd via inzet van medewerkers Trajekt. • De online helpdesk voor Wehelpen is door Trajekt opgepakt en zal in 2018 verder worden verbreed door koppeling met de offline en mobiele helpdesk. • Gerealiseerd. • Is nog steeds in ontwikkeling via de gebiedsgerichte teams SZMH en de vervoering van de wijkservicepunten met de sociale teams. • In 2017 is uitvoering gegeven aan het plan van aanpak waaronder oa één centraal telefoonnummer en brochure.
<p><u>Stimuleren en faciliteren van (informele) cliëntondersteuning.</u> Voor diegenen die ondersteuning nodig hebben om zelf concreet invulling te kunnen geven aan het langer zelfstandig kunnen blijven wonen is er cliëntondersteuning. Concrete aandachtspunten in 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Implementeren gezamenlijk (gemeente, lokale partijen vrijwilligers) plan voor cliëntondersteuning. 	<p>De volgende aandachtspunten voor onafhankelijke cliëntondersteuning zijn uitgevoerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een focusgroep is gestart met de visieontwikkeling als onderdeel van het plan voor cliëntondersteuning

<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren van het betrekken van ervaringsdeskundigen bij de vrijwillige inzet. • Stimuleren en faciliteren van de inzet van (informele) cliëntondersteuning in relatie tot het keukentafelgesprek. • Stimuleren en faciliteren verbinding tussen professionals en vrijwilligers in het kader van familiegroeps-, ondersteuningsplan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ervaringsdeskundigen zijn betrokken bij de visieontwikkeling. Implementatie vindt plaats in 2018 • Cliënten zijn gewezen op de mogelijkheid van cliëntondersteuning bij het keukentafelgesprek. Eén centraal telefoonnummer voor cliëntondersteuning is gelanceerd. • Is gerealiseerd via de toegangen wmo en jeugd en de sociale teams.
---	--

Ondersteuning Informele Zorg	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Het ondersteunen en stimuleren van sociale netwerken en informele zorg</u> De wens van cliënten om (langer) thuis te blijven wonen, vraagt samen met de nieuwe Wmo en de hervorming van de langdurige zorg om een andere ondersteuning van mantelzorgers, verzorgers en vrijwilligers. De speerpunten voor 2017 voor Informele Zorg zijn benoemd in de Toekomstagenda Sociaal Domein en resulteren ondermeer in de volgende prestaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bewustzijn creëren over mantelzorg als onderdeel van het dagelijkse leven door het stimuleren van activiteiten als gevolg van de dialoogbijeenkomst met het bedrijfsleven najaar 2016 en stimuleren van initiatieven vanuit de samenleving. • Vergroten van bereik mantelzorgers/vrijwilligers en bieden van passende ondersteuning door: <ul style="list-style-type: none"> - onderzoek naar mogelijkheden voor meer ruimte voor mantelzorgers. - Betrekken van de belangrijkste mantelzorger(s) bij het opstellen van het (familie)ondersteuningsplan. - Afspraken tussen gemeenten en o.a. huisartsen, scholen enz. over het laagdrempeliger maken van de informatie, adviesfunctie met betrekking tot mantelzorg. - Vergroten van het bereik voor de website wehellen.nl via de module " mantelzorg " van wehellen. <p>Meer erkenning en waardering mantelzorgers door het uitvoeren van de mantelzorgwaardering 2017.</p>	<p>In 2017 zijn op het gebied van het stimuleren en ondersteunen van sociale netwerken en informele zorg de volgende speerpunten gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2017 heeft ondersteuning van bedrijven door het Steunpunt Mantelzorg plaatsgevonden. - In 2017 is samen met Envida en Mosae zorggroep onderzocht op welke wijze wijkverpleegkundigen meer in zouden kunnen spelen op de behoeften van mantelzorgers. Afsproken is dat meer aansluiting wordt gezocht bij de proeftuin Blauwe Zorg. Dit wordt in 2018 verder uitgewerkt. - Gerealiseerd via de wmo consultants. - Lopend proces. - Nog niet gerealiseerd, module nog niet inwerking in Maastricht. Invoering in 2018 • Gerealiseerd 3210 toekenningen
<p>Het voorkomen overbelasting van mantelzorgers door: alternatieve vormen van respijtzorg te ontwikkelen en in te zetten voor mantelzorgers en verzorgers.</p> <p>afspraken tussen gemeente en andere organisaties aangaande dreigende overbelasting of ontspoorde zorg (ism veilig thuis).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Plan van aanpak Maastricht-Heuvelland opgesteld en vastgesteld door portefeuillehouders SD. Daarin is aanpak beschreven om te komen tot alternatieve vormen in thuissituatie en buitenshuis. • Gerealiseerd in het kader van Veilig thuis.

Passende ondersteuning	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Doorontwikkeling passende ondersteuning</u> Burgers die zich met een ondersteuningsverzoek melden bij de gemeente ontvangen ondersteuning die aansluit op hun individuele situatie. De ondersteuning is gericht op het behoud van de eigen regie en sluit aan op eigen oplossingen en mogelijkheden van het sociale netwerk/informele zorg. Ondersteuning wordt zoveel als mogelijk lokaal, in de directe woonomgeving van de burger aangeboden. Niet alle ondersteuningsvragen kunnen ondervangen worden met een eigen netwerk en/of vrijwillige inzet. Waar nodig worden specifieke deskundigheid en hulpmiddelen ingezet die inwoners in staat stellen om ondanks beperkingen zelfstandig te kunnen functioneren en participeren. Hierbij wordt aangesloten bij wat voor de inwoner van belang is. Dit vraagt anders denken en anders organiseren (met zo min mogelijk regels en in begrijpelijke taal) van alle betrokken organisaties, inclusief de gemeenten. Concrete aandachtspunten voor 2017 t.a.v. het gemeentelijk ondersteuningsaanbod zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cliënten ondersteuning te bieden bij het versterken van (de rol van) hun sociaal netwerk; • Cliënten actief te helpen gebruik te maken van de (algemeen) toegankelijke participatie-mogelijkheden; • De rol van vrijwilligers bij de professionele ondersteuning te stimuleren en te faciliteren; • Cliënten met een pgb waar nodig te ondersteunen bij hun administratieve lasten; • Een groot deel van de Maastrichtse dagbesteding zonder indicatie toegankelijk te maken; • Een evenwichtig en in onderlinge samenhang ontwikkeld (eigen) bijdrage beleid met aandacht voor cumulatie van kosten. • De ondersteuningsvraag van de burger centraal te stellen; • Het proces van de toegang tot ondersteuning verder door te ontwikkelen. • Ruimte te bieden voor de deskundigheid van de (in- en externe) professional; • Experimenteren met vernieuwingen vanuit de innovatiemiddelen; • De thuisondersteuning in onderlinge samenhang te brengen; • Technische innovaties ten dienste van burger te stellen. 	<p>Gerealiseerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Via toegang Wmo, jeugd en sociale teams. • Via toegang Wmo, jeugd en sociale teams. • Via toegang Wmo, jeugd en sociale teams. • Via toegang Wmo, jeugd en sociale teams. • Via de pilot algemeen toegankelijk maken dagbesteding. • Via meerkostenregeling. • Via toegang Wmo, jeugd en sociale teams. • Continue proces. • Continue proces. • Continue proces. • Nog niet gestart. • Continue proces.

Opvang en onderdak	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Opvang van dak- en thuislozen</u> Voor burgers in zeer kwetsbare posities die niet (geheel)zelfstandig kunnen wonen en de regie over hun leven niet kunnen voeren, dient de gemeente deze regie (tijdelijk) over te nemen en een veilige en beschermde omgeving te bieden. Voorbeelden hiervan zijn mensen zonder woon- of verblijfplaats, mensen met psychiatrische of psycho-sociale problematiek, verslaafden, slachtoffers van huiselijk geweld, vluchtelingen. Naast opvang en onderdak (bed-bad-brood) worden deze mensen ook begeleid in hun traject naar nieuwe perspectieven. In opdracht van (en gefinancierd door) de gemeente geven verschillende instellingen uitvoer aan beschermd- en begeleid wonen van de verschillende doelgroepen dak- en thuislozen, zwerfjongeren, vrouwenopvang, vluchtelingen.</p> <p>Concrete aandachtspunten in de opdrachten voor 2017 zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realiseren van verbeterpunten binnen de Centrale Voordeur als gezamenlijke portal bij instroom voor dak- en thuislozen en burgers die vanwege psychische problematiek in een beschermde omgeving moeten wonen. Verbeterpunten zijn: meer integraliteit, vraaggericht werken, balans van gemeentelijke regie en deskundige advisering door de uitvoeringspartijen. • Inrichten van de Centrale Achterdeur als gezamenlijke portal bij uitstroom (zowel voor Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen, zwerfjongeren, vrouwenopvang. Dit betekent dat: <ul style="list-style-type: none"> - we met corporaties afspraken maken over beschikbare woonruimtes (=uitkomst Bestuursopdracht Wonen en Zorg), over alternatieve huurconstructies, over laatste-kans-beleid bij woonblokkades. -Tevens stimuleren we toepassing van de zgn. Triade-methodiek in buurten waarin (ex)-cliënten gehuisvest worden. -Via Housing Accommodations worden cliënten ondersteund in hun weg naar zelfstandig wonen. • Stimuleren vrijwilligers-, burgerinitiatieven waarbij het doel is samen met doelgroepen de leefbaarheid en veiligheid in een buurt waar een zorgvoorziening of Beschermd Wonen operationeel is te verbeteren. • Verbeteren overgang tussen opvang/beschermd Wonen 18-/18+ • Bieden van tijdelijke noodopvang aan vluchtelingen die geen aanspraak hebben op opvang van rijkswege. • Implementeren van het regionaal plan van aanpak Verwarde Personen. • Zelfregie van de Maatschappelijke Zorg-doelgroep bevorderen door het bouwen van van een 	<p>Gerealiseerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2017 is de positie van de toegang Wmo versterkt door kwaliteitsimpuls en is een aanzet gedaan tot verdergaande ontwikkeling van de centrale voordeur naar een klein expertteam in 2018. • In 2017 zijn nadere prestatieafspraken gemaakt met corporaties, Housing accommodations heeft een spilfunctie gekregen Deze ontwikkeling wordt in 2018 voortgezet. • Gerealiseerd. M.n. in Statenkwartier, Komelkwartier en Wijckerpoort • Procesafspraken zijn gemaakt • Gerealiseerd via VLOT/Leger des Heils <p>Bouwstenen zijn verder vormgegeven in 2017. Besluitvorming en integrale implementatie vindt plaats in 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Is opgestart via Participatieloket: initiatief van aanbieders van dagbesteding

<p>samenhangend palet van dagbestedings- en activeringsactiviteiten van verschillende doelgroepen (kwetsbare burgers met geestelijke, verstandelijke en lichamelijke beperkingen).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelen van een passende en eenduidige financieringssysteem van de producten opvang en onderdak (=transformatie-opdracht: efficiënter afspraken met uitvoerders maken: onderscheid subsidie/inkoop. • Afbouwen collectieve opvang, hierin specifieke problematieken zo spoedig mogelijk scheiden en via de Centrale Voordeur binnen een persoonlijk zorg-ondersteuningsplan toeleiden naar maatwerktrajecten. Hiertoe maken we afspraken met aanbieders mbt volumes van de verschillende arrangementen, doorlooptijden en flexibele inzet van begeleiding. • Ondersteunen en faciliteren van initiatieven uit de samenleving ten behoeve van zwerfjongeren zoals bijvoorbeeld: “uit de steigers” . 	<ul style="list-style-type: none"> • Is gerealiseerd via pilootaanpak met Leger des Heils en Relim. Wordt verder uitgewerkt in Regioplan Beschermd Thuis 2020 • Aanzet hiertoe is gemaakt. Degressief tarief voor intramurale arrangementen heeft effect. Voorts bewaakt Toegang Wmo de voortgang van de individuele trajecten. • Implementatie Plan van Aanpak Zwerfjongeren 2017-2020 heeft plaatsgevonden: 1) er is een onderzoek uitgevoerd naar aantal en problematiek van zwerfjongeren en bankhoppers; 2) er zijn meer crisisopvangplekken gerealiseerd; 3) er zijn 10 doorstroom plekken gerealiseerd; 4) er is een begin gemaakt aan de integrale aanpak van relevante (keten)partners op het terrein van preventie/vroeg signalering, interventie en nazorg van zwerfjongeren Door toename in het aantal klanten in de dag- en nachtopvang (DNO) en een vertraging in de doorstroom in 2017, heeft de afbouw van de DNO enige vertraging opgelopen.
---	--

► *Innovatie en transformatie*

Realisatie toekomstagenda sociaal domein	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoer actieplan toekomstagenda sociaal domein</u> De toekomstagenda Sociaal Domein zet in op een aantal doelstellingen, deze zijn vertaald in een actieplan. De acties voor 2017 zijn waar opportuun verwerkt in de betreffende programmaprestaties. Enkele specifieke aandachtspunten voor 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afstemming passend onderwijs, jeugdhulp en toegangsteams • verkrijgen van inzicht in welke preventieprogramma's eigen regie versterken • betere samenwerking met 0^e en 1^e lijn om onder andere vroegsignalering te versterken • inventarisatie over knelpunten en mogelijkheden voor deregulering van de toegang 	<p>Het actieplan toekomstagenda Sociaal Domein is uitgevoerd aangaande de aandachtspunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Afstemming jeugdhulp en toegangsteams gerealiseerd. Passend onderwijs wordt in 2018 opgepakt • De eerste fase is afgerond een inventarisatie met preventieve programma's voor jeugd is gemaakt • Eerste jaar pilot POH is positief geëvalueerd en uren zijn uitgebreid. • Subsidieaanvraag bij provincie ingediend, nog niet gerealiseerd

Inzet sociaal Investeringsfonds (SIF)	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoeren tender Sociaal Investeren</u> In 2016 is de Regeling Sociaal investeren vastgesteld voor de hele duur van het sociaal investeringsfonds. Afhankelijk van de ervaringen met de eerste tender passen we, indien nodig op basis van de nieuwe inzichten, de regeling aan en stellen we een nieuw subsidieplafond vast voor 2017. Voor 2017 continueren we de inzet in:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het begeleiden van het proces om te komen tot zorgkroegen: • doorontwikkelen van het bestaande burgerinitiatief naar een algemene voorziening die kan leiden tot minder professionele inzet. • het faciliteren (in de vorm van subsidiering en ondersteuning) van: <ul style="list-style-type: none"> - Het wijkhuis/ Masterhome van The Masters als vernieuwend zorgconcept (met cofinanciering van Provincie Limburg). - Stichting Boerderij Daalhoeve - Athos Eet-Maakt-Doet 	<p>In 2017 is de tender Sociaal Investeren uitgevoerd de inzet is gecontinueerd tbv</p> <ul style="list-style-type: none"> • De begeleiding van zorgkroegen • Doorontwikkeling van burgerinitiatieven naar algemene voorziening • Het faciliteren van vernieuwende zorgconcepten zoals genoemd zijn verder
<p><u>Intensivering samenwerking sociaal domein – 1^e lijn gezondheidszorg</u> Voortzetten van de pilot 'Blauwe Zorg' in de buurten Wittevrouweveld, Wyckerpoort, Limmel en Nazareth. Bouwstenen zijn: ontschotten van financiering, burgers centraal, zorgverleners aan zet en positieve gezondheid als uitgangspunt.</p>	<p>Gerealiseerd: de pilot is voortgezet, er is een casusboek opgeleverd en trainingen ovgv positieve gezondheid zijn gegeven aan professionals in buurten</p>
<p><u>Monitoring</u> Ten behoeve van de monitoring van resultaten, outcome en rendement van (realisatie zorgkroegconcept en de vernieuwende zorgconcepten) samen met Universiteit Maastricht i.s.m. Hogeschool Zuid en belanghebbende partijen, waaronder de zorgvragers, vrijwilligers, buurtbewoners uitvoering geven aan een meerjarig onderzoeksprogramma.</p>	<p>Meerjarig onderzoeksprogramma is in uitvoering Er is een monitor Sociaal Domein opgeleverd met daarin de gegevens over alle maatwerkvoorzieningen binnen Sociaal Domein</p>

3. Wat heeft het gekost?

Programma 5/6 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	128.566	135.427	270.662	135.235 N
- Kapitaallasten	163	163	163	
- Apparaatskosten	8.772	10.191	7.077	3.114 V
- Storting in voorzieningen				
- Overige lasten	119.631	125.073	263.422	138.349 N
(b) Totale baten	13.709	15.961	143.626	127.665 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	114.857	119.466	127.036	7.570 N
Storting in reserves		421	81	340 V
Onttrekking uit reserves	2.617	5.162	3.133	2.029 N
Resultaat	112.240	114.725	123.984	9.259 N

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 7,570 N.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

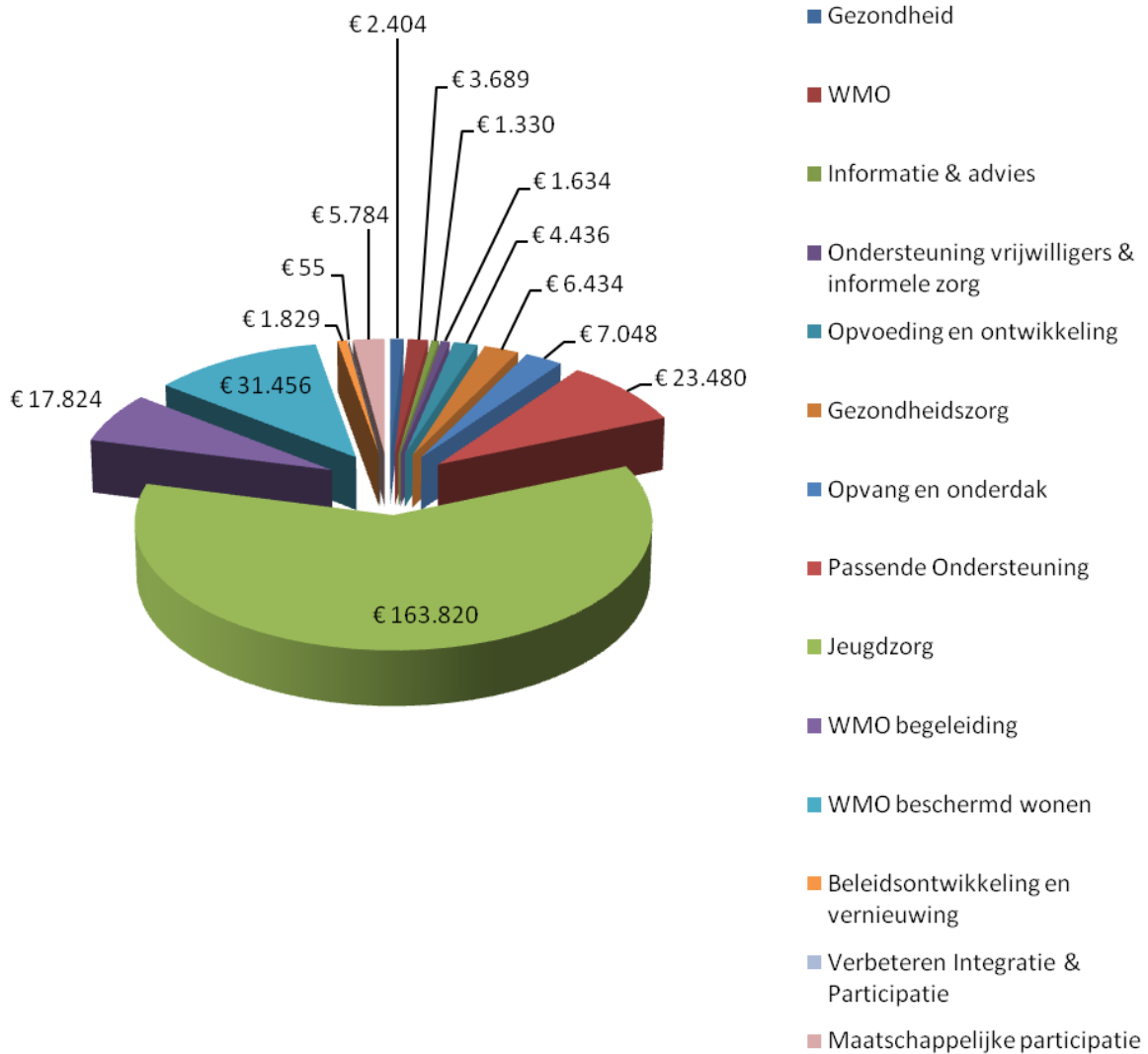
- 3D's Jeugdzorg € 8,503 mln. N
- 3D's Wmo begeleiding en beschermd wonen € 2,822 mln. N
- Opvoeding en ontwikkeling: kindgebonden subsidies € 0,678 mln. V
- Gezond in de stad € 0,182 mln. V
- Tender vrijwilligerssubsidies € 0,200 mln. V
- Gemeenschapshuizen € 0,132 mln. V
- Openbare gezondheidszorg € 0,171 mln. V
- Opvang en onderdak € 0,181 mln. V
- Passende ondersteuning € 0,231 mln. V
- Mutaties reserves € 1.689 mln. V
- Diverse posten € 0.291 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Meer gestort innovatieopdracht Samenleven € 0,340 mln. N
- Minder onttrokken innovatieopdracht Samenleven € 0,661 mln. N
- Minder onttrokken duurzame sociale infrastructuur € 0,665 mln. N
- Minder onttrokken uitvoeringsopgave vluchtelingen € 0,447 mln. N
- Minder onttrokken decentralisaties sociaal domein € 0,256 mln. N

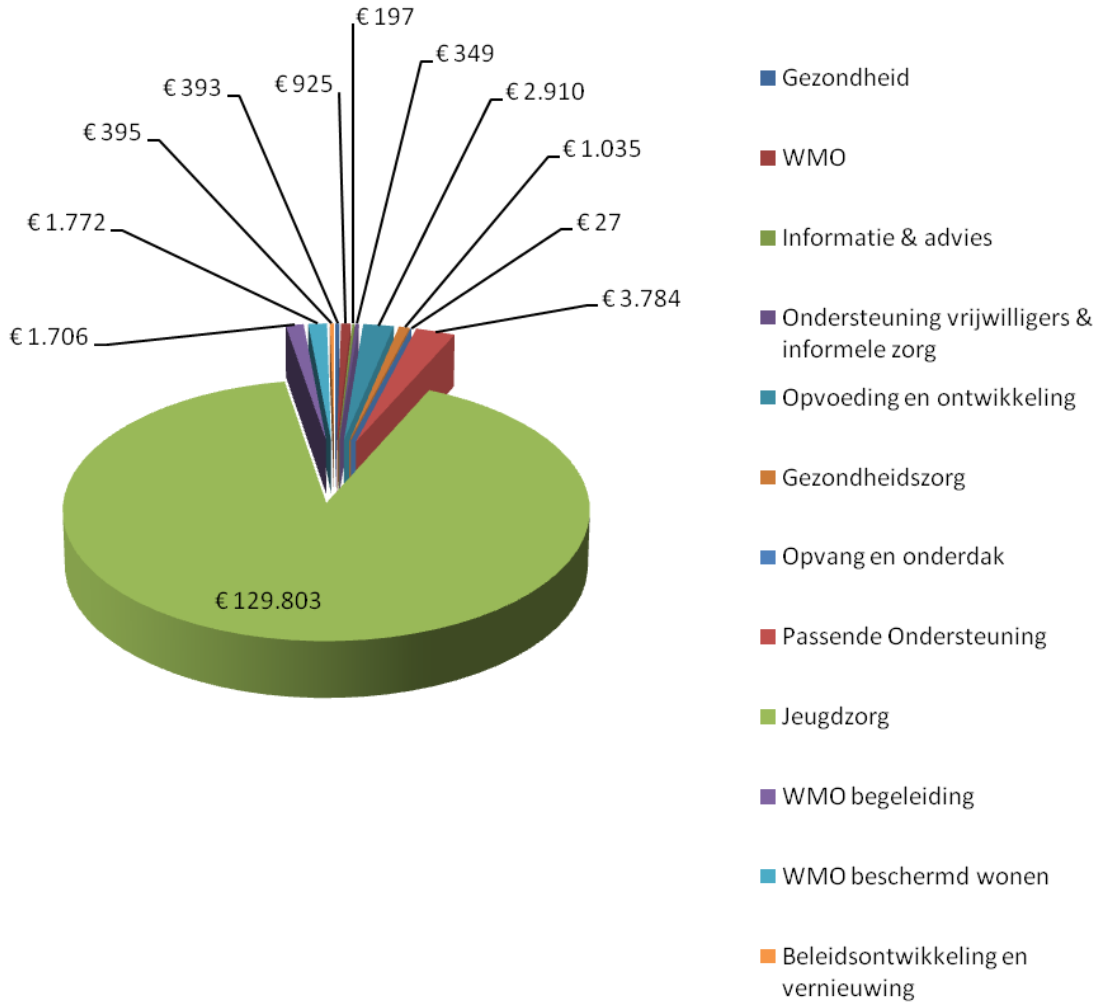
Programma 5&6: lasten

bedragen x 1.000

Programma 5&6: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► *Wat is de programmadoelstelling?*

Meer Maastrichtenaren laten sporten en bewegen.

► *Wat merkt de burger daarvan?*

- Voor (nagenoeg) elke Maastrichtenaar is er binnen een straal van 1000 meter vanaf zijn/haar woning een sport- en beweegaanbod dat veilig en toegankelijk is. Maastrichtenaren beschikken over kwalitatief goede sport- en recreatievoorzieningen.
- Sportverenigingen zijn sterke, vitale en financieel gezonde verenigingen.
- Maastricht Sport ontwikkelt zich naar een organisatie die maximaal klantgericht en efficiënt is.
- Er is samenhang tussen de drie D's waarvan sport en bewegen meer en meer een integraal onderdeel vormt.

► *BBV Beleidsindicatoren*

indicator	Peiljaar ²	Maastricht	Gemiddelde gemeenten 100.000 – 300.000 inw.	Bron ¹
% inwoners dat niet sport tov totaal aantal inwoners	2014	53,3	49,5	1
	2016	48,5	46,6	

1) Bron 'waarstaatjegemeente.nl versie 13-4-2017' waarbij geldt: (1) RIVM zorgatlas.

2) Het meest recente peiljaar is weergegeven.

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar ²	Maastricht	Bron ¹
% Maastrichtenaren van 18+jaar dat tenminste 12 keer per jaar deelneemt aan sport (schooltijd telt niet, vakanties wel; RSO-norm)	2010	57	1
	2014	59	
	Ambitie 2020	>65	
% Maastrichtenaren van 18+jaar dat op tenminste 5 dagen per week een half uur matig intensieve lichamelijke activiteit verricht (NNGB norm) Norm kan mogelijk in de loop van 2018 wijzigen tgv advies van de Gezondheidsraad.	2010	49	1
	2014	48	
	Ambitie 2020	>53	

1) Bron: Buurtpeiling/elke 4 jaar

2) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► *Sport- en bewegingsstimulering*

Verbeteren bewegingscultuur, gezondheid en stimuleren sociale participatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
Innovaties uitvoering sport- en bewegingsstimulering In 2017 zorgen we voor verdere implementatie van de uitvoeringsnota bewegingsstimulering van december 2013, waarbij de thema's onderwijs, sociale participatie, gezondheid en sport als uitgangspunt dienen. Prioriteit ligt zoals afgesproken in de uitvoeringsnota bewegingsstimulering bij inzet in buurten en leeftijdsgroepen die onder het Maastrichts gemiddelde scoren qua sport- en beweegparticipatie. Hiervoor wordt een jaarprogramma 2017 opgesteld. Een belangrijk	In 2017 is een jaarprogramma sport- en bewegingsstimulering opgesteld dat in 2017 is uitgevoerd. Voor de concrete acties wordt verwezen naar de onderdelen die beneden staan.

onderdeel van het de uitvoeringsnota is het in verbinding brengen van de beleidsvelden sport en bewegen, onderwijs gezondheidszorg en welzijn en participatie. Voor zover dit qua inhoud en wijk tot de mogelijkheden behoort zal aansluiting worden gezocht bij de wijkpilot Blauwe Zorg.

Concrete acties in 2017 zijn ondermeer:

Onderwijs

- In samenwerking met de schoolbesturen Mosa Lira en Kom Leren werkt Maastricht Sport en Fontys Hogeschool aan een doorgaande lijn bewegingsonderwijs - sportkennismaking voor/tijdens/na schooltijd waarbij een sterke verwevenheid is met sport-gezondheid programma's. Op die manier wordt gewerkt aan beter bewegingsonderwijs waardoor de leerlingen actiever en gezonder worden.

Gezondheid

- Via een netwerkaanpak met verschillende andere organisaties (UMC+, DGD, Onderwijs en SMPM) wordt een breder bereik gerealiseerd van het project Jongeren op gezond gewicht zoals dat in 2016 is opgestart in een tweetal achterstandswijken. In samenwerking met de GGD en de gemeente werken scholen ook aan hun eigen gezondheidsbeleid. Aspecten van trakteren, eten en drinken en de inrichting van het schoolplein komen aan bod. Middels de samenwerking met de JOGG regisseur worden slimme verbindingen gemaakt, met name in de aandachtswijken Malberg en Limmel/Nazareth. Deze werkwijze wordt vervolgens als voorbeeld gebruikt voor de rest van de stad.
- Bewegen op recept. In samenwerking met gezondheidscentrum van Kleef in Limmel Nazareth wordt er het project bewegen op recept uitgerold. Hierbij worden patiënten door de huisarts doorverwezen naar een combinatiefunctionaris om een op maat gemaakt beweegprogramma te verkrijgen waardoor de gezondheidsklachten die ingegeven zijn door te weinig bewegen worden verbeterd. Een tweede pilot is momenteel in voorbereiding op in het gezondheidscentrum Mosae Forum.

Participatie

- Het in samenwerking met Fontys Hogeschool verder ontwikkelen van het aanbod van 1 op 1 begeleidde 10 – 12 weken durende beweegmaatjes-projecten binnen specifieke wijken, om de niet actieve burger aan te zetten tot positief beweeggedrag en een blijvende sport en/of beweegdeelname.
- Om te zorgen voor een goed en gevarieerd aanbod op het gebied van sporten en bewegen voor mensen met een beperking, werkt een aantal partijen in Maastricht al enkele jaren intensief samen onder de noemer '(On)beperkt Sportief'. Het gaat daarbij om Maastricht Sport (de intern verzelfstandigde sportorganisatie van de gemeente

Het programma zoals hiernaast beschreven heet nu Basisschool in Beweging. De uitrol heeft conform de planning in 2017 plaatsgevonden. Met ingang van het schooljaar 2017-2018 participeren 12 scholen in dit project.

Jogg hebben we in 2017 verbonden aan Basisschool in Beweging en Beweeg Bewust.

Dit *programma* heet inmiddels Beweeg Bewust. Uitrol heeft plaatsgevonden. Vanuit de ketenaanpak zijn 250 cliënten doorgestroomd naar het programma. ZIO (Zorg in Ontwikkeling/voorheen de Regionale Huisartsenzorg) heeft dit programma gemonitord en als evidence based (*uitvoering is gebaseerd op de best beschikbare informatie over doelmatigheid en doeltreffendheid*) betiteld. Uitbreiding naar 5 gezondheidscentra heeft plaatsgevonden.

Project in 2017 uitgevoerd en nog steeds lopende. Beweegmaatjes is gekoppeld aan 'Coach Sport' en 'Your coach next door'.

Uitrol is verder geïmplementeerd op dit moment vinden er oriënterende gesprekken plaats met de Koraalgroep. Voor de ongeorganiseerde sporter met een beperking is in 2017 een begin gemaakt met de aansluiting bij de app Uniek Sporten. Hiermee kan deze sporter de locaties met mogelijkheden tot

<p>Maastricht), de Stichting Samen Onbeperkt, Talent, Radar, Maasveld, Stichting Vrienden van de Merici en de afdeling Licht & Liefde van de Mosae Zorggroep. Dit moet leiden tot een gevarieerd aanbod beweging en activering voor mensen met een beperking.</p> <ul style="list-style-type: none"> In het kader van het streven naar een vitalere samenleving is door een aantal partijen in relatie tot sporten en bewegen een convenant gesloten. Het gaat om een aantal partijen dat op dit gebied werkzaam is, MVV en de stichting Maatschappelijke Projecten Maastricht. 	<p>sporten snel vinden.</p> <p>Programma Lerend Scoren en Playing for Succes van de stichting Maatschappelijke Projecten Maastricht zijn geïmplementeerd binnen de reguliere programmajlijn van Maastricht Sport.</p>
--	---

Regionale afstemming sportbeleid en -initiatieven	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie2017
<p><u>De regionale samenwerking van beleid en uitvoering in de regio</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Met de centrumgemeenten Heerlen en Sittard-Geleen vindt kennisuitwisseling plaats op de thema's binnen- en buitensportaccommodaties, tarieven en bewegingsstimulering en evenementen. Onderzocht wordt momenteel of de impulsregeling vanuit het Ministerie van VWS inzake het project Grenzeloos Actief gekoppeld kan worden aan het bestaande lokale initiatief voor gehandicapten en chronisch zieken waardoor er een inktvlekwerking kan ontstaan richting Heuvelland. De impulsregeling wil sporten en bewegen mogelijk maken voor iedereen met een beperking. 	<ul style="list-style-type: none"> Incidenteel gerealiseerd. De gemeente heeft gereageerd op de impulsregeling Grenzeloos Actief en daarom is in 2017 een rapport opgesteld voor Maastricht-Heuvelland. In 2018 zal dit programma worden uitgevoerd.

► *Accommodaties*

Efficiënt gebruik en verhuur sportaccommodaties en voorzieningen	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Verhogen bezettingsgraden binnen- en buitensport</u> De uitvoering van de nota 'Toekomstbestendige Binnensportaccommodaties' heeft tot nu toe geleid tot de sluiting van 8 zalen. Gebruikers zijn door Maastricht Sport ondersteund bij het vinden van andere sportaccommodaties. De verdere mogelijke gefaseerde afbouw van gymzaal/sportzalen is mede afhankelijk van de onderwijsontwikkelingen. O.a. wordt gekeken naar de mogelijkheden die verdergaande samenwerking met externe aanbieders op het gebied van onderwijshuisvesting ons bieden om de bezetting van onze onderwijs- en sportaccommodaties verder te optimaliseren.</p>	<p>In 2017 is gestart met de voorbereiding van de besluitvorming rond sporthal de Heeg, de actualisatie van het binnensportaccommodatiebeleid in de nota Actualisatie Sportaccommodatiebeleid en de opdrachtformulering van het traject tweede Tranche Binnensportaccommodaties.</p> <p>Onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van renovatie/nieuwbouw sporthal de Heeg. Dit is mede afhankelijk van de huidige bezettingscijfers van gymzalen, sportzalen en sporthallen. De Besluitvorming leidt - gezien de mogelijke optie voor nieuwbouw van de sporthal - tot verbinding met de gewenste gebiedsontwikkeling in het licht van de door de bewoners ervaren problematiek in de Roserije. Hiervoor is een projectleider aangesteld.</p>
<p><u>Verhogen dekkingspercentages(= verhouding tussen inkomsten uit verhuur en kosten) en realiseren kaders Sportnota 2020 dat tarieven eerlijker en simpeler moeten</u> Wij werken toe naar een hoger dekkingspercentage van onze accommodaties. Momenteel bedragen die</p>	<p>De Tarievennota sport inclusief een nieuwe tarievenstructuur is op 28 november 2017 vastgesteld door de Raad. Nieuwe dekkingspercentages voor de</p>

<p>19% en 53% voor respectievelijk buitensport en binnensport. Om dit te bewerkstelligen wordt begin 2017 een nieuwe Tarievennota ter besluitvorming voorgelegd, gebaseerd op de vastgestelde kaders in de sportnota: tarieven eerlijker en simpeler. De communicatie met de gebruikers heeft hierbij nadrukkelijk de aandacht.</p>	<p>binnen- en buitensportaccommodaties zijn tevens vastgesteld. Er hebben in het proces hier naartoe diverse overleggen/ sportcafés plaatsgevonden met de gebruikers.</p>
<p><u>Uitvoering spreidingsbeleid</u> Uitgangspunt van het spreidingsbeleid is een robuuste sportinfrastructuur door concentratie op multifunctionele parken, gecombineerd met een aantal ondersteunende kleinschalige sportvoorzieningen op buurt- en wijkniveau. Locaties waar (mogelijk) in 2017 stappen gezet kunnen worden op basis van de vastgestelde uitgangspunten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Concentratie van voetbalvereniging Heer van drie (Demertstraat, Akersteenweg, Laan in den Drink) naar een plek (Laan in den Drink). • Voetbalclub Limmel/besluitvorming heeft plaats gevonden dat verhuur eindigt per 1 juni 2017. • Sportpark Zuid in combinatie met Sportpark Heugem. 	<p>In de uitvoering van het spreidingsbeleid buitensportaccommodaties is in 2017 weer een aantal stappen gezet.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realisatie unilocatie sportpark Laan in den Drink met 2 kunstgrasvoetbalvelden en een uitbreiding van het kleed-clubgebouw. Afstoten sportpark Demertstraat en herontwikkeling tot parkeervoorziening ten behoeve van het MECC. • Opheffen locatie sportpark Limmel. Afrondende gesprekken bestuur RKVCL. • Besluitvorming herontwikkeling sportpark Heugem en afstoten sportpark Zuid. • Kwijtschelding restant schulden vv De Heeg ten behoeve van een soepele afronding van de activiteiten van de vereniging. <p>Naast de acties uit het spreidingsbeleid buitensportaccommodaties is de voorbereiding van start gegaan van een aantal aanpassingen op sportpark Jekerdal. Uitvoering daarvan vindt plaats in 2018.</p>
<p><u>Vorbereiding nota sport- en beweegvriendelijke omgeving</u> Op basis van de conclusie in de sportnota dat steeds meer mensen sporten en bewegen in de openbare ruimte en om de cijfers van de sportdeelname en de beweegnorm te laten stijgen, wordt in 2017 de eerste nota ter besluitvorming voorgelegd inzake sport- en beweegvriendelijke omgeving.</p>	<p>In 2017 zijn voorbereidingen getroffen (o.a. verkennende gesprekken met diverse interne en externe stakeholders) zodat in 2018, kan worden gestart met het participatietraject dat gaat leiden tot een visienota 'Beweegvriendelijk Maastricht'.</p>
<p><u>Exploitatie zwembad</u> Begin 2016 is de evaluatie van het Geusseltbad uitgewerkt en vertaald naar een nieuwe exploitatiebegroting. De exploitatie van het Geusseltbad vindt in 2017 plaats binnen de kaders van deze nieuwe begroting. Er vinden verbeteringen van de exploitatieplaats op basis van de vastgestelde draaiknoppen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er wordt actief gewerkt aan het verhogen van het aantal bezoekers door: <ul style="list-style-type: none"> ○ Uitbreiden van les- en doelgroepen zwemmen ○ Ontwikkelen arrangementen ten behoeve van de doelgroep ouderen, chronisch zieken en beperkten. • De kosten voor de bedrijfsvoering worden teruggebracht door: <ul style="list-style-type: none"> ○ Vermindering toezicht tijdens verenigingszwemmen 	<p>De exploitatie van het Geusseltbad vindt plaats binnen de gestelde begroting. Voor de realisatie van de draaiknoppen in de exploitatie: zie hieronder.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het aantal bezoekers is met 21.000 gestegen tov 2016, met name het leszwemmen heeft daar sterk aan bijgedragen. Het aantal bezoekers bedroeg in 2017 ruim 271.000. Er zijn diverse arrangementen (oa voor doelgroepen) opgestart in 2017 die goed bezocht werden. • Hier is een begin mee gemaakt. In 2018 worden de effecten van deze maatregelen duidelijker. Het behalen van de gewenste Verhouding tussen benodigde toezichthouders en instructeurs conform

<ul style="list-style-type: none"> ○ Anders vorm geven schoonmaak ○ Betere verhouding toezichhouders/instructeurs. <ul style="list-style-type: none"> ● De kosten voor het onderhoud worden teruggebracht door: <ul style="list-style-type: none"> ○ Het groenonderhoud wordt opnieuw vormgegeven ○ De onderhoudscontracten worden opnieuw ingevuld <p>De verbonden partij 'Stichting Personeelsbeheer Sport' is de werkgeversstichting van (een gedeelte) van het personeel van de voormalige 3 zwembaden. De stichting is opgericht onder een andere cao, zodat medewerkers flexibeler en dus klantgerichter kunnen worden ingezet dan onder de overheidsarbeidsvoorwaarden. In deze stichting zitten ongeveer 90 medewerkers inclusief schoonmaakpersoneel.</p>	<p>het activiteitenrooster ligt op koers.</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Door het groenonderhoud op een andere wijze vorm te geven is hier een besparing van € 15.000 gerealiseerd. De nieuw aanbestede onderhoudscontracten preventief- en correctief onderhoud zijn uitgevoerd binnen de nieuw vastgestelde begroting voor het Geusseltbad.
<p><u>Realisatie sporthal Geusselt</u> In 2016 is gestart met de bouw van de nieuwe sporthal. De sporthal fungeert als proeftuin voor het combineren van sport, zorg, ondersteuning en sport en onderwijs door inrichting van het aanbieden van SportZorgParticipatieArrangementen. Zie ook programma 5/6 en 10. De oplevering vindt naar verwachting plaats 1 mei 2017.</p>	<p>De sporthal is 30 juni 2017 feestelijk geopend.</p>
<p><u>Boulodrome</u> Eind 2016/begin 2017 wordt gestart met de bouw van de Boulodrome. Verwacht oplevertijd is tweede/derde kwartaal 2017. Een gedeelte van de inrichting en het beheer van de hal wordt door de verenigingen gerealiseerd.</p>	<p>De Boulodrome is eind 2017 casco opgeleverd. Stichting Boulodrome Maastricht heeft de realisatie van de inrichting ter hand genomen. Op vrijdag 26 januari 2018 vond de officiële opening plaats.</p>

► *Sportparkmanagement*

Sportparkmanagement	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoering sportparkmanagement</u> Conform besluitvorming in de Sportnota is de inzet van sportparkmanagement herijkt. Op de parken Limmel en Zuid is het sportparkmanagement inmiddels volledig afgebouwd. Bij sportpark West en Geusselt wordt toegewerkt naar een beperking van het sportparkmanagement tot onderhoud, beheer en veiligheid en minder facilitering van de verenigingen. Hierbij wordt gestuurd op een grotere mate van zelfbeheer door de verenigingen en wordt de combinatie gezocht met het bewegings- en activeringstrajekt '(On)beperkt Sportief' zoals genoemd onder het kopje sport en bewegingsstimulering.</p>	<p>Sportparkmanagement is in 2017 omgevormd conform besluitvorming.</p>

► *Verenigingsondersteuning*

Verenigingsondersteuning	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoering verenigingsondersteuning</u> Vanuit verenigingsondersteuning wordt de algemene verenigingsondersteuning en maatwerkondersteuning geboden indien een (probleem)situatie (bijvoorbeeld fusie of verplaatsing) dit noodzakelijk maakt. Hierbij moet duidelijk zijn dat de vereniging zelf geen oplossing kan vinden en dat deze ondersteuning ook niet geboden kan worden door sportbonden of collega-verenigingen. Een voorbeeld hiervan is ondersteuning bij het herplaatsen van gebruikers van onze binnen- en buitensportaccommodaties. Zo wordt er in 2017 gewerkt aan een voetbalvisie waarbij samen met de verenigingen gekeken wordt naar de mogelijkheden om deze meer vitaal en sterk te houden/krijgen.</p>	<p>In 2017 is men gestart met het ontwikkelen van het project "Voetbal beweegt de stad". Momenteel participeren 9 verenigingen in dit project. Er hebben plaats gevonden: - 3 centrale bijeenkomsten plaatsgevonden met verenigingen ihkv voetbalvisie. - 2 cursussen pupillentrainer. - 1 thema-avond met MVV en Maastricht United. - Een activiteit zomervoetbal en een activiteit wintervoetbal.</p>

► *Evenementen*

Evenementen	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoering evenementen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Amstel Goldrace Het contract voor de Amstel Goldrace loopt tot en met 2017. Eind 2016 begin 2017 lopen de onderhandelingen over een nieuw contract voor een periode van vijf jaar. De onderhandelingen vinden plaats samen met de provincie. • Iron Man Het contract voor de Iron Man loopt tot en met 2017. Eind 2016 begin 2017 lopen de onderhandelingen over een nieuw contract voor een periode van 3 jaar. De onderhandelingen vinden plaats samen met de provincie. • Huldiging Maastricht sportman/sportvrouw/sportteam van het jaar. Eind 2017 vindt weer de jaarlijkse huldiging plaats van de meest succesvolle sporters in 2017 van Maastricht. 	<ul style="list-style-type: none"> • Contract voor de komende 5 jaar is begin 2018 ondertekend. • Voor 2018 is het contract verlengd en voor de 2 jaren daarna lopen de gesprekken . • Op maandag 15 januari 2018 zijn op feestelijke wijze de kampioenen in Ainsigehuldigd. • Niet geplande realisatie 2017: de huldiging van Tom Dumoulin na zijn Giro-overwinning.

4. Wat heeft het gekost?

Programma 7 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	14.230	12.616	12.079	537 V
- Kapitaallasten	3.198	3.214	2.774	440 V
- Apparaatskosten	2.646	2.679	2.779	100 N
- Storting in voorzieningen	3.281	2.030	2.039	9 N
- Overige lasten	5.105	4.693	4.487	206 V
(b) Totale baten	2.641	2.937	3.736	799 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	11.589	9.679	8.343	1.336 V
Storting in reserves	275	241	241	
Onttrekking uit reserves	2.546	505	358	147 N
Resultaat	9.318	9.415	8.226	1.189 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Geusseltbad	40
Sporthal Geusselt	5.153
Boulodrome	802
Spreidingsbeleid	1.148

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 1,336 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

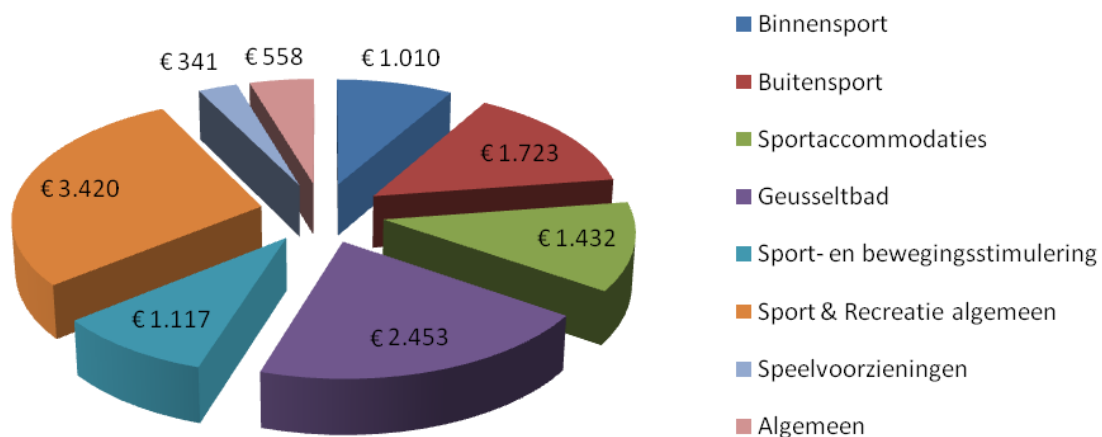
- Kapitaallasten € 0,440 mln. V
- Vrijval voorziening speelvoorzieningen € 0,643 mln. V
- Diverse posten € 0,253 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Minder onttrokken Combinatiefunctie € 0,147 mln. N

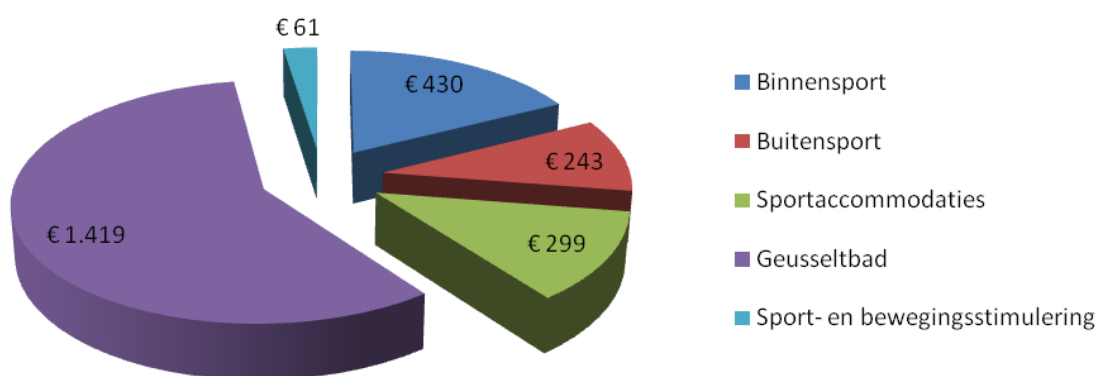
Programma 7: lasten

bedragen x 1.000

Programma 7: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

Het mogelijk maken van een 'culturele carrière' voor iedereen door in te zetten op het behoud van de kracht van onze infrastructuur als een van de landelijke culturele brandpunten. Daarbij zoeken we de samenwerking met de stedelijke regio Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen.

Wij stimuleren in Maastricht het (landelijk) debat omtrent innovatieve culturele praktijken, met name over onze ambitie om cultuur in relatie tot de directe omgeving sterker te positioneren; een vitaal cultureel klimaat heeft positieve invloed op andere maatschappelijke opgaven (vestigingsklimaat, sociale stijging, stedelijke ontwikkeling).

► Wat merkt de burger daarvan?

- Elke burger kan meedoen (actief en passief) aan cultuur.
- Er is sprake van een groot en divers structureel cultuuraanbod mét een groot bereik.
- Maastricht heeft een sterke professionele kunstensector, (inter)nationaal onderscheidend en eureginaal verbonden.
- Er is een hoge belevingswaarde van het in Maastricht aanwezige culturele erfgoed.
- Cultuur wordt meer zichtbaar binnen het stedelijk netwerk.

► BBV beleidsindicatoren

Vanwege het ontbreken van beleidsindicatoren vanuit het BBV passend bij programma 8 worden hier geen indicatoren vermeld.

► Maastrichtse beleidsindicatoren

Indicator	2016	2017	Gerealiseerd 2017	Bron ¹
Aantrekkelijke Stad, Positie 'Cultureel Aanbod'	11	10	9	1
BIS-Advies Raad voor Cultuur per 4 jaar ²	positief	positief	positief	2
Positie Maastricht Erfgoedstad	2	2	2	3

1) Bronnen: (1) Atlas voor gemeenten (2) Advies RvC; (3) Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

2) BIS = landelijke Basisinfrastructuur.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► Cultuurparticipatie en cultureel erfgoed.

Innovatie	Realisatie 2017
<p>Beoogde prestaties 2017</p> <p><u>Op weg naar een Cultuur-, Erfgoed- en Kenniswerkplaats van de toekomst</u> In 2017 wordt het in 2016 begonnen proces om te komen tot een geactualiseerde visie op de gefuseerde organisatie Centre Ceramique, Kumulus en Natuur Historisch Museum Maastricht afgerond. Uitgangspunt is om de huidige voorzieningen in essentie in stand te houden maar dan wel geïnnoveerd en (financieel en inhoudelijk) toekomstbestendig en in een nieuwe samenhang met andere cultuurinstellingen. De uitgangspunten op hoofdlijnen:</p>	<p>Het transitieproces is voortgezet met de realisering van een uitvoeringsplan waarin de impact op onderdelen is uitgewerkt. Deze uitwerking heeft geleid tot een collegebesluit in maart 2017, op basis waarvan o.a. de volgende zaken in gang zijn gezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In de fasering wordt prioriteit gegeven aan het behoud en de toekomstbestendigheid van Kumulus;

<ul style="list-style-type: none"> - De instelling staat midden in de maatschappij en creëert maatschappelijke waarde. - Kennisdelen, (betekenisvol) ontmoeten en beleven staat centraal; - Een (actieve)culturele carrière voor iedereen met een accent op Jeugd tot 21j en op Talentontwikkeling. - Focus op relevante thema's en behoeftes en op zaken die vanuit "de markt" niet tot stand komen; - Verbinden van mensen en initiatieven (cultureel makelaar met ondernemersgeest). 	<ul style="list-style-type: none"> • Verbeterslag in de interne organisatie en de dienstverlening; • Het aanbod van Kumulus is geactualiseerd en gedifferentieerd en de aanvankelijke focus op jeugd tot 21 jaar is los gelaten; • Er is een raads werkgroep ingesteld om gezamenlijk het toekomstperspectief van de 3 gefuseerde instellingen vorm te geven.
--	--

Informatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Centre Ceramique-Bibliotheek</u></p> <p>De bibliotheek voorziet in de mogelijkheid van openbare informatievoorziening door: het beschikbaar stellen van van fysieke en digitale informatiedragers in de meest brede zin, bevordert het lezen en bestrijdt laaggeletterdheid. In 2017 maken 24.000 vaste abonneementhouders gebruik van deze diensten.</p> <p>Speerpunten 2017:</p> <p><u>Van collectie naar connectie</u> Een groter accent op actieve betrokkenheid van het publiek bij de collecties. Concrete aandachtspunten in 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 'Verhalen van Maastricht' vertellen, waarbij de verbinding wordt gelegd tussen de collecties van de stadsbibliotheek, archeologie, keramiek etc. in de vorm van digitale en beeldende presentaties. (Voorbeeld: Maakindustrie: Robert Regout). Daarnaast worden ook een educatief programma ontwikkeld. • Dagelijks activiteiten m.b.t. actuele culturele en maatschappelijke thema's in samenwerking met externe partners; • De collecties meer gecombineerd en laagdrempelig aanbieden aan een breed publiek: minder boeken, meer eigentijdse, digitale presentaties, waardoor er ruimte komt voor meer werk- en ontmoetingsplekken. 	<p>Gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 25.089 abonneementshouders. - 39.461 informatiedragers. - 524.984 uitleningen.
<p><u>Innovatie bibliotheekfunctie.</u> aansluiten bij de algemene ontwikkelingen in het bibliotheeklandschap. Concrete aandachtspunten in 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Impuls Laaggeletterdheid: Ontwikkelen van een Taalhuis, twee taalpunten-plus en drie taalpunten in Maastricht, samen ROC Leeuwenborgh en Traject. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd, inclusief educatieve programma's zoals de blijvende tentoonstelling in de Sphinxpassage. • Gerealiseerd, met maandagenda en speciale zomerprogrammering. • Het anders aanbieden van de collecties is deels gerealiseerd, in afwachting van besluitvorming t.a.v. Kumulus/ St. Maartenspoort, waardoor er een andere ruimteverdeling in CC noodzakelijk kan zijn.
<ul style="list-style-type: none"> • Aangepaste dienstverlening, met meer nadruk op de 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Het afsluiten van een Taalakkoord 2017-2022 Maastricht- Heuvelland t.b.v. bestrijding van laaggeletterdheid. Het Taalhuis (Valkenburg) en de Taalpunten-Plus (CC en Malperthuis) zijn gerealiseerd. Taalpunten: voorbereid en vrijwilligers opgeleid; In 2018 worden taalpunten in Mariaberg, Centre Magnefiek, Wittevrouweveld, en De Heeg geopend. • Gerealiseerd door E-bookspreekuur en

<p>digitale bibliotheek en het aanbieden van een Digi-en Taalsterker educatieprogramma.</p> <ul style="list-style-type: none"> Continueren van “De bibliotheek Op School” met als speer-punt: mediawijsheid. In 2017: uitbreiding van 6 naar 7 DBOS-sen. 	<p>cursussen en tevens door promotie via sociale media en narrowcasting,</p> <ul style="list-style-type: none"> Gerealiseerd door o.a.: <ul style="list-style-type: none"> - de opening van de 7e dBos in Talententuin Maastricht (speciaal onderwijs); - invoering Nationaal Media Paspoort op 4 dBos-scholen; - lessen betrouwbare info zoeken (risicoduiding sexting en sociale media); - het pilotproeject Vrij lezen en leesmonitor op het VMBO; - promotie deelname aan Week vd Mediawijsheid.
<p><u>Uitbreiding van de informatiefunctie</u> De aard en wijze van informatievoorziening uitbreiden door samenwerking met mediapartner RTV-Maastricht o.a in een gezamenlijke nieuwsvoorziening, een open radiostudio in de publieke ruimte, een loket voor publieke toegankelijkheid van RTVM en mobiele opnamemogelijkheden op de diverse locaties.</p>	<p>Twee keer per week uitzending lunchprogramma “Het Beleg” vanuit de Stadshal in onderlinge afstemming m.b.t. de culturele items. Via Facebook van Centre Céramique worden interviews live verspreid. RTVM heeft de Museumnacht Maastricht live uitgezonden.</p>
<p>RTV Maastricht RTV Maastricht draagt zorg voor een onafhankelijke nieuws- en informatievoorziening voor de lokale samenleving. Ook bieden zij een crossmediaal platform voor productie, uitwisseling en uitzending van programma’s. Additioneel stimuleren en faciliteren zij burgers om zelf direct publieke informatie te produceren en te verspreiden. Speerpunten voor 2017:</p>	
<p><u>Toekomstbestendig aanbod:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> Er wordt een actief internetplatform opgericht met minimaal 50 vaste deelnemers en er wordt programmazendtijd geboden aan doelgroepen zoals jongeren, studenten, allochtonen, nieuwkomers en ouderen in het kader van uitbouw internet. Programmering in samenwerking met Centre Ceramique (“Stadsredactie”); Structurele inbedding van ‘burgerjournalistiek’ in de programmering. Samenwerking met journalistieke en andere media in Maastricht en (eu)regio. 	<ul style="list-style-type: none"> - De inbreng van de doelgroepen is voldoende verzekerd in de reguliere programmering. Omdat er al veel aparte socialmedia platforms bestaan (die wel gebruikt worden door RTVM) is niet gekozen voor een apart platform. - Gerealiseerd door wekelijkse tv- en radio-uitzending vanuit de stadshal van Centre Ceramique. - Gerealiseerd: burgers maken actief deel uit van de redactie. - Gerealiseerd met o.a. Via Maastricht, L1 en TV- valkenburg en een eerste verkenning met RTC Liège. - Nieuw t.o.v de begroting: Opdrachtverstrekking aan RTVM voor een “Verslaggever van de Raad”.

Educatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Kumulus.</u> Kumulus is het stedelijk centrum voor kunsteducatie en verzorgt een aanbod voor cursorisch kunstonderwijs, bevordert deelname aan cultuur in buurten, en</p>	

<p>ondersteunt het regulier onderwijs bij opzet en realisering van cultuureducatie.</p>	
<p><u>Voortzetten ondersteuningsprogramma onderwijs:</u> Cultuureducatie op jonge leeftijd legt de basis voor cultuurdeelname op latere leeftijd en vormt zodoende een basaal onderdeel van het cultuurbeleid. Daarom zetten we ondermeer in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continueren van het programma 'Toon je Talent' op ca. 50% van alle basisscholen, met mede-inzet van Rijksmiddelen (programma Cultuureducatie met Kwaliteit) en gelden van Elisabeth Strouven (Tout Maastricht). Het programma wordt i.s.m. Provincie Limburg uitgebreid naar het Heuvelland. • Voortzetten structurele samenwerking m.b.t. cultuureducatie tussen de scholen en alle professionele culturele instellingen: het streven voor 2017 is circa 2200 deelnemers. • Voortzetten Kommetje Kunst met alle scholen in het Voortgezet Onderwijs. • Uitvoeren van een pilotproject Cultuureducatie in het VMBO analoog aan, en als vervolg op, 'Toon je Talent' in het basisonderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd in Maastricht: 66%. Gerealiseerd in het Heuvelland : 4 scholen. • Gerealiseerd: 2532 leerlingen. • Gerealiseerd: 652 leerlingen. • Gerealiseerd: pilot met 995 leerlingen.
<p><u>Aanbieden van activiteiten in de buurten:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • In het verlengde van het programma 'Toon je Talent' worden zowel in school als in buurtactiviteiten (de 'Kunstketel') in 8 wijken activiteiten aangeboden samen met Trajekt;. • Daarnaast wordt decentraal in 2 wijken/scholen gestart met cursussen Kunsteducatie voor kinderen door Kumulus, . 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd: 753 deelnemers uit acht aandachtswijken, waaronder Limmel, Nazareth, Mariaberg en Maiaberg. • Gerealiseerd: 99 deelnemers op scholen in Amby, Wyckerpoort, Wolder, en Wittevrouwenveld.
<p><u>Aanbieden aantrekkelijk onderwijs buitenschoolse kunsteducatie;</u> Om de aantrekkelijkheid van het onderwijsaanbod te vergroten zetten we in 2017 in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering en innovatie van het cursusaanbod: uitbreiding van groepslessen en meer decentraal aanbod in buurt en wijk: ca 3000 deelnemers. <p>Intensiveren van de samenwerking met dansopleiding Bonnefantencollege en met de Muziekgieterij. Voortzetting van de talentscholen van Kumulus (voorbereiding op een professionele opleiding) in samenwerking met de professionele culturele instellingen: streven: 75 dln.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 2161 cursisten en 220 deelnemers aan 21 workshops (juli-dec 2017). Om de dalende tendens in het aantal cursisten om te buigen is nieuw aanbod ontwikkeld voor 2018. • Gerealiseerd: de samenwerking is verlengd met 3 jaar en er is een vernieuwd aanbod i.s.m. de Muziekgieterij ontwikkeld. • Gerealiseerd: 69 deelnemers.

Presentatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Theater aan het Vrijthof</u> Het Theater is dé plaats voor de presentatie van podiumkunsten en is een actieve regisseur van culturele festivals in de stad. Streven is tussen de 100.000 en 110.000 bezoekers te bereiken. Het theater behoudt zijn onderscheidende (eureg.)positie in 2017 door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een programmering die zowel een breed toegankelijk aanbod bevat als een (inter)nationaal kwaliteitsaanbod van topproducties. • (Mede)organisatie van de beeldbepalende en internationale festivals Musica Sacra, Nederlandse Dansdagen, During Tefaf, en door vernieuwing van het Festival Jong • Voortzetting van de samenwerking met en ondersteuning van onder andere Opera Zuid, Philharmonie Zuidnederland, Toneelgroep Maastricht, Andre Rieu, Jazz Maastricht, Magisch Maastricht. 	<p>Aantal bezoekers ongeveer 120.000 (stijging van 4,5% t.o.v. 2016).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd: van 'Musica Sacra Westside Story' en van 'Toneelgroep Amsterdam' tot 'De Gelaarsde Kat'. • Gerealiseerd. • Gerealiseerd; de samenwerking met Toneelgroep Maastricht en Jazz Maastricht is uitgebreid door intensivering van het programma.
<p><u>Stadshal Centre Ceramique</u> De stadshal in Centre Ceramique functioneert door het organiseren van een breed scala van openbaar toegankelijke debatten, presentaties, workshops en exposities, als ontmoetingplaats van de stad. Het tonen van het erfgoed van de stad, inclusief de eigen collecties, speelt daarbij een belangrijke rol. Voorbeelden hiervan voor 2017 zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ellen Truijen – TAS (tasontwerper uit Maastricht); - Ode To Dignity – kinderarbeid; - World Press Photo; - 'Het verhaal van Maastricht verteld' in een permanente expositie van de eigen collecties. 	<p>Naast de eigen permanente collecties en de genoemde voorbeelden ook o.a. gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Top or Topic: Aansluitend bij het congres voor archeologen (EAA), archeologische topstukken uit Maastricht en de (Eu)regio. - Nieuwe Oogst, masterclass van excellerende amateurs; - "Meet the professor": een uitwisseling tussen professionals, studenten en publiek.
<p><u>Natuurhistorisch Museum</u> Het Natuurhistorisch Museum laat het verleden op het gebied van natuurhistorie zien, gekoppeld aan actuele en voor iedereen toegankelijke thema's. Met 'Bèr' en 'Carlo' als middelpunt wordt blijvend gewerkt aan de versterking van het bereik. Speerpunten 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Publiekstentoonstellingen en activiteiten voor 35.000 bezoekers (inclusief onderwijs) en de ontwikkeling van educatieve programma's als STEMII (Techniek) in het kader van het Sciencelab en het Educatielab. • In samenwerking met Stichting SOME worden kansen voor aansluiting bij het te ontwikkelen Encigroevegebied als de vindplaats van de Mosasaurus nauw gevolgd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Aantal bezoekers: 28.873; De samenwerking met Maastricht Science Programme (UM) is succesvol en betreft jonge studenten bij onderzoek en presentaties. • Gerealiseerd, continu proces.
<p><u>Regionaal Historisch Centrum Limburg</u> Op basis van de Gemeenschappelijke regeling Regionaal Historisch Centrum Limburg voert RHCL wettelijke archieftaken voor de gemeente Maastricht uit. Speerpunt 2017: Duurzame archivering, in het bijzonder digitale duurzaamheid (wettelijke opdracht m.b.t. de duurzame</p>	<p>Gerealiseerd conform planning.</p> <p>De pilotfase II van het project E-Depot is getemporiseerd in afwachting van afronding van</p>

toegankelijkheid). Dit houdt in: Implementatie van het nationale e-depot voor (overheids)archieven en implementatie van de Innovatieagenda voor het Archiefwezen 'Archief 2020'.	het Gemeentelijk project 'Digitaal zaakgericht werken'.
--	---

Participatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>Muziekgieterij Maastricht De Muziekgieterij Maastricht is het stedelijk poppodium voor productie, educatie en presentatie en is de ontmoetingsplek voor muzikanten, publiek en producenten uit stad en (Eu)regio. Speerpunten 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continuering van een programmering van 75 producties. • Faciliteren van 40 producties 'externe programmering'. • Verregaande samenwerking met pop/jazz-afdeling van Kumulus (inhoudelijk en ruimtelijk) op het gebied van educatie, de functie als 'productiehuis en repetitieruimtes. <ul style="list-style-type: none"> • Continuering van de facilitering van de activiteiten van de International Students Club. • Het expliciteren van onze visie en beleid op het gebied van popmuziek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd: 81 concerten en o.a. popfestival Transformer. • Gerealiseerd: 69 externe events zoals Yofest en een event rond Google. • Gerealiseerd door o.a. cursus Geluidstechniek en Crosscurrents Festival. Ruimtelijke samenwerking is niet gerealiseerd in afwachting van positionering van Kumulus (onderdeel van de Transitie Centre Ceramique). Daarnaast is de samenwerking uitgebreid met Lumiere (Words on Fire) en Intro in Situ (op het gebied van huisvesting en inhoud). • Gerealiseerd o.a. in een 10-tal activiteiten zoals het project Trench Sessions (beginnende bands/talentontwikkeling). • Gerealiseerd: Op 27 februari 2018 is de nota Popbeleid Maastricht vastgesteld. In de nota is opgenomen om voor een periode van 4 jaar 30.000 euro op jaarbasis beschikbaar te stellen om projecten eenmalig een kleine financiële impuls te kunnen geven. Het betreft projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van de popsector. Deze 'aanjaaggelden' zijn bedoeld om de dynamiek te honoreren die is ontstaan in de aanloop naar de nota. <p>Uit de ambities en acties die in de nota worden genoemd kan worden afgeleid dat er, naast de 'aanjaaggelden', waarschijnlijk extra financiën nodig zijn voor de ontwikkeling van de popsector, al dan niet structureel van aard. Het betreft hier majeure projecten, bijstellingen van bedrijfsplannen of dergelijke. Aan de Raad is toegezegd dat dit type plannen, inclusief begroting, aan de Raad wordt voorgelegd.</p>

<p>Festival Bruis Festival Bruis het jaarlijks meerdaags popfestival in de stad. Het voorziet in de behoefte van een grote groep popmuziekkliefhebbers aan een groot buitenfestival en levert daarmee tevens een belangrijke bijdrage aan het culturele imago van Maastricht.</p> <p>Speerpunt 2017: Faciliteren toekomstbestendige doorontwikkeling: Het college heeft in het voorjaar van 2016 ingestemd met de sanering van de negatieve financiële positie van het festival. Naar aanleiding daarvan heeft het bestuur in 2016 de opzet van het festival bijgesteld opdat het zowel inhoudelijk als financieel solide en duurzaam van karakter is. In 2017 krijgt het nieuwe concept zijn definitieve vorm (inhoudelijk, financieel, organisatorisch, locatie) voor de jaren daarna.</p>	<p>De editie 2017 heeft geen doorgang gevonden omdat de organisatie de opdracht heeft teruggegeven.</p>
<p>Stimuleren en ondersteunen amateurkunst en volkscultuur In 2017 doen we dit o.a. door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Structurele subsidiering van het amateurkunstenveld op basis van ledenaantallen (verenigingen) en via projectsubsidies voor innovatieve ideeën. • Uitvoering Jeugd Cultuurfonds. • Uitvoering programma Tout Maastricht 2015-2017 (subsidie van Elisabeth Strouven) met projecten gericht op cultuur participatie vanuit de 'vindplaatsen': Kinderen, Jongeren, Buurten, Ouderen en Euregio. Voorbeelden: Ode to Dignity (stadsbrede muzikale manifestatie), community-arts project met 'nieuwkomers', en Erasmus Junior Cultuur (Euregionaal uitwisselingsprogramma Voortgezet Onderwijs). Op verzoek van het Elisabeth Strouven Fonds is het programma Tout Maastricht medio 2016 ondergebracht in een stichtingsvorm. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. Zie bijlage Subsidies 2017. • Gerealiseerd: 133 deelnemers (+ 30% tov 2016). • Gerealiseerd door o.a.: "Door de lens van" (foto's en geluid door jongeren en ouderen); "Fabric-age" (vergeten handwerktechnieken door 55+ o.l.v. lokale designers en ambachtexperts); "Buiten de lijnen" (culturele zomerweek voor kansarme jongeren)

► *Productieklimaat*

Handhaven status als Maastricht Cultureel Brandpunt	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Structureel faciliteren (huisvesting) en subsidiëren van professionele instellingen</u> Het duurzaam in stand houden van de professionele kunstensector (productie- en presentatie-instellingen) en evenementen, in samenwerking met het Rijk (BIS-infrastructuur) en de Provincie. Maastricht biedt adequate huisvesting aan en subsidieert daarnaast waar nodig de organisaties ook structureel.</p> <p>Speerpunt 2017: De structurele cultuursubsidies komen tot stand na vastleggen van een set prestatieafspraken die elke culturele instelling of initiatief moet realiseren in het meerjarenplan 2017-2020. Deze afspraken moeten duidelijk/aannemelijk maken dat er sprake is van:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Betekenis voor en verbinding met de stedelijke 	<p>Gerealiseerd door het verlenen van subsidies voor de periode 2017-2020 aan 32 professionele kunstinstellingen voor Podiumkunsten (Muziek, Theater en Dans), Beeldende Kunst en Film en Media.</p>

<p>relevante omgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Professionele kwaliteit van het aanbod. • Voldoende publieksbereik. • Versterking van het cultureel ondernemerschap. • Werk maken van cultuureducatie (met accent op kinderen/jongeren/scholen). 	
<p><u>Structureel opwaarderen van de fysieke infrastructuur voor kunst en cultuur</u></p> <p>Maastricht zet in op het scheppen van een vruchtbaar productieklimaat voor die kunstvormen die een jong en internationaal publiek enerzijds, en de nieuwe generatie makers anderzijds aanspreken. Hiermee wordt het palet aan voorzieningen – naast de reeds bestaande voor de podiumkunsten en de beeldende kunsten – verder gecompleteerd.</p> <p>Speerpunten 2017:</p> <p>Oplevering vernieuwde Timmerfabriek met Filmhuis Lumière (najaar 2016), een duurzame popvoorziening voor de Muziekgieterij (begin 2018) en upgrade Expositiefunctie in Magazijngebouw en Toonzaal (eerste helft 2017).</p> <p>Theater a/h Vrijthof: Akoestische verbetering van de grote zaal en repetitievoorziening en het updaten van de toneel techniek, de artiesten- en publieksvoorziening.</p>	<p>Filmhuis Lumière is na opening in 2016 succesvol van start gegaan met een stijging van het bezoek met 30%. De grote zaal voor de Muziekgieterij is voorzien voor 2019, samen met de upgrade van de expositieruimte.</p> <p>De eerste fase van de verbetering Theater aan het Vrijthof is uitgevoerd (backstage en toiletgroepen).</p>
<p><u>Doorontwikkeling talentontwikkeling en ondernemerschap in de kunsten</u></p> <p>Naast de fysieke infrastructuur wordt ingezet op het versterken van de kansen voor jonge makers, in het bijzonder in de podiumkunsten, om in Maastricht de eerste stappen in hun professionele carrière te kunnen zetten. Daarmee wordt een brede culturele infrastructuur ook voor de toekomst veilig gesteld.</p> <p>Speerpunten 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ondersteuning, in samenwerking met de Provincie Limburg, van de professionele instellingen binnen de podiumkunsten met, 'Via Zuid'. In 2017 wordt de werking van Via Zuid verder uitgebouwd met projecten ten aanzien van muziek in samenwerking met Stichting Intro en de overige ketenpartners van de muziekketen (Conservatorium, Muziekgieterij, PZN en Opera Zuid). • Daarnaast worden Theater aan het Vrijthof en Toneelgroep Maastricht ondersteund op het terrein van talentontwikkeling. Het theater zet daarvoor AINSI met haar repetitieruimten in en host de projecten van de kunstvakopleidingen. Toneelgroep Maastricht ontvangt een subsidie voor het coachen van jonge regisseurs en acteurs. • Naast de podiumkunsten worden ook de andere carrièretakken gefaciliteerd in samenhang met de stedelijke ontwikkeling. Daarom wordt vanuit de impuls gelden creatieve industrie een integraal broedplaatsenbeleid ontwikkeld dat alle overige disciplines bedient (design en productontwikkeling, mode, film). Zie programma 3: Economie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd: Via Zuid heeft 20 jonge talenten begeleid. De samenwerking met Intro en het conservatorium is tot stand gebracht via de tweede editie van Winternights in AINSI. • Gerealiseerd, o.a. met presentatie van I-arts van Zuyd Hogeschool. Toneelgroep Maastricht heeft conform planning zes theatermakers begeleid. • In 2017 is vanuit het MaastrichtLAB een kwartiermaker broedplaatsen gestart. Daarnaast heeft de overige creatieve talentontwikkeling een impuls gekregen via de innovatieagenda cultuur, o.a. op het vlak van de design en productontwikkeling, mode en beeldende kunst.

Euregionale informatie uitwisseling cultuuraanbod

Het over de grens, dan wel in eigen stad bij de internationale gemeenschap en de bezoeker kenbaar maken van het aanbod bepaalt in hoge mate de aantrekkelijkheid van Maastricht als cultuurstad.

Speerpunten voor 2017.

- De meertaligheid van het Maastrichtse cultuuraanbod vergroten, zowel in de communicatie als in de vorm van het aanbod.
- Samenwerking met Cultureel Overleg Maastricht (KOM) en de grote aanbieders (Theater aan het Vrijthof, Toneel Groep Maastricht) om waar mogelijk boventiteling – gelijktijdige vertaling in beeld brengen boven het toneel - te realiseren.
- Het voortzetten van de samenwerking tussen lokale en regionale overheden en particulier initiatief in euregionaal verband met de informatie uitwisseling en vermarkting van het cultuuraanbod.

- De cultuurinstellingen communiceren steeds vaker naast het Nederlands ook in het Engels.
- Boventiteling is in (technische) transitie: klassieke systemen worden vervangen door apps en de beste toepassingen worden nog onderzocht.
- Het tijdschrift Zuiderlucht maakt een euregionale cultuurkalender. De Gemeente neemt deel via advertortials over culturele en creatieve industrie.

Ontwikkeling culturele Stedelijke Regio

Als voorbereiding op het te wijzigen landelijk cultuurbeleid waarbij stedelijke regio's hun aanbod en doelen formuleren en het rijk hierop vervolgens aansluit, trekt Maastricht het overleg met betrekking tot 'Cultuur' binnen Stedelijke Agenda Zuid Limburg.

Speerpunt 2017:

het ontwikkelen van gezamenlijke standpunten (uitgangspunten, spreiding, afstemming) met Heerlen en Sittard-Geleen als voorbereiding op een regionaal 'bod' ten behoeve van het landelijk cultuurbeleid in de jaren 2020 en verder.

Gerealiseerd: in overleg tussen provincie en drie steden is een gezamenlijke propositie voorbereid; presentatie aan de gemeenteraad in 2018.

Topcultuur aantrekken, ontwikkelen en verbinden

De positie van Maastricht als cultureel brandpunt vraagt – naast het faciliteren van eigen producties – om het naar de stad halen van aanbod van internationale topniveau. Zo ontstaat wisselwerking tussen eigen en externe professionele cultuurproductie en kan extern talent aangetrokken worden.

Speerpunten 2017:

- De eigen gemeentelijke culturele instellingen (Theater aan het Vrijthof, Centre Céramique, NHMM) zullen versterkt inzetten op het naar Maastricht halen of hier coproduceren van aanbod dat Europese relevantie heeft op artistiek vlak o.a. During Tefaf.
 - Het aanbod voor de internationale kenniswerkers-studenten en expatgemeenschap wordt vergroot door het stimuleren van o.m. de Muziekgieterij om internationaal pop- en rockaanbod naar de stad te halen.
 - De Maastrichtse professionele festivals behouden hun internationale programmering en uitstraling door samenwerking met internationale producenten en festivals (Musica Sacra, Nederlandse Dansdagen Maastricht, Bruis).
 - Versterking van de internationale uitstraling van de in Maastricht aanwezige musea en kunstencentra door middel van internationale programmering.
 - Maastrichtse cultuurinstellingen sluiten aan bij het Interreg V project 'Impact' onder leiding van Théâtre de Liège (vervolg op Euregio Theater/Dans – Interreg IV).
- Gerealiseerd door o.a. de EU-jazznights, Rocío Molina-Flamenco Biënnale en NTGent-Kosmopolis.
 - De muziekgieterij heeft met succes haar internationaal aanbod versterkt en trekt voor 40 % publiek uit de buurlanden.
 - Gerealiseerd.
 - De musea en kunstencentra in Maastricht vinden steeds beter de aansluiting op het internationale circuit. De tweede editie van de Museumnacht was een groot succes met 13 instellingen en 4000 bezoekers.
 - Jazz Maastricht, Toneelacademie en UNU Merit hebben projecten georganiseerd in het kader van IMPACT (o.a. Cross Currents).

5. Wat heeft het gekost?

Programma 8 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	23.717	22.578	22.737	159 N
- Kapitaallasten	762	873	467	406 V
- Apparaatskosten	8.430	10.028	10.106	78 N
- Storting in voorzieningen	176	102	102	
- Overige lasten	14.349	11.575	12.062	487 N
(b) Totale baten	6.372	5.489	6.076	587 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	17.345	17.089	16.661	428 V
Storting in reserves	14	117	14	103 V
Onttrekking uit reserves	1.325	1.462	847	615 N
Resultaat	16.034	15.744	15.828	84 N

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Verbouwing Theater aan het Vrijthof	705
Herbenusstraat 89 Zonnepanelen	85

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 428 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

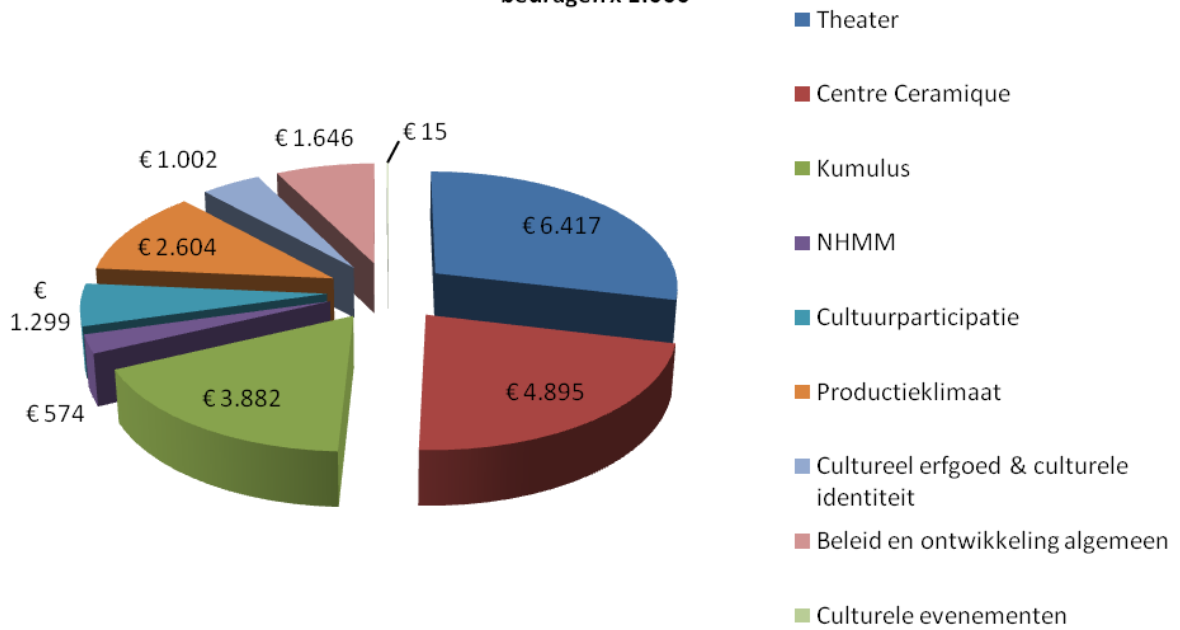
- Transitiekosten C3 € 0,362 mln. N
- Vrijval voorziening groot onderhoud C3 € 0,552 mln. V
- Activiteitenbudget C3 € 0,236 mln. V
- Diverse posten € 0,002 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Minder onttrokken sociale/economische/culturele impulsprojecten € 0,615 mln. N
- Geen storting in de reserve groot onderhoud TahV € 0,103 mln. V

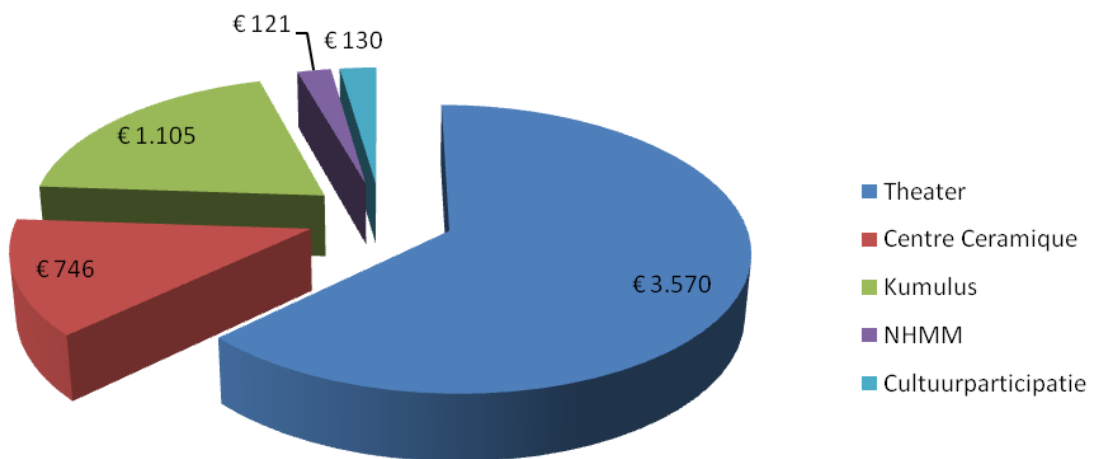
Programma 8: lasten

bedragen x 1.000

Programma 8: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

Zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige, kwantitatief passende en toekomstbestendige onderwijsinfrastructuur in de stad, waarin ieder individu zich thuis voelt en zijn talenten kan ontwikkelen om volwaardig deel te kunnen nemen aan de samenleving.

► Wat merkt de burger daarvan?

- Minder onderwijsachterstanden op basis van milieu van herkomst
- Minder schoolverzuim en minder voortijdige schoolverlaters
- Minder kinderen in het speciaal onderwijs en tweedelijns zorgtrajecten
- Minder jeugdwerkloosheid
- Meer kwetsbare jongeren toeleiden naar duurzaam werk
- Toekomstbestendige (ontgroening) spreiding van onderwijsvoorzieningen in de stad
- Hoger gemiddeld opleidingsniveau Maastrichtse beroepsbevolking
- Meer kansen op sociale stijging en hogere arbeidsparticipatie

► BBV beleidsindicatoren

indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inwoners	Bron ²
Absoluut verzuim. Het aantal leerplichtigen dat niet staat ingeschreven op een school, per 1000 inwoners van 5 – 18 jaar.	2016	0,2	3,0	1a
	2017	0	2,5	
Relatief verzuim. Het aantal leerplichtigen dat wel staat ingeschreven op een school, maar dat ongeoorloofd afwezig is, per 1000 inwoners van 5 – 18 jaar.	2016	34,1	31,0	1a
	2017	33,7	25,7	
% voortijdige schoolverlaters ³ (= % van totaal aantal leerlingen VO en MBO van 12 - 23 jaar, dat voortijdig dus zonder startkwalificatie het onderwijs verlaat)	2014	3,2	2,3	1b
	2017	3	nmb	
% achterstandsleerlingen (= % leerlingen 4 tot en met 12 jaar in primair onderwijs dat kans heeft op een leerachterstand)	2012	14,3	11,7	1c
1) Meest recente peiljaren zijn weergegeven. 2) Bron: 'waarstaatjegemeente.nl versie 13-4-2017 waarbij geldt: (1a) Ingrado; (1b) Dienst Uitvoering Onderwijs; (1c) Verwey Jonker Instituut, Kinderen in Tel.				

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Bron ²
% doelgroepkinderen dat deelneemt aan VVE programma	2015	59	1
	2017	75	
	Ambitie 2017	70	
Aantal geconcentreerde onderwijsvoorzieningen naar Integrale Kindcentra	2015	30	2
	2017	28	
	Ambitie 2017	30	

1) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven..
 2) Bron: (1) VVE monitor; (2) Gemeente Maastricht

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► *Openbaar basisonderwijs*

Toezicht houden op openbaar onderwijs	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Wettelijke taak toezichthoudersfunctie</u></p> <p>Het openbaar onderwijs in Maastricht is overgedragen aan zelfstandige schoolbesturen komLeren en LVO. De gemeenteraad ziet, via het begrotingsrecht over de huisvesting van het openbaar onderwijs, het overlegrecht over de jaarstukken, het goedkeuren van statuten en voordracht van toezichthouders van deze besturen, toe op behoud van de essentialia van het openbaar onderwijs.</p>	<p>De raad heeft gebruik gemaakt van haar overlegrecht inzake de jaarstukken van de verzelfstandigde schoolbesturen openbaar onderwijs, i.c. komLeren en LVO.</p> <p>De raad heeft de procedure inzake bindende voordracht lid van de RvT LVO met de kwaliteitszetel openbaar onderwijs afgerond. Er loopt een arbitragezaak Raad-LVO inzake instemmingsbevoegdheid van de raad bij wijzigingen in de huisvesting openbaar onderwijs. Uitspraak wordt verwacht in eerste helft 2018.</p>

► *Onderwijshuisvesting*

In standhouden/ontwikkelen fysieke onderwijsinfrastructuur	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Voldoen aan de huisvestingsplicht</u></p> <p>Acties om te voldoen aan de huisvestingsplicht voor onderwijsinstellingen voor (voortgezet) speciaal, primair en voortgezet onderwijs en spreiding/concentratie van voorzieningen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen programma onderwijshuisvesting 2018. • Realiseren programma onderwijshuisvesting 2017 (afgestemd op de overgebleven verplichtingen na de decentralisatie van het onderhoud naar de schoolbesturen). • Uitwerken van de Structuurvisie t.a.v.erschikking en spreiding Integrale Kindcentra Maastricht (spreiding primair onderwijs en kinderopvang) als reactie op de ontgroening, door het uitvoeren van 1^e fase Uitvoeringsplan 2015-2019 van het Integraal Huisvestingsplan Integrale Kindcentra Maastricht. • Starterschikking huisvesting voortgezet onderwijs en speciaal onderwijs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd. • Gerealiseerd. • Gerealiseerd conform IHP. • Gemeente en LVO zijn samen opdrachtgever voor opstellen van een Masterplan VO. Conceptplan met twee realistische richtinggevende scenario's is in 2017 opgesteld. Besluitvorming over Masterplan in 2018. Uiteindelijk Huisvestingsplan VO is voorzien voor 2019.

Integraal samenwerken met onderwijsinstellingen	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Verbeteren en versterken van onderwijsinfrastructuur in stad en regio:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Regie voeren (samen met centrumgemeenten) op regionale samenwerking met schoolbesturen (Stuurgroep Onderwijs Z-L) • In samenspraak met Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) als antwoord op de ontgroening komen tot een toekomstbestendige herschikking van het Voortgezet Onderwijs in Maastricht, in regionale afstemming met regiogemeenten en met het Middelbaar Beroepsonderwijs (MBO). • Regie voeren (samen met Primair Onderwijs en Kinderopvang) op realisatie van kwalitatief hoogwaardige en toekomstbestendige Integrale Kindcentra Maastricht; concentratie van voorzieningen en spreiding over de stad. • Sturen op ontwikkelingen Passend Onderwijs in relatie tot herschikking en spreiding van speciaal onderwijs en toekomstige huisvesting van leerlingen met speciale leerarrangementen in het regulier onderwijs en in relatie tot Leerlingenvervoer. • Sturen op de samenwerking in het scholennetwerk om te streven naar een vloeiende overgang van school naar (een vorm van) werk voor leerlingen die niet verder kunnen in het onderwijs • Faciliteren van onderwijsinnovaties (doorlopende leerlijnen VMBO-MBO; Entreeopleiding MBO/netwerk Praktijkonderwijs (PRO)-Voortgezet Speciaal Onderwijs (VSO) en Integrale Kindcentra). • Toezicht houden op openbaar onderwijs (wettelijke taak toezichhouderfunctie). • Sturen op strategische agenda buurtalen/Euregioschool (stuurgroep en expertteam) om meer kinderen te sensibiliseren voor het gebruik van de taal van onze burens en te gelijktijdig werkgelegenheidskansen te vergroten voor jongeren op de Euregionale arbeidsmarkt. 	<ul style="list-style-type: none"> • In periodiek regionaal overleg heeft afstemming plaatsgevonden. • Een concept Masterplan met de meest realistische richtinggevende scenario's is opgesteld door een stuurgroep, waarin gemeente ambtelijk participeert, in nauwe samenspraak met alle relevante stakeholders. Besluitvorming is voorzien in de eerste helft 2018. • In periodiek overleg (stuurgroep Kindcentra) heeft afstemming plaatsgevonden. • OOGO is gevoerd in MH en ZL. Ook is geparticipeerd in Beleidsgroep PASO-Jeugdhulp ZL. • Project Voordeel&Vervolg uitgerold over ZL met RIF subsidie OCW en subsidie Provincie. • Doorgaande leerlijnen pregnant in Masterplan VO opgenomen. Pro/VSO netwerk is Voordeel& Vervolg geworden op schaal ZL. IKC's worden gefaciliteerd via IHP en LEA. • Zie eerder. • Afstemming in stuurgroep Euregionaal Onderwijs. en Expertgroep Euregionaal Onderwijs.

Verbeteren aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Partner zijn van het onderwijs in de afstemming met het regionale arbeidsmarktbeleid:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sturen op de herinrichting beroepsonderwijs in Zuid-Limburg, c.q. Maastricht-Heuvelland, in vakmanschapsroutes (MBO niveau 2/3) en technologieroutes (MBO niveau 4) als doorgaande leerlijnen VMBO-MBO Techniek. • Sturen op en faciliteren van de implementatie van "Voordeel en Vervolg" gericht op training, scholing en arbeidsmarkttoeleiding van kwetsbare jongeren uit Praktijkonderwijs, Voortgezet Speciaal Onderwijs en MBO1 en MBO2 in samenwerking 	<ul style="list-style-type: none"> • Expertmeetings LAvenir over voorgenomen fusie Arcus – Leeuwenborgh. Inrichting Technocollege is meegenomen in het concept Masterplan herinrichting VO. • Eigen werkwijze gecontinueerd. Tegelijkertijd ingezet op facilitering V&V via convenant VSV en mede aanvraag opgesteld voor financiering uit Regionaal Investeringsfonds MBO van OCW (gehonoreerd).

<p>met Leerwerkbedrijf MTB (Convenant VSV, Jeugdwet en Participatiewet)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren aanvalsplan Jeugdwerkloosheid met extra aandacht voor werkgeversbenadering voor kwetsbare jongeren met een grote afstand tot de arbeidsmarkt • Sturen op de aansluiting op scholen vanuit het project Samen naar een werkende toekomst (dedicated accountmanager) in het kader van aanpak jeugdwerkloosheid • Inzet consulent kwetsbare jongeren met kerntaak Praktijkonderwijs/VSO/MBO1-Entree op de grens van uitstroomprofielen Dagbesteding en Arbeid. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd (zie P4). • Gerealiseerd (zie P4). • Consulente wordt gefinancierd vanuit convenant VSV en werkt vanuit Jongerenteam in de bovenbouw van het Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs aan het mede bepalen van uitstroomprofielen van jongeren en trajectbegeleiding naar werk (Podium 24).
--	--

Inkopen volwasseneneducatie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Inkopen van educatieve trajecten:</u> Vanaf januari 2015 is de Wet Educatie en Beroepsonderwijs gewijzigd. Het wetsvoorstel laat de gedwongen winkelnering bij de Regionale Opleidingscentra (ROC) los en vergroot de beleidsvrijheid van gemeenten. De wet voorziet in regionale samenwerking in de zogenaamde Arbeidsmarktregio's. De contactgemeente voor arbeidsmarktregio Zuid-Limburg is de gemeente Heerlen. Het educatiebudget voor de gehele regio Zuid-Limburg wordt door het rijk overgemaakt aan de contactgemeente. Voor 2017 wordt ervoor gekozen de educatiemiddelen voor de regio Maastricht-Heuvelland (vanuit Heerlen), conform gewijzigde regelgeving, voor 50 % in te zetten bij het ROC Leeuwenborgh en hiervoor evenals voorgaande jaren ten behoeve van specifieke doelgroepen in Maastricht-Heuvelland trajecten in te kopen, gericht op opleidingen Nederlands als tweede taal (NT2) en opleidingen Nederlands en rekenen. De overige 50% wordt in de markt ingezet.</p>	<p>Conform gerealiseerd.</p>

Voorkomen en verminderen van onderwijsachterstanden	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoeren onderwijsachterstandenbeleid (wettelijke taak/bestuursakkoord Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) Rijk-Gemeenten):</u> Vanuit onze wettelijke taak om onderwijsachterstanden te bestrijden zetten wij in 2017 ondermeer in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie van en regie op realisatie vroegtijdige taalinterventies (VVE) in de voorschoolse peuteropvang en het inrichten van schakelklassen in het basisonderwijs. • Vormgeven van de doorgaande lijn voorschoolse peuteropvang – vroegschoolse aanpak in Integrale Kindcentra. 	<ul style="list-style-type: none"> • Coördinatie heeft plaatsgevonden vanuit de Stedelijke Coördinatiegroep VVE en Werkgroep VVE. • Twee verordeningen zijn vastgesteld tbv financiering Kindgebonden subsidie Voorschoolse Educatie en financiering beleidsimplementatieplan VVE en Taalactiviteiten Primair Onderwijs.
<p><u>Aanpakken segregatie en stimuleren integratie:</u> Blijven sturen op heterogene leerlingenpopulaties bij herschikking en spreiding van voorzieningen in toekomstige Integrale Kindcentra.</p>	<p>Conform. Blijft gemeentelijk aandachtspunt bij herijking van Integraal Huisvestingsplan Kindcentra.</p>
<p><u>Onderwijsondersteuning, bevorderen dagarrangementen en verlengde leertijd op weg naar Integrale Kindcentra:</u> Faciliteren en ondersteunen van schoolbesturen en kinderopvang bij</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het verbeteren van de kwaliteit tijdens schooltijd/opvang gekoppeld aan onderwijsdoelen en gemeentelijke beleidsdoelen (o.a. VVE, sport, gezondheid, bewegen, kunst en cultuur, veiligheid en burgerschapszin/participatie) die overeen gekomen zijn in een Lokale Educatieve Agenda (LEA). • Het vormgeven van dagarrangementen binnen de kindcentra, gekoppeld aan gemeentelijke beleidsdoelen met gemeentelijke uitvoeringsorganisaties Maastricht Sport, Kumulus en Trajekt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd door afspraken over basisfinanciering van kindcentra/scholen ter ondersteuning van activiteiten die vallen binnen LEA. • Extra ondersteuning door gemeentelijke uitvoeringsorganisaties (MS, Kumulus, Trajekt, CNME) heeft conform plaatsgevonden

Sturen op sluitende zorgstructuren in en om het onderwijs	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Afstemmen beleidsmaatregel Passend Onderwijs en jeugdhulp:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Sturen op een integrale aanpak in de ondersteuning van jongeren in en buiten school, dichtbij hun belangrijkste leefdomeinen, met als doel te komen tot gecombineerde arrangementen van onderwijs, kinderopvang en jeugdhulp, gerichte begeleiding en behandeling, beter zelfstandig functioneren en uiteindelijk toeleiding naar werk. • Inrichten van sluitend netwerk van Onderwijs, Kinderopvang en Jeugdhulp dat past in de werkwijze van Kindcentra en in de totale sociale netwerkstructuur (Sociale Wijkteams). • Tweemaal per jaar voeren van Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) ten aanzien van het ondersteuningsplan Passend Onderwijs van de samenwerkingsverbanden Primair en Voortgezet Onderwijs in afstemming met het Beleidsplan Jeugd van de gemeenten Maastricht-Heuvelland. Voorbereiden van een gezamenlijke ontwikkelagenda. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd door het inrichten van knooppunten in PO, VO en MBO • Doorgaande zorglijnen voorschools-vroegschoolsgerealiseerd via beleidsimplementatieplan VVE. • Conform gerealiseerd.
<p><u>Faciliteren educatieve steunstructuur:</u> De educatieve steunstructuur voor het Primair Onderwijs wordt versterkt. Samen met schoolbesturen worden innovaties die bijdragen aan kwaliteitsverbetering in het onderwijs of die voortkomen uit gemeentelijk beleid, geplaatst op de Lokale Educatieve Agenda (LEA) en wordt de uitvoering gefaciliteerd (bewegingsonderwijs, sport, gezondheid, veiligheid, cultuurparticipatie, burgerschapszin, techniek, buurtalen, enz.)</p>	<p>Elke school/kindcentrum ontvangt €6000 voor organisatie van extra activiteiten die passen binnen LEA (Toon je Talent; Gezonde&Veilige school; JOGG; Burgerschapszin; STEMMII; Buurtaal)</p>
Voorkomen van voortijdig schoolverlaten	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Integrale regionale aanpak van voorkomen voortijdig schoolverlaten (VSV):</u> De gemeente coördineert in samenspraak met contactgemeente Heerlen en contactschool SVOPL de regionale beleidsaanpak VSV en stuurt op de uitvoering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sturen op het verbinden van onderwijsinnovaties zoals Focus op Vakmanschap (MBO) en Passend Onderwijs (PO, VO en MBO), met beleidsmaatregelen VSV en Aanpak Jeugdwerkloosheid (en inzet middelen), in afstemming met regionaal Arbeidsmarktbeleid en uitvoering Participatiewet en Jeugdwet. • Gemeente stuurt op verbinding zorgaanpak in scholen en Team Toegang Jeugd wanneer leerlingenproblematiek raakt aan gezinsproblematiek. 	<ul style="list-style-type: none"> • Sturing heeft plaatsgevonden via Stuurgroep VSV en Kerngroep VSV en diverse werkgroepen. • Gerealiseerd via inrichten van Knooppunten en analyse van casuïstiek.

<p><u>Integrale uitvoering van Leerplicht en RMC taken binnen de Gemeenschappelijke regeling Maastricht Heuvelland, door:</u> <u>Verbeteren van de Registratie:</u> Een belangrijk aspect van het aantoonbaar voorkomen van vroegtijdig schoolverlaten is registratie en monitoring. Aandachtspunten in 2017 hierbij zijn o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Continue verbeteren van registratie en melding (wettelijke taak Leerplicht en Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum (RMC)) op verzuim en voortijdig schoolverlaten; • Verbeteren koppeling LP- RMC-bestanden met het vrijstellingenloket en BRON/DUO-Groningen en met de in het onderwijs ingevoerde applicatie Intergrip. • Koppeling van RMC-module met GWS (Sociale Zaken). • Gebruiken van SUWI-Net en het Inlichtingenbureau ten behoeve van monitoren van VSV. 	<ul style="list-style-type: none"> • Conform gerealiseerd en steeds beter afgestemd met Heerlen en Sittard-Geleen. • Conform gerealiseerd. Intergrip groot succes. Bij overstap VMBO-MBO is op 1 oktober 2017 98% van de jongeren in beeld. • Conform gerealiseerd. Helpt bij integrale aanpak van het Jongerenteam • Conform gerealiseerd.
<p><u>Voorkomen van schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten (preventie):</u> Belangrijk onderdeel van ons beleid is het inzetten op preventie. Om zodoende de omvang van de benodigde repressieve aanpak te beperken. De preventieve inzet krijgt ondermeer vorm via:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van de leerplichtwet (handhaven en participatie) in keten- en zorgnetwerken. • Samenwerking met de onderwijsinspectie in geval van schoolcontroles ter verbetering van het verzuimbeleid en bijbehorende administratie. • Mederegie op uitvoering van de Regionale Convenant VSV 2015-2020, gesloten met Rijk en onderwijsinstellingen. Regie op inzet gebundelde VSV-middelen (Regiegroep VSV Zuid-Limburg en Regionale Regiegroep VSV Maastricht-Heuvelland). • Sturen op het uitvoeren van Plan van aanpak Convenant VSV in MH; • Actieve inzet van Team Leerplicht/RMC/Jongeren@Work op persoonsgerichte aanpak. 	<p>De raad ontvangt het Jaarverslag 2016-2017 LP/RMC en VSV in 1^e helft 2018.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conform gerealiseerd. • Samenwerking is door OCW tijdelijk stopgezet vanwege het in strijd zijn met wet- en regelgeving. Wetgeving zal worden aangepast. • Conform gerealiseerd via stuurgroep en Kerngroep. Convenant opgesteld, ondertekend door alle partijen en goedgekeurd door OCW. • Conform gerealiseerd via beleidsoverleg Onderwijs en Jeugd. • Conform gerealiseerd.

Opsporen en aanpakken van risicoverzuimers en voortijdige schoolverlaters:

Bij de repressieve inzet zetten wij in op een persoonsgerichte aanpak via trajectbegeleiding. Dit krijgt vorm door o.a.:

- Gericht opsporen van risicoverzuimers en voortijdige schoolverlaters, door Leerplicht én Jongeren@Work in het kader van het Actieplan Jeugdwerkloosheid Zuid-Limburg.
- Participeren in zorg- en justitiële netwerken in afstemming met kern- en ketenpartners(ook met de jeugdteams in M-H)
- Coördineren en voorzitten van multidisciplinair (met kern- en ketenpartners) samengesteld Expertteam.
- Versterken samenwerking van Expertteam J@W en teams Werk/Inkomen en Zorg in de sector Sociale Zaken als Jongerenteam, in de werkstructuur van SZMH. Het Jongerenteam wordt projectmatig opgepakt in een ontwikkeltraject.
- Versterken advies en consultatiefunctie van externe professionals jeugdhulp in de school. Vindplaats school wordt meer werkplaats voor samenhang in de aanpak van risicojeugd.

- Conform gerealiseerd.
- Conform gerealiseerd.
- Conform gerealiseerd. Werkwijze Expertteam wordt in 2018 heroverwogen bij inrichten Knooppunten in VO en MBO.
- Jongerenteam is ingericht als een virtueel team, waarin integrale klantbenadering van de jongeren vanuit Onderwijs en Participatie wordt vormgegeven.
- Gerealiseerd door inrichten van Knooppunten op school.

Verzorgen van leerlingenvervoer

Beoogde prestaties 2017

Uitvoeren van de Gemeenschappelijke Regeling-
Leerlingenvervoer

Voor de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten, Meerssen, Valkenburg aan de Geul, Gulpen-Wittem en Vaals voert Maastricht de gemeenschappelijke regeling leerlingenvervoer uit.

Naast onder andere het opstellen van de verordening, beschikkingen en contractmanagement verzorgen, betekent het concreet:

- Leerlingen vervoeren naar de voor hen dichtstbijzijnde en meest toegankelijke school;
- Aanbieden van voor de leerling "passend" vervoer;
- Rekening houden met financieel economische aspecten en een zo effectief mogelijke reistijd voor kinderen.

Realisatie 2017

De GR is conform uitgevoerd.

Gemeentelijk leerlingenvervoer migreert naar regiobreed doelgroepenvervoer.

Vervoer voor jeugdhulp, zorg en leerlingen geïntegreerd tot beter maatwerk voor ouders.

Coördinatie van maatwerkvervoer binnen 13 samenwerkende gemeenten gerealiseerd.

- Conform gerealiseerd.
- Betekent verstrekken van vergoeding regulier openbaar vervoer.
- Betekent maatwerk vanuit verordening Leerlingenvervoer, rekening houdend met transities Passend Onderwijs (concentratie van scholen met regio-functie) en Jeugdhulp (individueel maatwerk).

	Taxi	reiskosten	totaal
Maastricht	344	83	427
Meerssen	46	34	80
Valkenburg	48	32	80
Eijsden-M	77	22	99
Gulpen-W	24	11	35
Vaals	28	3	31
	567	185	752

<u>Verzorgen van vervoer Asielzoekerskinderen</u> Vervoeren van Asielzoekerskinderen met verblijfsvergunning naar geconcentreerde NT2-Taalklassen.	Als pilot voor 2018 verlengd. In 2018 wordt een structurele oplossing met schoolbestuur uitgewerkt. - Taalschool Manjefiek: 8 lln. Afkomstig van 4 scholen - Taalschool Geluksvogel: 8 lln. Afkomstig van 3 scholen
---	---

3. Wat heeft het gekost?

Programma 9 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	10.187	11.354	12.542	1.188 N
- Kapitaallasten	5.029	4.702	4.702	
- Apparaatskosten	1.497	1.654	1.433	221 V
- Storting in voorzieningen				
- Overige lasten	3.661	4.998	6.407	1.409 N
(b) Totale baten	2.087	2.259	3.628	1.369 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	8.100	9.095	8.914	181 V
Storting in reserves				
Ottrekking uit reserves				
Resultaat	8.100	9.095	8.914	181 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Bijzonder Basis Onderwijs	1.673
Openbaar Basis Onderwijs	39

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

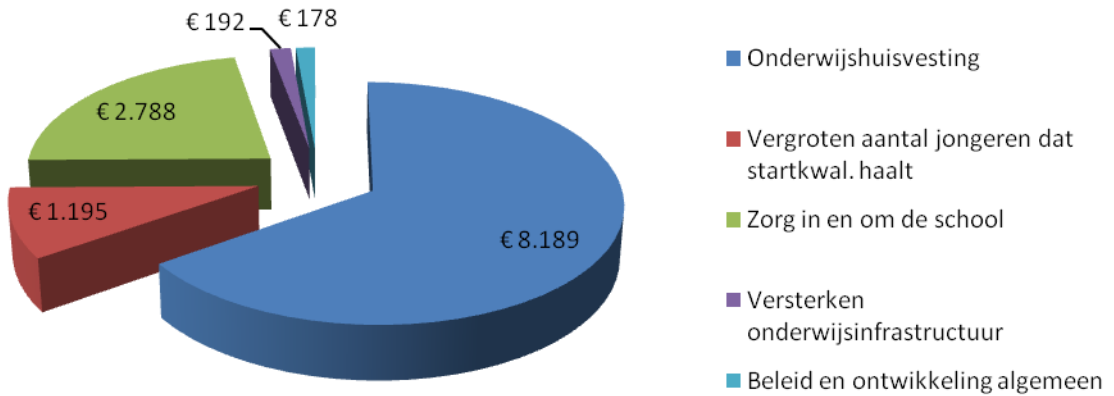
Saldo van baten en lasten € 0,181 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

- Onderwijshuisvesting € 0,279 mln. V
- Zorg in en om de school € 0,144 mln. N
- Diverse posten € 0,046 mln. V

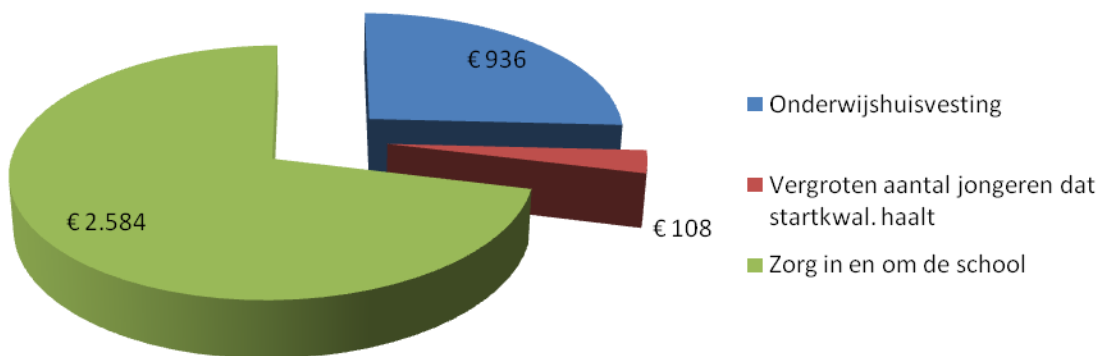
Programma 9: lasten

bedragen x 1.000

Programma 9: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

▶ *Wat is de programmadoelstelling*

Versterken van de ruimtelijke kwaliteit van de stad.

Dit programma faciliteert hierbij tal van functies uit andere begrotingsprogramma's. Het programma werkt op een aantal manieren aan de ruimtelijke kwaliteit van de stad:

- Door het ruimtelijk raamwerk van de stad te versterken. Hier gaat het om de verbetering van de verkeersinfrastructuur, van de groene en andere openbare ruimtes en van de publieke voorzieningen;
- Door de stedelijkheid van de stad verder te ontwikkelen. Onder stedelijkheid wordt verstaan een klimaat waarin mensen elkaar spontaan persoonlijk kunnen ontmoeten. Deze ontmoetingen worden via dit programma gefaciliteerd door de ruimtelijke mogelijkheid voor ontmoetingen te versterken op diverse schaalniveau's (van binnenstad tot buurtcentrum);
- Door permanent delen van de stad te verbouwen om ze gereed te maken voor nieuwe wensen en uitdagingen. Trefwoorden hierbij zijn herstructurering en herbestemming.
- Door het cultureel erfgoed van de stad te behouden en te ontwikkelen, onder andere door monumentale gebouwen en structuren te beschermen, te restaureren en nieuwe functies te geven.

▶ *Beleidsmatige context*

- Strategische nota's
 - Stadsvisie 2030, actualisatie 2008
 - Structuurvisie 2012 (raad 29 mei 2012)
 - Stedelijke programmering: programma wonen 2010-2019 (raad 26 januari 2010) inclusief financiële consequenties (raad 29 maart 2011)
 - Kadernota Grond- en Vastgoedbeleid (raad 24 april 2012)
 - Meerjarenontwikkelingsplan (MOP) 2010-2014 ISV III (raad 15 december 2009)
 - Antwoord van de Sphinx (raad 22 januari 2013)
 - Locatiekeuze PDV-concentratie (raad 22 februari 2011)
 - Ruimtelijk Mobiliteitspakket (RMP) Noord (raad 22 februari 2011) en Noorderbrugtracé (raad 26 juni 2012)
 - Projectbesluit Tram Vlaanderen-Maastricht (raad 18 december 2012)
 - Bestuursvereenkomst integraal project A2 Passage c.a. Maastricht (raad 21 februari 2006)
 - Masterplan + 2011 Geusseltpark (raad 25 januari 2011)
 - Revitalisering Beatrixhaven (raad 29 maart 2011)
 - Integrale Buurt- en Wijkontwikkelingsplannen (raad 23 februari 2010)
 - Meerjarenuitvoeringsprogramma Maastricht-Heuvelland (raad 29 juni 2010)
 - Samenwerkingsovereenkomst GOMV (raad 29 juni 2010)
 - Springlevend Verleden, Beleidsnota Cultureel Erfgoed (raad 29 mei 2007) en Vestingvisie (raad 25 januari 2011)

▶ *Wat merkt de burger daarvan?*

Programma 10 werkt faciliterend aan de realisatie van de doelstellingen van de programma's 3, 5/6, 7, 8, 9, 11, 12, 13 en 14) en komt dus vooral tot uitdrukking in de daar benoemde maatschappelijke effecten. In samenhang met al deze programma's beoogt dit programma het volgende maatschappelijk effect te bereiken: een kwalitatief hoogwaardige en aantrekkelijke stedelijke omgeving.

▶ *BBV beleidsindicatoren*

Vanwege het ontbreken van beleidsindicatoren vanuit het BBV passend bij programma 10 worden hier geen indicatoren vermeld.

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar¹	Maastricht	Bron²
Woon aantrekkelijkheidsindex Maastricht ³	2014	34	1

1) Meest recente peiljaar is weergegeven.
2) Bron: (1) *Atlas voor gemeenten*
3) De woon aantrekkelijkheid van gemeenten is een gewogen index van acht factoren met elk hun eigen gewicht. Op volgorde van gewicht betreft dit: de bereikbaarheid van banen, het culturele aanbod (podiumkunsten), veiligheid, het aantal koopwoningen in de woningvoorraad, de nabijheid van natuurgebieden, de kwaliteit van het culinaire aanbod, de aanwezigheid van een universiteit en het historische karakter van de stad.

2. **Wat hebben we daarvoor gedaan?**

► *Verbonden partijen*

De volgende verbonden partijen leveren een bijdrage aan het realiseren van de doelstelling van dit programma:

- Wijk Ontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV
- Exploitatiemaatschappij 't Bassin BV
- Stichting administratiekantoor Dataland
- Projectbureau A2
- Stichting Ontwikkelingsmaatschappij Enci- gebied

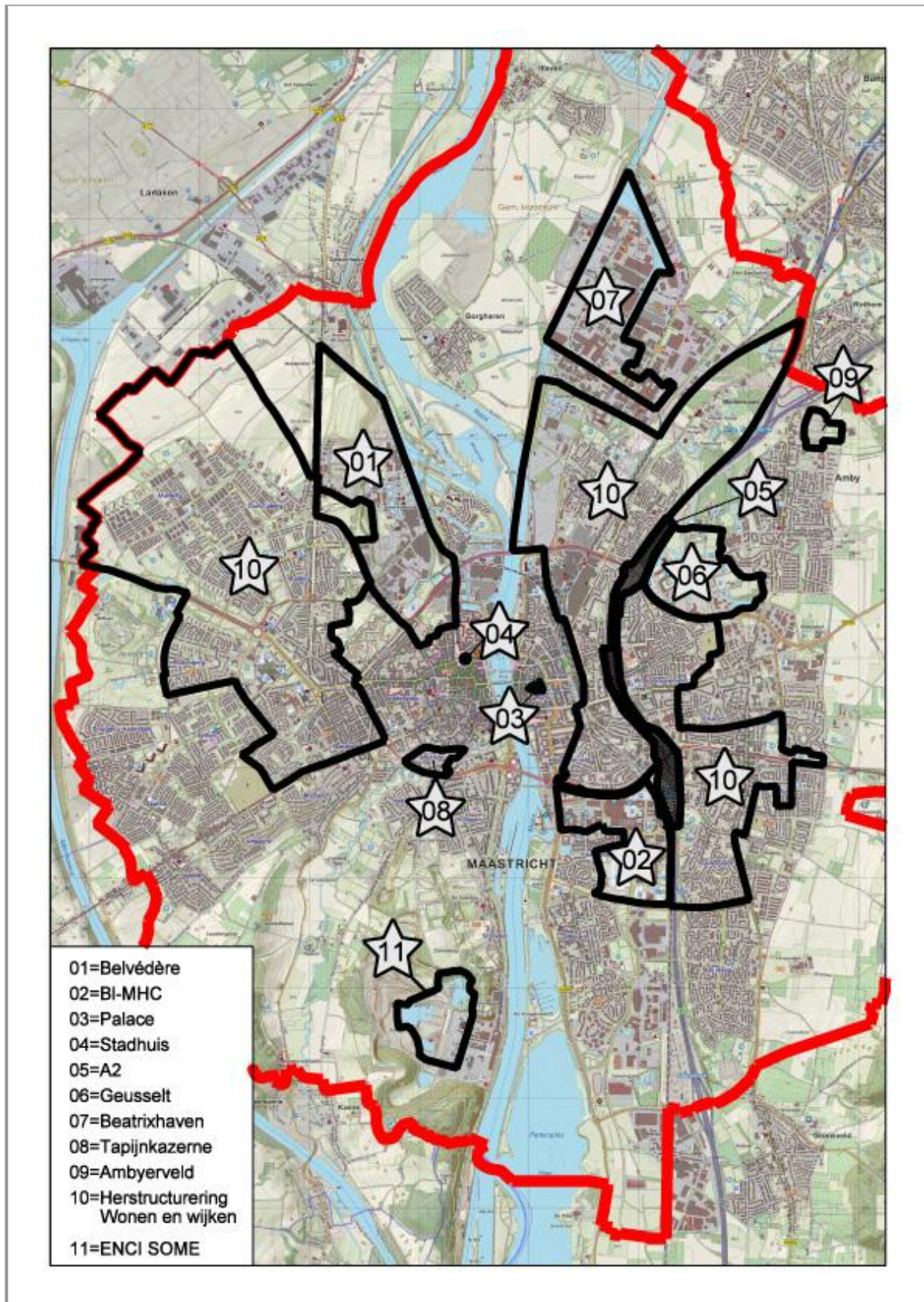
► Bestemmingsplannen en stadsontwikkeling

Vernieuwing stadsontwikkeling en vaststellen bestemmingsplannen	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Vaststellen bestemmingsplannen, beheer c.q. reguliere actualisering</u></p> <p>In 2017 stellen we de volgende bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen vast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Buitengebied Oost • Grensmaas • Lanakerveld 	<p>Bestemmingsplan Buitengebied oost – (Actualisering bp Terraspark/Amyerveld) is in 2017 opgesteld en komt als ontwerp ter inzage in eerste kwartaal 2018. Besluitvorming wordt verwacht in tweede (of derde) kwartaal 2018.</p> <p>BP Grensmaas: Actualiseringsplan is voorbereid, Het ontwerp komt naar verwachting ter inzage in het tweede kwartaal en vaststelling is voorzien in het derde kwartaal van 2018.</p> <p>BP Lanakerveld: een deel van dit plangebied is meegenomen in BP 'Maastricht Noordwest'. Herziening van het resterende deel is in afwachting van regionaal beleid vooralsnog niet gestart. Het bestemmingsplan Maastricht Noordwest (voormalig BP Malberg – Oud Caberg) is in 2017 voorbereid en er heeft vooroverleg plaatsgevonden. Het ontwerpbestemmingsplan is in het eerste kwartaal van 2018 ter inzage gelegd, de vaststelling is voorzien in het tweede kwartaal.</p> <p>In 2017 is ook het voorontwerp BP 'Woningplitsing en woningomzetting' voorbereid en ter inzage gelegd. Het ontwerp wordt ter inzage gelegd in het eerste kwartaal van 2018. Vaststelling is voorzien in het derde kwartaal.</p> <p>Facetbestemmingsplan 'Parkeren' is in 2017 voorbereid en wordt in het eerste kwartaal van 2018 ter inzage gelegd. Vaststelling vindt plaats in het tweede kwartaal.</p>

<p><u>Vaststellen ontwikkelbestemmingsplannen (uitwerkingen brandpunten/grootstedelijke projecten en faciliteren particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen).</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2017 stellen we bestemmingsplannen vast voor gebiedsontwikkelingen/uitwerkingen van de grootstedelijke projecten/brandpunten o.a.: <ul style="list-style-type: none"> ○ A2 ○ Belvedere ○ Tapijn ○ ENCI • We faciliteren naar schatting 15-20 particuliere gebieds- en locatieontwikkelingen, die zich in de loop van 2017 aandienen, met een postzegelbestemmingsplan of een projectafwijkingsbesluit (omgevingsvergunning met afwijking van het bestemmingsplan). In de planning zijn nog Palace, molenhof, kruisdonk, rijksweg 49 die in 2017 zullen worden vastgesteld . 	<p>In het gebied A2 is in 2017 de vastgoedontwikkeling verder uitgewerkt. Naar het zich laat aanzien zal dit leiden tot drie deelbestemmingsplannen: Boksschool, KPN terrein en Toren Europaplein. Naar verwachting wordt voor het gebied 'Boksschool' in het tweede kwartaal van 2018 gestart met het opstellen van een bestemmingsplan.</p> <p>Van het BP 'Retailpark Belvédère' is het voorontwerp gereed in het eerste kwartaal van 2018. De terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan is voorzien voor het tweede kwartaal en vaststelling in derde/vierde kwartaal 2018.</p> <p>Voor de vestiging van Maison Blanche Dael in het Sphinxgebied is in 2017 een omgevingsvergunning (projectafwijkingsbesluit) voorbereid. De ontwerpomgevingsvergunning zal in eerste kwartaal 2018 ter inzage worden gelegd. De definitieve vergunning wordt verleend in tweede kwartaal.</p> <p>BP Tapijn: naar aanleiding van ingestelde beroepen, is in september 2017 het bestemmingsplan via een bestuurlijke lus gewijzigd vastgesteld. Tegen deze gewijzigde vaststelling via een bestuurlijke lus is opnieuw beroep ingesteld. Op 28 februari 2018 heeft de Raad van State dit beroep ongegrond verklaard en is het bestemmingsplan onherroepelijk geworden.</p> <p>BP ENCI – is aangemeld als gebied in het kader van de Crisis- en Herstelwet. Dit wordt verder uitgewerkt als bestemmingsplan met verbrede reikwijdte. Vaststelling is voorzien in derde of vierde kwartaal van 2018.</p> <p>In 2017 zijn diverse (particuliere) gebiedsontwikkelingen in voorbereiding genomen, verder onderzocht en/of in procedure gebracht zoals Hof van Assisi, Zouwdalveste fase 2, Cour Wolder, Blanche Dael, Kruisdonk, Palace, Mobiliteitshub, Leeuwenborg studentenhuysvesting, Bonnefanten, Rijdam, Sportpark Heugem, Studentenhuysvesting Hotel Managementschool Maastricht, La Grande Suisse crematorium, Ravelijn, Askalonstraat, Widelanken, Coppes/Hagerhof.</p>
<p><u>Vernieuwing van stadsontwikkeling</u> In 2017 wordt het opgestelde plan van aanpak vastgesteld en verder uitgewerkt aan het "omgevingswetproof" maken van de gemeentelijke organisatie zodat Maastricht klaar is voor deze ingrijpende stelselherziening van het ruimtelijk bestuursrecht per 01-01-2019.</p>	<p>Het projectteam omgevingsvisie is operationeel. Er worden themalijnen uitgewerkt. De invoering van de omgevingswet is uitgesteld naar 2021.</p>

► Grootstedelijke projecten

Fig. Overzicht grootstedelijke projecten in Maastricht

schaal 1 : 40.000 (Aan deze figuur kunnen geen rechten worden ontleend)

1 Belvédère Maastricht (uitvoering door verbonden partijen Wijk Ontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV en Exploitatiemaatschappij 't Bassin BV)

In januari 2013 heeft de raad een nieuw startmoment gecreëerd en de ruimtelijke en programmatische kaders voor het Belvédèregebied. Dit gebied wordt ontwikkeld vanuit de kaders zoals verwoord in "Het Antwoord van de Sphinx". Insteek is om tal van functies (wonen, werken, onderzoeken, leren, ontspannen, experimenteren) op nieuwe manieren met elkaar te verbinden. De werkzaamheden zijn onder te verdelen in drie deelgebieden: Binnensingel, Frontenpark en Bedrijventerrein Bosscherveld inclusief Noorderbrugtracé.

Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <p>Deelgebied/grex Belvédère 1 Binnensingel</p> <ul style="list-style-type: none"> werving gebruikers koppen Eiffel Vorbereiding uitvoering Loods 5 en Blanche Dael mits plannen definitief haalbaar zijn; Overige haalbaarheidsstudies (o.a. eerste aanzet woningbouw in Sphinx Zuid); Timmerfabriek: planvorming International Student Club. Vorbereiding start bebouwing fase 3 locatie Lindenkruis (Nutsterrein) Overleg met potentiële kandidaten voor locatie Landbouwbelang <p>Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark</p> <ul style="list-style-type: none"> Het Frontenpark is een groot gebied in ontwikkeling met meerdere belangen c.q. functies (verbindingen, natuur, cultuur, recreatie, evenementen). Parallel aan het nader uitwerken van de visie (continue proces) worden op basis van de visie werkzaamheden voorbereid die gefaseerd worden gerealiseerd. Tot en met 2018) worden oude vestingmuren aan de Lage Fronten hersteld en nog meer verbindingen (wandelen fietspaden) gerealiseerd. Er worden ook koppelingen gemaakt tussen de deelgebieden in Belvédère onderling. Zo bestaat straks de mogelijkheid om te wandelen vanaf de Hoge Fronten door de Lage Fronten tot aan 't Bassin. Daarnaast komt er op termijn een rechtstreekse verbinding tussen het Sphinxkwartier (gebied rond Eiffelgebouw) en het Frontenpark. Regelgeving opzetten m.b.t. gebruik Gashouder en omgeving voor evenementen en activiteiten (experimenten en flexibilisering) . <p>Deelgebied/grex Belvédère 3 bedrijventerrein Bosscherveld inclusief de aanpak van de Noorderbrug</p> <ul style="list-style-type: none"> Aanpak Retailpark Belvédère is in juni 2016 door de raad vastgesteld en is een start gemaakt met de uitwerking van een operationeel plan waarvan het ontwerp bestemmingsplan onderdeel van is. Vaststelling van het bestemmingsplan zal in 2017 plaatsvinden. Faciliteren diverse bedrijven bij hun duurzaamheidsambities. Vorbereiding start nieuw milieupark op Rondeel 	<ul style="list-style-type: none"> Werving loopt. Eerste huurcontracten zijn getekend. Vorbereidingen zijn uitgevoerd. Beide uitvoeringen starten eerste helft 2018. Woningbouw Sphinx Zuid gaat in 2018 van start. Er komt een brede mix van ca. 400 woningen. Gesprekken met International Student Club (nu Kaleido) lopen nog steeds. Bebouwing laatste fase Lindenkruis is gestart. Overleggen lopen. Motie van de raad om huidige bewoners in proces te betrekken wordt hierin meegenomen. In 2017 is (parallel met de aanleg van het Noorderbrugtracé) verder vormgegeven aan het nieuwe Frontenpark. De contouren van het nieuwe park zijn in 2017 steeds duidelijker geworden. Eerste deel herstel vestingwerken is afgerond, het tweede deel is ook in 2017 in uitvoering gegaan. Gebruik van Gashouder voor evenementen is weer mogelijk. Daarnaast is binnenterrein Radium aangewezen als experimenteellocatie voor kleine evenementen. Vorbereiding bestemmingsplanprocedure heeft in 2017 plaatsgevonden. Gaat lopen in 2018. Zonnepanelen Belvédèreberg ism Nazorg wordt voorbereid. Nieuw milieupark Het Rondeel is in 2017 geopend.

Uitvoering

Deelgebied/grex Belvédère 1 Binnensingel

- Verdere uitvoering cascoherstel Eiffelgebouw;
- The Student Hotel en andere initiatieven vestigen in de Eiffel;
- Inrichting 2° fase openbare ruimte omgeving Eiffel;
- Nutsterrein: oplevering parkeergarage+ koopwoningen fase 1b project Lindenkruis incl. openbare ruimte; 2017: Oplevering restant fase 1 (Maagdendries zuid), definitieve inrichting openbare ruimte fase 1. Start fase 2.a afhankelijk van verkoop.
- Timmerfabriek; verbouwing van de noordzijde van de Timmerfabriek voor de Muziekgieterij en bouw van de nieuwe grote zaal van het popodium, en aanpassingen in de Toonzaal voor Bureau Europa;
- Verkoop Festivillage en uitvoering plan indien financieel haalbaar;
- Bassin: de steigers aan de noordzijde van het Bassin worden vervangen en besluit t.a.v. locatie sanitaire ruimten. Aantrekkelijkheid van de haven vanuit de Maas wordt vergroot door sloop van silo's direct naast de sluis;
- Faciliteren verplaatsing huidige functies Landbouwbelang.

Deelgebied/grex Belvédère 2 Frontenpark

- Afronding fase 1 herstel vestingmuren in het deelgebied Lage Fronten;
- Het meer toegankelijk maken van het gebied en het realiseren van verbindingen;
- Experimenteren met evenementen, met name in en rondom de gashouder (fasegewijs toewerken naar een toekomstig evenemententerrein);
- Start verbouw van en verder vullen van het LAB-gebouw (deelgebied Vredestein), met name gericht op de creatieve industrie-Fashion house;
- Het restaureren van de schoorsteen Radium.

- Cascoherstel Eiffel is afgerond.
- The Student Hotel heeft zijn intrek genomen. Eerste huurcontracten overige verdiepingen zijn gesloten.
- Openbare ruimte rondom Eiffel is ingericht.
- Eerste fases Lindenkruis zijn opgeleverd en betrokken.
- Verbouwing Timmerfabriek en Muziekgieterij is gestart.
- Festivillage is verkocht. Planvorming loopt.
- Steigers noordzijde zijn vervangen. Sanitair Bassin krijgt eerste helft 2018 een upgrade. In 2017 heeft voorbereiding sloop silo's plaatsgevonden. Sloop vindt plaats eerste helft 2018.
- Met huidige gebruikers LBB vinden gesprekken plaats over toekomst. Ook in relatie tot motie van de raad om gebruikers actief te betrekken bij planvorming LBB. Waarbij ook wordt gekeken naar mogelijke alternatieve locaties.
- Fase 1 herstel vestingmuren is afgerond.
- Toegankelijkheid gebied wordt vergroot zodra Noorderbrugtracé is afgerond.
- In en rond Gashouder hebben in 2017 verschillende evenementen plaatsgevonden.
- Forza Fashion House is medio 2017 in LAB-gebouw getrokken.
- Restauratie schoorsteen is in 2017 voorbereid. Uitvoering vindt plaats eerste helft 2018.

**Deelgebied/grex Belvédère 3 bedrijventerrein
Bosscherveld inclusief de aanpak van de
Noorderbrug**

- In 2016 is gestart met de daadwerkelijke uitvoering van het project Noorderbrugtracé. De oplevering van het totale werk inclusief knoop Boschpoort, herinrichting Cabergerweg en Frontensingel en onderdoorgang Hoge - Lage Fronten is naar verwachting eind 2018/begin 2019;
 - PDV 1e fase in de markt zetten (uitgifte aan Praxis t.b.v. realisatie bouw-tuin en sfeercentra heeft reeds in 2015 plaatsgevonden, plannen wordt aangepast en overleg met kandidaten voor fase 1 over planvorming en verkoop);
 - Afronding realisatie van het milieupark op Het Rondeel.
- In augustus 2017 is het nieuwe hoofdtracé van de Noorderbrug in gebruik genomen na een technisch hoogstaande operatie in de bouwvak. Eind 2018/begin 2019 is complete werk gereed.
 - Praxis is aan het bouwen. Uitgifte overige gronden fase 1 loopt parallel met bestemmingsplanprocedure die in 2018 van start gaat.
 - Milieupark Het Rondeel is in 2017 geopend.

2 Brightlands – Maastricht Health Campus (BL-MHC)

Uit 2014 zijn met onze gebiedspartners UM, azM en Provincie afspraken gemaakt die moeten leiden tot een transformatie van Randwyck-Noord. Deze transformatie is nodig om onze gezamenlijke ambitie / doelstelling voor de Brightlands Maastricht Health Campus (BL-MHC) waar te kunnen maken, namelijk het door laten groeien van de campus tot een economische motor, een campus van internationale allure. Onderdeel van de afspraken is de vaststelling van een nieuwe structuurvisie voor het gebied, de Brightlands Maastricht Health Campus, waarvan de uitwerking en realisatie in fasen plaatsvindt. De beoogde investeringen in de opwaardering van het MECC versterken de uitstraling en positionering van het beurzen- en congrescentrum en vormen zo een belangrijke bijdrage aan de economische vitaliteit in het gebied en de stad in het algemeen.

Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Planvorming, studies en uitwerkingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opstellen definitief ontwerp, respectievelijk werkvoorbereiding plandeel 1 (fase 1/Hart van het gebied, park en hoofdontsluiting); • Aanbesteden/gunnen van de uitvoering van plandeel 1 (fase 1/Hart); • De definitie van plandeel 2 BL-MHC door de gebiedspartners start in 2017. • Uitwerking van de verbinding tussen MECC en Brightlands Maastricht Health Campus; • AZM: de planvorming van nieuwbouwiniciatieven Mosae Vita, het Protontherapiecentrum (ZON-PTC) en enkele kleine initiatieven krijgen in 2017 verder gestalte. • MECC: het besluitrijp ontwerp van het investeringsplan wordt begin 2017 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd, waarna de diverse onderdelen van het ontwerp in 2017 gefaseerd worden uitgewerkt. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het Definitief Ontwerp is eind 2016 vastgesteld. In 2017 hebben zich nieuwe inzichten geopenbaard die om een gedeeltelijke herverkenning van het DO vragen, met name in relatie tot de plannen voor het MECC en het Mosae Vita. Daartoe is eind 2017 de uitvraag voor de inschakeling van een landschapsburo opgestart; de keuze en gunning hiervan heeft in januari 2018 plaatsgevonden. • De huidige planning voorziet in een nieuw (deel)ontwerp per 1 april 2018 dat geïntegreerd wordt in het integrale DO voor het gehele plangebied, waarna de besteksfase kan starten. Aansluitend daaraan wordt de aanbestedingsprocedure doorlopen waarna – bij een succesvolle afronding - de realisatie in 2019 gestart kan worden. • Definiering van plandeel 2 is afhankelijk de voorgaande ontwikkelingen. • Deze verbinding maakt deel uit van de uitwerking van het Planontwerp voor het Investeringsplan MECC (zie hierna). • De bouwplannen van derden kennen hun voortgang: de bouw van ZON-PTC is inmiddels gestart en na een positieve welstandsbehandeling nadert het ontwerp voor Mosae Vita de vergunningsaanvraag. • Medio 2017 is het Voorlopig Ontwerp voor het Investeringsplan MECC vastgesteld en heeft de gemeenteraad de benodigde kredieten voor de gemeentelijke bijdrage gevoteerd. Daarna is het VO verder uitgewerkt tot een concept-DO. Dat proces heeft ontwerpkeuzes gevraagd die eind 2017 aan het College zijn voorgelegd. Door middel van planbezuinigingen en financiële afspraken met MECC kon het initieel gestegen bouwkostentekort opnieuw terug worden gebracht naar ca. € 0,9 mln., het niveau ten tijde van het in mei vastgestelde VO. Net als toen blijven voldoende mogelijkheden ('ventielen') beschikbaar voor het opheffen van genoemde budgettaire spanning. Op basis van de door het College geakordeerde ontwerpkeuzes en financiële afspraken wordt het concept DO in 2018 voltooid, en zal (parallel daaraan gestart worden met de besteksfase.

<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Project plandeel 1 (fase 1/Hart) BL-MHC, waaronder gewijzigde verkeersinfrastructuur en aanleg van een groen hart met waterpartijen in de nabijheid van het universitaire sportcentrum in voorjaar/zomer 2017; • Begeleiding van diverse (nieuwbouw)projecten Maastricht Health Campus (o.a. uitbreiding OK's azM, Mosae Vita, mogelijk het Protonentherapiecentrum (PTC) en enkele kleine initiatieven; • Aanpak leegstand en hergebruik: <ul style="list-style-type: none"> ○ Permanente monitoring en analyse, samen met externe belanghebbenden in relatie tot het nieuwe Masterplan; ○ Actieve begeleiding van initiatieven, matchen acquisitieresultaten en leegstands aanbod. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ten gevolge van de langere doorlooptijd van het DO-proces kon de besteksfase resp. aanbestedingsfase nog niet starten. De uitvoering zal daarom pas in 2019 kunnen aanvangen. Voorwaarde is wel dat de huidige parkeerterreinen van azM/UM dan inmiddels vrijgespeeld zijn, wat vraagt om een adequate oplossing van het gebiedsbrede parkeerdossier waarin alle partners zich kunnen vinden. • Begeleiding heeft conform plaatsgevonden. De diverse projecten zijn afgerond; met uitzondering van Mosae Vita; dat in 2018 doorloopt. • Dit zijn doorlopend activiteiten, waarover over 2017 geen bijzonderheden te melden zijn.
--	--

Binnenstad

3 Palace

De naam "Palace" refereert aan de voormalige cinema in Wyck. Na beëindiging van de bioscoopactiviteiten is een kans ontstaan voor nieuwe functie(s) op deze centrumlocatie. Na lang onderhandelen heeft de gemeente overeenstemming bereikt met een initiatiefnemer over de herontwikkeling van deze locatie, met een hotel, hotelappartementen, stadsvilla's, ondergrondse parkeergarage en nieuwe openbare ruimte. Met de initiatiefnemer is overeenstemming bereikt over het bouwprogramma en een te doorlopen 'stappenplan'. Belangrijke stappen in 2016 zijn het haalbaarheidsonderzoek voor het hotel en komen tot definitieve ontwerpen voor de opstallen en openbare ruimte.

Beoogde prestaties 2017

Planvorming, studies en uitwerkingen

Daaropvolgende vinden in 2017 de volgende activiteiten plaats:

- Vaststellen anterieure overeenkomst;
- Vaststellen bestemmingsplan, aansluitend opstarten onteigeningsprocedure;
- Voorbereiden bouwrijp maken plangebied.

Realisatie 2017

Het door de ontwikkelaar ingediend haalbaarheidsonderzoek voor het hotel bevond zich eind 2017 in de beoordelingsfase en vroeg om meer tijd. Op 24 april 2018 heeft het college positief besloten, in mei wordt gestart met het opstellen van het ontwerp BP incl. anterieure overeenkomst.

4 Stadhuis

De restauratie van het Stadhuis beoogt om het rijksmonument te waarborgen voor de toekomst onder andere door continuering van de bestuursfunctie, conservering van cultuurhistorische interieuronderdelen en het nemen van diverse constructie-technische maatregelen. Een en ander is gereed vóór de viering van het 25-jarig Verdrag van Maastricht, zodat het Stadhuis daarin een representatieve functie kan vervullen.

Beoogde prestaties 2017

Planvorming, studies en uitwerkingen

Ten behoeve van het restauratieplan van het Stadhuis wordt onderzocht of er via externe financiers of fondsen middelen beschikbaar kunnen komen voor het volledig herstel van het goudleerbehang.

Realisatie 2017

In mei 2017 is provinciale subsidie aangevraagd en toegekend voor de restauratie van de diverse interieuronderdelen (goudleer, gewelfschilderingen, schouwstukken en gerechtigheidspaneel).

Uitvoering

In 2017 is de uitvoering van de bouwkundige restauratie en installatietechnische aanpassing van het Stadhuis in volle gang. De uitvoering zal lopen tot mei 2017. Op hoofdlijnen betreft dit:

- Het verhelpen van de vochtproblematiek begane grond met herstel stucwerk;
- Het herstellen van de balkkoppen in de verdiepingsvloer
- Het plaatsen van installaties ten behoeve van warmte, koeling en ventilatie op alle verdiepingen;
- Het verwijderen van overbodige bekabeling en vernieuwen van elektrische installatie en databekabeling;
- Het aanbrengen van nieuwe beglazing in alle buitenkozijnen ten behoeve van de bescherming van de interieuronderdelen (UV-wering) en isolatie (duurzaamheid).

De bouwkundige en installatietechnische werkzaamheden zijn conform planning in mei 2017 opgeleverd.

De uitvoering van de restauratie van de interieuronderdelen is gestart voor wat betreft het goudleer (gereed april 2018) en de schouwstukken (naar verwachting gereed in mei/juni 2018). Eind 2017 is opdracht gegeven voor de restauratie van de gewelfschilderingen. Naar verwachting zullen deze werkzaamheden lopen tot eind 2018/ begin 2019.

5 A2 (uitvoering door verbonden partij Projectbureau A2)

In 2016 ligt de focus op het afbouwen, testen en openstellen van de tunnel en eveneens is gestart met de herinrichting van het gebied op maaiveld, de tijdelijke invulling geven aan het gebied (transitie), de start van de centrum-ontwikkeling-Oost en de openstelling van de Groene Loper tussen Severenstraat en Meerssenerweg. Verder zal het "DNA", dat wil zeggen de identiteit, van het gebied nader ingevuld worden zodat doelgericht verder aan de gebiedsontwikkeling gewerkt kan gaan worden.

Beoogde prestaties 2017

Planvorming, studies en uitwerkingen

- Invulling geven aan de kansen tot verduurzaming van de A2 gebiedsontwikkeling, zoals verwoord in het plan "Mijn gezonde Groene loper 2030".
- De transitie en tijdelijkheid verder uitwerken en invullen aan de hand van de initiatieven van de transitie-manager.
- De uitwerking van diverse ontwikkellocaties o.a.: Vikingsite (voormalig KPN-terrein), Europaplein, Voltastraat en Beatrixhaven.
- Het uitwerken van een voorkeursalternatief tot aan bestuurlijke besluitvorming t.b.v. de interwijkverbinding tussen Groene Loper, spoor en Maastricht-West.
- Het uitwerken van de oost-westverbindingen en de aansluiting van de Groene Loper op de bestaande infrastructuur.

Realisatie 2017

- Het actieprogramma is in uitvoering. De meest in het oog springende realisaties zijn:
 - Iconische versterking Parklaan (boombogen);
 - Herinrichting Konings- en oranjeplein i.s.m. Maastricht en provincie (gereed mei 2018);
 - Verduurzaming Gemeenteflat
 - Onderzoeken naar beweging en gezondheid (obesitas) i.s.m. Universiteit Maastricht;
- Het bikepark is uitgewerkt vanuit de overgangssituatie.
- De doorontwikkeling van het stedenbouw-kundige Masterplan en de vormgevingsvisie C zijn door Avenue2 en aan de raad gepresenteerd en wordt momenteel breed gecommuniceerd.
- Onder de noemer Stad & Spoor wordt een planstudie uitgewerkt in nauwe samenwerking met belangrijke stakeholders (Gemeente Maastricht, NS, Prorail, provincie, PBA2M).
- De dwarsverbindingen zijn uitgewerkt en verankerd in het UO-parklaan en in de doorontwikkeling van het stedenbouwkundige Masterplan.

<p><u>Uitvoering</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2017 ligt focus van de realisatie van de infrastructuur op ondermeer: <ul style="list-style-type: none"> ○ Aansluitingen van het gemeentelijk wegennet op de nieuwe infrastructuur; ○ Het buiten gebruik stellen en verwijderen van de tijdelijke N2; ○ De aanleg van de Groene Loper tussen Geusselt en Europaplein. • In 2017 wordt gestart met de (tijdelijke) gebiedsontwikkeling; Realisatie van initiatieven vanuit de “tijdelijkheid”. 	<ul style="list-style-type: none"> • In november is de Infrastructuur opgeleverd en overgedragen. De aanleg van de parklaan en de inrichting van het openbaar gebied lopen door tot begin 2018. De sloop van de blokken 1, 4 en 5 (prof. Cobbenhagenstraat en pres. Roosenveltlaan) is begonnen. De nieuwe Albert Heijn is gereed en in gebruik genomen en de Gemeenteflat is gerenoveerd en verduurzaamd . • Er zijn diverse activiteiten geweest in 2016 en 2017 (inzaaien tijdelijke groene looper, Dear Hunter, containerkunst, beweegtuin, etc). Momenteel is nog een activiteit actief, namelijk het bikeparc aan de Noormannensingel op de voormalige sportlocatie. Dit initiatief is gestart in 2016 en kan op deze plek blijven functioneren tot eind 2019. Daarna zal (nu gepland) gestart worden met de bouw van vastgoed op deze locatie.
--	---

Geusselpark en Buitengoed Geul en Maas (voorheen Landgoederenzone)

6 Geusselpark

In januari 2011 stelde de gemeenteraad het Masterplan Geusselpark+ 2011 vast. In dat plan, dat het resultaat was van de herijking van het oorspronkelijke plan uit 2006, wordt inkleuring gegeven aan de ambities en opgaven die de gemeenteraad al bij de start van dat decennium voor het Geusseltgebied bepaalde: het transformeren van een gemengde bedrijfs- en kantorenlocatie naar een multifunctionele, stedelijke omgeving met wonen, sport en recreatie als belangrijke thema's. Na bijna 6 jaar van planvorming en uitvoering is een groot deel van de geplande programmatische en ruimtelijke ingrepen inmiddels uitgevoerd.

Beoogde prestaties 2017

Planvorming, studies en uitwerkingen

In 2017 zijn we voorbereidend bezig met:

- De planontwikkeling woonschegge 2 (en mogelijk 1), inclusief ontwerp openbare infrastructuur zal worden opgepakt, indien en zodra initiatieven door Bouwinvest daartoe worden genomen;

- Begeleiding particulier initiatief Apple Health Park (onder voorbehoud van het sluiten van een initiatiefovereenkomst en financiële haalbaarheid van het plan);

- Voorbereiding ontwerp voor inpassing Groene Loper in parkeerplaatsen Stadionplein en in park in samenwerking met Avenue2.

Realisatie 2017

Tot op heden heeft Bouwinvest ondanks eerdere aankondigingen nog geen concreet voorstel voor woningbouwplannen overgelegd. Wel geeft Bouwinvest aan dat door hen onverkort wordt gezocht naar een invulling welke past binnen de mogelijkheden die de Stedelijke Programmering voor deze locatie biedt.

Er is weliswaar langdurig voorbereidend overleg geweest met de bedoeling een intentie-overeenkomst te sluiten, maar de realiteitswaarde van het Apple Health Park is nog niet aangetoond. De oorspronkelijke concept-intentieovereenkomst uit 2014 zal opnieuw als vertrekpunt kunnen gelden voor verder overleg, zodra zich goede en kansrijke perspectieven aandienen.

Ontwerpoverleg met Avenue2 en PbA2M loopt; naar verwachting zal dat medio 2018 tot een afronding komen.

<p>Uitvoering In 2017 zijn we uitvoerend bezig met:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Realisatiefase nieuwbouw sporthal Geusselt Olympiaweg (oplevering voorzien in voorjaar 2017); • Afronding onderdelen openbare infrastructuur/park (waaronder definitieve inrichting/doortrekking vijverpartijen). 	<p>Conform gerealiseerd. De nieuwe sporthal Geusselt is voorjaar 2017 opgeleverd en inmiddels (met ingang van het nieuwe schooljaar) in gebruik genomen. De voorbereidingen voor de sloop van de oude hal zijn getroffen.</p> <p>De doortrekking van de vijverpartijen en een aantal daarmee samenhangende werkzaamheden (overkluizing Fontijn en Tapgraaf) zijn conform gerealiseerd.</p>
Buitengoed Geul en Maas (voorheen Landgoederenzone)	
Zie programma 14, onderdeel Groen, Natuur en Landschap.	

7 Beatrixhaven

De revitalisering van het industrieterrein Beatrixhaven betreft een drietal ingrepen, namelijk het vernieuwen/herstellen van de kademuuren, het creëren van 5,5 ha bedrijventerrein voor zware industrie en het realiseren van de derde poot (spoor tot in de bedrijfshal, naast weg en water) van het Trimodaal overslagcentrum.

Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>Uitvoering</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2017 wordt getracht de verkoop van de voormalige bedrijventerreinen van ACI, MTB en Sligro via een makelaar een impuls te geven. • Het Trimodaal overslagcentrum zal volledig in bedrijf zijn. Alleen aan de voorzijde langs de Ankerkade zal de fietsveiligheid nog verbeterd moeten worden. Hiervoor zullen plannen uitgewerkt worden en in 2017 worden uitgevoerd. • In 2015 is het maatregelenpakket inclusief een treinwaarschuwingsinstallatie in het kader van de uitvoeringsagenda "verbetering verkeersinfrastructuur en verkeersveiligheid" gedeeltelijk gerealiseerd in afwachting van het herstel van de omvang van het goederentransport per spoor. Naar aanleiding hiervan zal in 2017 de treinintensiteit geëvalueerd worden en aan de hand van de cijfers zullen mogelijke maatregelen genomen worden. Afhankelijk van de cijfers kan ook uitstel van de maatregelen plaats vinden tot 2018 of later. • In 2016 is met de stake-holders (pro-rail en bedrijven) gesproken over oplossingen voor de doortrekking van de A2/A79-aansluiting tot de Galjoenweg (Kraakweg). Hiertoe wordt een alternatief verkeersplan ontwikkeld. Gestreefd wordt naar uitvoering in 2017. 	<p>Een makelaar is ingeschakeld, eind 2017 lopen er gesprekken, waarbij op een (deel van) het terrein een koopoptie is verstrekt.</p> <p>Het trimodaal overslagcentrum is volledig in bedrijf. De aanpak van de fietsveiligheid wordt in overleg met Prorail in 2018 opgepakt</p> <p>De veiligheidsvoorziening is en blijft afhankelijk van het moment dat een intensiever treinverkeer in de Beatrixhaven gaat ontstaan. In 2017 was dit niet aan de orde.</p> <p>De aansluiting van de Kraakweg op de Galjoenweg gaat als ontsluiting niet door. Het alternatieve plan (rotonde Hoekerweg / Fregatweg) zal naar verwachting in 2018 afgerond worden.</p>

Overige projecten

8 Tapijnkazerne

Na aankoop van de Tapijnkazerne door de gemeente, Universiteit Maastricht en de Provincie Limburg in 2013 is in 2014 de visie in dialoog met de stad tot stand gekomen en is het gebied toegankelijk gemaakt voor bezoekers, de Tapijntuin aangelegd en zijn tijdelijke functies in de gebouwen ondergebracht, waaronder de horeca, loods M en het Werkgebouw. In 2015 is op basis van de visie het ontwerp voor het gebied en de gebouwen aanbesteed. In 2016 is het winnende schetsontwerp gepresenteerd aan de stad en in diverse dialoogavonden besproken. Ook is het ontwerpbestemmingsplan opgesteld en besproken met de stad. Het aangepaste parkontwerp, bestemmingsplan en de bijbehorende investering zijn in juni 2016 door de gemeenteraad vastgesteld. Het definitieve gebouwontwerp wordt door de Universiteit Maastricht naar verwachting eind 2016 vastgesteld.

Beoogde prestaties 2017

Realisatie 2017

Planvorming, studies en uitwerkingen

- In 2017 wordt de uitvoering van de parkaanleg aanbesteed. Afstemming met het aanbestedingstraject van de Universiteit Maastricht voor de gebouwenaanleg is hierbij essentieel.
- Daarnaast zal door de Universiteit Maastricht nadere invulling worden gegeven aan het toekomstige horecaconcept op Tapijn in nauw overleg met de gemeente Maastricht. Indien een beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan wordt gestart loopt dit mogelijk ook nog door in 2017.

De aanbesteding van de parkaanleg heeft plaatsgevonden en het werk is gegend.

In september 2017 is het bestemmingsplan Tapijn overeenkomstig de opdracht van de Raad van State gewijzigd vastgesteld. Na uitspraak van de Raad van State is het bestemmingsplan sinds 28 februari 2018 onherroepelijk.

Uitvoering

- In september 2017 lopen de contracten voor tijdelijk gebruik van gebouw M en gebouw W af en start de voorbereiding voor de grootschalige herinrichting van het gebied tot openbaar park, restauratie van monumentale gebouwen, nieuwbouw en sloop van niet-monumentale gebouwen.

Het contract voor gebouw M is beëindigd, het gebouw is inmiddels gesloopt. Het gebruik voor gebouw W is verlengd en loopt door tot 1 oktober 2018. De herinrichtingswerkzaamheden zijn gestart.

9 Ambyerveld

De uitbreidingslocatie Ambyerveld, aan uiterste noordoostzijde van de stad, wordt ontwikkeld door de gemeente in samenwerking met Bouwfonds Ontwikkeling. Het gebied biedt ruimte aan 35 vrije sector kavels, 22 consumentgerichte vrije sector woningen (ontwikkeling door Bouwfonds) en twee wooncomplexen, allen in het topsegment.

Beoogde prestaties 2017

Realisatie 2017

Uitvoering

In 2017 zijn we uitvoerend bezig met:

- Uitgifte 1e fase kavels consumentgerichte woningen (10 door BPD, 19 door gemeente) via een externe makelaar;
- De uitgifte van 2 woningcomplexen/superkavels en de 2^e fase uitgifte kavels is voorzien in 2018.

In 2017 zijn in totaal 4 kavels notarieel geleverd, er zijn 8 opties genomen en bij 3 kavels is de koopovereenkomst ondertekend. In 2018 worden naar verwachting de resterende 13 kavels uitgegeven. De uitgifte van de laatste 9 kavels staat gepland voor de jaren 2019 t/m 2021.

De uitgifte van 2 superkavels staat gepland voor de jaren 2022 en 2023, de uitgifte van 9 kavels in de 2^e fase staat gepland voor de jaren 2021 t/m 2023.

10 Herstructurering: projecten Wonen en Wijken

Anno 2015 geeft een aantal ontwikkelingen aanleiding tot een andere organisatie van het werken aan Maastrichtse wijken. In plaats van de "oude" wijkaanpak, is de nieuwe samenwerking onder de vlag van Wonen en Wijken georganiseerd rond vijf actuele thema's (Wonen en zorg, Doe-democratie, Betaalbaarheid en duurzaamheid, Woonruimteverdeling, Woonmilieus) in nauwe samenwerking met de corporaties. De status van "brandpunt" van het oude programma Wijkenaanpak is daarmee komen te vervallen. De verdere herstructurering in Maastricht levert een belangrijke bijdrage aan de verbetering van groene en stedelijke woonmilieus. De hiermee samenhangende projecten worden daarom toegelicht onder "overige projecten". Na vaststelling van de herijking van de herstructurering eind 2016, worden de onderdelen vanaf 2017 verder ten uitvoer gebracht.

Beoogde prestaties 2017

Wittevrouweveld:

- Afronding aanbesteding en start uitvoering "Grijs en Groen" (aanpassing Scharnerweg en herinrichting Koningsplein en Oranjepleinpark) in afstemming op plan Groene Loper van Avenue2. Voortzetting fondsverwerving i.s.m. Stichting/Klankbordgroep t.b.v. diverse voorzieningen.
- Afronding aanbesteding en start uitvoering revitalisering Frankenstraat Wittevrouweveld aansluitend op vernieuwing AH i.s.m. initiatiefgroep Kleurrijk Vrouweveld.
- Afronding planvorming IKC Groene Loper i.s.m. KomLeren zal op zijn vroegst medio 2018 plaats vinden. Voortzetting tijdelijk gebruik vml. Theresiaschool door Werkhuis en Caracola zal dus in 2017 voortduren tot aan start bouwwerkzaamheden in 2018.
- Afronding planontwikkeling Tillystraat/Stadhoudersstraat. Ten opzichte van het eerste plan is er gewijzigd in de aantallen en de infrastructuur.

Realisatie 2017

De werkzaamheden 'Grijs en Groen' zijn op tijd gestart. De geplande realisatie eind 2017 is opgeschoven naar februari 2018 door late oplevering AV2 van delen van het park. Naast het "Grijs en Groen" speelt er in het gebied een burgerinitiatief (stichting Stadspark Maastricht Oost). Zij hebben een bidboek gemaakt voor investeringen in voorzieningen in het park. De kosten hiervoor bedragen circa € 400.000. Inmiddels heeft de gemeente de kosten van het herstel van het oorlogsmonument dat ook onderdeel uitmaakte van het bidboek van de stichting reeds op zich genomen. De stichting rondt in 2018 haar fundraisingtraject af.

Revitalisering Frankenstraat is gereed.

In het IHP is afgesproken dat de ontwikkeling van de integrale kindcentra via een aanvraag van het schoolbestuur voor het programma onderwijshuisvesting gebeurt. Planvorming door het schoolbestuur KomLeren is vertraagd en wordt eerst in 2021 verwacht. In afwachting van planvorming en concretisering daarvan wordt het tijdelijk gebruik van de voormalige Theresiaschool gecontinueerd.

Planontwikkeling is afgerond, anterieure overeenkomst en bestemmingsplanprocedure zijn in januari 2018 gestart. De aanvang van de bouw is voorzien in het laatste kwartaal van 2018.

<p>Limmel Nazareth:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Het Hoolhoesprogramma fase twee (winkels, appartementen en woningen) is aanbesteed en gegund aan één ontwikkelende partij. De bestemmingsplanprocedure wordt in 2017 afgerond, waarna eind 2017 kan worden gestart met de realisatie van het bouwblok winkels/appartementen alsmede de aanleg van de bijbehorende infrastructuur. ○ Gebiedsontwikkeling Kanjelzone. Herontwikkeling Hoeve Rome. Het Casco is gerenoveerd en er is een exploitant gevonden voor een deel van de hoeve. Het resterende deel wordt ingezet ten behoeve van maatschappelijke doelen. De Voetbalvereniging RKVCL heeft het complex verlaten. ○ Start nieuwbouw studentenhuisvesting Hotelschool (afhankelijk van Zuyd Hogeschool). Start herinrichting (omgeving) Kanjel door Waterschap inclusief de herinrichting van de voormalige voetbalterreinen RKVCL. ○ Start herstructurering Askalonstraat Limmel i.s.m. Servatius (renovatie en sloop/ nieuwbouw). Verdere vernieuwing Nazareth i.s.m. Woonpunt renovatie, sloop/ nieuwbouw, openbare ruimte. ○ Verdere vernieuwing Nazareth i.s.m. Woonpunt renovatie, sloop/nieuwbouw, openbare ruimte ○ Afronding herinrichting Rijdam-terrein tot openbare ruimte, in nauwe samenwerking met de buurt 	<p>In mei 2017 is de ontwikkeling gegund aan PBD/Rialto. Naar verwachting wordt de bestemmingsplanprocedure medio 2018 afgerond en zal begin 2019 gestart worden met de bouw (gesloten bouwstroom).</p> <p>Het casco is gerenoveerd, maar er is nog geen exploitant gevonden, wel wordt er overleg gevoerd met mogelijke partijen. De erfpachtovereenkomst van de voetbalvereniging (Stichting Hoeve Rome) is inmiddels beëindigd en de voetbalvereniging heeft het complex verlaten.</p> <p>De start van de nieuwbouw is vertraagd, Hogeschool Zuyd en de potentiële exploitant zijn uiteindelijk niet tot overeenstemming gekomen. Hogeschool Zuyd heeft dit plan opnieuw aanbesteed. De herinrichting omgeving Kanjel is gereed m.u.v. het aanbrengen van de beplanting.</p> <p>De renovatie van de woningen Askalonstraat is inmiddels afgerond. De sloop/nieuwbouw is in planontwikkeling en naar verwachting start de bouw eind 2018 (na vaststellen anterieure overeenkomst en bestemmings-planwijziging). Nieuw ten opzichte van de begroting is dat samen met buurtbewoners een plan is opgesteld voor de inrichting van het vrijkomend terrein van oude school en gymzaal, na verhuizing naar "De Geluksvogel". In 2018 kunnen de gebouwen gesloopt worden en kan de terreininrichting gerealiseerd worden.</p> <p>Verdere vernieuwing Nazareth volgt in 2018 met Nazareth-midden en vervolgens zal Nazareth-noord worden opgepakt..</p> <p>De betreffende percelen zijn overgenomen van Woonpunt. In overleg met de buurt is een definitief ontwerp vastgesteld. Aanbesteding hoofdaannemer is in december gestart. Verwachte start uitvoering is voorjaar 2018 en verwachte oplevering in de zomer 2018.</p>
--	--

<p>Wyckerpoort:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Start planontwikkeling zuidwand Old Hickoryplein. Voorzetten 50/50 Green als tijdelijk gebruik braakliggend terrein Kolonel Millerstraat <p>Heer-Scharn:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Start vernieuwing Heer i.s.m. Maasvallei: nieuwbouw Dampstraat, renovatie Verzetstraat, sloop, aanleg ondergrondse waterbuffers Petrus Bandenplein en Joseph Bechlaan, vaststellen alternatieve bouwlocatie tbv Maasvallei op/rond de Groene Loper, het concentreren van RKVV Heer op één locatie, nl.Laan in den Drink, alwaar aanleg van noodzakelijke uitbreiding kledacommodatie en parkeervoorzieningen. 	<p>Het Initiatiefplan is goedgekeurd en de aanvraag voor een omgevingsvergunning is ingediend in januari 2018. Bouw is voorzien in 2e kwartaal 2018. 50/50 Green wordt tot dan gecontinueerd.</p> <p>Nieuwbouw Dampstraat is vertraagd vanwege de noodzakelijke vergunningverleningen; De renovatie van de Verzetstraat is begin 2017 afgerond; Waterbuffers Petrus Bandenplein en Joseph Bechlaan zijn gereed en opgeleverd; het park Petrus Bandenplein wordt in 2018 opgeleverd; voor wat betreft de alternatieve bouwlocatie tbv Maasvallei vindt een haalbaarheidsstudie plaats naar de locatie Bauduinstraat; RKVV Heer is geconcentreerd op één locatie en de parkeervoorzieningen zijn opgeleverd; de kledacommodatie is in aanleg en wordt in 2018 opgeleverd.</p>
<p>Malberg:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Verdere nieuwbouw Zouwdalrand Malberg door AM Wonen. ○ Afronding planontwikkeling en start verkoop nieuwbouw Musketruwe (fase 2). ○ Afronding gefaseerde aanleg grondwal steenfabriek Wienerberger. ○ Gebiedsontwikkeling Albertknoop i.s.m. Belgische overheden en bedrijven. 	<p>Nieuwbouw Zouwdalrand door AM Wonen start met Musketruwe (fase 2), dit is hernoemd als Zouwdalveste II. Exploitatieovereenkomst AM-gemeente is getekend in juli 2017. In december 2017 is het bestemmingsplan vastgesteld en de vergunning voor deelfase 1 verleend. De werkzaamheden starten begin 2018.</p> <p>Deelfase 2 is in verkoop gegaan, voor realisatie wordt aangehaakt bij deelfase 1.</p> <p>Aanleg grondwal rondom steenfabriek Wienerberger is conform planning eind 2017 afgerond (afwerking/ beplanting in 2018).</p> <p>Het bedrijventerrein Lanakerveld, als deelplan van het plangebied Albertknoop, is aangewezen als reservelocatie bedrijventerrein met wellicht ontwikkeling op de lange termijn. In 2017 is gestart met de verkenning van een alternatieve (tijdelijke en duurzame) invulling van dit deelgebied in de vorm van een zonneweide. De inrichting van het Zouwdal (recreatief gebied i.c.m. het realiseren van afschermdende voorzieningen) is in uitvoering. Maastricht is en blijft in overleg met de Albertknoop partners (o.a. gemeente Lanaken) via Kernteam- en Stuurgroepverband.</p>
<p>Caberg-Malpertuis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Woningbouwplan Koraalstraat Caberg (realisatie 39 huurwoningen en nieuwe openbare ruimte) in uitvoering. ○ Herontwikkeling deelgebied Widelanken in voorbereiding. ○ Diverse renovatieprojecten (groot onderhoud huurwoningen) in uitvoering. 	<p>Nieuwbouw (39 woningen) en herinrichting openbare ruimte Koraalstraat e.o. is gereed, alle woningen zijn per 31-12-2017 bewoond.</p> <p>Sloop heeft plaatsgevonden en herontwikkeling van het deelgebied Widelanken is in voorbereiding.</p> <p>De renovatieprojecten zijn uitgevoerd.</p>

<p>Mariaberg:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Uitvoering volgende fase vernieuwing Trichterveld door Maasvallei (o.a. gebied rondom Floresstraat) met hetzelfde maatwerk voor bewoners. ○ Bij positieve besluitvorming provincie Limburg en college/raad over benodigde bijdrage (2e helft 2016) start de voorbereiding van de uitvoering van de Blauwe Loper en de noodzakelijke verwerving. <p>Brusselse Poort:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Eind 2015 heeft Delta Lloyd het winkelcentrum BrusselsePoort verkocht aan Sectie 5. Sectie 5 is zich aan het oriënteren over de toekomst van het winkelcentrum. Op dit moment is er geen planning voorhanden voor de planvorming, vergunningentraject, verlegging van de Artsenijstraat en de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum. 	<p>Doorlopend proces. In 2017 zijn geen bijzonderheden te vermelden.</p> <p>De bijdrage van de provincie is positief bevestigd. Verwerving pand Mondriaan in december 2017 afgerond. Renovatie werkzaamheden Servatius Fase 1 zijn in voorbereiding. Diverse infobijeenkomsten voor bewoners zijn in september gehouden, gevolgd door huisbezoeken door Servatius. Eind 2017 is Servatius gestart met de uithuizing van 100 huishoudens met toepassing sociaal plan. Samen met het buurtnetwerk en de provincie is gestart met een sociaal aanpak, bedoeld om de natuurlijke processen in de buurt te ondersteunen en versterken.</p> <p>In juni 2016 heeft HB Capital het winkelcentrum gekocht. HB Capital is zich aan het oriënteren over de toekomst van het winkelcentrum. Dit planproces moet gezien de grootte van het centrum en de ontwikkelingen op het gebied van detailhandel en internetverkoop uiteraard zorgvuldig doorlopen worden. Thans is er nog geen planning voorhanden voor de planvorming, vergunningentraject, verlegging van de Artsenijstraat en de uitbreiding en renovatie van het winkelcentrum.</p> <p>Nieuw ten opzichte van de Begroting is de Locatie Praxis en de Bowling aan de Porceleinstraat. Wyckerveste heeft de gronden, waar nu de Praxis nog is gevestigd en de voormalige bowling aan de Porceleinstraat was, van Servatius gekocht, zij hebben de wens hier een leisedome te realiseren; plan of planning zijn thans nog niet voorhanden.</p> <p>Verder is nieuw ten opzichte van de begroting is dat met betrekking tot centrum De Heeg in 2017 uitgebreide afstemming met betrokken partijen heeft plaatsgevonden om te komen tot een integrale visie op de ontwikkeling van het centrum.</p>
--	--

11 Stichting Ontwikkelingsmaatschappij Enci-gebied

De opgaven die vervat zijn in het ook door de gemeente ondertekende Plan van Transformatie voor het Enci-gebied worden geregistreerd door een stichting, Stichting Ontwikkelingsmaatschappij Enci-gebied (SOME), die opgericht is door de Provincie Limburg, het bedrijf Enci, Natuurmonumenten, de Stichting Sint Pieter Adembenemend (de omwonenden) en de gemeente Maastricht. De gemeente is momenteel bestuurlijk vertegenwoordigd in de stichting door een extern persoon.

Beoogde prestaties 2017

Planvorming, studies en uitwerkingen

Voor 2016-2017 is voorzien dat het nieuwe bestemmingsplan voor het gebied is vastgesteld. Het eerste gebouw in de overgangszone, het servicegebouw, is ontwikkeld en zal in de aangegeven periode worden gerealiseerd. De groeve wordt deels toegankelijk voor het deel dat niet meer gebruikt wordt voor industriële mergelwinning. Tot slot wordt er een definitief besluit genomen over de toekomst van de hele oveninstallatie, incl. de schoorsteen.

Realisatie 2017

In 2017 bleek dat bij de vertaling van het Plan van Transformatie naar het juridisch kader van een (CHw) bestemmingsplan toch zaken verder uitgewerkt moesten worden, onder andere op het gebied van regelgeving, gemeentelijk beleid en verantwoordelijkheden. De afronding van het ontwerp bestemmingsplan, inclusief de afstemming tussen partijen vraagt daardoor meer tijd en tot leidt hogere kosten dan verwacht. Daarom heeft de gemeente in najaar 2017, evenals de andere twee financierende partijen, aanvullend budget verstrekt aan SOME. De afronding van het ontwerp bestemmingsplan vraagt tgv het voorgaande meer tijd dan verwacht. De verwachting is dat het bestemmingsplan in het derde kwartaal 2018 in procedure kan gaan.

De plannen voor het servicegebouw zijn ontwikkeld en akkoord bevonden door de welstandscommissie. Onder meer vanwege verschuivingen in de plannen van ENCI en SOME is er nog geen concrete startdatum voor de realisatie bekend.

De groeve is begin 2017 deels toegankelijk geworden, maar door omstandigheden enkele maanden gesloten. Sinds het najaar 2017 is de groeve vanaf de noordelijke ingang (trap) weer opengesteld. Groeve en overgangszone worden, na afwerking door ENCI, gefaseerd overgedragen in 2018-2019. Vanwege het uitblijven van haalbare alternatieven is ENCI gestart met de voorbereiding van de sloop van de oveninstallatie en de schoorsteen. Uitvoering is voorzien vanaf medio 2019.

Uitvoering

Het nieuwe bestemmingsplan zal in 2016 in procedure gebracht worden en, onder voorbehoud van bezwaarprocedures, in 2017 worden afgerond. Het servicegebouw wordt in 2017 gerealiseerd. Dit is een van de voorwaarden voor het operationeel worden van het voor publiek toegankelijke zwembad in de groeve. In 2017 wordt een begin gemaakt met de technische voorbereiding van de sloop van de hele (of mogelijk gedeeltelijke) sloop van de oveninstallatie.

Voor het bestemmingsplan en het servicegebouw, zie hiervoor onder planvorming.

Gezien de ervaringen met het zwembad in voorjaar 2017 studeren partijen over haalbare invulling (veilig beheer en exploitatie) van het natuurbad. Op basis hiervan worden tijdelijke voorzieningen bepaald en gerealiseerd voor hernieuwde openstelling van de zuidelijke toegang in 2018.

De technische voorbereiding van de sloop van de oveninstallatie en de sloopvergunningaanvraag is gestart.

12 Verbonden partij Stichting administratiekantoor Dataland	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
DataLand verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoed, geo- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland. Daarmee ontzorgt DataLand de gemeente.	Conform planning.
DataLand ondersteunt de gemeentelijke informatiehuishouding op het gebied van de gemeentelijke geo-, WOZ- en vastgoedinformatie door: <ul style="list-style-type: none"> - actieve kwaliteitsbewaking; - vertegenwoordiging van het gemeentelijk belang; - organisatie en coördinatie van het Gemeentelijk Geoberaad (i.s.m. VNG); een landelijk ambtelijk en bestuurlijk podium voor gemeentelijke standpunten op het terrein van de ruimtelijke informatie. 	Conform planning.

► *Bouwtoezicht*

Uitvoeren bouwtoezicht	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Handhaven fysieke ruimte</u> Dit gaan we in 2017 o.a. doen door: <ul style="list-style-type: none"> • reageren op meldingen illegale bouw en milieuovertredingen • toezicht op brandveiligheid door controles van verblijfsgebouwen alsmede panden met kamerverhuur voor studenten (project Veilige kamers); • extra aandacht voor welstandscontrole op monumenten van de binnenstad. 	<ul style="list-style-type: none"> • Gerealiseerd • Gedeeltelijk gerealiseerd vanwege toename meldingen. • Gerealiseerd
<u>Verstrekken omgevingsvergunningen Wabo</u> Dit is een wettelijke taak en een continu proces, waarbij de nadruk ligt op de omgevings(bouw)vergunningen. De milieuvergunningen en het milieutoezicht worden door de RUD Zuid Limburg uitgevoerd. In 2017 zetten we bij de bouw in op: <ul style="list-style-type: none"> • vasthouden aan snelle dienstverlening; • het stimuleren van het gebruik van het digitale loket omgevingsvergunningen; • intensief bouwtoezicht op met name constructieve- en brandveiligheid alsmede respectering van monumentale waarden van panden in de Binnenstad; • afhandeling van ± 1.200 omgevingsvergunningen, waarvan een heel belangrijk deel betrekking heeft op de legalisaties van studentenkamers (project Veilige kamers); • begeleiden van aanvragen duurzaam bouwen met gerichte informatie. 	<p>Gerealiseerd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conform planning • In 2017 werd 86% van alle omgevingsvergunningen digitaal ingediend (2016: 83%). Van de principaanvragen was dit 54% (2016: 44%). • Conform planning • In totaal 1299 nieuwe omgevingsvergunningen in behandeling genomen, waarvan 292 aanvragen woningomzettingen/-splitsingen. In 2017 zijn 1580 omgevingsvergunningen afgehandeld, waarvan 232 besluiten woningomzettingen/-splitsingen. • Conform planning

<p><u>Verordening kwaliteitseisen VTH</u> De gemeenteraad heeft op 28 juni 2016 deze nieuwe verordening vastgesteld. De kwaliteit van de uitvoering moet voldoen aan criteria voor het personeel (voldoende kennis en capaciteit) en criteria voor de inhoud en het proces (beleidsplan met prioriteitstelling, doelstellingen voor de uitvoering, strategieën, kwaliteitsborging en een goede monitoring- en verantwoordingsystematiek). In 2017 wordt als uitwerking op regionale schaal van Zuid Limburg een gezamenlijk beleidsplan ontwikkeld; daarin wordt nader verwoord welke kwaliteitseisen de gemeente toekent aan de taken vergunnen, toezicht en handhaven.</p>	<p>Realisatie loopt achter op schema vanwege vertragingen in regionale werkgroep.</p>
<p><u>Actualisatie Welstandsnota</u> De uit 2004 daterende Welstandsnota wordt geactualiseerd en vernieuwd. In het voorjaar 2017 worden de nieuwe voorstellen gepresenteerd aan de gemeenteraad.</p>	<p>Gerealiseerd. Vaststelling raad, 30-01-2018.</p>
<p><u>Nieuwe wetgeving</u> Per 1 januari 2017 zal de nieuwe Wet natuurbescherming en de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen in werking treden. Met de eerste wet verschuiven taken van het Rijk en Provincie naar de gemeentelijk Wabo-vergunningverlener; bij de tweede wet verschuift de verantwoordelijkheid voor kwaliteitsborging bij bouwwerken van gemeenten naar private keuringsinstanties.</p>	<p>Wet Natuurbescherming gerealiseerd; invoering Wet kwaliteitsborging uitgesteld.</p>
<p><u>RUD Zuid Limburg</u> De RUD Zuid-Limburg adviseert over, dan wel verleent, voor 18 gemeenten en de provincie, in mandaat omgevings- (milieu-, bouw-, sloop-, enzovoort.) vergunningen, houdt daar toezicht op en treedt zo nodig handhavend op. Voor Maastricht worden enkel de basistaken en enkele specialistische taken milieu verricht, vastgelegd in het jaarlijks uitvoeringsprogramma. Met ingang van 2017 gaat de RUD Zuid-Limburg over tot het werken met een outputbegroting, die zowel recht doet aan de daadwerkelijke omvang als aan de complexiteit van het takenpakket van de 19 deelnemers. 2017 zal verder in het teken staan van de verbetering van de uitvoeringskwaliteit, de informatie-uitwisseling en de vernieuwing van de VTH-applicatie.</p>	<p>Gerealiseerd en verantwoord in voldoende rapportages, waaronder begroting en jaarrekening RUD ZL alsmede jaarlijkse RIB 01-04-2017. De outputbegroting is gerealiseerd en de aanbesteding nieuwe VTH applicatie is opgestart.</p>
<p><u>Toezicht op De Karosseer</u> De in 2012 ingezette koers van gemeentebrede en gecoördineerde controle en handhaving van de bedrijven van De Karosseer wordt voortgezet. Dit geldt ook voor de overige woonwagenlocaties en de locaties met woonboten.</p>	<p>Gerealiseerd conform planning</p>

Instandhouden en ontwikkeling cultureel erfgoed en archeologie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>Om aan bovenstaande doelstelling te voldoen zetten we in 2017 ondermeer in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren van het actieplan stimulering bewustzijn monumenteigenaren, door ondermeer het toegankelijk maken van de restauratierichtlijnen, verbetering van de website, opzetten van informatie-apps en het houden van een restauratiemarkt. • De provincie Limburg heeft voor het restaureren van monumenten een tenderregeling van drie jaar uitgeschreven. De gemeente Maastricht zal hiervoor aanvragen indienen om middelen binnen te halen om hun monumenten in eigendom te restaureren. Wij zullen dit coördineren • Het European Association of Archeologists vindt in september 2017 in Maastricht bij gelegenheid van 25 jaar Verdrag van Maastricht en Verdrag van Malta plaats. Wij zitten in de organisatie voor het congres. Dat wil zeggen het meedenken en participeren in het begeleiden van het congres en de organisatie hiervan. • Het verder uitwerken van de archeologische app voor het publiek, die bezoekers van de stad kunnen gebruiken voor het bezoeken van de archeologische vondsten. • Uitvoeren jaarschijf 2017 onderhoud vestingwerken en walmuren (zie P13), hierbij volgen we het opgestelde programma uit 2016. • Verder voeren we het aanstralingbeleid uit op meerdere prominente monumentale panden in samenwerking met de eigenaren, zoals o.a. de Servaasbrug en het Bonnefantemuseum. • Het organiseren van de Victor de Steursprijs waarbij we actief het publiek gaan opzoeken voor het uitreiken van de publieksprijs naast de juryprijs. • Het uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van archeologie en monumenten, dat betekent het toetsen van de omgevingsvergunningen en restauratiewerken. • Het begeleiden van het archeologische onderzoek bij o.a. de fietsenstalling bij het station. • Verder zullen we samen met de provincie en de regio de digitalisering voor cultureel erfgoed gaan uitwerken om dit beter publiek toegankelijk te maken. Hierin zullen we overleg plegen over de methode. 	<p>De restauratierichtlijnen voor monumenteigenaren zijn op de website geplaatst. De restauratiemarkt is verzet omdat het dan beter aansluit op het algemene duurzaamheidsbeleid. De markt wordt nu in het 3e kwartaal 2018 gehouden.</p> <p>De ingediende aanvragen voor de tenderregeling 2017 zijn niet gehonoreerd. Voor 2018 zijn wederom aanvragen ingediend. Ook is een verkenning gestart met de provincie Limburg naar de mogelijkheden om de Vestingwerken als Euregionaal monumentencluster een 'status aparte' te geven, gericht op herstel, behoud en ontwikkeling.</p> <p>De Europese conferentie is succesvol gerealiseerd met als effect een positieve uitstraling voor Maastricht als tweede (rijks)monumentenstad van Nederland.</p> <p>De app is in uitvoering, in 2017 is de testfase doorlopen. Voor 2018 wordt de publieksversie opgeleverd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het onderhoud vestingwerking en walmuren is conform planning gerealiseerd. • Van het aanstralingsbeleid is de aanstraling van de brug i.c.m. vleermuispopulatie gerealiseerd. • De Victor de Steursprijs is gerealiseerd, de gewijzigde werkwijze krijgt positieve maatschappelijke reacties. • De wettelijke taken archeologie zijn gerealiseerd, met de kanttekening dat de wachttijd is opgelopen van 3 naar 6 maanden wegens toenemend aantal aanvragen i.r.t. capaciteit. • Archeologisch onderzoek fietsstalling is conform planning gerealiseerd. • Pilot digitalisering cultureel erfgoed stadhuis en de proefscan ondergrondse gangen vestingwerken zijn uitgevoerd, gekoppeld aan de bredere agendering van de vestingwerken als uniek kenmerk van de stad.

3. Wat mag het kosten?

Programma 10 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	41.109	42.721	28.928	13.793 V
- Kapitaallasten	9.952	9.834	8.783	1.051 V
- Apparaatskosten	6.336	6.927	6.172	755 V
- Storting in voorzieningen	3.205	2.322	2.322	
- Overige lasten	21.616	23.638	11.651	11.987 V
(b) Totale baten	27.746	36.535	24.813	11.722 N
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	13.363	6.186	4.115	2.071 V
Storting in reserves	1.033	1.798	1.925	127 N
Onttrekking uit reserves	7.310	478	38	440 N
Resultaat	7.086	7.506	6.002	1.504 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Bebouwd OG	1.360
Grootstedelijke projecten	4.192
Restauratie stadhuis	3.214

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 2,071 V

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

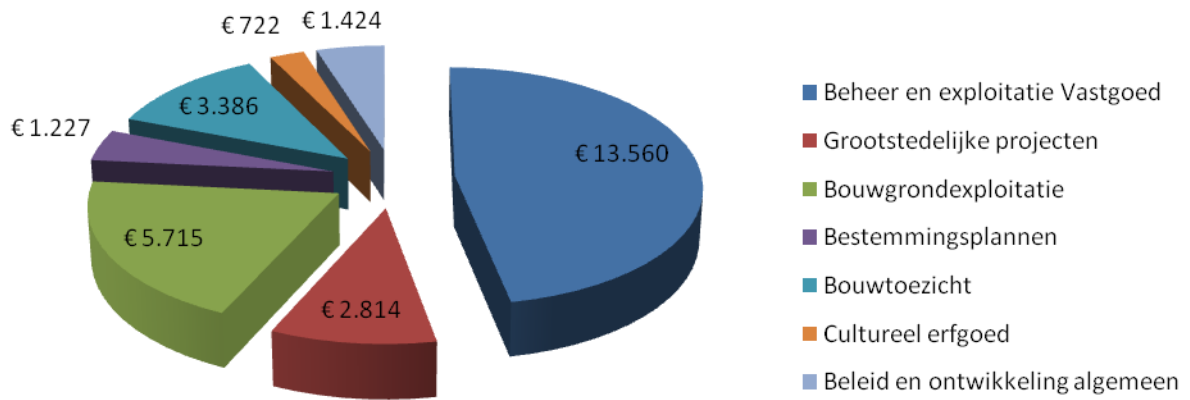
- Beheer en exploitatie Vastgoed € 0,237 mln. V
- Projecten € 1,683 mln. V
- Diverse posten € 0,151 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Minder onttrokken Maastricht Noord Oost € 0,440 mln. N
- Meer gestort in de egalisatie/onderh.reserve Mecc € 0,127 mln. N

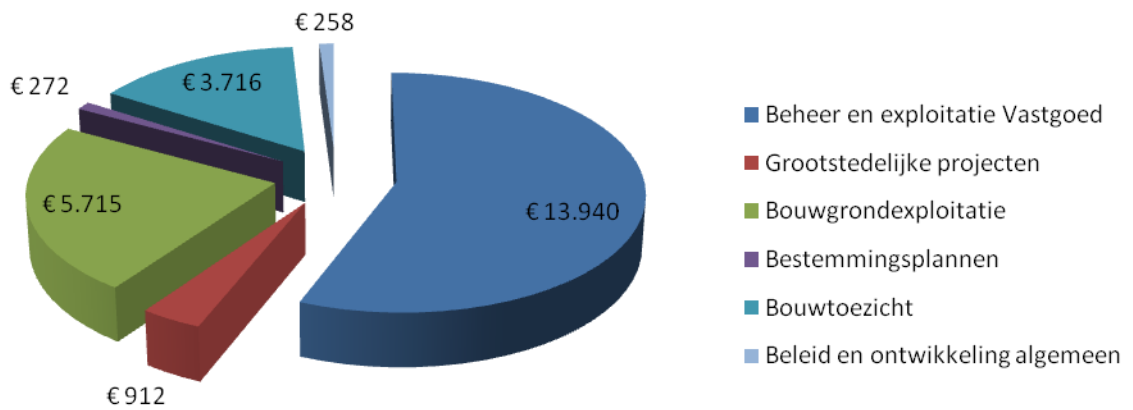
Programma 10: lasten

bedragen x 1.000

Programma 10: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

In Maastricht en de omliggende regionale woningmarkt zorgen voor voldoende woningen van voldoende kwaliteit, rechtvaardig verdeeld voor wat betreft de sociale huursector en aansluitend bij de wensen van zowel de huidige bewoners als nieuwe (potentiële) bewoners.

► Wat merkt de burger daarvan?

- Woningzoekende vindt snel een woning, omdat aanbod beter aansluit op de vraag.
- Door een beheerste uitbreiding van de woningvoorraad wordt overaanbod (en daarmee prijsdaling, slechte verhuurbaarheid en leegstand) voorkomen.
- Bewoners zijn tevreden over hun buurt en directe woonomgeving. Potentiële nieuwe bewoners hebben voldoende keuze bij het zoeken van een woning in Maastricht.

► BBV beleidsindicatoren

indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inwoners	Bron ²
Aantal nieuw gebouwde woningen per 1000 woningen ³	2014	1,6	6,7	1a
	2015	1,1	6,1	
1) Meest recente peiljaar is weergegeven. 2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl versie 14-9-2016 (voor peiljr 2013) en versie 6-9-2017 (voor peiljr 2014)' waarbij geldt: (1a) ABF - Systeem woningvoorraad. 3) Deze vanuit het BBV verplicht gestelde indicator heeft voor Maastricht beperkte waarde. Omdat onze bevolking weinig tot niet groeit is er sprake van weinig nieuwbouw.				

► Maastrichtse beleidsindicatoren

Indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Bron ²
Oordeel Maastrichtenaar over zijn woonomgeving (1=zeer slecht; 10=zeer goed)	2014	7,0	1
	2017	geen stadspeiling	
	Ambitie 2017	≥ 7,0	
Ontwikkeling woningvoorraad. Aantal eenheden per jaar	2014	45	2
	2015	184	
	2017	470	
	Ambitie 2017	100	
% woningzoekenden < 30jaar dat met succes een corporatiewoning heeft gevonden	2014	13,8	3
	2015	15,5	
	2017	nbn	
	Ambitie 2017	Gelijke slaagkansen alle doelgroepen ³	
% woningzoekenden 30-55 jaar dat met succes een corporatiewoning heeft gevonden	2014	16,2	3
	2015	16,1	
	2017	Nbn	
	Ambitie 2017	Gelijke slaagkansen alle doelgroepen ³	
% woningzoekenden > 55 jaar dat met succes een corporatiewoning heeft gevonden	2014	24,1	3
	2015	26,3	

	2017	Nnb	
	Ambitie 2017	Gelijke slaagkansen alle doelgroepen ³	
% woningzoekenden (gemiddeld over alle leeftijden) dat met succes een corporatiewoning heeft gevonden	2014	16,2	3
	2015	17,5	
	2017	Nnb	
	Ambitie 2017	Gelijke slaagkansen alle doelgroepen ³	
<p>1) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.</p> <p>2) Bron: (1) Stadspeiling; (2) Woonprogrammering Maastricht 2016-2020; (3) Jaarrapportage Woningbureau Maastricht/Thuis in Limburg</p> <p>3) Ambitie: gelijke slaagkans voor alle leeftijdsgroepen (=gemiddelde over alle leeftijden). Deze slaagkans is een dynamisch getal, dat van jaar op jaar kan variëren, al naar gelang verhouding vraag en aanbod. Daarom is ervan afgezien om hier een getalsmatige ambitie te formuleren.</p>			

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► Wonen

Visieontwikkeling	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>We hebben als beleidskaders regionaal de regionale structuurvisie Wonen Zuid-Limburg, en lokaal de Structuurvisie Maastricht en de woonprogrammering 2016-2020. Binnen deze kaders zal in 2017 in samenwerking met bewoners, marktpartijen en andere betrokkenen een integrale herziening van de in 2012 vastgestelde Lokale woonagenda Maastricht worden uitgevoerd. Andere majeure thema's die in 2017 worden opgepakt zijn wonen en zorg, de betaalbaarheid van het wonen en de huisvesting van vergunninghouders. Een in het oog springende ontwikkeling is de toenemende flexibilisering van de woningmarkt en de integratie van wonen met werken en andere functies. Er ontstaat een steeds grotere flexibele schil rond de reguliere woningvoorraad. Enerzijds biedt deze goede mogelijkheden om de huisvestingsvraag van diverse groepen op te vangen, anderzijds levert dit tal van afstemmingsvraagstukken op. Met het woonbeleid trachten we deze ontwikkelingen in goede banen te leiden.</p>	<p>In 2017 is met behulp van input uit de stad, verkregen tijdens drie stadsrondes, een nieuwe lokale woonagenda, de Woonvisie 2018, opgesteld. Deze is op 30 januari 2018 vastgesteld door de gemeenteraad.</p> <p>In de nieuwe woonvisie zijn de volgende prioritaire thema's benoemd: Betaalbaarheid, Zorg & Leefbaarheid, Ontwikkeling Woningvoorraad, Tijdelijkheid & Flexibiliteit, Woonruimteverdeling, Duurzaamheid en Studentenhuisvesting.</p>

Borgen tactische doorvertaling visie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>A Lokaal</p> <p><u>1) Stedelijke meerjarenovereenkomst en jaarlijkse prestatieafspraken</u></p> <p>Begin 2015 is met de corporaties een stedelijke meerjarenovereenkomst op hoofdlijnen gesloten (Wonen en Wijken). Op basis hiervan zijn door de corporaties en de gemeente gezamenlijk 5 thema's opgepakt en uitgewerkt: wonen en zorg, doedemocratie en eigen kracht, betaalbaarheid en duurzaamheid, woonruimteverdeling en woonmilieus. Deze zijn in de loop van 2016 vertaald in concrete voorstellen voor beleid en uitvoering. Eind 2016 worden voor het eerst volledig conform de eisen van de Woningwet prestatieafspraken voor 2017 gemaakt. Eind 2016 wordt in samenhang hiermee tevens een packagedeal gesloten over de afronding van de wijkaanpak "oude stijl". De prestatieafspraken geven inzicht in de investeringsbijdrage van de corporaties aan de Maastrichtse woonopgave en zijn (ook) afgestemd met de huurdersorganisaties (tripartiet overleg gemeente-corporaties-huurdersbelangenvereniging). De afspraken zijn hard voor het eerste jaar en geven een meer globale doorkijk naar de vier daaropvolgende jaren.</p> <p>In 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wordt uitvoering gegeven aan de afspraken 2017; - worden de afspraken in het tussenjaar 2016 geëvalueerd; - worden de afspraken voor 2018 voorbereid. 	<p>In 2017 is in samenwerking met de corporaties uitvoering gegeven aan de eind 2016 vastgestelde prestatieafspraken voor 2017. Conform planning is de evaluatie van de afspraken 2016 uitgevoerd, afgerond en vastgesteld door het Bestuurlijk Overleg Wonen en Wijken.</p> <p>De prestatieafspraken voor 2018 zijn conform planning eind 2017 ondertekend door de drie woningcorporaties, de drie huurdersbelangenverenigingen en het college van de gemeente Maastricht.</p> <p>De prestatie-afspraken voor 2018 zijn inclusief de afspraken die in 2017 nog niet waren uitgevoerd of afgerond.</p>

2) Doorvertaling lokale woonagenda

In 2017 zal de lokale woonagenda worden herzien. De huidige lokale woonagenda heeft een meerjarige uitvoeringsagenda. Voor 2017 staan de volgende zaken op de rol:

- **Zorg en seniorenhuisvesting**
De focus ligt op het stimuleren van het langer thuiswonen (het zo effectief mogelijk proberen te matchen tussen behoeften en (technische) mogelijkheden). Verder wordt de positie van personen met een WMO-verhuisindicatie op de sociale huurwoningmarkt verbeterd door de verhuisindicatie beter te laten aansluiten op het woningaanbod in de diverse huursegmenten. In 2017 wordt gestart met het bij elkaar brengen van lokale partijen op het terrein van wonen, welzijn en zorg met als doel een ketenaanpak te organiseren waarin bijtijds voldoende geschikt aanbod wordt gerealiseerd, zowel wat betreft huisvesting als wat betreft woon- en leefomgeving.
- **Huisvesting vergunninghouders**
Dit vloeit deels voort uit de afspraken met de corporaties over woonruimteverdeling en wordt ook gestuurd door de 'Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen in Maastricht' waar huisvesting één van de onderdelen is. In 2017 zal op het gebied van huisvesting van vergunninghouders met name worden aangesloten op de provinciale afspraken vanuit het zogenaamde Limburgse Maatwerk. Dit betekent het zoveel mogelijk benutten van bestaande woningen en ander vastgoed. Uitgangspunt blijft een rechtvaardige en evenwichtige woonruimteverdeling voor alle huisvestingsdoelgroepen en daar waar noodzakelijk het creëren van tijdelijke woonvormen binnen de provinciale beleidskaders.
- **Studentenhuisvesting**
In 2016 is het beleid voor het splitsen en omzetten geëvalueerd en aangepast. Er is aanvullend beleid ontwikkeld en het beleid is planologisch juridisch vertaald in een facetbestemmingsplan. De kennis over de omvang en opbouw van de voorraad studenteneenheden is verfijnd en er is in samenwerking tussen partijen een keurmerk ontwikkeld dat naar verwachting voor 1 januari 2017 "live" gaat.
In 2017 zal de nadruk liggen op monitoring van de ontwikkeling van het aantal eenheden in relatie tot de actuele behoefte, het volgen van de verdere uitrol van het keurmerk en de effecten daarvan op het gedrag van verhuurders en huurders. Daarbij is bijzondere aandacht voor de effecten op de leefbaarheid. Via de werkgroep studenten en leefbaarheid wordt gewerkt om de integraliteit van de inzet gericht leefbaarheid i.r.t. studentenhuisvesting te verbeteren.

Met de vaststelling van de nieuwe Woonvisie in januari 2018 is de lokale woonagenda herzien.

Toegekend in 2017: ± 375 woonvoorzieningen. Het aantal personen met Wmo-verhuisindicatie per eind december 2017 480. In 2017 zijn interviews gehouden met betrokken stakeholders om o.a. de positie van personen met een Wmo-verhuisindicatie op de sociale huurwoningmarkt te verbeteren. Op basis daarvan wordt gewerkt aan een oplossing in de vorm van een Wmo-convenant tussen gemeente, corporaties en een aantal grote zorgaanbieders. Als noodzakelijke stap voorafgaand aan de ketenaanpak gericht op langer zelfstandig thuis wonen is in 2017 met succes een bewustwordingscampagne gevoerd in de wijk Heer. In 2018 komt een mogelijk vervolg.

De taakstelling vergunninghouders 2017 is volledig uitgevoerd. De taakstelling voor 2018 is verwerkt in de "woonbegroting" 2018 van Thuis in Limburg. Met commerciële verhuurders zijn gesprekken gevoerd over hun mogelijke rol bij de huisvesting. Deze gesprekken worden in 2018 vervolgd. Voor tijdelijke huisvesting is binnen de regionale kaders onder voorwaarden ruimte gecreëerd voor ontwikkeling van projecten.

Beleid splitsen en omzetten: zie 3) "Uitvoeren beleid woningsplitsing en kamerverhuur". In mei 2017 is het eerste Prettig Wonen Keurmerk uitgereikt. De uitrol van het Keurmerk, dat zich in de pilotfase bevindt, verloopt gestaag. Er zijn veel aanmeldingen van geïnteresseerde verhuurders. Maar het in orde maken van de panden, zodat deze voldoen aan de eisen van het Keurmerk, verloopt trager dan verwacht. In april 2018 zijn er 24 panden voorzien van een keurmerk.

Eind 2017 is discussie ontstaan over de programmering voor het tijdelijk tekort aan studentenhuisvesting. Diverse partijen hebben zich hiertoe schriftelijk tot de raad gewend. Direct daarop volgend is door UM en gemeente gezamenlijk gezocht naar een oplossingsrichting. Deze is gevonden in een tijdelijke uitbreiding van studentenhuisvesting op de locatie Annadal.

<p><u>2) Doorvertaling lokale woonagenda (vervolg)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Studentenhuisvesting (vervolg) • Aanpak particuliere woningvoorraad De aanpak van particuliere woningvoorraad is een complex vraagstuk dat met een fijnmazige, experimentele aanpak en met beperkte financiële mogelijkheden moet worden aangepakt. De inzet wordt niet alleen gericht op minder (verdunnen in de stadsranden van Maastricht), maar ook op beter, duurzamer en betaalbaarder. Doel is allereerst bewustwording creëren bij en betrekken van belanghebbenden. Als eerste eigenaren, maar ook banken, corporaties, gemeenten, ontwikkelaars, etc. Dit vanwege de breedte van het vraagstuk en de grote financiële en sociaal-maatschappelijke effecten van de geconstateerde mismatch tussen vraag en aanbod op de (particuliere) woningmarkt. Dit is niet alleen een lokale, maar ook een regionale afspraak. Nauwe samenwerking met de regio wordt opgezocht, mede vanwege de daar aanwezige expertise en ervaring met dit thema. <p><u>3) Uitvoeren beleid woningsplitsing en kamerverhuur</u> Juli 2016 is door het college na evaluatie en overleg met betrokkenen het nieuwe beleid definitief vastgesteld. Parallel hieraan is het traject voor de planologisch-juridische vertaling in een facetbestemmingsplan gestart. De besluitvorming hierover in de raad is voorzien in het 4^e kwartaal van 2016. In 2017 wordt op basis van deze kaders geadviseerd over plannen voor het omzetten en splitsen van woningen.</p>	<p>In 2017 is gestart met de pilot "Studenten en overlast". Deze pilot wordt in 2018 vervolgd waarna evaluatie zal plaatsvinden.</p> <p>Gewerkt is aan de opzet van een regiodeal met het rijk inclusief een regionale quick scan naar wijken waar het vraagstuk van de particuliere woningvoorraad zich als eerste zal manifesteren. Vervolgens zal met behulp van het Rijk een pilot worden uitgevoerd.</p> <p>Januari 2017 zijn de maximale percentages per straat voor kamergewijze verhuur aangepast. April 2017 is, op basis van de uitkomsten van de jaarlijkse nulmeting, de nieuwe stratenlijst met straten die op slot staan voor uitbreiding van kamergewijze verhuur vastgesteld. November 2017 is gestart met een nieuwe nulmeting. Op basis hiervan heeft het college januari 2018 besloten tot een beperkte uitbreiding van de stratenlijst. Het voorontwerp facetbestemmingsplan heeft de procedure doorlopen. In 2018 wordt het ontwerp ter inzage gelegd.</p>
<p>B Regionaal</p>	
<p><u>1 Doorvertaling regionale woonvisie Maastricht en Heuvelland</u> De structuurvisie wonen Zuid-Limburg wordt eind 2016/begin 2017 doorvertaald in een woningprogrammering voor de subregio Maastricht-Heuvelland. Op basis van deze kaders worden in 2017 in regionaal verband adviezen afgegeven over nieuwe woningbouwplannen.</p>	<p>Als uitwerking van de subregionale woonprogrammering is in 2017 de subregionale planvoorraad in beeld gebracht. Deze wordt in 2018 door alle betrokken gemeenten vastgesteld.</p>

<p>Borgen operationele vertaling visie</p>	
<p>Beoogde prestaties 2017</p>	<p>Realisatie 2017</p>
<p>A Lokaal</p>	
<p>1. <u>Afspraken over uitvoering lokaal woonbeleid en daaraan gerelateerde onderwerpen</u> Gezamenlijk uitvoering geven aan de prestatieafspraken 2017. Gemeente, corporaties en huurdersbelangenverenigingen voeren hierover periodiek ambtelijk en bestuurlijk overleg. Met de andere woningmarktpartijen maken we afspraken op planniveau.</p>	<p>Uitvoering van de prestatieafspraken heeft plaatsgevonden conform afspraken 2017. Afspraken die in 2017 nog niet zijn uitgevoerd of afgerond zijn opgenomen in de prestatieafspraken voor 2018.</p>

<p>2. <u>NV Wonen boven Winkels (verbonden partij)</u> In de Maastrichtse binnenstad zijn dankzij de NV Wonen boven Winkels (samenwerking gemeente Maastricht – Universiteit Maastricht – Woningstichting Woonpunt) in totaal 454 nieuwe woningen in de Maastrichtse binnenstad gemaakt Medio 2015 heeft de Raad van Commissarissen van WbWM besloten de portefeuille niet verder uit te breiden vanwege de marktomstandigheden en de hoge onrendabele toppen. Hierdoor is de vennootschap veranderd van een ontwikkel- naar beheerorganisatie voor deze 454 panden.</p>	<p>Er hebben zich in 2017 geen beleidsmatige veranderingen voorgedaan. Het beheer van de bestaande eenheden is gecontinueerd zoals dat in 2015 tussen de drie aandeelhouders is overeengekomen.</p>
<p>3. <u>Vraaggericht bouwen</u> Er wordt ruimte geboden aan initiatieven voor (collectief) particulier opdrachtgeverschap (CPO) op de volgende locaties: de brandpunten A2 en Belvédère, de herstructurering i.o.m. de betrokken marktpartijen en de kavels bij Ambyerveld. Initiatieven worden actief gefaciliteerd en ondersteund. Eind 2016 ligt het actieplan Vraaggericht Bouwen ter besluitvorming voor bij de raad. In 2017 wordt dit actieplan uitgevoerd. Dit betekent meer communicatie over het thema Vraaggericht Bouwen en subsidies voor procesbegeleidingskosten van CPO-projecten en kluswoningen.</p>	<p>Eind 2016 is het actieplan goedgekeurd door de raad. Er is in 2017 voor één CPO-project subsidie aangevraagd en verleend als bijdrage in de procesbegeleidingskosten. Er is regelmatig geïnformeerd naar de subsidie voor kluswoningen, maar er zijn nog geen aanvragen ingediend. Communicatie over beide subsidies heeft in 2017 plaatsgevonden via artikelen op Thuis in Maastricht en via emails aan en gesprekken met geïnteresseerden. Een evaluatie van de subsidies staat voor eind 2018/begin 2019 gepland.</p>
<p>4. <u>Woonruimteverdeling</u> De gemeent is ambtelijk vertegenwoordigd in het beleidsteam woonruimteverdeling. De uitvoering van de in 2016, in het kader van de prestatieafspraken herijkte afspraken over de woonruimteverdeling, zal worden gevolgd. Verder zal de integratie van het Woningbureau en Thuis in Limburg worden gevolgd, met bijzondere aandacht voor het niveau van dienstverlening voor de Maastrichtse woningzoekende en de (blijvende) implementatie van de woonruimteverdelingsafspraken.</p>	<p>De integratie van het Woningburo Maastricht in Thuis in Limburg is in 2017 afgerond. Met name oudere woningzoekenden moesten wennen aan het nieuwe systeem. De overgang naar Thuis in Limburg heeft geen gevolgen gehad voor de lokale woonruimteverdelingsafspraken.</p>
<p>B Regionaal</p>	
<p>• <u>Regionale programmering</u> Vanaf de vaststelling in september 2016 worden woningbouwinitiatieven in de regio Zuid-Limburg getoetst aan de vastgestelde regionale Structuurvisie en de in 2016 vast te stellen regionale woningbouwprogrammering. Met de gemeenten Riemst en Lanaken wordt -vooralsnog zonder een gezamenlijke visie- afstemmingsoverleg gevoerd over cijfers en beleid. Dit overleg wordt in 2017 voortgezet en uitgebreid met het samenwerken op nog te benoemen gemeenschappelijke thema's.</p>	<p>In 2017 is de regionale planvoorraad in beeld gebracht. Besluitvorming door colleges wordt begin 2018 verwacht. Dit is de opmaat voor de programmering, waarbij het intrekken van plannen ook aan de orde zal zijn. In 2017 hebben de provincies de grenswoonmonitor ontwikkeld. Alle gemeenten langs de Belgisch-Nederlandse grens zijn hierbij betrokken. Bekeken zal worden wat de ambitie op langere termijn is.</p>

<p>Overig</p> <p><u>Monitoring</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Stedelijke programmering woningbouw.</u> Voor de rapportage over de voortgang in de woningbouw en de ontwikkeling van de plancapaciteit maken wij primair gebruik van de provinciale woonmonitor. Indien nodig, stellen wij aparte aanvullende rapportages op. Inzet is erop gericht de aanlevering van gegevens voor de provinciale woonmonitor door de gemeente te optimaliseren. • <u>Meerjarenovereenkomst en prestatieafspraken met corporaties.</u> Gemeente en corporaties voeren periodiek overleg over de uitvoering van de prestatieafspraken en de herstructurering (zie ook programma 10). Elk jaar worden de afspraken uit het voorgaande jaar gezamenlijk geëvalueerd. • <u>Provinciale Woonmonitor</u> Voor deze monitor leveren wij jaarlijks de benodigde gegevens aan. Met de provincie blijven wij in overleg over verdere verbetering van deze monitor. De provinciale monitor geeft een gedetailleerd beeld over de ontwikkelingen op de woningmarkt, met name provinciaal en regionaal en op onderdelen ook lokaal. 	<p>Gegevens plancapaciteit zijn conform planning planning aangeleverd voor de provinciale woonmonitor.</p> <p>Evaluatie afspraken 2017 heeft plaatsgevonden en de prestatieafspraken voor 2018 zijn ondertekend.</p> <p>Gegevens zijn aangeleverd. De woonmonitor 2017 is opgeleverd.</p>
--	---

3. Wat heeft het gekost?

Programma 11 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	4.034	6.549	3.504	3.045 V
- Kapitaallasten	2.601	2.601	2.496	105 V
- Apparaatskosten	491	489	489	
- Storting in voorzieningen				
- Overige lasten	942	3.459	519	2.940 V
(b) Totale baten	40	40	38	2 N
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	3.994	6.509	3.466	3.043 V
Storting in reserves		989	989	
Onttrekking uit reserves		3.362	435	2.927 N
Resultaat	3.994	4.136	4.020	116 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Gem.aandeel Stedelijke Vernieuwing (ISV) 2016 (Tapijnkazerne)	159
Terugstorting VBF i.r.t. afwaardering Stedelijke Programmering (2017)	895

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 3,043 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

- Lasten i.v.m. mutaties reserves (ISV/Krimpgelden) € 2,927 mln. V
- Diverse posten € 0,116 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Minder onttrokken ISV € 2,366 mln. N
- Minder onttrokken Krimpgelden € 0,561 mln. N

1. Wat willen we bereiken?

► *Wat is de programmadoelstelling?*

Het zorgen voor een robuuste en duurzame bereikbaarheid.

► *Wat merkt de burger daarvan?*

- Verbeteren bereikbaarheid
- Verbeteren verkeersveiligheid
- Verhogen fietsgebruik
- Verhogen OV-gebruik
- Optimalisatie van vraag en aanbod parkeren
- Verduurzamen van mobiliteit

► *BBV beleidsindicatoren*

indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inwoners	Bron ²
aantal ziekenhuisopnamen na verkeersongeval met een motorvoertuig als aandeel van totaal aantal ongevallen die leiden tot een ziekenhuisopname (%)	2014	5	7	1a
	2015	7	8	
aantal ziekenhuisopnamen na verkeersongeval met een fietser als aandeel van totaal aantal ongevallen die leiden tot een ziekenhuisopname (%)	2014	8	10	1a
	2015	7	10	

1) Meest recente peiljaar is weergegeven.
2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl versie 13-4-2017 waarbij geldt: (1a) VeiligheidNL.

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

Indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Bron ²
Aantal doden na een verkeersongeval in Maastricht	2014	4	1
Aantal fietsers dat Maasbruggen passeert op een werkdag	2014	25.000	3
	2017	27.000	
	Ambitie 2017	25.000	
aantal betaalde parkeerplaatsen in het centrum	2014	7300	3
	2017	7300	
	Ambitie 2017	7300	
aantal betaalde parkeerplaatsen op P+W locaties	2014	525	3
	2017	525	
	Ambitie 2017	525	
aantal betaalde parkeerplaatsen op P+R locaties	2014	400	3
	2017	600	
	Ambitie 2017	650 ³	

1) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.
 2) Bron: (1) Adviesbureau VIA ; (2) Gemeente Maastricht (visuele telling); (3) Q-Park en gemeente Maastricht
 3) Maastricht Bereikbaar. P&R Zuid/MECC toegevoegd aan P&R aanbod. Voorlopig 200 plaatsen. Tijdelijke uitbreiding P&R Noord tijdens afsluiting Noorderbrug was succesvol. Mogelijk structureel vanaf 2018.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► *Robuuste verkeersinfrastructuur*

Verbeteren grensoverschrijdende verbindingen	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Realisatie van de Tramverbinding Vlaanderen-Maastricht</u> Medio 2016 is de scope wijziging, aanlanding op west-oever, door alle betrokken partijen geaccepteerd. In 2017 zijn de belangrijkste mijlpalen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bestemmingsplan in ontwerp gereed • Vaststellen definitief verkeersontwerp • Principebesluit rondom demarcatiepunt hoofdspoor-lokaal spoor • Definitieve vormgeving infra + aanvullende voorzieningen • Voorbereiding uitvoering, verkeersmaatregelen 	<p>In het voorjaar 2017 werd het conceptplan met daarbij de integrale planning voor het gehele project van Maastricht tot Hasselt vastgesteld. De werkzaamheden vorderen conform deze planning. Er zijn geen afwijkingen tov de genoemde mijlpalen. De effecten op de scopewijziging op het onderdeel statuswijziging-onttrekken goederenspoor werden in 2017 uitgewerkt in overleg met ProRail en het ministerie van Infrastructuur en Milieu. Het ontwerpbestemmingsplan werd eind 2017 ter visie gelegd. In februari 2018 is het bestemmingsplan tram vastgesteld door de raad.</p>

<p><u>Verbeteren treinverbindingen in (Eu)regio</u> In 2016 is een convenant tussen betrokkenen afgesloten die de drielandentrein (Aken – Heerlen – Maastricht – Luik) mogelijk maakt. Ook de vervoerder Arriva heeft dit in haar aanbidding opgenomen. Planning is exploitatie in de periode 2020 - 2022. De gemeente ondersteunt de provincie in het vertalen van het convenant naar een overeenkomst. Mijlpalen zijn in 2017 op voorhand niet te noemen.</p>	<p>Geen afwijking. In 2018 zal dezelfde koers worden aangehouden. Inmiddels is wel duidelijkheid omtrent het traject Maastricht-Aken. Zoals uit de Provinciale planning blijkt, zal voornoemd traject in december 2018 van start gaan met 1x per uur. Realisatie Maastricht-Luik zal langer duren.</p>
--	--

Aanpak knelpunten	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Goede bereikbaarheid tijdens majeure werkzaamheden:</u> In 2015 is om Maastricht bereikbaar te houden, tijdens de ombouw van de A2, de verlegging van de Noorderbrug en de stationsomgeving een vervolg gegeven aan het programma Beter Benutten. Het programma heeft een looptijd tot eind 2017 en een omvang van € 30,5 mln. In dit programma zijn voor 2017 acties t.a.v. de volgende fysieke projecten voorzien:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gereedkomen fietsstalling station (laatste kwartaal 2017). • Aanleg van de snelfietsroute fase 1 (Beek – Meerssen) tussen Maastricht en Sittard. • Besluit over routing, ontwerp en dekkingsplan snelfietsroute fase 2 (Maastricht – Meerssen) en indien haalbaar start uitvoering (incl. grondaankoop indien nodig). • Het optimaliseren van de verkeersstructuur in de Beatrixhaven waaronder de aanleg van een rotonde bij de Hoekerweg en de Fregatweg en het verbeteren van de spoorveiligheid bij de spoorwegovergang Fregatweg. • Realisatie van de uitbreiding van de P+R noord met ca. 200 tot 250 parkeerplaatsen, realisatie van de P+R Akersteenweg (ca. 50 parkeerplaatsen) en realisatie van een P+R zuid bij het MECC in samenwerking met de partners in de Health Campus. • Het continueren en uitbreiden van de werkgeversaanpak naar de regio Zuid-Limburg • Het opzetten en invullen van gedragscampagnes om mensen te verleiden 'slim te werken', 'spits te mijden' en of met het openbaar vervoer te reizen of de fiets te pakken. • Het continueren en intensiveren van regioregie met als doel wegwerkzaamheden af te stemmen en indien nodig via communicatie en doorstromingsmaatregelen de bereikbaarheid van de stad te borgen. 	<p>Integrale evaluatie Maastricht Bereikbaar beschikbaar.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fietsenstalling: geopend in januari 2018. • Snelfietsroute fase 1: Realisatie start vanaf maart 2018. • Snelfietsroute fase 2: wordt conform afspraak in de stuurgroep q1 afgerond. • Rotonde Fregatweg-Hoekerweg is vertraagd. Realisatie is in voorbereiding. Oplevering wordt verwacht in Q3 2018. • Uitbreiding P+R Noord: tijdelijke uitbreiding was succesvol. Structurele uitbreiding voorzien in 2018. Realisatie P+R Zuid: P+R Zuid MECC succesvol geopend. 200 extra P+R plaatsen sinds zomer 2017. P+R Akersteenweg: voorbereiding is afgerond, wordt in 2018 gerealiseerd. • Continuering werkgeversaanpak is voor 1^e helft 2018 geregeld. • Integrale gedragsaanpak ingezet. Doelstellingen van het programma zijn nu al behaald. • Regioregie: doelstellingen hinderpakket Noorderbrug ruimschoots behaald.

<p><u>Realisatie Noorderbrug</u> De Noorderbrug wordt conform plan uitgevoerd. Belangrijkste mijlpalen 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eerste deel hoofdverkeerssysteem gereed en in gebruik augustus -2017. • Totale hoofdverkeerssysteem in gebruik genomen december-2017 (met hoofdverkeerssysteem wordt bedoeld de hoofdroute over de brug). • Hinderbeperking Maastricht Bereikbaar zeer succesvol verlopen. 	<p>Het totale hoofdverkeerssysteem is in gebruik genomen.</p>
<p><u>Fiets</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Een nieuw fietsverkeersplan wordt in 2017 opgesteld. Vaststelling is voorzien eind 2017 – begin 2018. • Verdere invulling geven aan de ambitie voor een snelfietsroute (fase 1 en 2) tussen Maastricht en Sittard (zie programma Beter Benutten) • Binnen het programma Beter Benutten Maastricht Bereikbaar (BBMB) zullen de gedragsbeïnvloedingmaatregelen verder worden opgepakt evenals een verdere uitbreiding van diverse stimuleringsactiviteiten (E-bike, OV-fiets). • Vlakfietsroute tussen Maastricht en Aken: besluit in 2017 over fysieke maatregelen, dekkingsplan en planning. Uitvoering is voorzien in 2018. De evenementenfietsstalling wordt bij evenementen ingezet. De fietstunnel bij de Sibemaweg wordt opgesteld door Avenue2. • Mergelweg: er wordt een plan (fase 2) uitgewerkt voor de invulling van de fietsstraat op de Mergelweg. Het plan wordt in samenspraak met de omgeving ontwikkeld. • Het profiel op (een deel van) de Borgharenweg (fase 1) wordt verbreed waardoor de kwaliteit van de fietsroute en de veiligheid voor de fietser wordt verbeterd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststelling is gepland in Q4 2018. Deze vertraging is ontstaan vanwege de afstemming met de omgevingsvisie en de doorlooptijd van onderzoeken. • Gerealiseerd • Realisatieovereenkomst is in januari ondertekend. • Gerealiseerd • Er is een tijdelijke oplossing gevonden in korte termijnmaatregelen. De verdere definitieve aanpak wordt verder uitgewerkt in 2018. De eerste onderzoeken hiervoor zijn inmiddels opgestart. • De grootschalige aanpak van de Borgharenweg zal in 2018 nader verkend worden. Op korte termijn wordt ingezet op veiligheidsmaatregelen (oa eenrichtingsverkeer). Op lange termijn zal ofwel een verbreding dan wel andere maatregelen onderzocht worden om te komen tot een structurele integrale verkeersveiligheid.

<p><u>Uitvoering Mobiliteitsprogramma</u> Het mobiliteitsprogramma heeft, inclusief een provinciale subsidie (hoogte nog definitief te bepalen) in kader van BDU en een bijdrage vanuit derden (w.o. BBMB) een totale omvang van indicatief € 1 mln.</p>	<p>Maatregelen ihkv OV-concessie zijn getemporiseerd omdat in het eerste jaar van Arriva nog wijzigingen in het buslijnnennet zijn doorgevoerd. Inmiddels is het lijnnennet stabiel en kunnen werkzaamheden, zoals het aanpassen van haltevoorzieningen uitgevoerd worden.</p> <p>Uitbreiding P+R Noord is voorzien voor Magisch Maastricht 2018.</p> <p>De omschrijving van de diverse kostenposten worden nader omschreven in de specifieke hoofdstukken.</p>
<p><u>Uitvoering OV-concessie Provincie Limburg:</u> In 2016 is de concessie definitief aan Arriva gegund. Op basis van het ontwikkelde OV-netwerk is beoordeeld of fysieke aanpassingen in de gemeente nodig zijn. Fysieke maatregelen worden (deels) in 2017 uitgevoerd. Daarnaast wordt in 2017 samen met de provincie en de vervoerders de ontwikkelteams ingevuld.</p>	<p>Ontwikkelteam is opgestart. Een belangrijk thema dat in 2018 speelt, is de uitrol van elektrische bussen.</p> <p>Conform motie zal in Q2 2018 een evaluatie van de Arriva dienstregeling aan de raad worden gestuurd.</p> <p>De door burgers aangegeven wensen zijn vertaald (via het ontwikkelteam) in een gewijzigde dienstregeling die is ingegaan in december 2017.</p>
<p><u>Nieuw verkeersveiligheidsplan</u> In 2017 wordt een nieuw verkeersveiligheidsplan vastgesteld.</p>	<p>Q4 2018 is vaststelling voorzien. De vertraging is gelegen in het feit dat de visie dient te landen in de omgevingsvisie. Het uitvoeren van onderzoeken heeft een langere doorlooptijd.</p>
<p><u>Stad en Spoor</u></p>	<p>In 2017 is gestart met een integrale planstudie genaamd 'stad en spoor'. De ambitie is om te komen tot één plan voor Stad en Spoor. Er is een drietal onderwerpen van studie opgesteld. De raad heeft op 30 september 2017 kennis genomen van het project en aangegeven hoe zij betrokken wil worden. In 2018 wordt onderzocht welke financieringsstrategie passend is waarbij mogelijkheden via het MIRT worden meegenomen.</p>
<p><u>Verkeersmaatregelen Maastricht-West</u></p>	<p>Het college heeft op basis van de onderzoeken naar haalbaarheid van een vrachtverbod op diverse grensovergangen en naar trillingen en de verhardingsconstructie, besloten om de Tongerseweg te reconstrueren en af te zien van een vrachtwagenverbod. Dit onder voorbehoud van positieve besluitvorming in de raad. Het besluitvormingsproces werd in september 2017 opgestart.</p>

► *Beter Benutten*

Stimuleren gebruik van OV en fiets	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoering programma Vervolg Beter Benutten Maastricht Bereikbaar (VBBMB)</u> Het programma VBBMB bevat een investeringsvolume van € 30,5 mln. Naast de fysieke projecten (zie robuuste verkeersinfrastructuur) wordt uitvoering gegeven aan een uitgebreid programma waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • afspraken met werkgevers, • invulling geven aan regioregie (afstemming wegwerkzaamheden), • fietsstimuleringsactiviteiten (o.a. E-bike, continuering burn fat not fuel, uitgifte punt OV-fietsen, start project bike-share ism Arriva); • doorontwikkeling website Maastricht Bereikbaar; • vervolgfase beloningsprogramma 'in beweging' • aanhaking bij het interregionale ITS-project 10% van het programma. • Logistiek: het realiseren van spitsmijdingen in het bestel- en vrachtverkeer en het verduurzamen c.q de overlast te beperken van stedelijk distributieverkeer en afvalinzameling 	<ul style="list-style-type: none"> • 42 convenantpartners met 45.000 werknemers. • Regioregie: doelstellingen hinderpakket Noorderbrug ruimschoots behaald. • De helft van alle behaalde spitsmijdingen zijn overstappers op fiets of e-bike. • De website is mede gebruikt om reizigers up to date te informeren over de grote inverbouwingen in de stad. • InBeweging succesvol afgerond. • ITS: In april 2017 eerste iVRI van Nederland buiten geïmplementeerd in Maastricht. • Logistiek: er zijn tot nu toe 100 spitsmijdingen per dag gerealiseerd.
<p><u>Beheren, uitvoeren en optimaliseren exploitatie (brom)fietsstallingen.</u> Beheer en (laten) exploiteren van de 2 fietsenstallingen met toezicht;</p>	Gerealiseerd.
<p><u>Uitbreiding fietsstalling station Maastricht</u> In december 2017 wordt het project met een capaciteit van ongeveer 3.000 fietsen opgeleverd.</p>	Gerealiseerd.

► *Parkeren als sturingsinstrument*

Aanpak parkeerknelpunten	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Monitoring:</u> Effecten invoering van tariefdifferentiatie</p>	Gemonitord. Resultaten zullen in 2018 tot vervolgacties leiden.
<p><u>Beheren, uitvoeren en optimaliseren van de PPS met Q-park:</u> In 2017 geven we hier invulling aan door o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • monitoring contractafspraken; • volgen van mobiliteitsontwikkelingen irt tot het parkeerbeleid • oplossen/monitoren van operationele knelpunten. 	Gerealiseerd

<u>Beheren, uitvoeren en optimaliseren van het regime Topdagen:</u> In 2017 op 20 tot 25 dagen op jaarbasis is het huidige verkeerssysteem ontoereikend om het verkeersaanbod te verwerken. Op deze dagen worden verkeersregelaars op straat gezet en specifieke verkeersmaatregelen getroffen om de bezoeker welkom te heten. Hierbij wordt intensief samengewerkt met Q-park, Veolia en de nood- en hulpdiensten.	Gerealiseerd
<u>Exploitatie van het P+R terrein in de Beatrixhaven:</u> exploitatie, beheer en onderhoud van het P+R terrein Maastricht noord.	Gerealiseerd

► *Beheer en onderhoud verkeersinfrastructuur*

Beheer en onderhoud verkeersinfrastructuur	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
Experiment doseerlichten. Uitvoering geven en rapporteren over 5 experimenten.	Gerealiseerd

3. Wat heeft het gekost?

Programma 12 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	14.063	14.092	13.368	724 V
- Kapitaallasten	4.641	3.234	3.144	90 V
- Apparaatskosten	3.290	2.911	2.896	15 V
- Storting in voorzieningen				
- Overige lasten	6.132	7.947	7.328	619 V
(b) Totale baten	11.151	11.260	12.146	886 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	2.912	2.832	1.222	1.610 V
Storting in reserves	4.460	3.028	3.353	325 N
Onttrekking uit reserves	5.316	3.887	3.194	693 N
Resultaat	2.056	1.973	1.381	592 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Verkeer / mobiliteit	2.570
Verkeersregelinstallaties	412
Straatparkeren	108

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 1,610 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

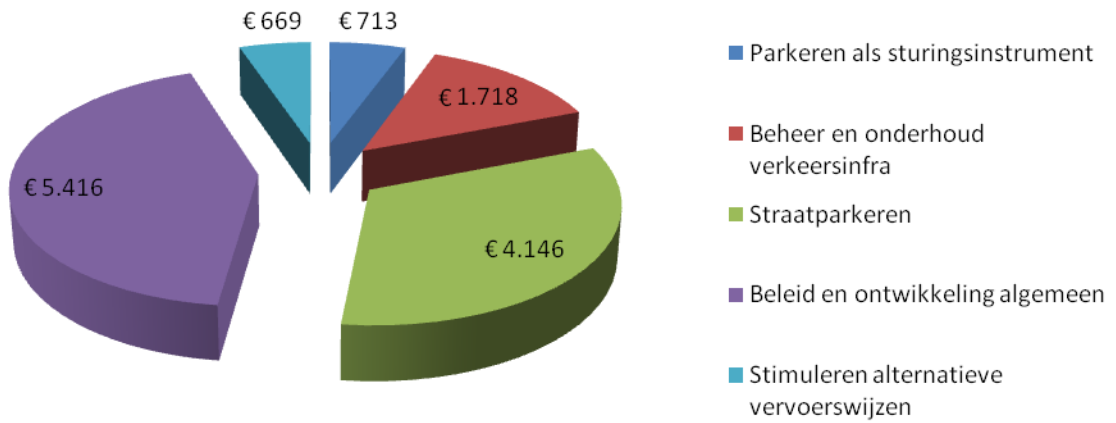
- Beheer en onderhoud verkeersinfra € 0,445 mln. V
- Straatparkeren € 0,587 mln. V
- Diverse posten € 0,578 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Meer gestort in Mobiliteitsfonds € 0,225 mln. N
- Minder onttrokken Mobiliteitsfonds € 0,693 mln. N
- Meer gestort in productiemiddelen parkeren € 0,100 mln. N

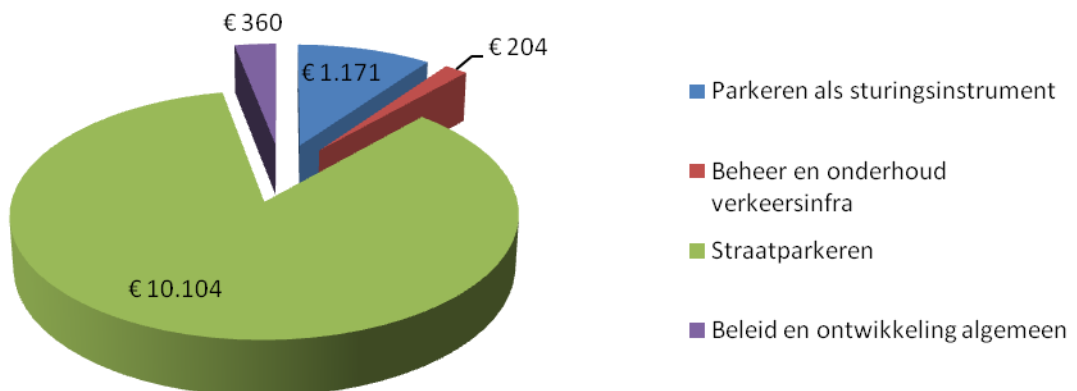
Programma 12: lasten

bedragen x 1.000

Programma 12: baten

bedragen x 1.000

Programma 13 Beheer openbare ruimte

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

Een openbare ruimte die op een sobere, maar functionele en veilige manier beheerd wordt waarbij door zelfbeheer de betrokkenheid van de burger in de openbare ruimte wordt vergroot.

► Wat merkt de burger daarvan?

- Openbare ruimte. Een beeldkwaliteit “hoog” (CROW-norm A), “basis” (CROW-norm B), dan wel “laag” (CROW-norm C) conform door de raad vastgestelde ambitieniveaus.
- Water. Veiligheid, binnen door het Rijk gestelde normen, wat betreft overstromingsgevaar (water) en volksgezondheid (rioleringen).
- Begraafplaats. Gelegenheid voor openbare begrafenissen.

► BBV beleidsindicatoren

Vanwege het ontbreken van beleidsindicatoren vanuit het BBV passend bij programma 13 worden hier geen indicatoren vermeld.

► Maastrichtse beleidsindicatoren

Indicatoren	2013	2016	2017	Ambitie 2017	Bron ¹
CROW-kwaliteitsniveau's (A-B-C):					1
• Groenvoorzieningen ¹	B	B/C	B/C	C	
• Bomen ¹	B	B	B	B	
• Verhardingen hoofdwegen en voetgangersgebied ¹	-	B	A/B	B	
• Verhardingen rest ¹	B	C	A ³	C	
• Schoon binnen de singels ¹	A/B	A/B	A ³	A	
• Schoon buiten de singels ¹	B	B	A	B	
• Openbare verlichting ¹	B	A	A	B	
Kwaliteitsniveau civiele kunstwerken	veilig		veilig	veilig ²	1
oordeel inwoners onderhoud openbare ruimte in eigen buurt (1=zeer slecht; 10=zeer goed)		5,7	5,9	6,0	2
% inwoners dat actief de buurt wil verbeteren			39		2

1) Bron: (1) Monitor extern bureau in opdracht gemeente; (2) Stadspelling

2) In Leidraad civiele kunstwerken 2015 – 2019 (raad, 19-2-2016) is bij het kwaliteitsniveau civiele kunstwerken gekozen voor ‘versoberd scenario’(veilig). Bijna 90% van het wegenareaal heeft CROW A of A+; minder dan 10 % D, zie RIB 25 augustus 2017.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► Openbare ruimte

Realisatie en monitoring beeldkwaliteit openbare	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Toepassen IBOR.</u> Na afronding van de geactualiseerde nota Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR), wordt IBOR in 2017 geactualiseerd voortgezet.</p>	<p>De IBOR nota is geactualiseerd en ter kennisname aangeboden aan de Raad.</p>
<p><u>Onderhoud en beheer groenvoorzieningen</u> De basistaak onderhoud en beheer van groen is gericht op minimaal CROW-kwaliteitsbeeld C. Aandachtspunten in 2017 zijn o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het in de beleidsvorming groenonderhoud voor 2017 e.v. meenemen van de uitkomsten stadsronde groenonderhoud (van 1 november 2016) • Basisniveau is zoals gezegd CROW-C voor het hele areaal, waar buurten meer willen, kan dat via zelfbeheer of burgerparticipatie. • Verdere omvorming van verruigd areaal naar nieuw – onderhoudsintensief – areaal. • Verdere omvorming van onderhoudsintensief areaal naar onderhoudsintensief areaal. • Verdere uitrol van het project snippergroen over de hele gemeente plaatsvinden. • Verdere opvolging van “mijn groen Maastricht”. 	<p>Conform uitgevoerd.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naast de stadsronde is in 2017 een stadsbrede enquête uitgevoerd waarbij ondermeer is gevraagd naar de opvattingen van de burger over het groenonderhoud. Naar aanleiding hiervan heeft het college besloten tot een tijdelijke impuls m.b.t. het groenonderhoud, dit vooruitlopend op de vaststelling van de leidraad Groen en Groenstructuurplan 2018. • M.b.t. zelfbeheer zijn in 2017 89 initiatieven met burgers overeen gekomen met een gezamenlijke oppervlakte van 209.39 Are (met als zwaartepunt de wijk De Heeg met 46 aanvragen). • Opvallend is de gesloten overeenkomst met “Natuurlijk Tapijn”. Hier wordt het zelfbeheer gedaan door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (betaald vanuit het sociaal investeringsfonds). Een zelfde zelfbeheer project wordt gedaan door Stichting Boerderij Daalhoeve, waarbij de stichting ook nog mensen in de omgeving ondersteunt bij zelfbeheer in enkele woonstraten. • In het project omvormen en vervangen, als onderdeel van Mijn Groen Maastricht, zijn de wijken De Heeg, Caberg, Oud Caberg, Brusselsepoort en Malpertuis aangepakt; 152 Are is omgevormd en 131 Are vervangen. • Het project snippergroen is per 31 december 2017 afgesloten met een (ook financieel) positief resultaat: in totaal zijn 1000 dossiers afgehandeld. • In 2017 is een nieuwe formatieplaats ingesteld voor de bemensing van de frontoffice MGM.
<p><u>Onderhoud en beheer bomen</u> De basistaak onderhoud en beheer van bomen is gericht op minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B. In 2017 ligt het accent op boomvervangingsplan in de buurten De Heeg, De Griend en in de straten Alexander Battalaan, Proosdijweg.</p>	<p>Conform gerealiseerd. In 2017 is het bomenvervangingsplan conform begrotingsvoornemen uitgevoerd; stormschade en ziekten zorgden daarbij voor extra kosten. Veel extra aandacht ging uit naar de aanstaande oplevering van de Groene Loper door Avenue2. Dit met het oog op een toekomstbestendige aanplant op basis van een solide beheer- en onderhoudsplan.</p>

<p><u>Onderhoud en beheer Verhardingen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geactualiseerd jaarprogramma Groot-Onderhoud-wegen. • Uitvoering meerjaren programma waaronder diverse straten Biesland, Scharn, City en Malberg. 	<p>Er is uitvoering gegeven aan het jaarprogramma Groot-Onderhoud-Wegen, ondermeer de Borgharenweg-Sluisdijk en diverse straten in Malberg en Biesland. Scharn en City volgen nog. Verder heeft, mede op basis van inspecties, een actualisering plaatsgevonden van het meerjarenprogramma Groot-Onderhoud-Wegen.</p>
<p><u>Onderhoud en beheer civiele kunstwerken (bruggen, viaducten, etc.)</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar aanleiding van de vastgestelde leidraad wordt het meerjarenprogramma uitgevoerd, dit wil zeggen het reguliere onderhoud, inspecties en onderzoeken. • Daarnaast zal groot onderhoud worden verricht aan het te handhaven deel van de Noorderbrug hetgeen is afgestemd met de verlegging van de westelijke aanlanding van de brug. 	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van de vastgestelde leidraad is onderhoud uitgevoerd aan een groot aantal kunstwerken, denk aan reinigen, beton- en metselwerkherstel e.d.. • De Noorderbrug is in 2017 flink onderhanden genomen: de voegovergangen zijn vervangen, de opleggingen zijn geïnspecteerd en er heeft waar nodig vulling plaatsgevonden van krimp-scheuren > 0,2 mm, dit ter voorkoming van indringing van vocht.
<p><u>Schoonhouden openbare ruimte</u> De basistaak het schoonhouden van openbare ruimte is gericht op minimaal CROW-kwaliteitsbeeld A binnen de singels en minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B buiten de singels. Aandachtspunt in 2017 is o.a. aanpak preventie zwerfafval.</p>	<p>Conform uitgevoerd. Schoon scoort een gemiddelde A-kwaliteit. Het project #Pick it Up gericht op preventie van zwerfafval middels educatie en opruimacties is in 2017 voortgezet. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd.</p>
<p><u>Onderhoud en beheer openbare Verlichting</u> De basistaak onderhoud en beheer van openbare verlichting is gericht op minimaal CROW-kwaliteitsbeeld B. In 2017 zal opvolging worden gegeven aan de projecten die voortkomen uit de leidraad openbare verlichting.</p>	<p>Conform uitgevoerd. Bijzondere aandacht is besteed aan de toepassing van vleermuisvriendelijke verlichting waarbij is gestart met het project Sluisdijk.</p>
<p><u>Onderhoud en beheer walmuren en vestingwerken</u> De basistaak onderhoud en beheer van walmuren en vestingwerken, is gericht op een duurzame instandhouding met behoud van flora- en fauna waarde. In 2017 wordt verder invulling gegeven aan de opgestarte herstelwerkzaamheden waaronder de geplande renovatie Jekermuren.</p>	<p>Conform uitgevoerd. Dit betekende in 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de consolidatie van de walmuren Hoge Fronten fase 1; - consolidatie van de walmuren van de Nieuwenhofstraat; - restauratie van de Maaspunttoren en Waterpoort; - calamiteiten onderhoud in de ondergrondse gangen onder centrum Maastricht. In dat kader heeft ondermeer een gedeeltelijke digitale inmeting van het gangenstelsel plaatsgevonden om meer zicht te krijgen op de technische staat en de eventuele veiligheidsrisico's.

<p><u>Onderhoud en beheer infrastructurele elementen</u> De inspanningen zijn gericht op een instandhouding van de aanwezige infrastructurele elementen in de openbare ruimte. Inmiddels zijn de cultuurhistorische objecten qua onderhoudsbehoefte opnieuw in beeld gebracht en zal op basis hiervan zo mogelijk extra onderhoud worden gepleegd. Daartoe kunnen, naast de reguliere middelen, wellicht eenmalig extra incidenteel beschikbare middelen worden ingezet.</p>	<p>De leidraad cultuurhistorische objecten is gereed gekomen in 2017.</p>
<p><u>Metten en evalueren van het kwaliteitsniveau van de openbare ruimte</u> Om de sturing op het beheer van de openbare ruimte te faciliteren wordt structureel en intensief gemonitord. Dit doen we o.a. door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het jaarlijks monitoren van groen en schoon door een objectieve meet- en schouw-methode. • In verband met de inhaalslag D-wegen in 2014/2015 is de geplande weginspectie van 2015 verplaatst naar eind 2016; de volgende inspectie zal in 2018 plaatsvinden. 	<ul style="list-style-type: none"> • Het monitoren van groen en schoon heeft plaatsgevonden door een objectieve meet- en schouwmethode. • Op basis van de weginspectie 2016 is de raad geïnformeerd over de gevolgen van de inhaalslag groot onderhoud verhardingen.
<p><u>Ingebruikname nieuw areaal</u> Conform besluitvorming in de raad zullen areaaluitbreidingen in de stad, waarvoor geen budgetten waren / zijn gereserveerd, opgenomen worden in de onderhoudsprogramma's (m.n. groen, verhardingen, schoon). Voor 2017 betreft het dat o.a. de projecten Frontenpark, Groen Raamwerk, RMP, PDV-locatie, Statenkwartier Nutsbedrijven, A2-traverse met een gezamenlijk areaal van ca. 25 ha</p>	<p>Er zijn diverse arealen openbare ruimte, verspreid over de gemeente, toegevoegd aan het huidige areaal, een aantal daarvan volgen nog. Grotere percelen liggen ondermeer in Malberg, het Geusseltpark en in gebieden die deel uitmaken van de A2-traverse (o.a. Beatrixhaven).</p>

Adequate waterafvoer ter minimalisatie risico van overstromingen en voor volkgezondheid	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Voorkomen wateroverlast</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Deltaprogramma. Maastricht aangewezen als een van de koplopers. In dit kader wordt onderzocht welke maatregelen genomen kunnen worden om overstromingen vanuit de Maas te beperken en of daarvoor financiële middelen beschikbaar gesteld kunnen worden. • Aanpak wateroverlastlocaties die naar voren zijn gekomen uit het recente afstromingsonderzoek voor Maastricht-oost. • Participatie in projecten waarin afkoppeling van hemelwater kansrijk is, bijvoorbeeld Maastricht Health Campus, Tapijnkazerne en Noorderbrug. • Vergroten burgerbewustzijn aangaande afkoppeling van hemelwater en vergroening van tuinen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Als koploper heeft de gemeente Maastricht in samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten een Ontwikkelvisie voor het Zuidelijk Maasdal opgesteld. Deze is eind 2017 door de stuurgroep vastgesteld. In deze Ontwikkelvisie zijn de maatregelen nader onderzocht en uitgewerkt, op basis hiervan wordt een startbeslissing ten behoeve van de MIRT agenda opgesteld. • Er is inzicht ontstaan in de wateroverlastlocaties voor Maastricht-oost. Wateroverlastaanpak is vervolgens geprogrammeerd in het gemeentelijk rioleringsplan, dit plan is geactualiseerd en eind 2017 door de Raad vastgesteld. • Voor de genoemde projecten wordt vanuit het gemeentelijk rioleringsplan een financiële bijdrage geleverd. De uitvoering van deze projecten krijgen vanaf 2018 verder gestalte. • Continu proces.
<p><u>Rioolbeheer</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • uitvoering milieumaatregelen met als vermindering riooloverstorten, bijvoorbeeld aanleg stuwputten en rioolaanpassingen. • Aanpak wateroverlast Heer, aanleg waterplein. • samenwerking in de regio met als doel verminderen kwetsbaarheid, kostenbesparing en kennisuitwisseling. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2017 zijn de volgende werkzaamheden uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> ○ Bergbezinkbassins aan de Bieslanderweg en de Geusselt. ○ Stuwputten in Maastricht west. ○ Kader Richtlijn Water buffer ter plaatse van hoeve Rome (dit in samenwerking met het Waterschap Limburg) • Op het Petrus Bandenplein en nabij de Joseph Bechlaan zijn twee ondergrondse buffers en een waterplein gerealiseerd. • In samenwerking met de regio zijn de gezamenlijke Basis Rioleringsplannen opgesteld; tevens is in samenwerking met de regio een gezamenlijk waterplan en Gemeentelijk Rioleringsplan opgesteld. Op basis hiervan wordt de samenwerking verder geïntensiveerd. Door deze gezamenlijke aanpak heeft er een kostenreductie in de aanbesteding plaatsgevonden.
<u>Binnenhavens / waterlossingen</u>	Geen bijzonderheden.

► *Algemene begraafplaats*

Exploiteren algemene begraafplaats	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Exploitatie algemene begraafplaats Tongerseweg.</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Opwaardering begraafplaats; verbetering van de paden- en groenstructuur, nieuwe informatievoorziening en uitbreiden van diverse functies op het gebied van as verstrooiing, urnengraven en -bijzettingmogelijkheden. • Afronden van het onderzoek naar een rendabele exploitatie, openbare marktconsultatie, opstellen businessplan en uitbesteden van (delen) van de bedrijfsvoering c.q. samenwerking met een externe partner. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uit openbare aanbesteding is gebleken dat er geen externe partijen bereid zijn te investeren. Daarom is in 2017 gekozen voor het opstellen van een nieuw bedrijfsplan door de gemeente waarin opwaardering van de bedrijfsvoering plaats vindt. In samenwerking met het nieuwe crematorium van Monuta wordt de begraafplaats nu uitgebreid met een herdenkingsbos inclusief een gelegenheid voor asbijzetting en -verstrooiing. • Op 6 maart 2018 heeft de raad besloten terzake een krediet ter beschikking te stellen.

3. Wat heeft het gekost?

Programma 13 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	35.276	36.552	36.186	366 V
- Kapitaallasten	5.257	4.974	4.954	20 V
- Apparaatskosten	5.570	6.413	6.592	179 N
- Storting in voorzieningen	9.671	4.127	4.054	73 V
- Overige lasten	14.778	21.038	20.586	452 V
(b) Totale baten	17.646	18.189	19.422	1.233 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	17.630	18.363	16.764	1.599 V
Storting in reserves	847	847	1.101	254 N
Onttrekking uit reserves	548	1.849	1.572	277 N
Resultaat	17.929	17.361	16.293	1.068 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Riolen	7.890
Electriciteitsvoorziening markten 2017	34

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 1,599 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

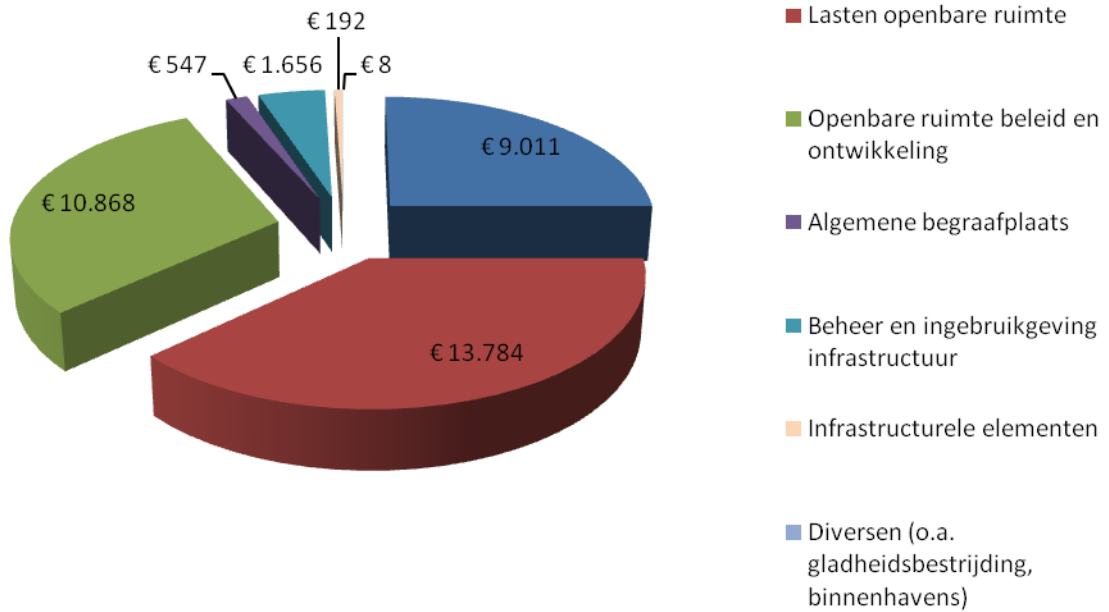
- Groenvoorzieningen € 0,260 mln. V
- Verhardingen € 0,182 mln. V
- Schoon € 0,426 mln. V
- Openbare verlichting € 0,398 mln. V
- Diverse posten € 0,333 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Minder onttrokken Onderhoud Verhardingen € 0,104 mln. N
- Minder onttrokken Walmuren/Vestingwerken € 0,108 mln. N
- Meer gestort in Walmuren/Vestingwerken € 0,246 mln. N
- Meer gestort in Egalisatiereserve Riolen € 0,008 mln. N
- Minder onttrokken Vestingvisie € 0,009 mln. N
- Minder onttrokken Openbare Verlichting € 0,056 mln. N

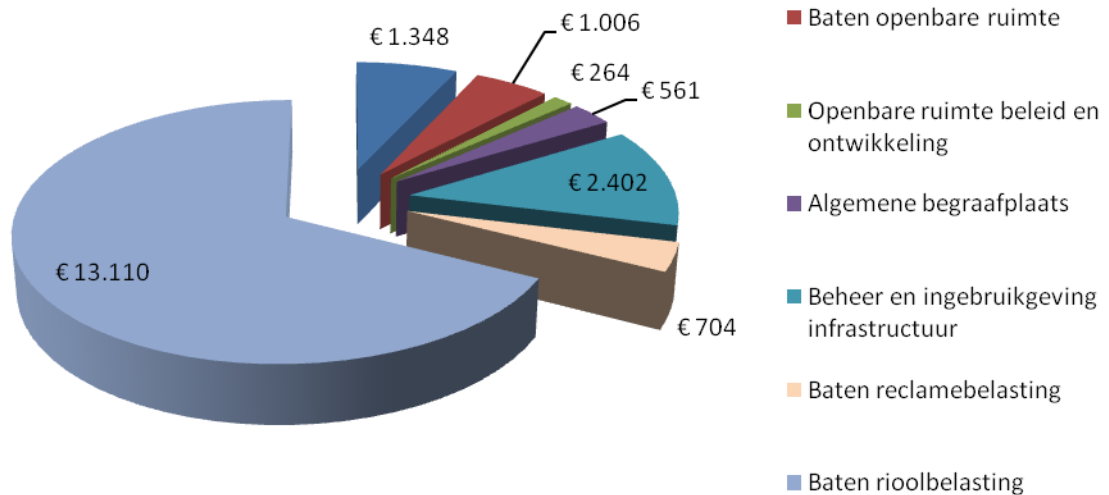
Programma 13: lasten

bedragen x 1.000

Programma 13: baten

bedragen x 1.000

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

Het natuur- en milieubeleid in Maastricht is gericht op:

- Integrale verbetering van de lokale milieukwaliteit als bijdrage aan de leefbaarheid (o.a. geluid, lucht, bodem, afval);
- Bijdragen aan het oplossen van milieuproblemen op hogere schaalniveaus (o.a. klimaatbeleid, duurzaamheid, circulaire economie).

► Wat merkt de burger daarvan?

- Voldoende groen van goede kwaliteit
- Beperken geluidshinder
- Geschikte bodemkwaliteit (gebieds- en functiegericht)
- Toegankelijkheid tot bodeminformatie
- Goede luchtkwaliteit
- Veiligheid bij transport van- en omgaan met gevaarlijke stoffen (externe veiligheid)
- Beperken en aanpassen van onnatuurlijke klimaatsverandering
- Verhogen maatschappelijke medeverantwoordelijkheid op gebied van natuur en milieu.
- Optimale mix wat betreft milieudoelstellingen, serviceniveau, kosten en (sociale) werkgelegenheid t.a.v. afvalinzameling en -verwerking.

► BBV beleidsindicatoren

indicator	Peiljr ¹	Maastricht	Gemid. gemeenten 100.000 – 300.000 inw.	Bron ²
% hernieuwbare elektriciteit ³	2015	0,9	5,8	1a
	2016	0,3	7,2	
Aantal kg fijn restafval per inwoner ⁴	2015	110	200	1b
	2016	110	nbn	

1) Het meest actuele peiljaar is weergegeven.

2) Bron 'waarstaatjegemeente.nl versie 13-4-2017 waarbij geldt: (1a) Rijkswaterstaat klimaatmonitor; (1b) CBS-Statistiek huishoudelijk afval.

3) Dit is elektriciteit opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa.

4) Huishoudelijk restafval kan ingedeeld worden in fijn restafval (met name bestaand uit GFT, oud papier en karton, kunststof, glas, blik, textiel, KCA, luiers) en grof restafval. In Maastricht wordt alleen het fijn restafval opgehaald. Bij de milieuparken kunnen mensen terecht met alle soorten restafval.

► Maastrichtse beleidsindicatoren

indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Bron ²
Plaats Maastricht in landelijk afvalbenchmark inzake:			
% bronscheiding	2014	1	1
	2015	1	
	2016	1	
	Ambitie 2017	≤ 3	
afvalbeheerkosten	2014	6	
	2015	36	
	2016	14	
	Ambitie 2017	≤ 10	
serviceniveau	2014	3	
	2015	8	
	2016	10	
	Ambitie 2017	≤ 10	
aantal geluidbelaste woningen in Maastricht door:			
wegverkeer 55-64 dB	2013	13000	2
	Ambitie 2018	13000	
wegverkeer > 65 dB	2013	1700	
	Ambitie 2018	800	
treinlawaai 55-64 dB	2013	900	
	Ambitie 2018	900	
treinlawaai > 65 dB	2013	300	
	Ambitie 2018	300	
industrielawaai 55-64 dB	2013	500	
	Ambitie 2018	500	
Industrielawaai > 65 dB	2013	100	
	Ambitie 2018	100	
aantal spoedeisende bodemlocaties in Maastricht	2014	3	3
	2015	2	
	2017	4	
	Ambitie 2017	0	
aantal gevoelige objecten in Maastricht waarbij de landelijke grenswaarde uit het besluit luchtkwaliteit wordt overschreden als gevolg van gemeentelijke wegen t.a.v.			
NO2 (stikstofdioxide)	2014	0	4
	2015	0	
	2017	0	
	Ambitie 2017	0	
PM10 (fijnstof)	2014	0	
	2015	0	
	2017	0	
	Ambitie 2017	0	

1) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.
2) Bron: (1) Landelijke benchmark afval 100.000+ gemeenten; (2) Geluidbelastingkaarten;
(3) Gemeentelijk bodeminformatiesysteem Nazca en Squit; (4) Rapportage luchtkwaliteit.

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► Groen, natuur en landschap

Realiseren voldoende groen van goede kwaliteit	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Groen in wijken</u> In de wijken cq. het stedelijk gebied wordt vergroening nagestreefd door het faciliteren van particuliere groene initiatieven, ook in de tijdelijkheid op nog te bebouwen locaties. Een concreet voorbeeld is het project “omvormen groen” zie hiervoor programma 13.</p>	<p>In 2017 is in het kader van Mijn Groen Maastricht groen wijkgericht gevormd en vervangen en is zelfbeheer van het openbaar groen gefaciliteerd (zie ook programma 13). In de tijdelijkheid op nog te bebouwen locaties zijn groene projecten gerealiseerd op: - Malberg: Recessenpark. - Groene Loper A2: tijdelijke groene functies op tunneldek en op braakliggende terreinen.</p>
<p><u>Uitvoeren Grensmaasproject</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Het deelproject Itteren wordt in 2017 afgerond en definitief ingericht en opgeleverd als natuurgebied.• In 2017 wordt ook gestart met het deelproject Bosscherveld, de uitvoering daarvan loopt tot 2019 en het gebied zal dan ook definitief worden ingericht en opgeleverd als natuurgebied. Samen met de buurt wordt in een participatief proces al gewerkt aan een ontwerp voor de toekomstige inrichting. Met de oplevering van het deelgebied Bosscherveld in 2019 is het Grensmaasproject voor Maastricht afgerond.	<ul style="list-style-type: none">• Deelproject Itteren is in afronding en wordt in 2018 definitief opgeleverd.• Het deelproject Bosscherveld is in uitvoering en wordt eind 2019 opgeleverd. Daarmee zal op dat moment het Grensmaasproject volledig zijn afgerond.

Uitwerken Nota Groen Leven en Beleven,
uitvoeringsprogramma 2014-2017 Rivierpark
Maasvallei

Vanuit de kadernota met ruimtelijke uitgangspunten voor de extensief-recreatieve ontwikkeling van het grensoverschrijdende Rivierpark Maasvallei is een uitvoeringsprogramma 2014-2017 opgesteld, dat gefaseerd wordt gerealiseerd in die periode. Het betreft 3 deelprojecten:

- a) nieuwe fietsroutestructuur van Maastricht tot Maasgouw (ter vervanging van het "Groene Snoer")
 - b) uniforme huisstijl samenwerkende Grensmaaspartners
 - c) promotie/PR van het grensoverschrijdend Rivierpark Maasvallei.
- De aanleg van de fietspaden op het Maastrichtse grondgebied in het Grensmaasproject vindt plaats in 2017-2018.
 - De haalbaarheid van de aanleg van een fietsverbinding over de stuw Borgharen, die de fietsknooppuntennetwerken aan Nederlandse en Belgische zijde van de Maas aan elkaar koppelt en ook als utilitaire fietsverbinding naar de binnenstad zeer gewenst is (zie Fietspadenplan), is onderzocht. Deze blijkt technisch haalbaar, maar vooral nog zijn de hiervoor beschikbare financiële middelen niet toereikend. Er wordt gezocht naar alternatieve financieringsmogelijkheden en in 2017 moet duidelijk worden of deze ambitie financieel haalbaar is.
 - Het project Rivierpark Maasvallei loopt formeel in 2017 af. In de loop van het jaar wordt, mede gebaseerd op een gesloten intentieovereenkomst (oktober 2016) tussen de diverse betrokken partijen, bekeken of, op welke wijze en onder welke voorwaarden een langjarige samenwerking tussen de partners (met inbegrip van de Vlaamse gemeenten en instanties), gericht op een duurzame instandhouding en uitbouw van het grensoverschrijdende rivierpark Maasvallei wordt gecontinueerd.
 - Na voorbereiding in 2017 worden in 2018 de volgende fietspaden gerealiseerd:
 - fietspad langs Julianakanaal van brug Itteren naar Voulwammes;
 - fietspad langs Hartelstein naar Itteren-dorp
 - Samen met diverse partners zijn de benodigde middelen t.b.v. een fietsverbinding over de stuw van Borgharen gereserveerd. Ook is er een principe-akkoord van eigenaar RWS en RCE. Momenteel wordt de technische haalbaarheidsstudie vertaald in een voorlopig ontwerp. Aanbesteding is voorzien eind 2018.
 - Er is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten over het rivierpark Maasvallei, ditmaal ook met de Belgische Grensmaasgemeenten. De nieuwe overeenkomst loopt tot 2022.

<p><u>Uitvoeringsprojecten Groene Gastvrije Gordel (subsidie Regiofonds GOMV)</u></p> <p>In het eerste kwartaal van 2017 zullen onderstaande projecten definitief worden afgerond en zal de financiële afrekening plaatsvinden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wijkpark Limmel-Nazareth (inclusief regenwaterbekken) • Landgoederen Betlehem en Jerusalem (Campus hogere hotelschool) • Noordentree HHM Campous ('t Brook) • verlengde Beukenlaan (in aansluiting op; Station Noord en Groene Loper) • Natuurgebieden Dr. Poelsoord/Petit en Grande Suisse en Mariënwaard • Bos- en landbouwgronden tussen Kruisdonk en Vaeshartelt. 	<p>Alle projecten zijn conform planning gerealiseerd en financieel afgerekend.</p>
<p><u>Buitengoed Geul en Maas (voorheen Landgoederenzone)</u></p> <p>Buitengoed Geul en Maas is het samenwerkingsverband van de gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg en de provincie Limburg. Dit samenwerkingsverband loopt tot eind 2017 en is het vervolg op het voormalige samenwerkingsverband GOMV (Gebiedsontwikkeling Maastricht-Valkenburg met de provincie Limburg). Elk jaar wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld en daarover wordt de Raad separaat via een raadsinformatiebrief geïnformeerd. Het uitvoeringsprogramma 2017 is nog niet uitgekristalliseerd, dit zal naar verwachting pas begin 2017 beschikbaar zijn.</p> <p>Voor 2017 zijn in ieder geval de belangrijkste beoogde prestaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Oplevering van de 2e fase fietsroute, zijnde de verbinding tussen het Geusselpark en Rivierpark Maasvallei. • Oplevering diverse deelprojecten in de Kanjelzone, zoals genoemd in het Uitvoeringsprogramma BGM 2016, oa herbestemming La Grande Suisse en Villa Kanjel, 2^e fase cascoherstel Hoeve Rome, aanleg waterbuffers door Waterschap Roer en Overmaas (herstel watersysteem), realisatie fiets-faunabrug bij brug Itteren, (gedeeltelijke) sloop van XONAR-gebouwen Mariënwaard en Severen in combinatie met groene herinrichting en overdracht natuurgronden aan Stichting Limburgs Landschap. 	<ul style="list-style-type: none"> • Er is een nieuwe samenwerkingsovereenkomst gesloten tot 2022. Hiervoor is een programmaplan 2018-2022 opgesteld, dat wordt uitgewerkt in jaarlijkse actieprogramma's. • Deelprojecten Kanjelzone: <ul style="list-style-type: none"> - herbestemming GS in uitvoering (Monuta) - Villa Kanjel in uitvoering (tender) - Hoeve Rome: 2^e fase casco herstel uitgevoerd - aanleg waterbuffers WRO: deels uitgevoerd - fiets-faunabrug Itteren: nog in studie - sloop Xonar Marienwaard: in voorbereiding - sloop Xonar Severen: geen rol meer voor gemeente, nieuwbouwproject Xonar na sloop - overdracht natuurgronden: in voorbereiding

<p><u>Uitvoer jaarprogramma CNME</u> Het CNME geeft jaarlijks via een jaarprogramma uitvoering aan het gemeentelijk NDE beleid. Op het programma voor 2017 staan (bijdragen aan) o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Project Frontamoer, waarbij verticaal groen centraal staat • De Nationale Boomfeestdag 2017 die op 22 maart in Maastricht wordt gevierd • Vergroening van bedrijfsterreinen, stadsbreed • Duurzame energie Maastricht, energiecoaches • Afvalproject Plastic soep – Schone Maas • Bewustwording luchtkwaliteit • Buurtinitiatieven, schooltuinen, cursussen stadslandbouw ecologisch tuinieren, Tuinzicht Lichtenberg • Mijn Groen Maastricht: burgerparticipatie en zelfbeheer groenonderhoud • Mens Dier en activiteiten. Advisering en educatie dierenwelzijn • Natuurtuinen Jekerdal. Coördinatie vrijwilligerswerk • Educatie. Cursussen, workshops, onderwijs op gebied van groen en duurzaamheid • PR en communicatie. Beheer website Groen Maastricht/redactieteam 	<p>Conform planning heeft het CNME in 2017 uitvoering gegeven aan het jaarprogramma, inclusief alle genoemde projecten.</p>
<p><u>Vergroening van de stad stimuleren/faciliteren</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • In het kader van Maastricht lab is er een initiatief binnengekomen om met alle stakeholders in de stad een stadsnatuurvisie op te stellen. De gemeente faciliteert hier alleen in middels het overbrengen van kennis en het leren van dit interactieve proces. • Groenbeleidsplan zal worden opgesteld. Dit plan moet de kaders voor natuur, groen, econologie en flora en fauna gaan aangeven in de stad. Hierdoor wordt duidelijk dat er kwaliteitsniveaus in de stad kunnen worden aangegeven. Het behoud van de parels in de stad zoals onder andere stadspark, waar de kwaliteit hoog moet zijn en blijven. Hieraan wordt ook een uitvoeringsplan voor het onderhoud gekoppeld. 	<ul style="list-style-type: none"> • De stadsnatuurvisie is in 2017 afgerond en begin 2018 gepresenteerd aan gemeenteraad en burgers. • In 2017 is gestart met het opstellen van een groenbeleidsplan. De inhoud van de stadsnatuurvisie wordt daarbij betrokken.

Streven naar geschikte bodemkwaliteit en gebruik van de ondergrond	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p><u>Uitvoeringsprogramma Convenant bodem en ondergrond 2016 – 2020</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanpak spoedlocaties. In het nieuwe convenant is o.a. vastgelegd dat voor eind 2020 alle verontreinigde locaties waarbij sprake is van onaanvaardbare ecologisch of verspreidingsrisico's gesaneerd dan wel beheerd dienen te zijn. Op een 4 tal locaties zal in 2017 nog aanvullend / nader onderzoek plaatsvinden. Het betreft 2 onderzoeken naar mogelijke verspreidingsrisico's en 2 onderzoeken naar eventuele ecologische risico's. Voor één van de locaties waar onderzoek naar verspreiding plaatsvindt zal gedurende de voorliggende periode via jaarlijkse monitoring het risico op verspreiding worden vastgesteld. Van de overige 3 locaties is de verwachting dat het onderzoek in de eerste helft van 2017 is afgerond. • Uniformering bodemgegevens conform landelijk protocol. • De aanleg van het grondwater monitoringsnetwerk die was gepland voor 2016 heeft vertraging opgelopen. Installatie en eerste monitoring zijn voorzien in eerste helft 2017. 	<ul style="list-style-type: none"> • De twee locaties waar verspreiding vooralsnog niet kan worden uitgesloten zijn gelegen aan de Seringenstraat en de Borgharenweg. De nadere onderzoeken op beide locaties zijn in 2017 in gang gezet en lopen door in 2018. • Het (landelijk) onderzoek naar uniformering bodemgegevens was in 2017 nog niet afgerond en loopt door in 2018. • Door het combineren van gegevens over grondwaterkwantiteit en –kwaliteit, was meer tijd nodig om tot een uitvoerbaar plan van aanpak te komen. Dit afgeronde plan van aanpak wordt op korte termijn op de markt gezet.
<p><u>Aanpakken nieuwe bodemverontreinigingen</u> In samenwerking met de RUD zien wij er ook in 2017 op toe dat alle nieuwe gevallen van bodemverontreiniging volledig worden opgeruimd.</p>	<p>In 2017 zijn 26 gevallen geconstateerd waarbij mogelijk sprake was handelingen in strijd met de Wet bodembescherming c.q. het ontstaan van een nieuw geval van bodemverontreiniging. In 18 gevallen zijn waar nodig gepaste maatregelen uitgevoerd, 8 gevallen zijn nog in behandeling.</p>
<p><u>Voorkomen nieuwe bodemverontreinigingen</u> Door het opnemen van de juiste bodemvoorschriften door V&L worden nieuwe bodemverontreinigingen voorkomen.</p>	<p>Bij bedrijfsuitbreiding en/of bij nieuwe bedrijven heeft toetsing plaatsgevonden t.a.v. bodembedreigende activiteiten. Waar nodig zijn specifieke maatregelen voorgeschreven/ opgelegd.</p>
<p><u>Toetsen bodemkwaliteit bij gewijzigd gebruik</u> Wij zien er op toe dat er bij wijziging van het gebruik van de bodem geen situaties ontstaan waarbij de kwaliteit van de bodem niet voldoet aan de kwaliteit behorend bij het geactualiseerde bodemgebruik.</p>	<p>Bij ruimtelijke ontwikkelingen is waar nodig vooraf getoetst of de kwaliteit van de bodem zich niet verzet tegen het beoogde gebruik.</p>
<p><u>Actualisatie Gemeentelijk bodembeleid</u> Op grond van het besluit bodemkwaliteit dient het gemeentelijk bodembeleid medio 2018 te zijn geactualiseerd. Hiermee wordt in 2017 gestart. Bij het opstellen van dit nieuwe beleid zal zo veel als mogelijk worden geanticipeerd op de omgevingswet.</p>	<p>De actualisatie van de bodemkwaliteitskaart is in 2017 gestart. Afronding is voorzien in 2018. Afhankelijk van nieuwe gegevens wordt bezien of aanpassing van het gemeentelijk bodembeleid noodzakelijk is.</p>

<u>Integrale gebiedsadviesing</u> Door gebruikmaking van de Quickscan ondergrond Maastricht kan m.i.v. 2017 de samenhang bodem en ondergrond in beeld worden gebracht.	Conform planning gerealiseerd.
---	--------------------------------

Beperken geluidhinder	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Voorkomen nieuwe gevallen ongewenste geluidskwaliteit.</u> Als reguliere taak wordt, via toetsing en advies met behulp van akoestisch onderzoek, gezorgd dat de ingediende plannen en initiatieven voldoen aan de kwaliteitsnormen en doelen die in het Maastrichtse hogere grenswaardenbeleid in 2011 zijn vastgesteld. Uit ervaring blijkt dat ongeveer 80% van de geadviseerde plannen en initiatieven voldoet aan de doelstelling uit het hogere grenswaardenbeleid (100% is niet haalbaar door integrale afweging van andere belangen).	De doelstelling voor de advisering is conform planning gerealiseerd.
<u>Uitvoer schermenproject spoor</u> Door vertraging als gevolg van extra variantenonderzoek en besluitvorming door het Ministerie en ProRail is de uitvoering van het geluidsscherm gepland voor de tweede helft van 2017. De keuze voor de schermvariant is eind 2016 gemaakt. Het geluidsscherm zal voor ca. 25 woningen een behoorlijke verlaging van de geluidsbelasting betekenen.	Het schermenproject is in 2017 vertraagd door de extra tijd die het ministerie nodig had voor afstemming en besluitvorming, en de door ProRail op te stellen rapportage variantenstudie. Voor de locatie Meerssenerweg staat de uitvoering nu gepland voor 2018.
<u>Geluidsisolatieproject Grote Gracht</u> In 2017 zal de afronding plaatsvinden van de geluidsisolatie van de woningen aan de Grote Gracht n.a.v. toenemende geluidniveaus a.g.v. het aanbrengen van de klinkerbestrating in de Grote Gracht. Naar verwachting zullen 21 woningen voorzien worden van geluidwerende maatregelen.	Project is conform planning afgerond in 2017. Alle woningen zijn geïsoleerd.
<u>Evaluatie geluidsreductieplan Beatrixhaven</u> In 2016 is in beeld gebracht of de uitvoering van de voorgestelde maatregelen uit het geluidreductieplan op schema liggen. Voor de maatregelen die niet zijn gehaald wordt een plan van aanpak opgesteld dat begin 2017 ter besluitvorming aan de raad wordt voorgelegd.	Het geluidsreductieplan Beatrixhaven is in 2017 met vijf jaar verlengd tot 2023. In deze jaren zullen de resterende werkzaamheden worden opgepakt en afgerond.
<u>Uitvoeren maatregelen actieplan geluid.</u> In het actieplan geluid is vastgelegd dat langs drukke wegen daar waar mogelijk stille asfalttypen worden toegepast. Aangezien er geen afzonderlijke budgetten voor de maatregelen aanwezig zijn, is in 2017 de uitvoering volgend aan de planning van de vervanging van wegverhardingen conform leidraad wegverharding.	De maatregelen uit het actieplan zijn conform de leidraad verhardingen op projectbasis gewogen. In 2017 heeft dat niet geleid tot uitvoering van specifieke geluidmaatregelen.
<u>Vervolg geluidsanering Hertogsingel.</u> Als gevolg van de hoge geluidbelasting komen circa 80 woningen aan de Hertogsingel in aanmerking voor subsidie voor geluidwerende maatregelen. Afhankelijk van nader onderzoek zal door het ministerie bij 10	Vanwege de lange doorlooptijd bij het landelijke Bureau Sanering Verkeerslawaaai (BSV) is de uitvoeringssubsidie pas eind 2017 toegekend. De uitvoering is daarom verschoven naar 2018.

referentiewoningen (van de 80) worden bekeken of er subsidie zal worden verstrekt. Uitvoering staat gepland voor na de bouwvak van 2017.	
<u>Isolatieproject A2</u> Woningen moeten geïsoleerd zijn voor opening van het nieuwe tracé eind 2016. Het pand van het Leger des Heils wordt als laatste in 2016 voorzien van geluidwerende voorzieningen. De controlemetingen en nazorg vindt in 2017 plaats.	Het geluidisolatieproject is volledig uitgevoerd. Administratieve afhandeling vindt plaats in 2018. De afhandeling betreft melding van de woningen bij BSV en registratie in het kadaster.
<u>Isolatieproject Noorderbrug</u> Woningen moeten geïsoleerd zijn voor opening van de nieuwe route, dus voor 2018. Onderzoek naar de noodzaak van geluidwerende voorzieningen is in 2014 gestart en in 2015 afgerond. Eind 2015 is gestart met het aanbrengen van de geluidwerende voorzieningen. Dit zal begin 2017 worden afgerond.	De werkzaamheden zijn eind 2017 afgerond. Begin 2018 zijn de laatste woningen en de school aan het Frans van de Laarplein opgeleverd. Aansluitend vindt bij enkele woningen een controlemeting plaats, waarna het project is afgerond.
<u>Geluidbeleid</u> Het opstellen van het nieuwe geluidbeleid is gestart in 2014 met een evaluatie van het bestaande hogere grenswaardenbeleid. Afronding is afhankelijk van het landelijke traject van de omgevingswet. Naar verwachting zal er in juli 2016 meer duidelijkheid zijn over de definitieve invulling van het onderdeel geluid van de omgevingswet, waarna bekeken zal worden wat de effecten zijn voor het Maastrichtse geluidbeleid voor 2017 e.v.	Het actualiseren van het bestaande geluidbeleid zal, door uitstel van de invoering van de omgevingswet, in 2018 gaan plaatsvinden. Door zoveel mogelijk rekening te houden met de uitgangspunten van de omgevingswet, is het streven om de inpassing van het geluidbeleid in de omgevingsvisie/ het omgevingsplan zo efficiënt mogelijk te laten plaatsvinden.
<u>Isolatieproject Parkweg</u> Subsidietoekenning heeft in 2014 plaatsgevonden en alle 21 woningen zijn bezocht en onderzocht. Er heeft een herrekening van de geluidbelasting op woningniveau plaatsgevonden en momenteel loopt een hernieuwde procedure voor de vaststelling van de hogere grenswaarden. Naar verwachting zal uitvoering van de maatregelen in 2016 – 2017 plaatsvinden en zal het project in 2017 worden afgerond.	De uitvoering van dit project is in 2017 afgerond.
<u>Isolatieproject Tongerseweg</u> De subsidieaanvraag voor het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen bij 150 tot 200 woningen is in 2015 ingediend. De subsidie is eind 2015 toegekend en in 2016 wordt het saneringsprogramma opgesteld zodat in 2017 (met eventuele uitloop naar 2018) de uitvoering zal plaatsvinden.	De noodzakelijke update van het akoestisch onderzoek is (na vertraging bij BSV vanwege de lange doorlooptijd) eind 2017 goedgekeurd. Aansluitend kan het saneringsprogramma in 2018 worden opgesteld, en volgt uitvoering vanaf 2019.
<u>Evaluatie geluidsreductieplan Bosscherveld</u> In het kader van de ontwikkeling van de PDV locaties wordt opnieuw bekeken of de huidige geluidszone rond het industrieterrein blijft bestaan of dat dezonering aan de orde is. Eind 2016 zal hierover meer bekend worden. In 2017 zal de procedure worden opgestart om de zone aan te passen.	In 2017 is een overzicht gemaakt van de maatregelen die al dan niet zijn uitgevoerd. Op basis daarvan zal het geluidsreductieplan in 2018 met vijf jaar worden verlengd.
<u>Actualisatie geluidbelastingkaarten en actieplan geluid</u> Overeenkomstig landelijke wetgeving zal in 2017 gestart moeten worden met de actualisatie van de geluidbelastingkaarten en actieplan geluid. Dit mogelijk	Conform planning zijn de geluidbelastingkaarten in 2017 geactualiseerd en is gestart met het actualiseren van het actieplan geluid. Dit

combineren met werkzaamheden die volgen uit de nieuwe omgevingswet.	geactualiseerde actieplan zal in 2018 ter vaststelling aan de raad worden aangeboden.
---	---

Streven naar goede luchtkwaliteit	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
Opstarten uitvoering Plan van Aanpak Bewustwording Luchtkwaliteit is mede afhankelijk van beschikbaar budget en de mogelijkheid aan te sluiten bij bestaande projecten. Een aantal acties zullen daarom pas in 2018 kunnen worden gestart.	In 2017 is uitvoering gegeven aan het project privé-meetbuisjes en de campagne bewustwording jongeren. Beide projecten lopen goed en krijgen in 2018 een vervolg. Ook enkele andere acties gaan in 2018 van start.
<u>Voorkomen nieuwe gevallen ongewenste luchtkwaliteit</u> Als reguliere taak wordt, via toetsing en advies gezorgd dat de geadviseerde plannen en initiatieven voldoen aan de kwaliteitsnormen en doelen die in het Maastrichtse beleid zijn vastgesteld. Dit doen we door ervoor te zorgen dat 100 % van de geadviseerde plannen (onder andere brandpunten) en initiatieven voldoet aan de wettelijke grenswaarden.	Conform planning gerealiseerd. De geadviseerde plannen voldoen aan de normen en doelen van het beleid.
<u>Metten van luchtkwaliteit in Maastricht.</u> Concrete aandachtspunten in 2017 zijn ondermeer: <ul style="list-style-type: none"> • Rapporteren en evalueren derde jaar stikstofdioxide metingen met difussiebuisjes (medio 2016-medio 2017). • Verplaatsen meetstation provincie van Nassaulaan naar zuidelijke tunnelmond. • Rapporteren en evalueren eerste metingen na opening A2 tunnel. • Opstarten project privee meetbuisjes naar aanleiding van PvA Bewustwording Luchtkwaliteit. 	De rapportage over het meetjaar 2016 is vertraagd door vertraagde aanlevering van data. Inzet is het per medio 2018 verzorgen van een gecombineerde rapportage over de meetjaren 2016 en 2017. De vervolgmetingen voor 2018 zijn gestart. Het project privé-meetbuisjes wordt in 2018 gecontinueerd. Dit betekent dat particuliere meetpuntbeheerders doorgaan met het meten van de luchtkwaliteit op de door hen gekozen locaties.
<u>Actualiseren locatiebeleid luchtkwaliteit.</u> In 2016 zal in overleg met het platform Luchtkwaliteit een evaluatie van het locatiebeleid lucht plaatsvinden. Eventueel aangepast locatiebeleid zal in 2017 meegenomen worden in de Structuurvisie.	De actualisatie van het locatiebeleid lucht wordt meegenomen bij de invoering van de omgevingswet.
<u>Milieuzone Statensingel</u> Voorstel is om de milieuzone ongewijzigd met 3 jaar te verlengen tot 2020 Dit besluit zal begin 2017 moeten worden genomen.	De milieuzone Statensingel is in december 2017 met twee jaar verlengd tot 31 december 2019.
<u>Update landelijk monitoringstool</u> In 2017 zal de jaarlijkse update van de monitoringstool plaatsvinden. Met deze tool wordt landelijk bekeken waar nog overschrijdingen van de luchtkwaliteitsnormen optreden. Indien in Maastricht overschrijdingen aanwezig zijn zal een voorstel voor maatregelen worden opgesteld. Op dit moment is er geen aanleiding om aan te nemen dat op het gemeentelijke wegennet nog overschrijdingen aanwezig zullen zijn.	Conform planning gerealiseerd, update heeft plaatsgevonden.
Moties kaderbrief 2015 "Uitwerking infrastructuur" en "Luchtkwaliteit Binnenstad".	Moties zijn uitgewerkt. De resultaten hiervan zijn aan de raad gepresenteerd. In januari 2017 heeft de raad middels een peilnota gevraagd de maatregelen milieuzone verder op haalbaarheid te onderzoeken. Dit onderzoek heeft in 2017

	plaatsgevonden, waarbij externe belanghebbenden uitgebreid bij de discussie zijn betrokken. Besluitvorming over de haalbaarheid van een milieuzone zal in 2018 plaatsvinden..
--	---

Bewaken externe veiligheid	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Evalueren beleidsvisie Externe Veiligheid</u> De beleidsvisie externe veiligheid 2012 bevat nieuwe toetsingskaders t.b.v. de verantwoording van het groepsrisico van externe veiligheid. Volgens afspraak bij de vaststelling van de beleidsvisie zal een evaluatie aan de raad worden voorgelegd. Vooralsnog zijn er echter geen bijzonderheden of knelpunten geconstateerd, waardoor geen aanleiding is voor het uitvoeren van een evaluatie in 2017.	De evaluatie van de beleidsvisie externe veiligheid zal, door uitstel van de invoering van de omgevingswet, in 2018 gaan plaatsvinden. Hierbij wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de uitgangspunten van de omgevingswet zodat implementatie van de beleidsvisie externe veiligheid in de omgevingswet in de toekomst efficiënt kan gebeuren.
<u>Evaluatie transportroutes</u> Begin 2015 is het besluit genomen de aangewezen transportroutes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen in Maastricht op te heffen. In 2017 wordt deze actie geëvalueerd.	De evaluatie van de transportroutes externe veiligheid wordt in 2018 meegenomen bij de evaluatie van de beleidsvisie externe veiligheid.

Aanpak van de energietransitie	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<u>Lokaal Energieakkoord Maastricht</u> In het Coalitieakkoord Wij Maastricht 2014-2018 is aangegeven dat een Energie Akkoord Maastricht wordt opgesteld en dat hiervoor € 800.000 beschikbaar is. Het Akkoord en bijbehorend programma is in 2015 ter besluitvorming aan de raad voorgelegd en wordt om de 4 jaar geactualiseerd. Uitvoering vindt plaats via een gezamenlijke aanpak met het platform Cool, maatschappelijke organisaties en instellingen, enkele cruciale partijen en de burger. Dit verloopt via akkoorden in de volgende actielijnen: Gebiedsontwikkeling, Industrie, Wonen, Duurzame Mobiliteit, de gemeentelijke organisatie. Inmiddels zijn de eerste akkoorden gesloten met AZM, Universiteit van Maastricht, WML en de Emec en in de tweede helft van 2016 o.a. de gemeentelijke organisatie en partners vanuit de industrie.. In 2017 wordt het aantal deelnemers aan de Maastrichtse Energie Akkoorden uitgebreid. Voorbeelden van projecten voor 2017 zijn: <ul style="list-style-type: none"> • het Energieloket krijgt vanuit pilot (2016) definitieve vorm • een duurzame voorbeeldwoning wordt geopend • de groep van energicoaches voor particulier advies wordt vergroot • verdere verduurzaming van het gemeentelijk vastgoed middels een revolving fund, duurzame openbare verlichting en "maaslicht", • uitrol van de aanbesteding van de laadinfrastructuur voor elektrisch vervoer, • uitrol van landelijke awareness- en verander programma's in Maastricht (nacht van de nacht, Klimaatstraatfeest, duurzaamheidsdag, Warme 	Het uitvoeringsprogramma MEA heeft de beoogde doelstellingen allemaal gerealiseerd. Inmiddels zijn 19 MEA akkoorden gesloten, variërend van zware industrie, zorginstellingen, UM tot de gemeente zelf. In juni jl is Enexishuis Limburg geopend. De energicoaches verstrekken hier ook adviezen aan de balie. De woningbouwcorporaties gaan met twee verschillende systemen voor energicoaches voor huurders aan de slag. De verleding van de openbare verlichting rolt programmagewijs uit. Maastricht neemt deel aan twee internationale Europese subsidieprogramma's (Interreg NV en Interreg NWE) en aan OpZuid. Door het beschikbare investeringsbudget en de kansen die nieuwe coalities bieden te koppelen ontstaat ook de mogelijkheid om 'geld met geld' te maken. Aan het investeringsbudget van 8 ton is zo nog ruim 2 miljoen euro extra toegevoegd. Maastricht neemt deel aan de diverse Green Deals (= afspraken tussen de rijksoverheid en andere partijen); in de tweede helft van 2017 is daar nog aan toegevoegd Green Deal Smart Energy Cities. Verder is (als bijlage bij de begroting 2018) een separate Klimaatbegroting opgesteld, waarin de voortgang van de vijf MEA-actielijnen nader is belicht.

<p>Truiendag, Groene Voetstappen, Buurkracht).</p> <ul style="list-style-type: none"> • uitrol van Europese programma's waaronder See2d0. <p>De uitvoering vindt deels plaats via de volgende bovenlokale Green Deals: Warmtenet Maastricht, Duurzame Energiecentrale Limburg, Zero Emission Busvervoer, Zero Emission Stadslogistiek, Laadinfrastructuur, Energie Prestatiekeuring pilotprojecten.</p>	
<p>DECL (Duurzame Energie Centrale Limburg) Medio 2015 is Imtech failliet verklaard en is het project zoals het oorspronkelijk door de provincie in de markt is gezet, beëindigd. De curator is momenteel aan het onderzoeken of marktpartijen geïnteresseerd zijn het project DECL als geheel dan wel op onderdelen over te nemen. De Omgevingsvergunning voor de zonne-energiecentrale en de biomassa-centrale zijn verleend en voor de biomassa-centrale is tevens een positieve SDE+ beschikking afgegeven. Om tactische redenen worden gesprekken gevoerd met de curator om de Omgevingsvergunning voor de zonne-energiecentrale te laten overschrijven naar Bodemzorg Limburg B.V. Samen met Bodemzorg Limburg B.V. worden partijen uitgenodigd die bereid zijn de zonne-energiecentrale op de Belvédèreberg te realiseren.</p> <p>De gemeente zal de voortgang van de realisatie van de zonne-energiecentrale op de Belvédèreberg en/of de biomassa-centrale verder faciliteren.</p>	<p>In 2017 heeft Nazorg Limburg BV als grondeigenaar intern besloten om een nieuwe Omgevingsvergunning aan te vragen voor de zonne-energiecentrale op de Belvédèreberg. De zonne-energiecentrale Belvédèreberg draagt eveneens bij aan het verduurzamen van en het realiseren van de BREEAM doelstelling die de UM nastreeft voor de Tapijn. Hiertoe onderzoeken partijen de mogelijkheden tot samenwerking in de realisatie van de zonne-energiecentrale. In januari 2018 is de nieuwe opzet van de zonne-energiecentrale behandeld in de Welstands-/Monumentencommissie.</p> <p>Op basis van ontvangen informatie zijn geïnteresseerde partijen in overleg met de curator over de vergunning van de biomassa-centrale. Concrete resultaten over de vorderingen zijn op dit moment niet bekend.</p>

► *Afval (Iv3 veld)*

Inzamelen, preventie en hergebruik afval	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
<p>Het jaar 2017 staat op afvalgebied met name in het teken van de verdere uitwerking van het in april 2016 vastgestelde beleidsplan huishoudelijk afval 2016-2020 waarin de circulaire economie centraal staat (ambitie: halvering van het aantal kg's restafval per inwoner per jaar in 2020 ten opzichte van 2014):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorbereiding en uitvoering samen met burgerpanels van een aantal pilots voor afvalinzameling en –verwerking in nader te bepalen buurten in Maastricht, gericht op stadsbrede uitrol vanaf 2019. Thema's: Groente-, Fruit- en Tuinafval; Luiers en incontinentiemateriaal; Textiel c.a.; en grof huishoudelijk afval. Gezocht wordt naar een optimale mix van milieudoelstellingen – serviceniveau voor de burgers – kosten – (sociale) werkgelegenheid. • Intensivering van inzet op bewustwording en preventie door lokale en regionale communicatie. 	<ul style="list-style-type: none"> • In 2017 heeft in drie proefwijken een afvalproef plaatsgevonden, met door inwoners zelf ontworpen en gekozen inzamelsystemen (GFT, luiers en incontinentiemateriaal, textiel en elektrische apparaten, grof huishoudelijk afval). Resultaten van de proef worden vertaald in een raadsvoorstel voor stadsbrede uitrol vanaf 2019. • Communicatie op afvalgebied is geïntensiveerd. O.a. is een regionale Milieu App / Afval App operationeel geworden in 2017 (samenwerking Maastricht – Meerssen – Valkenburg aan de Geul – 11 Rd4-gemeenten).

<p>Het nieuwe milieupark Rondeel – ter vervanging van het milieupark Noorderbrug – zal in 2017 worden geopend. Dit milieupark zal beheerd en geëxploiteerd worden via de Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Voorjaar 2017 is het nieuwe milieupark Rondeel geopend.
<p>Bij het te voeren afvalbeleid werkt Maastricht samen met de volgende “verbonden partijen”: Vereniging Afval Samenwerking Limburg (ASL): platform voor beleidsafstemming en -uitwisseling; gezamenlijke aanbestedingen en contracten (restafval, GFT, kunststoffen). Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas: Exploitatie en beheer van een viertal milieuparken.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Maastricht heeft in 2017 met een vertegenwoordiger aan het Bestuur van de ASL (wethouder voor afvalzaken) deelgenomen. Daarnaast heeft Maastricht ambtelijk deel genomen aan het ASL-beleidsplatform. Maastricht heeft in 2017 de voorzitter van het Bestuur van de GR Geul en Maas geleverd (wethouder voor afvalzaken). Aan de voorbereidende Commissie van Advies is door Maastricht ambtelijk deelgenomen.
<p>In de regio wordt samengewerkt met: Buurgemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul, o.a. op het vlak van: Gemeenschappelijke Regeling voor milieuparken; Inzamelwerkzaamheden door Stadsbeheer Maastricht; Beleidsafstemming en – uitwisseling; Gezamenlijke communicatie; Gezamenlijke projecten en pilots. De Gemeenschappelijke Regeling Rd4 te Heerlen (reinigingsdienst voor 10 gemeenten in Oostelijke Mijnstreek en Heuvelland) o.a. op het vlak van: Intentieovereenkomst / samenwerkingsovereenkomst. Gezamenlijke aanbestedingen. Beleidsafstemming t.a.v. onder andere milieuparken. Samenwerking op het gebied van ICT en bedrijfsvoering. Gezamenlijke communicatie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Met Meerssen en Valkenburg aan de Geul zijn in 2017 principe-afspraken gemaakt voor uitbreiding van de afvalsamenwerking (uitvoerend en beleidsmatig). Samen met Rd4, Meerssen en Valkenburg is in 2017 een regionale Milieu App ontwikkeld. En zijn er nieuwe Milieupassen ontwikkeld, die toegang geven tot alle milieuparken in het werkgebied van Rd4 en de GR Geul en Maas.

3. Wat heeft het gekost?

Programma 14 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	16.120	16.834	15.950	884 V
- Kapitaallasten	957	869	690	179 V
- Apparaatskosten	4.820	4.147	4.620	473 N
- Storting in voorzieningen	207	207	255	48 N
- Overige lasten	10.136	11.611	10.385	1.226 V
(b) Totale baten	19.563	20.126	20.234	108 V
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	-3.443	-3.292	-4.284	992 V
Storting in reserves			206	206 N
Onttrekking uit reserves				
Resultaat	-3.443	-3.292	-4.078	786 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Afval (Milieupark Rondeel)	2.267
Duurzaamheid (MEA)	346
Lucht en Geluid 2015 ('Infrastructuur Maastricht-West')	7
Groen, natuur en landschap (Frontenpark)	500

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 0,992 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

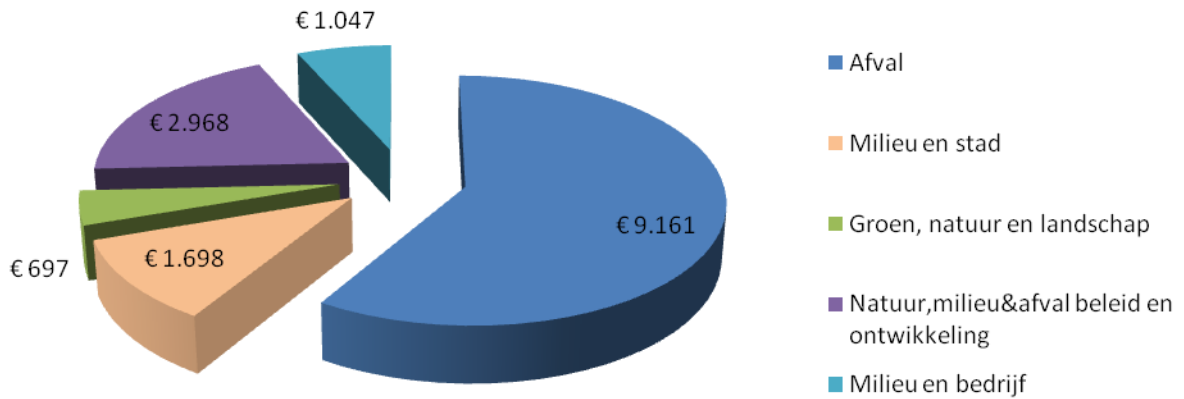
- Afvalinzameling € 0,449 mln. V
- Milieu en stad € 0,352 mln. V
- Milieu en bedrijf € 0,150 mln. V
- Diverse posten € 0,041 mln. V

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Meer gestort in Egalisatiereserve Afval € 0,206 mln. N

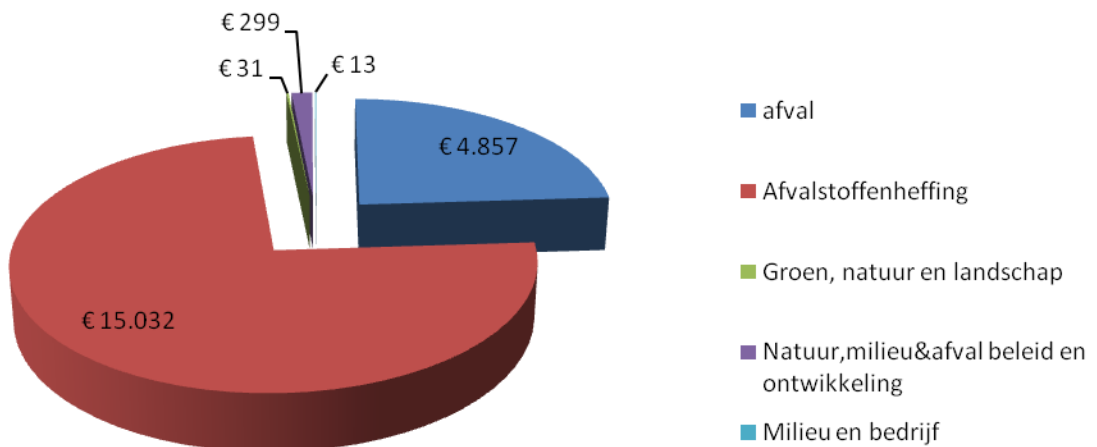
Programma 14: lasten

bedragen x 1.000

Programma 14: baten

bedragen x 1.000

Programma 15 Algemene inkomsten en uitgaven

1. Wat willen we bereiken?

► Wat is de programmadoelstelling?

Het behouden van een solide financiële huishouding zodat doelstellingen van andere programma's financieel gedekt zijn.

Dit programma heeft vooral een financieel technisch karakter en wijkt daarmee sterk af van de andere programma's doordat een inhoudelijk programma ontbreekt. In het programma zijn belangrijke gemeentebrede inkomsten- en uitgavenramingen zoals de algemene uitkering uit het gemeentefonds, algemene belastingen en rente-inkomsten en rentelasten geraamd. Ook worden op dit programma stelposten voor toekomstige gemeentebrede kostenposten zoals kapitaallasten opgenomen.

► Wat merkt de burger daarvan?

Dit programmaonderdeel levert indirect een bijdrage aan de maatschappelijke effecten bij alle andere programmaonderdelen.

► BBV beleidsindicatoren

	Maastricht ¹			Gemid. gemeenten 100.000-300.000 inw.		Bron
	2015	2016	2017	2016	2017	
Gemiddelde WOZ-waarde woningen (x € 1000)	-	180	186	192	199 ²	1a
% demografische druk ¹¹	-	44,9	60,3	47,9	62,5	1b
Gemeentelijke woonlasten in euro's per jaar ¹³ :						
- Gemid. totaalbedrag éénpersoonshuishouden	-	694	708	638	642	1c
- Gemid. totaalbedrag meerpersoonshuishouden	-	729	743	706	708	
Formatie per 1 januari uitgedrukt in aantal fte per 1000 inwoners ³	-	12	12,3	X ¹²	X ¹²	2
Bezetting per 1 januari uitgedrukt in aantal fte per 1000 inwoners ⁴	-	11 ⁸	11,2	X ¹²	X ¹²	2
Apparaatskosten per inwoner ⁵	827 ⁹	813	849 ⁹	X ¹²	X ¹²	2
Externe inhuur: kosten als % van totale loonsom plus totale kosten inhuur ⁶	14,5 ¹⁰	15,7	11,9 ¹⁰	X ¹²	X ¹²	2
Overhead (% van totale lasten) ⁷	-	-	10,7	X ¹²	X ¹²	2

- 1) Meest recente peiljaar is weergegeven.
- 2) Bronnen:
 - (1) 'waarstaatjegemeente.nl versie 1-3-2017' waarbij geldt:
 - (1a) CBS - Statistiek waarde onroerende zaken; (1b) CBS-bevolkingsstatistiek; (1c) COELO – Groningen;
 - (2) Gemeente Maastricht.
- 3) *BBV-definitie Formatie*.
 Het gaat hier om toegestane formatie in fte ambtelijke organisatie voor het begrotingsjaar op 1 januari. Uitgangspunt is het vastgestelde formatieplan, dus niet de werkelijke bezetting. Het gaat om formatieplaatsen ongeacht of die worden ingevuld door iemand met een vaste instelling, een tijdelijke instelling of nog openstaan in de vorm van een vacature. Fte is equivalent van 36-uur werkweek. Heeft een gemeente formatieplaatsen opgenomen, die de gemeente uitvoert voor een andere overheidsorganisatie (verhuurde fte's aan bijvoorbeeld een andere overheidsorganisatie of een shared service organisatie) dan dienen deze in mindering te worden gebracht op de totale formatieve omvang.
- 4) *BBV-definitie Bezetting*.
 Het gaat hier om het werkelijk aantal fte (dus niet om de toegestane formatieve omvang uit het formatieplan) dat werkzaam is. Ook boventallige medewerkers worden meegeteld.
- 5) *BBV-definitie Apparaatskosten*.
 Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvestings-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Korter gezegd: Apparaatskosten zijn alle personele - en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie (excl. griffie en bestuur).
- 6) *BBV-definitie Externe inhuur*
 Inhuur betreft het uitvoeren van werkzaamheden in opdracht van een bij de organisatie in dienst zijnde opdrachtgever, door een private organisatie met winstoogmerk, door middel van het tegen betaling inzetten van personele capaciteit en deskundigheid, zonder dat daar een arbeidsovereenkomst of aanstelling tussen de organisatie en de daarbij ingezette personen aan ten grondslag ligt. Het kan onder andere gaan om de inzet van uitzendkrachten, zzp'ers of detacheringsovereenkomsten. Het kan zowel gaan om inhuur voor tijdelijke vervanging of voor inhuur van specialisten met specialistische vakkennis die ontbreekt in uw organisatie. Niet: uitbesteding. Kenmerk van inhuur is dat ingehuurde functionaris een plaats krijgt in de hiërarchie van de organisatie. Definitie is conform HR monitor A+O fonds.
- 7) *BBV-definitie Overheadkosten*.
 Alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.
- 8) Totaal aantal fte in 2017: 1.506
- 9) Totaal apparaatskosten Jaarrekening 2017: € 104,2 mln.
- 10) Totaal loonsom Jaarrekening 2017: € 100,4 mln; Totaal kosten externe inhuur Jaarrekening 2017: € 13,5 mln.
- 11) In 2017 heeft het CBS de definitie van Demografische druk gewijzigd.
 Definitie 2017: som van aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder in verhouding tot aantal personen van 20 tot 65 jaar.
 Definitie 2016: som van het aantal personen van 0 tot 15 jaar en 65 jaar of ouder in verhouding tot de personen van 15 tot 65 jaar.
 Door het wijzigen van de definitie kunnen de cijfers van 2017 niet vergeleken worden met die van 2016. Wel kan bekeken worden hoe Maastricht zich in 2016 of in 2017 verhoudt ten opzichte van het gemiddelde van de 100.000+ gemeenten. De cijfers laten dan zien, dat Maastricht zowel in 2016 als ook in 2017 een demografische druk had/heeft die iets lager lag/licht in vergelijking met het gemiddelde van de 100.000+ gemeenten.
- 12) Het BBV schrijft voor dat benchmarken plaatsvindt via de cijfers gepubliceerd op waarstaatjegemeente.nl. Ontbreken op deze site cijfers, dan leidt dit tot lege cellen in deze tabel.
- 13) De stijging van de woonlasten in Maastricht is groter dan in andere gemeenten, omdat gemiddeld bekeken in andere gemeenten de tarieven van afvalstoffenheffing en rioolheffingen dalen, terwijl onze tarieven stijgen als gevolg van de prijsindex van 2,2%.

► *Maastrichtse beleidsindicatoren*

indicator	Peiljaar ¹	Maastricht	Bron ²
% tijdige betalingen binnen 30 dagen	2015	95	1
	2016	92	
	2017	93	
	Ambitie 2017	90	
1) In de kolom peiljaar worden de meest recente gepubliceerde meetmomenten weergegeven.			
2) Bron: (1) Gemeente Maastricht (SSC-FA&T)			

2. Wat hebben we daarvoor gedaan?

► *Algemene Inkomsten en uitgaven*

Een sluitende meerjarenbegroting waarbij sprake is van materieel begrotingsevenwicht (structurele lasten worden afgedekt met structurele opbrengsten)	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
Realisatie jaarschijf 2017 van de efficiencytaakstelling van € 13,225 mln. en takenreductie 2011-2018 binnen afspraken coalitieakkoord.	De efficiencytaakstelling voor 2017 is gerealiseerd.
In een proces met college en raadsfracties komen tot een structureel dekkingsplan voor 2017 e.v. om de tekorten als gevolg van de rijksbezuinigingen op te vangen.	Gerealiseerd.
Monitoren rijksbeleid en financiële gevolgen daarvan voor onze begroting.	Gerealiseerd.
Maximale verwerving van externe subsidies.	Gerealiseerd. Een overzicht van de resultaten staat in de bijlage overzicht EU-subsidies.
Vorbereiding en invoering wetgeving vennootschapsbelasting voor gemeenten.	Vanaf 2016 is de gemeente belastingplichtig. De aangifte vennootschapsbelasting 2016 heeft plaatsgevonden in februari 2018, waaruit een vpb-last blijkt van ruim € 10k, hetgeen overeenkomt met het bedrag dat in de jaarrekening 2016 is opgenomen. Voor 2017 is gelijk aan 2016 een vpb-last van € 10k geboekt.
De verdere invoering van de vernieuwing BBV voor gemeenten.	In de jaarrekening 2017 vindt voor de eerste keer verantwoording plaats op taakvelden, inclusief verantwoording over overhead (apart taakveld). Vanaf de jaarrekening 2017 zijn ook de verplichte beleidsindicatoren opgenomen bij de programma's.

Inzichtelijk maken financiële risico's en zo goed mogelijk beheersen. Voldoende weerstandsvermogen om deze risico's af te dekken.	
Beoogde prestaties 2017	Realisatie 2017
Verder gaan met de implementatie van risicomangement systeem.	Via de P&C cyclus worden jaarlijks de risico's geactualiseerd. De focus ligt op de grote risicovolle projecten (grondexploitatie Belvédère en 3 decentralisaties Sociaal domein, m.n. Jeugd).
De kasgeldlimiet en renterisiconorm worden niet overschreden.	Gerealiseerd.
De spelregels van het treasurywettelijk kader worden opgevolgd.	Gerealiseerd.
Streven naar een goedkeurende	Bij de jaarrekening 2016 is een goedkeurende

accountantsverklaring bij de jaarrekening.	accountantsverklaring ontvangen.
Voldoen aan de eisen van de provinciale toezichthouder om te komen tot een meerjarig repressief toezicht.	Gerealiseerd, bij begrotingsbrief 2018, waaruit blijkt dat gemeente Maastricht onder repressief toezicht blijft. In 2018 is de provincie bezig met een verdiepingsonderzoek.

3. Wat heeft het gekost?

Programma 15 (bedragen x € 1.000)	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
(a) Totale lasten waarvan:	82.889	82.859	70.527	12.332 V
- Kapitaallasten	12.161	12.465	11.745	720 V
- Apparaatskosten	41.437	37.330	39.934	2.604 N
- Storting in voorzieningen			712	712 N
- Overige lasten	29.291	33.064	18.136	14.928 V
- Vennootschapsbelasting				
(b) Totale baten	322.452	312.643	306.870	5.773 N
(a-b) Totaal van saldo baten en lasten	-239.563	-229.784	-236.343	6.559 V
Storting in reserves	21.189	21.148	24.426	3.278 N
Onttrekking uit reserves	23.819	39.714	38.595	1.119 N
Resultaat	-242.193	-248.350	-250.512	2.162 V

Investerings (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2017
Productiemiddelen / werkomgeving	3.987
Huisvesting / gebouwen	1.555

Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Saldo van baten en lasten € 6,559 V.

De afwijkingen voor resultaatbestemming zijn als volgt te verklaren:

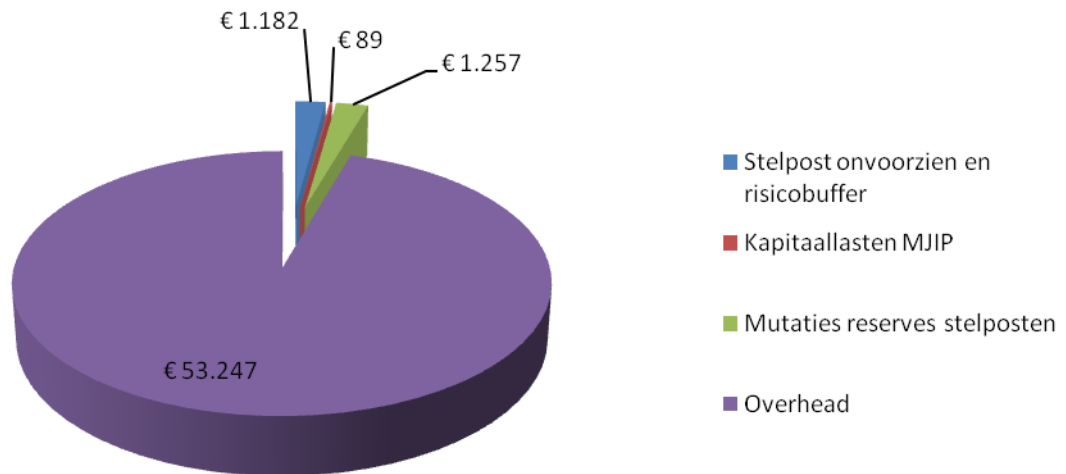
- Resultaat a.g.v. mutaties reserves € 4,397 mln. V
- Afwikkeling nog te betalen/vrijval reserves/voorz. € 1,571 mln. V
- Overhead € 2,425 mln. V
- Onvoorzien/risicobuffer € 0,371 mln. V
- OZB aanslag voorgaande jaren € 0,726 mln. N
- Diverse posten € 0,318 mln. N
- Vrijval voorziening herstructurering MTB € 0,625 mln. V
- Algemene uitkering incl. prijsindex € 1,786 mln. N

Mutaties reserves (afwijkingen t.o.v. begroting)

- Meer onttrokken Vruchtboomfonds € 0,622 mln. V
- Meer storten WA eigen risico € 0,183 mln. N
- Meer onttrokken WA eigen risico € 0,108 mln. V
- Minder storten WGA € 0,027 mln. V
- Minder onttrokken WGA € 0,145 mln. N
- Meer storten productiemiddelen € 0,458 mln. N
- Minder onttrokken productiemiddelen € 0,715 mln. N
- Meer storten bedrijfsreserves € 1,331 mln. N
- Minder onttrekken bedrijfsreserves € 0,920 mln. N
- Meer storten overloop € 1,332 mln. N
- Minder onttrokken overloop € 0,069 mln. N

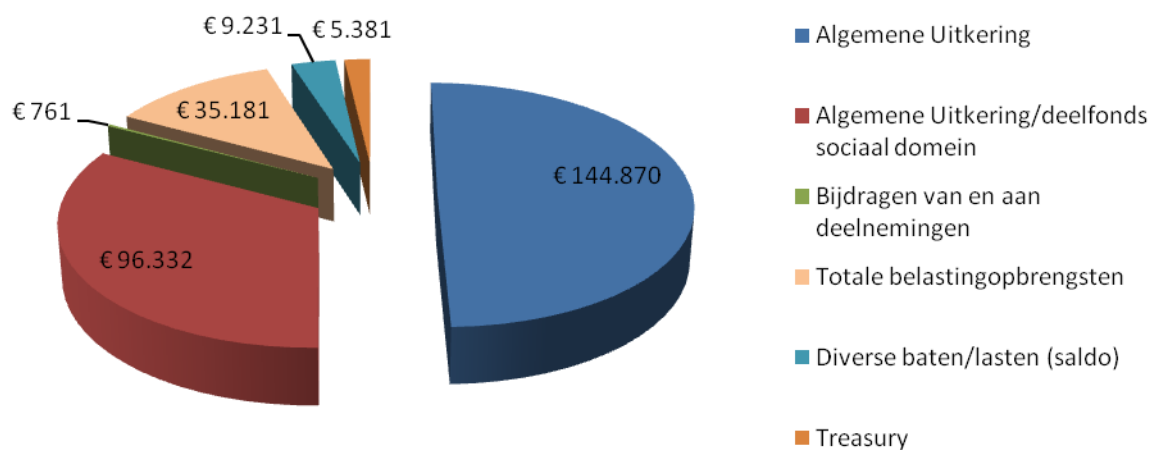
Programma 15: lasten

bedragen x 1.000

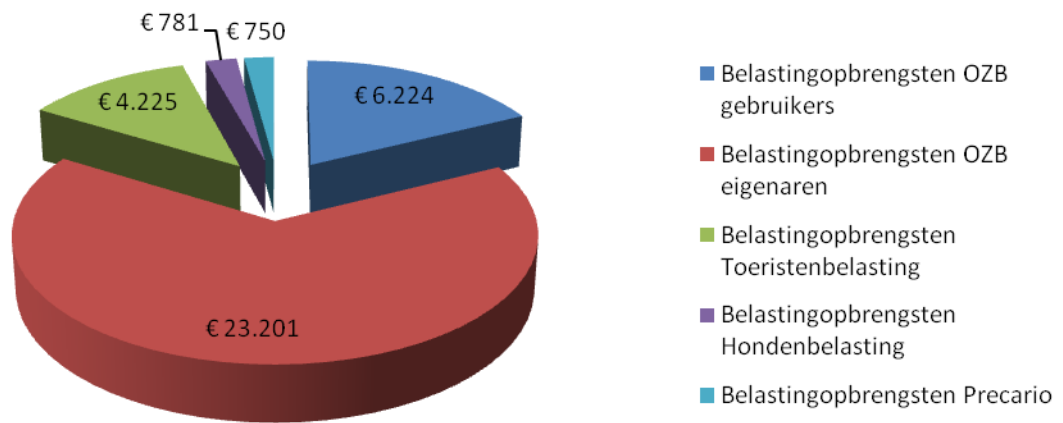
Programma 15: baten

bedragen x 1.000

Specificatie totale belastingopbrengsten

bedragen x 1.000

Hoofdstuk 3 Verplichte paragrafen

3.1 Lokale lastenparagraaf

3.1.1 Inleiding

De onderwerpen die de paragrafen bij de begroting en het jaarverslag behandelen, zijn cruciaal voor het bereiken van de gemeentelijke doelen. De programma's geven aan wat we willen realiseren (programmabegroting) en wat we gerealiseerd hebben (programmaverantwoording). De paragrafen geven inzicht in de uitvoerbaarheid en haalbaarheid hiervan

Vernieuwing BBV 2017

Als gevolg van de vernieuwing van de BBV is de programmabegroting – waaronder ook de lokale lastenparagraaf – met ingang van 2017 gewijzigd. De lokale lastenparagraaf van deze jaarrekening volgt dezelfde opbouw en is daarom wat betreft de opzet gewijzigd en inhoudelijk uitgebreid ten opzichte van de jaarrekening 2016.

Wettelijke grondslag

Vanwege de verschillen in wet- en regelgeving is in het overzicht van de realisatie en toelichting daarop gekozen voor een indeling in 3 categorieën:

- Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting): rioolheffingen en reinigingsheffingen;
- Kostendekkende leges (in totaliteit): begraafrechten, leges fysieke diensten en leges burgergerichte diensten;
- Algemene belastingen en parkeerbelasting: OZB, hondenbelasting, toeristenbelasting, precariobelasting en reclamebelasting.

3.1.2 Beleid ten aanzien van lokale heffingen

Indexering

In 2017 hebben wij, conform de begroting 2017, een algemene prijsindex toegepast van 2,0%. Van dit percentage is alleen afgeweken ten aanzien van de tarieven voor begraafrechten, vergunningparkeren en bij de milieuparken. Deze zijn namelijk niet geïndexeerd.

3.1.3 Realisatie van de lokale heffingen

De totale opbrengsten van de gemeentelijke heffingen zijn opgenomen in onderstaande tabel (bedragen x € 1.000):

Programma		Belastingsoort	Gewijzigde geraamde opbrengst 2017	Werkelijke opbrengst 2017	Vershil	Toelichting in paragraaf
<i>Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)</i>						3.1.4
13	BsGW	Rioolheffing	12.966	13.110	144 V	
14		Afvalstoffenheffing (incl. verkoop restzakken)	16.294	16.436	142 V	
<i>Kostendekkende leges (in totaliteit)</i>						3.1.5
13		Begraafrechten	583	561	22 N	
10/13		Leges fysieke diensten	4.931	5.047	116 V	
2		Leges burgergerichte diensten	1.886	2.082	196 V	
<i>Algemene belastingen en parkeerbelasting</i>						3.1.6
15	BsGW	OZB eigenaar woningen	14.253	14.593	340 V	
15	BsGW	OZB eigenaar niet woningen	9.113	8.608	505 N	
15	BsGW	OZB gebruiker niet-woningen	6.823	6.224	599 N	

15	BsGW	Hondenbelasting	740	781	41 V
15	BsGW	Toeristenbelasting	3.890	4.225	335 V
15	BsGW	Precariobelasting	681	750	69 V
15	BsGW	Reclamebelasting	708	704	4 N
12		Parkeren	9.914	10.104	190 V
		Totaal	82.782	82.405	443 V

*) De bedragen zijn exclusief kwijtschelding

**) Realisatie bestaat uit opbrengsten afvalstoffenheffing (€ 14.571) + reinigingsrecht (€ 461, exclusief BTW) + restzakken (€ 1.404)

3.1.4 Maximaal kostendekkende belastingen (per belasting)

Rioolheffingen

Het belastingresultaat wordt wat betreft de rioolheffingen programma 13 afgewikkeld. De werkelijke belastingopbrengsten laten ten opzichte de begroting een voordeel zien van € 144.000) Bij de managementrapportage werd nog een klein tekort verwacht van € 3.000.

(bedragen in €)

Berekening van kostendekkendheid van de heffing riolen 2017		
	begroting	realisatie
Directe kosten taakveld	7.782.878	7.761.616
Inkomsten taakveld	-108.893	-51.574
Netto kosten taakveld	7.673.985	7.710.041
Toe te rekenen kosten	2.961.956	2.768.558
Overhead	418.123	415.447
Kwijtscheldingen	281.504	301.334
BTW	1.630.500	1.600.222
Totale kosten	12.966.068	12.795.602
Opbrengst heffingen	12.966.068	12.914.126
Dekking	100%	101%

Reinigingsheffingen

Het belastingresultaat wordt wat betreft de reinigingsheffingen (afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten) via programma 14 afgewikkeld. De werkelijke belastingopbrengsten laten ten opzichte de begroting per saldo een voordeel zien van € 143.000. In de managementrapportage werd nog een tekort van € 226.000 verwacht. Bij de managementrapportage is vooral het voordeel op de afvalstoffenheffing te laag ingeschat. De lagere opbrengst van het reinigingsrecht wordt veroorzaakt doordat meer bedrijfsruimten leeg staan en meer bedrijven gebruik maken van een bedrijf voor het inzamelen van bedrijfsafval.

(bedragen in €)

Berekening van kostendekkendheid van de heffing afval 2017		
	Begroting	realisatie
Directe kosten taakveld	11.890.135	11.793.071
Inkomsten taakveld	-4.240.624	-4.231.153
Netto kosten taakveld	7.649.511	7.561.918
Toe te rekenen kosten	1.160.036	1.077.865
Overhead	2.864.376	2.846.044
Kwijtscheldingen	1.733.449	1.682.899
BTW	1.492.117	1.353.049
Totale kosten	14.899.489	14.521.775
Opbrengst heffingen	14.899.489	14.850.271
Dekking	100%	102%\

Milieuparken

In de aan de raad voorgelegde begroting van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas zijn de tarieven van de milieuparken voor het jaar 2017 vastgelegd. De inwonerbijdrage is niet gewijzigd en gehandhaafd op € 14,87. De tarieven aan de poort zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2016.

3.1.5 Kostendekkende leges (in totaliteit)

Begraafrechten

In 2017 heeft een aanbesteding plaatsgevonden. Door de komst van mogelijk twee crematoria in en direct buiten Maastricht, blijkt er vanuit de markt geen interesse te bestaan voor het doen van investeringen op de begraafplaats.

Conform de door het college vastgestelde beleidsuitgangspunten wordt nu verder gewerkt aan een bedrijfsplan. Dat voorziet in een gedeeltelijke sanering van het aantal reguliere graven, een verlaging van de onderhoudskosten en uitbreiding van de begraafplaats ten behoeve van de aanleg van een herdenkingsbos en extra strooiweide. Met het oog hierop blijven de tarieven - net als in voorgaande jaren - voornamelijk op gelijk niveau en worden deze niet geïndexeerd.

(bedragen in €)

Berekening van kostendekkendheid begraafrechten 2017		
	begroting	realisatie
Directe kosten taakveld	589.145	546.625
Inkomsten taakveld	0	0
Netto kosten taakveld	589.145	546.625
Toe te rekenen kosten		
Overhead	124.002	123.208
BTW	0	0
Totale kosten	713.147	669.834
Opbrengst heffingen	583.125	560.928
Dekking	82%	84%

Fysieke diensten

De realisatie van de leges fysieke diensten bedragen € 5.046.658. Dat is 2,3 % meer dan begroot.

Begroting 2017

(bedragen in €)

Kostendekkendheid Legesverordening Fysieke diensten	titel 1	titel 2	titel 3	totaal
Kosten taakvelden, inclusief omslagrente	1.593.740	3.337.570	1.593.740	4.931.310
Inkomsten taakvelden, exclusief heffingen	0	0	0	0
Netto kosten taakveld	1.593.740	3.337.570	1.593.740	4.931.310
Toe te rekenen kosten	646.456	2.902.030	331.398	3.879.884
Overhead inclusief omslagrente	600.245	1.328.746	157.067	2.086.058
BTW	7.707	114.657	55.489	177.853
Totale kosten	1.254.408	4.345.433	543.954,17	6.143.795
Opbrengst heffingen	285.967	3.865.753	74.829	4.226.549
Dekkingspercentage	22,80%	88,96%	13,76%	68,79%

Jaarrekening 2017

(bedragen in €)

Kostendekkendheid Legesverordening Fysieke diensten	titel 1	titel 2	titel 3	totaal
Kosten taakvelden, inclusief omslagrente	1.660.571	3.386.087	1.660.571	5.046.658
Inkomsten taakvelden, exclusief heffingen	0	0	0	0
Netto kosten taakveld	1.660.571	3.386.087	1.660.571	5.046.658
				0
Toe te rekenen kosten	771.174	2.450.472	246.007	3.467.653
Overhead inclusief omslagrente	422.757	1.412.098	134.861	1.969.716
BTW	3.597	114.836	46.915	165.348
Totale kosten	1.197.528	3.977.406	427.782	5.602.716
Opbrengst heffingen	375.676	3.716.475	119.842	4.211.992
Dekkingspercentage	31,37%	93,44%	28,01%	75,18%

Titel 1 betreft de vergunningen in het kader van o.a. kansspelen, verkeer en vervoer en APV

Titel 2 betreft de vergunningen in het kader van de WABO (bouwactiviteiten)

Titel 3 betreft de vergunningen in het kader van o.a. horeca en evenementen.

Burgergerichte diensten

De realisatie van de leges burgergerichte diensten zijn € 196.000 hoger dan begroot, dat is een 10% meeropbrengst van 10%. Deze meeropbrengsten zijn gerealiseerd door hogere opbrengsten bij paspoorten en paspoorten aan niet-ingezetenen.

3.1.6 Algemene belastingen en parkeerbelasting

WOZ-beschikkingen

Jaarlijks vindt er een herwaardering op basis van de Wet WOZ plaats van alle woningen en niet-woningen in de gemeente Maastricht. Voor het belastingjaar 2017 heeft een herwaardering plaatsgevonden met als waardepeildatum 1 januari 2016.

Gemiddeld is de waarde van de woningen per 1 januari 2017 met 4,2% gestegen ten opzichte van de vorige herwaardering. Voor niet-woningen bedraagt is er sprake van een daling van 4,0% ten opzichte van de vorige herwaardering.

In 2017 werd betreffende 4,8% van de woningen een WOZ-bezwaar ingediend (was 4,0% in 2016) en betreffende 13,3% van de niet-woningen (was 13,5% in 2016).

Van de ingediende bezwaren is 98,4% in 2017 afgehandeld, de overige bezwaren worden binnen de wettelijke termijnen begin 2018 afgehandeld. Van de afgehandelde bezwaren zijn er 46,7% afgewezen en 53,3% (deels) toegekend.

Met ingang van 2007 is door de minister van BZK de zogenaamde Macronorm geïntroduceerd: de procentuele stijging van de landelijke OZB opbrengst mag niet meer bedragen dan deze norm. De procentuele opbrengststijging van 2,0% van Maastricht is nagenoeg gelijk aan de voor het jaar 2017 gestelde norm van 1,97% (oorspronkelijk bedroeg deze 2,7%, maar is bijgesteld naar 1,97% vanwege overschrijding van de norm in 2015 en 2016). Overigens is de indexering bij gemeente Maastricht in deze jaren steeds binnen de oorspronkelijke norm gebleven.

Onroerende zaakbelastingen (OZB)

De opbrengst van de OZB is € 765.000 lager dan begroot, een nadeel van 2,5% ten opzichte van de begroting. Het nadeel is enerzijds veroorzaakt door lagere opbrengsten van voorgaande jaren. Het bedrag aan toegekende bezwaren is € 365.000 hoger dan verwacht en betreffende verzorgingshuizen moest € 500.000 OZB worden terugbetaald vanwege ambtshalve verzoeken na een arrest van de Hoge Raad over de woondelenvrijstelling. Dit houdt in dat verzorgingshuizen en dergelijke gezien het gebruik ingedeeld moeten worden bij de categorie woningen, in plaats van bij niet-woningen. De betreffende instellingen hebben de teveel betaalde OZB teruggeëist.

Hondenbelasting

De realisatie van de hondenbelasting is € 41.000 hoger dan begroot, dit is een meeropbrengst van 5,5%. Waarschijnlijk ligt de oorzaak in het feit dat het economisch beter gaat en daardoor meer honden zijn aangeschaft.

Toeristenbelasting

De realisatie van de toeristenbelasting is € 335.000 hoger dan begroot, dit is een meeropbrengst van 8,6%. Deze is gerealiseerd door een toename van het aantal accommodaties en doordat het aantal (overnachtingen van) toeristen in bestaande accommodaties nog steeds een stijgende tendens laat zien, mede doordat gemeente en ondernemers daartoe extra inspanningen hebben gedaan. De stijging van het aantal overnachtingen leidt tot een extra opbrengst, bovenop de beoogde en reeds ingeboekte extra opbrengst van € 600.000 om te voldoen aan het coalitieakkoord.

Precariobelasting

De realisatie van de precariobelasting is € 69.000 hoger dan begroot, een voordeel van 10% ten opzichte van de begroting. Waarschijnlijk ligt de oorzaak in het feit dat het economisch beter gaat en ondernemers meer voorwerpen hebben geplaatst in de openbare ruimte.

Reclamebelasting

De realisatie van de reclamebelasting is € 5.000 lager dan begroot, een verschil van slechts 0,56% ten opzichte van het begrote bedrag.

Parkeerbelasting

In overeenstemming met het coalitieakkoord zijn de parkeertarieven van het straatparkeren (parkeertickets en vergunningen) in 2017 ongewijzigd gebleven ten opzichte van 2016.

De tarieven voor het garageparkeren, Park en Ride (P+R) en de Park en Walk (P+W) parkeerterreinen, zijn conform de PPS afspraken binnen de ringenstructuur geïndexeerd.

In 2013 is het P+R terrein Noord (Beatrixhaven) geopend en op 22 juli 2017 is P+R terrein Zuid geopend in parkeergarage P5 van het MECC. De P+R terreinen kennen een combitarief voor parkeren (gratis) en een reis per shuttle bus of treinreis van en naar Maastricht. In 2017 bedroegen de tarieven voor een dagretour € 2,- per persoon of € 5,- voor groepen van 3-5 personen.

3.1.7 Lokale lastendruk

Het onderzoeksinstituut Coelo (Universiteit Groningen) brengt jaarlijks een ranglijst uit van de lokale lasten in de diverse gemeenten van Nederland ("Atlas van de lokale lasten"). Daarbij worden gemeenten vergeleken voor wat betreft de lokale lasten (OZB, rioolbelasting, afvalstoffenheffing). De gemiddelde lastendruk in 2017 in Maastricht wordt door Coelo berekend voor eenpersoonshuishoudens op € 708 (€ 694 in 2016) en voor meerpersoonshuishoudens op € 743 (€ 729 in 2016). Hiermee staat gemeente Maastricht op plaats 24 van de 38 grote gemeenten (plaats 20 van 36 in 2016) (nr.1 is de goedkoopste gemeente).

Bij de berekening van de component afvalstoffenheffing is door Coelo rekening gehouden met een gemiddeld gebruik van 63 afvalzakken voor een meerpersoonshuishouden. Rekening houdend met het werkelijk gebruik (van 30 restzakken) bedraagt de lastendruk in Maastricht € 716 voor meerpersoonshuishoudens en staat daarmee op plaats 19 (plaats 14 in 2016).

Voor bedrijven is de lastendruk gemiddeld gezien alleen gestegen met de indexering/inflatie. In individuele gevallen kan dit anders zijn, doordat de waardeontwikkeling bij niet-woningen erg verschilt door de grote variatie aan soorten objecten in deze categorie. In deze categorie vallen courante objecten (bijvoorbeeld winkels en kantoren) en incurante objecten (bijvoorbeeld het ziekenhuis, scholen, musea, transformatorhuisjes en industriële objecten).

In onderstaande tabel zijn drie voorbeelden opgenomen van de ontwikkeling van de lastendruk (voor de vergelijkbaarheid is de WOZ-waarde 2017 in de drie gevallen gelijk).

Soort object	WOZ-waarde 2016 in Euro	waarde-ontwikkeling in %	WOZ-waarde 2017 in Euro	Lokale lasten 2016 in Euro	lokale lasten 2017 in Euro	lastendruk 2017 t.o.v. 2016
Winkel	650.000	4%	676.000	3.369,94	3.745,83	10,0%
Kantoor	650.000	-2%	637.000	3.369,94	3.556,68	5,5%
School	650.000	-6%	611.000	3.369,94	3.430,58	1,8%

De lokale lasten bestaan uit OZB-niet-woningen (eigenaren- en gebruikersdeel), rioolheffing (eigenaren- en gebruikersdeel), reinigingsrecht (vastrecht en 30 restafvalzakken).

3.1.8 Kwijtschelding

Indien men niet in staat is een aanslag te betalen, dan wordt kwijtschelding verleend voor de afvalstoffenheffing, rioolheffing gebruikersdeel en voor de 1e hond.

Het totaal over 2017 kwijtgescholden bedrag is € 1,962 mln. Dat is 2,3% meer dan in 2016 per ultimo van het jaar, zijnde € 1,918 mln. Het verschil is nagenoeg gelijk aan de prijsindexering.

In 2017 hebben in totaal 10.358 (was 10.486) burgers per ultimo van het jaar een verzoek tot kwijtschelding gedaan. Hiervan werd aan 3.480 (was 5.390) personen automatisch kwijtschelding verleend. Op 31 december 2017 waren 6.380 van de handmatige verzoekschriften afgehandeld (93%). In 2018 worden de overige 497 verzoekschriften binnen de daarvoor geldende termijnen afgehandeld.

3.2 Bedrijfsvoering

3.2.1 Bedrijfsvoeringsprogramma's/projecten

In deze paragraaf vindt u de stand van zaken van de projecten/programma's die voor de organisatieontwikkelingen en de bezuinigingsopgave in 2017 zijn opgepakt.

Regionale samenwerking

Regionale samenwerking op bedrijfsvoeringsvlak tussen de Zuid-Limburgse gemeenten heeft verder vorm gekregen door de oprichting van het Shared Service Center Zuid-Limburg. Deze bijzondere vorm van een gemeenschappelijke regeling, namelijk de bedrijfsvoerings GR, is een uitvoeringsorganisatie ten behoeve van bedrijfsvoeringstaken. De deelnemende gemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht beogen samenwerking op het gebied van gezamenlijk inkopen, Personeels- en salarisadministratie (PSA) en onderhoud en beheer van ICT/informatiediensten (ID). Voor meer informatie over de GR SSC-ZL wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen in deze jaarstukken.

Personeel en organisatie

De in 2017 vernieuwde HRM-visie: fit en duurzaam geeft een duidelijke koers aan. Onze gemeentelijke organisatie beweegt mee met de opgaven voor de stad en de regio. Daarom wordt komende jaren verder gewerkt aan de flexibiliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers om deze opgaven aan te kunnen. Als organisatie hebben wij ook in 2017 stevig geïnvesteerd in de vier pijlers uit onze HRM-visie:

- Persoonlijke ontwikkeling en leren
- Beweeglijkheid in het werk
- Gezond en fit
- Moderne werkgever

Hierbinnen is een aantal relevante zaken op P&O-gebied gerealiseerd:

- De doorstart van het mobiliteitsbureau Move@Maastricht heeft binnen de organisatie voor verdere verankering en professionalisering van mobiliteit onder onze medewerkers gezorgd. Dit mede dankzij verbeterde zichtbaarheid van mogelijkheden en het proactief matchen van vraag en aanbod.
- De verdere doorontwikkeling van het opleidingscentrum Learn@Maastricht wordt o.a. gedreven door een sterke groei in cursistenaantallen. Inhoudelijk wordt gekeken naar het module aanbod in lijn met de doelstellingen uit de HRM-visie. Zo is er bijvoorbeeld een start gemaakt met een leiderschapskrachttraining voor leidinggevenden.
- In het najaar heeft de derde meting van het gemeentebreed medewerkeronderzoek plaatsgevonden (respons 75,6%). De resultaten bieden inzicht in zowel de verbeterpunten als de koesterpunten voor onze organisatie. Niet alleen op gemeentebreed niveau, maar ook op teamniveau. De scores uit het Medewerkeronderzoek hebben ertoe geleid dat gemeente Maastricht een 1-ster werkgeverskeurmerk heeft mogen ontvangen binnen de groep non-profit werkgevers.
- Verdere stappen zijn gezet op het gebied van E-HRM. Zo is de digitalisering van de personeelsdossiers afgerond en is flex benefits gemeentebreed geïmplementeerd (door de invoering van het Individueel Keuze Budget (IKB)).
- De arbodienstverlening is, na een gezamenlijke aanbesteding met gemeenten Heerlen en Sittard-Geleen, voorzien tot 1 januari 2020 (met optie tot 2 x 1 jaar verlenging). Daarnaast is er een gemeentebreed agressieprotocol opgesteld en is er bijvoorbeeld een start gemaakt met de implementatie van het Gemeentelijk Incident Registratiesysteem.
- Op het gebied van arbeidsvoorwaarden zijn diverse acties voortvloeiend uit de nieuwe CAO opgepakt en is het proces ondersteund rondom het Sociaal Plan RUD. Het proces rondom het SSC-ZL is vertraagd. Wel zijn de administratieve P&O processen in beeld gebracht en afgestemd met de partners en zijn formulieren en brieven daarop aangepast.
- Conform de behoefte van diverse organisatieonderdelen is het inzicht in de strategische personeelsplanning verder verrijkt met de kwantitatieve en kwalitatieve inventarisaties op organisatieonderdeel-niveau.
- Er is een start gemaakt met de vernieuwing en modernisering van het introductieprogramma voor nieuwe medewerkers.

Integriteit

In Maastricht wordt op drie niveaus aan integriteit gewerkt:

- Bewustwording
- Managen van integriteit
- Verankeren van het leerproces

We gaan achtereenvolgens in op de uitvoering en resultaten van het integriteitsbeleid in 2017.

Bewustwording

Bewustwording is gericht op huidige en nieuwe medewerkers. Elke nieuwe medewerker die in dienst komt bij onze gemeente, volgt de module 'integriteit en ambtseed' in het introductieprogramma. In deze module komen onder andere de gedragscode, een integriteitsquiz en de Regeling Integriteitsmeldingen aan de orde. De module sluit formeel af met het afnemen van de ambtseed door de gemeentesecretaris, in aanwezigheid van de integriteitscoördinator.

In 2017 hebben 180 nieuwe medewerkers deze verplichte module gevolgd. Hiervan hebben 142 medewerkers de ambtseed afgelegd. Onder de deelnemers zijn namelijk ook uitzendkrachten, gedetacheerden en stagiairs (voor zover zij langer dan een half jaar werkzaamheden in Maastricht verrichten). Zij leggen geen ambtseed af maar tekenen een integriteitsverklaring. De introductiemodule werd in 2017 gemiddeld met een 7,7 beoordeeld door de deelnemers.

Voor elke manager en medewerker komt vervolgens integriteit in de gesprekscyclus terug; integriteit is een kerncompetentie voor elke medewerker en dus ook altijd onderwerp van gesprek. De gemeentebreed verplichte leermodule 'morele oordeelsvorming' (2 dagdelen) is in 2017 door 178 medewerkers gevolgd.

Managen van integriteit

Op 23 december 2015 heeft het College van B&W de vernieuwde regeling integriteitsmeldingen vastgesteld. Eind 2017 is een start gemaakt met de herziening/actualisatie van de Regeling en onderliggende gedragscode. Wat is in 2017 verder gerealiseerd:

- Intern meldpunt integriteit: nieuwe functionaris door het College benoemd als lid van het meldpunt;
- Wervingsgesprekken met vertrouwenspersoon integriteit (VPI).
- Twee VPI's hebben succesvol deelgenomen aan een gecertificeerd opleidingstraject (BIOS/CAOP).

In 2017 hebben de VPI's 13 kwesties besproken. In één geval ging het om een gesprek met een groep mensen. De meeste gesprekken gingen over integriteitschendingen en een klein aantal over ongewenst gedrag. Er is door de VPI's regelmatig geadviseerd om melding te maken bij het intern meldpunt integriteit.

Het intern meldpunt heeft in 2017 in totaal 14 kwesties binnengekregen. In 6 gevallen heeft dit geleid tot onderzoek en maatregelen. In 7 gevallen is de casus niet ontvankelijk gebleken na verkenning. Redenen variëren van 'reeds onderzocht' tot van onvoldoende gewicht en niet-ontvankelijk (rechtspositionele kwestie). Bij twee meldingen bleek er geen sprake van een integriteitkwestie voor gemeente Maastricht en zijn deze doorgestuurd naar de juiste plek voor verdere behandeling. In 1 geval loopt het onderzoek nog door in 2018.

Verankeren van het leerproces

In 2017 is wederom het medewerkeronderzoek uitgevoerd; het onderzoek werd door 1280 mensen ingevuld (respons: 75,6%). Integriteit wordt in 2 modules bevraagd, middels 14 vragen. Op de vragen over het naleven van regels (o.a. oneerlijk gebruik personeelsregelingen, aannemen geschenken, belangenverstrengeling) scoort men zeer hoog: 9,4. Dit betekent dat de respondenten het er helemaal mee eens zijn dat we integer zijn op dit gebied. Op het gebied van integriteitsbeleving (o.a. veilig mening kunnen geven, aandacht voor integriteit tijdens personeelsgesprekken, respectvolle en integere benadering collega's onderling in werkoverleg) is de score weer verbeterd ten opzichte van de vorige meting (2016). In de antwoorden neigt men naar de score 'mee eens' (6,6).

Informatiemanagement en automatisering

Door middel van portfoliomanagement heeft de planvorming voor 2017 plaatsgevonden. Deze aanpak is al enige jaren door de gemeentelijke organisatie omarmd. Het MT bedrijfsvoering beoordeelde de in het I&A-portfolio 2017 voorgestelde initiatieven, prioriteerde deze, stelde ze vast en bewaakte de voortgang van de uitvoering.

Het I&A-portfolio voor 2017 bevestigde de tendens die de plannen van de vorige jaren ook al lieten zien: een verschuiving van ICT-gedreven business naar business-gedreven ICT. De organisatiebehoefte bepaalde het ICT-aanbod in plaats van andersom.

De belangrijkste thema's voor 2017 waren:

Omgevingswet

De gemeente Maastricht is begonnen met het opstellen van een plan van aanpak om de invoering van de Omgevingswet succesvol te laten verlopen. Meerdere lijnen waaronder Digitalisering worden in de opmaat naar 2024 in samenhang ontwikkeld. Invoering van de wet heeft gevolgen voor processen, functionaliteiten, gegevensstromen, applicaties en koppelvlakken. En niet in de laatste plaats voor de klanten zoals burgers en bedrijven maar vooral ook voor de medewerkers die nu in deze processen werkzaam zijn.

Digitale Agenda 2020

De agenda die vorig jaar was aangekondigd is aangescherpt. De kern van deze agenda is: 'Wat gemeenten niet onderscheidt, moet in principe op gestandaardiseerde wijze collectief worden gedaan'. Een aantal initiatieven is onder leiding van KING in gang gezet en gemeenten werken in wisselende samenstelling aan de producten. Voorbeelden hiervan zijn GOVROAM, de landelijke verhuisservice en de digitale Aangifte overlijden. De gemeente Maastricht is een nadrukkelijk voorstander van collectivisering. Bij een aantal van de genoemde initiatieven zijn dan ook medewerkers van de gemeente Maastricht betrokken bij de ontwikkeling.

Regionale samenwerking

Naast de hiervoor genoemde landelijke samenwerking is ook de regionale samenwerking verder vorm gegeven. De portfolio's van Heerlen, Maastricht en Sittard-Geleen werden zoveel mogelijk op elkaar afgestemd om, waar het kan, als gemeenten gezamenlijk op te trekken in de ontwikkeling van dienstverlening en bedrijfsvoering (vanuit de invalshoek van I&A), het gezamenlijk bepalen van de vraag aan SSC-ZL én, niet onbelangrijk, waar het kan samen aan te besteden. Ook met de Heuvelland-gemeenten is regelmatig overleg en werd waar mogelijk samengewerkt.

Informatiebeveiligingsbeleid

In het Informatiebeveiligingsbeleid sluit de gemeente Maastricht aan bij de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten zoals opgesteld door de InformatiebeveiligingsDienst (IBD).

In 2017 heeft de gemeente voor de eerste keer verantwoording over de stand van zaken van de informatieveiligheid afgelegd via de Eenduidige Normatiek Single Information Audit (ENSIA). In ENSIA zijn de volgende bestaande zelfevaluaties onder één noemer gebracht.

- De zelfevaluatie Basisregistratie Personen (BRP) / Paspoortuitvoeringsregeling (PUN);
- De audit Digitale persoonsidentificatie (DigiD);
- De zelfevaluatie Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) en Basisregistratie Grootschalige Topografie (BGT);
- De zelfevaluatie Structuur uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen (SUWInet).

De gemeente voldoet op alle hiervoor genoemde onderdelen ruim aan de gestelde normen, met uitzondering van SUWInet. Op twee formele onderdelen zijn hier nog verbeteringen noodzakelijk. Deze verbeteringen zijn inmiddels in gang gezet.

Met Ensia is ook de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van de baseline getoetst. Op basis van de uitkomsten van deze toets, actuele ontwikkelingen en het informatiebeveiligingsbeleid, is een nieuw Informatiebeveiligingsplan opgesteld. Over de voortgang en realisatie van het plan wordt verantwoording aan het MTBV afgelegd.

Financiën

De financiële functie is gericht op een duurzame en solide financiële positie van de gemeente Maastricht en zorgt voor een tijdige en volledige financiële informatievoorziening. In 2017 zijn voornamelijk de volgende projecten en activiteiten gerealiseerd:

- Zorgen voor een structureel sluitende en in evenwicht zijnde meerjarenbegroting passend binnen de wettelijke regels. Maastricht heeft meerjarig repressief toezicht tot en met 2018. Om dat te behouden moet de begroting 2017 tot en met 2020 sluitend worden gepresenteerd.

- Opleveren van de jaarlijkse P&C producten, waaronder Programmabegroting, Jaarrekening (inclusief coördineren accountantscontrole) en Kaderbrief.
- Opleveren van P&C documenten in samenhang met de vernieuwing BBV en het leantraject P&C cyclus. Hiertoe is onder leiding van Concernzaken Financiën een gemeentebrede werkgroep samengesteld. Met ingang van de programmabegroting 2017 is de programmabegroting centraal opgesteld en conform de nieuwe BBV-regels (overhead centraal, geen kostenplaatsen, geen doorbelastingen, etc.). In de jaarrekening 2017 vindt ook de eerste keer verantwoording naar taakvelden plaats conform de nieuwe BBV-regels.
- De interne audit Inkoop & Aanbesteding en de verbetergroep aanbestedingen.
- Verdere implementatie van de vennootschapsbelasting.
- Fiscale advisering bij grote projecten.
- In het kader van de doorontwikkeling van het Tax control framework is in het bijzonder aandacht voor de fiscale monitoring geweest: het beoordelen van de opzet, het bestaan en de werking van de getroffen fiscale beheersingsmaatregelen (o.a. door middel van zelfcontrole/steekproeven).

Communicatie

In 2017 is het onlangs gelanceerde Thuis in Maastricht (TIM) verder uitgebouwd. TIM is het online platform van en voor (potentiële) bewoners van Maastricht. Het is een plek waar kennis en initiatieven worden uitgewisseld, gesprekken worden gevoerd, ideeën worden gelanceerd en bewoners een podium krijgen. TIM is niet de zoveelste website, maar verzamelt juist bestaande sites en initiatieven in één overzichtelijk platform. In de komende vijf jaar willen we TIM laten uitgroeien tot hét leidend medium voor bewoners van Maastricht voor nieuws, informatie over buurt en van de gemeente, en vooral voor onderlinge ontmoeting en initiatief. TIM is niet van de gemeente, maar van de gemeenschap: de rol van de overheid beperkt zich tot het aanjagen van initiatief en betrokkenheid bij het platform. Voor de inwoners die niet online zijn publiceert TIM wekelijks de belangrijkste actualiteiten en een overzicht van mededelingen en vergunningen in 1Maastricht.

Het project 'de communicatieve gemeente' is voortgezet. Aangezien communicatie een lijnverantwoordelijkheid is, wordt de organisatie communicatiever gemaakt, zowel in houding (participatie, co-creatie, een luisterende overheid) als techniek (begrijpelijke brieven, mails, webteksten en samenvattingen van collegevoorstellen).

Op het gebied van citybranding is voortgebouwd op het onderzoek dat de burgemeester heeft laten verrichten naar de ambities van Maastricht (internationale stad, universiteitsstad, hoofdstad). Onderzocht is of er in de stad draagvlak is bij bedrijven, instellingen en organisaties om samen met Maastricht Marketing een samenwerkingsverband te formeren waarin partners in de stad en regio gezamenlijk de stadsvisie en de daarvan afgeleide vastgestelde brandingstrategie gaan uitdragen.

De kernpartners (UM, Maastricht Marketing, Elisabeth Strouven Fonds en gemeente Maastricht) hebben de strategie onderschreven die in 2016 door het college is vastgesteld. Het produceren van een overkoepelende internationale Maastrichtpresentatie is in gang gezet. Dit alles binnen bestaande budgettaire kaders (geen claims)

Met Maastricht Marketing (VVV) is een nieuw convenant in werking getreden met helder omschreven doelen en meerjarige, meetbare doelstellingen.

Controlling

2017 is het jaar geweest waarin gestart is met de uitvoering van het eerste gemeentebrede interne controleplan. De werkzaamheden betroffen zowel gemeentebrede als organisatieonderdeel specifieke inspanningen op het gebied van interne controle. Dit heeft, zo veel als mogelijk, plaatsgevonden in samenwerking met de decentraal gepositioneerde controlfunctionarissen binnen de gemeentelijke organisatie.

De inspanningen vanuit het gemeentebrede interne controleplan hebben plaatsgevonden bij onderstaande organisatieonderdelen:

- Theater aan het Vrijthof
- Sport
- Sociale Zaken
- Centre Ceramique & Kumulus

- Stadsbeheer
- SSC, V&L, B&O (vooronderzoek)

Daarnaast hebben er ondermeer gemeentebrede controlewerkzaamheden plaatsgevonden zoals:

- Toetsing in het kader van horizontaal toezicht in samenwerking met de belastingdienst
- Deelname verbetergroep en controle werkzaamheden inkoop en aanbestedingen
- ICT Beveiligingsassessment DigiD
- Overige opdrachten vanuit concerncontroller, t.a.v. bijvoorbeeld
 - Governance
 - Pilot inventarisatie kwetsbaarheden

Hiermee is er in 2017 een eerste stap gezet richting een sterkere, meer sturende verbijzonderde en centrale interne controle functie die betrokken en nauwer samenwerkt met de decentrale controlfunctionarissen. Dit niet enkel vanuit het perspectief “controle achteraf” maar met name vanuit “leren en verbeteren” aan de voorzijde.

3.2.2 Cijfers over bedrijfsvoeringsthema's

Formatie

De formatie is in 2017 licht gestegen met 4,47 fte, van 1491,28 naar 1495,75 fte.

Aantal fte	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Formatie (begroot)	1.537	1.566	1.481	1.440	1.425	1.400	1.398	1.346	1.415	1.491	1.496*
Bezetting (werkelijk)	1.400	1.390	1.400	1.369	1.372	1.352	1.307	1.281	1.284	1.327	1.369**

* Jaarplannen 01-01-2017

** Stand 31-12-2017

Efficiency

Jaarlijks wordt bij jaarrekening gerapporteerd over de te behalen efficiencytaakstelling (“hetzelfde doen – in kwantiteit en kwaliteit – met minder middelen”). De totale efficiencytaakstelling 2017 bedraagt € 13,7 mln. en wordt nagenoeg geheel gerealiseerd (€ 13,6 mln.).

Van de realisatie van € 13,6 mln. wordt € 0,5 mln. incidenteel ingevuld. In 2017 wordt de invulling van de efficiencytaakstelling voor 62% gerealiseerd door formatieafbouw (129 fte). Bij het realiseren van de efficiencytaakstellingen ontstaan evenwel frictiekosten. Het management van de organisatieonderdelen heeft dit opgevangen binnen de eigen begroting.

Ziekteverzuim

Het gemeentebrede verzuimcijfer, inclusief lange termijnverzuim, bedraagt ultimo 2017 6,34% (in 2016 5,91%). Het verzuim stijgt hiermee enigszins ten opzichte van vorig jaar. Het ziekteverzuimpercentage ligt met 6,34% boven de streefnorm van 5,25% voor de 100.000+ gemeenten. De meldingsfrequentie (1,14) ligt in 2017 net als vorig jaar rond de normwaarde van 1,2.

Evenals in 2016 vormt het langdurig ziekteverzuim ook in 2017 met 4,73% de hoofdmoot van het gemeentebrede verzuim.

Ziekteverzuim	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Totaal	5,9 %	6,7 %	7,1 %	6,3 %	6,0 %	5,4 %	6,1%	5,9%	6,3%

* stand ultimo juli 2017

Externe inhuur

De externe inhuur bedraagt in 2017 € 13,522 mln. In de raadsvergadering d.d. 14 november 2017 over de begroting 2018 heeft uw raad een motie aangenomen. Bij de bestuursrapportage 2018 komen we met een plan van aanpak om de externe inhuur te verminderen. In 2017 is een daling van € 3,5 mln. ten opzichte van vorig jaar van de externe inhuur gerealiseerd. Deze daling kan deels verklaard worden door een striktere definitie van externe inhuur. Met ingang van 2017 is de definitie “externe inhuur” aangepast om aan te sluiten bij de definitie die wordt gebruikt door de meeste 100.000+ gemeenten en tevens het A+O fonds en Vensters voor Bedrijfsvoering. Deze striktere definitie houdt in dat alleen nog kosten als externe inhuur worden aangemerkt als de betreffende medewerkers via een commercieel bedrijf zijn ingehuurd en tevens dagelijks onder de verantwoordelijkheid van de manager worden aangestuurd. Hierbij vallen o.a. kosten van uitbestede

opdrachten niet meer binnen de kosten van externe inhuur. Daarnaast heeft het in dienst treden van een aantal medewerkers (o.a. voor de 3D's) ook geleid tot een daling van de kosten van inhuur.

Bij de vaststelling van de jaarplannen 2018 van de gemeente Maastricht hebben de afzonderlijke organisatieonderdelen de geplande externe inhuur voor het jaar 2018 aangegeven. De verwachting is dat voor totaalbedrag van ongeveer € 11,5 mln. ingehuurd gaat worden. Dit komt overeen met een percentage van 11,1% van onze loonsom.

In onderstaande tabel zijn de kosten voor externe inhuur inzichtelijk gemaakt:

Tabel Externe inhuur (x € 1.000)

Externe inhuur	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
Inhuur						8.327	10.815	13.474	11.007
Inhuur 3D's						1.200	3.284	3.554	2.515
Totaal	16.781	12.597	8.600	6.910	7.747	9.527	14.099	17.028	13.522

* Conform nieuwe definitie

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In de door u vastgestelde kadernota Weerstandsvermogen is, conform wet- en regelgeving, het beleid opgenomen dat het college moet uitvoeren om de geïdentificeerde risico's zo goed mogelijk te beheersen. De betrokken paragraaf bij de begroting geeft aan hoe robuust de begroting is en gaat in op de vraag hoe financiële risico's kunnen worden opgevangen. Voor het beoordelen van deze robuustheid is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's, waarmee de gemeente geconfronteerd kan worden en de aanwezige weerstandscapaciteit ter dekking van deze risico's. Conform de hiervoor genoemde kadernota wordt deze robuustheid als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen =	$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$
----------------------------	---

Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1. Hieronder besteden we eerst aandacht aan de beschikbare weerstandscapaciteit en vervolgens aan de risico-inventarisatie (benodigde weerstandscapaciteit) en ten slotte aan de berekening van de ratio weerstandsvermogen.

3.3.1 Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de financiële middelen en de mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om risico's van financiële aard (niet-begrote kosten), die zich onverwacht kunnen voordoen en die van substantiële aard zijn, te kunnen dekken. Dit kunnen zowel incidentele als structurele middelen zijn. Op grond van de vereisten van het BBV kan de weerstandscapaciteit uit diverse elementen bestaan: de algemene reserve, de bestemmingsreserves, de stille reserves en de onbenutte belastingcapaciteit. In de gemeente Maastricht worden ook de risicobuffer, de post onvoorzien en de egalisatiereserves tot het weerstandsvermogen gerekend.

Het weerstandsvermogen is als volgt opgebouwd:

Tabel Weerstandscapaciteit in meerjarenperspectief bedragen x € 1.000

	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting
	2016	2017	2017	2018
Onvoorzien/risicobuffer	1.829	1.829	1.457	1.929
Eigen vermogen	33.278	20.636	44.449	24.878
Algemene reserve	4.724	6.624	4.724	4.724
Ov. bestemmingsreserves (excl. reserve A2)	28.554	14.012	36.403	20.154
Onbenutte belastingcapaciteit	0	0	3.322	0
Weerstandscapaciteit	35.107	22.465	45.906	26.807
Totale lasten	532.635	501.496	613.147	487.757
Als % van de totale lasten	6,6%	4,5%	7,5%	5,5%

Post onvoorzien/risicobuffer

In de begroting van de Algemene Dienst zijn de posten onvoorzien en risicobuffer opgenomen. De post onvoorzien is bedoeld om incidentele tegenvallers van college en raad met incidentele kosten te dekken. De post risicobuffer dient ter dekking van risico's die manifest worden.

Eigen vermogen

Voor het opvangen van incidentele financiële tegenvallers is het eigen vermogen de aangewezen post. Echter niet het hele eigen vermogen is vrij inzetbaar. De mate van beschikbaarheid van de reserves voor het opvangen van tegenvallers is als volgt:

Algemene reserve: vrij inzetbaar zonder dat dit gevolgen heeft voor de exploitatie.

Egalisatie reserves: bedoeld voor de opvang van specifieke risico's, niet vrij inzetbaar.

Financieringsreserves: niet vrij beschikbaar, inzet tast direct de ruimte in de begroting aan.

Overige bestemmingsreserves: beperkt beschikbaar door bestemming en aangegane verplichtingen.

De post overige bestemmingsreserves is exclusief de reserve A2 omdat uit deze reserve een structurele bijdrage aan de begroting is voorzien.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit geeft de mogelijkheid weer om extra inkomsten te genereren door de belastingen te verhogen. Zij wordt bepaald door de hoogte van drie belangrijkste belastinginkomsten van de gemeente: de afvalstoffenheffing, de rioolrechten en de OZB. De afvalstoffenheffing en rioolrechten zijn momenteel maximaal kostendekkend en hier volgt dan ook geen onbenutte belastingcapaciteit uit. De onbenutte belastingcapaciteit van de OZB is zo groot als het verschil tussen het gehanteerde tarief en het tarief dat de gemeente zou moeten rekenen als het een "artikel 12 gemeente" zou zijn. Dit resulteert in een onbenutte belastingcapaciteit van € 3,3 mln.

3.3.2 Risico-inventarisatie

Het begrip 'risico' wordt niet altijd juist toegepast. Zo moeten beleidswensen of de daaruit voortkomende budgettaire claims waarvoor aan organisatieonderdelen geen middelen ter beschikking zijn of worden gesteld, niet als risico worden vermeld. Hier is namelijk geen sprake van een risico omdat een financiële verplichting pas zou ontstaan door een beleidsbeslissing waarop de gemeente zelf (overwegende) invloed heeft. In de door u in 2015 vastgestelde kadernota Reserves, voorzieningen, weerstandsvermogen en risicomangement is voor het risicobegrip uitgegaan van de volgende, in het kader van strategisch integraal risicomangement algemeen gebruikte, omschrijving: "een onzekere gebeurtenis die negatieve effecten (schade) kan hebben op de realisatie van de beleidsdoelstellingen c.q. de totstandkoming van de vastgestelde producten en diensten van een organisatie". Dit risicobegrip omvat dus ook de niet-materiële risico's en ook de risico's waarvan verondersteld wordt dat hier adequate beheersmaatregelen voor zijn getroffen. Een breed risicobegrip stelt ons beter in staat te beoordelen of er sprake is van beheerste bedrijfsprocessen in brede zin en maakt het mogelijk gericht verbeteringen door te voeren.

In deze paragraaf worden risico's opgenomen waarvan de financiële consequenties nog niet (volledig) in de begroting zijn verwerkt. De vorderingen op dubieuze debiteuren worden niet als risico opgenomen in deze paragraaf, omdat hiervoor voorzieningen moeten worden getroffen. Voor het overgrote deel betreft het de risico's uit de programmabegroting 2017 bekende risico's. Waar nodig zijn deze geactualiseerd. In deze paragraaf worden alleen die risico's opgenomen die een dusdanige omvang hebben dat ze materieel zijn in verhouding tot ons totale begrotingsaldo.

1. Risico's in het gemeentefonds
2. Decentralisatie rijkstaken
3. Decentralisatie-uitkering Bodemsanering
4. Stedelijke programmering
5. Verbonden partijen
6. Risico's cofinanciering
7. Open einde-regelingen
8. Tram Vlaanderen Maastricht
9. Fiscale risico's
10. Eigen risico claims
11. Inkomsten taakstelling reclame
12. Risico BUIG middelen
13. Limburgensen
14. Voorziening groot onderhoud
15. Evenementenassistent
16. Herziening verslaggevingsregels rondom grondexploitatie

Ad 1. Risico's in het gemeentefonds

Voor het gemeentefonds, de belangrijkste inkomstenbron voor de gemeente, geldt het principe van 'gelijk trap op, gelijk trap af' (normeringssystematiek). Dit betekent dat het fonds groeit of krimpt met de rijksuitgaven. Geeft het Rijk meer uit, dan groeit het gemeentefonds met hetzelfde percentage. De uiteindelijke uitkering is daardoor niet op voorhand vast te stellen, maar afhankelijk van de gerealiseerde rijksuitgaven. Bovendien leidt de ontwikkeling van de maatstaven (bijvoorbeeld het aantal uitkeringsgerechtigden), waarop de verdeling van het gemeentefonds over alle gemeenten is gebaseerd, tot verdeel-effecten die niet altijd kunnen worden voorzien. In 2017 is iets meer aan algemene uitkering ontvangen dan begroot (€ 0,028 mln. op een bedrag van meer dan € 241 mln.).

Ad 2. Decentralisatie rijkstaken (integratie-uitkering Sociaal domein)

Met ingang van 2015 heeft de gemeente Maastricht belangrijke verantwoordelijkheden gekregen op de gebieden Wmo, jeugd en participatie, de 3-decentralisaties. Op basis van de realisatiecijfers 2015 kunnen we in het algemeen concluderen dat de transitie qua uitvoering zonder zware incidenten is verlopen en nagenoeg binnen de beschikbare budgetten 2015 is gebleven. De decentralisaties gaan echter gepaard met grote rijksbezuinigingen, aanvullend op de rijkskorting in 2016 t.o.v. 2015 van ca. € 8 mln. volgt in de jaren 2017 en verder een aanvullende korting oplopend naar € 8 mln. structureel vanaf 2020. Dit wordt met name veroorzaakt door de verlaging van de macrobudgetten van de 3D's in de verschillende jaren en de nadelige effecten van de overgang naar objectieve verdeelmodellen. Aanvullend zien we aan de realisatie kant een stijging van het aantal cliënten in combinatie met een verzwaring van de zorgbehoefte.

Bij de Kaderbrief 2017 is voor de 3D's, o.b.v. de jaarrekening 2016, rekening gehouden met een tekort van € 8,4 mln. voor de jaren 2018-2021. Tegenover het verwachte tekort stonden in de kaderbrief 2017 de draaiknoppen als dekkingsmiddel, voor 2018 gaan we ervan uit dat € 3,5 mln. aan dekking wordt gerealiseerd oplopend naar € 8,4 mln. in 2021.

Bij de marap 2017 is het tekort reeds bijgesteld naar € 13,5 mln. (excl.overschot BUIG-middelen) waarbij de stijging van het tekort in het budgettair kader van de begroting meerjarig verwerkt, in de jaarrekening 2017 is dit tekort echter verder opgelopen naar € 14,7 mln. (excl.overschot BUIG-middelen). Zowel de beheersbaarheid van de lasten, als het realiseren van de draaiknoppen zijn een risico voor de gemeente Maastricht.

Ad 3. Decentralisatie-uitkering Bodemsanering (Convenant Bodemsanering 2015-2019)

Er zijn 2 locaties met verspreidingsrisico's, 2 locaties met zeer waarschijnlijk ecologische risico's en 1 locatie met humane risico's. Deze locaties worden verder onderzocht.

Echter, ook als dit traject is afgerond blijft er een risico. Bij nieuwe ontwikkelingen (bijvoorbeeld nieuwe initiatieven of een wijziging van de bestemming van de locatie) bestaat het risico dat de betreffende locatie alsnog spoedlocatie wordt. In de begroting 2013 is een groot deel van het budget en apparaatskosten ingezet als structurele bezuiniging onder de randvoorwaarde dat, als er nieuwe spoedlocaties moeten worden aangepakt, de kosten ten laste van de algemene middelen (post onvoorzien) komen.

In de nieuwe convenantperiode zijn aanvullende middelen van ruim € 0,7 mln. vanuit het Rijk via een Decentralisatie-uitkering beschikbaar voor Maastricht gesteld. In deze periode ligt het accent van dit nieuwe convenant met name op onderzoek naar instrumentarium voor duurzaam en efficiënt beheer en gebruik van bodem en ondergrond. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht om de nazorgmaatregelen die plaatsvinden op gesaneerde locaties met restverontreinigingen te beëindigen of te verlagen, op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze die hiervoor is benodigd. Voor Maastricht verwachten we dat er geen extra budget noodzakelijk is.

Ad 4. Stedelijke programmering

Herijking stedelijke programmering

De stedelijke programmering woningbouw is een continu en dynamisch proces. We monitoren, analyseren en concluderen periodiek en stellen indien nodig tussendoor bij (periodieke herijking / risicomangement). Eind 2016 heeft dit geleid tot vaststelling van de Nota Stedelijk Programmering 2016-2020. De belangrijkste conclusies hierbij zijn dat er naast een te hoge plancapaciteit ook onwenselijk geachte programmeringen zijn voor wat betreft soort/type woning dan wel locatie. Om ook voor de toekomst de stad Maastricht te behouden als aantrekkelijke woonstad bevat de nota dan ook een palet aan maatregelen. De financiële consequenties hiervan zijn daarop vertaald in de gemeentelijke grondexploitaties.

Mogelijk risico blijven echter die plannen waarbij nog geen bestemmingsplan is vastgesteld, dan wel een bestemmingsplanwijziging benodigd is. Op basis van de toepassing van de Ladder voor Duurzame Verstedelijking dient voor deze (planologisch) nieuwe stedelijke ontwikkelingen getoetst te worden of er een regionale behoefte is. Indien een plan deze toets niet doorstaat behelst dit een aanpassing van het plan (in ladder inpasbaar maken) dan wel het schrappen van het plan.

Ad 5. Verbonden partijen

De verbonden partijen (bestuurlijk én financieel belang) worden ingedeeld in: deelnemingen, publieke private samenwerking (meestal stichtingen) en gemeenschappelijke regelingen. Hierna worden de risico's van gemeenschappelijke regelingen in het algemeen en een aantal verbonden partijen specifiek nader toegelicht.

Gemeenschappelijke regelingen

Van een gemeenschappelijke regeling is sprake als het bestuur van twee of meerdere gemeenten of andere publiekrechtelijke overheidslichamen samen een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer belangen van die gemeenten. Het algemene risico is dat een meerderheid van de gemeenten een besluit kan nemen dat afwijkt van een standpunt van de afzonderlijke gemeente.

Daarnaast loopt een individuele gemeente ook specifieke risico's. Te denken valt aan de kosten bij uitreding van een van de deelnemers en het collectief verantwoordelijkheid dragen bij verlies. In de paragraaf Verbonden partijen zijn, conform het Besluit begroting en verantwoording, alle gemeenschappelijke regelingen waaraan de gemeente Maastricht deelneemt, opgenomen.

WOM Belvédère BV (Maastricht Noord – herijking Belvédère)

In de raad van juni 2013 is de herijking grondexploitatie Belvédère vastgesteld. Deze grex liet over een looptijd van 10 jaren een geprognosticeerde onrendabele top zien in een bandbreedte van ongeveer € 70 tot 80 mln. Een onrendabele top in orde van grootte waarvan ook reeds sprake was bij de start van het project in 2004. De geprognosticeerde onrendabele top is verklaarbaar in relatie tot de diepgang van de opgave waar we voor staan en is fors, afgezet tegen de andere opgaven waar

Maastricht voor staat. Er is een aantal oplossingsrichtingen in beeld gebracht om deze grex beheersbaar te krijgen en te houden.

Het MJIP fungeert als ultiem vangnet. De omvang van deze achtervang is afhankelijk van het grexverloop en de resultaten van de oplossingsrichtingen. Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grex zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat gebeurt jaarlijks in juni/juli.

Deze onrendabele top kon in de afgelopen jaren naar beneden bijgesteld worden via een aantal maatregelen die wij met u hebben gedeeld en bedroeg in 2017 ongeveer € 14 tot € 19 mln. inclusief de rentevoordelen. Alhoewel er een overzichtelijke en beheersbare grexsituatie lijkt te zijn ontstaan, betekent dit allerm minst dat we er zijn: de grex bevat nog een aantal positieve aannames die de komende jaren waargemaakt moeten worden. Daardoor blijft een strakke aansturing en de noodzaak van de financiële achtervang onverkort overeind.

MTB NV

De gemeente heeft diverse rollen in relatie tot MTB: als aandeelhouder en financier, als afnemer van dienstverlening, als opdrachtgever vanuit de gemeentelijke zorgplicht om het werk te behouden voor de c.a. 900 se die bij MTB werken op grond van de Wsw alsook voor de doelgroep Participatiewet waarvoor MTB als leerwerkbedrijf fungeert.

De Wsw-taken worden primair bekostigd vanuit (het Wsw-deel van) het Participatiebudget van de Participatiewet. Echter, in de periode 2014-2020 wordt hierop door het Rijk bezuinigd. Ten einde de tekorten te beperken is de opdracht van MTB in 2015 verbreed en is daarnaast een herstructurering van de organisatie gestart. Hiervan is uw raad in kennis gesteld. Verwacht wordt dat MTB bijgevolg het tekort de komende jaren stabiel kan houden (in ieder geval onder de €4 mln.). Dekking hiervan is voornamelijk voorzien via het overschot op het BUIG-budget (oftewel Inkomensdeel). De doorontwikkeling van het verdeelmodel van dit rijksbudget vormt wel een risico.

Een ander mogelijk risico is dat de organisatie, in relatie tot de verbrede opdracht voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, qua reguliere personele capaciteit door een ondergrens zakt. Dit heeft uiteraard nadrukkelijk de aandacht.

Terugkijkend over 2017 kan geconcludeerd worden dat MTB in financiële zin goed gepresteerd heeft. Het uiteindelijke exploitatietekort is lager dan begroot. Dit, hoofdzakelijk als gevolg van een aantal incidentele meevallers. De zaken met een meer structureel karakter zijn overigens zo veel als mogelijk al meegenomen in de begroting 2018 van MTB.

Wat de sociaal-maatschappelijke opdracht betreft, wordt echter steeds meer duidelijk dat de landelijke wetwijzigingen een grotere impact op de organisatie hebben dan aanvankelijk gedacht. Let wel, dit is niet noodzakelijk een negatieve ontwikkeling. Maar het vraagt wel nadrukkelijk dat de rol en opdracht van MTB veel meer in samenhang gezien worden met de brede uitvoering Participatiewet. Een proces dat inmiddels is opgepakt onder de noemer 'optimalisatie uitvoering re-integratie Participatiewet Maastricht-Heuvelland'.

Project A2 / De Groene Loper

Het integrale project A2 / De Groene loper is een langjarig project met een horizon in de gebiedsontwikkeling tot 2026. Na de ingebruikname van de tunnel eind 2016 zijn in 2017 de resterende aansluitingen op het verkeerssysteem (Geusselt en Europaplein) afgerond en wordt de tijdelijke N2 verwijderd. Hiermee ontstaat een ontwikkelzone over de volle lengte van de tunnel. Op het Tunneldek wordt in 2018 de laatste hand gelegd aan een overwegend groene openbare ruimte met een rustige verkeersinfrastructuur met veel aandacht voor het langzaam verkeer. De oplevering van deze openbare ruimte, die zal worden overgedragen aan de stad, kent de nodige aandachtspunten waar het gaat om enerzijds realisatie van de oost-west verbindingen die een goede stedenbouwkundige aansluiting op de bestaande infrastructuur moet realiseren. Anderzijds dient er ook voldoende aandacht uit te gaan naar de kwaliteit van de openbare ruimte (met name de halfverharding en bomen) met hun beheerconsequenties.

Daarnaast starten in 2018 ook de eerste gebiedsontwikkelingstrajecten. Gezien de opgave van 1.043 woningen en maximaal 30.000 m² overige functies en de langjarigheid van de beoogde realisatie, is ook hier een voortvarende ontwikkeling niet vanzelfsprekend. De gebiedsontwikkeling wordt door Ballast Nedam uitgevoerd. Voor de gemeente is het zaak het kwaliteitsniveau en de uitgangspunten zo veel mogelijk in stand te houden, dan wel ter verbetering van de omliggende buurten aan te vullen.

Het risicobeheer op het project vindt plaats door het Projectbureau A2 en als onderdeel van de opdracht, is een budget beschikbaar voor het opvangen van risico's binnen de scope van het project.

Ad 6. Risico's van cofinanciering

Daar waar de projecten gedekt worden door middel van cofinanciering loopt de gemeente het risico dat zij, als gevolg van subsidievoorschriften, pas achteraf geconfronteerd wordt met lagere subsidiebijdragen dan oorspronkelijk was voorzien. Van een dergelijke cofinanciering is bijvoorbeeld sprake bij alle EU-projecten.

Ad 7. Open einde-regelingen

De gemeente Maastricht kent een aantal regelingen (onder andere Leerlingenvervoer, Wmo, bijzondere bijstand, armoedebeleid, Jeugdzorg, Veilig Thuis) met een zogenaamd open-eindkarakter. Op een open-eindregeling kan altijd een beroep worden gedaan als de aanvrager aan de regels voldoet. De hoogte van geraamde budgetten kan dan geen reden zijn tot weigering van de aanvraag. Voor zover aan de bovenstaande risico's een financiële waarde kan worden gegeven, hebben deze invloed op het weerstandsvermogen van de gemeente Maastricht.

Ad 8. Tram Vlaanderen Maastricht

In 2014 is een review uitgevoerd op het totale dossier. Er is gekeken naar techniek, budget, planologie en de planning. De uitkomsten zijn met de raad en Provinciale Staten gedeeld en de colleges van Burgemeester en Wethouders en Gedeputeerde Staten hebben opdracht gekregen om het vervolgproces Tram Vlaanderen-Maastricht in gang te zetten. Op basis van het besluit van het college van Burgemeester en Wethouders en het college van Gedeputeerde Staten zijn 2 varianten voor een tijdelijke eindhalte voor de Wilhelminabrug uitgewerkt. Conform het besluit inzake de keuze voor een van de varianten, heeft de verdere uitwerking (zowel financieel als inhoudelijk) van de voorkeursvariant plaatsgevonden. De raad heeft op 20 oktober 2015 en Provinciale Staten op 6 november 2015 ingestemd met de scopeaanpassing. Conform de Kaderovereenkomst is deze scopeaanpassing voorgelegd aan de partners in het project Tram Vlaanderen-Maastricht. Tijdens het overleg hebben alle partijen het belang van de sneltram voor de grensoverschrijdende samenwerking en economische ontwikkeling van de regio onderschreven en ingestemd met de scopeaanpassing. De partners hebben definitief besloten het tramproject Hasselt-Maastricht uit te gaan voeren. Dat hebben de colleges besloten op basis van een overleg met de Vlaamse overheid eind mei. Partijen zijn het daarbij eens geworden over het definitieve tracé en hebben afspraken over een aantal zaken gemaakt. Hiermee worden het verleden en de gevolgen daarvan afgesloten en worden de schouders van alle partners onder het tramproject gezet om dit tot een goed einde te brengen.

In 2017 is de samenwerking tussen de Vlaamse en Nederlandse partners geïntensiveerd. Beide projectteams werken nauw met elkaar samen op verschillende vlakken zoals techniek, beveiliging, aanbesteding, projectbeheersing en communicatie. In 2017 is aan Nederlandse zijde veel tijd gestoken in de voorbereiding voor het nieuwe bestemmingsplan dat in Nederland moest worden vastgesteld. In maart 2018 is dit door de gemeenteraad vastgesteld. Daarmee is een belangrijke stap gezet op weg naar de realisatie van deze grensoverschrijdende OV-verbinding. De planning is er op gericht om in 2021 te starten met realisatie. Vanaf 2023 moeten er proefritten plaatsvinden. Beoogde start van de exploitatie is 2024.

Ad 9. Fiscale risico's

De gemeente Maastricht wordt - mede door veranderingen in wet- en regelgeving - geconfronteerd met een aantal risico's/onzekerheden op fiscaal gebied, waaronder:

Btw sport

Het Ministerie van Financiën heeft aangegeven de btw-sportvrijstelling per 2019 aan te gaan passen als gevolg van Europese jurisprudentie. De dienstverlening van gemeenten die bestaat uit het geven van gelegenheid tot sportbeoefening wordt daarmee vrijgesteld van de heffing van btw.

De nieuwe wettekst zal pas in de loop van 2018 (bij Belastingplan 2019) bekend worden gemaakt, maar duidelijk is dat deze aanpassing forse (negatieve) consequenties heeft voor de gemeentelijke (sport)begroting.

Ook bestaat er een risico op het moeten terugbetalen van btw over oude jaren (de zgn. herziening). Om die reden is door het Rijk financiële compensatie toegezegd. Vooralsnog is echter nog niet duidelijk of alle extra btw lasten voor de gemeente Maastricht hiermee zullen worden gecompenseerd.

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is de Vennootschapsbelastingplicht voor overheidsondernemingen in werking getreden. De gemeente Maastricht heeft de gevolgen hiervan in kaart gebracht en verwerkt in de jaarrekening c.q. aangifte Vennootschapsbelasting. Op landelijk niveau vindt er nog nadere afstemming plaats met de Belastingdienst over een aantal vraagstukken en ingenomen standpunten en over de uitleg van de nieuwe wetgeving. Het is vooralsnog niet duidelijk wanneer deze nadere afstemming definitief wordt afgerond.

Btw straatparkeren

Er zijn een aantal rechtszaken aanhangig (geweest) over de vraag of het aanbieden van straatparkeren door gemeenten moet worden onderworpen aan de heffing van btw. De gevolgen hiervan voor gemeenten zijn omvangrijk, zowel voor de omzetbelasting als de vennootschapsbelasting. Begin 2018 zijn twee van die zaken door de Hoge Raad afgehandeld op formele gronden, doch zonder beantwoording van het fiscale vraagstuk. De Advocaat-Generaal van de Hoge Raad was in die zaken overigens eerder tot de conclusie gekomen dat gemeenten voor deze activiteit inderdaad als btw-ondernemer moeten worden aangemerkt. Er loopt momenteel nog een andere procedure waarin de Hoge Raad naar verwachting wel een inhoudelijk oordeel zal moeten geven.

Ad 10. Eigen risico claims

De gemeente is vanaf 2015 eigenrisicodrager voor aansprakelijkheidsclaims. Het premieniveau is € 0,159 mln. in 2017 en de opbrengst wordt in een reserve gestort. Schadebedragen groter dan € 75.000 worden hieruit betaald. Bij uitputting van de reserve vindt betaling uit de post Onvoorzien plaats. Bedragen kleiner dan € 75.000 behoorden tot het oude eigen risico en worden door de organisatieonderdelen bekostigd.

Ad 11. Inkomsten taakstelling reclame

In de gemeentelijke begroting is een inkomstentaakstelling opgenomen van € 350.000 aan inkomsten uit reclame. Het betreft jaarlijkse inkomsten afkomstig uit de concessie met JCDecaux voor het plaatsen van 12 vitrineborden. Deze overeenkomst liep per 28 februari 2017 en JCDecaux heeft aangegeven niet te verlengen. Hierdoor vervallen de inkomsten. Uit een marktverkenning is gebleken dat bij het opnieuw aanbesteden van een concessie voor vitrines in dezelfde vorm en hoeveelheid, de financiële inkomsten substantieel lager zullen liggen. De begrote inkomsten uit de concessie vitrines worden vanaf 28 februari 2017 niet langer gerealiseerd. Dit nadeel van € 350.000 per jaar werkt structureel door in het meerjarenperspectief van de gemeentebegroting. Dit is ook gemeld in de marap 2017.

Ad 12. Risico BUIG middelen

In de meerjarenbegroting heeft de gemeente Maastricht het overschot op de BUIG middelen (bijstandsuitkeringen) ingezet als structureel dekkingsmiddel. Dit is niet zonder risico's, aangezien het nieuwe objectieve verdeelmodel van het macrobudget, landelijk gezien, nog steeds ter discussie staat. In de huidige verdeling heeft onze gemeente jaarlijks een geprognosticeerd overschot van ± € 8 mln. Dat overschot wordt ingezet ter dekking van de tekorten van MTB, het armoedebeleid en de 3D's (zie het budgettaire kader begroting 2018). Nader onderzoek naar het verdeelmodel wordt door de Raad van het openbaar bestuur uitgevoerd. In afwachting van de uitkomsten van dit rapport en meer definitieve besluitvorming over het verdeelmodel willen wij dit als risico bestempelen. Voor 2017 is echter een netto-overschot van € 6,7 mln. gerealiseerd.

Ad 13. Limburgensen

Vanaf 2017 stopt de provinciale subsidie van € 0,22 mln. voor de Limburgbibliotheek. Deze beslissing is eenzijdig en plotseling door de provincie genomen. Dit besluit was onderdeel van de transitie van de erfgoedsector, ingezet in het beleidskader met uitvoeringsprogramma Immaterieel erfgoed 2016 t/m 2019 'Toekomst voor erfgoed!'. Centre Céramique heeft geparticipeerd in dit traject met de verwachting dat een herstel van de subsidierelatie tot de mogelijkheden behoorde. Op basis van bestuurlijk overleg tot mogelijk herstel van de subsidierelatie heeft Centre Céramique de activiteiten ten behoeve van de Limburgensen door laten lopen, wat een tekort in de begroting oplevert. Er is zelfs voor de nieuwe plannen een junior conservator bijzondere collecties/limburgensen aangetrokken voor 0,4 fte. Inmiddels heeft de Provincie Limburg laten weten dat er geen sprake zal zijn van herstel van de subsidierelatie met Centre Céramique.

Ad 14. Voorziening groot onderhoud Centre Ceramique, Natuurhistorisch museum en St. Maartenspoort

De accountant vindt dat de voorziening voor groot onderhoud, in de jaarrekening van 2018, voor een bedrag van € 0,552 mln. vrij moet vallen. Dit in verband met het niet uitvoeren van het geplande onderhoud in de betreffende jaarschijven. We hebben echter het onderhoud bewust niet uitgevoerd omdat we nog niet weten hoe het huisvestingsbeeld voor de totale instelling in 2018/2019 uit zal zien. Met name de onzekerheid over de huisvesting binnen de Maartenspoort vormt hierbij een belangrijk onderdeel. In de loop van 2018 wordt besloten of deze locatie wel of niet wordt afgestoten en het herhuisvesten van de betreffende organisatieonderdelen binnen Centre Ceramique. Pas daarna zullen we het onderhoud weer oppakken en uitvoeren volgens het onderhoudsplan. Dit om dubbele uitgaven te voorkomen. De vrijval nu betekent echter wel dat wij te zijner tijd onvoldoende middelen ter beschikking hebben en daarmee het benodigde onderhoud niet kunnen uitvoeren. Voorgesteld wordt om de vrijgevallen middelen uit de voorziening in een bestemmingsreserve op te nemen.

Ad 15. Evenementenassistent (EA)

Bij de invoering van de EA is aangenomen dat de gemeenten uitsluitend incidentele kosten zouden maken om de EA te koppelen aan de BackOffice. De praktijk is weerbarstiger gebleken. Voor de technische invoering van het startscenario in Maastricht is een budget nodig van € 24.000. Door de niet volledige integratie tussen EA en vergunningenapplicatie moet een groot aantal aanvragen handmatig worden opgevoerd in EA en daarna in Squit gecompliceerd worden. Hiervoor moet structureel extra capaciteit moet worden ingezet. De geschatte structurele kosten zijn circa € 20.000.

3.3.3 Ratio weerstandsvermogen

In deze paragraaf wordt aangegeven of er sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Dit wordt gedaan door een relatie te leggen tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit (par. 4.3.1.). De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van deze berekening vormt het weerstandsvermogen. Uw raad heeft bij het vaststellen van de hiervoor genoemde kadernota aangegeven te streven naar een ratio weerstandsvermogen van minimaal 1 (=voldoende). Op basis van de huidige inschattingen kan worden aangegeven dat de ratio weerstandsvermogen in 2017 voldoende is.

In de kadernota weerstandsvermogen is ook aangegeven dat indien de kwalificatie boven "voldoende" (incl. vruchtboomfonds is kwalificatie 'uitstekend') stijgt, er financiële ruimte ontstaat. Gelet op de huidige economische omstandigheden wordt het weerstandsvermogen in stand gehouden.

3.3.4 Kengetallen

Gemeenten moeten vanaf begrotingsjaar 2017 een tabel met financiële kengetallen opnemen in zowel de begroting als de jaarrekening. Deze kengetallen maken het de raad gemakkelijker om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeente.

Tabel: Kengetallen gemeente Maastricht

Verloop van de kengetallen	Verslag 2016	Begroting 2017	Verslag 2017
Netto schuldquote	69%	77%	60%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	49%	57%	46%
Solvabiliteitsratio	27%	26%	25%
Structurele exploitatieruimte	3%	1%	0%
Grondexploitatie	2%	4%	2%
Belastingcapaciteit	98%	99%	99%

Onderverdeling voor de beoordeling

Om een beeld te geven hoe de financiële positie van Maastricht zich ontwikkelt, is gebruik gemaakt van een onderverdeling naar drie categorieën. Dit zijn: groen (goed/weinig risico), oranje (voldoende/voorzichtigheid geboden) en rood (onvoldoende/veel risico). In onderstaande tabel de standaard percentages die daarvoor gebruikt worden. Deze percentages zijn gebaseerd op algemene normwaarden (die bijvoorbeeld ook door de Provincie wordt gebruikt bij de publicatie van ranglijsten).

Tabel: Onderverdeling in categorieën met bijbehorende percentages per kengetal

Kengetallen:	Groen (goed/weinig risico)	Oranje (voldoende/ voorzichtigheid geboden)	Rood (onvoldoende/ veel risico)
Netto schuldquote	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Netto schuldquote met correctie	< 90%	90% t/m 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% t/m 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% t/m 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% t/m 105%	> 105%

Hierna volgt een analyse per kengetal.

Netto schuldquote (schulden minus vorderingen) / baten)

De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het kengetal bestaat uit 2 ratio's: zowel inclusief als exclusief doorgeleende gelden. Een hoge schuld kan immers veroorzaakt worden doordat afgesloten leningen worden doorgeleend. Ten opzichte van begroting 2017 zijn de netto schuldquotes gedaald, dit komt mede omdat het totaal gerealiseerde baten in de jaarrekening hoger zijn dan geraamd was in de begroting 2017. De netto schuldquote ligt flink lager dan de norm van 90% waardoor het nemen van gerichte maatregelen en/of beperking van investeringen niet aan de orde is.

Solvabiliteitsratio (eigen vermogen / totaal vermogen)

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen en het bezit van de gemeente is afbetaald. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente. Uit de tabel blijkt dat het gerealiseerd solvabiliteitsratio in 2017 licht is gedaald t.o.v. de begroting. De ratio van 25% is niet zorgwekkend wel blijft aandacht voor de financiële situatie geboden.

Structurele exploitatieruimte (structurele baten minus structurele lasten) / totale baten)

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte er is om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten

te dekken (bij een negatief percentage niet). Een begroting waarvan de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten is meer flexibel dan een begroting waarbij de baten en lasten in evenwicht zijn. Op basis van het kengetal blijkt dat er momenteel geen structurele ruimte is (0%) om tekorten of extra lasten binnen de huidige begroting op te vangen.

Grondexploitatie

Grondexploitatie kan risicovol zijn als de gemeente veel grond heeft. Het kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale baten. De boekwaarde van grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De boekwaarden van verliesgevende plannen zijn gebaseerd op de actuele marktwaarde en voor verwachte verliezen zijn voorzieningen getroffen. De invloed van de huidige plannen op de exploitatie is daarom zeer gering te weten: 2%.

Belastingcapaciteit

De ruimte die de gemeente heeft om belastingen te verhogen wordt vaak gerelateerd aan de totale woonlasten. Onder woonlasten wordt verstaan OZB, de rioolheffing en de reinigingsrechten voor een woning met gemiddelde waarde in de gemeente. Deze cijfers worden voortaan bekend gemaakt in de jaarlijkse meicirculaire. Het kengetal wordt berekend door de totale woonlasten meerpersoons-huishouden te vergelijken met het landelijk gemiddelde in het jaar daarvoor. Het verloop van de belastingcapaciteit is stabiel en we zitten met € 723 gelijk aan het landelijk gemiddelde.

Algemene conclusie financiële positie

De financiële positie van de gemeente Maastricht kan als “voldoende” worden beoordeeld. Het totaalbeeld van de financiële weerbaar- en wendbaarheid is enigszins gedaald ten opzichte van begroting 2017. Uit de ratio weerstandsvermogen blijkt (zie paragraaf 4.3.3.) dat we “voldoende” in staat zijn om financiële tegenvallers op te vangen. Punt van aandacht is wel de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen zoals ook blijkt uit de solvabiliteitsratio.

3.4 Financiering

3.4.1 Inleiding

Kerndoelstellingen van Treasury binnen de gemeente Maastricht zijn optimalisering van de financiële logistiek, het beschermen van het vermogen en het resultaat tegen financiële risico's en het verkrijgen en handhaven van toegang tot de financiële markten.

In dit treasuryverslag is er, conform wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido), aandacht voor de kasgeldlimiet, de renterisiconorm en het schatkistbankieren. Daarnaast worden de renteontwikkeling en -verwachting, het resultaat op het taakveld treasury, de samenstelling van de leningenportefeuille incl. de hieraan verbonden risico's en de vervroegde aflossingen en renteherzieningen toegelicht.

Ontwikkelingen

In 2017 ontwikkelde zich het economische herstel in het eurogebied tot een stevige en breed gedragen groei. De economie groeide 2,5% en het jaar werd afgesloten met 18 kwartalen van economische groei op rij. Dankzij deze stevige groei zette het herstel op de arbeidsmarkt onverminderd door. De werkgelegenheid steeg met 1,6% en de werkloosheid daalde naar het laagste niveau sinds 2009.

De Europese Centrale Bank (ECB) zette in 2017 haar eerder ingezette expansieve monetaire beleid voort. Het Europese obligatie opkoopprogramma werd in oktober 2017 wel verlaagd van € 60 miljard naar € 30 miljard per maand, maar het programma werd met ten minste 9 maanden verlengd t/m september 2018. Deze beslissing van de Raad van Bestuur van de ECB weerspiegelden het gestegen vertrouwen in de vooruitzichten voor de economie.

Tegen de achtergrond van de ongewijzigde beleidstarieven van de ECB en haar monetaire beleid bleven de geldmarkttarieven ook in 2017 uitzonderlijk laag.

3.4.2 Risicobeheer

Kasgeldlimiet

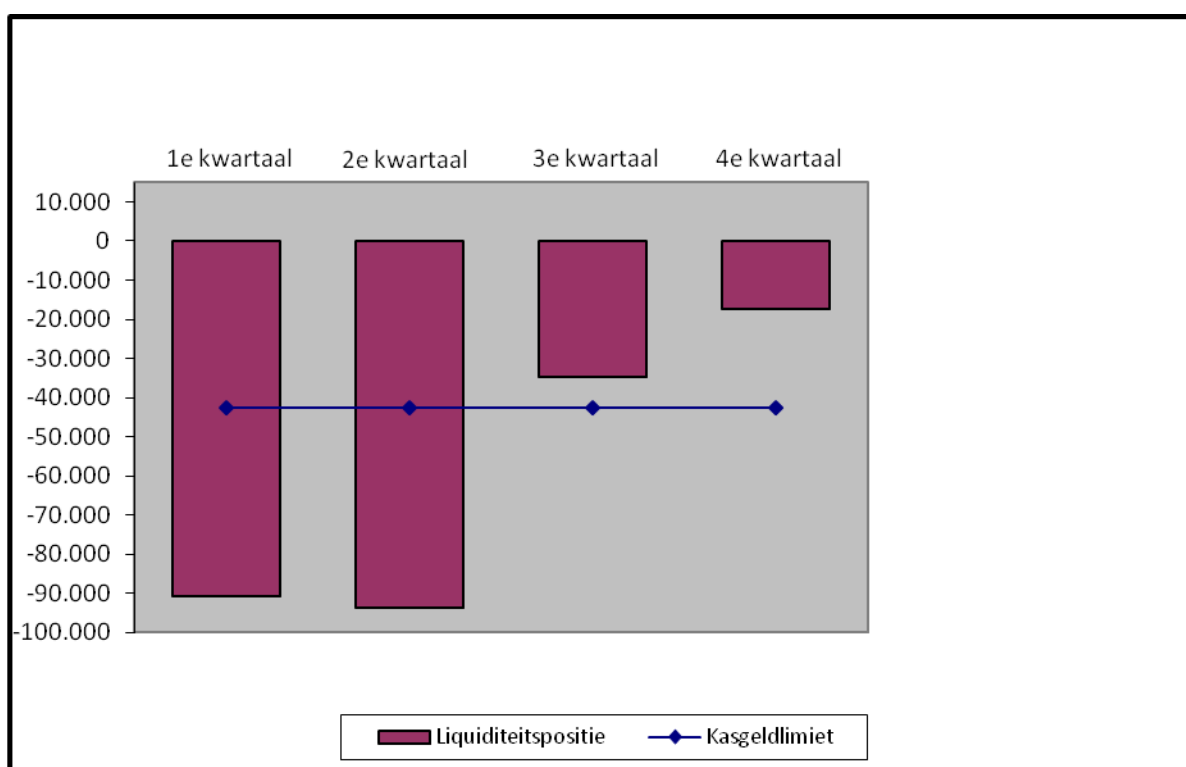
Het risico op de kortlopende financiering wordt bepaald door de wettelijke kasgeldlimiet. De kasgeldlimiet wordt bepaald door het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage (voor 2017: 8,5%) te vermenigvuldigen met het begrotingstotaal van het lopende boekjaar. Hiermee wordt de maximale hoogte aangegeven van de kort aan te trekken middelen. Voor 2017 was de kasgeldlimiet voor Maastricht hiermee bepaald op ca. € 42,6 miljoen.

De gemeente Maastricht heeft het gehele jaar 2017 gelden moeten aantrekken. De kasgeldlimiet is in de eerste twee kwartalen van 2017 overschreden. Conform bepalingen in de Wet Fido is dit echter toegestaan en hiermee is er optimaal gebruik gemaakt van de extreem lage korte rentetarieven.

De financieringsbehoefte van de gemeente Maastricht is in 2017 grotendeels ingevuld door het aantrekken van kortlopende middelen (rekening-courant en/of daggeld), maar er is ook lang geld aangetrokken t.b.v. de eigen, gemeentelijke financiering. Gezien de rentestand was 'kort' geld zeer aantrekkelijk, maar ook de lange rente was historisch gezien nog steeds zeer laag. Zie onderstaande tabel en grafiek voor de liquiditeitspositie t.o.v. de kasgeldlimiet:

Overzicht liquiditeitspositie t.o.v. kasgeldlimiet 2017 (x € 1.000):

	1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal
Liquiditeitspositie	-90.820	-93.569	-34.659	-17.408
Kasgeldlimiet	-42.627	-42.627	-42.627	-42.627

Renterisiconorm

De renterisiconorm stelt een limiet aan het renterisico over de lange termijn financiering. Het renterisico is het geldbedrag aan leningen dat in een bepaald jaar aan renteherziening en herfinanciering onderhevig is. De renterisiconorm bedraagt maximaal 20% van de begrotingsomvang van het begrotingsjaar. Als de jaarlijkse aflossingen en renteherzieningen worden begrensd tot 20% van de begroting, leidt een rentestijging van 1 procentpunt tot maximaal 0,2 procentpunt hogere rentelasten op de begroting. De renterisiconorm benadrukt het belang van een goede spreiding van de leningenportefeuille (in looptijd en aflossing) en dus van de renterisico's.

De Gemeente Maastricht voldeed in 2017 ruimschoots aan de bepalingen van de renterisiconorm. Ook voor de jaren 2018-2020 wordt er geen overschrijding verwacht. Onderstaande tabel verduidelijkt dit:

Renterisico op de vaste schuld over de jaren 2017-2020

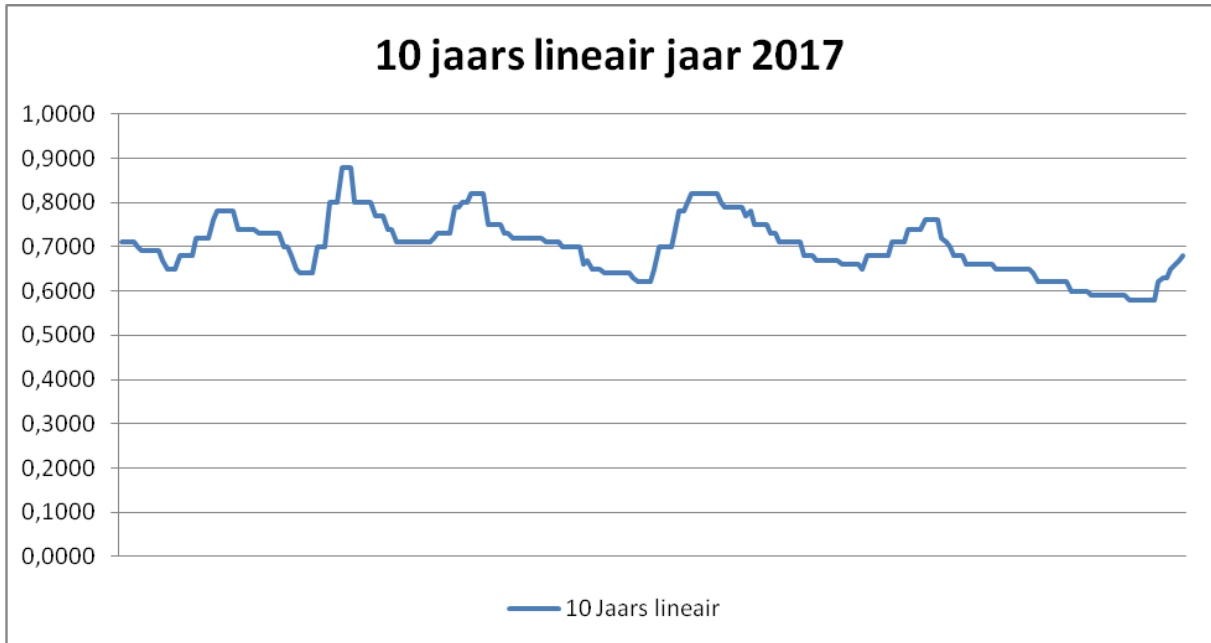
Berekening (bedragen x € 1.000)

Stap	Variabelen renterisiconorm	2017	20118	2018	2019
(1)	Renteherzieningen	-	2.798	-	-
(2)	Aflossingen	21.224	28.828	31.127	23.396
(3)	Renterisico (1+2)	21.224	31.626	31.127	23.396
(4)	Renterisiconorm	100.299	98.472	96.695	96.377
(5a) = (4) > (3)	Ruimte onder de renterisiconorm	79.075	66.846	65.568	72.981
(5b) = (3) > (4)	Overschrijding renterisiconorm				
Berekening	Renterisiconorm				
(4a)	Begrotingstotaal	501.496	492.360	483.477	481.887
(4b)	Percentage regeling	20	20	20	20
(4) = (4a)x(4b)/100	Renterisiconorm	100.299	98.472	96.695	96.377

Ontwikkeling rente

Het 1-maands Euribor tarief ligt sinds eind februari 2015 structureel beneden de 0%. Deze negatieve rentes betekenen dat wanneer je geld leent, je rente ontvangt. Gedurende geheel 2017 lag het 1 maands Euribor tarief rond de +/- 0,37%.

De renteontwikkeling in 2017 van het lange geld (10 jaars lineaire leningen) wordt in onderstaande grafiek weergegeven:

De lange rente schommelde in 2017 rond de 0,70%, met tussentijds kleine uitschieters naar boven richting maximaal 0,88%, maar ook naar beneden richting minimaal 0,58%.

3.4.3 Renteverwachting

Ten tijde van de opmaak van de begroting 2018 (medio 2017) zijn we uitgegaan van een korte rente van 0,00% en een lange rente van 1,75%. De korte rente blijft naar verwachting heel 2018 negatief. De lange rente (10 jaars lineaire lening) is in het eerste kwartaal van 2018 aanvankelijk licht gestegen naar ca. 0,85% om daarna weer terug te keren rondom de 0,70%. Voor de lange rente wordt er voor 2018 een licht stijgende tendens verwacht. De begrote rente van 1,75% voor lang geld is echter nog steeds passend, aangezien we bij het aantrekken van langlopende geldleningen kiezen voor langere looptijden. Het aantrekken van langlopende leningen met langere looptijden (20-25 jaar) blijft historisch gezien nog steeds aantrekkelijk en mogelijk binnen het voor het jaar 2018 begrote lange rentetarief van 1,75%.

3.4.4 Resultaat op het taakveld Treasury

In de bijgestelde begroting 2017 werd er een positief resultaat op het taakveld treasury verwacht van € 5.250.413,-. Nu, bij de opmaak van de jaarrekening, is er t.o.v. dit begrote renteresultaat een additioneel voordeel te melden van ca. € 0,1 miljoen, welk veroorzaakt werd door iets lager dan begrote rentelasten op aangetrokken gelden.

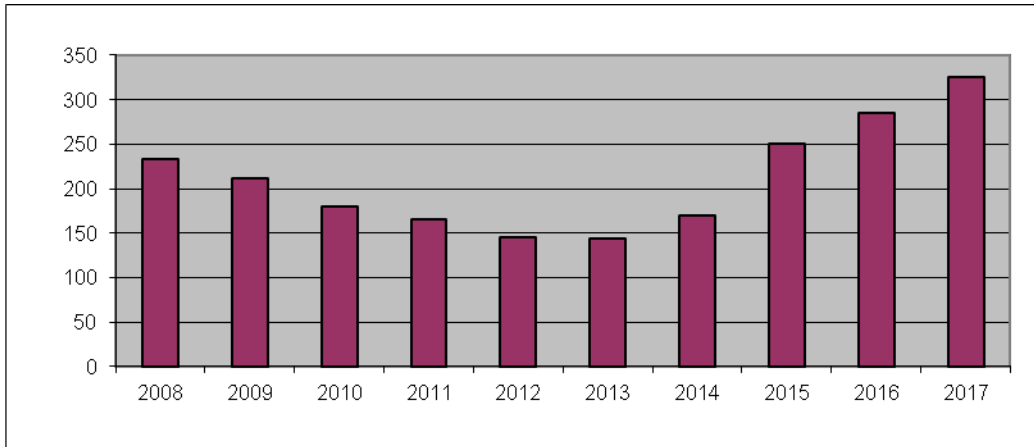
3.4.5 Samenstelling leningenportefeuille

Opgenomen geldleningen (o/g)

Per 1 januari 2017 bedroeg de stand van de opgenomen leningenportefeuille (o/g) circa € 285,4 miljoen. In 2017 werden er vier nieuwe langlopende geldleningen aangetrokken voor in totaal € 62 miljoen. Hiervan was € 60 miljoen bestemd voor de invulling van de eigen financieringsbehoefte (twee leningen van elk € 30 miljoen). Ter doorverstreking aan Wonen Boven Winkels werden er twee leningen aangetrokken van elk € 1 miljoen.

Op basis van de contractuele bepalingen in de leningvoorwaarden waren er in 2017 reguliere aflossingsverplichtingen van circa € 21,2 miljoen. Per saldo steeg de o/g-portefeuille per ultimo 2017 derhalve naar ca. € 326,2 miljoen.

Ontwikkeling van de O/G-portefeuille 2008-2017 (stand per 31/12) (bedragen x € miljoen)

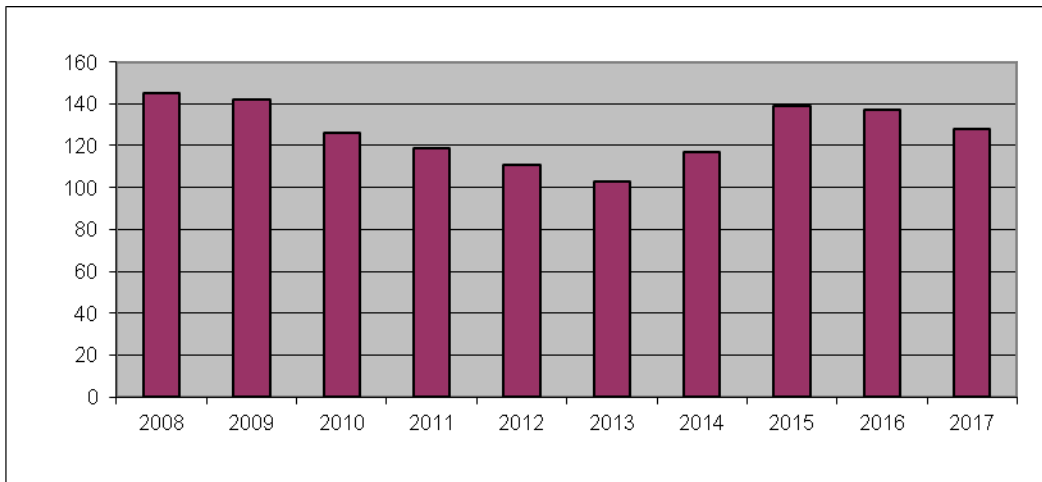

Uitgezette geldleningen (u/g)

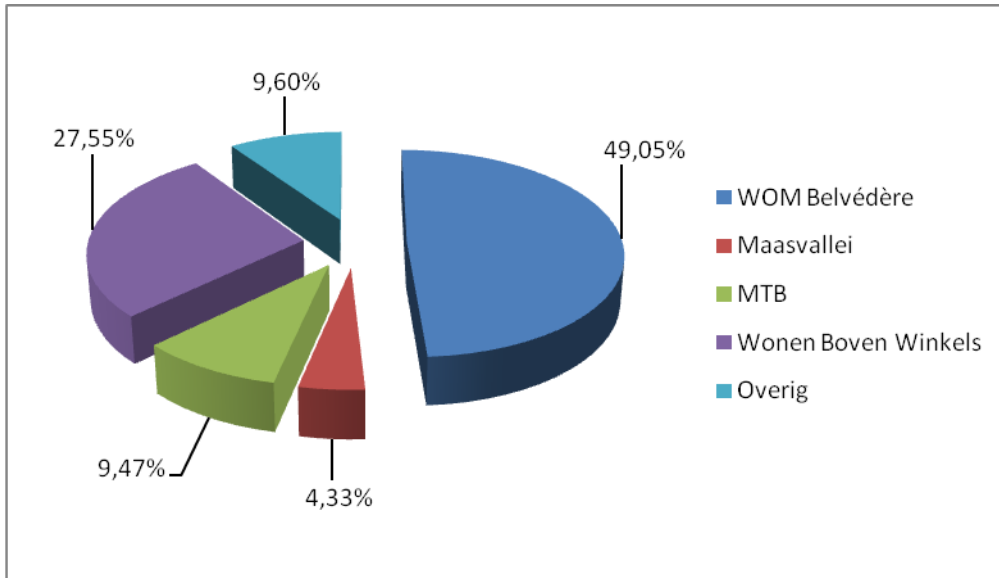
Een groot deel van de leningenportefeuille is uitsluitend door de gemeente opgenomen om vervolgens als geldlening aan derden door te verstrekken. Op 1 januari 2017 was de stand van de uitgezette leningenportefeuille (u/g) circa € 136,8 miljoen. In 2017 werden er 2 nieuwe leningen verstrekt voor in totaal € 2 miljoen, beide bestemd voor Wonen Boven Winkels.

Aan reguliere aflossing werd er € 10,9 miljoen betaald. De stand van de verstrekte geldleningen per ultimo 2017 komt daarmee uit op ca. € 127,8 miljoen.

Ontwikkeling van de O/G-portefeuille 2008-2017 (stand per 31/12) (bedragen x € miljoen)

Onderstaande tabel geeft de verdeling naar geldnemer van de u/g-portefeuille weer per 31/12/2017:

De post 'overig', die circa € 12,3 miljoen bedraagt, bestaat voornamelijk uit verstrekte geldleningen aan o.a. Envida, Enexis, Maastricht School of Management en Kringloop Zuid.

Zekerheden op de verstrekte leningenportefeuille

40,6% (ca. € 51,9 miljoen) van de verstrekte leningenportefeuille is gedekt door een zekerheid, met name het recht van 1e hypotheek. 59,4% (ca. € 75,9 miljoen) is niet gedekt door een (vorm van) zekerheid. Het overgrote deel aan leningen die niet zijn gedekt door zekerheden, zijn leningen die verstrekt zijn aan de WOM Belvédère BV (€ 62,7 miljoen), de MTB (€ 12,1 miljoen) en aan Enexis (€ 0,7 mln).

Als enig overgebleven aandeelhouder van de WOM Belvédère was het uit praktische overwegingen gewenst het bestaande recht van 1e hypotheek op de bezittingen van de WOM te royeren. Bij verkoop van bezit hoeft de gemeente Maastricht nu niet meer telkens gedeeltelijk royement te verlenen. Zodra er echter een nieuwe partij in de WOM instapt, zal er per ommekeer weer hypotheek t.g.v. de gemeente Maastricht gevestigd worden ter meerdere zekerheid op de door de gemeente Maastricht verstrekte leningen aan de WOM.

De MTB heeft via een Raadsbesluit een achtergestelde lening ontvangen van in totaal € 12,1 miljoen. Het risicoaandeel voor Maastricht op deze lening bedraagt 79% ofwel ca. € 9,6 miljoen. Meerssen en Eijsden-Margraten zijn de overige aandeelhouders en dus risicodragers voor in totaal 21%, zijnde € 2,5 miljoen.

Bij de verkoop van de Essent aandelen heeft de gemeente Maastricht een aantal leningen verstrekt aan Enexis. Op dit moment staat nog 1 lening open, welke per 31-12-2017 een restantschuld heeft € 0,7 miljoen. Enexis kan gezien worden als een zeer solide bedrijf. Het risico op non-betaling is erg klein te noemen.

3.4.6 Vervroegde aflossingen en renteherzieningen

In 2017 werd er geen opgenomen- of verstrekte lening vervroegd afgelost. Van geen enkele opgenomen geldlening behoefde de rente te worden herzien. Van één verstrekte geldlening werd de rente herzien, te weten van de lening verstrekt aan Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied. De rente voor deze lening daalde van 1,060% naar 0,918%.

3.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn volgens artikel 1 van het Besluit begroting en verantwoording (BBV) privaot- of publiekrechtelijke organisaties waarin de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft. Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Een bestuurlijk belang wordt vertaald als zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Binnen de gemeente kan een driedeling worden gemaakt in soorten van verbonden partijen, namelijk deelnemingen, publiek-private samenwerkingsverbanden (pps-constructies) en gemeenschappelijke regelingen. De belangrijkste resultaten en ontwikkelingen in de verbonden partijen van de gemeente Maastricht worden in deze paragraaf in het kort beschreven.

3.5.1 Deelnemingen

Naam	NV Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)
Vestigingsplaats	Den Haag
Openbaar belang	Verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt
Zeggenschap	Als aandeelhouder
Aandelen/financieel belang	347.334 van de 55.690.720 aandelen
Eigen vermogen begin/eind	€ 4.486 mln. / € 4.953 mln. (cijfers 2017)
Vreemd vermogen begin/eind	€ 149.514 mln. / € 135.072 mln. (cijfers 2017)
Resultaat	€ 393 mln. (cijfers 2017)

BNG Bank fungeert als bankier voor overheden. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De aandelen BNG zijn voor 50% eigendom van gemeenten, provincies en een waterschap. De andere helft is in handen van het Rijk. Het dividendbeleid van de bank gaat uit van een regulier pay-out percentage van 50% van de winst na belastingen. Om te kunnen voldoen aan de Basel III norm (door kredietcrisis moeten banken grotere reserves aanhouden) heeft BNG Bank t/m 2016 het pay-out percentage verlaagd naar 25%. Voor 2017 is het pay-out percentage verhoogd naar 37,5%. De gemeente Maastricht heeft 347.334 aandelen (à € 2,50 per aandeel).

De netto winst van BNG Bank over 2017 bedroeg ca. € 393 miljoen. Voor 2017 bedraagt het uit te keren dividend ca. € 141 mln., een pay-out van 37,5%. Gegeven het aantal aandelen en een dividend van ca. € 2,53 per aandeel betekent dit voor de gemeente Maastricht over 2017 een dividendumkering van ca. € 0,88 mln. In de begroting 2018 van de gemeente Maastricht is een dividendumkering van € 0,57 mln. opgenomen. Vanaf begrotingsjaar 2019 is een te ontvangen dividend van € 0,80 mln. begroot.

BNG Bank verwacht vooral een grotere vraag naar langlopende leningen vanuit de woningcorporaties om investeringen in nieuwe woningen mogelijk te kunnen maken. De omvang van de nieuw te verstrekken langlopende leningen wordt voor 2018 ingeschat op € 9 mrd. BNG Bank verwacht echter ook een toename van de concurrentie inzake kredietverlening.

Een betrouwbare verwachting van de ongerealiseerde resultaten 2018 binnen het resultaat financiële transacties is niet te geven als gevolg van de onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten. In 2018 zal de besluitvorming van de ECB over aanpassing van het huidige, zeer ruime, monetaire beleid grote invloed kunnen hebben op deze markten. Gezien de aanhoudende volatiliteit acht BNG Bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de verwachte nettowinst 2018.

Naam	Wijk ontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Via uitgifte van bouwrijpe grond, voorwaarden scheppen voor een kwalitatief hoogwaardig stedelijke ontwikkeling van het plangebied
Zeggenschap	100% gemeente (1% via de Exploitatiemaatschappij Maastricht waar de gemeente voor 99,9% aandeelhouder is)
Aandelen/financieel belang	Aandelenkapitaal € 15 mln. (150.000 aandelen elk nominaal € 100, waarvan 1 aandeel is ondergebracht bij EMM). Achtergestelde leningen € 53 mln., rente onder condities.
Programma	10 Stadsontwikkeling
Eigen vermogen begin/eind	€ 8,986 mln. / € 10,413 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 87,535 mln. / € 112,974 mln.
Resultaat	€ 0,500 mln. negatief
	Cijfers 2016

Met aan de basis de vaststelling van het masterplan Belvédère door de raad in 2004 en de ondertekening van de samenwerkingsovereenkomst Belvédère door de drie samenwerkende partners Bouwinvest Projecten BV, ING Real Estate Development Holding BV en gemeente Maastricht in 2004, is in 2005 de Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV opgericht. In financieel opzicht participeerden de drie samenwerkende partners elk met € 22,68 mln. waarvan € 5 mln. in de vorm van gestort aandelenkapitaal en € 17,68 mln. in de vorm van een achtergestelde lening. ING en Bouwinvest zijn in 2010 respectievelijk 2011 uitgetreden. De gemeente heeft het aandelenkapitaal, de achtergestelde leningen, de rentevorderingen daarop en de ontwikkelingsrechten overgenomen. Voorafgaande hieraan is een aandeel van de gemeente overgedragen aan de Exploitatiemaatschappij Maastricht waarvan de gemeente met 99,9% grootaandeelhouder is. Daarmee is voorkomen dat de WOM uitsluitend een overheidsgerelateerde BV werd.

In januari 2013 heeft de raad een nieuw startmoment gecreëerd en de ruimtelijke en programmatische kaders voor het Belvédère-gebied binnen de singels (Sphinxkwartier), voor het Frontenpark en voor het gebied buiten de singels (in combinatie met bedrijventerrein Bosscherveld met daarin de Noorderbrug) vastgesteld. Indachtig het raadsbesluit van januari 2013 is het investeringsscenario als basis genomen voor de herijking van de grondexploitatie (grex) Belvédère (vaststelling door de raad: juni 2013). Bij deze herijking is ook gekeken naar het governance-vraagstuk van WOM Belvédère BV. De raad heeft besloten dat de organisatie van het programma Maastricht-Noord strak gaat aansluiten bij de reguliere gemeentelijke lijnorganisatie en dat de Belvédère WOM BV voorlopig als operationeel vehikel blijft bestaan in afwachting van mogelijke voordelen die dat kan bieden. Conform de door uw de raad vastgestelde nota Governance gemeente Maastricht vindt besluitvorming in WOM-verband plaats na besluitvorming binnen de gemeente.

Met de raad is afgesproken dat jaarlijks de stand van zaken wordt geschetst met een actualisatie van de grex zodat de planontwikkeling kan worden gemonitord en waar nodig tijdig kan worden bijgestuurd. Dat is gebeurd, voor het eerst in juni 2013 en dit gebeurt jaarlijks in juni/juli. De raadsvergadering voor 2018 staat gepland op 3 juli. De afgelopen jaren is de gebiedsontwikkeling na jaren van relatieve stilstand in een stroomversnelling gekomen. Het nieuwe Noorderbrugtracé is in gebruik en het totale infraproject is naar verwachting eind 2018 gereed, Retailpark Belvédère is in ontwikkeling, de herbestemming van de oude panden in het Sphinxkwartier is in volle gang (The Student Hotel, Pathé, Loods 5, Maison Blanche Dael etc.), woningbouw komt van de grond en het Frontenpark wordt ontwikkeld. De concrete activiteiten die in 2017 hebben plaatsvonden zijn opgenomen in Programma 10.

Naam	Wonen boven Winkels Maastricht N.V.
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Renovatie van etages boven winkels en andere bedrijfsruimten in het centrum van de stad, voor wonen voor vooral jongeren en studenten, die gericht is op de instandhouding van de panden in de binnenstad en ter bevordering en verlevendiging van die binnenstad
Zeggenschap	Als aandeelhouder en voorzitter raad van commissarissen
Aandelen/financieel belang	1/3 aandeelhouder, verstrekte subsidies en leningen
Programma	11 Wonen
Eigen vermogen begin/eind	negatief € 458.000 / negatief € 0,485.000
Vreemd vermogen begin/eind	€ 34,11 mln. / € 34,05 mln.
Resultaat na belastingen	Verlies € 26.745 (voorlopige jaarcijfers 2017)

De NV Wonen boven Winkels Maastricht (WbWM) heeft in haar 25 jarig bestaan haar bestaansrecht bewezen. In de Maastrichtse binnenstad zijn dankzij haar succesformule (samenwerking gemeente Maastricht – Universiteit Maastricht – Woningstichting Woonpunt) 454 nieuwe woningen in de Maastrichtse binnenstad gerealiseerd. Het project heeft in brede maatschappelijke zin bijgedragen tot een leefbare en aantrekkelijke binnenstad. Een bijkomstig effect is dat veel monumenten gerenoveerd zijn. De versterkte woonfunctie heeft ook bijgedragen aan de lokale economie in de binnenstad.

Door ontwikkelingen op de markt en de hoge onrendabele toppen heeft de Raad van Commissarissen WbWM in 2015 besloten om de portefeuille niet verder uit te breiden en de lopende projecten stop te zetten. Het restant van de investeringsbijdrage is teruggeloeid naar de aandeelhouders. Door verder geen ontwikkelactiviteiten meer op te zetten verandert het karakter van de vennootschap van een ontwikkelorganisatie naar een beheerorganisatie. De aandacht komt te liggen op waardebehoud van het gerealiseerde vastgoed en verbetering van de financiële positie van de NV.

In 2017 heeft de RvC en AvA ingestemd met een voorstel om meer fundamenteel te kijken naar een aantal toekomstscenario's voor de NV WbWM. Brink Groep Management/Advies BV heeft hiertoe opdracht gekregen en zal in de loop van 2018 hierover rapporteren.

Naam	Enexis Holding N.V./Attero en andere uit verkoop Essent voortvloeiende rechtspersonen
Vestigingsplaats	Arnhem
Openbaar belang	Beschikbaarheid energie
Zeggenschap	Via VEGAL (Vereniging van Gemeenten Aandeelhouders in Limburg)
Aandelen/financieel	0,1957 procent van de aandelen en dividenduitkering
Programma	15 Algemene inkomsten en uitgaven
Eigen vermogen begin/eind	€ 3.704 mln. / € 3.808 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 3.580 mln. / € 3.860 mln.
Resultaat	€ 207 mln. Cijfers 2017

In 2009 heeft de raad ingestemd met de verkoop van de aandelen in het productie- en leveringsbedrijf van Essent aan energiebedrijf RWE. In 2011 zijn ook de EPZ-aandelen (Electriciteits-Productiemaatschappij Zuid-Nederland waaronder kerncentrale Borssele) overgedragen. En in 2014 heeft de raad ingestemd met de verkoop van de aandelen in het afvalverwerkingsbedrijf van Attero aan private equity organisatie Waterland. Uit de verkoop aan RWE en Waterland vloeien de deelnemingen zoals genoemd onder a t/m f voort. Gemeente Maastricht is aandeelhouder in deze deelnemingen.

a. Enexis Holding N.V.

Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland voor de aansluiting van ongeveer 2,7 mln. huishoudens, bedrijven en overheden. De netbeheerderstaak is een publiek belang, wettelijk geregeld met o.a. toezicht vanuit de Autoriteit Consument en Markt.

De winst over 2017 was gelijk aan het jaar ervoor (€ 207 mln.). Het dividendbeleid van Enexis holding is gericht op een pay-out ratio van 50 procent, mits de wettelijke verplichte investeringen zeker

gesteld zijn. De voor 2016 voorgestelde dividenduitkering bedraagt € 0,69 per aandeel (gelijk aan 2016). In 2017 is (over het jaar 2016) een dividenduitkering ontvangen van € 0,22 mln. (voor dividendbelasting).

b. CBL Vennootschap B.V.

Hierin is namens de verkopende aandeelhouders het CBL-fonds (cross border lease) ondergebracht. Dit fonds dient ter dekking van het risico van vervroegde beëindiging van de CBL's.

c. Vordering Enexis B.V

Enexis beschikte ten tijde van de aankoop van de gas- en elektriciteitsnetten niet over voldoende liquide middelen om de koopprijs te betalen. Derhalve is deze omgezet in een lening van Essent. Omdat het op dat moment niet mogelijk was om de lening extern te financieren is besloten de lening over te dragen aan de verkopende aandeelhouders van Essent. De eerste drie tranches van de lening zijn afgelost. Thans loopt nog de vierde tranche.

d. Verkoop vennootschap B.V.

In het kader van de verkoop van Essent aan RWE hebben de verkopende aandeelhouders een aantal garanties en vrijwaringen gegeven aan RWE. Het merendeel van deze garanties en vrijwaringen is door de verkopende aandeelhouders overgedragen aan Verkoop Vennootschap.

Eind juni 2016 zijn RWE en Verkoop Vennootschap BV tot een compromis gekomen voor de afwikkeling van alle (fiscale) claims, te weten € 29,8 mln. Het restantbedrag afgerond € 83 mln. is door JP Morgan uitbetaald aan de vennootschap. Op het moment vindt doorbetaling plaats aan de aandeelhouders naar rato van hun belang in Verkoop Vennootschap B.V.

Eind juni 2016 is tevens het General Escow Fonds geliquideerd.

e. CSV Amsterdam B.V.

Op 9 mei 2014 is de naam van Claim Staat Vennootschap B.V. gewijzigd in CSV Amsterdam B.V.. De statuten zijn gewijzigd zodat de nieuwe organisatie nu drie doelstellingen vervult:

1. namens de verkopende aandeelhouders van Essent een eventuele schadeclaimprocedure voeren tegen de Staat als gevolg van de WON;
2. namens de verkopende aandeelhouders eventuele garantieclaim procedures voeren tegen RECYCLECO B.V. ("Waterland");
3. het geven van instructies aan de escrow-agent wat betreft het beheer van het bedrag dat op de escrow-rekening n.a.v. verkoop Attero is gestort.

De looptijd van deze vennootschap is afhankelijk van de periode dat claims (die door Waterland tot 5 jaar na completion (mei 2019) kunnen worden ingediend) worden afgewikkeld.

f. Publiek Belang Elektriciteitsproductie B.V.

PBE zal de zaken afwikkelen die uit de verkoop voortkomen (van de EPZ-aandelen / kerncentrale Borssele). Daarnaast is PBE verplichtingen aangegaan in het kader van het Convenant borging publiek belang kerncentrale Borssele uit 2009 die nopen tot voortbestaan van PBE in afgeslankte vorm. Hiermee is een termijn van 8 jaar na verkoop gemoeid. Na een statutenwijziging in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders op 14 december 2011 is de inrichting van PBE aangepast naar de status van een SPV, vergelijkbaar met o.a. Verkoop Vennootschap.

Naam	NV Waterleidingsmaatschappij Limburg (WML)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Burgers toegang verschaffen tot (drink)water tegen acceptabele kosten
Zeggenschap	Als aandeelhouder met 8% van de aandelen
Aandelen/financieel	€ 186.058 (41 aandelen à € 4.538 nominaal)
Risico	Beperkt tot financiële inleg
Programma	Programma 15 Inkomsten en Uitgaven
Resultaat	Positief resultaat 2016 € 6,217 mln.
Eigen vermogen begin/eind	€ 188,5 mln. / € 194,7 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 384,4 mln. / € 384,3 mln.
NB: cijfers zijn gebaseerd op de jaarrekening 2016 (jaarrekening 2017 nog niet beschikbaar)	

WML is de drinkwaterproducent en -leverancier voor de hele provincie Limburg. Provincie Limburg bezit bijna een kwart van de aandelen, de rest is verdeeld onder de Limburgse gemeenten naar rato van het aantal inwoners. De aandeelhouders hebben in 2006 ingestemd met een verlaging van de drinkwaterprijs. Met deze prijsverlaging laat WML haar klanten meeprofiteren van behaalde bedrijfsresultaten. Als gevolg hiervan is er geen sprake van dividenduitkering.

De gemeente Maastricht heeft 41 van de 500 aandelen, zijnde 8,2% van de stemmen. WML heeft ook in 2016 gewerkt aan een gezonde financiële huishouding met beheersbare kapitaallasten. Het drinkwaterbedrijf boekte een positief resultaat van € 6,2 mln. (2015: € 7,6 mln.). De daling van € 1,4 mln. wordt vooral veroorzaakt door lagere opbrengsten als gevolg van tariefverlaging en een hogere afschrijvingslast.

Als gevolg van efficiency verbeteringen, lagere rentelasten en een gunstige bijstelling van de eerder voorziene afzet-afname als gevolg van verwachte demografische en fiscale ontwikkelingen, heeft WML in 2016 naast een volledige inflatiekorting op de autonome tarieven, ook het variabel tarief met € 0,03 kunnen verlagen.

Naam	Bodemzorg Limburg
Vestigingsplaats	Maastricht Airport
Openbaar belang	Nazorg over twaalf stortplaatsen, waaronder Belvédère en Sandersweg
Zeggenschap	Als aandeelhouder
Aandelen/financieel	50 procent van de aandelen is verdeeld over de Limburgse gemeenten; de andere 50 procent is door de provincie overgedragen aan Nazorg BV
Risico	Beperkt tot eigen inbreng
Programma	14 Natuur, milieu en afval
Eigen vermogen begin/eind	€ 3,2 mln. / € 3,8 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 1,8 mln. / € 1,8 mln.
Resultaat	positief € 0,64 mln. Cijfers 2017

Bodemzorg Limburg (voorheen bekend onder de naam Nazorg Limburg BV) functioneert vanaf 1998 als zelfstandige vennootschap met als aandeelhouders de provincie Limburg (50 procent) en de Limburgse gemeenten (50 procent). Vanaf 2003 is er een organisatorische scheiding aangebracht tussen Bodemzorg Limburg en Essent Milieu. Dit betekent dat Bodemzorg Limburg als een geheel zelfstandige onderneming functioneert. In 2009 is de provincie uit de BV gestapt. Bodemzorg Limburg blijft haar activiteiten uitvoeren: Administratieve vastlegging van alle gegevens en verplichtingen die van toepassing zijn op de desbetreffende locatie; Het meten en registreren van de invloed van de stortlocaties op de omgeving (monitoring) en rapportage aan het bevoegd gezag; Het beheren en in stand houden van alle voorzieningen die zijn aangebracht en het voldoen aan alle verplichtingen die te maken hebben met het eigendom; Het vervangen van bestaande voorzieningen of het aanbrengen van nieuwe voorzieningen mocht dat noodzakelijk zijn.

Voortvloeiend uit de afspraken tussen de Limburgse colleges met Bodemzorg Limburg wordt voor het beheer van voormalige stortplaatsen een inwonerbijdrage van € 0,25 in de afvalbegroting opgenomen. Niet uit de balans blijken verplichtingen voor de vennootschap is het meerjarig huurcontract van het kantoor.

Naam	MECC Maastricht BV
Rechtsvorm	Besloten Vennootschap
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het exploiteren van een expositie- en congrescentrum
Zeggenschap	99,9999 procent (90 procent gemeente rechtstreeks en 10 procent via Exploitatiemaatschappij Maastricht (EMM))
Aandelen/financieel belang	Aandelen (10 aandelen à € 0,10)
Programma	3 Economie en werkgelegenheid
Eigen vermogen begin/eind	€ 485.399 / € 690.702
Vreemd vermogen begin/eind	€ 5,55 mln. / € 5,17 mln.
Resultaat	€ 205.028 positief Cijfers Jaarrekening 2017
Niet uit de balans blijken verplichtingen	Betreft een pensioenverplichting en huurovereenkomsten voor de gebouwen van de gemeente Maastricht en de Exploitatie Maatschappij Maastricht.

Doel van het MECC Maastricht BV is het exploiteren van een expositie- en congrescentrum als motor in de regionale economie. Hierbij ruimte en invulling geven aan het zakelijk toerisme en een podium bieden voor het brede ondernemersveld om zich te presenteren en kennis te delen. Specifieke aandacht gaat hierbij uit naar samenwerking met en versterking van de Health Campus Maastricht.

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de samenwerking met RAI en op 3 juli 2013 is de besloten vennootschap MECC Maastricht BV opgericht. Hierin zijn de activiteiten van MECC BV ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90 %) en indirect via EMM (10 %) de enige aandeelhouder is. MECC Maastricht biedt organisatoren, deelnemers en bezoekers van beurzen, congressen en evenementen het maximale succes door een flexibele opstelling, optimale service en ondernemende instelling. Als modern beurs- en congrescentrum draagt MECC Maastricht daarmee nadrukkelijk bij aan de aantrekkelijkheid van Maastricht.

Medio 2014 is de ontvlechting van de backoffice activiteiten van RAI afgerond en sindsdien is MECC Maastricht BV volledig zelfstandig.

In 2015 werd de strategische visie vastgesteld. Belangrijke peilers zijn het versterken van het congresstoerisme, het verlengen van het contract met TEFAF en het uitbouwen van de samenwerking met (de partners in) de Health Campus Maastricht. Daarnaast is onderzocht hoe de beurzen versterkt kunnen worden met het introduceren van nieuwe (eigen) titels.

Vastgoed en Investeringsplan

In 2015 heeft de gemeente het deel van het vastgoed dat in eigendom was bij Annexum, overgenomen (Hallen, Entree, passages, %urocentre, catering en gedeeltelijk parkeren). Hierdoor is het volledige vastgoed MECC (m.u.v. parkeergarage P5) in eigendom van de gemeente.

Daarop volgend heeft in 2016 en voorjaar 2017 een verkenning door het MECC en de gemeente plaatsgevonden naar een investeringsimpuls in de upgrading en uitbreiding van het MECC en de congresfaciliteiten. Dit heeft geleid tot een plan voor een investering van ca. € 30 mln. in de jaren t/m 2021. Op basis van dit plan heeft medio 2017 de raad besloten de in 2015 gereserveerde gelden voor de investeringen ad €17,2 mln. definitief te voteren. De uitwerking ter voorbereiding van de aanbesteding zal begin 2018 afgerond zijn. In 2017 is tevens een start gemaakt, vooruitlopend op de uitvoering van het investeringsplan als geheel, met de herinrichting van de parkeerplaatsen P3/P4.

In 2018 zal gestart worden met de aanbesteding van het investeringsplan die moet leiden tot een definitieve gunning oor de uitwerling uiterlijk in het laatste kwartaal van 2018. Na gereedkoming van de beoogde investering, zal het congresgedeelte gegroeid zijn van een capaciteit van 3.000 bezoekers, naar ca. 5.000 bezoekers. Hierdoor zal de omzet met ca. € 2,0 mln. gaan groeien.

Tefaf

De organisatie Tefaf is nadrukkelijk bezig haar toekomst te verkennen en te verbreden, waarbij niet alleen exclusief naar Maastricht wordt gekeken. De economische betekenis van Tefaf voor de stad en regio is evident. Om die reden zijn het MECC, de stad en ook de Provincie in 2017 verkenningen gestart naar mogelijkheden om de binding met de stad voor langere tijd op het huidige niveau vast te leggen. Dit heeft eind 2017 geleid tot beëindiging van het huidige contract tussen MECC en Tefaf dat een looptijd had tot 2020. In plaats daarvan is een nieuwe overeenkomst met een looptijd tot 2028 tot stand gekomen. Daarmee wordt Tefaf voor 10 jaar aan de stad en het MECC gebonden.

Naam	Exploitatie Maatschappij Maastricht (EMM) BV
Rechtsvorm	Besloten vennootschap
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het beheren en verwerven van registergoederen voor beurzen, sport, tentoonstellingen
Zeggenschap	Als aandeelhouder, als commissaris en directeur
Aandelen/financieel belang	49.999 van de 50.000 aandelen; rekening-courantfaciliteit bij de gemeente en een lening verstrekt
Programma	3 Economie en werkgelegenheid
Eigen vermogen begin/eind	€ 1,22 mln. / € 1,35 mln. (rekening 2016)
Vreemd vermogen begin/eind	€ 0,26 mln. / € 0,11 mln. (rekening 2016)
Resultaat	€ 125.861 (rekening 2016)

De gemeente houdt 99,99 procent van het aandelenkapitaal van EMM. Eén aandeel is in bezit van de stichting VVV. De primaire doelstelling van EMM is de bevordering van bedrijvigheid in Maastricht in het algemeen en van toerisme in het bijzonder. EMM heeft:

10 procent van de aandelen in MECC Maastricht BV (gemeente Maastricht bezit de overige 90 procent rechtstreeks);

Eén aandeel in Wijkontwikkelingsmaatschappij Belvédère BV;

Eén aandeel in de Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV;

Een beperkte vastgoedportefeuille.

Door de holdingstructuur van EMM zijn er nauwelijks opbrengstgenererende activiteiten. De vastgoed-portefeuille is daarmee bepalend voor het resultaat van EMM.

Ad a: MECC Maastricht BV

In 2013 is besloten tot het beëindigen van de huidige samenwerking met RAI en oprichting van de besloten vennootschap MECC Maastricht BV, waarin de huidige activiteiten van MECC BV zijn ingebracht (geen vastgoed), ter exploitatie van het beurs- en congrescentrum, waarbij de gemeente direct (90 procent) en indirect via EMM (10 procent) de enige aandeelhouder is. Met de participatie van EMM in MECC Maastricht BV wordt voorkomen dat een 100 procent overheidsdeelneming ontstaat. MECC Maastricht BV draait na een aantal moeilijke jaren, sinds 2013 weer positieve resultaten. De verwachting is dat de komende jaren de positieve trend in omzet en resultaat verder wordt doorgezet. In de periode 2019 – 2021 wordt ca. € 30 mln. geïnvesteerd in de upgrading en uitbreiding van het MECC.

Ad d: Vastgoedportefeuille

De vastgoedportefeuille van EMM bestaat uit een tweetal winkelpanden aan de Avenue Céramique (95 en 175) welke verworven zijn ter stimulering van het winkelklimaat in Céramique. Het winkel-aanbod in Céramique is nog steeds kwetsbaar. In de afgelopen periode hebben beide panden een periode van leegstand gekend, maar zijn inmiddels van een nieuwe huurder voorzien. Getracht is de betreffende panden te verkopen, maar dat is nog niet gelukt.

Daarnaast huurt EMM de parkeergarage P5 in het MECC-complex van de SNS Reaal Groep. Deze parkeergarage wordt langlopend doorverhuurd tegen een variabele huur aan MECC Maastricht BV. Het aantal bezoekers dat gebruik maakt van de parkeervoorzieningen van het MECC bepaalt daarmee in grote mate het resultaat van EMM via de opbrengsten van het parkeren. De parkeeropbrengsten zijn sinds 2014 weer stijgend en dragen inmiddels weer positief bij aan het resultaat. Daarnaast wordt in samenspraak met de gemeente gekeken of verwerving van P5 tot de mogelijkheden behoort.

De vennootschap heeft een niet uit de balans blijvende verplichting in de huurovereenkomst met SNS inzake P5 tot 2020.

Naam	Exploitiemaatschappij 't Bassin BV
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Gebiedsmanagement, het beheren, onderhouden en exploiteren zodat voorwaarden worden geschapen voor een dynamische haven voor plezierjachten met hoogwaardige voorzieningen
Zeggenschap	100 procent gemeente (1 procent via de Exploitiemaatschappij Maastricht waar de gemeente voor 99,9 procent aandeelhouder is)
Aandelen/financieel belang	Aandelen (€ 540.336)
Programma	10 Stadsontwikkeling
Eigen vermogen begin/eind	€ 0,050 mln / € 0,50 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 0,634 mln. / € 0,635 mln.
Resultaat	positief € 0,002 mln.
Betreft cijfers 2016	

In december 2000 is besloten tot deelname van de gemeente Maastricht in Exploitiemaatschappij 't Bassin Maastricht BV, samen met de andere twee partijen die actief zijn in Belvédère, te weten Bouwinvest en ING RED. Per partner was de participatie nominaal € 343.557 waarvan € 163.445 in de vorm van een achtergestelde lening en € 180.112 in de vorm van gestort aandelenkapitaal. ING en Bouwinvest zijn in 2010 respectievelijk 2011 uitgetreden. De gemeente heeft het aandelenkapitaal, de achtergestelde leningen, de rentevorderingen en de ontwikkelingsrechten overgenomen. Voorafgaande hieraan is een aandeel van de gemeente overgedragen aan de Exploitiemaatschappij Maastricht waarvan de gemeente met 99,9 procent grootaandeelhouder is. Daarmee is voorkomen dat de Exploitiemaatschappij 't Bassin BV uitsluitend een overheidsgerelateerde BV werd.

In 2013 heeft herfinanciering van de BV Bassin plaatsgevonden middels een leningverstrekking door WOM Belvédère BV ter waarde van het bedrag dat afgelost moest worden aan de gemeente Maastricht (inclusief de overgenomen leningen van ING en Bouwinvest).

De verbetering van het bestaansrecht van de ondernemers in 't Bassin is in twee categorieën te verdelen: enerzijds de upgrading en herontwikkeling van de totale omgeving Bassin en anderzijds maatregelen en acties rechtstreeks gericht op 't Bassin. In relatie tot de algehele upgrading van de omgeving zijn de afgelopen jaren Pathé, UNU Merit (samenwerkingverband UM Maastricht en UN) en filmhuis Lumière geopend. Dit jaar is ook het icoon van het gebied, het Eiffelgebouw, volledig gerestaureerd en betrokken door The Student Hotel. De koppen worden voorbereid voor de functies wonen, werken, detailhandel en horeca. De toename van het aantal spelers en functies in het gebied heeft ook geleid tot meer evenementen die een positieve afstraling op het Bassin hebben. Zo vinden jaarlijks Het Parcours, Docfest en Crosscurrents plaats in het Sphinxkwartier. Steeds meer nieuwe initiatieven melden zich. Het komende jaar vindt opnieuw een forse impuls in de omgeving plaats met de verbouwing en uitbreiding Timmerfabriek en Muziekgieterij en de komst van Loods 5 en Maison Blanche Dael en de verdere upgrading van de openbare ruimte in het Sphinxkwartier.

Direct gericht op het Bassin is de half-automatisering van sluis 20 in het vaarseizoen van 2016 in gebruik genomen. Tevens is een dekkend WiFi-netwerk aangelegd vanaf het Bassin tot in Eijsden-Margraten. In 2016 en 2017 zijn alle aanlegsteigers van het Bassin vernieuwd. Ook het voorterrein Bassin/Timmerfabriek is in 2017 gereed gekomen en draagt bij aan een verbeterde verblijfskwaliteit en ontoetingsruimte. Voor 2018 wordt gewerkt aan een vernieuwd verlichtingsplan en directe wandelverbindingen met het Frontenpark.

Naam	Industriebank LIOF
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Bijdragen aan welvaartsverbetering door economische structuur versterking

Aandelen zijn in 2017 verkocht.

Naam	NV MTB regio Maastricht
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	In stand houden en beheren van een organisatie die gespecialiseerd is in het op bedrijfsmatige basis aanbieden van zo veel mogelijk passend werk en relevante werkervaring aan gehandicapten en aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Zeggenschap	Als aandeelhouder
Aandelen/financieel belang	711 van 900 (79%) aandelen en jaarlijkse subsidie boven op de rijksbijdrage rentevrije achtergestelde lening zonder hypothecaire zekerheid rentedragende rekening-courantfaciliteit.
Risico	Gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering Wsw. Financiële risico's door teruglopen rijkssubsidie per arbeidsplaats
Programma	Programma 4 Sociale Zekerheid en re-integratie / Programma 15
Eigen vermogen begin/eind	€ 3,2 mln. / € 3,2 mln. Hierin is begrepen een achtergestelde lening van de deelnemende gemeenten van € 12,1 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 11,8 mln. / € 10,0 mln.
Resultaat	Over 2017 heeft MTB een verlies geleden van -/- € 236.323. Dit verlies wordt gedekt door de aandeelhoudende gemeenten en is in de "overige bedrijfsopbrengsten" in de winst- en verliesrekening verantwoord.

In het kader van de oude Wet sociale werkvoorziening (Wsw) is de gemeente verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende geschikte arbeidsplaatsen voor mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking. MTB regio Maastricht NV is hiervoor de uitvoerende organisatie. Naast de gemeente Maastricht participeren de gemeenten Eijsden-Margraten en Meerssen in de NV. Maastricht vervult mede namens deze gemeenten de opdrachtgeversrol richting MTB. Hiervoor wordt jaarlijks een uitvoeringsovereenkomst met MTB afgesloten.

MTB is in 2015 omgebouwd voor de uitvoering van drie functies, te weten: (natuurlijke) afbouw Wsw-oud, uitvoering arbeidsmatige dagbesteding Wmo en leerwerkbedrijf voor de brede gemeentelijke doelgroep Participatiewet. Overwegingen hierbij zijn continuïteit en rust voor de oude doelgroep Wsw, een extra mogelijkheid tot participatie door arbeidsmatige dagbesteding voor arbeidsgehandicapten (gefinancierd uit de Wmo) en een optimale mogelijkheid tot doorstroom voor de doelgroep van de Participatiewet via de leerwerkbedrijffunctie. In 2016 is het bedrijf gestart met de uitvoering van deze bijgestelde opdracht. Op basis van de opgedane ervaringen is in 2017 een verdere optimalisatie van die uitvoering ter hand genomen. Waarbij de rol en taak van MTB nadrukkelijk bekeken wordt als onderdeel van de gehele uitvoeringsketen re-integratie.

Door alle maatregelen (inclusief de afbouw van het bedrijf en het treffen van een reorganisatievoorziening daartoe) worden de financiële tekorten weliswaar beperkt, maar duidelijk is dat de uitvoering van de Wsw gepaard blijft gaan met tekorten. De oorzaak hiervan ligt in het verschil tussen de loonkosten van de Wsw-ers en de daarvoor door het rijk beschikbaar gestelde subsidie. Die bijdrage daalt immers van 2014 tot en met 2020 met ca. € 5.000 per Wsw-er. Slechts een deel daarvan kan worden gecorrigeerd met de genoemde maatregelen. De salariskosten van de Wsw-medewerkers vormen namelijk zo'n 80% van de begroting van de Wsw-bedrijven. De mogelijkheden om deze kostenpost te verkleinen zijn beperkt, gezien de salarissen bij CAO bepaald zijn en er een wettelijke verplichting is om deze mensen werk aan te bieden.

Ook in de toekomst blijft MTB verantwoordelijk voor het bieden van werk en ontwikkelmogelijkheden aan de brede gemeentelijke doelgroep. Het tekort dat blijft bestaan zal door de aandeelhoudende gemeenten worden gedekt. Het aandeel van de gemeente Maastricht in het structurele tekort van MTB bedraagt circa € 2 mln. Dekking hiervan is vooralsnog meerjarig voorzien via het overschot op het BUIG-budget (Inkomensdeel).

MTB heeft over 2017 een beter resultaat gerealiseerd dan begroot. Begroot was een tekort van € 2,6 mln.; het resultaat is € 0,24 mln. negatief totaal (aandeel Maastricht € 0,18 mln). Het begrote tekort is door de aandeelhoudende gemeenten reeds als subsidie verstrekt. Bij het opstellen van de

jaarrekening 2017 van de gemeente Maastricht is rekening gehouden met het resultaat van MTB NV en is het voordeel t.o.v. de begroting reeds meegenomen in het resultaat.

Naam	Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	De stichting draagt de verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van de overgangszone tussen het huidige fabriekscomplex van ENCI en de geplande natuurontwikkeling in de groeve
Zeggenschap	Eén bestuurder op voordracht van de gemeente (Overige partners: Natuurmonumenten, ENCI Holding N.V., Stichting Sint-Pietersberg Adembenemend en Provincie Limburg)
Programma	10 Stadsontwikkeling

Besluitvorming omtrent de beëindiging van de mergelwinning in de ENCI groeve heeft geleid tot de "Overeenkomst ter uitvoering van het Plan van Transformatie ENCI-gebied". Deze is in 2010 getekend door de betrokken partijen: ENCI, provincie Limburg, gemeente Maastricht, omwonenden (SPA) en Natuurmonumenten. In dat plan is vastgelegd wat er met het totale ENCI gebied gaat gebeuren, nadat de mergelwinning stopt in juni 2018. Onderdelen zijn natuurontwikkeling van de groeve (die eigendom wordt van Natuurmonumenten), de overblijvende cement-productie en andere vormen van bedrijvigheid op het huidige fabriekscomplex van ENCI, en een overgangszone daartussen. Die overgangszone moet gevuld worden met zowel bedrijvigheid als leisure. De opbrengsten van die overgangszone worden gebruikt ter financiering van de verdere ontwikkeling van de groeve

ENCI draagt het terrein dat aangewezen is als overgangszone, over aan de Stichting Ontwikkelingsmaatschappij ENCI-gebied (SOME). Deze stichting is verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de overgangszone. In het plan van transformatie zijn criteria opgenomen waarlangs de keuze gemaakt wordt of een bedrijf zich wel of niet mag vestigen. Binnen het bestuur van de stichting is ook de gemeente vertegenwoordigd in de persoon van een bestuurder. Hiermee heeft de gemeente zowel een publiekrechtelijke (vergunningen, bestemmingen, milieucontrole) als een privaatrechtelijke positie in het ENCI-dossier. Per 2015 is de persoonlijke invulling van de bestuurlijke vertegenwoordiging door de gemeente in de stichting gewijzigd. Het college heeft een extern persoon voorgedragen om die rol te vervullen. Daarmee wordt het gewenste onderscheid tussen publiek- en privaat belang en – handelen meer gewaarborgd.

De stichting is in september 2015 gestart met een verdere uitwerking van de ontwikkelingsstrategie voor de overgangszone. De verdieping moet duidelijkheid verschaffen over de verhouding van bebouwd en onbebouwd oppervlak binnen de zone, de ontsluiting, de infrastructuur en de aard van de te accommoderen (bedrijfs)activiteiten. Parallel daaraan is gestart met de voorbereiding van het te vernieuwen bestemmingsplan. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de kaders van de Crisis- en Herstelwet, die ruimere mogelijkheden biedt om combinaties van activiteiten mogelijk te maken.

In 2016 is de noordelijke toegang tot de groeve opgeleverd in de vorm van een trap en een uitkijksplatform. Er is een begin gemaakt met het bouwrijp maken van de 38+ NAP zone van de Overgangszone en er is een schetsontwerp gemaakt voor het eerste gebouw in dit gebied: een servicegebouw dat de toekomstige ontwikkelingen zal faciliteren. Ten behoeve van het nieuwe bestemmingsplan is een plan MER opgesteld.

Begin 2017 is het eerste gedeelte van de groeve en overgangszone overgedragen. De trap en het natuurbad zijn opengesteld voor het publiek, en aan de zuidzijde zijn 2 noodbruggen geplaatst waardoor het groeveverkeer en bezoekersstromen gescheiden konden blijven. Vanaf april heeft het publiek massaal de groeve bezocht (meer dan 90.000 bezoekers in 5 weken). In combinatie met het mooie weer en de gratis toegang ontstonden er met name rondom het zwemwater taferelen die onveilig, vervuilend en verstorend waren. De situatie was niet te handhaven. Dat heeft ertoe geleid dat het bestuur van SOME in juni heeft besloten de groeve te sluiten voor publiek en op zoek te gaan naar een meer verantwoorde vorm van openstelling, in lijn met de afspraken in het Plan van Transformatie. In oktober is de groeve opnieuw opengegaan voor de wandelende bezoekers, waarbij het zwemwater ontoegankelijk is gemaakt. In de periode november 2017-april 2018 is de groeve vanaf de zuidelijke toegangsweg niet toegankelijk vanwege de afrondende werkzaamheden van ENCI in de groeve. In het kader van een gezamenlijke recreatievisie worden de mogelijkheden van

waterrecreatie nader uitgewerkt. Hierover zal vóór de heropening per 1 mei 2018 duidelijkheid gegeven worden.

De afwerking en overdracht van het resterende deel van de overgangszone (zowel 38+ NAP als 50+ NAP) wordt gefaseerd verwacht vanaf 2018-2019.

Afronding van het ontwerp bestemmingsplan is complexer en vraagt meer tijd dan verwacht. Het streven is dat dit in het tweede kwartaal 2018 tot afronding komt en vervolgens in procedure kan worden gebracht. Met de vaststelling van dit bestemmingsplan zullen de partijen binnen SOME zich geplaatst zien voor de opgave om de toekomstige bezoekersstromen op een goede en verantwoorde manier te leiden naar het Enci-gebied, voldoende service faciliteiten te voorzien in de groeve en een start te maken met de feitelijke herinrichting en exploitatie van de overgangszone

Naam	Dataland BV
Vestigingsplaats	Gouda
Openbaar belang	Actueel houden van geometrische gegevens gekoppeld aan administratieve gegevens en deze gegevens verstrekken aan derden
Zeggenschap	Als aandeelhouder
Programma	10 Stadsontwikkeling
Eigen vermogen begin/eind	€ 0,8 mln. / € 0,7 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 0,6 mln. / € 0,5 mln.
Resultaat	Negatief € 0,1 mln.
	Cijfers jaarrekening 2017

Sinds 1 juli 2003 participeert de gemeente in Dataland BV. De gemeente is de verbinding aangegaan met het volgende doel. Het breed toegankelijk en beschikbaar maken van vastgoed en hieraan gerelateerde gegevens uit het informatiedomein van gemeenten voor de overheid, de burgers en het bedrijfsleven. Daartoe wordt een actieve bijdrage verleend aan de realisatie en het gebruik van het Stelsel van Basisregistraties. DataLand ondersteunt gemeenten bij de ontwikkeling en het gebruik van de informatie-infrastructuur die zowel gemeenschappelijke voorzieningen voor de binnengemeentelijke gegevenshuishouding omvatten alsook de vele informatierelaties met afnemers. Op basis van de certificaten (60.000 à € 0,1) deelt de gemeente mee in de winst die de stichting van de BV ontvangt.

Het financieel risico is laag en beperkt zich tot het in certificaten geïnvesteerde bedrag. Het betreft een eenmalige storting. Er zijn geen jaarlijkse kosten aan deelname verbonden. Verstrekking van gegevens aan afnemers vindt plaats tegen verstrekingskosten. Deze inkomsten worden door DataLand gebruikt om de drieledige taken van de organisatie – een stichting zonder winstoogmerk – uit te voeren. Jaarlijks wordt een vergoeding aan deelnemende gemeenten uitgekeerd voor het leveren van de gemeentelijke gegevens. Het eventuele overschot aan inkomsten wordt daarnaast aan certificaathoudende gemeenten uitgekeerd. Financiële jaarverslagen kunnen worden opgevraagd via info@DataLand.nl.

DataLand verzorgt de toegankelijkheid van gemeentelijke vastgoed, geo- en WOZ-informatie voor publieke en private afnemers in Nederland. Daarmee ontzorgt DataLand de gemeente.

DataLand ondersteunt de gemeentelijke informatiehuishouding op het gebied van de gemeentelijke geo-, WOZ- en vastgoedinformatie door:
actieve kwaliteitsbewaking;
vertegenwoordiging van het gemeentelijk belang;
organisatie en coördinatie van het Gemeentelijk Geoberaad (i.s.m. VNG); een landelijk ambtelijk en bestuurlijk podium voor gemeentelijke standpunten op het terrein van de ruimtelijke informatie. Verder is deelname niet anders te zien dan een vorm van samenwerking tussen gemeenten ter behartiging van het openbaar belang en met als resultaat efficiëntie en kennisvoordelen op het gebied van toegankelijkheid van overheidsinformatie, overheidsloket, e-government, dienstverlening, een transparante en betrouwbare overheid evenals de stroomlijning van basisgegevens.

Dankzij de samenwerking met deelnemende gemeenten, vele afnemers en andere betrokkenen bij de overheidsinformatievoorziening is DataLand uitgegroeid tot het landelijke kennis- en dataknooppunt voor vastgoed, geo- en WOZ gerelateerde gemeentelijke gegevens.

3.5.2 Publiek-private samenwerking (PPS)

Naam	Projectbureau A2
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het realiseren van een integrale gebiedsontwikkeling, inclusief een ondertunneling van de A2-traverse
Zeggenschap	Lid stuurgroep
Programma	10 Stadsontwikkeling

De projectorganisatie A2 Maastricht is een formeel samenwerkingsverband van het Rijk (ministerie van infrastructuur en milieu), de provincie Limburg en de gemeenten Meerssen en Maastricht om 'een plan voor stad en snelweg' te realiseren voor een integrale gebiedsontwikkeling, inclusief een ondertunneling van de A2-traverse. De grondslag daarvoor vormt de Bestuursovereenkomst (2003) en de Samenwerkingsovereenkomst (juni 2006) waarin de projectdoelen, de inhoudelijke en financiële kaders en de masterplanning is vastgelegd. Er is door de bevoegde gezagen een stuurgroep ingesteld die als opdrachtgever fungeert voor de projectdirecteur en zijn projectorganisatie.

De A2-projectdoelen zoals vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst omvatten de doorstroming van het verkeer, de bereikbaarheid van de stad, de leefbaarheid en de opheffing van de barrièrewerking. Deze doelen zijn verder uitgewerkt in twaalf maatschappelijke toepisen als basis voor een onderliggend programma van eisen en wensen (vraagspecificatie inclusief ambitiedocument). De aanbesteding is medio juli 2009 afgerond met de vaststelling van De Groene Loper als het beste plan. Het integrale plan De Groene Loper voorziet tijdens en vooral na ondertunneling in de realisering van in beginsel 1.100 woningen en maximaal 30.000 meter commercieel vastgoed. Dit plan is in oktober 2009 contractueel vertaald in een Overeenkomst integrale gebiedsontwikkeling project A2 Maastricht. In 2010 is het plan planologisch vertaald in een Tracébesluit en in twee bestemmingsplannen. Vanaf 2011 is op basis van deze besluiten (allen onherroepelijk) begonnen met de realisering infrastructuur (2011 – 2017) en vastgoed (tot 2026).

Redenerend vanuit parallelle belangen is in 2013 tussen de partijen een coherent pakket van beheersmaatregelen overeengekomen voor de resterende periode tot oplevering. Een en ander binnen de door de raad vastgestelde inhoudelijke en financiële kaders voor het A2-project. Dit totaalpakket borgt niet alleen de toekomstige samenwerking, maar met dit totaalpakket is het indexeringsrisico betreffende het contractbudget is afgekocht en het planningsrisico beheersbaar gemaakt.

Op de contractueel vastgelegde uitgangspunten van samenwerking en het principe 'best for project' tussen opdrachtgever (projectorganisatie namens Maastricht en RWS) en opdrachtnemer (Avenue2 namens Ballast Nedam en Strukton) vindt bestuurlijk overleg plaats om in deze tot optimale afstemming te komen (met name de planning en afwegingen in het kader van de stedelijke programmering van de gemeente Maastricht in totaliteit).

In 2014 zijn de eerste concrete stappen gezet in de gebiedsontwikkeling en zijn reële kansen aanwezig. De volle aandacht is benodigd om het kansrijke doch kwetsbare gebiedsontwikkeling gestalte te geven, zodat aan dit belangrijke deel van het project succesvol ingevuld wordt. In 2017 is door Avenue2 de stedenbouwkundige doorontwikkeling vastgelegd in vormgevingsvisie C welke met de welstand en de gemeenteraad is besproken. Tevens worden in 2018 de kavels voor de gebiedsontwikkeling bouwrijp gemaakt zodat Avenue2 de feitelijk gebiedsontwikkeling kan starten. De eerste informatie avonden voor belangstellenden zijn druk bezocht en Avenue2 gaat in 2018 starten met de informatie betreffende de verkoop (gefaseerd).

Eind 2016 is de tunnel in gebruik genomen en in 2017 is gewerkt aan de aansluiting op het lokale wegennet, de aanleg van de parklaan en Groene Loper en de inrichting van het openbaar gebied (gereed 2018). Samen met partners is in 2017 centrumontwikkeling Oost vormgegeven en gestart

met de uitvoering daarvan, zijnde de renovatie van de gemeenteflat, de verbouwing van de AH en de vernieuwing van het Koningspark. Hiermee wordt een mooie impuls gegeven aan het gebied.

Naam	Stichting Lifescience Incubator Maastricht (SLIM)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Bedrijfsruimte beschikbaar stellen aan aan life sciences gekoppeld bedrijfsleven (kenniseconomie)
Zeggenschap	Zetel in stichtingsbestuur: het College van B&W heeft op 11 juli 2017 voorgesteld dit te beëindigen. Statuten worden daarvoor aangepast
Aandelen/financieel belang	Eenmalige stichtingskosten
Zeggenschap	Zetel in stichtingsbestuur
Programma	10 Stadsontwikkeling

Het College van B&W heeft op 11 juli 2017 voorgesteld terug te treden als bestuurslid van de Stichting Life Sciences Incubator Maastricht (SLIM). De wethouder Economie was sinds 2002 vertegenwoordigd in het bestuur. In dat jaar verstreekte de gemeente ook een financiële bijdrage aan de ontwikkeling van een Life Science Incubator in Maastricht. Dat doel van SLIM werd bereikt met Biopartner I en II gebouwen aan de Oxfordlaan 70. Belangrijke reden om uit te treden is tevens dat vertegenwoordiging in een dergelijk bestuur niet meer past in de governance van de gemeente Maastricht. Dit besluit is opgenomen in de wijziging op de statuten van SLIM.

Naam	Stichting Centrum voor Natuur- en Milieueducatie (CNME)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Ontwikkelen en beheren van ecologische en duurzame kwaliteiten in verstedelijkt gebied; door middel van educatie en voorlichting de stadsbewoners betrekken bij alle aspecten van hun natuurlijke leefomgeving.
Zeggenschap	Op basis van een "quasi in house constructie"
Aandelen/financieel belang	Gemeentelijke opdracht van € 0,50 mln. (vanaf 2013)
Risico	Beperkt tot eigen inbreng
Programma	14 Natuur, milieu en afval
Eigen vermogen begin/eind	€ 0,151 mln. / € 0,221 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	€ 0,278 mln. / € 0,234 mln.
Resultaat	positief resultaat 2017 € 87.455 Cijfers over 2017 op basis van goedgekeurde jaarrekening

De volgende op hoofdlijnen uitgewerkte 'Centrum, Natuur, Milieu en Educatie' –taken zijn in 2017 uitgevoerd, en zullen gecontinueerd worden in 2018:

- De 'centrum/participatie'-taken:
 - Naast begeleiding van stadslandbouw (bewustmaking voedsel) leveren de projecten Mijn Groen Maastricht (zelfbeheer groenonderhoud) en Operatie Steenbreek (verharding stad verminderen) positieve resultaten op: participatie vanuit meerdere buurten en bewustwording gebruik groen in de stad.
 - De professionalisering van de organisatie van vrijwilligers is verder uitgewerkt.
 - Website Groen Maastricht met coördinatie van de groene agenda en de NDE-gids op internet worden structureel bijgehouden. Deze site en gids worden goed bezocht.
- Het CNME is met de 'natuur/ecologie'-taken in 2017 goed zichtbaar geweest:
 - Publiekslocatie 'Natuurtuinen Jekerdal' hebben een grote voorbeeldfunctie,
 - Beheer van 100 hectare natuur. Hierbij zijn maandelijks twee activiteiten georganiseerd zodat burgers, bedrijven en schoolkinderen van de natuur genieten, leren en er voor zorg dragen.
 - Verder is meegewerkt aan de realisatie van de Stadsnatuurvisie.
- De 'milieu/duurzaamheid'-taken:
 - Projecten "Schone Maas" en "luchtkwaliteit" zijn qua deelname (vrijwilligers en schoolkinderen) en bewustwording bij de deelnemers een succes en zullen in 2018 doorgezet worden.

- Er zijn verder meerdere energiecoaches opgeleid en ingezet waardoor meerdere energieadviezen aan huiseigenaren afgegeven zijn. Ook dit zal in 2018 voortgezet en met de doelgroep Vereniging van Eigenaren (VvE) uitgebreid worden.
 - Het concept “Eco-schools” (verduurzaming onderwijs) is bij enkele individuele scholen begeleid.
- De ‘educatie/onderwijs’-taken zijn goed tot zijn recht gekomen waarbij jong en oud bereikt is:
- Er is een belangrijke bijdrage geleverd aan de nationale Boomfeestdag in Maastricht langs de groene loper/A2,
 - Het geven van cursussen en workshops over groen en duurzaamheid zoals stadslandbouw en ecologisch tuinieren en het goed lopend begeleidingstraject van schooltuinen als vast onderdeel van de educatieve opgave.
 - Ook is de ontwikkeling van educatie van dierenwelzijn in gang gezet en zal in 2018 verder uitgewerkt worden.

Naam	Stichting StartersCentrum Limburg
Vestigingsplaats	Heerlen
Openbaar belang	Uitvoering geven aan startersbeleid (voorlichting en advies)
Zeggenschap	Bestuurslid
Aandelen/financieel belang	Jaarlijks € 0,38 per capita
Risico	Beperkt tot de eigen inbreng
Programma	3 Economie en werkgelegenheid
Eigen vermogen begin/eind	€ 0,289 mln. / € 0,273 mln.
Vreemd vermogen begin/eind	n.v.t.
Resultaat	Resultaat 2016 - € 17.636 (gedekt uit de algemene reserve)

Stichting Starters Centrum Limburg geeft –mede- uitvoering aan het Maastrichtse startersbeleid. En is daarbij vooral gericht op de zgn. pre-startfase; een goed voorbereide starter heeft méér kans van slagen! Voor starters en zzp'ers is het StartersCentrum het eerste aanspreekpunt in hun ondernemerschap. Zij begeleiden, adviseren, inspireren én stimuleren de startups in onze regio. Van de oriëntatiefase tot 2 jaar na de feitelijke start. Het StartersCentrum heeft een compleet dienstenaanbod, variërend van persoonlijke adviesgesprekken, bijeenkomsten en trainingen tot specifieke ondernemersprojecten (bijvoorbeeld voor 45+ en de creatieve industrie). De creatieve industrie en expats krijgen extra aandacht. Diensten worden gratis aangeboden voor inwoners (starters) uit de deelnemende gemeenten. Dit wordt mogelijk gemaakt door een uniek samenwerkingsverband tussen Limburgse gemeenten en een aantal regionale partners. Deelnemende gemeenten betalen € 0,38 per capita.

In 2018 zal op basis van de Wet Markt en Overheid en de Governance Code Maastricht zowel de opdrachtverlening als de bestuurszetel onderwerp van heroriëntatie zijn.

Naam	Stichting Limburg Economic Development
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Openbaar belang	Het doen realiseren van het Brainport 2020-programma inclusief aanpalende regionaal-economische speerpunten in Zuid-Limburg
Zeggenschap	Bestuurslid
Financieel belang	Jaarlijkse bijdrage € 6 per inwoner
Programma	P3 Economie en werkgelegenheid
Eigen vermogen begin/eind	€573.018
Vreemd vermogen begin/eind	N.v.t.
Resultaat	Voorlopig resultaat: € 227.915

Het initiatief voor de oprichting van LED is genomen in het voorjaar van 2010. Toen besloten de gemeenten Heerlen, Sittard-Geleen en Maastricht samen met de provincie, het bedrijfsleven en onderwijsinstellingen intensief te gaan samenwerken om Zuid-Limburg economisch op de kaart te zetten. De actielijnen van LED binnen het programma van Brainport 2020 vormen de basis hiervoor. LED richt zich op de topsectoren van Chemie en Materialen, Life Sciences & Health, met de cross-overs naar Zorg & Systems, Nieuwe Energie, Technologie & Zorg, Energie, Logistiek, Smart Services & Leisure. Kenmerkend voor de Brainportaanpak is de inzet op sterke clusters en een integrale aanpak op de domeinen van Technology, Business, People en Bascis. LED is een

ontwikkelorganisatie. LED jaagt de Brainport 2020-projecten aan, stimuleert, faciliteert en versnelt daar waar nodig. Voor 2016-2020 liggen de inhoudelijke accenten op Agenda Stad, Brightlands Innovation Factory, integrale MKB aanpak; vraaggerichte arbeidsmarktaanpak en economische profilering.

Naast de gemeenten dragen ook het Zuid-Limburgse bedrijfsleven en de onderzoeks- en onderwijsinstellingen financieel bij. Vanaf begin 2012 is gestart met een klein bestuur, waarmee snel uit de startblokken kon worden gekomen. Tegelijkertijd ontstond de noodzaak om het in gang gezette beleid breder af te stemmen. Daarom is in 2014 en 2015 ingezet op bestuursverbreding. Inmiddels zijn vertegenwoordigd: Onder-nemend Limburg, het grootbedrijf, drie campussen, de ziekenhuizen, de Maastricht University, de Open Universiteit, Zuyd Hogeschool, de ROC's, de gemeenten en de Provincie Limburg.

In 2016 participeerden 15 van de 18 Zuid-Limburgse gemeenten in LED en dragen € 6 per inwoner bij. De gemeenteraden van Heerlen en Vaals hebben november 2016 aangegeven respectievelijk het lidmaatschap in het bestuur en de bijdrage aan LED in 2017 te beëindigen. Naar aanleiding van deze besluiten zijn er gesprekken op bestuurlijk niveau met zowel de betreffende gemeenten om hen wel bij LED te blijven betrekken en te kijken hoe zij eventueel wel vanaf 2018 kunnen aanhaken en of het bestuurlijk construct moet worden aangepast.

De Colleges van Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht hebben in november 2017 ingestemd met een voorstel tot nadere samenwerking getiteld Economische Samenwerking Zuid-Limburg. De drie wethouders economie hebben het mandaat om dit voorstel nader uit te werken en af te stemmen met de andere gemeenten in Zuid-Limburg, de provincie, de vertegenwoordigers van ondernemers en onderwijs. Uitgangspunt blijft de triple helix samenwerking. De organisatie wordt slanker en het inhoudelijk werk wordt door en vanuit Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen gecoördineerd. Inhoudelijk zijn er drie pijlers, gebaseerd op de focusgebieden Arbeidsmarkt, Onderwijs, MKB en Economie en Vestigingsklimaat. De statuten van LED zullen gewijzigd worden in 2018.

LED heeft de status van Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). De Stichting Regiobranding is opgegaan in de Stichting LED.

Naam	Stichting Maastricht Culturele Hoofdstad 2018 (in liquidatie)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Realisatie kandidaatstelling (en bij selectie uitvoering) project Maastricht Culturele Hoofdstad van Europa in 2018
Zeggenschap	Zetel in raad van toezicht
Aandelen/financieel belang	Subsidie vanuit Programmabegroting 8 (cultuur) in werkingskosten (€ 400.000 per jaar tot en met 2013)
Programma	8 Kunst en cultuur

Na het niet behalen van de titel is de stichting per 1 januari 2014 in liquidatie gegaan en is onze structurele bijdrage in de vorm van een jaarlijks subsidie stopgezet. De verantwoording van de Interregsubsidie heeft langer geduurd dan verwacht. Inmiddels is dit afgerond. De eindafrekening wordt in het tweede kwartaal 2018 verwacht. De tussentijdse prognose wijst op een licht batig saldo dat, na volledige afronding van alle liquidatiekosten, ingezet wordt voor een vergelijkbaar doel.

3.5.3 Gemeenschappelijke regelingen

Naam	Vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Adviesfunctie over afval, belangbehartiging over bovenprovinciale afval-aangelegenheden, coördinatie/adviesrol over afvalcontracten met marktpartijen, afvalkenniscentrum
Zeggenschap	Vervanger wethouder Willems was bestuurslid
Aandelen/financieel belang	Jaarlijkse bijdrage naar rato van aantal inwoners ter bekostiging van ASL-werkapparaat
Programma	Programma 14 Natuur, milieu en afval

Hoewel er geen sprake is van een formele gemeenschappelijke regeling (GR), lijkt dit samenwerkingsverband tussen de gemeenten in de vorm van een vereniging qua doelstelling en structuur wel op een GR. Vandaar dat is gekozen om deze vereniging bij de 'gemeenschappelijke regelingen' onder te brengen.

De vereniging Afvalsamenwerking Limburg (ASL) is op 24 november 2004 opgericht als opvolger van de vereniging van contractanten Afvalverwijdering Limburg (AVL), waarvan de bestuurlijke ondersteuning bij Essent Milieu was ondergebracht. Deze situatie en het feit dat de provincie sinds 2003 niet langer beleidsmaker op afvalgebied is, bracht de Limburgse gemeenten tot de conclusie dat krachtenbundeling onontbeerlijk is. De afvalmarkt wordt grootschaliger en ingewikkelder, terwijl de afvalkennis in de afgelopen periode bij de Limburgse gemeenten verloren is gegaan. De vereniging ASL organiseert en bundelt Limburgse afvalkennis in een vereniging die het publieke belang dient door middel van de volgende vier programmalijnen: kennis, advisering en ondersteuning, belangenbehartiging en coördinatie marktbenadering. Activiteiten van de ASL worden gedekt door een bijdrage per inwoner (in de afgelopen jaren € 0,10 per inwoner per jaar).

Naam	Milieuparken Geul en Maas
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Aanbieden brengplaats voor afval
Zeggenschap	Voorzitter dagelijks bestuur/algemeen bestuur
Aandelen/financieel	Bijdrage op basis van inwoners
Risico	Verliesbijdrage naar rato van inwoners
Programma	Programma 14 Natuur, milieu en afval
Eigen vermogen begin/eind	€ 305.677 / € 147.708
Vreemd vermogen begin/eind	€ 82.040 / € 2.613.676
Resultaat	Positief € 19.471 Cijfers 2017

Met ingang van 2003 is de gemeenschappelijke regeling Milieuparken Geul en Maas in werking getreden. Het betreft een gemeentelijke samenwerking gericht op het zorgen voor een voorziening waar burgers huishoudelijk afval kunnen brengen. De gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul nemen hieraan deel. Gezamenlijk exploiteren en beheren deze gemeenten hiervoor vier milieuparken.

De milieuparken bevinden zich in Maastricht (Randwyck, Beatrixhaven en het nieuwe milieupark Het Rondeel) en Valkenburg aan de Geul (de Valkenberg).

De begroting van de GR Geul en Maas bestaat aan de batenkant uit

- een inwonerbijdrage;
- opbrengst verwerkingskosten recyclebare afvalstromen;
- bijdrage gemeenten verwerkingskosten gemeentelijke restzak;
- poorttarieven.

De begroting wordt elk jaar door het bestuur van de GR vastgesteld, nadat zij de gemeenteraden daarover hebben geraadpleegd. In 2015 is de GR voor drie jaar verlengd, voor de jaren 2016 tot en met 2018. In die drie jaar oriënteren de gemeenten zich op verdergaande samenwerking op het gebied van afval. Dit om in te kunnen spelen op nieuw Rijksbeleid (VANG, Van Afval Naar Grondstof) en om invulling te kunnen geven aan het beleid voor Circulaire Economie.

Naam	GGD Zuid Limburg
Vestigingsplaats	Heerlen
Openbaar belang	Bevordering collectieve volksgezondheid
Zeggenschap	Wethouder gezondheidzorg en burgemeester (algemeen bestuur/dagelijks bestuur)
Aandelen/financieel belang	Subsidie/inkooprelatie/verliesbijdrage naar rato van inwonertal
Risico	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal
Programma	Programma 5 en 6 Welzijn en Zorg
Eigen vermogen begin/eind	€ 3.261.927 / € 3.561.461
Vreemd vermogen begin/eind	€ 9.566.370 / € 10.445.439
Resultaat	€ - 97.355
	Cijfers 2017

De GGD Zuid-Limburg (GGD-ZL) is een gemeenschappelijke regeling van achttien Zuid-Limburgse gemeenten en als zodanig uitvoerder van het gemeentelijk/regionaal gezondheidsbeleid.(368 fte) Organisatieonderdeel van de GGD is de Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen (GHOR). GHOR wordt aangestuurd door het Algemeen Veiligheidsbestuur Zuid-Limburg en maakt onderdeel uit van de GR Veiligheidsregio Zuid-Limburg. Vanaf 2015 maakt het onderdeel Veilig Thuis Zuid-Limburg (vroeger: het Algemeen Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling) deel uit van de GR GGD-ZL, als volwaardig programma, met een eigen programmabegroting.

In de periode 2011 t/m 2015 heeft de GGD-ZL een bezuiniging gerealiseerd van 11%.(Voor GHOR 8% en voor HALT 13%). Onderdeel van deze bezuiniging is de nieuwe huisvesting van de backoffice van de GGD in Heerlen. Deze verhuizing is in 2017 volledig afgerond. De financiering van de GGD geschiedt op basis van het inwonertal per gemeente. De bevolkingsontwikkeling is de afgelopen jaren dusdanig dat het aandeel van de gemeente Maastricht relatief stijgt. Maastricht is immers de enige Zuid-Limburgse gemeente met een groeiende bevolking.

Voor de periode 2016-2019 zijn de GGD en de gemeenten een ontwikkelpartnerschap aangegaan. Na afsluiting van de vorige beleidsperiode, waarin de financiële taakstellingen zijn behaald en de gemaakte inhoudelijke afspraken zijn gerealiseerd, werd gekozen voor een scenario dat in beginsel uitgaat van een gelijkblijvend budget, met een jaarlijkse indexatie conform de nu geldende regels. De GGD Zuid Limburg en de gemeenten zoeken samen naar antwoorden op de inhoudelijke ambities. Hierbij wordt gezocht naar slimme verbindingen, zowel op inhoudelijk, organisatorisch en financieel vlak. In deze zoektocht biedt het regionale gezondheidsbeleid 'Gezondheid in Zuid-Limburg: van signaalrood naar bronsgroen', een gezamenlijke houvast op weg naar een gezonder Zuid-Limburg.

Veilig Thuis is zoals hierboven vermeld een programma van de GGD Zuid Limburg. Vanaf 1 juli 2017 komen ook de meldingen huiselijk geweld en kindermishandeling van de politie bij Veilig Thuis binnen, conform de wettelijke taak van Veilig Thuis. In 2017 is verder gewerkt aan het inrichten van een betrouwbare en kundige organisatie met een gezonde bedrijfsvoering. Met tijdelijke middelen werd een impuls gegeven aan het wegwerken van wachtlijsten, ook in het licht van aangescherpte landelijke kwaliteitseisen en het stijgende aantal meldingen.

Naam	Kredietbank Limburg (KBL)
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Heerlen
Openbaar belang	Kredietverlening en schuldhulpverlening
Zeggenschap	Drie stemmen in algemeen bestuur, voorzitter dagelijks bestuur
Aandelen/financieel belang	Achtergestelde lening/inkooprelatie /verliesbijdrage naar rato van inwonertal (50 procent) en verstrekte leningen (50 procent)
Risico	Aandeel in eventueel verlies naar rato van inwonertal en verstrekte leningen
Programma	Programma 4 Sociale zekerheid en re-integratie
Eigen vermogen begin/eind	€ 445.424 / € 76.331
Vreemd vermogen begin/eind	€ 10.164.929 / € 11.353.036
Resultaat	€ 369.093 negatief
	Cijfers 2016

De deelnemende gemeenten hebben een inkooprelatie met KBL, maar eventuele tekorten komen ook voor rekening van de gemeenten. In 2016 heeft KBL een negatief exploitatieresultaat behaald van € 0,369 mln. In het Dagelijks Bestuur is besloten het negatief resultaat geheel ten laste te brengen van het eigen vermogen (weerstandsvormogen) van de KBL. Het eigen vermogen wordt hierdoor verlaagd van € 445.000 naar € 76.000. Door de verlaging van het eigen vermogen is over het boekjaar 2016 geen sprake van een gemeentelijke bijdrage in het negatieve resultaat. De primaire begroting 2017 heeft een positief exploitatieresultaat van € 104.000, gebaseerd op de Dienstverleningsoverkomsten (DVO's) 2016. In de startprognose 2017 wordt het exploitatieresultaat geschat op € 24.000 in plaats van € 104.000 positief, gebaseerd op de afgesloten DVO's 2017.

Op 11 juli 2017 is een motie aangenomen door de raad van Maastricht met als strekking omde bestuurders van KBL het door de KBL gehanteerde rentepercentage omlaag te brengen en indien nodig de begroting aan te passen en de aangesloten gemeenten naar rato ieder hun deel te laten nemen.

Naar aanleiding van de aangenomen moties in de gemeenteraden van Sittard-Geleen en Maastricht over de door Kredietbank Limburg gehanteerde rentepercentages, heeft er in de vergadering van het Dagelijks Bestuur d.d. 6 oktober 2017 een discussie hieromtrent plaatsgevonden. Het bestuur heeft besloten om de rentepercentages niet te verlagen. De raad is hierover op 13 december 2017 geïnformeerd. (RIB.)

In de najaarsmarap 2017 heeft de KBL een onverwacht negatief resultaat geprognosticeerd over 2017 van € 535.000. Daarnaast vindt er jaarlijks een afschrijving plaats op de oninbare leningen. Deze wordt ten laste van de gemeenten gebracht.

Belangrijkste oorzaken voor dit resultaat zijn volgens de KBL zowel lagere opbrengsten (€144.000 lager dan begroot) als hogere kosten.

KBL geeft aan dat alle hogere kostenposten een incidenteel karakter hebben, met uitzondering van de hogere kosten voor bewindvoering. De grootste incidentele kostenpost vormt de implementatie van het nieuwe ICT systeem, Stratech. Daarnaast zijn er nog incidentele hogere salariskosten vanwege vervanging van langdurig ziekteverzuim.

Ook zijn er extra salariskosten vanwege de stijging van het aantal cliënten bewindvoering en stelt de KBL daarnaast dat haar bewindvoeringscliënten meer zorgbehoevend zijn en er bijna altijd sprake is van schuldenbewind. De raad is hierover geïnformeerd middels een RIB op 21-12-2017.

Tenslotte is er op 27 juni 2017 een motie aangenomen in de raad bij de begroting 2018 van de KBL met als zienswijze "dat de KBL in de eerstvolgende begroting die ze als GR voorlegt aan de verschillende gemeenteraden af te stappen van het louter formuleren van procesafspraken om daarvoor in de plaat afspraken te maken op basis van output en outcome. Daarbij dient een onderscheid gemaakt te worden tussen de verschillende instrumenten die kunnen worden ingekocht waardoor de gemeenten kunnen kiezen voor een middelenmatrix waarbij gestuurd wordt op effect en outcome."

Naam	Regionaal Historisch Centrum Limburg (RHCL)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het (wettelijk) bewaren, beheren en benutten van de archiefbescheiden en collecties van gemeente en Rijk die berusten in de openbare archiefbewaarplaats RHCL en toezicht houden op de niet-overgedragen (digitale) archiefbescheiden binnen de informatiehuishouding van de gemeente Maastricht
Zeggenschap	Drie leden in algemeen bestuur
Aandelen/financieel belang	Bekostigingsrelatie (GR RHCL)
Programma	Programma 8 Kunst en cultuur
Eigen vermogen begin/eind	€ 703.804 / € 821.589
Vreemd vermogen begin/eind	€ 5.926.487 / € 7.185.279
Resultaat	€ 138.005 positief Cijfers 2017

De Gemeenschappelijke Regeling RHC Limburg (RHCL) bestaat uit de partijen Gemeente Maastricht en Rijk (Ministerie OCW) en is ontstaan uit een fusie tussen het Rijksarchief in Limburg en Gemeentearchief Maastricht in 2004.

De GR RHCL is ingesteld met het doel de belangen van de minister en de gemeente bij alle (wettelijke) aangelegenheden betreffende de archiefbescheiden van de overheid in gezamenlijkheid te behartigen: het verwerven, bewaren, beheren en ter beschikking stellen van de archieven en collecties (bijvoorbeeld beeldmateriaal). Het RHCL is een openbare archiefbewaarplaats in de zin van de Archiefwet. Door middel van digitale dienstverlening en een studiezaal zijn de archieven en collecties raadpleegbaar voor een breed publiek. Tevens wordt de duurzame toegankelijkheid op lange termijn van (digitale) overheidsinformatie gewaarborgd. Inmiddels vormt ook samenwerking bij de ontwikkeling van duurzame opslag (e-Depot) van digitaal gevormde overheidsarchieven een speerpunt van regionaal beleid bij de aangesloten overheden. Het RHCL heeft dienstverlenings-overeenkomsten afgesloten met de Provincie Limburg, Gemeente Eysden-Margraten, Valkenburg a/d Geul en Vaals.

De wettelijke archieftaak voor de gemeente Maastricht – belegd in de Gemeenschappelijke Regeling met het Rijk van het RHCL- is in 2017 binnen de daartoe gestelde kaders en wettelijke bevoegdheden volledig uitgevoerd.

De speerpunten op archief-innovatie en implementatie van het nationale e-Depot voor duurzame archivering zijn onveranderd in 2017 als prioriteit door het RHCL ter hand genomen en werden conform uitgevoerd.

De pilotfase II van het project e-Depot (in uitvoering genomen in 2017) is voorlopig stopgezet. Het project sluit aan op het gemeentelijk project 'Digitaal zaakgericht werken' (t.b.v. digitaal te bewaren stukken) en is voor zijn input afhankelijk van het project 'Digitaal zaakgericht werken'. De ontwikkeling van dit laatstgenoemde project verloopt langzamer dan oorspronkelijk ingeschat en de gemeente heeft het RHCL laten weten dat de beoogde aansluiting op het e-Depot op de korte termijn geen optie is.

Dit heeft ertoe geleid dat de pilotfase II is stopgezet tot verdere ontwikkelingen in de eigen gemeentelijke informatievoorziening hun beslag hebben gekregen.

De implementatie (e-Depot) bij het RHCL is verder doorontwikkeld in 2017.

Naam	Veiligheidsregio Zuid-Limburg
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Realiseren van een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van brandweezorg, geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing
Zeggenschap	4 van de 25 stemmen in het algemeen bestuur; burgemeester is voorzitter dagelijks bestuur/algemeen bestuur en voorzitter van de veiligheidsregio Zuid Limburg
Financieel belang	Bijdrage volgens vastgestelde verdeelsleutel (deels naar rato inwoneraantal, deels op basis van historische kosten)
Programma	Programma 2 Veiligheid
Eigen vermogen	31-12-2016 € 9,886 mln.
Algemene reserve	31-12-2016 € 0,859 mln.
Vreemd vermogen	31-12-2016 € 50,378 mln.
Resultaat 2016	€ 0,447 mln.

Met ingang van 1 januari 2012 zijn de achttien Zuid-Limburgse gemeenten deze GR aangegaan op grond van de Wet veiligheidsregio's. Hiermee worden brandweezorg, geneeskundige hulpverlening, gemeentelijke bevolkingszorg, rampenbestrijding en crisisbeheersing op regionaal niveau geïntegreerd om een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren. In bestuurlijk opzicht kent het bestuur drie bestuursorganen: het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter. Voor de beleidsvoorbereiding van de GR is de veiligheidsdirectie verantwoordelijk die bij deze taak wordt ondersteund door het programmabureau. Dit programmabureau staat ook ten dienste van de drie bestuursorganen. De commandant van de brandweer, de directeur publieke gezondheid, de chef van de politie-eenheid Limburg en de coördinerende gemeentesecretaris vormen samen de veiligheidsdirectie. De veiligheidsdirectie staat aan de basis van het samenhangend beleid voor alle hulpverleningsdiensten (brandweer, GHOR en politie) en de gemeenten. Hierbij moet worden opgemerkt dat het bestuur van de Veiligheidsregio Zuid-Limburg verantwoordelijk is voor de brandweer, zowel op beleidsvlak als op operationeel gebied. In 2017 is cf. afspraak een programma-/productbegroting opgesteld. De gemeenteraden en het bestuur krijgen op deze wijze op een compacte en toegankelijke manier (specifiek) inzicht in wat de veiligheidsregio doet, wat het kost en waaruit een en ander wordt gefinancierd. Dit om de gemeenteraden en het bestuur reeds inzicht te laten krijgen in de opzet van de programma-/productbegroting. Om processen meer te optimaliseren is in 2017 gestart met een doorontwikkeling van de Veiligheidsregio. In plaats van kolom gestuurde samenwerking wordt er in de toekomst gewerkt met een procesgestuurde samenwerking.

Naam	Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Uitvoeren van de wettelijke milieutaken
Zeggenschap	Een stem in zowel algemeen bestuur en dagelijks bestuur (10 % weging)
Programma	Programma 14 Natuur, milieu, water en afval
Eigen vermogen	31-12-2016 € 1.520 mln. (inclusief rekeningresultaat 2016) 31-12-2017 € 2.157mln. (inclusief rekeningresultaat 2017)
Algemene reserve	31-12-2016 € 0,539 mln. 31-12-2017 € 0,560 mln.
Vreemd vermogen	31-12-2016 nihil 31-12-2017 nihil
Resultaat	2016 € 0,450 mln. 2017 € 1,060 mln.

De Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Zuid-Limburg is per 1 januari 2013 opgericht en is gevestigd in een vleugel van het provinciehuis. De RUD heeft als taak de uitvoering van de wettelijke milieuvergunning- en toezichttaken van een deel van de Maastrichtse bedrijven. In de RUD Zuid-Limburg zijn alle 18 Zuid-Limburgse gemeenten en de provincie vertegenwoordigd. Vanaf 1 januari 2017 is een nieuwe en geactualiseerde dienstverleningsovereenkomst vastgesteld. Het takenpakket bestaat voor alle deelnemers uit het basistakenpakket (packagedeal tussen VNG, IPO en ministerie). Maastricht, Heerlen en Sittard-Geleen en de Intergemeentelijke Milieudienst voegen daar ook hun specialistische milieutaken aan toe. De RUD Zuid-Limburg is door de staatssecretaris aangewezen om taken op het gebied van Besluit risico zware ongevallen (BRZO) voor de hele provincie Limburg uit te voeren. De gemeente Maastricht heeft 7,7 fte ingebracht, die per 1 januari 2018 definitief zijn overgegaan naar de RUD. De RUD is uitsluitend een uitvoeringsorganisatie. De individuele gemeenten blijven volledig verantwoordelijk voor het milieubeleid. De frontoffice (onder andere loketfunctie) blijft bij de gemeente. In het najaar 2016 heeft de RUD ZL een nieuwe toekomstvisie vastgesteld; in 2017 is voor het eerst uitvoering gegeven aan het actieprogramma van dit zgn. Koersdocument.

Het beleid van de RUD-Zuid-Limburg is erop gericht om te beschikken over een weerstandsvermogen dat voorziet in dekking van de gepercipieerde en gekwantificeerde risico's. Dit bepaalt de ondergrens van het weerstandsvermogen. Er wordt gestreefd naar een weerstandsvermogen van 1,0 dat wil zeggen dat de middelen die beschikbaar zijn om tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit) precies voldoende van omvang zijn, om de geïnventariseerde risico's op te vangen. De bovengrens wordt gevormd door de in de Gemeenschappelijke Regeling opgenomen begrenzing van 10% van de exploitatiebegroting van het volgende jaar.

Inhoudelijke afspraken

De afgesproken werkprogramma's zijn in overleg met de deelnemers uitgevoerd.

De afgesproken invoering van een kwaliteitssysteem wordt gerealiseerd.

De RUD is op onderdelen meer kwalitatief gaan rapporteren over voortgang én de resultaten van de uitvoering van de hun opgedragen WABO taken rond bedrijven uit de gemeente Maastricht

De RUD Zuid-Limburg is voor een aantal toekomstige jaren verbonden aan niet uit de balans blijvende, financiële verplichtingen. Er is een huurovereenkomst aangegaan voor kantoorruimte en parkeerplaatsen en ICT-voorzieningen met de provincie Limburg. In 2017 is door de RUD Zuid Limburg een bedrag van € 0,3 mln. betaald aan huur.

Naam	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)
Vestigingsplaats	Roermond
Openbaar belang	WOZ-waardering en heffen en innen van lokale heffingen met een zo groot mogelijk maatschappelijk rendement
Zeggenschap	Lid algemeen bestuur met stemrecht op basis van aandeel in de kosten
Aandelen/financieel	Bijdrage op basis van verdeelsleutel (aantallen aanslagregels, WOZ-objecten, aanslagbiljetten en klantcontacten)
Risico	Risico voor kosten bedrijfsvoering komen voor rekening van de regeling
Programma	14 Natuur, milieu en afval en 15 Algemene inkomsten en uitgaven
Eigen vermogen begin/eind	€ 998.000 negatief / € 160.000
Vreemd vermogen begin/eind	€ 5.439.000 / € 5.869.000
Resultaat	€ 433.000 negatief
	Cijfers betreffen Voorlopige jaarrekening 2017

BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van de deelnemende gemeenten en waterschap de zorg voor het volledig, tijdig, rechtmatig, juist en doelmatig heffen en innen van de lokale belastingen en de uitvoering van de wet WOZ. BsGW werkt daarbij tegen de laagst mogelijke kosten, uitgaande van de beste prijs/prestatie verhouding gekoppeld aan een optimaal niveau van dienstverlening. Hierbij hoort ook het zoveel mogelijk zoeken en daadwerkelijk aangaan van samenwerkingsverbanden met andere overheden wanneer deze efficiëntievoordelen. Het takenpakket bestrijkt het taakveld van advisering en opstellen van conceptverordening(en), de opbouw en beheer van benodigde basisregistraties en het opleggen en innen van de aanslagen tot en met de dwanginvordering. Afhandeling van klantreacties gedurende al deze processtappen behoort eveneens tot het takenpakket.

BsGW is als zelfstandige belastingsamenwerking opgericht per 1 april 2011. Gemeente Maastricht is per 1 januari 2014 toegestreden tot deze GR. Per 1 januari 2017 zijn het Waterschap Limburg en de gemeenten Beek, Beesel, Bergen, Brunssum, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gennep, Gulpen-Wittem, Heerlen, Kerkrade, Landgraaf, Leudal, Maasgouw, Maastricht, Meerssen, Nederweert, Nuth, Onderbanken, Peel & Maas, Roerdalen, Roermond, Schinnen, Simpelveld, Sittard-Geleen, Stein, Vaals, Valkenburg aan de Geul, Venlo, Voerendaal en Weert deelnemers in BsGW.

Naam	Gemeenschappelijke regeling Shared Service Center Zuid-Limburg
Vestigingsplaats	Bedrijfsvoeringsorganisatie met (hoofd) standplaats Heerlen
Openbaar belang	Uitvoering van ondersteunende bedrijfsvoeringsprocessen van de deelnemende gemeenten
Zeggenschap	Iedere gemeente heeft een lid in het bestuur, het huidige bestuur bestaat uit wethouders Middelen van de gemeenten Heerlen, Sittard-Geleen en Maastricht
Financieel belang	Dekking kosten SSC geschiedt via doorbelasting van geleverde dienstverlening aan gemeenten en bijdragen
Programma	Programma 15 Algemene inkomsten en uitgaven

Met ingang van 23 oktober 2015 is de gemeenschappelijke regeling Shared Service Center Zuid-Limburg (SSC-ZL) opgericht als uitvoeringsorganisatie. Deze GR heeft tot doel de uitvoering en ondersteunen van de gezamenlijke bedrijfsvoeringsprocessen van de deelnemende gemeenten Sittard-Geleen, Heerlen en Maastricht. Deze bedrijfsvoeringsprocessen zijn benoemd en hadden in 2017 betrekking op tenminste de taken: gezamenlijke inkooptrajecten, informatie services (beheer en onderhoud ICT en beheer gezamenlijke generieke applicaties) en personeels- en salarisadministratie.

De door het bestuur opgestelde en aan de raden toegezonden jaarrekening 2017 van deze GR bedraagt € 1,330 mln. excl. BTW. De jaarrekening laat een gerealiseerd positief resultaat zien van € 0,659 mln. De baten bestaan uit gemeentelijke bijdragen voor geleverde dienstverlening op basis van "P*q-principe" aan de 3 deelnemende gemeenten plus een algemene bijdrage per gemeente ter dekking van overheadkosten. Deze zijn verwerkt in deze jaarrekening. De algemene bijdrage wordt gedekt uit de inkoopvoordelen die gerealiseerd worden door gezamenlijk aan te besteden door SSC-ZL.

Naam	Omnibuzz
Vestigingsplaats	Sittard-Geleen
Openbaar belang	Bevordering zelfredzaamheid & participatie
Zeggenschap	Wethouder Wmo (algemeen bestuur/dagelijks bestuur)
Aandelen/financieel belang	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (50%) + pashouders (50%) / afrekening daadwerkelijke vervoerskosten
Risico	Verliesbijdrage naar rato van inwoneraantal (50%) + pashouders (50%) / afrekening daadwerkelijke vervoerskosten
Programma	Programma 5 en 6 Welzijn en Zorg

Sinds 11 mei 2016 werken 32 Limburgse gemeenten binnen de gemeenschappelijke regeling Omnibuzz samen aan toekomstbestendig doelgroepenvervoer. Omnibuzz draagt zorg voor een goede uitvoering van collectief en individueel vraagafhankelijk vervoer voor reizigers met een door de gemeente verstrekte Wmo-indicatie voor "Vervoer op Maat", zodat zij optimaal kunnen blijven deelnemen in de maatschappij. Omnibuzz verzorgt het contractmanagement en –beheer en heeft een ontwikkelingsfunctie binnen dit doelgroepenvervoer. Daarnaast verzorgt Omnibuzz de ritaanname (callcenter) en tactische regie. Vervoerders plannen deze ritten vervolgens in en rijden deze ritten. Vanaf 2020 zal ook de planning overgaan naar Omnibuzz en zullen eveneens gefaseerd nieuwe doelgroepen instromen (gedacht wordt aan Wmo/jeugd-dagbesteding/begeleiding/dagopvang en Leerlingenvervoer). Zo wordt toegewerkt naar een regiemodel in het (brede) doelgroepenvervoer. De bezetting van Omnibuzz is 64,91 fte (enkel Wmo-vervoer).

Totale bijdrage van de gemeente Maastricht in 2017 (kosten bedrijfsvoering Omnibuzz, regie en planning + vervoerskosten minus eigen bijdrage reizigers) zijn begroot op € 2.960.790 (betreft verlengd boekjaar vanaf 11 december 2016). Voor 2018 is een bedrag van €2.789.342 begroot.

Gemeenschappelijke regelingen zonder rechtspersoonlijkheid

De gemeenschappelijke regelingen zijn te verdelen in de openbare lichamen, de gemeenschappelijke organen en de centrumregelingen. De laatste twee worden gekenmerkt door het ontbreken van rechtspersoonlijkheid.

Naam	Regionale Samenwerking Leerplicht (RSL) en regionale meld- en coördinatiefunctie (RMC)
Vestigingsplaats	Centrumgemeente Maastricht
Openbaar belang	Uitoefenen van bevoegdheden inzake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, de Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, de Wet op het voortgezet onderwijs, Wet basiseducatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra
Zeggenschap	Het bestuur wordt gevormd door het Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein Maastricht-Heuvelland. Conform Leerplichtwet wordt het Jaarverslag Leerplicht-RMC jaarlijks door de raad van Maastricht vastgesteld en aangeboden aan de colleges van de deelnemende gemeenten die hun respectieve gemeenteraden actief informeren.
Financieel belang	Financiering vindt plaats door het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt de leerplichtfunctie efficiënter uitgevoerd. Bijdrage op basis van twee verdeelsleutels: aantal zorgleerlingen en aantal leerplichtigen. Aanvullende financiering vanuit Convenant Voortijdig Schoolverlaten met OCW.
Programma	9 Onderwijs

Het regionaal uitoefenen van de bevoegdheden in zake het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet, Wet Regionale Meld- en Coördinatiefunctie, Wet op het voortgezet onderwijs, Wet Educatie en beroepsonderwijs en de Wet op de expertisecentra door Team Onderwijs van SZMH. De leerplichtambtenaar (lpa) is belast met het toezicht op de naleving van de Leerplichtwet (Lpw) door jongeren en/of ouders/verzorgers. Hij bewaakt het recht op onderwijs voor de jongere en verleent hulp aan jongeren, ouders/verzorgers en scholen als de jongere door (dreigend) schoolverzuim in zijn vorming en ontplooiing wordt belemmerd en als er sprake is van problematisch gedrag. Het toezicht heeft het karakter van maatschappelijke zorg. Deze maatschappelijke zorg heeft een multidisciplinair karakter waarbij de nadruk ligt op een goede samenwerking, intern met Team Jeugd, het Jongerenteam, extern met hulpverlenende instanties en de scholen, zodat de jongere en/of ouders/verzorgers als nodig snel en adequaat verwezen kunnen worden. De regionale meld- en coördinatiefunctie wordt in het zelfde werkgebied uitgevoerd. Het gaat vooral om het melden van voortijdige (niet-leerplichtige) schoolverlaters en het bestrijden van voortijdig schoolverlaten. De RMC-functie behelst het registreren, het in beeld brengen en houden van jongeren van 12 tot 23 jaar die nog geen startkwalificatie (diploma havo/vwo of mbo-2) hebben gehaald en hun trajectbegeleiding terug naar school en andere opleiding of naar werk.. Gekozen is voor een centrumgemeenteconstructie door het hoge uitvoeringsgehalte van de regeling. Wijziging van beleid komt niet snel voor.

Naam	Gemeenschappelijke regeling subsidiëring Stichting Antidiscriminatievoorziening Limburg (ADV-Limburg)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Uitoefenen van wettelijke taken op het gebied van antidiscriminatie
Zeggenschap	Gemeente Maastricht (namens de gemeenten in Zuid-Limburg) en gemeente Roermond (namens de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg) treden op als centrumgemeenten naar de ADV-Limburg
Aandelen/financieel belang	Bijdrage op basis van inwoners/verliesbijdrage naar rato van inwoners
Programma	5/6 Samenleven

Sinds 2009 voert de ADV-Limburg werkzaamheden uit zoals omschreven in het raadsbesluit beleidsvoorstel ADV-Limburg 2009. Daarvoor hebben de gemeenten in Noord- en Midden-Limburg en Zuid-Limburg ingestemd met de voorgestelde beperkte GR die de centrumgemeenten Roermond en Maastricht mandateert om namens de beide regio's de subsidierelatie met de ADV-Limburg vorm te geven. De dienstverlening van de ADV-Limburg is volledig geïmplementeerd en uitgebouwd tot een netwerkorganisatie. Het ADV Limburg voert de Wga uit voor 29 van de 33 Limburgse gemeentes.

Naam	Leerlingenvervoer
Vestigingsplaats	Centrumgemeente Maastricht
Openbaar belang	Waarborgen bereikbaarheid en toegankelijkheid van onderwijs
Zeggenschap	Deelnemende gemeenten hebben de uitvoering van het leerlingenvervoer overgedragen aan Maastricht als centrumgemeente. De deelnemende gemeenten blijven wel zelf verantwoordelijk voor de beleidsmatige kant van het leerlingenvervoer
Financieel belang	Het organiseren van leerlingenvervoer is een wettelijke taak en een open einderegeling. Financiering vindt plaats via het gemeentefonds. Door deze samenwerking wordt het leerlingenvervoer efficiënter uitgevoerd
Programma	9 Onderwijs

De gemeenten Maastricht, Meerssen, Valkenburg, Eijsden-Margraten, Gulpen-Witten en Vaals participeren in een gemeenschappelijke regeling Leerlingenvervoer om:

- De efficiëntie en effectiviteit van de uitvoering van de aan de gemeente opgedragen wetten en regelingen op het terrein van leerlingenvervoer te vergroten en de dienstverlening te verbeteren;
- De kwetsbaarheid in de uitvoering van onder andere specialistische werkzaamheden te verkleinen en beter te kunnen inspelen op snel wijzigende omstandigheden op het terrein van het leerlingenvervoer;
- De continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening te waarborgen;
- De kwaliteit van het vervoer optimaal te houden en/of te optimaliseren;
- De kosten zo veel mogelijk in de hand te houden.

Naam	Gezamenlijke uitvoeringsorganisatie sociale dienst Maastricht-Heuvelland
Vestigingsplaats	Centrumgemeente Maastricht
Openbaar belang	Uitvoering van de werkzaamheden van de sociale diensten van de deelnemende gemeenten
Zeggenschap	Elke gemeente heeft een lid in het portefeuillehoudersoverleg sociale zaken. Maastricht heeft zelf zeggenschap op de bedrijfsvoering
Financieel belang	Bijdrage in apparaatskosten volgens vastgestelde verdeelsleutel, programmabudgetten gaan ten laste van de individuele gemeenten.
Programma	4 Sociale zekerheid en re-integratie

De gemeente Maastricht voert als centrumgemeente de Participatiewet en aanverwante regelingen uit namens alle deelnemers (zijnde Maastricht, Gulpen-Wittem, Eijsden-Margraten, Meerssen, Vaals en Valkenburg aan de Geul). De deelnemende gemeenten hebben zelf directe regie en controle op de dienstverlening van de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie. Zij bepalen zelf, maar wel zoveel als mogelijk in gezamenlijkheid, autonoom beleid en verordeningen.

Bestuurlijk gezien wordt de gezamenlijke uitvoeringsorganisatie aangestuurd door de zes verantwoordelijke portefeuillehouders. De aansturing gebeurt op basis van de door de colleges vastgestelde centrumregeling.

3.5.4 Stichtingen personeelsbeheer

Naam	Stichting Personeelsbeheer Sport
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het in dienstbetrekking hebben en houden van medewerkers. Desbetreffende medewerkers te detacheren aan de sportorganisatie van de gemeente Maastricht met al daartoe behoort of daartoe gediensig is. Alles in de ruimste zin van het woord.
Zeggenschap	De stichting heeft een bestuur waarvan minimaal twee bestuursleden gemeente ambtenaar moeten zijn met de functie directeur.
Aandelen/financieel belang	Alle kosten van de stichting worden doorbelast aan Maastricht Sport
Programma	7 Sport

In de Stichting Personeelsbeheer Sport zitten medewerkers die een dienstbetrekking hebben binnen de CAO Zwembaden en waarvan de loonkosten direct worden doorbelast naar het Geusseltbad. Jaarlijks wordt de jaarrekening besproken met het bestuur van de Stichting Personeelsbeheer Sport. Alle kosten bijvoorbeeld opleidingskosten, salaris, verzekeringen worden doorbelast aan Maastricht Sport.

Naam	Stichting Culturele en Civiele Dienstverlening Kunsten (SCCDK)
Vestigingsplaats	Maastricht
Openbaar belang	Het uitvoeren van civiele diensten (horeca) voor het Theater aan het Vrijthof. Het in opdracht en voor rekening en risico van het Theater aan het Vrijthof organiseren van culturele evenementen in Maastricht.
Zeggenschap	Directeur Theater aan het Vrijthof is tevens directeur van SCCDK, toezicht door bestuur SCCDK
Aandelen/financieel belang	Voor- en nadelig resultaat wordt verrekend met het Theater
Programma	8 Cultuur

De SCCDK verricht, onder leiding van de directeur van het Theater en een onafhankelijk bestuur, civiele diensten voor het Theater, voornamelijk inzet van horecapersoneel. Voor deze werknemers is de horeca CAO van toepassing. In 2017 is nader onderzoek gedaan door de gemeente Maastricht naar de governance van deze stichting. In het onderzoek naar de governance van het Theater zal de stichting worden meegenomen.

3.6 Duurzame kapitaalgoederen

De gemeente Maastricht heeft per 1 januari 2018 een omvang van 5.890 ha, dat is 1.16 ha minder dan op 1 januari 2017. Deze areaalvermindering vloeit rechtstreeks voort uit de grenswijziging tussen Nederland en België die ondermeer is doorgevoerd i.v.m. de in het verleden uitgevoerde werkzaamheden in dit gebied (kanalisatie/verlegging Maas en nieuwbouw Sluis Ternaaien). Het overgedragen areaal is geheel in de Maas gelegen, werd beheerd door Rijkswaterstaat en is overgegaan naar de Waalse gemeente Visé. In die zin heeft de areaalreductie verder geen consequenties voor de gemeente.

Binnen het grondgebied van de gemeente heeft de gemeente infrastructuur (wegen/verhardingen, kunstwerken, water, riolering), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen in beheer. Een goede eigentijdse kwaliteit van deze kapitaalgoederen is een randvoorwaarde voor een goede leefbaarheid en bevordert de ontwikkeling van de stad in alle opzichten. De nieuwe investeringen die in 2017 aan de kapitaalgoederenvoorraad werden toegevoegd, zijn opgenomen bij de diverse begrotingsprogramma's.

Voor wat betreft het onderhoud zijn er voor het grootste deel van de vastgoedobjecten en infrastructuur/voorzieningen in de openbare ruimte, onderhoud- en beheerprogramma's beschikbaar.

3.6.1 Infrastructuur en voorzieningen in openbare ruimte

Beleidskader

In 2017 is nota 'Integrale Beheer Openbare Ruimte' aan de raad aangeboden. Deze nota bevat een beschrijving en overzicht van de belangrijkste beleidskaders en vormt daarmee een overkoepelend document dat hoort bij de afzonderlijke leidraden m.b.t. het beheer van de openbare ruimte.

Wegen /verhardingen

In 2014 is vastgesteld dat het ambitieniveau van de verhardingen achterbleef ten opzichte van de vastgestelde ambitieniveaus. In 2015 is daarom een aanvang gemaakt met de zogenaamde "D-wegen" aanpak. In dit kader zijn de verhardingen met achterstallig onderhoud aangepakt. Dit project is in 2015 van start gegaan en liep door tot en met 2016. Op basis van de nadien uitgevoerde inspecties is de gemeenteraad bij RIB van 25 augustus 2017 geïnformeerd over de definitieve resultaten hiervan. Daarbij is vastgesteld dat de kwaliteit van de asfaltverhardingen duidelijk is verbeterd. Inmiddels heeft 87% van het areaal asfaltverhardingen het CROW-kwaliteitsniveau A of A+ (was 66%). Het percentage D-wegen is afgenomen van 16% in 2013 tot 10% in 2017. Wat het areaal elementenverhardingen betreft bevindt zich 91% binnen het CROW-kwaliteitsniveau A of A+, wel is het percentage D hier toegenomen van 6% naar 8%.

Belangrijke constatering is dat het kwaliteitsverlies van de verhardingen een continue areaalbreed proces is dat voortdurend moet worden bewaakt omdat kwaliteitsverlies door veroudering en externe factoren (winters waarin sprake is van veel wisseling boven en onder het vriespunt) niet goed voorspelbaar is. Wel kan gesteld worden dat de wegen een adequaat veiligheidsniveau hebben, dit wordt voortdurend gemonitord en zonodig bijgestuurd waardoor dit ook geldt voor weggedeelten die in de D-categorie zitten.

Civieltechnische kunstwerken

Binnen Maastricht bevinden zich ruim 493 civiele kunstwerken, waarvan er 376 in beheer en onderhoud van de gemeente Maastricht zijn. Het gaat hier om kunstwerken zoals trappen, bruggen, viaducten en keermuren en niet om artistieke kunstwerken.

De leidraad civiele kunstwerken is begin 2016 vastgesteld, een half jaar later dan voorzien. Dit had te maken met het feit dat er een aanvullende risicoanalyse nodig was om te komen tot een zorgvuldige inhoudelijke en financiële afweging. Op basis van de aanvullende analyse en de leidraad is gebleken dat met het huidige budget de civiele kunstwerken op een adequaat veiligheidsniveau gehouden kunnen worden. Hierbij is de strategie voor de toekomst erop gericht om niet meer op een traditionele manier te beheren, maar te sturen op basis van risico's. Dit gebeurt al door Rijkswaterstaat op basis van de zogenaamde leidraad RAMS. Randvoorwaarde is dat de veiligheid niet in het geding komt. Door te sturen op risico's is het de bedoeling dat uiteindelijk een optimale

balans wordt gecreëerd tussen prestaties (basisinspanning en ambities) en kosten (minimaal benodigde middelen).

Afgelopen jaar is een Europese aanbesteding gehouden waarbij geclusterde pakketten van kunstwerken in de markt zijn gezet voor het verrichten van onderhoudswerkzaamheden. Het gaat dan over betonreparaties, reinigen, straal- en schilderwerkzaamheden e.d. De opdracht is verleend aan een marktpartij om alle opgedragen werkzaamheden binnen 2 jaar uit te voeren (najaar 2017 - najaar 2019).

Verder is in het kader van de verlegging van het Noorderbrugtracé grootschalig onderhoud uitgevoerd aan de Noorderbrug (scheurherstel door injecteren, vervangen voegovergangen, reinigen e.d.).

Rioleringen/water

De totale lengte rioleringen bedraagt ca. 570 km.

In 2017 is het nieuwe Gemeentelijk Rioleringsplan en het regionaal waterplan vastgesteld, dit is gebeurd in samenspraak met de samenwerkingsregio Maas- en Mergelland. Alle 6 deelnemende gemeenten hebben min of meer gelijktijdig het GRP en Waterplan vastgesteld waarmee een mooie basis is gelegd voor de verdergaande samenwerking binnen de regio.

In het vorige GRP stond het verder reduceren van de vuilemissie op oppervlaktewater zoals de Geusseltvijver, de Jeker, de Kanjel en de Zuid-Willemsvaart centraal. Om de vuilemissie op oppervlaktewater te voorkomen werden technische voorzieningen aangebracht die ervoor moesten zorgen dat zogenaamde overstorten op oppervlaktewater werden voorkomen. De grootste opgave in dit kader ligt momenteel bij de rioolwaterzuivering Bosscherveld. Op het terrein van het Waterschapsbedrijf Limburg ligt momenteel een grote buffer die wordt omgebouwd tot een zogenaamd bergbezinkbassin, daarmee is de grootste inspanning in het kader van de zogenaamde basisinspanning geleverd en hebben we grotendeels aan onze planverplichting voldaan.

In het stroomgebied van de Kanjel zijn er het afgelopen jaar 2 zogenaamde Kader Richtlijn buffers aangelegd, deze buffers dienen te voorkomen dat water vanuit de bergbezinkbassins in de Kanjel terecht komen, dit is ongewenst vanwege het feit dat aan deze beek door het waterschap specifieke ecologische functies zijn toegedicht. In dit stroomgebied moeten nog een aantal buffers worden gerealiseerd, deze staan geprogrammeerd voor deze planperiode.

In het nieuwe GRP staat met name de instandhouding van het stelsel en het voorkomen van wateroverlast centraal. Op basis van uitgevoerde 'stresstesten' is een goed inzicht ontstaan in de potentiële wateroverlast knelpunten, de komende planperiode gaan we onder meer aan de slag om deze knelpunten op te pakken. Daarbij wordt een nadrukkelijke synergie gezocht met de bestaande groenstructuren. Daarom is het ook van belang dat de uitkomsten van de stresstesten als input worden meegenomen in het nog op te stellen groenstructuurplan.

De aanpak van de wateroverlast doen we in samenspraak met de regio Maas- en Mergelland, investeringen in de ene gemeente kunnen immers leiden tot een vermindering van wateroverlast in een andere gemeente, water kent immers geen grenzen.

Naast het oplossen van de waterproblematiek vanuit de rioleringen wordt er ook onderzoek gedaan naar het oplossen van wateroverlast vanuit oppervlaktewater waaronder de Maas. In 2016 heeft Maastricht als "koploper" in het kader van het Deltaprogramma gewerkt aan het startdocument 'aanpak hoogwaterveiligheid'. Daaruit is gebleken dat er een grote opgave ligt voor de gemeente Maastricht op het gebied van hoogwaterveiligheid. In dit kader heeft Maastricht in samenwerking met de gemeente Eijsden-Margraten een Ontwikkelvisie voor het zuidelijk Maasdal opgesteld, dit als verdiepend onderzoek op het startdocument.

Hieruit is gebleken dat het probleem niet met één enkele maatregel kan worden opgelost. Het onderzoek heeft uiteindelijk geleid tot een samenhangend pakket van maatregelen, daarbij is ook aangegeven hoe de maatregelen een impuls geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van Maastricht en het Maasdal. Deze ontwikkelvisie kan worden gezien als een bouwsteen voor de Omgevingsvisie die binnen enkele jaren moet worden opgesteld; deze ontwikkelvisie kan ook gebruikt als bouwsteen voor het nog op te stellen beslisdokument. Dit beslisdokument wordt eerst aangeboden aan de Stuurgroep Deltamaas en vervolgens aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Het uiteindelijke doel is om op basis van dit document in de zogenaamde verkenningsfase van het Meerjaren Investeringsprogramma voor Ruimte en Transport (MIRT) terecht te komen om uiteindelijk

aan de slag te kunnen gaan met de maatregelen om de Maas klimaatproef te maken en overstromingen vanuit de Maas te beperken.

Groen/Bomen

Groenvoorzieningen, omvorming en vervanging: in 2017 werd op basis van afspraken uit de Leidraad Groen 2014-2018 het proces verder doorgezet om onderhoudsintensieve beplanting te vervangen, of om te vormen in beplantingen die met het huidig beheersregiem (Beeldkwaliteit CROW-C) nog goed onderhouden kunnen worden. Via het traject 'Mijn Groen Maastricht' werden tegelijk burgers aangemoedigd om waar mogelijk zelf het groenonderhoud ter hand te nemen.

In datzelfde jaar werd via een enquête gevraagd naar de tevredenheid onder de burgers over het gevoerde groenbeleid en beheer. Over de resultaten daarvan is de raad geïnformeerd door middel van een raadsinformatiebrief van december 2017. E.e.a. was aanleiding voor het college om in het komend jaar 2018 € 240.000 Euro extra in te zetten voor het bestrijden van onkruid in beplantingen en het vaker maaien van de gazons.

Het project Snippergroen werd per 31-12-2017 afgesloten. In totaal werd voor 2,5 hectare openbaar groen verkocht en/of overgedragen via verjaring aan bewoners, wat een besparing op het onderhoud oplevert van ongeveer 25.000 Euro op jaarbasis. Het positieve eindresultaat van het project, (zie betreffende collegenota/RIB) komt eveneens ten goede aan het groenbeheer, (aanplant bomen Stationslocatie).

Bomenbeheer: in het kader van de herijking IBOR 2015 is het bomenbeheer ongemoeid gelaten, hiervoor bestaat immers een wettelijke zorgplicht. Voor het dagelijks onderhoud worden de stadsbomen beoordeeld conform de geldende CROW systematiek; hierbij scoort het onderhoud van de bomen een gemiddelde B-kwaliteit. Het afgelopen jaar 2017 werd gekenmerkt door veel schade als gevolg van droogte onder de nieuwe aanplant, ziekten en najaarsstormen. Ook het aantal klachten over met name grote bomen nam toe, waardoor de druk op het vervangingsplan voor het bomenbestand toeneemt. De aanleg en oplevering van nieuwe, ambitieuze aanplantingen (Stationsomgeving en Parklaan/N2) leidt ertoe dat opnieuw met hoge kosten voor water geven e.d. rekening gehouden zal moeten worden.

Het groenstructuurplan en de nieuwe Leidraad Groen 2018-2022, die momenteel gezamenlijk in voorbereiding zijn, zullen deze toekomstige herijking nader onderbouwen en motiveren (eind 2018).

Openbare verlichting

Eind 2015 is de leidraad openbare verlichting vastgesteld. Op basis van de leidraad openbare verlichting kunnen we constateren dat de lichtmasten met de beschikbare budgetten minimaal op de afgesproken B-kwaliteit onderhouden kunnen worden. Dat bevestigt ook de monitoring over 2017.

De lichtmasten in de Beatrixhaven zijn in 2017 onderworpen aan een stabiliteitsmeting en een inspectie. Verder heeft in 2017 onderzoek plaatsgevonden naar de vleermuispopulatie in Maastricht, in relatie tot de flora- en faunawetgeving. In verband hiermee hebben diverse fabrikanten gezamenlijk met de gemeente vleermuisvriendelijke armaturen ontwikkeld en een proef-project gerealiseerd.

Op basis van inspectie, meting en keuring van alle overspanningen voor Openbare verlichting is in 2017 gebleken dat een hoog percentage afgekeurd moest worden. Vandaar dat is besloten ter zake een vervangingsplan op te stellen dat ná gereedkomen in 2018 zal worden aanbesteed.

3.6.2 Gebouwen

De gebouwen zijn zeer divers en kunnen worden onderscheiden in een 3-tal hoofdgroepen:

Gebouwen voor eigen gebruik en overige eigendommen (9 panden t.b.v. gemeentelijke huisvesting, 14 woningen, 46 kantoor- en bedrijfsruimten, 8 winkels en 945 onbebouwd onroerend goed objecten (erfpacht, pacht, ingebruikgevingen) waarvan 9 parkeergarages).

Maatschappelijk vastgoed (94 schoolgebouwen incl. binnensportaccommodaties/gymnastiekzalen, 38 sociaal/culturele en maatschappelijke voorzieningen, 38 buitensportobjecten).

Objecten in tijdelijk beheer in afwachting van realisatie van toekomstige strategische doeleinden (o.a. 19 appartementen incl. garageboxen en bedrijfsruimten A2-project).

(aantallen op basis situatie 31-12-2017).

Het exploitatieresultaat is de afgelopen decennia structureel verliesgevend geweest, o.a. vanwege het overwegend sociaal- maatschappelijke karakter van de vastgoedportefeuille en langdurige

leegstand bij vooral incurant vastgoed dan wel als gevolg van vertraagde locatieontwikkelingen. Het resultaat over de jaren 2008 tot en met 2015 was gemiddeld € 0,380 mln. negatief per jaar variërend van € 0,8 mln. tot € 0,2 mln. Via het treffen van allerlei maatregelen in het beheer en exploitatie en het afstoten van (verliesgevende) objecten is er in 2016 uiteindelijk een positief bedrijfsresultaat van € 16.000,- bewerkstelligd, dat in 2017 is opgelopen tot € 271.000,-. De rol van de vastgoedportefeuille is faciliterend en ondersteunend aan beleid dat geformuleerd wordt door de beleidssector die daarmee voorziet in een beleidsmatig bepaalde huisvestingsbehoefte. Daarnaast behelst de vastgoedportefeuille ook strategische objecten die in het verleden aangekocht zijn ten behoeve van het realiseren van toekomstige strategische doeleinden (planontwikkeling).

Beleidskader

1. Algemeen integraal accommodatiebeleid

In 2012 is de Structuurvisie vastgesteld. Dit is een beleidsdocument waarin de gewenste ruimtelijke inrichting van de stad voor de lange termijn, tot 2030, is vastgelegd. In deze visie zijn de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren vastgelegd. In 2012 is parallel aan de structuurvisie de kadernota Grond- en vastgoedbeleid Maastricht 2012 vastgesteld. Via de structuurvisie en de kadernota Grond- en Vastgoedbeleid wordt aangegeven hoe en met welke instrumenten de komende jaren aan de stedelijke ontwikkelingsopgaven en huisvestingsvraagstukken uitvoering wordt gegeven.

Ten aanzien van het vastgoedbeleid zijn de uitgangspunten voor een kostendekkende exploitatie vastgesteld. Voor nieuwe vastgoedinvesteringen of nieuwe vastgoedaankopen, ongeacht onder welke vastgoedsoorten zij vallen, wordt gestuurd op sluitende business cases. Indien bij deze nieuwe projecten geen sluitende business case aanwezig is voor zowel de investering als voor de daarop volgende exploitatie, kan het project niet worden gerealiseerd. Meerjaren onderhoudsplanningen maken eveneens onderdeel uit van de betreffende business case. Voor structureel verliesgevende en beleidsmatig, niet meer in de vastgoedportefeuille passende vastgoedobjecten, wordt een afweging gemaakt tussen behouden of afstoten.

In het Coalitieakkoord Wij Maastricht! is afgesproken in te zetten op een integraal accommodatiebeleid zonder daarbij als gemeente verantwoordelijkheden over te nemen. Tijdens het dialoogproces rondom het integraal accommodatiebeleid (in 2015 en 2016) bleek iedere keer opnieuw dat niet zozeer de behoefte was aan een integraal accommodatiebeleid, doch wel sterk behoefte is aan beleid rondom de gemeenschapshuizen. Deze behoefte blijkt ook uit eerder gehouden onderzoeken, zoals Benchmark Gemeenschapshuizen en het Uitvoeringsbeeld Gemeenschapshuizen uit 2015.

Door de demografische ontwikkelingen, veranderende leefstijlen en tijdsbestedingen is er een afnemende behoefte aan traditioneel maatschappelijk vastgoed. Daarnaast is er sprake van een veranderende rol en taakopvatting van de overheid. Van een sterk sturende overheid verschuift de nadruk naar een overheid die mee mogelijk maakt. De rol van de gemeente is altijd aanvullend op de eigen (collectieve) kracht van de burgers/gebruikers, waarbij de ondersteunende/faciliterende rol van de overheid belangrijker is dan de subsidiërende rol.

Mede door de transformatie van het sociale domein is niet te overzien welke consequenties alle ontwikkelingen hebben voor de gemeenschapsvoorzieningen. Dit, in combinatie met het feit dat de overheid niet meer sterk sturend kan optreden, betekent dat er geen overkoepelende visie voor de lange(re) termijn kan worden geschreven over de gemeenschapshuizen.

2. Onderwijs

Investeringen in onderwijshuisvesting gebeuren langs de lijn van de spreidingsplannen basisonderwijs, speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. De spreidingsplannen worden in goed overleg met de betrokken schoolbesturen en kindpartners voorbereid.

In het basisonderwijs hebben de gemeente, de schoolbesturen en de kindpartners in 2015 flinke stappen gezet om tot een structurele oplossing te komen voor de vergrijzing en de daarmee verband houdende krimp van het aantal leerlingen. Hetgeen ertoe heeft geleid dat op 5 januari 2016 het Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht 2015-2024 is vastgesteld. Er is sprake van een

gedeelde lange termijn visie op het basisonderwijs en aanpalende kindfuncties (peuterspeelzaalwerk en kinderopvang) en een hierbij passende huisvesting. Dit strategische plan moet anticiperen op komende ontwikkelingen en zorgen voor een toekomstbestendig onderwijs in Maastricht.

Het plan geldt als een beleidsdocument voor gemeente, schoolbesturen en kindpartners, en is een vervanging van het uit 2005 daterende spreidingsplan voor basisonderwijs.

Het Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht heeft een reikwijdte tot 2024, met een eerste uitvoeringsplan voor de periode 2015-2019, dat de eerste prioriteiten aandraagt voor de komende 4 jaar, waarin wordt benoemd hoe de betreffende IKC's concreet vorm krijgen.

Schoolbesturen zullen via de formele procedure (verordening) een aanvraag indienen ter realisatie van het IKC. Gestart wordt met het ter beschikking stellen van een voorbereidingskrediet om de omvang, vormgeving, etc. van het betreffende IKC verder te onderzoeken en de feitelijke realisatie voor te bereiden.

De intentie van de gemeente is wel om het aantal basisscholen terug te brengen van 25 stuks in 2016 tot 16 à 18 zogenaamde Integrale Kind Centra. Dit kan mogelijk leiden tot uitbreiding van bestaande gebouwen c.q. nieuwbouw. Het feit dat er een tweetal grotere schoolbesturen zijn, maakt dit proces extra complex. Binnen het onderwijs zullen de komende jaren dan ook circa 15 schoolgebouwen leeg komen of staan al leeg. Het betreft kleine gebouwen van circa 400 m² tot grote gebouwen van 2.000 m².

In het concept programma onderwijshuisvesting 2018 zijn (aanvullende) budgetten opgenomen voor de uitbreiding van Integraal Kindcentrum J.F.Kennedy en nieuwbouw voor IKC De Heeg. In deze budgetten is vooruitlopend op besluitvorming van de gemeenteraad rekening gehouden met een investering in het kader van de verplichting om vanaf 2020 Bijna Energie Neutrale Gebouwen (BENG) te realiseren en het Programma van Eisen Frisse Scholen Klasse B.

Aan de gemeenteraad zal worden voorgesteld om in afwijking van de verordening voorzieningen onderwijshuisvesting het Programma van Eisen Frisse Scholen en het BENG-principe mee te nemen. Voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het programma onderwijshuisvesting 2018 zal in overleg met de schoolbesturen via een gezamenlijke opdracht onderzocht worden of de schoolbesturen financieel voordeel genieten in hun exploitatie vanwege de investeringen van de gemeente in exploitatieverlagende voorzieningen. Dit mogelijke exploitatievoordeel dient vervolgens omgezet te worden in een bijdrage van de schoolbesturen in de investering van de gemeente. Daarnaast overleggen gemeente en schoolbesturen, op basis van de landelijke discussie, over de vraag hoe bij vervangende nieuwbouw en renovatie van schoolgebouwen kan worden omgegaan met de verdeling van de kosten tussen schoolbesturen en gemeente.

Vanwege ontwikkelingen in leerlingenaantallen, wet- en regelgeving, voortschrijdende inzichten en gewijzigde investeringsbedragen zal het Integraal Huisvestingsplan Kindcentra Maastricht in principe iedere twee jaar geactualiseerd worden. Een projectplan voor deze actualisatie in 2018 is onlangs ter flattering naar de betrokken kindpartners gezonden.

Speciaal –en voortgezet speciaal onderwijs

De verdere uitrol van het spreidingsplan/beleid voor het speciaal- en voortgezet speciaal onderwijs is afhankelijk van de wijze waarop de gezamenlijke schoolbesturen invulling geven aan de rijksmaatregel "Passend Onderwijs".

De invoering van passend onderwijs heeft binnen het (speciaal) basisonderwijs geleid tot een aanzienlijke daling van het aantal leerlingen; van 385 leerlingen in 2012 tot 211 leerlingen in oktober 2017. Deze daling heeft ertoe geleid dat het speciaal(basis)onderwijs bij de start van het schooljaar 2017-2018 wordt geconcentreerd op één locatie (Talententuin). Hiertoe is deze locatie met 4 tijdelijke groepslokalen uitgebreid. Binnen het speciaal onderwijs heeft de leerlingendaling eveneens geleid tot de samenvoeging en reshuffling van onderwijssoorten waardoor een drietal schoolgebouwen zijn komen leeg te staan.

Voortgezet onderwijs

In het voortgezet onderwijs is het aantal leerlingen in de periode 2006-2017 binnen Maastricht gedaald met 1.120 tot 6.512 leerlingen. De daling in het basis onderwijs zal de komende jaren onverkort merkbaar zijn binnen het voortgezet onderwijs. De daling van het aantal leerlingen maakt dat er minder schoolgebouwen nodig zijn. Wij verwachten niet dat deze trend zich keert. De daling in leerlingenaantallen zal zich blijven voortzetten.

Onlangs hebben zowel het College van Bestuur van LVO als het College van Burgemeester en Wethouders ingestemd met het Masterplan herinrichting voortgezet onderwijs en huisvesting Maastricht. Uit het Masterplan komen twee voorkeursscenario's naar voren die richting geven voor de onderwijsontwikkelingen in de komende jaren. De twee voorkeursscenario's zijn beide haalbaar en aantrekkelijk voor de stad. In het Masterplan wordt aangesloten bij de behoefte van ouders en leerlingen aan keuzemogelijkheden, onderwijs in Maastricht-Oost én- West, brede scholengemeenschappen en brede brugklassen. Beide voorkeursscenario's sluiten daarbij aan. Op elk van de scholengemeenschappen komt een onderscheidend onderwijsaanbod, zodat er echt iets te kiezen valt. De twee voorkeursscenario's variëren in de vormgeving van de scholengemeenschappen, met name van het praktijkonderwijs en het vmbo-vakonderwijs.

De twee richtinggevende scenario's worden thans nader uitgewerkt: eerst onderwijskundig en organisatorisch tot één scenario voor de verdere inrichting van het onderwijs en vervolgens financieel, gebouwenlijk en stedenbouwkundig tot een Huisvestingsplan voortgezet onderwijs Maastricht.

Gymnastiekzalen

Vanwege deerschikking van schoolgebouwen zullen er ook minder gymnastiekzalen nodig zijn. In de in 2015 vastgestelde "Uitvoeringsnota sport: Toekomstbestendige binnensportaccommodaties" werden voor 2015 en 2016 een 7-tal sportzalen en gymzalen genoemd die voor onderwijs en sport niet langer noodzakelijk zijn. Hiervan zijn inmiddels een tweetal gymzalen (Itteren en Boschpoort) verkocht en is er een principe akkoord tot verkoop van de gymzaal WVV. De sportzaal aan het Petrus Bandenplein in Heer is gesloopt en de gymzalen in Limmel, De Heeg (Borghaag) en Malberg (Ponjaardruwe) worden in 2018 gesloopt. De betrokken organisatie onderdelen BO Sociaal, Vastgoed en Maastricht Sport hebben samen een protocol afgesproken over de handelwijze bij het afstoten van de binnensportaccommodaties/gymnastiekzalen. Het risico van herbestemming kwam volledig bij Vastgoed te liggen. Voor het opvangen van dit risico is een frictiebudget van € 725.000 beschikbaar gesteld. Kosten als sloopkosten, maar ook doorlopende exploitatiekosten gedurende leegstand, ontoegankelijk maken gebouw, afzetten terrein in verband met mogelijke sloop, afboeken resterende boekwaarde, etc. worden ten laste van dit budget gebracht. Het saldo van het frictiebudget bedraagt per 31 december 2017 € 314.544, waarbij rekening is gehouden met het vrijvallen van een bedrag van € 200.000 ten behoeve van de gemeentebrede bezuinigingsoperatie.

3. Sport

In 2013 is de sportnota 2030 vastgesteld. Ten aanzien van de buitensportaccommodaties is en blijft de ambitie van het spreidingsbeleid ten aanzien van de pijler accommodaties overeind, maar de uitvoering wordt afhankelijk gesteld van de mogelijkheden en initiatieven die zich aandienen. Het beheer en onderhoudsniveau van onze sportaccommodaties is gericht op het niveau schoon, heel en veilig. Verhuur van accommodaties vindt via Maastricht Sport efficiënt plaats waarbij de gemeente richting gebruikers stuurt op locatie en tijdstip. Doel is een hogere bezettingsgraad van de gemeentelijke sportaccommodaties. Een te lage bezettingsgraad leidt tot sluiting of herbestemming. De afgelopen jaren zijn diverse accommodaties, bestaande uit gebouw en terrein, aan de buitensport onttrokken, te weten Judeaweg (voorheen voetbal RKVCL), Akersteenweg (voorheen voetbal VV Scharn), Demertdwarstraat (voorheen voetbal RKS V Heer), Pastoor Moormansstraat (voorheen voetbal RKBFC) en Op de Bos (voorheen tennis Itteren). Voor deze objecten is een nieuwe invulling gevonden c.q. wordt een nieuwe aanwending gezocht.

Het Geusseltbad is qua beheer en planmatig eigenarenonderhoud in 2014 ingebed in de gemeentelijke vastgoedorganisatie. Met Maastricht Sport zijn afspraken gemaakt over het dagelijks beheer en onderhoud en gedeelde verantwoordelijkheden. De specifieke omstandigheden, eigenschappen en complexe technische aspecten die samenhangen met beheer en exploitatie van het zwembad impliceren periodieke afstemming tussen BenO/Vastgoed en Maastricht Sport.

De onlangs opgeleverde en in gebruik genomen nieuwe sporthal Geusselt is een onderdeel van de sportieve omgeving van het Geusselpark. De oude sporthal wordt in de loop van 2018 gesloopt om plaats te maken voor nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

Ook onlangs opgeleverd en in gebruik genomen is de Bouldrôme, eveneens gesitueerd in het Geusseltgebied. Deze wordt door de gemeentelijke vastgoedorganisatie verhuurd aan Stichting Bouldrôme Maastricht.

4. Cultuur

In de cultuuragenda 2009-2012 'Maastricht, stad van culturele carrières, is de betekenis vastgelegd van de kracht van culturele carrières: carrières die we willen versterken en meer duurzaamheid willen verlenen. Het streven is een stad met duurzame structurele voorzieningen voor culturele carrières voor iedereen; professional, amateur, burgers en voor de stad als geheel. De Raad heeft in 2012 definitief ingestemd met de 1e fase van de Timmerfabriek. In oktober 2014 besloot de gemeenteraad het plan Timmerfabriek zodanig te wijzigen dat er in structurele huisvesting voor poppodium Muziekgieterij werd voorzien met vergroting capaciteit alsook werd in de bouw voorzien in de huisvesting van een International Student Club. Toneelgroep Maastricht maakt daarbij niet langer deel uit van het Timmerfabriekplan. Het pand is medio 2014, op basis van een sluitende businesscase en op basis van aannames en benchmark gegevens, overgedragen van de WOM Bélvédère naar de gemeentelijke vastgoedportefeuille. De exploitatie van het pand vindt nu nog plaats binnen het project Timmerfabriek en is daardoor dus nog afgezonderd van de exploitatie van de vastgoedportefeuille. Het nieuwe filmhuis Lumiere is in het derde kwartaal 2016 opgeleverd en in september 2017 is gestart met de bouwwerkzaamheden van de capaciteitsvergroting van Muziekgieterij. Daadwerkelijke programmering in de nieuwe Muziekgieterij kan verwacht worden in het eerste kwartaal van 2019. De verbouwing van de Toonzaal en aanpalende ruimten gebeurt vooral in de zomermaanden van 2018.

In het najaar van 2016 is ook het broedplaatsenbeleid vastgesteld om jong en creatief talent te binden aan Maastricht. Het Maastrichtlab heeft opdracht gekregen om dit uit te voeren. In 2017 is gestart met de uitwerking van een businesscase voor een broedplaats binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille. Dit zal in 2018 verdere uitwerking krijgen waardoor moet blijken of het haalbaar is om gemeentelijk vastgoed hiervoor in te zetten.

De popsector in Maastricht heeft een belangrijke positie verworven binnen de culturele infrastructuur van de stad en draagt sterk bij aan de verbreding en versterking van het culturele profiel van de stad. Voor verdere uitwerking van ambities en ontwikkelingen op popgebied wil de gemeente jaarlijks € 30.000 aan impuls geld beschikbaar stellen voor de komende 4 jaren. Daarnaast geeft de gemeente nu al ruim 5 ton aan subsidiegeld aan de popsector. Als gevolg van dit popbeleid zal het pand, Bankastraat 3, behouden worden in plaats van de voorgenomen sloop. Het initiatief Bankastudio's kan een positieve bijdrage leveren middels zijn productie-, educatie- en ketenfunctie.

Onderhoudsniveau

1. Algemeen

Binnen de portefeuille wordt, voor het onderhoud, gebruik gemaakt van de zogenaamde NEN 2767 inspectiemethodiek. Deze methodiek brengt alle onderdelen van een object in kaart en kent daar scores aan toe op een schaal van 1 - 6, waarbij een 1 staat voor nieuwbouw en een 6 voor slooprijp, waarbij de gemeente stuurt op een gemiddeld niveau 3. Om afdoende onderhoud aan de panden uit te voeren wordt voor alle in beheer zijnde panden een MJOP (meerjarenonderhoudsplanung) opgesteld en ingevoerd in speciale software (Planon) waaruit per jaar het benodigde onderhoud volgt. Vanuit deze software volgen de gemiddelde bedragen die noodzakelijk zijn om per jaar het beoogde niveau te handhaven. Jaarlijks wordt dit gemiddeld bedrag in een voorziening gestort waaruit vervolgens de onttrekkingen plaatsvinden om het benodigde onderhoud te kunnen plegen. Het MJOP wordt iedere 5 jaar geactualiseerd.

Naast het procesmatige reguliere onderhoud heeft in 2017 een aanbesteding plaatsgevonden om ook het calamiteitenonderhoud (correctief onderhoud) gestructureerd in de markt te kunnen zetten. Alle onderhoud, niet zijnde MJOP, is gegund aan één partij die de komende 4 jaar alle onderhoud aan het vastgoed gaan uitvoeren. Dit zal, naar verwachting, een efficiencybesparing opleveren.

2. Verduurzaming vastgoed

Naast het uitvoeren van reguliere programma's is er doorlopend aandacht voor het verduurzamen van het vastgoed. Hierbij gaat het niet alleen om energiebesparing (en dus CO2 uitstoot beperking) maar ook om het gebruik van duurzame materialen, producten en onderhoud. Zo heeft er in 2017 een aanbesteding voor al het correctief beheer plaatsgevonden waarbij diverse duurzaamheidseisen zijn gesteld aan de firma die het contract daadwerkelijk kreeg (o.a. beperken van de eigen CO2 uitstoot,

duurzame reparaties etc.). Voor wat betreft energiebesparing wordt er continu ingezet op HR++ ketels, geïsoleerde dakbedekkingen, LED verlichting etc. Naast deze reguliere zaken is in 2017 het zonnepanelenproject (bijna 4000 panelen op vijf gemeentelijke objecten) nagenoeg afgerond. In het eerste kwartaal van 2018 wordt gestart met het plaatsen van de panelen op het laatste pand, Mosae Forum 10.

In 2016 hebben energiescans plaatsgevonden bij een 50-tal objecten die voor langere termijn nog in de portefeuille BOG aanwezig zullen zijn. Hieruit zijn diverse maatregelen naar voren gekomen welke in de markt gezet gaan worden. Er loopt een aanvraag bij de Provincie om in 2018 ondersteuning te krijgen (in de vorm van capaciteit) bij het uitvoeren van dit project.

3. Stortingen onderhoudsfonds

Voor de vastgoedportefeuille, met uitzondering van de sport- en onderwijsvastgoedportefeuille, is jaarlijks gemiddeld een bedrag van € 2,3 mln. nodig om de gemeentelijke vastgoedobjecten in de huidige staat van onderhoud (NEN 2767, conditiescore 3) te houden. Dit bedrag is gebaseerd op een aantal vaste factoren;

- 10-jaren meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) vanuit Planon;
- Reservering voor kleine calamiteiten;
- Reservering voor beperkte wettelijke verplichtingen;
- Reservering voor onderhoudscontracten;
- Reservering voor Project uitvoeringskosten.

Vanuit de exploitatie van deze vastgoedportefeuille wordt daarom jaarlijks € 2,3 mln. gestort ten gunste van het onderhoudsfonds. In dit bedrag is geen rekening gehouden met eventuele buitensporige calamiteiten (bijv. grootschalige asbestsaneringen, of ingrijpende wettelijke verplichtingen). Zoals reeds vermeld wordt het MJOP iedere 5 jaar geactualiseerd om, met name, mutaties in de portefeuille goed op te kunnen vangen. Het onderhoud van de gemeenschapshuizen maakt integraal onderdeel uit van de onderhoudsplanning voor de gemeentelijke vastgoedobjecten

Per 1 januari 2015 is het onderhoud van de scholen in het primair onderwijs overgeheveld naar de schoolbesturen. De gemeente zal geen aanvragen meer ontvangen voor een financiële bijdrage in de kosten van onderhoud. Schoolbesturen kunnen wel nog aanvragen indienen voor een financiële bijdrage in het oplossen van constructiefouten. Een situatie die al sinds 2005 geldt voor het voortgezet onderwijs.

In het kader van het spreidingsplan sportparken is bepaald dat alle accommodaties tenminste op basisniveau dienen te worden onderhouden. Een hoger onderhoudsniveau dan basis is alleen aan de orde bij die accommodaties die als multifunctioneel sportpark gekenmerkt zijn. Maastricht Sport heeft een onderzoek laten uitvoeren naar de toereikendheid van de budgetten, benodigd om het afgesproken onderhoudsniveau te kunnen blijven garanderen. In dat kader is de begroting van Maastricht Sport aangepast en zijn de stortingen in de onderhoudsvoorziening bij Vastgoed hierop aangepast. Voor de buitensportaccommodaties heeft in 2017 een storting van € 167.854 plaatsgevonden.

Daarnaast heeft er een jaarlijkse storting van € 150.025 plaatsgevonden voor het onderhoud van het Geusselt Stadion. In 2017 heeft vanuit het programma een renovatie van toiletgroepen onder de tribune plaatsgevonden. Daarnaast zijn afgelopen jaar (2016) dakplaten vervangen waardoor duidelijk werd dat een groot gedeelte van een bakgoot ook aangepakt moest worden. Deze totaalvervangings is in 2017 aangepakt en (omdat een en ander op een laat tijdstip in een lopend werk aan het licht kwam) pas dit jaar geboekt op onvoorzien.

Voor de gemeentelijke binnensportaccommodaties (sporthallen, sport- en gymzalen) bestaat, net als voor de reguliere vastgoedportefeuille, ook een meerjaren onderhoudsplan. Er wordt zoveel mogelijk volgens dit plan gewerkt. In 2017 is een bedrag van € 302.980 in de onderhoudsvoorziening gestort. Naast het calamiteitenonderhoud en wettelijke verplichtingen zijn er, conform programma, diverse schilder- en dakwerken uitgevoerd.

In de exploitatieberekeningen van de nieuwe sporthal Geusselt is rekening gehouden met een jaarlijkse reservering voor groot onderhoud om het gewenste onderhoudsniveau te kunnen blijven

garanderen. Deze sporthal is in 2017 in gebruik genomen door de Gemeente en vanaf 2018 zal hier regulier onderhoud aan gaan plaatsvinden. Deze hal zal opgenomen worden bij de binnensport accommodaties voor wat betreft beheer en onderhoud.

Vastgoed in tijdelijk beheer dat in het verleden is aangekocht in verband met voorgenomen planontwikkeling wordt in beginsel niet meegenomen in de reguliere onderhoudsplanningen zoals ze in het geautomatiseerde systeem verwerkt zijn. Voor deze objecten geldt een apart onderhoudsregime dat uitgaat van zeer sober en alleen noodzakelijk onderhoud, waarbij gekeken wordt of er maatwerk in onderhoud noodzakelijk is. Het gevolg hiervan is dat er bij deze objecten binnen planontwikkeling sprake kan zijn van achterstallig onderhoud. Dit in tegenstelling tot de reguliere vastgoedportefeuille waarbij actief gestuurd wordt op een conditieniveau 3 en dus niet uitgaan wordt van achterstallig onderhoud.

Voor het MECC, aangekocht in 2015, is een bedrag van € 27,2 mln. vrijgemaakt om een ingrijpende vernieuwing door te voeren. De aanbesteding voor de architect heeft in 2016 plaatsgevonden. In 2017 is reeds gestart met de upgrade van de parkeervoorziening P3/P4. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2018 afgerond. Verder zijn alle voorbereidende werken voor het bestek voor de gebouwelijke aanpassingen gestart. Gunning zal plaatsvinden in 2018.

Relatie programma's

Bovenstaande weergave m.b.t. onderhoud, beheer en eventuele afstoting c.q. nieuwbouw van gemeentelijk vastgoed draagt bij aan de navolgende programma's uit de programmabegroting.

In de Structuurvisie 2030 (Programma 10) is aangegeven dat "ontmoeting" een centraal begrip is bij de inrichting van de toekomstige stad. Demografische en functionele ontwikkelingen vergen een herschikking en clustering van maatschappelijke voorzieningen.

Op basis van spreidingsplannen voor gemeenschap-/buurthuizen en andere welzijnsinstellingen en via gerichte onderhoudsplanningen naar toekomstbestendige voorzieningen wordt een bijdrage geleverd aan de doelstellingen van de programma's 5 en 6 (samen leven).

Om goed voorbereid te zijn op de genoemde ontwikkelingen en adequaat te kunnen handelen in relatie tot een mogelijke herbestemming zullen de spreidingsplannen voor primair en voortgezet onderwijs, maar ook de spreidingsplannen gemeenschap-/buurthuizen en sportaccommodaties worden gekoppeld aan de Structuurvisie. Zie de ontwikkelingen zoals hierboven beschreven onder de beleidskaders.

Het zorgen voor een kwalitatief hoogwaardige en kwantitatief passende en toekomstbestendige onderwijsinfrastructuur in de stad, waarin ieder individu zich thuis voelt en zijn talenten kan ontwikkelen om volwaardig deel te nemen aan de samenleving (programma 9).

In het kader van het spreidingsbeleid sport is bepaald (programma 7) dat de gemeente in de toekomst, behalve voor het onderhoud van de velden, ook voor het onderhoud van een aantal kleed-/clubaccommodaties haar verantwoordelijkheid wil nemen. Op de locaties waar de verenigingen eigenaar zijn wordt er in overleg met de vereniging maatwerk geleverd (bijv. recent Sportpark Heer). De hele operatie is erop gericht om op termijn tot duurzame, goed onderhouden en goed te exploiteren accommodaties te komen, waardoor meer mensen actief gaan sporten.

Conform het in januari 2011 vastgesteld Masterplan Geusselt+ zal de huidige sporthal Geusselt worden gesloopt. Datzelfde Masterplan voorzag erin dat een nieuwe sporthal wordt opgenomen in het naast het Geusseltstadion geplande Oostgebouw, waarin diverse sport en leisure-functies zouden komen. Voor het Oostgebouw bleek onvoldoende interesse te zijn, waardoor er alleen een nieuwe sporthal is gebouwd.

Financiële consequenties/begroting

Voor het onderhoud van de gemeentelijke gebouwen zijn de volgende voorzieningen/reserves beschikbaar.

	Saldo 1 jan. 2017	Saldo 31 dec. 2017
Voorziening		
Voorziening vangnet MJOP-BOG	€ 110.218	€ 110.218
Preventief onderhoud BOG	€ 1.505.579	€ 1.166.850
Preventief onderhoud stadion Geusselt	€ 53.163	€ 114.503
Voorziening onderhoud buitensport	€ 289.050	€ 436.898
Voorziening onderhoud Geusseltbad	€ 728.115	€ 964.295
Voorziening onderhoud binnensport	€ 192.058	€ 378.574
Voorziening jachthaven St.Pieter	€ 120.358	€ 161.364
Reserves		
Totaal	€ 2.998.541	€ 3.332.702

Bovenstaande tabel geeft de ontwikkeling van de diverse onderhoudsvorzieningen weer in 2017. Hierin zijn de stortingen en onttrekkingen verwerkt.

3.7 Grondbeleid

3.7.1 Grond- en vastgoedbeleid algemeen

Grond- en vastgoedbeleid zijn beide ondersteunende disciplines voor de realisatie van gemeentelijke (beleids)doelstellingen en maken onderdeel uit van een breder scala instrumenten (net als bijvoorbeeld bestemmingsplannen). Beleidskeuzes gaan vooraf aan de inzet van instrumenten zoals grond- en vastgoedbeleid. Bij grondbeleid gaat het vaak om ruimtelijke doelstellingen, samenhangend met stedelijke ontwikkeling van wonen, werken en voorzieningen en grote projecten. Bij vastgoedbeleid gaat het over de manier waarop de gemeente haar vastgoed op een zodanige manier in kan zetten dat de gemeentelijke (huisvesting)doelen zo doeltreffend en doelmatig mogelijk gerealiseerd worden.

Om Maastricht toekomstbestendig te maken en te houden is een duurzaam gemeentelijk grond- en vastgoedbeleid van groot belang. De economische en demografische ontwikkelingen, alsmede de gevolgen van de economische crisis met bijgevolg grootscheepse Rijksbezuinigingen, hebben ook in Maastricht hun impact gehad. Het ingezette herstel lijkt zich steeds verder door te zetten, zij het dat er landelijk gezien toch wel grote verschillen zijn waar te nemen. Is er in de grote steden in het westen van het land sprake van een forse groei in de markt en toenemende vraag, in de meer perifere gebieden van het land, waar onze gemeente deel van uitmaakt is sprake van een meer geleidelijke verbetering van de situatie op de grond- en vastgoedmarkt. Vergeleken met de regio-gemeenten steekt Maastricht echter daar wel weer in positieve zin bovenuit.

3.7.2 Vigerende beleidskaders

Structuurvisie

De structuurvisie is in 2012 door de gemeenteraad vastgesteld en dit is hét beleidsdocument waarin de gewenste ruimtelijke inrichting van de stad voor de lange termijn (tot 2030) is vastgelegd. In deze visie zijn de beoogde ruimtelijke ontwikkelingen voor de komende jaren vastgelegd. Met de implementatie van de nieuwe Omgevingswet, zal deze structuurvisie vervangen worden door een nieuwe Omgevingsvisie (zie onder andere de paragraaf Ontwikkelingen).

Kadernota grond- en vastgoedbeleid

De gemeenteraad heeft in april 2012 de kadernota Grond- en Vastgoedbeleid vastgesteld. Met de nota geeft de gemeente aan op welke wijze en met welke instrumenten zij aan de stedelijke ontwikkelingsopgaven en huisvestingsvraagstukken uitvoering wenst te geven. De kadernota is een van de bouwstenen en instrumenten om uitvoering te kunnen geven aan het ruimtelijk ordeningsbeleid van de gemeente, zoals vastgelegd in de structuurvisie.

De gemeente Maastricht heeft in de kadernota aangegeven een actieve rol met een proactief aankoopbeleid op de grond- en vastgoedmarkt te willen continueren voor zover het de acht aangewezen brandpunten betreft, zij het met maatwerk. Buiten de aangewezen brandpunten zal de

gemeente vooral regulerend en kaderstellend optreden door middel van het publiekrechtelijke instrumentarium. Van dit laatste kan overigens bij raadsbesluit worden afgeweken. In de kadernota wordt ook nog op andere onderwerpen nader ingegaan, waarnaar korthedshalve zij verwezen.

met betrekking tot grondbeleid:

- publiek private samenwerking (PPS);
- verwervingsbeleid;
- gronduitgifte en grondprijzenbeleid;
- faciliteren private initiatieven;
- financiële uitgangspunten risico-reserve;
- besluitvormingsprocedure, kaderstelling en controle;

met betrekking tot vastgoedbeleid:

- beleid op gebouw- of projectniveau: sluitende business case;
- besluitvorming investeringsprogramma en –projecten;
- beleid op vastgoedportefeuilleniveau (geïntegreerd meerjarenprogramma, dekking portefeuillebeleid, segmenten in het portefeuillebeleid, zijnde maatschappelijk vastgoed, onderwijshuisvesting, monumenten, tijdelijk beheer en verduurzaming); en
- kadernota IAB (Integraal AccommodatieBeleid).

Voor de kadernota Grond- en Vastgoedbeleid geldt dat deze (ook) in 2019 geëvalueerd en geactualiseerd zal worden (zie onder andere de paragraaf Ontwikkelingen).

3.7.3 Grond- en vastgoedbeleid in relatie tot de programma's

Middels grondexploitatie (bouwterreinen in projecten) en faciliteren in gemeentelijke vastgoed-accommodaties wordt bijgedragen aan de maatschappelijke effecten zoals deze zijn opgenomen in de diverse programmaplannen van deze jaarrekening.

Naast het specifieke Programma 10 Stadsontwikkeling, wordt tevens bijgedragen aan het realiseren van effecten op het gebied van:

- Programma 3 “Economie en werkgelegenheid” doordat mede via de grondexploitatie bedrijventerreinen worden aangelegd (Revitalisering Beatrixhaven, Bedrijventerrein Maastricht-Zuid) en (verbouwings)investeringen worden gedaan in locaties voor bijzondere doeleinden (bijvoorbeeld Mecc, Health Campus) waardoor werkgelegenheid voor de stad en regio kan worden gerealiseerd. Voorts wordt voorzien in mogelijkheden tot vestiging van de mode- en creativiteitsindustrie zoals onder andere Fashion house in het LAB-gebouw;
- Programma 5 en 6 “Samenleven”, doordat mede via grondexploitatie bouwterreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat welzijnsaccommodaties (zoals gemeenschapshuizen) gerealiseerd kunnen worden en door middel van gemeentelijk vastgoedbeheer accommodaties (maatschappelijk vastgoed) ter beschikking kunnen worden gesteld ten behoeve van bijvoorbeeld welzijnsorganisaties, zoals opvang dak- en thuislozen, kinderopvang etc.;
- Programma 7 “Sport”, doordat mede via grondexploitatie terreinen worden vervaardigd waarmee gefaciliteerd wordt dat sportaccommodaties worden aangelegd en dat voorzien wordt in de realisatie van binnen- en buitensportaccommodaties (bijvoorbeeld Multifunctionele kwaliteitssportparken, Zwembad Geusselt, nieuwe Sporthal, Boulodrome alsook ster- en speelvoorzieningen);
- Programma 8 “Kunst en Cultuur”, doordat mede via grondexploitatie terreinen worden gefaciliteerd ten behoeve van het versterken van de aanwezigheid van (kunst)instellingen en kunstproducenten en via nieuwbouw en beheer van vastgoedaccommodaties voor kunst- en cultuurvoorzieningen. Te denken valt hier aan Timmerfabriek (Muziekgieterij, Kunstateliers (Theresiaplein), LAB-gebouw (Toneelgroep Maastricht));
- Programma 9 “Onderwijs”, doordat mede via grondexploitatie terreinen en via inzet/verkoop van gemeentelijke vastgoedaccommodaties worden gefaciliteerd ten behoeve van onderwijsvoorzieningen. Te denken valt aan realisatie van diverse Integrale Kindcentra, zoals: IKC de Geluksvogel in Limmel, IKC De Groene Loper en IKC De Heeg. Een en ander met het oog op het totstandkomen van een goed onderwijsklimaat in Maastricht;

- Programma 11 “Wonen”, doordat mede middels grondexploitatie (realisatie bouwterreinen) de in programma 10 vermelde projecten onder meer uitvoering wordt gegeven aan de volkshuisvestingsbehoefte van Maastricht en regio alsmede aan het versterken van de kwaliteit en variatie in woonmilieus in de herstructureringsbuurten en uitleglocaties;
- Programma 12 “Verkeer en mobiliteit”, doordat mede middels het gemeentelijk Grond- en Vastgoedbeleid kan worden voorzien in de beschikbaarstelling van gronden en vastgoedobjecten, welke bijdragen aan de totstandkoming van de robuuste structuren ten behoeve van een duurzame bereikbare stad. Te denken valt hierbij aan het A2-project, het Maaskruisend verkeer in Programma Noord, Tramverbinding Vlaanderen-Maastricht en de realisatie van een ondergrondse fietsenstalling bij Centraal Station in Wyck; en
- Programma 14 “Natuur, milieu, water en afval” doordat mede middels grondexploitatie en gronduitgifte ten aanzien van nieuwbouwprojecten duurzaamheids- en milieuvriendelijke maatregelen worden bedongen en dat in het kader van nieuwbouw en bouwkundig onderhoud van gemeentelijk vastgoed maatregelen worden getroffen op het gebied van duurzaamheid, zoals bijvoorbeeld bij Geusseltbad, A-labeling bij nieuwbouw, vervanging door energiezuinige installaties in gebouwen, teneinde de doelstellingen van klimaatneutraal Maastricht te kunnen behalen.

3.7.4 Ontwikkelingen

Algemeen

Na jaren van aanhoudende conjuncturele teruggang en de hiermee gepaard gaande vraaguitval en saneringen in programma's/stedelijke projecten, zijn de signalen na een voorzichtig herstel in de afgelopen 2 jaar inmiddels redelijk positief te noemen. Het ingezette herstel lijkt zich door te zetten. De vraag naar (nieuwe) woningen, bedrijfsterreinen en kantoorgebouwen komt weer enigszins op gang. Niettemin is in de regio nog altijd krimp aan de orde en is de financiële positie van de corporaties nog altijd kwetsbaar. De eerste voorzichtige tekenen van investeringsbereidheid van de corporaties dienen zich aan.

Op het gebied van maatschappelijk vastgoed vinden nog steeds flinke verschuivingen plaats. Te denken valt hierbij aan de toename in vrijkomende onderwijsaccommodaties als gevolg van terugloop in leerlingenaantallen. Weliswaar lijken we in meerdere voorkomende gevallen ten aanzien van het vrijkomend 'onderwijsvastgoed' erin te slagen herbestemmingen en herinvullingen te realiseren, een en ander betekent evenwel nog steeds dat hier een behoorlijke opgave ligt. In dat opzicht drukt de leegstand en het niet altijd direct voorhanden zijn van een nieuw perspectief op korte termijn de exploitatieresultaten van dergelijke complexen.

Ook ten aanzien van de veranderingen in de sector zorg en welzijn, onder andere als gevolg van zware bezuinigingsoperaties in het kader van de 3 decentralisaties in de Jeugdzorg, Participatiewet en WMO (landelijk ad ruim € 4 miljard), blijven op dit moment de aangekondigde grote gevolgen van afstoting van zorgvastgoed nog uit. Van harde saneringsgolven door afstoting van Vastgoed lijkt voorsnog geen sprake.

In de Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV, zie hierna) wordt jaarlijks middels een doorkijk in meerjarenperspectief geschetst wat een en ander voor Maastricht zou kunnen betekenen.

Stedelijke programmering woningbouw

Vanaf 2010 heeft de gemeente de plancapaciteit voor de nieuwbouw van woningen binnen de stad teruggebracht van 12.000 naar 3.500 woningen. De huidige plancapaciteit is nog zo'n 3.400 woningen (exclusief studentenhuisvesting). Tot en met het jaar 2020 is er nog behoefte aan de bouw van 500 tot 1000 woningen; deze moeten gezien de behoefte in hoofdzaak gebouwd worden op rustige plekken in of in de directe nabijheid van de binnenstad. Na 2020 is de behoefte aan het toevoegen van woningen onzeker, maar het is belangrijk dat er plancapaciteit beschikbaar blijft die snel kan worden ingezet als de markt daarom vraagt. Ondanks de beperkte bouwopgave wil Maastricht zich blijven vernieuwen om haar vitaliteit te behouden. Zo kan de stad ook voor de toekomstige generaties een aantrekkelijke woonstad zijn en mensen voor kortere of langere tijd aan zich binden. Om dit te bereiken zijn met de in 2016 vastgestelde Nota Stedelijke Programmering Woningbouw 2016-2020 keuzes gemaakt en maatregelen genomen.

Voorziening Stedelijke Herprogrammering

Op 26 januari 2010 is de “Stedelijke programmering: programma wonen 2010-2019” vastgesteld. Tengevolge van dit besluit dienden voorgenomen (NIEGG) en lopende exploitaties waar mogelijk aangepast te worden met programmatische en financiële consequenties als gevolg. Het onvermijdbare verlies van de stedelijke programmering (inclusief afwikkelen tekort Karosseer) bedroeg hierbij € 55,2 miljoen.

De stedelijke programmering woningbouw is een continu en dynamisch proces. Programmeringen worden periodiek gemonitord en geanalyseerd en indien nodig tussendoor bijgesteld (periodieke herijking / risicomangement). Tengevolge hiervan is in 2014 geconstateerd dat er met betrekking tot het bedrijventerrein Lanakerveld de komende jaren geen ontwikkeling zal plaatsvinden. Dientengevolge is er in 2014 een additionele voorziening getroffen ad € 9,9 miljoen.

Conform afspraak zou na vijf jaar de stedelijke programmering worden herzien. Dit proces is in 2014 opgestart met als resultaat de Nota Stedelijke Programmering 2016-2020. De belangrijkste conclusies hierbij zijn dat er naast een te hoge plancapaciteit ook onwenselijk geachte programmeringen zijn voor wat betreft soort/type woning dan wel locatie. Om ook voor de toekomst de stad Maastricht te behouden als aantrekkelijke woonstad bevat de nota dan ook een palet aan maatregelen. De financiële vertaling van de consequenties voor de gemeentelijke grondexploitaties heeft in de jaarrekening 2015 plaatsgevonden. Voorgaande heeft geresulteerd in een additionele storting in de voorziening stedelijke programmering ad € 17,7 miljoen.

Over alle jaren heen is hiermee in totaliteit € 82,8 miljoen aan voorzieningen getroffen. Inmiddels is vast komen te staan dat voor een bedrag ad € 34,33 miljoen het verlies onherroepelijk is en heeft aanwending van de verliesvoorziening plaatsgevonden. Het resterend saldo verliesvoorziening stedelijke herprogrammering bedraagt derhalve nog € 48,47 miljoen.

Grondprijzenbeleid en uitgiftevoorwaarden

In 2013 zijn door de raad de algemene verkoop- en erfpachtvoorwaarden vastgesteld. Voorts is in 2013 de nieuwe Nota grondprijzen 2013 vastgesteld. De grondprijzenbrief 2018 is begin 2018 door het college vastgesteld. Evenals bij de actualisatie van het Grond- en Vastgoedbeleid (in het licht van de nieuwe Omgevingswet), zal in 2019, mede als gevolg van de introductie van nieuwe regelgeving rondom kostenverhaal bij locatieontwikkelingen, ook het grondprijzenbeleid een actualisatie ondergaan.

PPS

Voor de ontwikkelingen en risico's aangaande PPS-constructies verwijzen wij naar de paragraaf verbonden partijen en de risicoparagraaf.

MPGV

In de kadernota Grond- en Vastgoedbeleid Maastricht 2012 zijn met het oog op een intensievere risicobeheersing een aantal nadere uitwerkingsnota's aangekondigd (MPGV, nota algemene risico(bedrijfs)reserve en nota waarden en afschrijven), onder meer ter uitvoering van de gedane aanbevelingen van de Rekenkamer in het kader van het onderzoek naar het gemeentelijk Grondbeleid in 2011.

Op basis van voornoemde kadernota is in 2013 een aanvang gemaakt met de eerste Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV). Deze meerjarenprognose plaatst daarmee niet alleen de gemeentelijke grondexploitaties maar ook de gemeentelijk vastgoed-exploitaties in meerjarenperspectief.

Het doel van de MPGV is om op basis van een periodieke risico-inventarisatie een actueel overzicht te verschaffen van alle grond- en vastgoedexploitaties. De MPGV is daarmee meteen een jaarlijks te actualiseren onderbouwing van de benodigde hoogte van de aan te houden algemene bedrijfsreserve Beleid & Ontwikkeling dan wel het gemeentebrede weerstandsvermogen.

De MPGV geeft een financiële vertaling van het huidige gemeentelijke beleid en werkwijze (programmatisch, parameters, weerstandsvermogen) binnen het economische klimaat en informeert de gemeenteraad, kort gezegd, over:

- De stand van zaken in de grond- en vastgoedexploitaties qua programma, planning en financiën;
- Ontwikkelingen in het afgelopen jaar;

- Prognoses in meerjarenperspectief per exploitatie en voor de totale portefeuille van de kasstromen en daarmee samenhangende financieringsbehoefte; en
- Overzicht van de risico's van de grond- en vastgoedexploitaties en mutaties daarin.

Grondexploitatie

Belangrijke uitgangspunten bij het beoordelen van de resultaten van de grondexploitatie zijn het voorzichtigheidsprincipe (verliezen nemen wanneer ze zich voordoen) en realisatieprincipe⁴ (winsten nemen bij voldoende zekerheid van behalen). Deze uitgangspunten hanterende bij het beoordelen van de effecten van de economische crisis en de hieruit voortvloeiende stedelijke herprogrammering zorgden er voor dat de afgelopen jaren een substantiële afwaardering en verliesvoorziening (zie ook voorgaande paragraaf inzake de Voorziening Stedelijke Herprogrammering) met betrekking tot de grondexploitatie heeft plaatsgevonden. Voorts kenmerkt de toekomstige grondexploitatie van de gemeente Maastricht zich door inbreidings- en herstructureringsopgaven welke een beperkter/geen winstpotentieel kennen dan het exploiteren van (grootschalige) uitleggebieden.

Deze kenmerken, tezamen met de in verleden genomen verliesneming stedelijke herprogrammering, zorgen ervoor dat de hercalculaties (jaarrekening 2017) een geprognosticeerd resultaat laten zien van € 0,46 miljoen positief (€ 0,43 miljoen contante waarde). Hoewel er inmiddels sprake is van een kentering in de economische neergang en de economie weer aantrekt, vragen de nog altijd aanwezige te hoge plancapaciteit en ongewenste programmeringen qua soort/type woning dan wel locatie om onverminderd scherpe aandacht voor afbouw en omzetting. Dit om ook voor de toekomst de stad Maastricht te behouden als aantrekkelijke woonstad.

Voor een verdere detaillering en toelichting op de grondexploitaties verwijzen wij naar de hercalculaties jaarrekening 2017 alsmede de MPG V 2017.

De commissie BBV heeft middels een nieuwe notitie grondexploitaties met aanvullende/nieuwe regels voor grondexploitaties vastgesteld. Met ingang van 2016 gelden deze nieuwe regels. Voor verdere uitwerking van deze regels en mogelijke effecten verwijzen wij naar de verderop opgenomen alinea Besluit Begroting en Verantwoording.

Beheer en exploitatie vastgoed

De afgelopen periode zijn forse stappen gezet om het aantal vastgoedobjecten dat in financiële zin fors negatief drukt op de gemeentelijke vastgoedportefeuille verder terug te dringen (bijvoorbeeld verkoop voormalig Bonenfantencollege aan de Tongerseweg 135, verkoop van de Francois de Veyestraat 4-6 voormalig Rijkskantoorgebouw aan COA en verkoop Capucijnenstraat 43-45). Er zijn wel nog enkele panden die bijzondere aandacht vragen en extra inspanningen. Bedoeld zijn hier in het bijzonder de leegstand in de gemeentelijke panden Randwycksingel 22 en Francois de Veyestraat 9.

De afname in leerlingenaantallen en afstoting van schoolgebouwen - mede in het kader van de vorming van nieuwe Integrale Kind Centra (IKC's) - hebben hun uitwerking in toenemende herhuisvestingsbewegingen en daardoor toenemende leegstand van vrijkomende onderwijsgebouwen.

Met betrekking tot het uitvoering geven aan de op 21 april 2015 door de gemeenteraad vastgestelde uitvoeringsnota 'toekomstbestendige binnensportaccommodaties', waarbij werd besloten dat in 2015 en 2016 vijf binnensportaccommodaties niet langer noodzakelijk zijn voor onderwijs- en sportgebruik en worden afgestoten, kan worden opgemerkt dat er in de markt toch redelijke interesse bestaat tot afname van dit vastgoed. Weliswaar leidt dit in sommige gevallen tot boekverlies doordat de marktprijs lager uitvalt, maar krijgen deze objecten toch een nieuwe (andere) invulling.

Weerstandsvermogen/Algemene reserve

De uitwerking van de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen (= de financiële achtervang voor de potentiële risico's in de gemeentelijke grond- en vastgoedexploitaties) vindt plaats in de MPG V. Samenvattend kan het volgende gesteld worden.

⁴ Met ingang van 2017 middels de BBV notitie 'grondexploitaties' percentage of completion methode (POC).

De benodigde weerstandscapaciteit van de grond- en vastgoedexploitaties wordt jaarlijks in de MeerjarenPrognose Grond- en Vastgoedexploitaties (MPGV) bepaald aan de hand van de optelsom van:

- a. het niet afgedekte resultaat van het reële scenario van de vastgoedportefeuille voor de toekomstige jaren;
- b. de generieke risico's voortvloeiende uit de worst case doorrekening van de plannen in exploitatie, bouwprojecten en vastgoedportefeuille, waarbij per risico een parameter is aangehouden die jaarlijks wordt gewogen met een percentage; en
- c. de projectrisico's voortvloeiende uit de risicoanalyse van de overige plannen Ontwikkeling.

Actuele ontwikkelingen

Met de komst van de nieuwe Omgevingswet (waarvan de nieuwe invoeringsdatum thans 1 januari 2021 is) en de aanpalende wetgeving, waaronder met name de Aanvullingswet grondeigendom Omgevingswet, zal het wettelijk instrumentarium voor toekomstige inrichting van de fysieke woon- en leefomgeving forse veranderingen ondergaan en geheel op een nieuwe leest worden geschoeid. Zo komt er gewijzigde regelgeving ten aanzien van nieuwe instrumenten voor de ruimtelijke planvorming (onder andere het omgevingsplan, een omgevingsvisie en programma), het kostenverhaal en het voorkeursrecht gemeenten. Daarnaast zal ook de onteigeningsregelgeving geheel worden gewijzigd.

Voor genoemde nieuwe regelgeving zal gevolgen hebben voor de huidige gemeentelijke structuurvisie, die volgend jaar in de nieuw te vervaardigen omgevingsvisie zal opgaan, alsmede voor het Grond- en Vastgoedbeleid. De omgevingsvisie van de gemeente Maastricht zal naar verwachting in het tweede kwartaal van 2019 vastgesteld worden. Het Grond- en Vastgoedbeleid zal ook een herijking c.q. herziening ondergaan. Het Grond- en Vastgoedbeleid vormt een beleidskader voor de uitvoering van onder meer de omgevingsvisie zodat de ambities van de gemeente uit de omgevingsvisie zo goed mogelijk gerealiseerd kunnen worden. Zo geeft de gemeente in het Grond- en Vastgoedbeleid de wijze en mate van inzet aan van het beschikbare grondbeleidsinstrumentarium zoals onteigening, kostenverhaal en het vestigen van een voorkeursrecht ingevolge de Wet voorkeursrecht gemeenten.

Het geactualiseerde Grond- en Vastgoedbeleid zal naar verwachting in het 4e kwartaal 2019 aan de gemeenteraad ter vaststelling worden aangeboden. In de geactualiseerde kadernota zullen (in het verleden aangekondigde) uitwerkingsnota's, zoals het beleidskader voor waarden en afschrijven, van de vastgoedportefeuille, indien mogelijk, integraal worden meegenomen. Het door het college in 2009 vastgestelde verwervings- en taxatieprotocol zal daarbij ook geëvalueerd en geactualiseerd worden.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2016 zijn gemeenten belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting. Deze invoering kan leiden tot een belastingplicht voor de vastgoed- en bouwgrondexploitatie. De gemeente Maastricht heeft een stuurgroep aangesteld om de gevolgen en eventuele beheersmaatregelen voor de gemeente in kaart te brengen. Vooralsnog is het standpunt van de stuurgroep dat zowel vastgoedexploitaties (fiscaal gezien normaal vermogensbeheer alsmede verliesgevend) alsook de bouwgrondexploitatie (fiscaal gezien verliesgevend) niet leiden tot een vennootschapsbelastingplicht. Overleg met de belastingdienst vindt momenteel nog plaats.

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Zoals eerder genoemd heeft de commissie BBV in 2016 een nieuwe notitie omtrent grondexploitaties gepubliceerd. De redenen hiervoor waren de forse afboekingen van gemeenten op grondposities in de afgelopen jaren, de aanbevelingen uit het rapport Vernieuwing BBV over transparantie en vergelijkbaarheid en de aankomende Omgevingswet. De afbakening was dan ook onvermijdelijk in het kader van de aankomende Vpb-plicht voor gemeenten. Het heeft namelijk een bijdrage geleverd in de fiscale discussie over de afbakening van de ondernemersactiviteit en de toe te rekenen kosten en opbrengsten. De belangrijkste wijzigingen behelzen:

Grondexploitaties (ook wel bouwgronden in exploitatie = BIE):

1. de looptijd van grondexploitaties wordt in principe beperkt tot 10 jaar (> 10 jaar enkel toegestaan mits goed gemotiveerd en geautoriseerd door de raad);

2. geen indexering meer toepassen op toekomstige opbrengsten welke een langere planningshorizon hebben dan 10 jaar (verplichte maatregel);
3. verplichte eenduidige kostentoerekening grondexploitaties (kosten Wro=kosten BBV = kosten Vpb);
4. rentetoerekening aan grondexploitaties baseren op werkelijke rente vreemd vermogen; en
5. de disconteringsvoet wordt gelijkgesteld aan het meerjarig streefpercentage van de Europese Centrale Bank (ECB), zijnde 2%.

Verder heeft de commissie BBV de “percentage of completion” regel (POC) opgenomen in de Notitie Grondexploitatie. Dit om onder meer gemeenten eerder in staat te stellen tussentijds tot winstneming over te gaan bij grondexploitatieprojecten die daarvoor in aanmerking komen. De essentie van de POC methode is:

- winstneming op basis van de POC methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd dient tussentijds naar rato voortgang exploitatie winst genomen te worden; en
- het verwacht resultaat grondexploitatie moet voldoende betrouwbaar te schatten zijn:
 - het resultaat op de grondexploitatie kan betrouwbaar worden ingeschat;
 - de grond (of het deelperceel) moet zijn verkocht; én
 - de kosten zijn gerealiseerd.

Voorgenoemde wijzigingen hebben hun vertaling in de hercalculaties 2017 gekregen. Uiteraard zullen ook toekomstige grondexploitaties getoetst worden aan het voldoen aan voorgenoemde wijzigingen.

3.8 Misbruik en oneigenlijk gebruik (M&O) gemeentelijke middelen

Misbruik en oneigenlijk gebruik criterium (het zogenaamde M&O-criterium) is een van de rechtmatigheidscriteria waaraan de accountant vanaf 2004 de financiële rechtshandelingen toetst in het kader van de jaarrekeningcontrole. M&O kan zich op vele terreinen en in verschillende vormen voordoen. Onder misbruik wordt verstaan het niet tijdig, onjuist of onvolledig verstrekken van gegevens met als doel ten onrechte overheidssubsidies of uitkeringen te verkrijgen dan wel een te laag bedrag aan heffingen te betalen. Oneigenlijk gebruik betreft het aangaan van rechtshandelingen en/of feitelijke handelingen met eveneens als doel overheidssubsidies of uitkeringen te verkrijgen dan wel een te laag bedrag aan heffingen te betalen. Het betreft handelingen die niet in strijd zijn met de letter van de wet, maar wel in strijd zijn met de strekking daarvan. In de externe en interne regelgeving zijn diverse bepalingen opgenomen die erop gericht zijn om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. De raad heeft in december 2007 de Kadernota M&O vastgesteld. In deze gemeentebrede kaderstelling zijn alle regels inzake M&O samengebracht. In de procedures die bij de uitvoering van de bedrijfsprocessen worden gevolgd, zijn over het algemeen maatregelen getroffen om misbruik en oneigenlijk gebruik te voorkomen. Daarnaast zijn er binnen de gemeente regels voorgeschreven die gericht zijn op M&O-aspecten. Indien sprake is van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en voorzieningen wordt onderzoek uitgevoerd en maatregelen genomen.

In zijn jaarlijkse onderzoek naar de kwaliteit van de interne beheersmaatregelen vormt de accountant mede een oordeel over rechtmatigheidsaspecten waarvan M&O deel uitmaakt. Op basis van dit accountantsonderzoek zijn geen tekortkomingen gemeld betreffende de beheersmaatregelen voor het gemeentelijke M&O-beleid.

4.1 Inleiding

De programmabegroting van de gemeente Maastricht wordt vastgesteld door de gemeenteraad. Hierdoor ontstaat een financieel mandaat voor het college van burgemeester en wethouders om noodzakelijke uitgaven te doen en inkomsten te verwerven. Gaandeweg het begrotingsjaar kunnen zich vervolgens ontwikkelingen voordoen of worden keuzes gemaakt die leiden tot begrotingsaanpassingen die telkens door de raad worden vastgesteld. Dit gebeurt doorgaans bij de managementrapportage (marap), raadsvoorstellen of - indien toekomstige begrotingsgevolgen ook al terugvertaald worden naar het verslagjaar - bij de kaderbrief of de meerjarenbegroting. Deze bijgestelde programmabegroting vormt het referentiepunt voor de jaarstukken. Afwijkingen ten opzichte van de uiteindelijk bijgestelde programmabegroting kunnen worden veroorzaakt door niet beïnvloedbare factoren, door verdedigbare en ter besluitvorming voorgelegde keuzes en door onvolkomenheden in het budgetbeheer. Deze afwijkingen of het resultaat worden aan de raad voorgelegd met een bestemmingsvoorstel. Naast het rekeningresultaat wordt de vermogenspositie van de gemeente gepresenteerd in de balans. Door vaststelling van de jaarstukken wordt het college gedechargeerd voor het financiële beleid in het verslagjaar.

4.2 Waarderings- en resultaatbepalingsgrondslagen

Voorschriften

Bij het opstellen van de jaarrekening zijn de volgende wettelijke en andere voorschriften in acht genomen:

- De Gemeentewet, artikel 197;
- Het Besluit begroting en verantwoording (BBV);
- Accounting Manual Gemeente Maastricht;
- De door de gemeenteraad vastgestelde financiële verordeningen ex art. 212, 213 en 213a;
- De rapportage interne verrekeningen en opdrachtgeverschap opgesteld voor het financieel verbeterprogramma 'Met meer aandacht';
- Het handboek planning & control van de gemeente Maastricht waarin de concernrichtlijnen voor de samenstelling van de jaarrekening zijn opgenomen.

De jaarrekening biedt inzicht in de resultaten over het begrotingsjaar 2017 en in de omvang en samenstelling van het vermogen per 31 december 2017.

Consolidatie

De deelnemingen zijn niet in de consolidatie betrokken, maar zijn opgenomen onder de financiële vaste activa. Indien beschikbaar worden de jaarcijfers van meerderheidsbelangen opgenomen in de bijlagen.

De geconsolideerde balans voor resultaatbestemming is opgebouwd uit de balansen van:

- Algemene Dienst;
- Bestuurszaken, Concernzaken en Communicatie;
- Shared Service Center;
- Publieke Dienstverlening;
- Beleid en Ontwikkeling;
- Sociale Zaken;
- Veiligheid en Leefbaarheid;
- Stadsbeheer;
- Maastricht Sport;
- Centre Céramique, Kumulus en Natuurhistorisch Museum;
- Theater aan het Vrijthof;
- Maastricht Bereikbaar;
- Project A2.

De onderlinge verrekeningen, vorderingen en schulden tussen bovengenoemde organisatie-onderdelen zijn geëlimineerd. De afwikkeling van de onderlinge vorderingen en schulden vindt in 2018 plaats.

BBV - wijzigingen 2016/2017

De wijzigingen in het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) dragen bij aan de interne sturing door de raad en aan een betere vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Het merendeel van de wijzigingen gaat in vanaf begroting 2017. De wijzigingen die al van toepassing waren op de jaarstukken 2016:

- Wijzigingen ten aanzien van grondexploitaties (zoals niet in exploitatie genomen gronden afschaffen en opnemen bij materiële vaste activa);
- Bijdragen in activa van derden worden niet langer verantwoord als onderdeel van de financiële vaste activa maar met ingang van boekjaar 2016 verantwoord als immateriële vaste activa.
- Uitsplitsing van de vooruitontvangen en nog te ontvangen bedragen van overheidslichamen naar : Europese overheidslichamen, het Rijk en overige Nederlandse overheidslichamen.
- Opnemen van het bedrag van vennootschapsbelasting.

De baten en lasten per taakveld moeten vanaf 2017 ook worden opgenomen, zie hiervoor paragraaf 4.6.

4.2.1 Waarderingsgrondslagen balans

Voor zover niet anders vermeld wordt, zijn activa gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa, zijnde kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen, worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en bijkomende kosten verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving geschiedt lineair in 5 jaar. Daarnaast worden vanaf 2016 de bijdragen in activa in eigendom van derden opgenomen onder de immateriële vaste activa.

Materiële vaste activa

Alle materiële vaste activa met economisch nut (met of zonder heffing) worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met afschrijvingen. Alle materiële vaste activa met economisch nut (met of zonder heffing) worden op lineaire basis afgeschreven met uitzondering van bebouwd onroerend goed dat annuïtair wordt afgeschreven.

De in erfpacht uitgegeven gronden zijn gewaardeerd tegen uitgifteprijs van eerste uitgifte. Gronden waarvan de erfpacht eeuwigdurend is afgekocht, worden gewaardeerd tegen registratiewaarde. Materiële vaste activa in de openbare ruimte met meerjarig maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd. Waardering vindt plaats tegen verkrijgingsprijs verminderd met ontvangen bijdragen van derden, bijdragen uit bestemmingsreserves en afschrijvingen. De materiële vaste activa met maatschappelijk nut wordt lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere levensduur.

Voor activeringen worden hierbij de volgende termijnen gehanteerd:

Investerings met economisch nut	max.
Nieuwbouw, uitbreiding en verbouwing (woonruimten, bedrijfsgebouwen, scholen, etc.)	40
Parkeergarages	40
Binnen- en buitensportaccommodaties	25 – 40
Riolering	30
Energiebesparende maatregelen	25
Motorvoertuigen	20
Uitbreiding/verbouwing (bebouwd onroerend goed)	20
Upgrading parkeerterreinen	10 – 20
Fietsrekken	20

Automatisering	2 – 20
Kantoormeubilair, schoolmeubilair en inventaris	10 – 15
Groot onderhoud woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
Aanleg tijdelijke terreinwerken, woonruimten en bedrijfsgebouwen	10
Technische installaties	5 – 10
Zware transportmiddelen	5 – 10
Overige productiemiddelen	4 – 10
Telefooninstallaties	3 – 10
Aanhangwagens, personenauto's en lichte voertuigen	5 – 8
Investerings met meerjarig maatschappelijk nut	max.
Bruggen en tunnels	75
Bijdrage aan stedelijke ontwikkeling	40
Wegen (aanleg, verbetering, aanpassing)	25
Groenvoorziening (aanleg, verbetering, aanpassing)	20
Bodemsanering	20
Mobiliteit	20
Verkeersregelinstallaties	15
Speelvoorzieningen (aanleg, verbeteringen, aanpassing)	10

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen leningen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of duurzaam lagere waarde. Met ingang van 2016 worden activa in eigendom van derden gepresenteerd onder de immateriële vaste activa.

Vorraden

De voorraden gronden en onderhanden werken worden gewaardeerd tegen historische verwervingsprijs vermeerderd met rente en algemene beheerskosten en verminderd met opbrengsten uit gronduitgiften, subsidies en bijdragen. De magazijnvoorraden worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en/of een vaste verrekenprijs. De voorraad zout voor de gladheidbestrijding wordt gewaardeerd tegen de laatste inkoopprijs. Voorraden worden tegen de marktwaarde gewaardeerd als de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder de post onderhanden werk –projecten worden opgenomen het saldo van de vorderingen en schulden (tegen nominale waarde) van Maastricht Bereikbaar en van het project A2.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde en als dat nodig is verminderd met een voorziening voor oninbare bedragen.

Voorzieningen

Voorzieningen behoren tot het vreemd vermogen (schulden) van de gemeente. Om die reden kunnen voorzieningen naar de situatie per ultimo verslagjaar geen negatieve stand kennen. Voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde/het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies.

Voorzieningen worden gevormd indien er sprake is van:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten.
- Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten.
- Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
- Bijdragen (spaarcomponent) aan toekomstige vervangingsinvesteringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing wordt geheven.
- Middelen verkregen van derden, die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen verkregen van Europese en Nederlandse overheidslichamen met een specifiek bestedingsdoel, die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren.

De vorming van een voorziening, dan wel een dotatie aan een al bestaande voorziening, is als een last in het betreffende boekjaar verantwoord. Alle aanwendungen aan voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht en in het verslagjaar niet ten laste van de exploitatie verantwoord.

Aan voorzieningen ter egalisatie van (onderhouds)lasten van kapitaalgoederen over meerdere begrotingsjaren ligt een actueel (beheer)plan ten grondslag. Uitgevoerd achterstallig onderhoud is daarbij ten laste van de exploitatie verantwoord. Deze lasten zijn niet ten laste van de gevormde voorziening gebracht.

Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume. Voor het bepalen van het "jaarlijks vergelijkbaar volume" is een tijdsperiode van vier jaar gehanteerd.

Rentetoevoegingen aan voorzieningen zijn niet toegestaan.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

4.2.2 Resultaatbepalingsgrondslagen

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben, tenzij anders wordt vermeld. Voor zover noodzakelijk zijn ten laste van het resultaat voorzieningen getroffen voor:

- Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang per balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs te schatten zijn;
- Risico's ter zake van verplichtingen en verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- Kosten te maken in een volgend boekjaar, mits deze hun oorsprong vinden in het onderhavige boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten.

Dividend wordt gewaardeerd tegen nominale waarde.

Resultaatbestemming

Conform het Besluit begroting en verantwoording (BBV) worden mutaties in de reserves, zowel bij de begroting als de rekening, separaat verantwoord. Het jaarrekeningresultaat is hierdoor zowel voor als na bestemming inzichtelijk.

Boekjaar

Het boekjaar is gelijk aan het kalenderjaar.

4.3 Balans

ACTIVA <i>bedragen (x € 1.000)</i>	31-12-17	31-12-2016	PASSIVA <i>bedragen (x € 1.000)</i>	31-12-17	31-12-2016
Vaste activa	562.024	561.757	Vaste passiva	526.695	498.629
Immateriële activa	23.971	20.938	Eigen vermogen	182.914	191.694
Onderzoek en ontwikkeling	109	121	Algemene reserves	4.724	4.724
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	23.862	20.817	Bestemmingsreserves	169.729	168.224
Materiële vaste activa	442.097	431.301	Gerealiseerd resultaat	8.461	18.746
Materiële activa economisch nut	301.665	298.441	Voorzieningen	44.404	41.032
Materiële activa economisch nut (via heffing)	25.236	16.210	Langlopende schulden	299.377	265.903
Materiële activa in openbare ruimte met een maatschappelijk nut	115.196	116.650	Banken en overige fin. Instellingen	298.701	265.627
Financiële activa	95.956	109.518	Waarborgsommen	676	276
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	931	931	Vlottende passiva	195.061	204.830
Leningen:			Kortlopende schulden	193.656	181.765
Woningcorporaties	6.091	6.807	Overige Kasgeldleningen	81.900	69.741
Deelnemingen	78.818	78.877	Overige kortlopende schulden	41.215	49.978
Overige verbonden partijen	182	12.282	Overlopende passiva	66.844	54.894
Overige langlopende leningen	9.934	10.621	Schulden aan publiekrechtelijke lichamen	3.697	7.152
Vlottende activa	159.732	141.702	Liquide middelen	1.405	23.065
Voorraden	10.529	6.567	Totaal passiva	721.756	703.459
Onderhanden werk	10.470	6.536			
Grond- en hulpstoffen	59	31			
Vorderingen	148.605	134.815			
Vorderingen op openbare lichamen	30.260	29.807			
Verstreckte kasgeldleningen	32.000	24.551			
Overige vorderingen	22.081	26.800			
Overlopende activa	64.264	53.657			
Liquide middelen	598	320			
Totaal activa	721.756	703.459			

4.3.1 Toelichting balans activa

Immateriële vaste activa

Onder de immateriële vaste activa zijn opgenomen de kosten van activa in eigendom van derden en de kosten van onderzoek en ontwikkeling (O&O). Het verloop op de diverse onderdelen kan als volgt worden weergegeven:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Activa in eigendom derden	O&O	Totaal
Boekwaarde 1/1	20.817	121	20.938
Herrubricering			0
Investing	3.823		3.823
Desinvestering			0
Afschrijving	-778	-12	-790
Boekwaarde 31/12	23.862	109	23.971

De investering in 2017 in activa in eigendom van derden heeft betrekking op een bijdrage aan A2.

Materiële vaste activa met een economisch nut

Herrubricering materiële vaste activa met een economisch nut

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-16	herrubricering	1-01-17
Erfpacht gronden / parkeer garages	30.167		30.167
Gronden en terreinen	12.685	560	13.245
Bedrijfsgebouwen	199.567	-560	199.007
Machines, apparaten en installaties	14.480		14.480
Overige materiële vaste activa	41.542	378	41.920
<i>Subtotaal</i>	<i>298.441</i>	<i>378</i>	<i>298.819</i>
Riool voorzieningen	14.718		14.718
Milieuparken	1.492	-378	1.114
<i>Subtotaal</i>	<i>16.210</i>	<i>-378</i>	<i>15.832</i>
Totaal	314.651	0	314.651

Per 1-1-2017 heeft er een herrubricering plaatsgevonden van Bedrijfsgebouwen naar Gronden en terreinen (€ 0,560 mln.) en van Milieuparken naar Overige materiële vaste activa (€ 0,378 mln.).

Verloopoverzicht materiële vaste activa met een economisch nut

Onder materiële vaste activa met economisch nut wordt afzonderlijk opgenomen:

- Investerings met economisch nut (investerings hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen);
- Investerings met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven.

<i>bedragen x € 1.000</i>	Boek- waarde 1/1	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boek- waarde 31/12
Erfpacht gronden / parkeer garages	30.167		271		29.896
Gronden en terreinen	13.245		653		12.592
Gebouwen	199.007	8.303	977	6.333	200.000
Machines, apparaten en installaties	14.480	2.489		5.229	11.740
Overige materiële vaste activa	41.920	8.171	451	2.203	47.437
<i>Subtotaal</i>	<i>298.819</i>	<i>18.963</i>	<i>2.352</i>	<i>13.765</i>	<i>301.665</i>
Riool voorzieningen	14.718	7.890	0	753	21.855
Milieuparken	1.114	2.267	0		3.381
<i>Subtotaal</i>	<i>15.832</i>	<i>10.157</i>	<i>0</i>	<i>753</i>	<i>25.236</i>
Totaal	314.651	29.120	2.352	14.518	326.901

In 2017 zijn er geen bijdragen van derden ontvangen gerelateerd aan een actief en er heeft geen afwaardering plaatsgevonden wegens duurzame waardeverminderingen.

Toelichting tabel

De vermindering bij de Erfpachtgronden/parkeergarages heeft betrekking op bedrijfsterreinen.

De desinvestering Gronden en terreinen heeft met name betrekking op de verkoop van panden aan de Cannerweg (€ 0,560 mln.) en de Meutestraat (€ 0,017 mln.).

De investeringen in Gebouwen hebben voornamelijk betrekking op de Silexstraat/nieuwbouw El Habib (€ 0,788 mln.), de restauratie en herinrichting van het stadhuis (€ 4,422 mln.), de aankoop van de Watermolen (€ 1,290 mln.), de verbouwing van het Theater (€ 0,705 mln.),

De desinvestering is voornamelijk een gevolg van het onttrekken van de Severenstraat aan de onderwijsbestemming vooruitlopend op sloop (€ 0,829 mln.).

De investeringen in Duurzame productiemiddelen ad € 2,5 mln. hebben voornamelijk betrekking op werkomgeving € 1,4 mln. en overige productiemiddelen € 1,1 mln.

De investeringen in de Overige materiële vaste activa totaal € 8,1 mln. hebben voornamelijk betrekking op de nieuwbouw Sporthal Geusselt (€ 5,153 mln.), Boulodrome (€ 0,802 mln.), sportpark Heer (€ 1,044 mln.) sportpark Heugem (€ 0,104 mln.), zonnepanelen bij de panden aan de Randwycksingel en Herbenusstraat (€ 0,271 mln.) en investeringen Centre Céramique, Kumulus en Theater (€ 0,519 mln.). De desinvestering is voornamelijk een gevolg van het onttrekken van de Severenstraat aan de onderwijsbestemming vooruitlopend op sloop (€ 0,449 mln.).

De investeringen in Rioolvoorzieningen zijn een gevolg van het GRP 2013-2017 en hebben voornamelijk betrekking op Waterberging Petrusbandenplein Heer (€ 2.872 mln.), Bergbezinkbassin Bieslanderweg (€ 1.718mln.) en Bergbezinkbassin Geusselt (€ 1.580 mln.).

De investeringen Milieuparken betreffen het milieupark Rondeel.

Materiële vaste activa in de openbare ruimte met een met maatschappelijk nut

De materiële vaste activa met maatschappelijk nut hebben betrekking op investeringen in de openbare ruimte welke voor de gemeente van groot belang zijn, doch niet verhandelbaar zijn en waarvoor ook geen heffing of anderszins inkomsten verkregen worden. Het verloop per categorie kan als volgt worden weergegeven:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Boek- waarde 1/1	Investering	Des- investering	Afschrijving	Boek- waarde 31/12
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	101.555	3.693	134	4.763	100.351
Overig	15.095	2.952	1.216	1.986	14.845
Totaal	116.650	6.645	1.350	6.749	115.196

Toelichting tabel

De investeringen grond-, weg en waterbouwkundige werken bestaan voornamelijk uit bijdragen aan het programma Beter Benutten (€ 2,180 mln.), investeringen in het Frontenpark (€ 0,5 mln.) en investeringen in duurzaamheid a.g.v. het Maastrichts Energie Akkoord (€ 0,346 mln.). De investeringen overige materiële vast activa maatschappelijk nut hebben betrekking op de

terugstorting in het vruchtboomfonds i.r.t. de afwaardering Stedelijke Programmering (€ 0,895 mln.), investeringen in verkeersregelinstallaties (€ 0,411 mln.), investering in ontwikkeling van het Tapijn-terrein (€ 0,158 mln.) en materieel Stadsbeheer (€ 1,387 mln.).

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa bestaan uit deelnemingen en verstrekte langlopende geldleningen, de laatste categorie vooral in het kader van de financiering van de woningbouw.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-16	mutatie	31-12-17
Kapitaalverstrekingen aan:			
Deelnemingen	931	0	931
Leningen aan:			
Woningcorporaties	6.807	-716	6.091
Deelnemingen	78.877	-59	78.818
Overige verbonden partijen	12.282	-12.100	182
Overige langlopende leningen	10.621	-687	9.934
Totaal	109.518	-13.562	95.956

Voor een nadere toelichting op de leningspositie wordt verwezen naar 3.4 Financiering.

Voorraden

Verloopoverzicht onderhanden werk

In onderstaande tabel een toelichting op de posten van de voorraden:

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	31-12-16
Onderhanden werk - projecten	502	-2.915
Onderhanden werk - in exploitatie genomen bouwgronden	9.968	9.451
Onderhandenwerk - bebouwd onroerend goed	0	0
<i>Totaal onderhanden werk</i>	<i>10.470</i>	<i>6.536</i>
Grond- en hulpstoffen - niet in exploitatie genomen bouwgronden	0	0
Overige grond- en hulpstoffen	59	31
<i>Totaal grond- en hulpstoffen</i>	<i>59</i>	<i>31</i>
	10.529	6.567

Onderhanden werk – projecten

Dit betreft vooral projecten verbeteren infrastructuur (mobiliteit) en onderhoud openbare ruimte.

Onderhanden werk – in exploitatie genomen bouwgronden

Omschrijving	(Bedrag * € 1.000,-)	2017	2016
Boekwaarde per 1 januari		9.451	11.329
Correctie BBV grexwet initiatieven		11	
		9.462	11.329
Lasten plannen in exploitatie		2.355	2.331
Baten plannen in exploitatie		-1.850	-4.209
Mutatie rekening lasten en baten plannen in exploitatie			
Boekwaarde per 31 december		9.967	9.451
<i>Nog te maken kosten:</i>			
Grondverwerving		2.731	3.417
Bouwrijp maken		15.746	16.668
Overige kosten c.q. bijdragen		21.083	20.772
Niet terugvorderbare omzetbelasting			
Rentekosten		1.980	2.317
Omslagkosten			-
Fonds bovenwijkse voorzieningen		-	-
Toevoeging reserves		192	-190
Totaal nog te maken kosten		41.732	42.984
Totaal boekwaarde en nog te maken kosten		51.699	52.435
<i>Nog te realiseren opbrengsten</i>			
Voorraad bouwgrond		44.426	45.990
Te ontvangen subsidies			-
Bijdrage SVF/ISV en de algemene dienst			113
Overige opbrengsten		7.735	6.571
Beschikking reserves		-	221
Totaal nog te realiseren opbrengsten		52.161	52.895
Geraamd nader te concretiseren exploitatieresultaat		462	460

Vorderingen

In onderstaand overzicht is een onderverdeling van de vorderingen met een looptijd minder dan een jaar opgenomen.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	31-12-16
Vorderingen op openbare lichamen	30.260	29.807
Overige vorderingn	22.081	26.800
Overlopende activa	63.163	53.531
Nog te ontvangen voorschotten Europese en Nedelandse overheid	1.101	126
Verstrekke kasgeldleningen	32.000	24.551
	148.605	134.815

De toename van de verstrekte kasgeldleningen wordt verklaard door de verstrekte kasgeldlening aan Belvédère.

Voor het drempelbedrag van het schatkistbankieren wordt verwezen naar paragraaf 3.4 Financiering.

In onderstaande tabel zijn de van Europese en Nederlandse overheidslichamen nog te ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel opgenomen:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Lichaam *)	Begin-saldo	Toevoeging	Ontvangen	Eindsaldo
Subsidie stedelijke ontwikkeling	3		5.475	4.500	975
Restauratie electriciteitscentrale	3	125			125
P en R Parallelweg	3	1			1
		126	5.475	4.500	1.101

*Lichaam: 1 = Europees overheidslichamen, 2 = Rijk en 3 = overige Nederlands overheidslichamen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde en direct eisbaar.

4.3.2 Toelichting balans passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen is opgebouwd uit algemene reserves en reserves waaraan al een bestemming is gegeven. Hierna volgt een toelichting per soort reserve.

Algemene reserve

De algemene reserve is allereerst noodzakelijk voor het opvangen van tegenslagen en vormen hiermee de kern van het weerstandsvermogen van de gemeente. De algemene reserve is vrij besteedbaar.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	31-12-16
Algemene reserve gemeentebreed	4.724	4.724
Totaal algemene reserves	4.724	4.724

Bestemmingsreserves

De bestemmingsreserves zijn onderverdeeld in:

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	1-01-17	31-12-16
Egalisatiereserves	14.025	11.663	9.591
Beklemd reserves	108.726	115.603	117.802
Financieringsreserves	24.596	22.954	22.954
Overige bestemmingsreserves	22.382	36.750	17.877
Totaal egalisatiereserves	169.729	186.970	168.224

Het verschil tussen 31-12-16 en 01-01-17 is de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2016.

Egalisatiereserves zijn ingesteld om te komen tot een gelijkmatige verdeling van de kosten.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	1-01-17	31-12-16
Bedrijfsreserves	5.285	4.861	3.663
Verkiezingen	412	615	615
Mecc	5.893	3.968	3.094
Organisatieontwikkeling/I&A	1.735	1.745	1.745
Afval	624	418	418
Overig < € 0,5 mln.	76	56	56
Totaal egalisatiereserves	14.025	11.663	9.591

Het verschil tussen 31-12-16 en 01-01-17 is de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2016.

Onder de egalisereserves zijn de bedrijfsreserves opgenomen welke dienen ter egalisatie van de resultaten op apparaatskosten over de verschillende jaren.

Medio 2015 heeft de gemeente Maastricht het eigendom van het MECC-complex, waaronder de hallen, de catering en de kantoren, voor de koopsom van € 25 mln. overgenomen van Annexum. Bij deze overname is tevens besloten dat de gemeente de komende jaren fors gaat investeren in het MECC-complex. Een deel van deze investering wordt gedekt via een huurverhoging. Het overige kan worden gefinancierd middels het financieel voordeel dat er ontstaat nu de exploitatie van het MECC-complex geheel bij de gemeente als eigenaar ligt. Het financieel voordeel ontstaat (deels) doordat de werkelijke investeringen achterblijven t.o.v. de geprognosticeerde investeringen. Dit voordeel wordt in de reserve gestort. Verder blijft de reserve ook dienen voor het opvangen van de eventuele resultaten van de exploitatie MECC.

De reserve organisatieontwikkeling/I&A is aangewend voor: trainees, het 'lean' maken van processen en ontdebellen van applicaties, frictiekosten en projecten. De reserve I&A is ter financiering van de kapitaallasten van projecten.

Beklemdes reserves betreffen reserves die naar hun aard niet behoren tot de vrij besteedbare middelen. Inzet van deze reserves is niet mogelijk, omdat het resultaat nog niet is gerealiseerd (bijvoorbeeld bij herwaarderingsreserves) of inzet is niet mogelijk omdat de reserve een structurele bijdrage aan het dekkingsplan van de begroting dient te leveren (bijvoorbeeld het vruchtboomfonds).

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	1-01-17	31-12-16
Vruchtboomfonds	108.726	115.602	117.802
Totaal beklemdes bestemmingsreserves	108.726	115.602	117.802

Het verschil tussen 31-12-16 en 01-01-17 is de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2016.

De mutaties in het vruchtboomfonds hebben naast de rentevergoeding ad € 8,2 mln. en de standaard bijdrage aan de exploitatie van € 13,1 mln. te maken met een onttrekking van € 1,3 mln. voor de afboeking van de boekwaarde IVOO school Severenstraat. Daarnaast heeft een onttrekking van € 0,6 mln. plaatsgevonden t.b.v. een storting aan de voorziening MTB.

De financieringsreserves zijn bedoeld om (toekomstige) kapitaallasten van investeringen in productiemiddelen te bekostigen.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	31-12-16
Financieringsreserves productiemiddelen	18.928	17.286
Verbeteren sportaccommodaties/Spreidingsplan Sport	5.668	5.668
Totaal financieringsreserves	24.596	22.954

De financieringsreserves dienen ter vervanging van productiemiddelen, vooral op het gebied van automatisering, met als doel een effectieve en efficiënte ondersteuning van het productieproces. De systematiek behelst dat aankopen worden geactiveerd en de kapitaallasten ten laste van de financieringsreserves productiemiddelen worden gebracht.

Vanaf 1 januari 2017 is ook het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht. De reserve Verbeteren sportaccommodaties/Spreidingsplan Sport wordt gebruikt om de afschrijvingen van de betreffende investeringen te dekken.

Voor de overige bestemmingsreserves geldt dat de raad hiervoor al bestemmingen heeft aangegeven. De raad kan deze bestemmingsrichtingen wijzigen. In onderstaande tabel zijn de grootste reserves (per ultimo groter dan € 0,5 mln.) afzonderlijk opgenomen.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	1-01-17	31-12-16
Mobiliteit	1.412	2.091	1.705
Stedelijke vernieuwing / ISV	6.436	6.443	
Vestingvisie	9	708	
Reserve overloop	1.401	7.927	
Combinatiefuncties	478	595	595
Sociaal/economische/culturele impulsprojecten	615	1.462	1.462
Innovatieopdracht samenleven	1.106	1.172	1.172
Decentralisaties Sociaal Domein	696	2.185	2.185
Duurzame Sociale Infrastructuur	3.786	4.848	4.848
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	920	958	958
Intensivering reïntegratie	234	511	511
Opvang asielzoekers/vluchtelingen	447	882	882
Krimpgelden regio	1.406	845	845
Herstructurering MTB	589	1.832	1.832
Incidenteel resultaat		2.308	
Overig < € 0,5 mln.	2.847	1.983	882
Totaal overige bestemmingsreserves	22.382	36.750	17.877

Het verschil tussen 31-12-16 en 01-01-17 is de resultaatbestemming bij de jaarrekening 2016.

Doelstelling van de reserve Mobiliteit is het faciliteren van het mobiliteitsbeleid. Naast het leveren van cofinanciering bij investeringsprojecten ligt het accent op het afdekken van onrendabele exploitaties zoals de exploitatie fietsenstallingen.

De voeding van het mobiliteitsfonds bestaat voornamelijk uit een deel van het positieve resultaat van het product 'straatparkeren'. Voor 2017 is vanuit het 'resultaat exploitatie parkeren', na aftrek van de vastgestelde afdracht aan de algemene middelen, € 0,680 mln. beschikbaar als storting in het mobiliteitsfonds. Daarnaast wordt de reserve gevoed via ontvangsten parkeerbijdrageregeling. Onttrekkingen uit het mobiliteitsfonds betreffen bijdragen aan investeringsprojecten, zoals treinstation Maastricht Noord (€ 0,3 mln.), Beter Benutten (€ 1,0 mln.) en Noorderbrug (€ 0,4 mln.).

In de periode 2000 tot en met 2009 ontving de gemeente rijksmiddelen op grond van de wet Stedelijke Vernieuwing, de zogenaamde ISV-middelen (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing). Over de inzet van de middelen en de te realiseren prestaties werden met het Rijk afspraken gemaakt. Naast de rijksmiddelen stelde de Raad ook gemeentelijke middelen beschikbaar. Tot en met 2014 zijn de niet bestede middelen voor stedelijke vernieuwing, zowel de rijksmiddelen als de gemeentelijke gelden, gestort in diverse voorzieningen (ISV 2000-2004, ISV 2005-2009, ISV Bodem en ISV Fysiek).

Omdat de noodzaak tot verantwoording aan het Rijk is komen te vervallen en vanwege integrale weging en sturing op het 'Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing' zijn de afzonderlijke onderdelen losgelaten en in 2015 samengevoegd tot één Stedelijk vernieuwingsbudget.

A.g.v. veranderde inzichten tijdens de accountantscontrole van de jaarrekening 2016 is deze voorziening omgezet in een reserve.

In 2010 is de Vestingvisie door de Raad vastgesteld. Daarbij is besloten om het restantbudget van de regeling "Instandhouding van het onroerend cultureel erfgoed van Maastricht 2008-2011" te gebruiken voor het uitvoeren van achterstallig onderhoud. Het restantbudget is toen gestort in de voorziening vestingvisie. A.g.v. veranderde inzichten tijdens de accountantscontrole bij de jaarrekening 2016 is de voorziening omgezet in een reserve.

Reserve overloop

Deze reserve wordt gevormd door nog niet ingezette budgetten van een afgesloten dienstjaar. Deze budgetten moeten beschikbaar blijven om noodzakelijke werken/diensten te kunnen uitvoeren in het daaropvolgende jaar.

De budgetten blijven beschikbaar als hiervoor reeds een collegebesluit is genomen in het dienstjaar of een verplichting jegens derden is aangegaan, waarvan de uitvoering op een later moment zal plaatsvinden.

Aan de reserve Combinatiefuncties is in het kader van brede scholen, sport en cultuur een storting gedaan van € 0,240 mln. In 2017 is er een onttrekking geweest van € 0,358 mln. voor tijdelijke personeelskosten bij Maastricht Sport en bijdrage Iron Man.

Bij de begroting 2014 heeft de raad (bij amendement) met de restgelden van Maastricht Culturele Hoofdstad ad € 3 mln. een investeringsfonds ingesteld voor Sociaal / economische / culturele impulsprojecten. In de Kaderbrief 2014 is van deze € 3 mln., € 2 mln. gereserveerd voor impulsen voor de Creatieve Industrie en € 1 mln. voor de Innovatieagenda Cultuur. In 2017 heeft er een onttrekking van € 0,6 mln. plaatsgevonden voor uitvoering van projecten.

Bij de kaderbrief 2011 en de innovatieopdracht Welzijn en Zorg van mei 2011 is besloten om financiële voordelen, die in aanloop naar het realiseren van de taakstelling geboekt worden, te gebruiken voor de frictiekosten en voor de kosten van ontwikkeling van alternatieve werkwijzen. De onttrekkingen aan de reserve Innovatieopdracht samenleven in 2017 betroffen subsidie Samen voor Maastricht (€ 0,050 mln.), frictie harmonisatie kinderopvang (€ 0,035 mln.) en een bijdrage aan de dekking van het nadelig resultaat 2017-marap (€ 0,3 mln.). Daarnaast is retour ontvangen van Steps € 0,320 mln., het restant van het frictiebudget.

Bij de jaarrekening 2012 is de reserve Decentralisaties Sociaal Domein ingesteld. Deze reserve is gecreëerd in aanloop naar de decentralisaties om opstartkosten, investeringen, transformatie en innovaties in het sociale domein te bekostigen. De onttrekking in 2017 heeft betrekking op de bijdrage aan de dekking van het nadelig resultaat 2017-marap (€ 1,0 mln.), uitvoeringskosten Sociale Teams (€ 0,333 mln.) en transformatiekosten (€ 0,156 mln.).

De reserve Duurzame Sociale Infrastructuur is bij de kaderbrief 2014/programmabegroting 2015 ingesteld. Deze reserve is bedoeld voor het realiseren van de kanteling van individuele voorzieningen naar algemene voorzieningen m.a.w. het streven om meer algemene voorzieningen voor inwoners te realiseren, waardoor er minder relatief dure individuele voorzieningen nodig zijn. Het fonds is gericht op preventie, het versterken van de burgerkracht en versterken van de eerste lijnszorg.

De reserve Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost betreft het samengesteld bedrag van kosten en opbrengsten van het project Maastricht Noord Oost (incl. diverse deelprojecten) en dient ter dekking van de toekomstige project uitgaven. Met de vaststelling van de herijking herstructurering (Raad december 2016) zijn de bestedingsdoeleinden herijkt. De onttrekking in 2017 betrof het saldo van de projecten i.k.v. de bewonersinitiatieven.

De reserve Intensivering reïntegratie is bij de marap 2015 ingesteld ten behoeve van het bekostigen van het intensiveren van de re-integratie activiteiten in 2016 en volgende jaren. Doelstelling is het intensiever sturen op de re-integratie van de mensen die voorheen op de WSW-wachtlister stonden. Daarnaast worden extra plaatsingen van mensen in participatieplaatsen gerealiseerd en worden extra groeibanen voor jongeren ingezet. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de arbeidsmarkttoeleiding van deze doelgroepen en kan een verlaging van het uitkeringsbestand worden gerealiseerd. In 2017 is een € 0,277 mln. onttrokken t.b.v. de uitvoering collegenota Re-integratie.

In 2016 zijn als onderdeel van de decentralisatie-uitkering (DU) Gemeentefonds gelden ontvangen ten behoeve van de Opvang asielzoekers/vluchtelingen. Dit als financiële vertaling van het bestuursakkoord verhoogde asielinstroom 2015-2017. In maart 2016 heeft het college de uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen vastgesteld. De uitgaven zullen zoveel mogelijk binnen bestaande middelen worden opgevangen. Indien deze ontoereikend zijn in enig jaar worden de DU-uitkeringen 2016-2017 aangewend. Om de DU-middelen volledig aan te wenden voor de geformuleerde opgave is besloten een bestemmingsreserve in te stellen. In 2017 heeft een storting van ontvangen gemeentefonds middelen (€ 0,332 mln.) plaatsgevonden. De onttrekkingen betreffen Procesmanager (€ 0,140 mln.), juridische ondersteuning (€ 0,165 mln.), werkbudget (€ 0,050 mln.), maatschappelijke zorg 18-23 jaar (€ 0,27 mln.), GGD (€ 0,179 mln.) en bijdrage aan de dekking van het nadelig resultaat 2017-marap (€ 0,81 mln.).

De regio Maastricht-Heuvelland ontvangt gedurende de periode 2016-2020 een decentralisatie-uitkering van € 0,844 mln. per jaar in relatie tot de opgave in de regio Maastricht-Heuvelland vanwege de krimp (Krimpgelden regio).

Vanuit het oogpunt van kostenoriëntatie wordt de decentralisatie-uitkering aan één gemeente toegekend, die de uitkering ontvangt voor alle gemeenten in de krimpregio, i.c. gemeente Maastricht. Omdat de middelen niet in ieder jaar volledig beschikt en besteed worden, zullen de middelen aan een reserve krimpgebieden worden toegevoegd, om besteding over de jaren mogelijk te maken.

Voor een toelichting op de reserve herstructurering MTB wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

De reserve Incidenteel resultaat is ingezet voor het dekkingsplan begroting 2017.

Voorzieningen

Voorzieningen zijn middelen die bestemd zijn voor dekking van risico's en verliezen in de toekomst voor zover de omvang daarvan redelijkerwijze is in te schatten. In onderstaande tabel zijn de voorzieningen > € 0,5 mln. opgenomen.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	31-12-16
Gemeentelijk privaat bebouwd onroerend goed	1.167	1.506
MTB	3.782	3.160
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	1.583	1.731
Riolen	18.516	14.837
IBOR	5.254	4.312
Onderhoud Geusseltbad	964	761
Onderhoud sportaccommodaties	1.933	1.665
Friciekosten afstoten gymzalen	315	694
Speelvoorzieningen	0	634
Onderhoud Centre Ceramique	197	663
Afval	1.012	979
Voormalig personeel Kumulus	1.763	2.200
Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (APPA)	2.495	2.808
Voorziening Wom Bélvédere	4.300	4.300
Overig < € 0,5 mln.	1.123	782
Totaal	44.404	41.032

De voorziening Gemeentelijk privaat bebouwd onroerend goed is bestemd voor het jaarlijks plegen van preventief onderhoud aan het gemeentelijk privaat bebouwd onroerend goed. Voor het planmatig onderhoud is er een planning per pand vastgelegd voor de komende jaren. Minimaal 1 keer per vijf jaar worden er herinspecties uitgevoerd en wordt de planning bijgesteld.

Voor een toelichting op de voorziening MTB wordt verwezen naar de paragraaf Verbonden partijen.

Van het restantbedrag Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente, dat mede door de corporaties ooit is opgebouwd, worden jaarlijks – beperkt – door de gezamenlijke partijen investeringen gedaan voor de leefbaarheid met de intentie om de nadruk te leggen op de wijken Mariaberg en Pottenberg.

De voorziening Riolen dient ter dekking van (toekomstige) kapitaallasten van geactiveerde investeringen in het rioolstelsel op grond van het GRP 2013-2017.

In de voorziening groot onderhoud IBOR worden de middelen voor de uitvoering van de jaarprogramma's (groen/bomen, verhardingen, kunstwerken, vestingwerken en infra structurele elementen). Het betreft nog uit te voeren werkzaamheden ontstaan door vertragingen in de uitvoering.

De voorziening onderhoud Geusseltbad dient om de kosten van groot (eigenaars)onderhoud te egaliseren en gelijkmatig te verdelen over de tijd. Ieder jaar wordt er een dotatie vanuit de exploitatie gedaan om de voorziening te voeden. De werkelijke onderhoudskosten worden jaarlijks ten laste van de voorziening gebracht.

De voorziening onderhoud sportaccommodaties dient ter dekking van niet uitgevoerde/geraamde gebruikers onderhoudskosten buitensport/binnensport en eigenaars onderhoud binnensport.

De voorziening Friciekosten afstoten gymzalen is in 2015 getroffen om de frictiekosten die gemeoid zijn met het afstoten van een aantal gymzalen op te vangen. Te maken kosten zijn o.a. sloopkosten, tijdelijke beheerskosten en het afboeken van boekwaarden. Afhankelijk van de voortgang van de verkopen en hiermee gepaard gaande frictiekosten zal de voorziening worden aangesproken.

De voorziening Speelvoorzieningen is in 2017 in zijn geheel vrijgevallen omdat er geen meerjaren onderhoudsplan is.

Van de voorziening onderhoud Centre Céramique is in 2017 € 0,552 mln. vrijgevallen omdat er geen meerjarenonderhoudsplan is.

De voorziening Afval dient in de eerste plaats voor de dekking van kapitaallasten.

N.a.v. de notitie 'Riolering (november 2014)' van de commissie BBV is in 2014 dezelfde werkwijze op de reserve Productiemiddelen Afval toegepast: de reserve is omgezet naar een voorziening Afval. De voor de reserve productiemiddelen gehanteerde werkwijze wordt ook toegepast op de voorziening. Daarnaast wordt deze voorziening ook gebruikt voor egaliseren van de kosten van de uitvoering van het afvalbeleidsplan

De voorziening voormalig personeel Kumulus is gevormd op basis van een prognose per 01-01-17 voor te verwachten voormalig personeelskosten 2017-2026.

De voorziening APPA is gevormd omdat wethouders niet zijn aangesloten bij een pensioenfonds. Gemeenten zijn verplicht voor hun pensioen te sparen. Jaarlijks wordt de contante waarde van de opgebouwde pensioenrechten geactualiseerd. Het verschil tussen deze verplichtingen en de stand van de voorziening wordt jaarlijks via de lopende begroting geneutraliseerd.

Op basis van de actuele hercalculatie 2016 WOM Belvédère wordt een hoger tekort verwacht van € 12,900 mln. (contante waarde tegen rekenrente 4%) ten opzichte van 2015. Een deel van deze voorziening - zijnde € 8,6 mln. - is in mindering gebracht op de waarde van de deelneming WOM Belvédère (onder financiële vaste activa - deelnemingen) zodat € 4,3 mln. resteert in de voorziening. WOM Belvédère. Omdat de gemeente Maastricht een vangnet vormt voor eventuele toekomstige tekorten is een voorziening gevormd. Deze voorziening is gevormd ten laste van het vruchtboomfonds zonder de rentebijdraging aan te passen. Zodra de voorziening vrijvalt wordt deze weer teruggestort in het vruchtboomfonds.

Hierna volgen de verloopoverzichten van de reserves en de voorzieningen.

	OO	Soort res/vz	Structureel/incidenteel	Stand per 1-1-2017	Correctie resultaat 2016	Rente	Totale storting	Totale ontrekking	Stand per 31-12-17
RESERVES									
Programma 1: Bestuur en dienstverlening									
Productiemiddelen BCC (College)	BCC	f	s	40.410			16.410	0	56.820
Verkiezingen	PD	er	s	615.405			174.271	378.126	411.550
				655.815	0	0	190.681	378.126	468.370
Programma 2: Integrale veiligheid									
Project veilige kamers	VL	br	i	0			245.000	0	245.000
Aanpak radicalisering / Jihadisme	VL	br	i		320.000		71.437	250.000	141.437
				0	320.000	0	316.437	250.000	386.437
Programma 3: Economie en werkgelegenheid									
Wervingsfonds acquisitie	BO	br	s	145.500			73.782	0	219.282
Evenementenfonds	BO	br	s	182.630			40.320	0	222.950
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	BO	br	s	271.969			133.729	14.500	391.198
				600.099	0	0	247.831	14.500	833.430
Programma 4: Sociale zekerheid en reïntegratie									
Intensivering re-integratie	BO	br	i	511.148			0	277.243	233.905
Herstructurering MTB	AD	br	i	1.831.624			0	1.242.317	589.307
				2.342.772	0	0	0	1.519.560	823.212
Programma 5 en 6: Samenleven									
Innovatieopdracht Samenleven	BO	br	i	1.171.629			0	65.221	1.106.408
Investeringsfonds Duurzame Sociale Infrastructuur	BO	br	i	4.848.130			0	1.062.043	3.786.087
Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen	BO	br	i	882.499			81.000	516.967	446.532
Decentralisaties sociaal domein	BO	br	i	2.185.141			0	1.488.881	696.260
				9.087.399	0	0	81.000	3.133.112	6.035.287
Programma 7: Sport en recreatie									
Combinatie functie	SP	br	s	595.457			240.765	358.026	478.196
Spreadingsplan Sport (aanschrijvingskosten)	SP	f	s	5.667.539			0	0	5.667.539
				6.262.996	0	0	240.765	358.026	6.145.735
Programma 8: Kunst en cultuur									
Sociaal/economische/culturele impulsprojecten	BO	br	i	1.462.487			0	847.273	615.214
Heiligdomsvaart	BO	er	s	43.119			8.538	0	51.657
Reuzenfestival	BO	er	s	12.376			5.271	0	17.647
Theater: Groot onderhoud	TH	br	s		204.342		0	0	204.342
				1.517.982	204.342	0	13.809	847.273	888.860
Programma 10: Stadsontwikkeling									
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	BO	br	i	958.241			0	37.951	920.290
Egalisatie- en onderhoudsreserve Mecc	BO	er	s	3.093.623	874.300		1.924.861	0	5.892.784
				4.051.864	874.300	0	1.924.861	37.951	6.813.074
Programma 11: Wonen									
Stadsvernieuwing / Stedelijke vernieuwing ISV	BO	br	i		6.442.959		144.366	151.412	6.435.913
Krimpgebieden	BO	br	i	844.762			844.762	283.429	1.406.095
				844.762	6.442.959	0	989.128	434.841	7.842.008

	OO	Soort res/vz	Structurel/ incidenteel	Stand per 1-1-2017	Correctie resultaat 2016	Rente	Totale storting	Totale ontrekking	Stand per 31-12-17
Programma 12: Verkeer en mobiliteit									
Mobiliteitsfonds	BO	br	s	1.704.462	386.100		1.042.079	1.721.051	1.411.590
Productiemiddelen Parkeren	VL	f	s	0			1.430.560	1.300.428	130.132
Productiemiddelen Verkeersregelinstallaties	BO	f	s	3.208.793			880.111	172.656	3.916.248
				4.913.255	386.100	0	3.352.750	3.194.135	5.457.970
Programma 13: Openbare ruimte en buurtgericht werken									
Achterstallig groot onderhoud Verhardingen	BO	br	i	258.706			0	154.220	104.486
IBOR w almuuren/vestingw erken	BO	br	i		333.989		246.270	225.671	354.588
Egalisatiereserve riolen	BO	er	s				7.904	0	7.904
Vestingvisie	BO	br	i		708.267		0	699.267	9.000
Productiemiddelen Openbare verlichting	BO	f	s	1.085.297			847.348	492.577	1.440.068
				1.344.003	1.042.256	0	1.101.522	1.571.735	1.916.046
Programma 14: Natuur, milieu en afvalbeleid									
Egalisatiereserve afval	BO	er	s	417.826			205.896	0	623.722
				417.826	0	0	205.896	0	623.722
Programma 15: Algemene inkomsten en uitgaven									
Algemene reserve	AD	ar	s	4.723.682			0	0	4.723.682
Vruchtboomfonds (Nutsbedrijven)	AD	br	s	117.803.409	-2.200.000	8.210.678	1.953.498	17.041.591	108.725.994
Egalisatiereserve I&A	BCC	er	s	1.053.193			622.646	800.000	875.839
Bedrijfs/egalisatie reserve PD	PD	er	s	147.975			160.184	0	308.159
Bedrijfs/egalisatie reserve SZ	SZ	er	s	836.148			23.234	0	859.382
Productiemiddelen SZ	SZ	f	s	400.306			94.062	25.031	469.337
Bedrijfs/egalisatie reserve SSC	SSC	er	s	681.063			853.513	0	1.534.576
Bedrijfs/egalisatie reserve VL	VL	er	s	256.435	590.971		109.000	427.839	528.567
Productiemiddelen SSC - Algemeen	SSC	f	s	1.037.123			131.539	104.293	1.064.369
Productiemiddelen SSC - Werkomgeving	SSC	f	s	700.815			2.276.036	2.888.049	88.802
Productiemiddelen SSC - Huisvesting	SSC	f	s	2.356.597			2.551.408	2.543.809	2.364.196
Productiemiddelen BCC (I&A)	BCC	f	s	1.288.554			1.858.400	1.231.514	1.915.440
Bedrijfs/egalisatie reserve BCC	BCC	er	s	665.553			21.026	381.285	305.294
Organisatieontw ikkeling/frictie/trainees	BCC	er	s	691.580			188.606	21.120	859.066
Productiemiddelen ICT BO	BO	f	s	174.396			226.200	195.213	205.383
Bedrijfs/egalisatiereserve BenO	BO	er	s		607.082		642.465	366.552	882.995
Productiemiddelen VL	VL	f	s	544.708			182.640	246.956	480.392
Productiemiddelen SB	SB	f	s	3.942.537			1.550.000	1.346.396	4.146.141
Bedrijfs/egalisatie reserve SB	SB	er	s	499.268			153.543	27.274	625.537
Productiemiddelen PD	PD	f	s	1.401.834			144.309	23.942	1.522.201
Kumulus: automatisering	KUMCC	f	i	157.878			0	0	157.878
Productiemiddelen Kumulus / Cultuur Centrale	KUMCC	f	s	906.205			223.978	183.515	946.668
Kumulus: instrumentarium	KUMCC	br	i		184.561		58.664	0	243.225
Kumulus: instrumentarium (Valkenburg)	KUMCC	br	i		58.664		0	58.664	0
NHMM: Collectiebeheer (inrichtingsfonds)	KUMCC	br	i	23.224			0	0	23.224
Productiemiddelen Theater	TH	f	s	64			115.129	111.426	3.767
Bedrijfs/egalisatie reserve Sport	SP	er	s	477.789			25.000	361.339	141.450
Productiemiddelen Sport	SP	f	s	40.689			0	20.000	20.689
Bedrijfs/egalisatie reserve Theater	TH	er	s	197			0	0	197
Bedrijfs/egalisatie reserve Cultuur Centrale	KUMCC	er	s	67.448			31.353	0	98.801
Bedrijfs/egalisatie reserve NHMM	KUMCC	er	i	31.353			0	31.353	0
WA eigen risico	SSC	br	s		285.621		183.340	308.060	160.901
Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten	SSC	br	s		241.554		202.634	200.000	244.188
Overloop	SB	br	i		578.131		0	578.131	0
Overloop	SP	br	i		279.582		0	279.582	0
Overloop	BO	br	i		6.541.818		1.041.564	6.473.162	1.110.220
Incidenteel resultaat	AD	br	i	668	2.308.000		0	2.308.668	0
Personele frictiekosten Valkenburg a/d Geul	SZ	br	i	0			300.000	10.000	290.000
Overloop	BCC	br	s	0			195.640	0	195.640
Overloop	VL	br	s	0			94.977	0	94.977
				140.910.692	9.475.984	8.210.678	16.214.588	38.594.764	136.217.178
Totaal reserves programma's 1 t/m 15				172.949.465	18.745.941	8.210.678	24.879.268	50.334.023	174.451.329

	OO	Soort res/vz	Structureel/ incidenteel	Stand per 1-1-2017	Correctie resultaat 2016	Rente	Totale storting	Totale onttrekking	Stand per 31-12-17
VOORZIENINGEN									
Programma 1: Bestuur en dienstverlening									
APPA	BCC	v	s	2.807.686			0	312.459	2.495.227
				2.807.686	0	0	0	312.459	2.495.227
Programma 7: Sport en recreatie									
Onderhoud buitensportaccommodaties/kleedclubgebouwen en (eigenaar)	BO	v	s	289.320			167.854	20.007	437.167
Onderhoud binnensportaccommodaties (eigenaar)	BO	v	s	192.059			302.980	116.463	378.576
Onderhoud buitensportaccommodaties (velden/infra)	SP	v	s	1.056.948			749.336	757.274	1.049.010
Onderhoud buitensportaccommodaties / kleedclubgebouwen en (gebruiker)	SP	v	s	66.079			125.856	146.132	45.803
Onderhoud binnensportaccommodaties (gebruiker)	SP	v	s	3.764			0	3.764	0
Sportinventaris binnensportaccommodaties	SP	v	s	57.695			57.153	92.600	22.248
Onderhoud Geusseltbad (gebruiker)	SP	v	s	32.559			0	32.559	0
Speelvoorzieningen	SP	v	s	634.056			171.748	805.122	682
Onderhoud Geusseltbad (eigenaar)	BO	v	s	728.115			255.461	19.281	964.295
Jachthaven St.Pieter	BO	v	s	161.364			41.334	0	202.698
Frictiekosten afstoten gymzalen	BO	v	i	694.221			0	379.677	314.544
Onderhoud stadion Geusselt	BO	v	s	53.164			150.025	88.687	114.502
				3.969.344	0	0	2.021.747	2.461.566	3.529.525
Programma 8: Kunst en cultuur									
Kumulus: onderhoud Herbenusstraat	KUMCC	v	s	139.748			53.747	0	193.495
Kumulus: onderhoud St.Maartenspoort	KUMCC	v	s	98.484			19.900	0	118.384
Groot onderhoud CC	KUMCC	v	s	662.639			86.688	552.000	197.327
Groot onderhoud NHMM	KUMCC	v	s	122.664			15.497	0	138.161
Voormalig personeel	KUMCC	v	i	2.200.000			0	436.913	1.763.087
Theater: inkomstenderving Musica Sacra	TH	v	i	4.069			0	0	4.069
				3.227.604	0	0	175.832	988.913	2.414.523
Programma 9: Onderwijs									
Onderhoud schoolgebouwen	BO	v	i	1.473			0	1.473	0
				1.473	0	0	0	1,473	0
Programma 10: Stadsontwikkeling									
Vangnet MJOP-BOG	BO	v	i	110.218			0	0	110.218
Preventief onderhoud gemeentelijk BOG	BO	v	s	1.505.580			2.422.607	2.761.336	1.166.851
Grondbank	BO	v	i	70.159			0	70.159	0
				1.685.957	0	0	2.422.607	2.831.495	1.277.069
Programma 11: Volkshuisvesting									
Leefbaarheidsfonds corporaties/gemeente	BO	v	i	1.731.153			0	148.000	1.583.153
				1.731.153	0	0	0	148.000	1.583.153
Programma 13: Openbare ruimte en buurtgericht werken									
Productiemiddelen Riolen	BO	v	s	14.155.413			5.099.459	1.268.594	17.986.278
Achterstallig onderhoud riolen t/m 2012	BO	v	i	681.671			0	151.529	530.142
IBOR groen/bomen	BO	v	s	844.660			657.772	560.919	941.513
IBOR verhardingen	BO	v	s	2.566.095			2.682.340	2.494.725	2.753.710
IBOR kunstwerken	BO	v	s	829.817			647.191	52.118	1.424.890
IBOR infrastructurele werken	BO	v	s	71.932			66.607	4.601	133.938
				19.149.588	0	0	9.153.369	4.532.486	23.770.471
Programma 14: Natuur, milieu en afvalbeleid									
Productiemiddelen afvalbeleid	BO	v	s	978.680			254.867	221.584	1.011.963
				978.680	0	0	254.867	221.584	1.011.963
Programma 15: Algemene inkomsten en uitgaven									
Mediamix effecten	BCC	v	i	20.260			0	0	20.260
Voorziening Wom Belvédère	AD	v	s	4.300.000			0	0	4.300.000
Voorziening frictiekosten	VL	v	s				215.000	0	215.000
MTB	AD	v	s	3.160.000			621.730	0	3.781.730
				7.480.260	0	0	836.730	0	8.316.990
Totaal voorzieningen programma's 1 t/m 15				41.031.745	0	0	14.865.152	11.497.976	44.398.921
TOTAAL RESERVES EN VOORZIENINGEN				213.981.210	18.745.941	8.210.678	39.744.420	61.831.999	218.850.250

Langlopende schulden

In onderstaand overzicht is een onderverdeling van de langlopende schulden met een looptijd langer dan een jaar opgenomen.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17 schuld	rentelast	31-12-16 schuld	rentelast
Binnenlandse banken en overige financiële instellingen	298.701		265.627	
Waarborgsommen	676		276	0
	299.377	0	265.903	0

Met ingang van 2011 wordt het kortlopend deel (minder dan een jaar) van de langlopende schulden conform BBV gepresenteerd bij de kortlopende schulden: zie kortlopende schulden onder opgenomen geldleningen.

Een nadere toelichting op de schuldpositie is opgenomen in paragraaf 3.4 Financiering. De rentelast op de vaste schulden bedraagt € 5,599 mln.

Kortlopende schulden

In onderstaand overzicht is een onderverdeling van de kortlopende schulden met een looptijd minder dan een jaar opgenomen.

<i>bedragen x € 1.000</i>	31-12-17	31-12-16
Schulden aan publiekrechtelijke lichamen	3.697	7.152
Overige kortlopende schulden	41.215	49.978
Overlopende passiva	61.953	48.434
Ontvangen voorschotten Europese en Nedelandse overheid	4.891	6.460
<i>Subtotaal</i>	<i>111.756</i>	<i>112.024</i>
Overige Kasgeldleningen	81.900	69.741
	193.656	181.765

In onderstaande tabel zijn de volgende van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel opgenomen:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Lichaam *)	Beginsaldo	Toevoeging	Vrijgefallen bedragen	Eindsaldo
Timmerfabriek	3	1.833		851	982
Verkeerseducatie	2	22		22	0
Sanering Verkeerslawaaï	2	706	1.287	1.315	678
Taskforce mobiliteitsmanagement	3	346	3.564	2.535	1.375
Subsidie Mariaberg	3	500			500
Sociale Veiligheid	3	100	66	99	67
Taal voor allemaal	2	0	39		39
Handhaving verbindende schakels	2	5			5
Drugspreventie jongeren	3	10			10
Warmtenet	3	208		19	189
OHBA regeling COA	2	190		190	0
Expat Center	3	405	100	223	282
Launch Base	3	70		60	10
Onderwijsachterstanden	2	567	2.834	3.394	7
Groene gastvrije gordel	3	39			39
Maastricht Lab next	3	20		20	0
Boomstructuren Vaeshartelt	3	131		14	117
Saneren manege Derks	3	60	90	58	92
Restauratie monumenten	3	472	250	450	272
Verbinding Limmel Nazareth	3	750	596	1.346	0
Vliegwielprojecten	3	14			14
Maatsch. Progr. Archeologie	3		3		3
Verwarde personen	2		45		45
Trambaanfietsroute	3		150		150
Participatie budget inburgering	2	12	3		15
		6.460	9.027	10.596	4.891

*Lichaam: 1 = Europees overheidslichamen, 2 = Rijk en 3 = overige Nederlands overheidslichamen.

4.3.3 Schatkistbankieren

Schatkistbankieren

De regeling schatkistbankieren decentrale overheden is eind 2013 van kracht geworden. Als gevolg hiervan zijn de bepalingen omtrent het verplichte schatkistbankieren opgenomen in de wet Fido. Alle decentrale overheden zijn verplicht om hun overtollige (liquide) middelen aan te houden in de schatkist bij het Rijk. Een uitzondering hierop vormt het zogenaamde drempelbedrag. Decentrale overheden mogen het drempelbedrag buiten de schatkist aanhouden. Gerekend over een heel kwartaal mag het op dagbasis buiten de schatkist aangehouden bedrag gemiddeld niet hoger zijn dan het drempelbedrag.

Het drempelbedrag wordt berekend naar 0,75% van het begrotingstotaal tot € 500 miljoen per 1 januari 2017 en 0,20% van het deel dat het begrotingstotaal van € 500 miljoen overschrijdt. Voor de gemeente Maastricht bedroeg het drempelbedrag voor 2017 circa € 3,75 miljoen.

Uit onderstaande tabel blijkt dat de gemeente Maastricht gedurende geheel 2017 het drempelbedrag gemiddeld genomen niet overschreden heeft en daarmee dus voldaan heeft aan de eisen die deze wet- en regelgeving stelt.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1.000)					
		Verslagjaar: 2017			
(1)	Drempelbedrag	3.753			
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.403	2.646	2.989	2.905
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	1.349	1.107	764	848
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
		Verslagjaar: 2017			
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	501.496			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	500.000			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	1.496			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	3.753			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
		Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	216.315	240.824	274.974	267.285
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	2.403	2.646	2.989	2.905

4.3.4 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Gewaarborgde geldleningen

De stand van de gewaarborgde geldleningen bedroeg ultimo 2017 € 943,119 mln. waarvan € 933,368 mln. met Wsw-borg en € 8,400 mln. een hypotheekrecht kennen. Voor een nadere toelichting op de gewaarborgde geldleningen wordt verwezen naar bijlage 4.

Samenwerkingsovereenkomst Q-park

Verder is bij raadsbesluit van 29 oktober 2002 de gemeente een samenwerkingsovereenkomst met Q-park aangegaan rondom parkeren voor de periode 2003 tot 2033. Op basis van de huidige inzichten moet de gemeente bij beëindiging van deze overeenkomst ultimo 2032 een bedrag voor gedane investeringen aan Q-park te vergoeden van € 41,4 mln. Aangezien in de overeenkomst is opgenomen dat Q-park zorgt voor alle onderhoud en instandhouding van alle parkeergarages, wordt ervan uitgegaan dat deze hun waarde houden. Periodiek, dat wil zeggen een keer in de 5 jaar, wordt hiertoe wel getoetst of de boekwaarde nog minimaal met de marktwaarde in overeenstemming is.

Overige contractuele verplichtingen

De overige contractuele verplichtingen bedragen in totaal circa € 9 mln. en betreffen voornamelijk meerjarige onderhoudscontracten.

Verstreekte garantstelling onrendabele top grondexploitatie (grex) Belvédère

De grondexploitatie Belvédère wordt uitgevoerd door de WOM Belvédère B.V. Al in 2013 is aangegeven dat het Belvédère project zich niet leent voor een traditionele grex. Vanwege de lange looptijd, het huidige economische gesternte, forse bewegingen in de markt en de sterke wisselwerking tussen het project en stadsbrede ontwikkelingen en afwegingen, zal de grex- meer dan bij welk project ook- een sterk dynamisch karakter hebben. Dit legt een extra accent op risicobeheersing en een sterke bestuurlijk-politieke sturing. De grex wordt jaarlijks geactualiseerd en naar de stand van dat moment ter vaststelling aangeboden aan de raad. Daarmee biedt de grex de basis voor het college om verder te kunnen handelen.

Op basis van diverse calculaties werd voor het project een onrendabele top geprognosticeerd. In het kader van de grex 2013 heeft de gemeente zich ten opzichte van de WOM Belvédère B.V. garant gesteld (financieel achtervang) voor de dekking van een eventuele onrendabele top. Deze achtervang is ten laste gebracht van het MJIP en bedraagt vanaf 2016 een bedrag van € 2,3 mln. per jaar. Daar waar in 2013 nog sprake was van een geprognosticeerde onrendabele top in orde van grootte van circa € 80 mln. is deze de laatste jaren fors gedaald. Deze onrendabele top kon in de afgelopen jaren naar beneden bijgesteld worden via een aantal maatregelen die wij met u hebben gedeeld en bedroeg in 2017 ongeveer € 43 mio exclusief de rentevoordelen en exclusief enkele pro memorieposten. Het rentevoordeel wordt geschat op € 25 mio.

Conform raadsbesluit wordt het positieve saldo van de rente pas toegerekend aan het einde van de looptijd van de grex en is daarmee nog niet verwerkt in de hiervoor genoemde onrendabele top. Voor de grex is een financieel beheersbare situatie ontstaan. De hoogte van de geprognosticeerde onrendabele top moet evenwel nog afgezet worden tegenover de opgaven die er nog liggen en de aannames die daarbij zijn gemaakt op het vlak van kosten en opbrengsten. Voorlopig is nog enige voorzichtigheid geboden.

Decentralisaties

Evenals bij alle andere gemeenten in Nederland, zijn in 2015 taken op het gebied van jeugd, zorg en werk overgeheveld van het Rijk, de Provincie en de zorgverzekeraars naar de gemeente Maastricht. Voor de inkoop van jeugdhulp hebben de 18 gemeenten in Zuid-Limburg gekozen voor gezamenlijke inkoop via een centrumgemeenteconstructie waarbij de gemeente Maastricht optreedt als centrumgemeente. Voor de inkoop van Beschermd wonen is de gemeente Maastricht door het Rijk aangewezen als centrumgemeente voor de gemeenten Maastricht-Heuvelland en Westelijke Mijnstreek. Voor de overige nieuwe taken WMO geldt dat de gemeente Maastricht de inkoop verzorgt voor Maastricht en Heuvelland.

In 2017 zijn via het proces van bestuurlijke aanbestedingen de contracten met aanbieders afgesloten voor het jaar 2018. Verder bestaat de mogelijkheid om eenmaal per jaar nieuwe aanbieders te contracteren. Deze dienstverleningsovereenkomsten (DVO) 2018 hebben het karakter van een raamovereenkomst. De toeleiding bepaalt voor een belangrijk deel hoeveel en welke arrangementen (producten) worden ingezet. De burger bepaalt op basis van het uitgangspunt van keuzevrijheid zelf welke dienstverlener zijn voorkeur heeft. Deze werkwijze zal ook in 2018 worden toegepast ten behoeve van contracten 2019. Wel kan het zo zijn dat op basis van een evaluatie van de zorginkoop uit 2017 voor bepaalde zorgproducten voor 2019 tot een andere inkoop- of financieringswijze wordt besloten.

4.4 Overzicht baten en lasten

De bijgestelde begroting 2017 vormt het referentiepunt voor de jaarstukken. Het totaal gerealiseerde resultaat (na onttrekking en toevoeging reserves) bedraagt € 8,461 mln., gesplitst in een incidenteel resultaat van € 7,221 mln. en een positief resultaat uit reguliere bedrijfsvoering van € 1,240 mln. In onderstaand overzicht wordt inzicht verstrekt in de financiën per programma. Het voordelige saldo van baten en lasten (voor onttrekking en toevoeging reserves) bedraagt € 21,227 mln.

Samenvatting overzicht van baten en lasten 2017				
bedragen x€ 1.000	Begroting 2017, primitief	Begroting 2017, na wijziging	Rekening 2017	Resultaat 2017
Lasten				
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	10.238	10.887	8.720	-2.167
Programma 2 Integrale veiligheid	12.136	12.447	12.408	39 V
Programma 3 Economie en werkgelegenheid	7.711	7.730	7.193	537 V
Programma 4 Sociale zekerheid	101.218	116.057	109.791	6.266 V
Programma 5/6 Samenleven	128.566	135.427	270.662	135.235 N
Programma 7 Sport	14.230	12.616	12.079	537 V
Programma 8 Kunst en cultuur	23.717	22.578	22.737	159 N
Programma 9 Onderwijs	10.187	11.354	12.542	1.188 N
Programma 10 Stadsontwikkeling	41.109	42.721	28.928	13.793 V
Programma 11 Wonen	4.034	6.549	3.504	3.045 V
Programma 12 Verkeer en mobiliteit	14.063	14.092	13.368	724 V
Programma 13 Beheer openbare ruimte	35.276	36.552	36.186	366 V
Programma 14 Natuur, milieu, water en afval	16.120	16.834	15.950	884 V
Programma 15 Vennootschapsbelasting			10	10 N
Programma 15 Overhead	53.396	59.954	56.375	3.579 V
Programma 15 Algemene lasten	29.493	22.905	14.142	8.763 V
Totaal lasten (excl toevoegingen reserves)	501.494	528.703	624.595	95.892 N
Baten				
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	2.445	2.445	3.482	1.037 V
Programma 2 Integrale veiligheid	332	102	260	158 V
Programma 3 Economie en werkgelegenheid	39	149	464	315 V
Programma 4 Sociale zekerheid	59.452	70.559	71.018	459 V
Programma 5/6 Samenleven	13.709	15.961	143.626	127.665 V
Programma 7 Sport	2.641	2.937	3.736	799 V
Programma 8 Kunst en cultuur	6.372	5.489	6.076	587 V
Programma 9 Onderwijs	2.087	2.259	3.628	1.369 V
Programma 10 Stadsontwikkeling	27.746	36.535	24.813	11.722 N
Programma 11 Wonen	40	40	38	2 N
Programma 12 Verkeer en mobiliteit	11.151	11.260	12.146	886 V
Programma 13 Beheer openbare ruimte	17.646	18.189	19.422	1.233 V
Programma 14 Natuur, milieu, water en afval	19.563	20.126	20.234	108 V
Programma 15 Gemeentefonds	235.871	241.174	241.202	28 V
Programma 15 Dividend	784	784	856	72 N
Programma 15 Rente	5.726	5.250	5.381	131 V
Programma 15 Belastingopbrengsten	35.128	34.578	34.089	489 N
Programma 15 Overhead		4.282	3.128	1.154 N
Programma 15 Algemene baten	44.943	26.575	22.214	4.217 N
Totaal baten (excl onttrekkingen reserves)	485.675	498.694	615.813	117.119 V
Totaal van saldo van baten en lasten	15.819	30.009	8.782	21.227 V
Toevoeging reserves	28.257	29.127	33.091	3.964 N
Onttrekking reserves	44.076	59.136	50.334	8.802 N
Resultaat na vennootschapsbelasting	0	0	8.461 V	8.461 V
Resultaat uit reguliere bedrijfsvoering				1.240 V
Incidenteel resultaat				7.221 V
Resultaat na vennootschapsbelasting				8.461 V

4.4.1 Toelichting overzicht van baten en lasten

In hoofdstuk 3 treft u onder ieder programma een specificatie van de lasten en baten van het betreffende programma. Ten opzichte van de (bijgestelde) begroting bedraagt het voordelige saldo van baten en lasten € 21,227 mln. Samengevat kan de volgende analyse worden gegeven:

Overzicht van baten en lasten (bedragen x € 1.000)			
1.	Resultaat op algemene middelen		1.076 N
	Algemene uitkering gemeentefonds (AU)	prgr 15	1.786 N
	Vrijval voorziening herstructurering MTB	prgr 15	625 V
	Dividend BNG en Enexis	prgr 15	72 V
	Rente	prgr 15	131 V
	Risicobuffer en stelpost onvoorzien	prgr 15	371 V
	Belastingopbrengsten	prgr 15	489 N
2.	Resultaat op kapitaallasten		3.011 V
3.	Resultaat op apparaatskosten		2.604 V
4.	Programmabudgetten		6.189 N
	Vrijval voormalig personeel	prgr 1	1.992 V
	Budget bijstandsuitkeringen (Participatiewet)	prgr 4	6.686 V
	Budget Zorg en Armoede	prgr 4	2.027 N
	Exploitatietekort MTB	prgr 4.	2.434 V
	Desintegratiekosten 1UD	prgr 4	350 N
	3D's Jeugdzorg	prgr 5/6	8.503 N
	3D's Wmo begeleiding en beschermd wonen	prgr 5/6	2.822 N
	Wmo voorzieningen	prgr 5/6	1.457 N
	Opvoeding en ontwikkeling: kindgebonden subsidies	Prgr 5/6	678 V
	Participatie / re-integratie	Prgr 5/6	338 N
	Voorziening speeltoestellen	prgr. 7	643 V
	Transitiekosten C3	prgr 8	362 N
	Vrijval voorziening groot onderhoud C3	prgr. 8	552 V
	Openbare verlichting	prgr 13	398 V
	Overige kosten en opbrengsten	alle prgr's	3.713 N
5.	Vrijval incidentele dekking	alle prgr's	2.900 V
6.	Verwerking mutaties reserves	Alle prgr's	12.766 V
7.	Incidenteel resultaat	alle prgr's	7.221 V
8.	Vennootschapsbelasting		10 N
Totaal van saldo van baten en lasten			21.227 V

Hierna wordt kort op de belangrijkste posten van het rekeningresultaat ingegaan.

Ad 1. Resultaat algemene middelen

Algemene Uitkering gemeentefonds (AU)

De afwijking is op basis van een nadere analyse van de decentralisatie-uitkeringen, taakmutaties en nog niet gedekte prijsindex (loon- en materiële kosten).

Vrijval voorziening herstructurering MTB

Uit de jaarrekening van MTB Regio Maastricht NV bleek dat de daar gevormde reorganisatievoorziening voor verplichtingen jegens boventallige medewerkers is verlaagd. De aandeelhouders, waaronder Maastricht, verzorgen de financiering van deze voorziening. Door deze vrijval bij MTB heeft gemeente Maastricht een incidenteel voordeel op deze voorziening.

Dividend

Er is een nadeel gerealiseerd op het dividend van Enexis € 0,099 mln. en een voordeel op het dividend BNG € 0,171 mln.

Rente

In de bijgestelde begroting 2017 werd er een positief resultaat op het taakveld treasury verwacht van € 5,2 mln. Nu, bij de opmaak van de jaarrekening, is er t.o.v. dit begrote renteresultaat een additioneel voordeel te melden van ca. € 0,1 miljoen, welk veroorzaakt wordt door iets lager dan begrote rentelasten op aangetrokken gelden.

Risicobuffer en stelpost onvoorzien

Overzicht aanwending risicobuffer en post onvoorzien. Deze posten staan in programma 15 onder de lasten.

<i>bedragen x € 1.000</i>	
Post onvoorzien (begroot)	242 V
Risicobuffer (begroot)	1.587 V
BTW RHCL	17 N
Geusseltbad procedures	323 N
Incidentele dekking 2016	750 N
Huldiging Tom Dumoulin	73 N
Wederopbouw Bovenwindse eilanden	50 N
MTB NV afrekening 2016	369 V
Student en Leefbaarheid	62 N
Jihadisme	75 N
Herstel Kademuren kasteel Borgharen	250 N
Enci bestemmingsplan / st. Some	125 N
Opvang dak- en thuislozen	95 N
Diversen	6 N
Totaal	371 V

Belastingopbrengsten

Het nadelig resultaat € 0,489 mln. is als volgt te specificeren naar de onderstaande belastingsoorten:

<i>bedragen x € 1.000</i>	Kosten	Opbrengsten	Resultaat
Onroerende zaakbelasting	0 N	765 N	765 N
Hondenbelasting	24 N	41 V	17 V
Lasten en heffing invordering	134 N	11 N	145 N
Toeristenbelasting	0 N	335 V	335 V
Precariorechten	0 N	69 V	69 V
Totaal	158 N	331 N	489 N

Ad 2. Resultaat op kapitaallasten

De post kapitaallasten bestaat uit afschrijvingen en rente op investeringen. Deze post laat in de jaarstukken doorgaans een voordelig resultaat zien. Dat heet onderuitputting. Dit komt door de wijze waarop de kapitaallasten van nog niet uitgevoerde projecten in de begroting zijn opgenomen. De wijze van begroten gaat uit van de gedachte dat voorgenomen investeringen in het daaropvolgende jaar worden gerealiseerd. In de praktijk blijkt echter herhaaldelijk dat in de voorbereiding en uitvoering van investeringen vertragingen optreden. De oorzaken hiervoor kunnen liggen in vertraging in de planuitwerking, door formele en wettelijke procedures of door onvoldoende beschikbare capaciteit.

Ad 3. Resultaat op apparaatskosten

De totale apparaatskosten bedragen € 106,8 mln. op begrotingsbasis. Het voordelige resultaat op de post apparaatskosten € 2,604 mln. bestaat uit de lagere gemeentebrede frictiekosten dan begroot en het tijdelijk niet invullen of later invullen van vacatures. Het voordeel dat wordt gerealiseerd op de apparaatskosten, wordt toegevoegd aan de beschikbare bedrijfsreserves van de verschillende organisatieonderdelen.

Ad 4. Resultaat op programmabudgetten

Voormalig personeel

Jaarlijks wordt de contante waarde van de opgebouwde pensioenrechten geactualiseerd. Het verschil tussen deze verplichtingen en de stand van de voorziening wordt jaarlijks via de lopende begroting geneutraliseerd. Voor 2017 kan het budget grotendeels vrijvallen.

Budget Bijstandsuitkeringen

Het definitieve budget voor 2017 is in oktober 2017 bekend gemaakt. Voor Maastricht bedroeg dit budget € 64,8 mln. We realiseren een netto-overschot ad € 6,7 mln. op het budget bijstandsuitkeringen (na aftrek van een aantal doorbelastingen Participatiewet, zoals € 2,2 mln armoedebeleid en € 2,6 mln. t.b.v. exploitatieverliezen MTB). We realiseren dit forse overschot omdat de ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigden in Maastricht gunstiger is dan landelijk. In 2017 is het totale bestand met 2,3% gedaald van 3.934 naar 3.842 uitkeringen. Op basis van de meest recente cijfers CBS (februari 2018) daalt het landelijk bijstandsvolume met 0,8%.

Budget Zorg en Armoede

Het totale nadelige resultaat bedraagt € 2,027 mln. en bestaat uit twee onderdelen.

1) Armoedeplan: Het budget bedraagt € 8,2 mln. Dit budget is inclusief de € 0,88 mln. intensivering armoede en € 0,3 mln. van de motie extra gelden voor kinderen in armoede. Deze laatste 2 posten zijn dan ook de verklaring van de stijging van het budget t.o.v. 2016.

De uitgaven bijzondere bijstand zijn al een aantal jaren stijgende. De overschrijding is € 1,2 mln. De grootste stijging is te zien aan de kostensoorten: financiële transacties (o.a. bewindvoering), individuele inkomenstoelage, aanvullende bijstand < 21 jaar en declaratieregelingen.

2) Kwijtschelding: In 2008 is het budget kwijtschelding reinigingsrechten overgeheveld naar de bijzondere bijstand. Na indexatie is het budget 2017 € 1,2 mln. In 2017 bedraagt de overschrijding € 0,8 mln.

Exploitatietekort MTB

Het exploitatietekort MTB wordt conform raadsbesluit gedekt uit de BUIG-middelen en komt dit jaar uit op een tekort van € 0,2 mln. (cf. definitieve jaarrekening MTB). Ten opzichte van het daarvoor geraamde budget van € 2,6 mln. is dit een meevaller van € 2,4 mln. Dit voordeel wordt enerzijds veroorzaakt door eenmalige meevallers zoals de verhoging van de WSW-rijkssubsidie en de verkoop Watermolen 11, maar anderzijds ook door structurele verbeteringen ten gevolge van de aantrekkende economie. Dit laatste komt tot o.a. tot uiting in sterke resultaten voor het onderdeel postbezorging en verbeterde resultaten uit de meeste andere deelnemingen.

Desintegratiekosten 1 Uitvoeringsdienst

Bij de oprichting van de Gemeenschappelijke Regeling Sociale Zaken Maastricht Heuvelland zijn afspraken gemaakt over de desintegratiekosten van de deelnemende gemeenten. Bij het opmaken van de jaarrekening blijkt dat Maastricht voor de jaren 2016 en 2017 (conform vastgesteld bedrijfsplan) een totaalbedrag van € 0,35 mln. aan desintegratiekosten moet vergoeden aan de overige gemeenten.

3D's Jeugdzorg

Per 1 januari 2015 zijn extra verantwoordelijkheden naar de gemeenten gedecentraliseerd: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet (de 3 D's). De Jeugdwet ondersteunt ouders en kinderen, waardoor kinderen gezond kunnen opgroeien, hun talenten kunnen ontwikkelen en naar vermogen kunnen participeren in de samenleving.

In het 3e jaar van de uitvoering van de 3 decentralisaties wordt de transformatie van het sociaal domein voortgezet. Met de monitoring 3 decentralisaties wordt het transformatieproces, zowel financieel als inhoudelijk bewaakt. Zoals bekend gaan de decentralisaties gepaard met grote rijksbezuinigingen. Voor Maastricht betekent dat in 2017 een afname in de rijksbijdrage voor de 3 decentralisaties van circa € 8 mln. ten opzichte van 2016. Ook voor de jaren na 2017 zien we op dit moment een verdere afname van de rijksmiddelen. We sluiten het jaar 2017 dan ook af met een groot financieel tekort op Jeugdzorg. De grootste uitgavenpost binnen de Jeugdwet zijn de arrangementen jeugd (Zorg in Natura) die door de aanbieders worden gedeclareerd. Een deel van de toename van arrangementen kan worden verklaard door de intensivering van de contacten met het voorliggend veld (huisarts, school, jeugdgezondheidszorg), waardoor signalen eerder worden opgepakt en ondersteuning wordt geboden. En hoewel dit één van de doelstellingen is van de Jeugdwet (hulp eerder, lichter, dichtbij huis), gaat het opstarten van deze trajecten wellicht sneller dan de afbouw van de zwaardere en dus duurere zorgarrangementen. Daarnaast stijgen de uitgaven van de arrangementen licht doordat een groot deel van de vrijgevestigde aanbieders vanaf 2017 hebben gekozen voor een dienstverleningsovereenkomst. Hier tegenover staat dat de rechtstreekse betalingen aan de GGZ vrijgevestigde aanbieders dus zijn afgenomen.

Vanwege de grote tekorten zijn de Zuid-Limburgse gemeenten, samen met andere regio's en met ondersteuning van de VNG, een lobby gestart richting het Rijk. De tekortgemeenten vragen het Rijk een verlichtingsbudget voor 4 jaar (bovenop het bestaande macrobudget) om de tekortgemeenten meer tijd te geven om de transformatie te realiseren en deze te versterken. Daarnaast dient het structurele probleem van het verdeelmodel aangepakt te worden.

Het college heeft in september 2016 de bestuursopdracht uitgevaardigd om inkomsten en uitgaven in het sociale domein beter in balans te brengen als antwoord op de tekorten in het sociaal domein die een serieuze bedreiging vormen voor ons solide beleid. Bij de begroting 2018 is een pakket aan maatregelen (Jeugd, Wmo en Participatie) voorgelegd dat tezamen naar verwachting een besparing oplevert van € 3,5 mln.

3D's Wmo begeleiding en beschermd wonen

Per 1 januari 2015 zijn extra verantwoordelijkheden naar de gemeenten gedecentraliseerd: de Jeugdwet, de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 en de Participatiewet (de 3 D's). Bij Wmo 2015 gaat het om voorzieningen die per 2015 vanuit de AWBZ naar de gemeente zijn gedecentraliseerd (individuele begeleiding, groepsbegeleiding en beschermd wonen).

In het 3e jaar van de uitvoering van de 3 decentralisaties wordt de transformatie van het sociaal domein voortgezet. Met de monitoring 3 decentralisaties wordt het transformatieproces, zowel financieel als inhoudelijk bewaakt. Zoals bekend gaan de decentralisaties gepaard met grote rijksbezuinigingen. Voor Maastricht betekent dat in 2017 een afname in de rijksbijdrage voor 3-decentralisaties van circa € 8 mln. ten opzichte van 2016. Ook voor de jaren na 2017 zien we op dit moment een verdere afname van de rijksmiddelen. We sluiten het jaar 2017 dan ook af met een groot financieel tekort op Wmo- Begeleiding en beschermd wonen. Ook binnen de Wmo-taken is de financiële opgave erg groot, enerzijds door de toename van de kosten voor Beschermd Wonen en anderzijds doordat het Rijk minder budget beschikbaar stelt.

Wmo voorzieningen

Dit betreft de individuele voorzieningen die al voor 2015 onder verantwoordelijkheid van de gemeente vielen. Omdat de Wmo een open einde regeling is die vele variabelen kent, is sturing op budgetneutraliteit per jaar moeilijk. Het tekort wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de verlaging van de rijksbijdrage 2017 ten opzichte van 2016. Voorgaande verklaart ook de toename van het tekort WMO oud ten opzichte van het resultaat 2016.

Opvoeding en ontwikkeling: kindgebonden subsidies

Op de kindgebonden subsidies is er een voordeel van € 0,678 mln. Dit betreft nieuw beleid vanaf 2017 in het kader van de omzetting van peuterspeelzaalwerk naar kinderopvang. De geraamde uitgaven voor kindgebonden subsidies waren gebaseerd op schattingen waar nog geen historische gegevens van beschikbaar waren aangezien dit nieuw beleid betrof. Op dit moment is niet aan te geven wat dit voor de komende jaren zal gaan betekenen.

Participatie / re-integratie

De kosten van begeleiding van personen naar werk (re-integratie) laten voor 2017 een tegenvaller zien van € 0,338 mln. Voorgaande komt voort uit een herschikking van de begroting tengevolge nieuwe wetgeving. In de begroting van 2018 is voorgaande problematiek inmiddels vertaald en opgelost.

Voorziening speeltoestellen

De voorziening Speelvoorzieningen is in 2017 in zijn geheel vrijgevallen omdat er geen meerjaren onderhoudsplan is. In het raadsvoorstel wordt voorgesteld om de vrijgevallen middelen uit de voorziening toe te voegen aan de reserve overloop, omdat hierover een beleidsplan wordt opgesteld.

Transitiekosten C3

In maart 2017 is, middels collegebesluit, besloten om prioriteit te geven aan het behoud en de toekomstbestendigheid van het organisatieonderdeel Kumulus. De benodigde transitie hiervoor is ingezet en heeft geleid tot transitiekosten voor extra ondersteuning op het vlak van pr en marketing, personeelszaken, projectleiding en begeleiding bij het herdefiniëren van werkprocessen. Extra reclameuitingen voor nieuwe producten heeft geleid tot extra uitgaven. De totale transitiekosten komen uit op een bedrag van € 0,362 mln.

Vrijval voorziening groot onderhoud C3

De voorziening voor groot onderhoud moet vrijvallen, aangezien het geplande onderhoud in de jaarschijven 2015-2017 niet is uitgevoerd, behoudens het noodzakelijke. Het onderhoud is bewust niet uitgevoerd omdat nog onduidelijk was hoe het huisvestingsbeeld voor de totale instelling in 2018/2019 uit zou zien. Met name de onzekerheid over de huisvesting binnen de Maartenspoort vormt hierbij een belangrijk onderdeel. In de loop van 2018 wordt besloten of deze locatie wel of niet wordt afgestoten en het herhuisvesten van de betreffende organisatieonderdelen binnen Centre Ceramique. Pas daarna zal het onderhoud weer worden opgepakt en worden uitgevoerd volgens het onderhoudsplan. Dit om dubbele uitgaven te voorkomen. De vrijval nu betekent echter wel dat te zijner tijd onvoldoende middelen ter beschikking staan en daarmee het benodigde onderhoud niet uitgevoerd kan worden. In het raadsvoorstel wordt voorgesteld om de vrijgevallen middelen uit de voorziening toe te voegen aan de reserve overloop.

Openbare verlichting

Het voordelig resultaat openbare verlichting ad € 0,398 mln. betreft een samengesteld resultaat. Tengevolge van lagere energielasten (effecten verduurzaming openbare verlichting en de huidige lage energietarieven) alsmede minder aansluitingen is er een voordelig resultaat van € 0,102 mln. Voorts is er een voordelig resultaat "schade openbare verlichting" ad € 0,115 mln. als gevolg van minder (schade) aanrijdingen. Tenslotte hebben tengevolge ontwikkelingen in de personele bezetting (langdurige uitval/beperkte bezetting) een aantal geplande en ten tijde van de MARAP verwachte projecten zoals o.a. 'aanstralen monumenten' en "herstel verankering binnenstadverlichting" geen doorgang gevonden. Dit resulteert in een additioneel voordelig resultaat van € 0,181 mln. Bij deze meevaller in financiële zin dient een nadrukkelijke kanttekening te worden geplaatst. Het herstel van de verankering binnenstadverlichting, dat vanwege uitval/beperkte bezetting geen doorgang heeft kunnen vinden, wordt steeds urgenter. Verdere uitstel is in verband met mogelijke veiligheidsrisico's niet mogelijk en maakt het aanpakken van de problematiek hiermee onvermijdelijk. De geraamde kosten voor het herstel bedragen ca. €400.000,-. Een fors bedrag welk niet binnen het budget openbare verlichting 2018 gedragen kan worden. In het raadsvoorstel wordt voorgesteld om dan ook middels besluitvorming jaarrekening 2017 deze middelen toe te voegen aan de reserve overloop ten omvang van voorgenoemde geraamde kosten.

Ad 5. Vrijval incidentele dekking

Onderdeel van het resultaat is de vrijval incidentele dekking. In onderstaande tabel een overzicht per soort maatregel.

<i>bedragen x € 1.000</i>	
Vrijval reserve decentralisaties	1.000 V
Vrijval reserve innovatieopdracht	300 V
Meer inkomsten parkeren niet storten in reserve Mobiliteit	300 V
Vrijval reserve WA eigen risico	200 V
Vrijval reserve verkiezingen	200 V
Vrijval reserve productiemiddelen huisvesting	900 V
Totaal	2.900 V

Ad 6. Verwerking mutaties reserves

Dit resultaat wordt veroorzaakt door de administratieve verwerking van de mutaties reserves conform Besluit begroting en verantwoording. Afwijkingen in mutaties in de reserves hebben ook gevolgen voor het totaal van saldo van baten en lasten.

Ad 7. Incidenteel resultaat

In december 2017 heeft een gedeeltelijke aanpassing van de nota reserves & voorzieningen plaatsgevonden (raadsbesluit). In de praktijk blijkt dat deze regels over de reserve overloop echter op bezwaren stuiten en moeilijk toepasbaar zijn. De accountant moet uiteraard wel deze regels hanteren bij zijn controle. Derhalve valt een groot deel van de reserve overloop vrij ten gunste van het resultaat. Verder vallen 2 voorzieningen vrij door de striktere toepassing van de regels Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Tot slot zijn in het begrotingsjaar bepaalde budgetten beschikbaar gesteld die om moverende redenen niet zijn uitgegeven.

Voorstel bij de resultaatbestemming is om dit incidenteel resultaat toch weer te bestemmen en na afloop van de controle van de jaarrekening te kijken hoe de reserve overloop dan qua beleid moet worden opgesteld.

Per saldo leidt de vrijval van de reserves tot een positief incidenteel resultaat van € 7,221 mln.

Ad 8. Vennootschapsbelasting

De gemeente Maastricht is vanaf 2016 belastingplichtig voor de Vennootschapsbelasting (Vpb). Begin 2018 is de aangifte Vpb over het jaar 2016 ingediend met een fiscale winst van € 52.000, hetgeen resulteerde in een te betalen Vpb van € 10.000.

Over het jaar 2017 wordt een fiscale winst van soortgelijke omvang verwacht. Om die reden is eenzelfde bedrag als vennootschapsbelasting opgenomen. De aangifte Vpb over 2017 dient voor 1 november 2018 te worden ingediend.

4.4.2 Incidentele baten en lasten

Een belangrijk financieel uitgangspunt voor het provinciaal toezicht is een reëel sluitende begroting. Dit houdt in dat bij de begroting aangegeven dient te worden of de begroting in evenwicht is, dat wil zeggen dat de jaarlijks terugkerende lasten zijn gedekt door jaarlijks terugkerende baten. Ook bij de jaarrekening moet hierin inzicht worden gegeven, of de gerealiseerde baten en lasten dienen structureel in evenwicht te zijn. Uit het overzicht blijkt dat de baten en lasten structureel nagenoeg in evenwicht zijn.

Incidentele baten en lasten per programma <i>bedragen x € 1.000</i>	Rekening 2017	Waarvan incidenteel	Waarvan structureel
Lasten			
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	8.720	380	8.340
Programma 2 Integrale veiligheid	12.408	415	11.993
Programma 3 Economie en werkgelegenheid	7.193	512	6.681
Programma 4 Sociale zekerheid	109.791	680	109.111
Programma 5/6 Samenleven	270.662	213	270.449
Programma 7 Sport	12.079	647	11.432
Programma 8 Kunst en cultuur	22.737	847	21.890
Programma 9 Onderwijs	12.542	273	12.269
Programma 10 Stadsontwikkeling	28.928	2.797	26.131
Programma 11 Wonen	3.504	407	3.097
Programma 12 Verkeer en mobiliteit	13.368	2.332	11.036
Programma 13 Beheer openbare ruimte	36.186	466	35.720
Programma 14 Natuur, milieu, water en afval	15.950	348	15.602
Programma 15 Vennootschapsbelasting	10	0	10
Programma 15 Algemene lasten	70.517	1.321	69.196
Totaal lasten (excl. toevoegingen reserves)	624.595	11.638	612.957
Baten			
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	3.482		3.482
Programma 2 Integrale veiligheid	260		260
Programma 3 Economie en werkgelegenheid	464		464
Programma 4 Sociale zekerheid	71.018	93	70.925
Programma 5/6 Samenleven	143.626	320	143.306
Programma 7 Sport	3.736		3.736
Programma 8 Kunst en cultuur	6.076		6.076
Programma 9 Onderwijs	3.628	374	3.254
Programma 10 Stadsontwikkeling	24.813	1.741	23.072
Programma 11 Wonen	38		38
Programma 12 Verkeer en mobiliteit	12.146	429	11.717
Programma 13 Beheer openbare ruimte	19.422	223	19.199
Programma 14 Natuur, milieu, water en afval	20.234	77	20.157
Programma 15 Gemeentefonds	241.202		241.202
Programma 15 Dividend	856		856
Programma 15 Rente	5.381		5.381
Programma 15 Belastingopbrengsten	36.093		36.093
Programma 15 Algemene baten	23.338	2.032	21.306
Totaal baten (excl. onttrekkingen reserves)	615.813	5.289	610.524
Totaal van saldo van baten en lasten	8.782	6.349	2.433
Toevoeging reserves	33.091	3.032	30.059
Onttrekking reserves	50.334	17.041	33.293
Resultaat	8.461 V	7.660 V	801 V

Voor de specificatie per programma van de incidentele baten en lasten wordt verwezen naar de overzichten hierna. Voor de onttrekkingen en stortingen per programma wordt verwezen naar het overzicht van reserves en voorzieningen.

Incidentele lasten

Programma	Toelichting incidenteel	Lasten
		Bedrag x € 1.000
Programma 1 Bestuur en dienstverlening	Kosten (voormalig) bestuur en afwikkeling nog te betalen	380
Programma 2 Integrale veiligheid	Frontiere, City deal en brandveiligheid studentenhuising	415
	Storting reserves	316
Programma 3 Economie & Werkgelegenheid	Europe Calling	96
	Student en Stad (tijdelijk beleid)	151
	Business innovation factory	50
	Made in Maastricht	150
	Diverse incidentele subsidies en bijdragen	65
Programma 4 Sociale Zekerheid	Intensivering re-integratie	277
	Re-integratie incidenteel meer kosten	338
	Incidentele rijkssubsidie Werkende toekomst	65
Programma 5 & 6 Samenleven	Beleidsontwikkeling en vernieuwing	379
	Ondersteuning informele zorg	-56
	Extra kosten beveiliging nachtopvang Leger des Heils	120
	Verwarde personen	-230
	Storting reserves	81
Programma 7 Sport	Frictiekosten	116
	Inhuur personeel	531
Programma 8 Kunst & Cultuur	Bijzondere lasten cofinanciering economische/culturele impulsprojecten (Uitvoeringsprogramma Creatieve Industrie en Impulsagenda Kunst & Cultuur)	847
Programma 9 Onderwijs	Afboeken boekwaarden verkochte panden	273
Programma 10 Stadsontwikkeling	Bebouwd onroerend goed: afboeken boekwaarden verkochte gronden	1.559
	Onbebouwd onroerend goed: afboeken boekwaarden verkochte gronden	298
	Projecten Noord-Oost	169
	Invoering omgevingswet	100
	Maastricht Lab	156
	Externe inhuur flexibele schil	715
	Vrijval voorziening debiteuren	-200
	Storting reserves	144
Programma 11 Wonen	Aanpak krimp in de regio	283
	Kosten t.l.v. reserve stedelijke vernieuwing: vraaggericht bouwen, uitvoering programma bodemsanering en afspraken corporaties	124
	Storting reserves	845
Programma 12 Verkeer & Mobiliteit	Bijdrage in programma Beter Benutten	1.381
	Schade Vri's	161
	Bijdrage station Maastricht Noord	300
	Bijdragen kosten TVM	490
Programma 13 Openbare Ruimte	Inhaalslag achterstallig onderhoud verhardingen	154
	Schades openbare verlichting	232
	Calamiteiten	80
	Storting reserves	246
Programma 14 Natuur, Milieu & Afval	Zwerfafval	77
	Onderzoeken / pilots afvalbeleidsplan	271
Programma 15 Alg.inkomsten en uitgaven	Eenmalige verliesvoorziening GIP	300
	Subsidieverstrekking aan ENCI	100
	Voormalig personeel / Dumoulin / Irma / Apparaatskosten	750
	Frictiekosten outplacementtrajecten en gerechtelijke procedures	171
	Storting reserves	1.400
		14.670

Incidentele baten

Programma	Toelichting incidenteel	Baten Bedrag x € 1.000
Programma 1 Bestuur en dienstverlening		
Programma 2 Integrale veiligheid	Onttrekking reserves	250
Programma 3 Economie & Werkgelegenheid		
Programma 4 Sociale Zekerheid	Stelsten baten en lasten Participatiewet	93
	Onttrekking reserves	1.520
Programma 5 & 6 Samenleven	Terugontvangst van Steps	320
	Onttrekking reserves	3.133
Programma 7 Sport		
Programma 8 Kunst & Cultuur	Onttrekking reserves	847
Programma 9 Onderwijs	Verkoopopbrengst verkochte panden	374
Programma 10 Stadsontwikkeling	Bebouwd onroerend goed: verkoopopbrengst verkochte panden	1.276
	Onbebouwd onroerend goed: verkoopopbrengst verkochte gronden	334
	Resultaat projecten BGE	131
	Onttrekking reserves	189
Programma 11 Wonen	Onttrekking reserves	283
Programma 12 Verkeer & Mobiliteit	Ontvangen schade-uitkeringen vri's	137
	Opbrengst parkeerbijdrageregeling	225
	Subsidie gedragsbeïnvloeding 2007 tot en met 2014	67
Programma 13 Openbare Ruimte	Opbrengst schades openbare verlichting	160
	Kosten MGM t.l.v. voorziening	63
	Onttrekking reserves	1.079
Programma 14 Natuur, Milieu & Afval	Subsidie zwerfafval	77
Programma 15 Alg.inkomsten en uitgaven	Vrijval Nog te betalen	1.776
	Bijzondere baten	55
	Vrijval WGA	201
	Onttrekking reserves	9.740
		22.330

4.4.3 Resultaatbestemming

Bij de totstandkoming van het rekeningresultaat is een aantal stortingen en onttrekkingen gerealiseerd. De stortingen en onttrekkingen zijn in belangrijke mate al voorzien bij de begroting of gebaseerd op specifieke raadsbesluiten. In paragraaf 4.3.2 zijn alle mutaties in de reserves opgenomen (zei verloopoverzicht reserves en voorzieningen). De mutaties van reserves zijn vormen van resultaatbestemming die per programma al zijn toegelicht.

Per saldo is er **€ 3,964 mln.** meer gestort in de reserves dan bij de begroting was voorzien en is er voor een bedrag van **€ 8,802 mln.** minder onttrokken aan de reserves dan bij de begroting werd voorzien. De belangrijkste reden voor deze afwijkingen is het niet begrotingstechnisch vertalen van specifieke besluitvorming na vaststelling van de begroting.

Op hoofdposten hebben de volgende afwijkende stortingen en onttrekkingen ten opzichte van de begroting plaatsgevonden. Hieronder wordt in aanvulling op wat bij de programma's is aangegeven, kort op deze posten ingegaan.

bedragen x € 1.000	Stortingen	Onttrekkingen
Specifieke besluitvorming	2.389 N	7.485 N
Technische wijzigingen	1.575 N	1.317 N
Nieuwe reserves	0 N	0 N
Afwijkingen ten opzichte van begroting	3.964 N	8.802 N
Reeds bij begroting opgenomen resultaatbestemming	29.127 N	59.136 V
Saldo van reeds in rekening verwerkte resultaatbestemming	33.091 N	50.334 V

Specifieke besluitvorming

In de begroting 2017 is onder de mutaties van de reserves niet in alle gevallen rekening gehouden met specifieke besluitvorming. Zowel voor als na de vaststelling van de begroting heeft besluitvorming plaatsgevonden betreffende de inzet van reserves. In veel gevallen is er sprake van projecten waarvan de feitelijke bestedingen een doorlooptijd hebben die over de begrotingsjaren heenloopt.

Hierdoor wordt de raming van de inzet bemoeilijkt. Het betreft de volgende posten:

bedragen x € 1.000	Stortingen	Onttrekkingen
Verkiezingen	0 V	22 N
Project veilige kamers	195 N	0 N
Aanpak radicalisering	21 N	70 N
Wervingsfonds acquisitie	0 N	100 N
Evenementenfonds	0 N	60 N
Beleidsinitiatieven aanloopstraten	0 N	236 N
Intensivering re-integratie	0 N	10 N
Herstructurering MTB	0 N	58 N
Innovatieopdracht samenleven	340 V	661 N
Investeringsfonds duurzame sociale infrastructuur	0 N	665 N
Uitvoeringsopgave opvang vluchtelingen	0 N	445 N
Decentralisaties sociaal domein	0 N	256 N
Combinatiefunctie	0 N	147 N
Sociaal/economische/culturele impulsprojecten	0 N	615 N
Theater groot onderhoud	103 V	0 N
Gebiedsontwikkeling Maastricht Noord Oost	0 N	440 N
Mecc	127 N	0 N
Stedelijke vernieuwing ISV		2.367 N
Krimpgelden regio	0 N	561 N
Mobiliteitsfonds	224 N	692 N
Achterstallig groot onderhoud verhardingen	0 N	105 N
IBOR walmuren/vestingwerken	246 N	108 N
Vestingvisie	0 N	9 N
Egalisatiereserve afval	206 N	0 N
Egalisatiereserve riolen	8 N	0 N
Reserve I&A	352 N	360 N
Organisatieontwikkeling/frictie	36 V	14 N
WA eigen risico	183 N	108 V
Vruchtboomfonds	0 N	622 V
Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten	27 V	145 N
Reserve overloop	1.333 N	69 N
	2.389 N	7.485 N

Technische wijzigingen

Dit betreft vooral afwikkeling van de kapitaallasten van productiemiddelen en de saldering van de bedrijfs/egalisatiereserves.

bedragen x € 1.000	Stortingen	Onttrekkingen
Productiemiddelen algemeen	243 N	396 N
Bedrijfs/egalisatiereserves	1.332 N	921 N
Totaal	1.575 N	1.317 N

4.4.4 Wet normering topinkomens (WNT)

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT) regelt niet alleen de openbaarmaking van de bezoldiging van topfunctionarissen, maar stelt hier ook een maximum aan. Voorts wordt een maximum gesteld aan de vergoeding wegens beëindiging dienstverband voor topfunctionarissen. Krachtens de WNT worden de gemeentesecretaris en de griffier aangemerkt als topfunctionarissen van de Gemeente Maastricht. Ook wanneer sprake is van gewezen topfunctionarissen (voormalig topfunctionaris en nog in een andere functie in dienst van de Gemeente Maastricht) geldt deze verplichting tot openbaarmaking.

Topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen en toezichthouders (tussen haakjes de bedragen voor 2016)

Naam orgaan of instelling waar functie wordt bekleed	Algemene directie	Griffie
Functie(s)	Secretaris	Griffier
Aard van de functie	Topfunctionaris	Topfunctionaris
Naam	P.J. Buijtels	J.L.L. Goossens
Beloning	€ 136.638 (€ 128.353)	€ 91.225 (€ 84.391)
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	€ 8.059 (€ 8.059)	€ 0 (€ 0)
Werkgeversdeel voorzieningen voor beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.337 (€ 14.941)	€ 13.312 (€ 11.197)
Totale bezoldiging	€ 162.034 (€ 151.353)	€ 104.537 (€ 95.588)
Datum aanvang dienstverband in het boekjaar	N.v.t.	N.v.t.
Datum einde dienstverband in het boekjaar	N.v.t.	N.v.t.
Omvang dienstverband (in FTE)	1 fte	1 fte
Motivering overschrijding norm	N.v.t.	N.v.t.

Alle bezoldigingen, ook geëxtrapoleerd voor het gehele jaar op basis van een voltijdbetrekking, zijn lager dan het WNT-maximum van € 181.000. Er zijn geen vergoedingen wegens beëindiging dienstverband betaald aan topfunctionarissen groter dan het maximum van € 75.000. Tot slot heeft geen andere functionaris, niet-zijnde een (gewezen) topfunctionaris, binnen de Gemeente Maastricht een bezoldiging hoger dan het WNT-maximum.

4.5 Single Information Single Audit (SISA)

SISA bijlage verantwoordingsinformatie 2017 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 10 januari 2018								
OCW	D9	Onderwijsachterstanden beleid 2011-2018 (OAB) Besluit specifieke uitkeringen gemeentelijke onderwijsachterstanden beleid 2011-2017	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
			Aard controle R Indicatornummer: D9 / 01	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 02	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 03	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 04		
			€ 2.825.789	€ 158.842	€ 90.669	€ 0		
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Van andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid		
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 05	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 06	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: D9 / 07	Aard controle R Indicatornummer: D9 / 08		
1		€ 0		€ 0				
2								
3								
4								
lenW	E17	Nota Ruimte project Maastricht Belvedere Wet Ruimtelijke Ordening Besluit Ruimtelijke Ordening Gemeente Maastricht	Besteding (jaar T)	Bijdrage particuliere grondeigenaren	Verwachte einddatum project afspraak	Verwachte einddatum project realisatie	Eindverantwoording Ja/Nee	Cumulatieve bestedingen tot en met (jaar T)
			Aard controle R Indicatornummer: E17 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E17 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E17 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E17 / 04	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E17 / 05	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E17 / 06
			€ 0	€ 0	31-12-2016	31-12-2017	Ja	€ 18.894.112
			Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie	Besteding (jaar T) ten laste van rijksmiddelen	Overige bestedingen (jaar T)	Besteding (jaar T) door meerwerk dat o.b.v. art. 126 Wet geluidshinder ten laste van het Rijk komt	Correctie over besteding t/m jaar T	Kosten ProRail (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 06
1		BSV 201157264 Railschemen	€ 133.617	€ 11.080	€ 0	€ 0	€ 0	€ 133.617
2		lenM/BSK-2013/93579 Hertogsingel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
3		lenM/BSK-2013/195013 Stadsboulevard	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
4		lenM/BSK-2014/207470 Parkweg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0
		Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail t/m jaar T	Eindverantwoording Ja/Nee
			Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E3 / 12
1		BSV 201157264 Railschemen	€ 18.739	€ 0	€ 1	€ 0	€ 0	Nee
2		lenM/BSK-2013/93579 Hertogsingel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
3		lenM/BSK-2013/195013 Stadsboulevard	€ 2.311.153	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
4		lenM/BSK-2014/207470 Parkweg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee

			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve bestedingen ten laste van rijksmiddelen tot en met (jaar T)	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)	Cumulatieve Kosten ProRail tot en met (jaar T) als bedoeld in artikel 25 lid 4 van deze regeling ten laste van rijksmiddelen	Correctie over besteding kosten ProRail t/m jaar T	Eindverantwoording Ja/Nee	
			Aard controle n.v.l. Indicatornummer: E3 / 07	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: E3 / 08	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: E3 / 09	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: E3 / 10	Aard controle R Indicatornummer: E3 / 11	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: E3 / 12	
			1 BSV 201157264 Railschemen	€ 18.739	€ 0	€ 1	€ 0	Nee	
			2 lenM/BSK-2013/93579 Hertogsingel	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			3 lenM/BSK-2013/195013 Stadsboulevard	€ 2.311.153	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
			4 lenM/BSK-2014/207470 Parkweg	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee	
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet gemeentedeel 2017 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente
			I.1 Participatiewet (PW)	I.1 Participatiewet (PW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 06	
			€ 50.823.094	€ 1.340.876	€ 2.984.352	€ 40.071	€ 235.621	€ 0	
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee	
			Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente	Gemeente		
			I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	I.7 Participatiewet (PW)	I.7 Participatiewet (PW)		
			Aard controle R Indicatornummer: G2 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 08	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 09	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 10	Aard controle R Indicatornummer: G2 / 11	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G2 / 12	
			€ 126.193	€ 1.054	€ 3.068	€ 375.871	€ 0	Ja	
SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeentedeel 2017 Besluit	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) Bob	
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 01	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 02	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 03	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 04	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 05	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 06	
			€ 95.643	€ 209.018	€ 43.237	€ 101.522	€ 66.182	€ 0	
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee				
			Aard controle R Indicatornummer: G3 / 07	Aard controle R Indicatornummer: G3 / 08	Aard controle n.v.l. Indicatornummer: G3 / 09				
			€ 0	€ 0	Ja				

VWS	H1	Ministeriële regeling heroïnebehandeling Gemeenten	Gerealiseerde behandelplaatsen (jaar T)	Gerealiseerde behandelplaatsen (jaar T)	Besteding (jaar T)	Gerealiseerde behandelplaatsen (jaar T-1)	Gerealiseerde behandelplaatsen (jaar T-1)
			Afspraak	Realisatie		Afspraak	Realisatie
			Aard controle D1 Indicatornummer: H1 / 01	Aard controle D1 Indicatornummer: H1 / 02	Aard controle R Indicatornummer: H1 / 03	Aard controle D1 Indicatornummer: H1 / 04	Aard controle D1 Indicatornummer: H1 / 05
			20	20	€ 536.873	20	20
lenW	E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SISA tussen medeoverheden Provinciale beschikking en/of verordening Gemeenten en Gemeenschappelijke Regelingen	Hieronder per regel één beschikingsnummer en in de kolommen emast de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 01	Besteding (jaar T) ten laste van provinciale middelen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 02	Overige bestedingen (jaar T) Aard controle R Indicatornummer: E27B / 03	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 04	Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen Aard controle R Indicatornummer: E27B / 05
			1 SAS-2014-00053 BDU reg bereikb en infra veiligheid 2012/2013	€ 291.258	€ 4.583.785		
			2 2014/53498 BDU verkeer en vervoer 2014	€ 14.227	€ 14.036		
			3 SAS-2015-03737 BDU verkeer en vervoer 2015	€ 13.524	€ 97.144		
			4 SAS-2017-01699 Fietsroute Borgharenweg	€ 0	€ 309		
			5 SAS-2017-01719 Bovenregionale fietsroute Meerssenerweg	€ 3.212	€ 3.212		
			6 SAS-2017-01694 BDU gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2016	€ 15.074	€ 0		
			Kopie beschikingsnummer	Cumulatieve besteding ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 06	Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T) Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 08	Toelichting	Eindverantwoording Ja/Nee Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden Aard controle n.v.t. Indicatornummer: E27B / 10
			1 SAS-2014-00053 BDU reg bereikb en infra veiligheid 2012/2013	€ 2.787.750	€ 8.094.419		Nee
			2 2014/53498 BDU verkeer en vervoer 2014	€ 295.910	€ 777.617		Nee
			3 SAS-2015-03737 BDU verkeer en vervoer 2015	€ 151.250	€ 642.367		Nee
			4 SAS-2017-01699 Fietsroute Borgharenweg	€ 0	€ 309		Nee
			5 SAS-2017-01719 Bovenregionale fietsroute Meerssenerweg	€ 3.212	€ 3.212		Nee
			6 SAS-2017-01694 BDU gedragsbeïnvloeding verkeersveiligheid 2016	€ 15.074	€ 0		Nee

4.6 Taakvelden

bedragen x € 1.000,-

	Lasten		Baten		Saldo		Resultaat
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
Taakveld: BESTUUR (0.1)	6.322	3.032	81	38	6.241	2.994	3.247
Taakveld: BURGERZAKEN (0.2)	4.115	4.592	2.444	3.445	1.671	1.147	524
Taakveld: BEHEER OVERIGE GEBOUWEN EN GRONDEN (0.3)	12.033	5.926	12.176	6.289	-143	-363	220
Taakveld: OVERHEAD (0.4)	54.384	55.709		3.139	54.384	52.570	1.814
Taakveld: TREASURY (0.5)	19.269	-1.386	24.127	3.669	-4.858	-5.055	197
Taakveld: OZB - WONINGEN (0.61)		1.998	6.823	14.776	-6.823	-12.778	5.955
Taakveld: OZB - NIET WONINGEN (0.62)		0	23.367	14.832	-23.367	-14.832	-8.535
Taakveld: PARKEERBELASTING (0.63)	134	0	1.967	8.592	-1.833	-8.592	6.759
Taakveld: BELASTINGEN OVERIG (0.64)	1.073	1.234	6.544	2.847	-5.471	-1.613	-3.858
Taakveld: ALGEMENE UITKERING EN OVERIGE UITKERINGE GEMEENTEFONDS (0.7)	172	285	241.347	241.203	-241.175	-240.918	-257
Taakveld: OVERIGE BATEN EN LASTEN (0.8)	17.467	10.100	21.891	16.139	-4.424	-6.039	1.615
Taakveld: VENNOOTSCHAPSBELASTING (0.9)		10		0	0	10	-10
Taakveld: MUTATIES RESERVES (0.10)	29.127	33.091	59.136	50.334	-30.009	-17.243	-12.766
Taakveld: RESULTAAT VAN BATEN EN LASTEN (0.11)		8.461		0	0	8.461	-8.461
Totaal Taakveld 0. BESTUUR EN ONDERSTEUNING	144.096	123.052	399.903	365.303	-255.807	-242.251	-13.556
Taakveld: CRISISBEHEER EN BRANDWEER (1.1)	7.889	7.785	287	6	7.602	7.779	-177
Taakveld: OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID (1.2)	6.086	4.593	212	254	5.874	4.339	1.535
Totaal Taakveld 1. VEILIGHEID	13.975	12.378	499	260	13.476	12.118	1.358
Taakveld: VERKEER EN VERVOER (2.1)	25.513	25.775	197	2.815	25.316	22.960	2.356
Taakveld: PARKEREN (2.2)	5.799	4.858	9.125	2.720	-3.326	2.138	-5.464
Taakveld: RECREATIEVE HAVENS (2.3)	58	18		0	58	18	40
Totaal Taakveld 2. VERKEER, VERVOER EN WATERSTAAT	31.370	30.651	9.322	5.535	22.048	25.116	-3.068

bedragen x € 1.000,-

	Lasten		Baten		Saldo		Resultaat
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
Taakveld: ECONOMISCHE ONTWIKKELING (3.1)	4.134	4.593	325	29	3.809	4.564	-755
Taakveld: FYSIEKE BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR (3.2)	519	366		0	519	366	153
Taakveld: BEDRIJVENLOKET EN BEDRIJFSREGELINGEN (3.3)	246	165		0	246	165	81
Taakveld: ECONOMISCHE PROMOTIE (3.4)	3.227	1.677	2.006	4.687	1.221	-3.010	4.231
Totaal Taakveld 3. ECONOMIE	8.126	6.801	2.331	4.716	5.795	2.085	3.710
Taakveld: ONDERWIJSHUISVESTING (4.2)	7.950	8.094	418	842	7.532	7.252	280
Taakveld: ONDERWIJSBELEID EN LEERLINGZAKEN (4.3)	7.528	8.273	4.664	5.517	2.864	2.756	108
Totaal Taakveld 4. ONDERWIJS	15.478	16.367	5.082	6.359	10.396	10.008	388
Taakveld: SPORTBELEID EN ACTIVERING (5.1)	2.251	2.097		61	2.251	2.036	215
Taakveld: SPORTACCOMMODATIES (5.2)	9.665	9.289	2.433	3.035	7.232	6.254	978
Taakveld: CULTUURPRESENTATIE, CULTUURPROD.UCTI CULTUURPARTICIPATIE (5.3)	16.562	22.513	5.147	6.621	11.415	15.892	-4.477
Taakveld: MUSEA (5.4)	604	0	106	0	498	0	498
Taakveld: CULTUREEL ERFGOED (5.5)	2.064	1.675		0	2.064	1.675	389
Taakveld: MEDIA (5.6)	6.269	381	794	0	5.475	381	5.094
Taakveld: OPENBAAR GROEN EN (OPENLUCHT) RECREATIE (5.7)	7.673	7.647	114	85	7.559	7.562	-3
Totaal Taakveld 5. SPORT, CULTUUR EN RECREATIE	45.088	43.602	8.594	9.802	36.494	33.800	2.694
Taakveld: SAMENKRACHT EN BURGERPARTICIPATIE (6.1)	15.401	9.245	1.070	723	14.331	8.522	5.809
Taakveld: WIJKTEAMS (6.2)	1.665	1.872	325	349	1.340	1.523	-183
Taakveld: INKOMENSREGELINGEN (6.3)	77.388	78.883	67.343	75.301	10.045	3.582	6.463
Taakveld: BEGELEIDE PARTICIPATIE (6.4)	27.166	27.243	10	955	27.156	26.288	868
Taakveld: ARBEIDSPARTICIPATIE (6.5)	10.682	28.423	2.386	18.012	8.296	10.411	-2.115
Taakveld: MAATWERKVOORZIENINGEN (WMO) (6.6)	26.116	21.498	2.283	3.307	23.833	18.191	5.642

bedragen x € 1.000,-

	Lasten		Baten		Saldo		Resultaat
	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	Begroting	Rekening	
Taakveld: MAATWERKDIENSTVERLENING 18+ (6.71)	15.997	20.611	2.769	1.883	13.228	18.728	-5.500
Taakveld: MAATWERKDIENSTVERLENING 18- (6.72)	30.504	163.283	3.907	129.779	26.597	33.504	-6.907
Taakveld: GEESCALEERDE ZORG 18+ (6.81)	36.328	40.079	2.249	2.336	34.079	37.743	-3.664
Taakveld: GEESCALEERDE ZORG 18- (6.82)		0		0	0	0	0
Totaal Taakveld 6. SOCIAAL DOMEIN	241.247	391.137	82.342	232.645	158.905	158.492	413
Taakveld: VOLKSGEZONDHEID (7.1)	6.804	6.541	1.035	1.047	5.769	5.494	275
Taakveld: RIOLERING (7.2)	9.053	9.197	13.075	14.657	-4.022	-5.460	1.438
Taakveld: AFVAL (7.3)	12.127	12.196	19.362	20.255	-7.235	-8.059	824
Taakveld: MILIEUBEHEER (7.4)	2.638	2.077	85	13	2.553	2.064	489
Taakveld: BEGRAAFPLAATSEN EN CREMATORIA (7.5)	594	547	583	561	11	-14	25
Totaal Taakveld 7. VOLKSGEZONDHEID EN MILIEU	31.216	30.558	34.140	36.533	-2.924	-5.975	3.051
Taakveld: RUIMTELIJKE ORDENING (8.1)	6.607	4.477	954	869	5.653	3.608	2.045
Taakveld: GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVEN TERREIN) (8.2)	9.658	5.715	9.658	5.715	0	0	0
Taakveld: WONEN EN BOUWEN (8.3)	9.894	6.790	3.930	3.791	5.964	2.999	2.965
Taakveld: GRONDEXPLOITATIE (NIET-BEDRIJVEN TERREIN) (8.4)		0		0	0	0	0
Totaal Taakveld 8. VOLKSHUISV., R. O. EN STED. VERNIEUW.	26.159	16.982	14.542	10.375	11.617	6.607	5.010
Totaal	556.755	671.528	556.755	671.528	0	0	0

Bijlage 1 Accountantsverklaring

Wordt apart aangeleverd.

Bijlage 2 Samenstelling van het college van B&W

De samenstelling van het college ultimo 2017:

Mw. Annemarie Penn – te Strake

Burgemeester, Integrale Veiligheid & Openbare orde, (Eu)regionale Samenwerking, Public Affairs, Lobby, Communicatie, Toezicht & Handhaving, Woonwagenzaken.

Dhr. André Willems †

Wethouder Sociale Zekerheid, Re-integratie en Arbeidsmarktbeleid, Armoede, Integraal Ouderenbeleid, Stadsbeheer, Sport & Recreatie en tevens loco-burgemeester.

Gedurende 2017 tijdelijk vervangen door wethouder Jim Janssen

Dhr. Bert Jongen

Wethouder Cultuur, Onderwijs, Jeugdzorg, Gezondheid en Student & Stad.

Per 12 december 2017 vervanger van wethouder Mieke Damsma

Dhr. Jack Gerats

Wethouder Wmo, Welzijn, Burgerparticipatie, Buurten en Vergunning-verlening.

Dhr. Gert-Jan Krabbendam

Wethouder Ruimtelijke Ontwikkeling, Wonen, Landschapsinrichting, Natuur, Monumenten, Archeologie, Duurzaamheid, Milieu, Water en Dierenwelzijn.

Per 6 juni 2017 vervanger van wethouder Gerdo van Grootheest

Dhr. John Aarts

Wethouder Economie, Mobiliteit, Financiën, Vastgoed, Personeel & Organisatie.

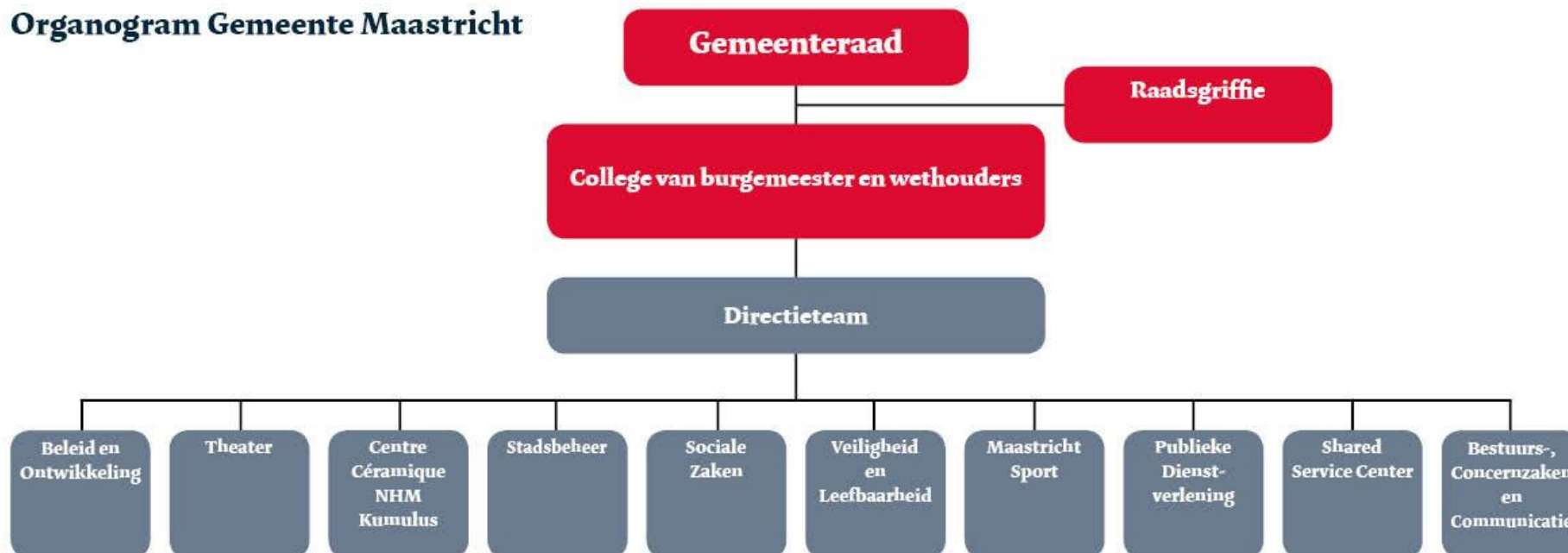

Dhr. Piet Buijtels

Gemeentesecretaris

Bijlage 3 Organisatieschema in 2017

Organogram Gemeente Maastricht

Bijlage 4 Overzicht gewaarborgde geldleningen

OVERZICHT VAN DOOR DE GEMEENTE MAASTRICHT GEGARANDEERDE GELDLeningen AAN INSTELLINGEN OP 31 DECEMBER 2017

INSTELLINGEN	Hoofdsom	Schuldrestant	WSW-borging	Hypotheek-recht
	<i>in €</i>	<i>in €</i>	<i>in €</i>	<i>in €</i>
	<i>bedragen x 1.000</i>	<i>bedragen x 1.000</i>	<i>bedragen x 1.000</i>	<i>bedragen x 1.000</i>

A. TOEGELATEN INSTELLINGEN

STICHTING WONEN LIMBURG	9.610	9.610	9.610	0
WONINGSTICHTING SERVATIUS	333.200	333.200	333.200	0
STICHTING WOONPUNT	439.746	432.227	432.227	0
WONINGSTICHTING MAASVALLEI MAASTRICHT	162.355	158.331	158.331	0
	944.911	933.368	933.368	0

B. OVERIGE GARANTIES

1. VERZORGINGSSECTOR

STICHTING ENVIDA	2.723	454	0	454
STICHTING ENVIDA	2.723	453	0	453
STICHTING XONAR ZUID LIMBURG	351	58	0	0
STICHTING XONAR ZUID LIMBURG	454	25	0	0
STICHTING XONAR ZUID LIMBURG	590	43	0	0
GEBOUW "3X FACTOREN"	3.857	1.483	0	1.483
	10.697	2.516	0	2.390

2. OVERIGEN

UNIVERSITEIT MAASTRICHT (NRF)	499	206	0	0
KERKBESTUUR MARTINUSPAROCHIE (NRF)	28	14	0	0
GRUNFELD/VAN DEN BOSCH (NRF)	46	26	0	0
KRUISHERENCOMPLEX (NRF) lening 1	4.300	3.127	0	3.127
KRUISHERENCOMPLEX (NRF) lening 2	4.300	2.883	0	2.883
STG. K.I.M.	681	429	0	0
STG ATELIERS MAASTRICHT / BOEI BV	550	550	0	0
	10.403	7.235	0	6.010

SPECIFICATIE

A. TOEGELATEN INSTELLINGEN	944.911	933.368	933.368	0
B. OVERIGE GARANTIES:				
1. VERZORGINGSSECTOR	10.697	2.516	0	2.390
2. OVERIGEN	10.403	7.235	0	6.010
	966.011	943.119	933.368	8.400

Bijlage 5 Overzicht subsidies

De staat van subsidies is geen verplicht onderdeel van de begroting maar wordt sinds enkele jaren opgenomen om toch een indruk te geven van de te verstrekken subsidies. De begroting 2017 bevat immers subsidiebudgetten maar geen subsidies. Deze zijn immers nog niet vastgesteld. Naar aanleiding van signalen vanuit de raad zal ingaande Programmabegroting 2017 de subsidieparagraaf geen overzichtlijstje bevatten van betaalde subsidies van twee jaren voorafgaande aan het nieuwe begrotingsjaar. Dit doet immers geen recht aan de door de raad gewenste transparantie en meer beleidsgestuurde informatie bij begroting en verantwoording bij rekening. In dit overzicht zijn weergegeven de vanuit beleid voorgenomen maximale subsidies van structurele aard en de bovenliggende regelingen en doelen voor flexibele subsidies in het aankomende jaar. Bij de jaarrekening wordt een gedetailleerd overzicht verstrekt van alle beschikte subsidies compleet met de onderliggende regelingen.

De gemeente Maastricht heeft een structurele subsidierelatie met circa 50 instellingen en verleent daarnaast ongeveer 500 incidentele subsidies per jaar. Het wettelijk kader is vastgelegd in de Algemene Subsidieverordening Gemeente Maastricht 2015 en de diverse nadere regelingen/verordeningen.

Overzicht structurele 'instandhoudingssubsidies'

Subsidies worden verstrekt op basis van de in de begroting opgenomen programma's. Onderstaand een overzicht van de **voorgenomen** maximale structurele/instandhouding subsidies plus de beschikte bedragen voor 2017⁵.

Naam instelling	Begroot	Beschikt
Programma 2 – Integrale Veiligheid		
Stichting Halt	€ 60.000	€ 59.755
Programma 3 - Economie en Werkgelegenheid		
Stichting VVV	€ 871.000	€ 870.547
Programma 5&6 - Samenleven		
Adviescommissie CIMM	€ 25.000	€ 23.614
Adviescommissie ASM (seniorenbeleid)	€ 25.000	€ 17.591
Adviescommissie Wmo Raad	€ 36.000	€ 27.614
Adviescommissie Jongerenraad	€ 39.000	€ 30.215
Stichting Radar	€ 76.000	€ 17.631
Stichting RIBW	€ 147.000	€ 142.464
Stichting Impuls	€ 153.000	€ 150.003
Stichting Anti Discriminatie Voorziening(ADV) Limburg	€ 236.000	€ 235.054
Stichting Relim	€ 750.000	€ 579.967
Steunpunt Mantelzorg	€ 854.000	€ 711.293
Stichting Koraalgroep	€ 956.000	€ 948.528
Mondriaan	€ 1.327.000	€ 1.244.439
Leger des Heils	€ 1.382.000	€ 1.382.490
GGD (Gemeenschappelijke regeling)	€ 2.018.000	€ 1.983.816
Kindgebonden financiering	€ 2.186.000	€ 1.596.718
Xonar Vrouwenopvang	€ 2.486.000	€ 2.182.330
Stichting Envida	€ 2.666.000	€ 2.899.550
Stichting Trajekt	€ 7.464.000	€ 7.389.534
Programma 8 - Kunst en Cultuur		
Stichting Sint Nicolaas Maastricht	€ 2.000	€ 2.036
Stichting Hogeschool Zuyd	€ 3.000	€ 3.108

⁵ De bedragen zijn geïndexeerd met 0,8%

Stichting Oranje Comite Maastricht	€ 5.000	€ 5.000
Stichting Studium Chorale Maastricht	€ 6.000	€ 6.277
Bestuur Nederlandse Bachvereniging	€ 7.000	€ 7.252
Stichting Viewmaster	€ 10.000	€ 10.359
Stichting Bruis	€ 60.000 ⁶	€ 0
Stichting Grafische Ateliers Maastricht	€ 16.000	€ 15.694
Stichting Fashion Clash	€ 21.000	€ 20.718
Stichting Art2Connect	€ 30.000	€ 30.265
Stichting Project Sally Maastricht	€ 26.000	€ 25.898
Theatergroep Hoge Fronten	€ 26.000	€ 25.898
Stichting Jazz Maastricht	€ 37.000	€ 36.619
Stichting Uit- Het Parcours	€ 41.000	€ 41.436
Jan van Eijck Academie	€ 41.000	€ 51.170
Stichting Intro	€ 44.000	€ 44.907
Stichting Via Zuid Maastricht	€ 52.000	€ 51.795
Stichting Opera Zuid	€ 78.000	€ 78.469
Stichting Nederlandse Dansdagen	€ 83.000	€ 82.872
Stichting Ateliers Maastricht (beeldende kunst)	€ 98.000	€ 98.234
Stichting Musica Sacra	€ 104.000	€ 103.590
Nederlandse Architectuurinstituut / Bureau Europa	€ 161.000	€ 161.051
Toneelgroep Maastricht	€ 175.000	€ 174.533
Marres – Maastricht	€ 193.000	€ 192.815
Stichting Lumière Maastricht	€ 376.000	€ 323.917
Philharmonie Orkest Zuid Nederland	€ 210.000	€ 209.718
Muziekgieterij	€ 368.000	€ 368.003
Stichting Kabelomroep Zuid Limburg (RTV Maastricht)	€ 400.000	€ 381.418
Regionaal Historisch Centrum Limburg	€ 891.000	€ 889.141
Programma 14 - Natuur, Milieu en Afval		
Stichting Kinderboerderij De Wieringerberg	€ 4.000	€ 14.208
Stichting Dierenpark	€ 11.246	€ 11.238
Stichting Dierenambulance	€ 16.000	€ 0
Stichting Daalhoeve	€ 45.000	€ 44.274
Dierenasiel (Eugène Gebhard)	€ 81.000	€ 69.331
Stichting Centrum Natuur en Milieu Educatie	€ 500.000	€ 526.418

Overzicht activiteiten subsidies en subsidieplafonds

	Naam regeling	Doel	Doelgroep/subsidieplafond
A	Subsidieregeling "Bewegen chronisch zieken"	Meer chronisch zieken in staat stellen om aan bewegingsactiviteiten deel te nemen.	Verenigingen en stichtingen <i>Subsidieplafond: € 14.000</i> Uitgaven: € 17.931
B	Subsidieregeling "Lokaal Educatieve Agenda"	Gericht op het verbeteren van de onderwijsinfrastructuur in relatie tot en in afstemming met relevante gemeentelijke beleidsthema's.	Schoolbesturen primair onderwijs. <i>Subsidieplafond: € 197.000</i> Uitgaven: € 192.000
C	Subsidieregeling "vrijwilligersactiviteiten welzijn en zorg" Basissubsidies	Basissubsidie gericht op het realiseren/behouden van een basis van vrijwilligersorganisaties als fundament van de sociale infrastructuur. Aanvullend op de basis-	Vrijwilligersorganisaties Maastricht <i>Subsidieplafond € 1.029.000</i> Uitgaven: € 1.062.910

⁶ De helft van de Bruis subsidie wordt gedekt via programma 5&6.

		subsidie kunnen vrijwilligersorganisaties via tenders activiteitsubsidies aanvragen	
D	Tenderregeling 1 "Diversiteit en Integratie" Flexibele subsidies	Vrijwilligersorganisaties kunnen subsidie aanvragen voor activiteiten gericht op het verkrijgen van ruimte en het stimuleren van nieuwe initiatieven in de samenwerking tussen organisaties gericht op de doelstellingen van programma 4-5-6.	Vrijwilligersorganisaties Maastricht <i>Subsidieplafond € 125.000</i> Uitgaven: € 111.100
E	Tenderregeling 2 "Sociaal isolement en veiligheidsgevoel" Flexibele subsidies	Vrijwilligersorganisaties kunnen subsidie aanvragen voor activiteiten gericht op het verkrijgen van ruimte en het stimuleren van nieuwe initiatieven in de samenwerking tussen organisaties gericht op de doelstellingen van programma 4-5-6	Vrijwilligersorganisaties Maastricht <i>Subsidieplafond € 125.000</i> Uitgaven: € 82.955
F	Tenderregeling 3 "Samenwerken aan weerbaar opgroeien en opvoeden in de buurt " Flexibele subsidies	Vrijwilligersorganisaties kunnen subsidie aanvragen voor activiteiten gericht op het verkrijgen van ruimte en het stimuleren van nieuwe initiatieven in de samenwerking tussen organisaties gericht op de doelstellingen van programma 4-5-6	Vrijwilligersorganisaties Maastricht <i>Subsidieplafond € 125.000</i> Uitgaven: € 57.550
G	<i>Subsidie bewonersinitiatiefgeldten voor buurten</i>	Het verbeteren van de eigen woon- en leefomgeving	<i>Bewoners en bewonersgroepen</i> <i>Subsidieplafond € 74.000</i> Uitgaven: € 28.957
H	<i>Subsidie Opvoeding en Ontwikkeling (op basis van subsidieregeling professionele instellingen)</i>	Deze regeling is bedoeld voor professionele instellingen ter subsidiering van versterking van de voorkant en innovatie van het systeem om tijdig (ernstige) problematiek te signaleren en hiervoor passende ondersteuning en hulp in te zetten.	<i>Professionele instellingen op het gebied van opvoeding en ontwikkeling</i> <i>Subsidieplafond € 846.000</i> Uitgaven: € 1.153.497
I	Regeling "subsidie Amateurkunsten" Structurele subsidies cultuurparticipatie	Betreft structurele (boekjaar)subsidies aan harmonieën, fanfares, koren en toneelverenigingen die voldoen aan de eisen in de regeling t.a.v. gekwalificeerde leiding, lidmaatschap erkende	Verenigingen <i>Subsidieplafond € 345.000</i> Uitgaven: € 307.612

		bond, jaarlijks openbaar optreden. Subsidiebedrag mede afhankelijk van ledenaantal. Verenigingen die onder deze regeling vallen, kunnen hiernaast geen projectsubsidies aanvragen (zie hieronder)	
J	Regeling "subsidie Amateurkunsten" Projectsubsidies	Projectsubsidies ten behoeve van amateurkunstactiviteiten, NIET zijnde activiteiten van verenigingen die onder de structurele (boekjaar) subsidieregeling vallen. Wordt getoetst op: kwaliteit, Innovatie en participatie.	Verenigingen en stichtingen die geen structurele subsidie (zie hierboven) ontvangen. <i>Subsidieplafond € 36.000</i> Uitgaven: € 34.250
K	beleidsregels 'beeldende kunst en vormgeving" Project subsidies beeldende kunsten	Het versterken van het produktieklimaat en het vergroten van het cultuurbereik binnen de sector Beeldende Kunst en Vormgeving.	<i>Subsidieplafond € 26.000</i> Uitgaven: € 26.128
L	Diverse Evenementensubsidie jongerenparticipatie	Gericht op het stimuleren en versterken van samenkracht in de maatschappij met name onder jongeren. Inhoudelijke Onderlegger is de nota DDDjongerenpodium.	<i>Subsidieplafond € 103.000</i> Uitgaven: € 41.939

Ad	Organisatie	Bedrag
A	Bechterew Oefen en Belangenvereniging	€ 517
	Stichting Hart in beweging Mergelland	€ 306
	MGS Sportvereniging	€ 606
	Samen Verder Limburg Beter Brein	€ 503
	Stg. Therapeutisch Sporten Maastricht	€ 3.661
	Huis voor de Sport	€ 12.338
B	Ver. Suringar Maastricht	€ 12.000
	Stichting Kom Leren	€ 48.000
	Mosalira	€ 120.000
	Stg. Smart Limburg	€ 6.000
	Stg. Pallas	€ 6.000
C	Stg. Senior Centraal	€ 30.000
	Stichting Handicap en Seksualiteit	€ 1.200
	Stichting Geinen Daank	€ 5.580
	Stichting 't Gilde Maastricht	€ 8.000
	R.K. Parochie St. Christoffel	€ 1.393
	R.K. Kerkbestuur de Vier Evangelisten	€ 1.938
	H. Lambertus	€ 2.181
	H. Monulfus en Gondulfes	€ 1.500
	Protestantse Gem. Maas-Heuvelland	€ 560
	R.K. Parochie San Salvator	€ 2.800
	Kerkbestuur Sint Petrus Banden	€ 2.000
	Ned. Isr. Hoofd Synagoge Limburg	€ 560
	Stg. Samen Onbeperkt	€ 15.000
	Stichting WAO/AAW Groep Maastricht	€ 1.400
	Stichting Code 043	€ 160.000
	Stg. Ouderen Societeit Belfort	€ 1.112
	COC Limburg	€ 5.440

Stg. Kenniscentrum Emancipatie	€ 75.035
Scouting St. Gerlach	€ 14.968
Scouting H. Dunant-F. Nightingale	€ 14.394
Scouting Sint Lambertus	€ 6.678
Scouting Titus Brandsma	€ 5.049
Stichting Jeugdwerk Pottenberg	€ 7.341
Stg. Scouting Caberg	€ 8.022
Scouting Sint Theresia	€ 7.952
De Eburonen Scoutinggroep	€ 5.262
Scouting Amby	€ 12.837
Scouting Anne Frank - St. Jan Heer	€ 9.226
Scouting Powell Baden Lord	€ 7.386
Vereniging Scouting Fons Olterdissen	€ 10.000
Stichting Waterscouting Jan van Gent	€ 13.111
De Gordiaanse Knoop	€ 923
Maastrichtse Alevitisch Bektasische	€ 19.585
Algemene Chinese Vereniging	€ 2.400
Stichting Turks Centrum Tevhid	€ 20.232
Circolo Sardegna	€ 5.861
Stg. Moetiara Maloekoe	€ 34.984
Stichting Ragweek	€ 1.438
Stichting Cultuur sur Place	€ 22.295
Armeense Stichting ANI	€ 7.200
De Sijlaaimetten Bejaarden Vereniging	€ 383
ZijActief Amby	€ 532
Hobbyclub de Knutseleer	€ 2.200
Stichting Jeugdwerk de Maaskluivers	€ 4.121
Stg. LEFteam	€ 20.000
Smile To The Future	€ 10.330
Stg. Buurtnetwerk Caberg	€ 5.100
Bejaardenbond Heer / Scharn	€ 362
K.B.O. afd. Onder de Bogen	€ 458
KBO St Marinus	€ 300
KBO-afdeling Senioren Koepelwijk	€ 1.479
RK Damesvereniging Nazareth	€ 351
BSCM afdeling Heugem-Randwijck	€ 441
Bond van Ouderen en Invaliden te Mal	€ 900
Stg. Vorkje Prikken	€ 20.000
Stg. WE Connect	€ 3.750
't Vrouweveld Stg.Dienst aan Kerk en	€ 5.600
Bejaarden- en invalidenver. Limmel	€ 400
Stg. Veur Elkaar	€ 4.500
Vereniging Buurtraad Borgharen	€ 4.850
Stg. Buurtplatform Wyck	€ 5.168
Buurtplatform Belfort - Daalhof	€ 5.850
Buurtplatform Brusselsepoort	€ 5.850
Stg. Buurtraad Limmel	€ 4.850
Buurtplatform Campagne	€ 4.850
Buurtplatform Malpertuis	€ 4.850
Buurtplatform Argus Statenkwartier	€ 5.850
Stg. Buurtplatform Wittevrouwenveld	€ 5.850
Stg. Wyckerpoort Actief	€ 5.850
Stg. Buurtraad Oud-Caberg	€ 4.850
Stg buurtplatform Groot Heer	€ 5.850
Stg. Buurtplatform Ceramique	€ 5.168
Dorpsraad Itteren Stg.	€ 4.850
Stg. Werkgroep Hazendans	€ 4.850
Buurtplatform het Jekerkwartier	€ 4.850
Stg. Buurtplatform Amby	€ 5.850
Stg.Leefbaarheid Boschpoort	€ 4.850

	Buurtbelangen Nazareth	€ 5.290
	Seniorenvereniging Heer	€ 207
	Ouderenbond O.L.V. van Lourdes	€ 532
	Stg. BBOOST	€ 4.850
	Stg. Bewonersplatform Vroendaal	€ 1.900
	Buurtplatform Scharn	€ 5.850
	Stg. Buurtnetwerk Like De Heeg	€ 5.850
	Stg. Buurtnetwerk Kommelkwartier	€ 4.875
	Steunpunt Mantelzorg Zuid	€ 12.160
	Stg. Toon Hermans Huis	€ 56.000
	Stichting Horizon	€ 66.383
	Stichting in de Rooden Leeuw	€ 34.634
	Stg. Omgaan met Angst	€ 7.858
	Humanitas	€ 67.867
	Resto Van Harte	€ 16.000
	Stichting Dienst aan kerk en samenleving	€ 17.280
	Slachtofferhulp Ned. Regio Zuidoost	€ 26.388
D	Stichting Dienst aan kerk en samenleving	€ 2.900
	Scouting Titus Brandsma	€ 1.250
	Stg. Vorkje Prikken	€ 9.000
	Stg. Serve the City Maastricht	€ 10.000
	Stg. Bureninitiatief	€ 9.000
	Stg. Bewoners Mariaberg	€ 4.750
	Resto Van Harte	€ 10.000
	Humanitas	€ 8.641
	Stg. Shekinah - help the needy	€ 3.800
	Stg. Enactus Maastricht	€ 4.500
	Stg. Wij Senioren	€ 4.000
	Stg. Cultuurfront Europa	€ 10.000
	Stg. Leefbaarheid Boschpoort	€ 8.360
	Stg. LEFteam	€ 11.900
	Koffie in loop Belletsa	€ 3.000
	Argus Buurtplatform	€ 10.000
E	Stg. Buurtplatform Wittevrouwenveld	€ 10.000
	Stg. Werkhuis Maastricht Noordoost	€ 10.000
	Stg. Feel Good Connected	€ 9.555
	Vibes Muziek	€ 9.900
	HFL Geestelijke Gezondheidszorg ism atEase Maastr	€ 10.000
	Stg. Amalied	€ 10.000
	Verhaegen Sports	€ 10.000
	ZVV Hazendans	€ 2.500
	Stg. LEFteam	€ 10.000
	CV De Kikkers	€ 1.000
F	Vereniging Buurtraad Borgharen	€ 8.000
	Stg. Vrouwengezondheidscentrum Maastr	€ 4.750
	Stg. Wyckerpoort Actief	€ 5.000
	Buurtplatform Campagne	€ 8.000
	ZVV Hazendans	€ 3.000
	COC Limburg	€ 4.500
	Stg. 2hands at work	€ 10.000
	Stichting Jeugdwerk Pottenberg	€ 4.300
	Between studenten	€ 10.000

G	Huur Moetiara Maloekoe	€ 10.581
	Veilig Verkeer Nederland	€ 2.000
	Scouting H. Dunant-F. Nightingale	€ 2.000
	Stg. JekerJazz Maastricht	€ 2.000
	Vrienden Natuurtuinen Jekerdal	€ 2.000
	Stg. Boerderij Daalhoeve	€ 800
	A. de Koninck	€ 2.000
	Stg. Aman Iman	€ 2.000
	Budoclub Daalhof	€ 1.200
	RTV Maastricht	€ 2.850
	Media Groep Limburg	€ 666
	Mannen van 80	€ 860
	Vrijwilligersdag	€ 11.195
	H	GGD Zuid Limburg
Stichting Trajekt		€ 930.700
GGD Zuid Limburg		€ 10.673
Maastricht Sport		€ 20.000
Multisignaal N.V.		€ 48.594
Stg. Buurtbemiddeling Maastricht 'Door communicatie'	€ 30.000 € 492	
I	Stg.Trichtse Verkennersband	€ 1.114
	Harmonie Sint Petrus en Paulus	€ 557
	Stg.Trichtse Verkennersband	€ 1.114
	Koninklijke Sint Caeciliakoor Heer	€ 2.368
	Gemengd Koor Sjantee Scharn	€ 1.809
	Zangkoor Don Bosco	€ 1.883
	Stg. Societe Jamais Complet	€ 2.469
	Limburgs Jeugd Symfonie orkest stg.	€ 4.693
	Koninklijke Sint Caeciliakoor Heer	€ 3.258
	Scala Accordeonvereniging	€ 2.642
	Symfonieorkest Avanti	€ 3.696
	Fanfare St. Martinus	€ 7.107
	Fanfare Concordia	€ 3.444
	Fanfare Sint Cornelius	€ 10.452
	Fanfare St. Hubertus	€ 5.122
	Sint Servatius fanfare	€ 8.400
	Garderizzjemint de Kachelpiepers	€ 5.476
	Harmonie kunst door Oefening	€ 8.946
	Harmonie Sint Petrus en Paulus	€ 14.037
	R.K. Harmonie St.Caecilia	€ 4.684
	Harmonie Heer Vooruit	€ 10.997
	Harmonie St. Michael	€ 8.773
	Harmonie Sint Pieter 1890	€ 5.589
	Harmonie Sint Walburga	€ 9.692
	Harmonie Wilhelmina	€ 9.864
	Jeugddrumband WVV '28	€ 2.698
	Koninklijke Harmonie van Maastricht	€ 8.566
	Koninklijke Harmonie Heer	€ 9.645
	Mestreechter Fanfaar Sint Jozep	€ 4.078
	Mixed Harmony Maastricht	€ 4.190
	Stg.Senioren Muziek Maastricht	€ 4.180
	Stg.Trichtse Verkennersband	€ 9.123
	R.K. Wieker Fanfare Sint Franciscus	€ 6.055
Maastrichtse Twirling Stars	€ 1.373	
Stichting Symfonie Orkest Arka	€ 5.686	
Universiteitsorkest	€ 6.064	
Segura Escola de Samba Maestricht	€ 4.563	
2 Enjoy Vocal Group	€ 2.243	
Senioren Drumband Mestreech	€ 3.257	
Zaat Hermenie de Katerjach	€ 3.295	

	Gemengde Zangvereniging Crescendo	€ 2.524
	Ghesellen van den Sanck	€ 1.563
	KZV Mastreechter Staar	€ 3.475
	Maastrichts Mannenkoor	€ 1.855
	Vriendenkoor Eindrach	€ 1.855
	Ouderenkoor Ouch Joonk Gewees	€ 1.948
	Lingua e Musica	€ 1.626
	Stem des Volks	€ 2.092
	Vriendenkoor 1882	€ 1.396
	Maos en Neker	€ 2.555
	Opera Comique Maastricht	€ 1.825
	Kamerkoor Quartna	€ 1.616
	Mestreechter Operette Vereniging	€ 1.975
	Vocal Group Odeon	€ 1.306
	Zangvereniging de Looier Twie	€ 2.049
	Chapeau	€ 2.082
	Toonkunskoor Maastricht	€ 1.955
	La Muze	€ 2.022
	Mannenzanggroep Wieker Hofzengers	€ 1.577
	Kinderkoor Sjamaes	€ 2.417
	Zangkoor l'Esperance	€ 1.623
	Stg. Ouderen Societeit Belfort	€ 3.279
	Joagkoer de Kinderkopkes	€ 1.484
	Mestreechter Gelegenheidskoer	€ 1.577
	Vrouwenkoor Femmeuse	€ 1.637
	Gemengd Zangkoor Cantare	€ 1.623
	Vocal Group Celebrations	€ 1.762
	Koninklijk Mannenkoor Borgharen	€ 2.976
	Stichting Kimogo/Vivas	€ 1.732
	Stg. Jeugdkoor de Beltoontjes	€ 2.185
	Musicalkoor Maastricht	€ 1.410
	Stg. Volle Petaj	€ 2.964
	Universteitskoor Maastricht	€ 3.470
	Zangkoor Ascension	€ 1.983
	Les Philfolles	€ 2.441
	ENCI-koor Maastricht	€ 2.355
	Stg. SMC Maastricht	€ 1.758
	Vocalgroup Mes Amie	€ 2.524
	Toneelvereniging De Vriendenkring	- € 372
	Big Band Mosam Tune	- € 494
	Toneelvereniging de Vriendenkring	€ 1.860
	Toneelvereniging Accent	€ 1.860
	Toneelgroep Blik	€ 1.860
	Stichting Toneelgroep Maastricht 46	€ 1.860
	Toneelgroep Papaver	€ 1.860
	Toneelvereniging Alles is Drama	€ 1.860
	Vereniging Buurttheater Mariaberg	€ 1.860
	Stg. Pakhuis	€ 1.860
	Stg. Moetiara Maloekoe	€ 1.860
J	Prinses Christina Concours	€ 9.000
	Veldeke Krink Mestreech	€ 5.000
	Stg. Festivals Limburg	€ 5.000
	Stichting Popmuziek Limburg	€ 750
	Stichting Popwaarts	€ 2.500
	Identity Games International BV	€ 1.000
	Stg. Buurtplatform St. Pieter Jekerdal	€ 4.000
	Stichting Maniel	€ 4.000
	Kerk. Zangk. St. Caecilia St. Pieter	€ 2.000
	Stg. Fotomanifestatie Maastricht	€ 1.000
K	Jan van Eijck Academie	€ 26.128

L	Stg. Sinterklaas aan de Maas	€ 2.000
	Stg. Tout Maastricht	€ 10.000
	Mondiaal Centrum	€ 15.000
	Stichting Summer Dee Jays	€ 3.000
	Stichting Dancetour	€ 15.000
	Flexe Kerels	€ 7.000
	Good Life Yoga Maastricht	€ 1.500
	Nine Yards	€ 1.389
	Stichting Trajekt	€ 2.650
	YO Fest	€ 15.000

Bijlage 6 Overzicht EU-subsidies

Overzicht Maastrichtse projecten die medegefinancierd worden met Europese middelen per 31 december 2017

Europees Sociaal Fonds 2014-2020

Projectnaam	Projectkosten totaal	% Europese bijdrage	Europese bijdrage per project
Onderzoek duurzame inzetbaarheid Stadsbeheer en Maastricht Sport (beschikking 5 januari 2015) (<i>ESF Duurzame inzetbaarheid</i>)	€ 20.000	50%	€ 10.000

URBACT III 2014-2020

Projectnaam	Projectkosten totaal	% Europese bijdrage	Europese bijdrage per project
Freight TAILS, 1e fase. <i>Stimuleren slimme manieren van stadsdistributie</i> (internationaal consortium o.l.v. Westminster, partnerbudget Maastricht)	€ 8.850	70%	€ 6.195

Interreg-programma Vlaanderen-Nederland, Interreg V 2014-2020

Projectnaam	Projectkosten totaal	% Europese bijdrage	Europese bijdrage per project
2B Connect, <i>verduurzamen bedrijventerreinen door vergroenen omgeving</i>	€ 590.400	50%	€ 295.200
See2do!, <i>Energiecoaches</i>	€ 233.391	50%	€ 116.695
Grensinfovoorziening VI-NL	€ 187.875	50%	€ 93.937

Interreg-programma North-West Europe 2014-2020

Projectnaam	Projectkosten totaal	% Europese bijdrage	Europese bijdrage per project
ACE-Retrofitting, <i>verduurzaming woningen</i>	€ 408.516	60%	€ 245.110

Bijlage 7 Stand van zaken burgerinitiatieven

Sinds 2004 is het mogelijk om in Maastricht een burgerinitiatief in te dienen. Een burgerinitiatief is een verzoek van een groep inwoners om een plan of ontwikkeling op de agenda van de raad te zetten. Voorbeelden zijn: de bouw van een jeugdthunk, het plaatsen van een bank waar ouderen kunnen samenkomen, het opzetten van een nieuw museum of een mooi pand de monumentenstatus geven. Voor een gemeentebreed voorstel geldt dat minstens 300 mensen het burgerinitiatiefvoorstel moeten ondersteunen. Deze mensen zijn kiesgerechtigd. Gaat het om een buurtgericht voorstel, dan moeten 100 mensen het ondersteunen. Zij moeten wel wonen in de buurt waar het voorstel over gaat. Afspraak tussen college en raad is dat het college de raad via de Planning & Control documenten informeert hoe raadsbesluiten gekoppeld aan een burgerinitiatief zijn opgepakt. In deze bijlage is de stand van zaken per 31 december 2017 weergegeven.

Burgerinitiatief Tapijnkazerne van legergroen naar parkgroen

Op 14 juni 2011 is het burgerinitiatief "Tapijnkazerne van legergroen naar parkgroen" namens de werkgroep Tapijnkazerne overhandigd aan de burgemeester vanuit zijn rol als voorzitter van de raad. De volgende beslispunten staan hierin vermeld:

Het kazerneterrein gaat volledig deel uitmaken van het park

Enkel de waardevolle (monumentale) gebouwen worden behouden

Hierin wordt een variëteit aan (binnenstad)-functies gehuisvest waaronder de universiteit

De wandel- en fietsverbinding met het Jekerdal, onderlangs de Jeker wordt hersteld.

De raad heeft bij amendement besloten beslispunt c. te schrappen en beslispunt d. te vernummeren tot c. met als overweging "dat het niet mogelijk is om beslispunt c. te honoreren omdat de voorwaarden en omstandigheden waaronder de Tapijnkazerne kan worden aangekocht niet bekend zijn" en "de gemeente naar de burgers toe eerlijk willen zijn over hetgeen wel en niet tot de mogelijkheden behoort".

Stand van zaken per 31-12-2017

Zie project Tapijnkazerne in programma 10 Stadsontwikkeling.

Buurt-Burgerinitiatief Trichterveld

Op 8 juli 2014 heeft de raad het ontvangen buurt-burgerinitiatief Trichterveld inhoudelijk behandeld. Verzoek aan de raad is het college opdracht te geven met Maasvallei in overleg te treden over: Respectering en instandhouding van de met de bewoners afgesloten convenant en de uitvoering daarvan.

Het leveren van maatwerk aan en in overleg met de bewoners van de huidige huurwoningen.

Het resultaat van het overleg tussen college en Maasvallei terug te koppelen met de indieners van dit burgerinitiatief en met de gemeenteraad.

De raad is akkoord gegaan met alle beslispunten van dit voorstel.

Verder is er een amendement ingediend op 8 juli 2014 door PvdA, D66, SBM, SP, SPM, CDA en GroenLinks. Hierin is gevraagd om de beslispunten van het raadsvoorstel (zoals hierboven omschreven) te wijzigen in:

Het college van burgemeester en wethouders vanuit een toezichthoudende rol zullen toezien dat naast de verplichtingen uit het sociaal plan maatwerk zal leveren aan de 17 huishoudens die gedwongen moeten verhuizen door het aangepaste plan voor Trichterveld.

Dat wat de gemeenteraad betreft het maatwerk de volgende zaken zijn:

Een zo vloeiend mogelijke overgang naar de nieuwe woning zonder tussenverhuizing. Bewoners die in Trichterveld willen blijven kunnen zonder tussenverhuizing in hun nieuwe woning trekken.

Indien burens in de toekomstige situatie naast elkaar willen wonen dan zal Maasvallei zich daarvoor inspannen binnen de mogelijkheden van het plan en de huurders.

Er zal financieel maatwerk geleverd worden, zodat de woonlasten passen bij de financiële mogelijkheden en het inkomen van de huurder.

Bewoners met een WMO-indicatie krijgen, als zij dat willen, een gelijkvloerse woning aangeboden in Trichterveld. Hierbij zal het financiële maatwerk zoals genoemd in beslispunt 2c ook geleverd worden.

Het aanvragen en begeleiden van WMO-trajecten voor bewoners.

Het aanvragen van huurtoeslag voor bewoners.

Het regelen van de verhuizing in organisatorische zin.

Het begeleiden van bewoners bij werkzaamheden in of aan de nieuwe of huidige woning.
Het adviseren en ondersteunen van bewoners om de energielasten en daarmee de woonlasten te beperken.

Het ondersteunen van bewoners met een bruikleenovereenkomst of tijdelijk huurcontract bij het vinden van een nieuwe woning.

Tijdige communicatie naar bewoners met een bruikleenovereenkomst dan wel tijdelijk huurcontract over wanneer de overeenkomst opgezegd zal worden.

Waar mogelijk worden bruikleenovereenkomsten omgezet in tijdelijke huurcontracten indien de bewoners dat zelf wensen.

Binnen de kaders van het gewijzigde plan voor Trichterveld en het maatwerk zal Maasvallei regelmatig overleg voeren met de bewonersbelangen vereniging van Trichterveld.

De raad heeft het ingediende amendement tijdens de vergadering op 8 juli 2014 aangenomen.

Stand van zaken per 31-12-2017

De huidige fase van sloop/nieuwbouw in het gebied rondom de Floresstraat wordt naar verwachting in 2018 afgerond. Met de 13 huishoudens rondom de Javastraat/Sumatrastraat is overeenstemming over hun verhuizing. En loopt de voorbereiding voor de nieuwbouw. Dan is er een doorkijk naar de laatste fase van de 24 resterende woningen in Trichterveld. Met deze bewoners is Maasvallei al in gesprek. Dat leidt ertoe dat er inmiddels 4 van de 24 huishoudens zijn verhuisd. En met 4 huishoudens is er al overeenstemming tot verhuizing en wacht men nu op een passend aanbod. Met de overige 16 huishoudens worden nog gesprekken gevoerd. Bij al deze verhuizingen worden de maatwerkafspraken conform het amendement van 8 juli 2014 toegepast. Verwachting is dat Maasvallei in 2019 kan starten met de uitvoering van de laatste fase. In 2018 worden wederom informatiebijeenkomsten gepland door Maasvallei. Ook volgt informatie via nieuwsbrieven en blijft het mogelijk om met de woonconsulente een afspraak te maken.

Bijlage 8 Financieel productenoverzicht

Programma	Product	Portefeuillehouder	Organisatieonderdeel
Programma 1	Bestuur en dienstverlening		
	Bestuur	Burgemeester	BCZ
	Bestuurlijke en (eu-)regionale samenwerking	Burgemeester	B&O-Ruimte/BCZ
	Raad (incl. griffie)	Burgemeester	BCZ
	Concernzaken	Weth. Aarts	BCZ
	Voormalig personeel	Weth. Aarts	BCZ
	Interne dienstverlening	Weth. Aarts	BCZ/SSC
	Publieke dienstverlening	Weth. Aarts	BCZ/PD
Programma 2	Veiligheid		
	Veilige woon- en leefomgeving	Burgemeester	V&L
	Bedrijvigheid en veiligheid	Burgemeester	V&L
	Jeugd en veiligheid	Burgemeester	V&L / B&O
	Fysieke veiligheid	Burgemeester	V&L
	Integriteit en veiligheid	Burgemeester	V&L
Programma 3	Economie en werkgelegenheid		
	Economische kaderstelling	Weth. Aarts	B&O-Economie
	(Internationale) kenniseconomie	Weth. Aarts	B&O-Economie
	Economische structuurversterking	Weth. Aarts	B&O-Economie / BCZ
	Economie en werkgelegenheid: B&O algemeen	Weth. Aarts	B&O-Economie
	Vrijtijdseconomie	Weth. Aarts	B&O-Economie
	Europeanisering, subsidies en netwerken	Weth. Aarts	BCZ
Programma 4	Sociale zekerheid en re-integratie		
	Werk	Weth. Willems	B&O-Sociaal/SZ
	Inkomen	Weth. Willems	B&O-Sociaal/SZ
	Zorg/bijzondere bijstand	Weth. Willems	B&O-Sociaal/SZ
	IOAW/IOAZ/BBZ	Weth. Willems	SZ
	Inburgering excl. educatie	Weth. Gerats	SZ
	Kinderopvang	Weth. Jongen	SZ
Programma 5 en 6	Samenleven		
	Maatschappelijke Participatie	Weth. Gerats	B&O-Sociaal
	Informatie & Advies en Cliëntenondersteuning	Wethouders Jongen /Gerats	B&O-Sociaal
	Ondersteuning vrijwilligers & Informele Zorg	Weth. Gerats	B&O-Sociaal
	Opvoeding & Ontwikkeling	Weth. Jongen	B&O-Sociaal
	Gezondheidszorg	Weth. Jongen	B&O-Sociaal
	Opvang & Onderdak	Weth. Gerats	B&O-Sociaal
	Gezondheid	Weth. Jongen	SZ
	Passende ondersteuning	Weth. Gerats	B&O-Sociaal
	WMO	Weth. Gerats	B&O-Sociaal
	WMO beschermd wonen	Weth. Gerats	B&O-Sociaal
	WMO begeleiding	Weth. Gerats	B&O-Sociaal
	Jeugdzorg	Weth. Jongen	B&O-Sociaal
	Beleidsontwikkeling en vernieuwing	Wethouders Jongen /Gerats	B&O
	Verbeteren integratie en participatie	Weth. Gerats	BCZ
Programma 7	Sport en recreatie		
	Sport algemeen	Weth. Willems	B&O-Sociaal / Sport
	Binnensport	Weth. Willems	Sport
	Buitensport	Weth. Willems	Sport
	Speelvoorzieningen	Weth. Willems	Sport
	Sportaccommodaties	Weth. Willems	B&O
	Geusselbad	Weth. Willems	Sport
	Sport- en bewegingsstimulering	Weth. Willems	Sport
Programma 8	Kunst en cultuur		
	Cultuurparticipatie	Weth. Jongen	B&O-Economie
	Cultureel erfgoed en culturele identiteit	Weth. Jongen	B&O-Economie
	Productieklimaat	Weth. Jongen	B&O-Economie
	Kumulus/Theater/CC/NHMM	Weth. Jongen	Cult. instellingen
	Kunst & cultuur: Beleid en ontwikkeling algemeen	Weth. Jongen	B&O-Economie

Programma 9	Onderwijs		
	Versterken onderwijsinfrastructuur	Weth. Jongen	B&O-Sociaal
	Zorg in en om de school	Weth. Jongen	B&O-Sociaal
	Onderwijshuisvesting	Wethouders Jongen en Aarts	B&O-Ontwikkeling
	Vergroten aantal jongeren dat kwalificatie haalt	Weth. Jongen	B&O-Sociaal
	Onderwijs: Beleid en ontwikkeling algemeen	Weth. Jongen	B&O
Programma 10	Stadsontwikkeling		
	Bestemmingsplannen	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte
	Grootstedelijke Projecten	Weth. Krabbendam	B&O-Ontwikkeling
	Bouwgrondexploitatie	Weth. Krabbendam	B&O-Ontwikkeling
	Bouwtoezicht	Weth. Willems	V&L
	Cultuur erfgoed	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte
	Beheer en exploitatie onroerend goed	Weth. Aarts	B&O-Ontwikkeling
	Stadsontwikkeling: BenO algemeen	Weth. Aarts	B&O-Ontwikkeling
Programma 11	Wonen		
	Wonen	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte
	Wonen: beleid en ontwikkeling algemeen	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte
Programma 12	Verkeer en mobiliteit		
	Verkeer & mobiliteit: BenO algemeen	Weth. Aarts	B&O-Ruimte
	Stimuleren alternatieve vervoerswijzen	Weth. Aarts	B&O-Ruimte
	Parkeren als sturingsinstrument	Weth. Aarts	B&O-Ruimte
	Straatparkeren	Weth. Aarts	V&L
	Beheer en onderhoud verkeersinfrastructuur	Weth. Aarts	B&O-Ruimte
Programma 13	Beheer openbare ruimte		
	Openbare ruimte beleid en ontwikkeling	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Water (incl. riolen)	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Binnenhavens / waterlossingen	Weth. Krabbendam	V&L
	Algemene begraafplaats	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Beheer en ingebruikgeving infrastructuur	Weth. Willems	B&O-Ruimte / V&L
	Baten reclameopbrengsten	Weth. Aarts	BCZ
	Groenvoorzieningen	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Verhardingen	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Schoon	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Kunstwerken	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Openbare verlichting	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Infrastructurele elementen	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Tunneltoezicht WABO en beheer	Burgemeester / Weth. Willems	V&L
	Gladheidsbestrijding	Weth. Willems	B&O-Ruimte
Programma 14	Natuur, milieu en afval		
	Groen, natuur en landschap	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte
	Milieu en bedrijf	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte
	Milieu en stad	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte / V&L
	Afval	Weth. Willems	B&O-Ruimte
	Natuur, milieu & afval: BenO algemeen	Weth. Krabbendam	B&O-Ruimte
Programma 15	Algemene inkomsten en uitgaven		
	Diverse posten	Weth. Aarts	B&O-Sociaal
	Belastingopbrengsten OZB	Weth. Aarts	BCZ
	Belastingopbrengsten Toeristenbelasting	Weth. Aarts	BCZ
	Belastingopbrengsten Hondenbelasting	Weth. Aarts	BCZ
	Belastingopbrengsten precario	Weth. Aarts	BCZ
	Bijdragen van en aan deelnemingen	Weth. Aarts	AD
	Algemene uitkering	Weth. Aarts	AD
	Stelpost onvoorzien	Weth. Aarts	AD
	Risicobuffer	Weth. Aarts	AD
	Stelpost personeelskosten	Weth. Aarts	AD
	Kapitaallasten MJIP	Weth. Aarts	AD
	Rente	Weth. Aarts	AD
	Diverse stelposten	Weth. Aarts	AD
	Kapitaallasten oude investeringen	Weth. Aarts	AD
	Planning & Control	Weth. Aarts	AD
	Financiering	Weth. Aarts	AD

Bijlage 9 Burgerjaarverslag

Het burgerjaarverslag is uit efficiencyoverwegingen als bijlage bij de jaarrekening opgenomen. Hiermee wordt vooruitgelopen op de afschaffing van de verplichting tot het uitgeven van een burgerjaarverslag. Door het opnemen van de onderdelen in programma 1 van de jaarrekening en in deze bijlage wordt voldaan aan de verplichtingen van artikel 170 lid 2 Gemeentewet: rapporteren over de gemeentelijke dienstverlening en over burger- en overheidsparticipatie.

A) Publieke dienstverlening

Gemeenteloket

De onderdelen Digitaal, Telefonie en Balie van het Gemeenteloket worden in programma 1 gerapporteerd.

Meldingen openbare ruimte

Digitaal, per telefoon en per e-mail en via de Maastricht meldt app, worden er dagelijks veel meldingen doorgegeven over de openbare ruimte.

	2013	2014	2015	2016	2017
Aantal meldingen	29.589	34.392	32.593	32.468	33.311

De meeste meldingen gaan over afval (11.672), Overlast (4.750) en Groen (3.622). Voor de servicelijn Maastricht-Oost kwamen 1.134 meldingen binnen (2016: 763)

Via de Maastricht meldt app zijn er in 2017 9.973 meldingen ontvangen (2016:1.769)

Via de buiten beter app kwamen er 2.428 meldingen binnen (2016:10.789)

49% van alle meldingen werd binnen de normtijd afgehandeld (2016: 45%).

Webcare

In het callcenter bij Publieke Dienstverlening behandelen de medewerkers de webcare van de gemeente Maastricht. Dit betekent dat zij de beantwoording op zich nemen van alle vragen die binnenkomen via Facebook, Twitter en Whatsapp. In 2017 zien we ook weer dat het gebruik van sociale media om in contact te komen met de gemeente aanzienlijk is toegenomen ten opzichte van 2016. Facebook 10.440 (2016: 7.044), Whatsapp 7.943 (2016: 6.137), Twitter 3.808 (2016: 3.738)

Gemeentelijke website

De website is inmiddels een belangrijk dienstverleningskanaal van de gemeente. Het is de plek waar inwoners en ondernemers op zoek gaan naar informatie. Steeds meer producten en diensten kan je online aanvragen. Maandelijks bezoeken circa 45.000 personen de website van de gemeente Maastricht.

Producten veruit meest gevraagd

Veruit het populairste onderdeel van de website is het gedeelte met producten en diensten. 45% van alle paginabezoeken is aan een product- of dienstenpagina. Van deze ruim 300 producten en diensten zorgen de tien populairste producten voor ruim 40% van alle bezoeken aan producten en diensten.

Top 5 producten:

1. Paspoort / Identiteitskaart
2. Paspoort buitenland
3. Verhuizen
4. Rijbewijs
5. Afvalpas

Over Maastricht

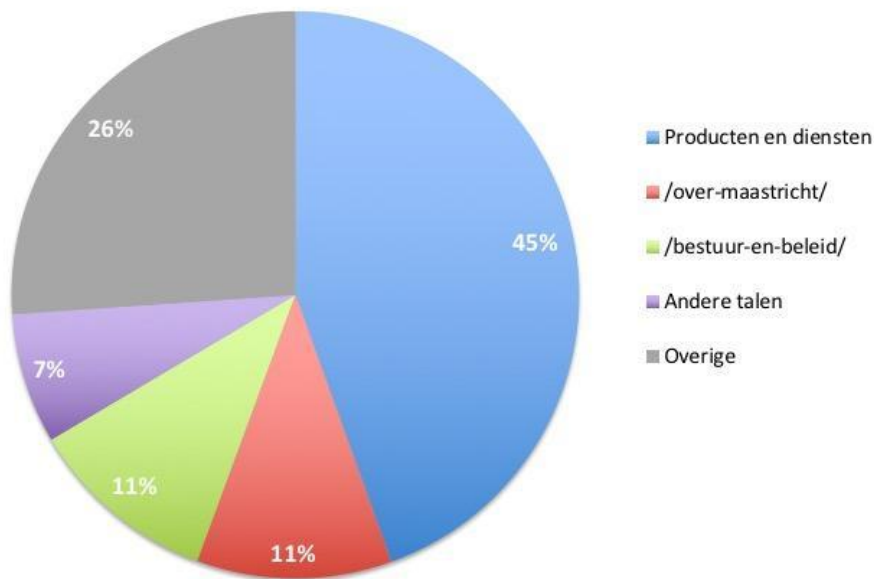
Van de 11% bezoekers in het gedeelte 'Over Maastricht' is 7,6% voor rekening van nieuwspagina's en ruim 2% van de projectenpagina's.

Nice to know

De bezoeken aan de pagina's over de gemeenteraad (onderdeel van Bestuur en beleid) is 2,9%. Hier vallen de pagina's van partijen en pagina's per raadslid ook onder. De pagina met vacature en stageplekken is ook opvallend populair; welke goed is voor 0,7% van alle bezoekers. En ook de pagina's met ons gemeentelijk vastgoedaanbod worden goed bezocht met 3% van alle bezoeken.

Andere talen

Ruim 6% van alle bezoeken is aan Engelse pagina's. Ook hier zijn vooral de producten en diensten het meest populair. De meest bezochte pagina's gaan over eerste inschrijving in Nederland, afval en verhuizen. Het Duitstalige en Franse gedeelte, goed voor respectievelijk 0,8% en 0,6% van alle bezoeken, bevat geen producten en diensten maar alleen algemene informatie over de gemeente.

Doorontwikkeling

De bezoekstatistieken van de website worden structureel geanalyseerd. Met de uitkomsten wordt de website continu verbeterd om te zorgen voor optimaal gebruiksgemak en aansluiting bij de behoeftes van onze inwoners en ondernemers.

Balie

DigiD Serviceverlening voor Nederlanders woonachtig in het buitenland

Zoals verwacht daalde de aantallen aanvragen DigiD in 2017. In 2016 waren er 3557 aanvragen. De aanvragen zijn in 2017 gedaald naar 2.248. De Nederlander in het buitenland kan ook op sommige consulaten in het buitenland terecht voor deze aanvraag. Ook zijn steeds meer burgers voorzien van een DigiD.

Reisdocumenten voor Nederlanders in het buitenland

Vanaf 2010 kunnen Nederlanders woonachtig in het buitenland in Maastricht een reisdocument aanvragen. Ieder jaar neemt het aantal aanvragen toe. In 2017 hielpen we maar liefst 8.858 burgers vanuit het buitenland aan een nieuw reisdocument. In maart 2014 is de geldigheid van reisdocumenten van burgers boven de 18 jaar verhoogd van 5 naar 10 jaar. Dit heeft tot gevolg dat er tussen maart 2019 en maart 2024 de meeste burgers nog een geldig reisdocument hebben, waardoor er minder aanvragen zullen zijn voor een nieuw reisdocument.

Inschrijvingen vanuit het buitenland

De afgelopen jaren zien we de aantallen inschrijvingen vanuit het buitenland stijgen. Maastricht profileert zich als internationale stad en trekt hierdoor steeds meer mensen van over de hele wereld

aan. Waren er in 2008 nog 2.856 inschrijvingen vanuit het buitenland, is dit in 2017 meer dan verdubbeld naar 6.103 inschrijvingen in een jaar.

Zijn er het ene jaar meer mensen die naar Maastricht komen om te werken, het andere jaar worden weer meer asielzoekers ingeschreven. Maar de enige groep die maar blijft stijgen, zijn de buitenlandse studenten. Deze groep is ongeveer de helft van het aantal inschrijvingen per jaar en ieder jaar komen er hier tussen de 200 en 400 bij. Voor deze inschrijvingen wordt intensief samen gewerkt met de Universiteit van Maastricht en met alle andere scholen die buitenlandse studenten aannemen. Deze inschrijvingen worden vooral op de locatie van de scholen uitgevoerd. Voor al deze groepen zorgen wij telkens dat ze tijdig en correct worden ingeschreven.

Communicatie

Gemeentelijke communicatiemiddelen

Via een uitgebalanceerde mix van middelen informeert de gemeente de inwoners van de stad over onderwerpen die voor hen van belang zijn. Daarbij wordt rekening gehouden met verschillende voorkeuren:

- Op papier: Stadskrant VIAMaastricht, brochures, de afvalkalender;
- Digitaal: websites, digitale nieuwsbrieven, social media;
- Mondeling: informatiebijeenkomsten rond nieuwe ontwikkelingen

Afhankelijk van de boodschap, budget, het doel en de doelgroep wordt de meest efficiënte middelenmix geselecteerd.

Onderzoek versus realiteit

Het jaarlijkse mediaonderzoek dat de gemeente uitvoert onder haar inwoners, toont dat alle middelen nog waarde hebben in de middelenmix. Wel is een duidelijke trend te ontdekken in de afname van de consumptie van traditionele media zoals de (lokale) krant en TV-zender. Het zijn vooral ouderen en een kleinere groep laaggeschoolden die de groep vaste lezers en kijkers van de traditionele media vormen. De Maastrichtse bevolking is duidelijk aanwezig online. Ook de inwoners van 75 jaar en ouder worden steeds digitaler: maar liefst 91% van deze ouderen maakten in 2017 dagelijks tot wekelijks gebruik van e-mail.

De inzet van digitale middelen – social media en nieuwsbrieven – sluit aan bij de mediaconsumptie van de inwoners van Maastricht. In potentie zijn dit de media waarmee we als gemeente de meeste inwoners kunnen bereiken. Aandachtspunt blijft de bekendheid van onze digitale kanalen: praktisch alle bewoners gebruiken digitale media, maar nog niet alle bewoners kennen onze nieuwsbrieven en profielen/pagina's op social media.

Huidig bereik online middelen

Onderstaand overzicht geeft het bereik aan van de hoofdaccounts van de gemeentelijke social media (www.facebook.com/gemeentemaastricht en www.twitter.com/uitmaastricht) en gemeentelijke nieuwsbrief. Hierop worden de meeste berichten van de gemeente geplaatst. Voor doelgroepspecifieke boodschappen worden per doel en doelgroep de meest geschikte middelen gekozen. Inmiddels behoort ook het platform Thuis in Maastricht tot de gemeentelijke middelenmix.

Medium	Meting	Eind 2017	Eind 2016	Eind 2015
Facebook gemeente	Aantal volgers	20.400	17.400	13.200
Twitter gemeente	Aantal volgers	10.300	9.400	8.730
Nieuwsbrief	Aantal abonnees	7.250	4.180	2.200
Facebook Thuis in Maastricht	Aantal abonnees	6.800		
Website Thuis in Maastricht	Maandelijkse bezoekers	15.000		

Thuis in Maastricht

Thuis in Maastricht is het in 2016 gelanceerde online platform voor en door inwoners van Maastricht. Iedere buurt heeft een eigen site binnen het platform waar ze hun buurt en burens beter leren kennen. Inwoners hebben zelf de mogelijkheid nieuws, agenda, foto's, initiatieven in de buurt en meer aan het platform toe te voegen. Thuis in Maastricht is gelanceerd voor inwoners om meer ruimte te geven aan thuisgevoel in de buurt en aan de leefkwaliteit in de buurt. De Gemeente werkt intensief samen met inwoners om het platform tot een succes te maken. Eind 2017 waren er al ruim 50 inwoners opgeleid om mee te schrijven of filmen voor het platform. Ook de gemeente plaatst nieuws op het platform dat relevant is voor inwoners van een buurt of de stad als geheel. Het doel is om Thuis in Maastricht in 2020 hét online platform te maken van en voor (potentiele) bewoners van Maastricht, waar kennis, nieuws en ideeën worden uitgewisseld en initiatieven gestart.

Gemeentelijke klachtencommissie

Van klachten kan de gemeente Maastricht leren. De gemeente neemt uitingen van ontevredenheid dan ook serieus. De klachtencommissie kamer Algemeen heeft in 2017 228 klachten/meldingen ontvangen. Dit zijn er 42 meer dan in 2016. De toename komt vooral door 34 dezelfde klachten (niet/te laat reageren) over één team, veroorzaakt door een tijdelijk personeelsgebrek bij dat team. De klachtencommissie kamer Sociale Zaken heeft in 2016 56 klachten/meldingen ontvangen, 20 minder dan het jaar ervoor. De oorzaak hiervan is niet direct duidelijk.

Een klacht kan meerdere elementen bevatten. Bij de onderstaande opsomming van gegrond, ongegrond enzovoorts, is uitgegaan van de "hoofdklacht". Tevens dient – met name over de algemene kamer van de klachtencommissie – opgemerkt te worden dat het minieme aantal klachten dat hier gegrond verklaard is, sterk vertekend is. Bij de klachten die bij deze kamer in 2017 uiteindelijk bemiddeld werden (123), zit namelijk een belangrijk aantal klachten (68) dat inhoudelijk wel geheel (45) of gedeeltelijk (23) gegrond was.

Klachtencommissie	kamer Algemeen		kamer Sociale Zaken	
	2017	2016	2017	2016
Aantal klachten en meldingen	228	186	56	76
Bemiddeld	123	80	42	64
Gegrond/deels gegrond	1	7	3	2
Ongegrond	7	2	6	9
Niet ontvankelijk of andere reden ⁷	97	97	1	1
Nog niet afgehandeld			4	

Een aantal behandelde klachten is aanleiding geweest voor aanpassingen/verbeteringen, die de kwaliteit van de dienstverlening ten goede komen.

Nationale ombudsman

De (substituut)Nationale Ombudsman heeft in 2018 diverse gemeenten bezocht om kennis er van te nemen hoe de klachten in deze specifieke gemeenten behandeld worden. In dit kader heeft de (substituut) Nationale Ombudsman ook de burgemeester en de directeur dienstverlening en bedrijfsvoering van de gemeente Maastricht bezocht.

De Nationale Ombudsman (NO) heeft in 2017 47 klachtmeldingen ontvangen over de gemeente Maastricht. 43 van deze klachtmeldingen gaven de NO geen aanleiding om een nader onderzoek in te stellen of een rapport op te stellen. Eén klachtmelding heeft de NO beëindigd via interventie en een andere via bemiddeling / een goed gesprek. Drie klachtmeldingen waren eind 2017 nog in behandeling bij de NO. Eén van deze klachtmeldingen, handelend over vermeende privacyschending, heeft inmiddels tot een openbaar rapport geleid, waarin de klacht ongegrond is verklaard

⁷ Deze categorie behelst niet ontvankelijk, geen uitspraak (wegens ontbreken van feitelijke toedracht), melding en dus geen klacht, klachtencommissie onbevoegd etc.

Bezwaren en beroepen

Bezwaar maken is een manier waarop je kunt laten weten dat je het niet eens bent met het besluit van een gemeente. Graag zetten wij de kengetallen over de bezwaar- en beroepsprocedures van de gemeente Maastricht voor u op een rij. Het betreft hier de volgende onderdelen: Belastingen, Veiligheid en Leefbaarheid, Werk & Bijstand / Samenleving en Burgerzaken.

Onderwerpen

De meest voorkomende onderwerpen op het gebied van Belastingen zijn: WOZ-waarde en aanslagen afvalstoffenheffing, reinigingsrecht, rioolheffing gebruikersdeel en hondenbelasting.

Onderwerpen Veiligheid en Leefbaarheid o.a.: omgevingsvergunning (Wabo), vergunning in het kader van het gebruik van de openbare ruimte, Sluitingen 13b Opiumwet, handhavingsbesluiten, hoogte bouwkosten, leges-/precariokosten, WOB verzoeken, naheffing parkeerbelasting (uitsluitend beroep), invorderingskosten (aanmaning/dwangbevel) en huisnummering..

Onderwerpen Werk en bijstand: Participatie, waarvan de Participatiewet (PW) Declaratieregelingen, Bijzondere Bijstand, Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW), Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ), Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) onderdeel van uitmaken en de Wet kinderopvang.

Onderwerpen Samenleving: Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Leerlingenvervoer, Leerplichtwet en Jeugd.

Onder Burgerzaken vallen onder andere de onderwerpen wijziging akte burgerlijke stand, wijzigen registraties in de Basis Registratie Persoonsgegevens (BRP) en geweigerde verstrekking van documenten.

Bezwaar- en beroepschriften 2017

	Belastingen		Veiligheid en Leefbaarheid		Werk en Bijstand		Samenleving		Burgerzaken
	Bezwaar	Beroep*	Bezwaar	Beroep	Bezwaar	Beroep	Bezwaar	Beroep	Bezwaar/ Beroep
Voorraad op 31-12-2016	0		41	29	53	57	21	15	1
Ontvangen in 2017	7.496		426	108	255	76	128	11	5
Totaal 2017	7.496		467	137	308	133	149	27	6
Afgehandeld in 2017	7.106		431	125	295	85	124	17	3
(Deels) Gegronde / Toegewezen	2.723		45	13	70	15	38	3	1
Ongegronde / Afgewezen	1.603		203	57	120	54	36	4	0
Niet ontvankelijk verklaard	422		37	12	34	5	12	0	2
Ingetrokken	420		146	43	53	11	31	10	0
Deels gegronde	1.938		0	0	18	0	7	0	0

* Geen specificatie van BsGW ontvangen

Ten aanzien van Belastingen werden in 2016 8.277 bezwaarschriften en 38 beroepschriften afgehandeld. Voor Veiligheid en Leefbaarheid werden in 2016 775 bezwaarschriften en 101 beroepschriften afgehandeld. In 2016 werden er 437 bezwaarschriften en 94 beroepschriften afgehandeld over Werk en Bijstand & Samenleving. Voor Burgerzaken werden in 2016 4 bezwaar-/beroepschriften afgehandeld.

B) Burgerparticipatie

Participatie is een manier van werken waarbij de eigen kracht, inzet en mogelijkheden van burgers voor zichzelf en voor elkaar worden gestimuleerd. De gemeente vindt het belangrijk om de inwoners te betrekken bij het ontwikkelen van visies, het maken van plannen en bij de uitvoering. Als inwoners willen meedenken, -praten en -beslissen ontstaat draagvlak voor plannen en wordt een kwaliteitsslag gemaakt.

Vormen van participatie

Het begrip participatie betekent letterlijk actief meedoen. In de relatie overheid – bewoner betekent dit dat op steeds meer niveaus de burger in de gelegenheid is, of wordt gesteld, om actief mee te doen, mee te denken en mee vorm te geven aan beleid en uitvoering. Het belang dat de gemeente hecht aan het invullen van participatie van overheid en bewoners komt nadrukkelijk tot uitdrukking in de bestuursopdracht Burgerparticipatie welke eind 2014 door het college is uitgezet. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt in burgerparticipatie en overheidsparticipatie. Burgerparticipatie betekent dat de overheid de burger uitnodigt om te participeren, in beleid én uitvoering. Bij overheidsparticipatie wordt de overheid door de burger gevraagd te participeren als facilitator. De verwachting is dat overheidsparticipatie een steeds grotere rol gaat spelen.

Naast de reguliere vormen van burgerparticipatie heeft 2017 in het teken gestaan om samen met de stad ervaring op te doen met nieuwe vormen van burgerparticipatie. Duidelijk is dat dit een continue leerproces is van de gemeente met haar bewoners. Een aantal specifieke processen worden hieronder beschreven:

- Nieuw Reglement van Orde gemeenteraad Maastricht 2017
- Sociale Teams / De Veilige Buurten Aanpak

Reglement van orde gemeenteraad Maastricht 2017

Om de inbreng van inwoners te vergroten, is ingaande 2015 de nieuwe werkwijze van de raad ingevoerd met stadsrondes, raadsrondes en raadsvergadering. In 2017 is deze nieuwe werkwijze geëvalueerd en is een werkgroep uit de raad aan de slag gegaan met verbetervoorstellen. Een van de genomen besluiten is het aanpassen van de reglement van orde met daarin een uitbreiding van het aantal instrumenten die door burgers en belangengroepen kunnen worden ingezet.

Sociale Teams / Veilige Buurten Aanpak

De professionele inzet in buurten wordt meer en meer samen met bewoners vormgegeven. De Sociale Teams kijken niet alleen naar de individuele problematiek van mensen met een ondersteuningsbehoefte, maar proberen steeds meer samenwerking op te zoeken met maatschappelijke en vrijwillige initiatieven in de buurt. In 2017 zijn de sociale teams uitgebreid van 6 naar 8 teams en wordt de hele stad bereikt.

De veilige buurtenaanpak kenmerkt zich door een intensieve samenwerking van professionals (wijkagent, opbouwwerker, gebiedsgebonden medewerker van handhaving en medewerkers van de drie woningcorporaties in Maastricht) met buurtbewoners. De 8 teams zijn werkzaam in Wittevrouwenveld, Wyckerpoort, Limmel-Nazareth, Mariaberg, Caberg, Malpertuis/Brusselsepoort West, Malberg/Oud Caberg en de Heeg.

Bij overheidsparticipatie wordt de overheid gevraagd te participeren in een initiatief van de burger. Dit kan heel divers zijn, soms betreft het een verzoek om subsidie, veel vaker is er een vraag naar immateriële ondersteuning bijv. door het beschikbaar stellen van kennis, het bevorderen van een netwerk rondom het initiatief of het begeleiden van een veranderproces zonder dit wordt overgenomen. Overheidsparticipatie kan op alle onderdelen van de gemeente worden gevraagd. Een aantal specifieke processen/instrumenten worden hieronder beschreven:

- Transitie Buurtplatforms naar Buurtnetwerken
- Maastricht-Lab

- Contactpunt voor mensen die ruimte zoeken voor een welzijn en zorg c.q. sociaal initiatief

Transitieproces Buurtplatforms naar Buurtnetwerken

In het najaar van 2015 heeft een werkgroep van buurtplatforms een ambitieuze visie gepresenteerd dat zij willen doorgroeien naar Buurtnetwerken. Nadat dit proces in 2016 collectief is ondersteund, is in 2017 hier een meer individueel vervolg aan gegeven. Resultaat is dat eind 2017 in 30 buurten de ontwikkeling naar Buurtnetwerken in gang is gezet.

Maastricht Lab

In 2017 is het LAB een derde fase ingegaan. Naast het ondersteunen en mede vorm geven van diverse ruimtelijke projecten, vervult LAB nu ook de rol van kwartiermaker broedplaatsenbeleid in opdracht van de gemeenteraad.

Daarnaast is het LAB in 2017 gestart met het vormgeven van een stakeholdersproces voor de Wilhelminakade en heeft men een open oproep aan burgers in Maastricht gedaan voor een nieuw idee over de mogelijk toekomstige invulling van de tapijnkazerne. Ook heeft het LAB in 2017 onder de noemer 'Pak de stad' aantal maal enkele buurten in Maastricht bezocht om met bewoners in gesprek te gaan over stadsontwikkeling.

Het stadmakersnetwerk is nog steeds groeiende (ongeveer 100 professionals/vrijwilligers). Periodiek worden bijeenkomsten georganiseerd en wordt het netwerk gevraagd mee te denken over diverse ruimtelijke casussen en vraagstukken. Dit niet alleen door het LAB, maar soms ook door de gemeente breder. Samenwerkingsvormen met de Universiteit (Arts & Heritage, ICIS, Green Officie) en hogeschool (Hotelschool & opleiding Built Environment) bestaan er nog steeds in allerlei vormen en sinds 2017 werken we ook meer met MBO en begeleiden we studenten in diverse vormen.

Contactpunt voor mensen die ruimte zoeken voor een welzijn en zorg c.q. sociaal initiatief

De gemeente ondersteunt de gebruikers/huurders van het bestaande maatschappelijk vastgoed en nieuwe initiatiefnemers met een ruimtevraag op diverse manieren. Naast de reeds bestaande frontoffices (afd. Vastgoed, Bedrijfscontactpunt, Maastricht-Lab, Maastricht Sport) is in 2017 een nieuw contactpunt ingericht voor sociale initiatieven.

Bijlage 10 Werkloosheidsindicatoren

Werkloze beroepsbevolking in Maastricht, CBS								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Beroepsbevolking (x 1000)	59	60	61	62	61	61	61	60
Werkloze beroepsbevolking (x 1000)	4	4	4	5	5	4	4	3
Werkloosheidspercentage beroepsbevolking	6,7	6,3	6,9	8	8,2	7,4	6,4	5,5

Niet-werkende werkzoekenden in Maastricht, UWV												
	2017											
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal NWW	5.635	5.408	5.253	5.517	5.104	5.172	4.948	4.813	4.771	4.622	4.575	4.462
% NWW van beroepsbevolking	9,4	9,0	8,7	9,2	8,5	8,6	8,2	8,0	7,9	7,7	7,6	7,4

WW-uitkeringen in Maastricht, UWV												
	2017											
	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aantal WW uitkeringen	2.525	2.479	2.437	2.360	2.236	2.166	2.154	2.149	2.029	1.976	1.847	1.799
% WW van beroepsbevolking	4,2	4,1	4,0	3,9	3,7	3,6	3,6	3,6	3,4	3,3	3,0	3,0

Toelichting werkloosheidsindicatoren

Het UWV ziet de WW-informatie als een belangrijke factor om inzicht te krijgen in de dynamiek op de arbeidsmarkt. Daarentegen beschouwt UWV de cijfers m.b.t. niet-werkende werkzoekenden (NWW) primair als een administratief gegeven. Deze cijfers worden in sterke mate bepaald door registratieprocessen van UWV en gemeenten.

De cijfers die UWV presenteert mogen niet worden verward met de officiële werkloosheidscijfers (werkloze beroepsbevolking), zoals deze door het CBS worden gepresenteerd.

Verschillen

UWV WERKbedrijf publiceert cijfers over niet-werkende werkzoekenden (NWW) op de website werk.nl. Het CBS publiceert cijfers over de werkloze beroepsbevolking (WBB). De cijfers over NWW verschillen van samenstelling met de WBB:

- Niet alle werklozen staan ingeschreven bij UWV WERKbedrijf, dit betreft vooral personen zonder recht op een uitkering zoals jongeren en herintreders.
- Er staan personen bij UWV ingeschreven die niet tot de werkloze beroepsbevolking horen. Dit betreft met name personen die niet direct beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt bijvoorbeeld omdat zij een opleiding of cursus volgen. Dit geldt ook voor personen die niet actief naar werk zoeken.
- De wijze waarop beide cijfers tot stand komen: het NWW-cijfer komt voort uit de registratie van werkzoekenden door UWV, het WBB-cijfer van CBS komt tot stand door een enquête onder de beroepsbevolking.

Definities

- Niet-werkende werkzoekenden (NWW): bij UWV ingeschreven werkzoekenden van 15 t/m 74 jaar zonder werk of minder dan 1 uur per week werkzaam.
- Werkloze beroepsbevolking (WBB): personen van 15 t/m 74 jaar zonder werk of minder dan 1 uur per week werkzaam, die binnen 2 weken beschikbaar zijn voor de arbeidsmarkt en de afgelopen 4 weken naar werk hebben gezocht.
- De WW-cijfers hebben betrekking op het aantal WW-uitkeringen en niet op het aantal personen met een WW-uitkering. Een persoon kan tegelijkertijd meerdere WW-uitkeringen hebben.

Het is een goed signaal, na jaren van krimp te constateren dat de werkloosheid afneemt. Werk is immers nog een steeds een middel bij uitstek om economisch en sociaal mee te doen. De uitdaging voor de nabije toekomst is te zorgen dat de krappe arbeidsmarkt de groei van de economie niet gaat belemmeren.

Bijlage 11 Afkortingen

AMW	Algemeen maatschappelijk werk
AU	Algemene Uitkering
AVL	Afvalverwijdering Limburg N.V.
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B=K	Bezuinigen is kiezen
B en O	Beleid en Ontwikkeling
B&W	Burgemeester en wethouders
BAG	Basisregistraties voor Adressen en Gebouwen
BBZ	Bijstandsbesluit Zelfstandigen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
BCF	BTW Compensatie Fonds
BCC	Bestuurszaken, Concernzaken en Communicatie
BDU	Brede doeluitkering
BIBOB	Wet Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIS	Bestuursinformatiesysteem
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
BOG	Bebouwd Onroerend Goed
BOP	Buurtontwikkelingsplan
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BWS	Besluit woninggebonden subsidies
BZK	(Ministerie van) Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CC	Centre Céramique
CJG	Centrum voor jeugd en gezin
CNME	Centrum voor Natuur en Milieu Educatie
COA	Centraal Orgaan Opvang voor Asielzoekers
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CWI	Centrum voor Werk en Inkomen
DD	Doelmatigheid en doeltreffendheid
DECL	Duurzame Energiecentrale Limburg
DOH	Decentralisatie Onderwijshuisvesting
DMS	Document Management Systeem
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
ECB	Europese Centrale Bank
EFRO	Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling
EMM	Exploitatie Maatschappij Maastricht B.V.
ENCI	Eerste Nederlandse Cement Industrie
ESF	Europees Sociaal Fonds
EU	Europese Unie
ESZ	Economische en Sociale Zaken (raadscommissie)
FiDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
FPU	Flexibel pensioen en uitreden
FWI	Fonds Werk en Inkomen
GAM	Gemeentelijke Archiefdienst Maastricht
GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GBRD	Gemeenschappelijke Belasting- en Registratie Dienst
GE	Grote evenementen
GEM	Gemeentelijke exploitatiemaatschappij
GEO	Geografische (informatie)
GFT	Groente-, fruit- en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GHOR	Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen
GIA	Geweld in Afhankelijkheidsrelaties

GIOS	Grootschalig groen in en om de stad
GOB	Gemeenschappelijke Ontsluiting Basisregistraties
GOMV	Gebiedsontwikkeling Maastricht Meerssen Valkenburg
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX wet	Grondexploitatie wet
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GSB	Grote Stedenbeleid
GWW	Grond-, weg- en waterbouw
HST	Hoge Snelheidstrein
HBO	Hoger Beroeps Onderwijs
IAB	Intergaal Accommodatie Beleid
IAS	Informatie en Automatisering Services
I&A	Informatisering en Automatisering
IBOI	Index Bruto Overheid Investerings
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ICES	Interdepartementale Commissie Economische Structuurversterking
ICT	Informatie en Communicatie Technologie
I/D	Instream/Doorstroom
I-NUP	Implementatie-Nationaal Uitvoeringsprogramma
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPC	Innovatie prestatie contract
ISV	Investeringsfonds Stedelijke Vernieuwing
IV 3	Informatie voor Derden
KBL	Kredietbank Limburg
KIM	Kinderopvang Maastricht
KO	Kinderopvang
KVO	Keurmerk veilig ondernemen
LED	Limburg Economic Development
LFA	Limburgse Federatie Amateurtoneel
MAA	Maastricht Aachen Airport
MARAP	Managementrapportage
MCB	Maastricht Congres Bureau
MCH	Maastricht Culturele Hoofdstad
MECC	Maastrichts Expositie en Congres Centrum
MAHHL	Maastricht-Aken-Heerlen-Hasselt- Luik
ME	Maatschappelijke effecten
MHC	Maastricht Health Campus
MJIP	Meerjaren investeringsplan
MJOP	Meerjaren onderhoudsplanning
M&O	Misbruik en Oneigenlijk Gebruik
MOP	Meerjarig Ontwikkelingsprogramma
MPE	Maastrichts Planologisch Erfgoed
MPGV	Meerjarenprognose Grond- en Vastgoedexploitaties
MTB	Maastrichtse Toeleveringsbedrijven
MTO	Medewerkers Tevredenheids Onderzoek
MUMC+	Maastricht Universitair Medisch Centrum
MVV	Maastrichtse Voetbal Vereniging
NHMM	Natuurhistorisch Museum Maastricht
NIEGG	Niet in exploitatie genomen gronden
NMP	Nationaal Milieubeleidsplan
NOx	Stikstofoxiden
NSL	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit
NUGGER	Niet-uitkeringsgerechtigde
NWA	Netwerkanalyse
OALT	Onderwijs Allochtone Levende Talen
OBM	Ontwikkelingsbedrijf Maastricht
OCB	OntwikkelingsCombinatie Belvédère BV

OGGZ	Openbare Geestelijke Gezondheidszorg
OM	Openbaar Ministerie
OR	Ondernemingsraad
OV	Openbaar vervoer
OZB	Onroerende zaakbelasting
PDV	Perifere Detailhandels Vestiging
PGA	Persoonsgerichte aanpak
PISA	Project Integrale Saneringen
PO	Primair Onderwijs
POL	Provinciaal Omgevingsplan Limburg
PPS	Publiek Private Samenwerking
P&C	Planning en Control
P&R	Park en Ride
P&W	Park en Walk
PRIS	Parkeer Route Informatie Systeem
PSA	Personeel- en salarisadministratie
PSZ	Peuterspeelzalen
PTA	Projectteam Archeologie
PVB	Project Versterking Brandweer
PW	Participatiewet
RAL	Rijksarchief Limburg
RAIL	Regionaal arbeidsmarkt Informatie-systeem Limburg
REA	Reïntegratie arbeidsongeschikten
RIF	Regionaal Interdisciplinair Fraudeteam
RIO	Regionaal Indicatie Orgaan
RIS	Raadsinformatiesysteem
RKMC	Rekenkamer Commissie Maastricht
RMC	Regionaal Meld- en Coördinatiecentrum
RMP	Ruimtelijk mobiliteitspakket
ROA	Regeling Opvang Asielzoekers
ROC	Regionaal Opleidingen Centrum
ROR	Raamplan Openbare Ruimte Binnenstad
RTC	Regionaal Trainingscentrum
RUD	Regionale uitvoeringsdienst
RUDDO	Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden
SAHOT	Stichting Samenwerkende Hotels Maastricht
SAM	Samenwerkende Ateliers Maastricht
SHCL	Sociaal Historisch Centrum Limburg
SIB	Sociale Infrastructuur en Buurten
SISA	Single Information Single Audit
SKM	Stadskantoor Maastricht
SLOK	Stimulering Lokale Klimaatinitiatieven
SMART	Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden
SMI	Sociaal medische indicatie
SOV	Strafrechtelijke Opvang Verslaafden
SPIN	Systeem Personeels Informatie
SSC	Shared service center
STEPS	Stedelijke Peuterspeelzaal Stichting
STIREA	Stimulering ruimte voor economische activiteiten
SUWI	Structuur Uitvoering Werk en Inkomen
SVO	Stuurgroep Vermindering Overlast
TGV	Train à Grande Vitesse
TIS	Team Integrale Schuldhulpverlening
TraXs	Traject Extreem en Sport
UM	Universiteit Maastricht
UP	Uitvoeringsplan 2000
UVI	Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid
UWCM	United World College Maastricht
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
V&L	Veiligheid en Leefbaarheid

VINEX	Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra
VIS	Vroegtijdig Interventie Systeem
VLG	Vereniging Limburgse gemeenten
VMBO	Voorbereidend Middelbaar Beroeps Onderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
VO	Voortgezet Onderwijs
VOL	Voortgezet Onderwijs Limburg (stichting)
VOM	Vervoer Op Maat
VPB	Vennootschapsbelasting
VPT	Veilige Publieke Taak
VRI	Verkeersregelinstantie
VROM	Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VSV	Vroegtijdig schoolverlaters
VVTV	Voorwaardelijke vergunning tot verblijf
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
WABO	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsrecht
WBP	Wet bescherming persoonsgegevens
WbWM	Wonen boven Winkels Maastricht
WCPV	Wet Collectieve Preventie Volksgezondheid
WGS	Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
WIJ	Wet investeren in jongeren
WIK	Wet Inkomensvoorziening Kunstenaars
WIW	Wet Inschakeling Werkzoekenden
WIZ	Werk, Inkomen en Zorg
WKC	Warmte kracht centrale
WMO	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WO	Wetenschappelijk Onderwijs
WOM	Werk Ontwikkelingsmaatschappij
WOR	Wet op de Ondernemingsraad
WOZ	Waardering onroerende zaken
WPG	Wet publieke gezondheid
WPV	Wet Personen Vervoer
WRO	Wet Ruimtelijke Ordening
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVG	Wet Voorkeursrecht Gemeenten
WVG	Wet Voorzieningen Gehandicapten
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWnV	Wet werken naar vermogen
(X)AMA	Ex alleenstaande minderjarige allochtonen
ZVW	Zorgverzekeringswet
ZZP	Zelfstandigen zonder personeel